પંચમ વેદ

મુક્તિનો ભેદ મહા-પૂજા મંત્રો



"પ્રકાશક"

શ્રી અખિલવિશ્વ સતપંથી ધર્મીય સંઘ, કલકત્તા.



Real Patidar Library

About Real Patidar books

પંચમ વેદ

મુક્તિનો ભેદ મહા-પૂજા મંત્રો



સર્વહક્ક સ્વાધીન

"પ્રકાશક"

શ્રી અખિલવિશ્વ સતપંથી ધર્મીય સંઘ, કલકત્તા.

realpatidar.com

પંચમ વેદ

મુક્તિનો ભેદ મહા-પૂજા મંત્રો



સર્વહક્ક સ્વાધીન

"પ્રકાશક"

શ્રી અખિલવિશ્વ સતપંથી ધર્મીય સંઘ, કલકત્તા.

realpatidar.com

પ્રકાશક :
શ્રી અખિલ ભારતીય સતપંથી ધર્મીય સંઘ
૧૦૫/૧, બેહાલા, કલકત્તા-૬૧.

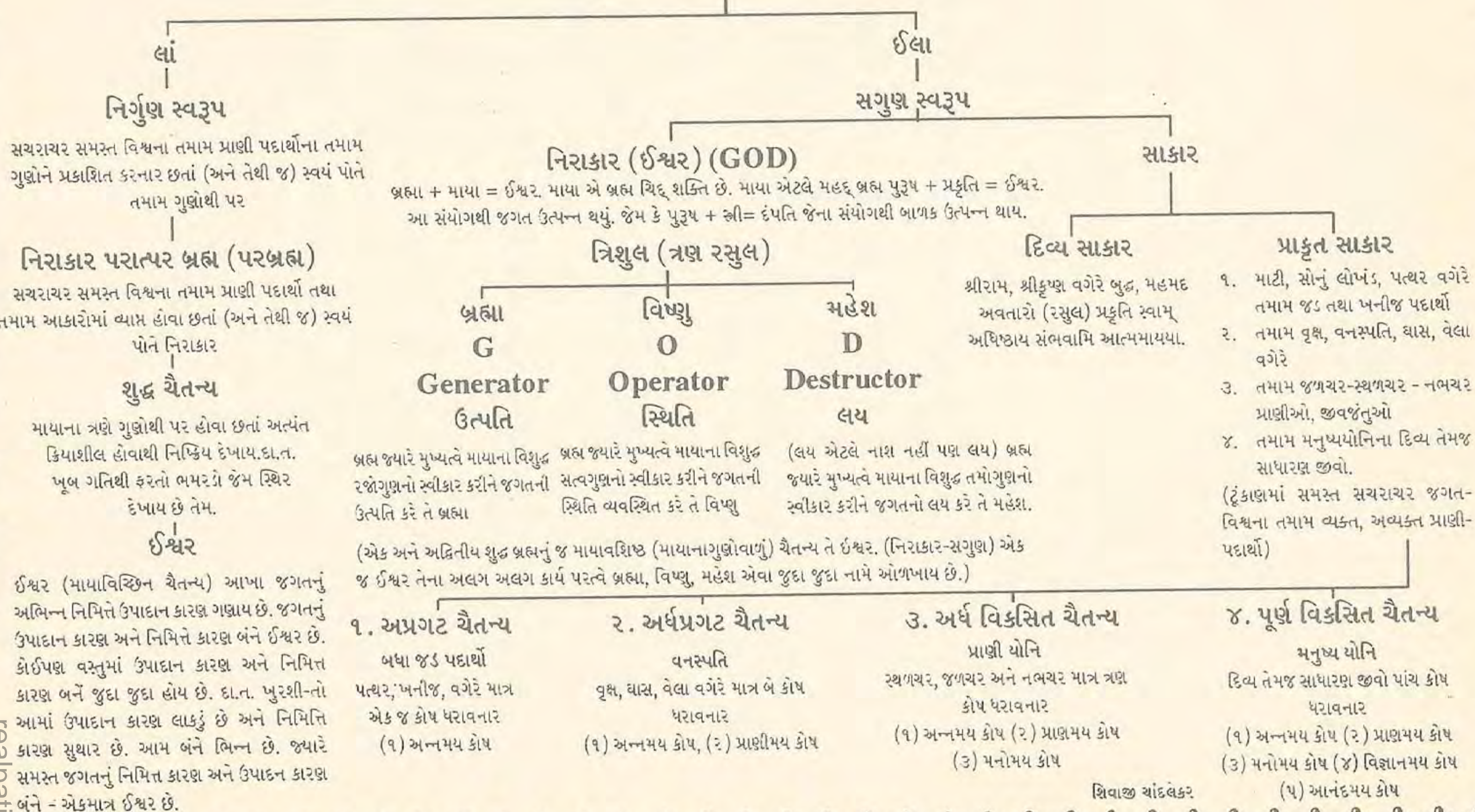
પ્રથમ આવૃત્તિ :
સપ્ટેમ્બર, ઈ.સ. ૧૯૯૪
સંવત ૨૦૫૦

પ્રત : ૧૦૦૦

મુદ્રક :
પરફેક્શન ગ્રાફીક્સ, અમદાવાદ
ફોન : ૩૩૮૧૦૬, ૩૩૭૬૮૪, ૪૫૬૯૨૯

પ્રૂફ રીડીંગ અને પ્રિન્ટીંગ મિસ્ટીકમાં રહેલી
ભૂલો બદલ અમો ક્ષમા માગી છીએ.

પ્રકાશક.........



ૐ લં નમઃ
અલ્લા સર્વમ્ ખલુ ઈદમ બ્રહ્મ = અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રી હરિ - જૂજવે રૂપે અનંત ભાસે
શુદ્ધ ચૈતન્ય પચત્પર
ૐ = બ્રહ્મ = અલ્લા
લાં
ઈલા
નિર્ગુણ સ્વરૂપ
સચરાચર સમસ્ત વિશ્વના તમામ પ્રાણી પદાર્થોના તમામ ગુણોને પ્રકાશિત કરનાર છતાં (અને તેથી જ) સ્વયં પોતે તમામ ગુણોથી પર
નિરાકાર પરાત્પર બ્રહ્મ (પરબ્રહ્મ)
સચરાચર સમસ્ત વિશ્વના તમામ પ્રાણી પદાર્થો તથા તમામ આકારોમાં વ્યાપ્ત હોવા છતાં (અને તેથી જ) સ્વયં પોતે નિરાકાર
શુદ્ધ ચૈતન્ય
માયાના ત્રણે ગુણોથી પર હોવા છતાં અત્યંત ક્રિયાશીલ હોવાથી નિષ્ક્રિય દેખાય.દા.ત. ખૂબ ગતિથી ફરતો ભમરડો જેમ સ્થિર દેખાય છે તેમ.
ઈશ્વર
ઈશ્વર (માયાવિચ્છિન ચૈતન્ય) આખા જગતનું અભિન્ન નિમિત્ત ઉપાદાન કારણ ગણાય છે. જગતનું ઉપાદાન કારણ અને નિમિત્ત કારણ બંને ઈશ્વર છે. કોઈપણ વસ્તુમાં ઉપાદાન કારણ અને નિમિત્ત કારણ બને જુદા જુદા હોય છે. દા.ત. ખુરશી-તો આમાં ઉપાદાન કારણ લાકડું છે અને નિમિત્તિ કારણ સુથાર છે. આમ બંને ભિન્ન છે. જ્યારે સમસ્ત જગતનું નિમિત્ત કારણ અને ઉપાદન કારણ બંને - એકમાત્ર ઈશ્વર છે.
સગુણ સ્વરૂપ
નિરાકાર (ઈશ્વર) (GOD)
બ્રહ્મા + માયા = ઈશ્વર. માયા એ બ્રહ્મ ચિદ્ શક્તિ છે. માયા એટલે મહદ્ બ્રહ્મ પુરૂષ + પ્રકૃતિ = ઈશ્વર. આ સંયોગથી જગત ઉત્પન્ન થયું. જેમ કે પુરૂષ + સ્ત્રી= દંપતિ જેના સંયોગથી બાળક ઉત્પન્ન થાય.
ત્રિશુલ (ત્રણ રસુલ)
બ્રહ્મા
G
Generator
ઉત્પતિ
બ્રહ્મ જ્યારે મુખ્યત્વે માયાના વિશુદ્ધ રજોગુણનો સ્વીકાર કરીને જગતની ઉત્પત્તિ કરે તે બ્રહ્મા
વિષ્ણુ
O
Operator
સ્થિતિ
બ્રહ્મ જ્યારે મુખ્યત્વે માયાના વિશુદ્ધ સત્વગુણનો સ્વીકાર કરીને જગતની સ્થિતિ વ્યવસ્થિત કરે તે વિષ્ણુ
મહેશ
D
Destructor
લય
(લય એટલે નાશ નહીં પણ લય) બ્રહ્મ જ્યારે મુખ્યત્વે માયાના વિશુદ્ધ તમોગુણનો સ્વીકાર કરીને જગતનો લય કરે તે મહેશ.
(એક અને અદ્વિતીય શુદ્ધ બ્રહ્મનું જ માયાવશિષ્ઠ (માયાનાગુણોવાળું) ચૈતન્ય તે ઈશ્વર. (નિરાકાર-સગુણ) એક જ ઈશ્વર તેના અલગ અલગ કાર્ય પરત્વે બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ એવા જુદા જુદા નામે ઓળખાય છે.)
સાકાર
દિવ્ય સાકાર
શ્રીરામ, શ્રીકૃષ્ણ વગેરે બુદ્ધ, મહમદ અવતારો (રસુલ) પ્રકૃતિ સ્વામ્ અધિષ્ઠાય સંભવામિ આત્મમાયયા.
પ્રાકૃત સાકાર
૧. માટી, સોનું લોખંડ, પત્થર વગેરે તમામ જડ તથા ખનીજ પદાર્થો
૨. તમામ વૃક્ષ, વનસ્પતિ, ઘાસ, વેલા વગેરે
૩. તમામ જળચર-સ્થળચર - નભચર પ્રાણીઓ, જીવજંતુઓ
૪. તમામ મનુષ્યયોનિના દિવ્ય તેમજ સાધારણ જીવો.
(ટૂંકાણમાં સમસ્ત સચરાચર જગત-વિશ્વના તમામ વ્યક્ત, અવ્યક્ત પ્રાણી-પદાર્થો)
૧. અપ્રગટ ચૈતન્ય
બધા જડ પદાર્થો
પત્થર, ખનીજ, વગેરે માત્ર એક જ કોષ ધરાવનાર
(૧) અન્નમય કોષ
૨. અર્ધપ્રગટ ચૈતન્ય
વનસ્પતિ
વૃક્ષ, ઘાસ, વેલા વગેરે માત્ર બે કોષ ધરાવનાર
(૧) અન્નમય કોષ, (૨) પ્રાણીમય કોષ
૩. અર્ધ વિકસિત ચૈતન્ય
પ્રાણી યોનિ
સ્થળચર, જળચર અને નભચર માત્ર ત્રણ કોષ ધરાવનાર
(૧) અન્નમય કોષ (૨) પ્રાણમય કોષ
(૩) મનોમય કોષ
૪. પૂર્ણ વિકસિત ચૈતન્ય
મનુષ્ય યોનિ
દિવ્ય તેમજ સાધારણ જીવો પાંચ કોષ ધરાવનાર
(૧) અન્નમય કોષ (૨) પ્રાણમય કોષ
(૩) મનોમય કોષ (૪) વિજ્ઞાનમય કોષ
(૫) આનંદમય કોષ
શિવાજી ચાંદલેકર


realpatidar.com

સંતોનું સ્વરૂપ

૧. ટેક :

(૧) સત્ય (૨) પુરૂષાર્થ (૩) પ્રેમ (૪) સમાનભાવ (૫) ક્ષમા

૨. પ્રતિજ્ઞા :

(૧) સતપંથના નિયમોનું પૂર્ણપણે પાલન. (૨) બાળકોને સતપંથની કેળવણ.
(૩) અંધશ્રદ્ધાનો ત્યાગ.

૩. નિયમ :

(૧) શરીર શુદ્ધિ (૨) હૃદય શુદ્ધિ (૩) વ્રત (૪) ઉપાસના (૫) ધ્યેય.

(૧) 'શરીર શુદ્ધિ' એટલે લાઈ, સુતક (રજસ્વાલાથી મરણ પર્યંતના સ્નાનાદિ પ્રયોગો) શ્રી ઈમામ ગોરની આજ્ઞા પ્રમાણે ઉતરાવવા, તથા પાળવા.

(૨) 'હૃદય શુદ્ધિ' એટલે માદક પદાર્થોનો ત્યાગ. (લશણ, ડુંગળી, હીંગ, તમાકુ, અફીણ, ગાંજો, ભાંગ, તાડી, માંસ, મદિરા, વ્યાજ ગળી આદિ) સર્વે પદાર્થો શ્રી ઈમામ ગોરની આજ્ઞા પ્રમાણે ત્યજવા.

(૩) 'વ્રત' એટલે 'શુક્રવારી બીજ અને દશાંશ' શ્રી ઈમામ ગોરના વચન પ્રમાણે પાળવી, અને દેવી.

(૪) 'ઉપાસના' એટલે 'સંધ્યા એટલે ચાર વખત' પૂજા-ઘટ પટાદિ યજ્ઞ વિધિ, શ્રી ઈમામ ગોરની વાણી અનુકૂળ કરવી.

(૫) 'ધ્યેય' એટલે 'આજ પ્રચલિત સમયના ધ્યેય પુરૂષ, શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ જનાર્દનમ અવતાર મહંમદ ઈમામ મહેંદી રૂપ. (એક મેવ દ્વિતીયમ્) સમજી પૂરી રીતે શ્રી ગોરના વચનાનું સાર માનવું.



પ્રકાશકના બે બોલ

ઘણા લાંબા સમયથી આપણા સતપંથ ધર્મમાં યુવાન મિત્રોને ઘણા પ્રશ્નો મુંઝવતા હતા. જે પ્રશ્નો મુંઝવતા હતા તેનો યોગ્ય જવાબ પણ આપણા પૂજ્ય વડીલો પાસે ન હતો, જેને લઈ સુધારાવાદી તત્વોએ આપણા આ સતપંથ ધર્મને સાંપ્રદાયિક સ્વરૂપ આપવાનો પ્રયાસ કરેલ છે.

આ પુસ્તક પ્રસિદ્ધ થતાં અમો હર્ષની લાગણી અનુભવીએ છીએ. આશા છે કે સદરહુ પુસ્તક થી યુવાન વર્ગમાં જે શબ્દોની ભડક હતી તે શબ્દોનું અવતરણ સતપંથ ધર્મમાં કયા સંજોગોમાં, કોને કેવી રીતે કર્યું અને તેના વિશે વિવિધ હિન્દુ સંતોના શું શું મંતવ્ય છે તેની વિગતવાર છણાવટ આ પુસ્તકમાં સુંદર રીતે કરવામાં આવેલ છે. આ પુસ્તકને પ્રસિદ્ધ કરવામાં જે કોઈ નામી, અનામી વ્યક્તિઓએ સહકાર આપેલ છે તે સર્વેનો તેમજ ડિઝાઈન કોમપ્રિન્ટ તે સર્વેનો અત્રે હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ. સદરહુ પુસ્તકને શ્રી અખિલ વિશ્વ સતપંથી ધર્મીય સંઘે પણ મંજૂરી આપેલ છે. સુજ્ઞ વાચકોને નમ્ર વિનંતી છે કે સદરહુ પુસ્તકમાં જોડણીદોષ જાણે અજાણે રહી જવા પામેલ હોય તો દરગુજર કરશોજી. અસ્તુ.

તા. ૧૪-૯-૯૪.

શ્રી અખિલ વિશ્વ સતપંથી ધર્મીય સંઘ,

લેખક :—કે. એલ. પટેલ, કલકત્તા.

કબીર વચન

સાંઈસે લગન કઠીન હે ભાઈ લોકો જાની ન ભૂલો ભાઈ
ખાલીક ખલક ખલકમાં ખાલીક સંબઘટ રહ્યો સમાઈ
અલા એક નૂરે ઉપજાયા તાકી કૈસી નીંદા
તા નૂરથી સબ જગ કિન્હા, કોન ભલા કોન મંદા
તા અલાકી ગતિ નહી જાની, કુરૂ ગુડ દીયા મીઠા.
કહે કબીર મેં પૂરા પાયા, સબ ઘટમેં સાહેબ દીઠા.
જયારે કિરતાર ન હતા, ધરતી હતા નહી નીર,
ઉત્પતિ પ્રલય ન હતા, તબ કી કહે કબીર સાધો, સબદ સાધના કીજે
જે શબદ થી પ્રગટ ભયા, સબ સોહીં શબ્દ ગ્રહીં લીજે
શબ્દ બરાબર ધન નહીં. જો કોઈ જાને બોલ,
હિરા તો દામથી મિલે, શબ્દનો મોલ નહી તોલ.

કબીર અલ્લા શબ્દની વાત કહે છે. ગુરૂ કૃપાથી તે શબ્દનું જ્ઞાન થાય તે શબ્દ તમારો પોતાનો જ છે. તમારા શરીરમાં નાદ રૂપે નસોમાં ધબકે છે. સર્વે હૃદયમાં ઘટોઘટ અલ્લાહ વ્યાપક છે. તેમના નૂર થી સૃષ્ટિ પેદા થઈ છે. સૃષ્ટિ પહેલા તે જ શબ્દ હતો. ત્યારની વાત કબીર સાહેબ કહે છે.

પેજ નં. ૮૯, ૨૩૩, રજનીશ આશ્રમ પૂના. કહે કબીર મેં પુરા પાયા

● અનુક્રમણિકા ●





(દોવા છે ત્યાં દુવા વાંચવું.)

KUMARIKA STHAN

History

Ancient Period : General reference to the discovery of palcolithine remains in the Sabarmati vally by Bruee Foote, H. D. Sankalia and others mislead some seholars to associate the with the Ahmedabad distric, but the location of their findspots clearly indicates that these remains were, in fact, discovered in the Sabarkantha and Mehsana Distric, However archaeological exptörations have brought to light various stone foots of the Earty stoneage at Several Sites in Ahmedabad distric, such as Sarkhej in city talukar at Mota Parvthi, Nondol, Jalaudra Mota and Kardi in Dahegam taluka at Dergana in Dhandhuka taluka and at Dhawatavan, Undrel, Bhavada, Chavia, Gevaiddal, Kujad, Bhuval, Kubadthal and Thatlej inDaskori taluka, Microlithas along with Potsherd have been discovered at Undrel, Chavlaj, Baknoode, Kamod, Naj, Paldi-Kankaj, Vislpur, Param (Giramtha) and Miroli in Doskroi taluka. Archacologis have also some acrose stone-tools of the late store age in Daskori taluka.

Microhiths and potsherds of the Proto-histori Narappam Calture have been tound at sarag vala ko and Navapura in Doskori taluka.

According "Padma Puran" the Sabarmati Ori Ginated from Nadikund and after crossing Arboda Mountain, it met the Indian Ocean.

About the origui of the river Sabarmati the is a ligend in the Nagorlehand of S. Kanda Purav that once upon a lime soge Vashiatha sat in duel meditation under a trace aud having allained protound vision and or account of the Varona incaution saw sage viswamitra. His observation enabled him to pieree the surface of the earth and Consequently lot of water started emithing out of two bore hotels as two straems. One Sheet of water was hamed "Saraswati" The river sabarmati was khown by different names in differet ages. It was so known as "Krutavati in satyayug. "Giri Karnika" in Tretayng. "Chandama" in Drapar yug and as "Sabarmati" in Kaliyug.

The Sabharmati-Mahatmya" in the Padma Puran refers to dudheshwar, Khaudga-Dhareshwar and Saparshi war wodern Ahmedabad. The Site war the Coufluence of Chandrabhaga with Sabarmati is associated with sage Dathichi, who offeres his bones in gods for preporing the mithly vajra (weapon) for Indra.

Mahatma Gandhi Pebetes the site för his Ashram in its vainity, Gayalrada mentioned as a saered site of a goddess in the Saudha Arana is probably refreshnted by present Gatrad is Daskori Taluka.

શાંતિપાઠ

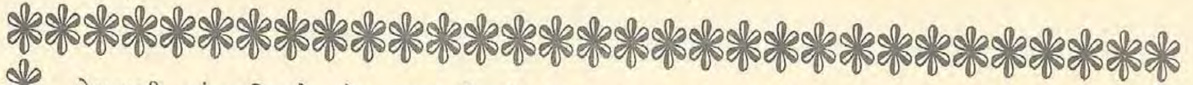
ૐ વાકગમેં મનસિ પ્રતિષ્ઠતા
મોનોમેં વાચી પ્રતિત્ઠિતમ આવિરા
વીર્મ એધી વેદસ્ય મઃ આણીસ્થ શ્રૂતમ મે માપ્રહાસિનેન
આધીનેન અહોરાત્રાત સંધ્યામિ.
રૂતમ વદિશ્યામિ સત્યમ વદિસ્યામી,
તન્મામવતુ તદ વક્તારમવતુ મવતુ અવતુમામ
અવતુ વક્તારમવતુ વક્તારમ્
ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ

ૐ મારી વાણી, મારા મનમાં, સ્થિર થાવ, મન વાણીમાં સ્થિર થાવ, હે સ્વંય પ્રકાશ આત્મ મારી સન્મુખ તમે પ્રગટ થાઓ. હે વાણી અને મન તમો બન્નેં મારા વેદ-જ્ઞાનના આધાર છો. એટલા માટે મારા વેદ-અભ્યાસનો નાશ કરો નહીં. આ વેદ અભ્યાસમાં હું રાત-દિવસ મંથન કરૂં છું. હું ઋત-ભાષણ કરીશ. સત્ય ભાષણ કરીશ, મારી રક્ષા કરો. વક્તાની રક્ષા કરો, મારી રક્ષા કરો. વક્તાની રક્ષા કરો, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ

ૐ પૂર્ણમદ પૂર્ણમિદં પૂર્ણાતપૂણ, મૂદ્ચ્યતે,
પૂર્ણસ્ય, પૂર્ણમાદાય, પૂર્ણમેવાવ. શિષ્યતે ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.
ઈસા વાસી મિદ્દં, સર્વ તતકિંચ જગતંમજગત
ત્યેન તતકેન ભૂંજીથા મા ગૃધ કસ સીધનમ.

ભૂમિકા

પ્રસ્તુત પુસ્તકમાં વિભિન્ન વિદ્વાનો દ્વારા ગુપ્ત ધર્મ પર કરેલી શોધ તથા સૂફી-સંતોના જીવન-દર્શન એકત્રિત કરેલ છે. જેથી કરીને ભક્ત ભાવિકોને આ મતની પૂરેપૂરી જીવનગાથા તથા જ્ઞાન થાય પુસ્તક લખતી વખતે મારી એ સાધના હતી કે મનસૂર-અલ-હલાજ જેવા સંતોના ચારિત્ર ઉપર દૃષ્ટિપાત કરીને અગર



દેશવાસી સાંપ્રદાયિકનો મોહ ત્યજી દે તો દેશના મુખ પર લાગેલો કાળો દાગ મટી જાય. જે સ્વાર્થી લોકોએ લગાડેલ છે. ઈતિહાસ સાક્ષી છે કે સૂફી-મતને જે સન્માન ભારતમાં પ્રાપ્ત થયું તેવું સન્માન સૂફીઓને પોતાના મૂળવતનમાં મળ્યું નથી. સન્માનની તો શું વાત મનસૂર જેવા મહાપૂરૂષને પોતાના દેશમાં પ્રાણદંડની સજા ભોગવવી પડી. દેશવાસીઓ તેમને હંમેશા વિદેશી અજનબી સમજતા હતા. પોતાના સમજીને તો ભારતવાસીઓએ સૂફીમતને ગળે લગાડ્યો અને સિદ્ધ થાય છે કે સૂફીમતનું મૂળ વૃક્ષ ભારતમાં જ હતું. પણ તેના ફળો મેલ-જોલને લીધે ભારતથી દૂર રોપાયાં હતાં. સૂફી મત ભારતીય સંતમતની જેમ એક એવું બહુદર્શિય છે કે તેમના બીજનો પત્તો લગાડવો મુશ્કેલ છે. આ કારણને લીધે વિદ્વાનો સૂફીમતનો સંબંધ વિભિન્ન ધર્મ સાથે જોડવાનો પ્રયાસ કર્યો. પરંતુ આ તો બધા જ જાણે છે કે ઈસ્લામનો જન્મ તો ઈસા પછી થયો. પરંતુ સૂફી મત તો ત્યારથી હતો જ્યારે ઈસાઈ-યહૂદી મત ચાલતો હતો. તેનાથી પહેલા સૂફી મત ચાલતો હતો. ભક્તિ અને યોગની સ્પષ્ટ રૂપરેખા ન હોવાને કારણે ભારતીય વિદ્વાન તેમને ભારતની દેન સ્વીકારે છે. વાસ્તવમાં સૂફી મત ઈસ્લામથી નથી, ઈસાઈમતથી પણ નથી. બન્ને તેમને વિદેશી અને વિધર્મી સમજે છે. ખરેખર સૂફી મતની મિત્રતા ભારતીય આર્યધર્મ સાથે છે. ઉપરોક્ત ઐતિહાસિક સત્ય છે વર્તમાન ભારતમાં ગુજરાત રાજ્યમાં અમદાવાદથી નવ માઈલ દૂર હેમપુર પિરાણા સ્થળે એક સંમેલન સંત-સાધુ અધિવેશન વિશ્વ હિંદુ પરિષદના દસમા અધિવેશન દ્વારા એક અપૂર્વ સૂફી સતપંથી સૂફી સંત ઈમામશાહબાવાને માનવા વાળા સાથે ભારતીય સંત સાધુનું ઐતિહાસિક મિલન થયું. સતાનત સતપંથ એકતા ભારતીય સાધુસંતોએ સૂફી મતોને ગળે લગાડીને હૃદય સાથે ચાંપી લીધા. અપૂર્વ મિલન એટલું જ નહીં વિશેષમાં સૂફી સંત ઈમામશાહબાવા ટ્રષ્ટને એક સન્માન પત્ર શંકરાચાર્ય તથા સંતોએ સર્ટીફિકેટ રૂપે આપીને વધાવી લીધા. આ છે આજનું વર્તમાન.

(ઘટના તા. ૫,૬,૭, માર્ચ, ૧૯૯૪)

એશિયા ખંડમાં સાત મહાપુરૂષો થયા જેમને માનવજાતિના કલ્યાણનો વિચાર કર્યો. પ્રથમ કૃષ્ણચંદ્ર, બુદ્ધ, જરથોષ્ટ, ઈસુ, મહંમદસાહેબ, બે ચીનમાં વેદાંતિ થયાં લાઓત્સે, કન્ફયુસન્સ જેમણે સમસ્ત માનવજાતિનો વિચાર કર્યો. હા પૃથ્વીના પ્લેટફાર્મ ઉપર અલગ અલગ જગાએ સમય કાળના અનુસાર જ્યારે જ્યારે પાપની વૃદ્ધિ થઈ ત્યારે જનતાની તીવ્ર ઈચ્છાથી પ્રાર્થનાથી અવતાર લીધા, જેમ કે કૃષ્ણ, ભારતમાં ધર્મજ્યોતિ પ્રગટાવી તો બુદ્ધ ભારતમાં બીજી દિશામાં જ્યોતિ પ્રગટાવી. જરથોસ્ટે ત્રીજી દિશામાં, ઈસુ એ ચોથી દિશામાં મહંમદસાહેબે આરબમાં અને કન્ફયુસન્સ અને લાઓત્સે ચીનમાં ધર્મ જ્યોતિ પ્રગટાવી. અને બધા જ ધર્મ પતાકા, શિખર ખૂબ ઉંચાઈ ઉપર ગયા બધાનો ઉદ્દેશ્ય એક જ બ્રહ્મની પ્રાપ્તિ અને માનવકલ્યાણ માટે હતી આજ દિવસ સુધી માનવાવાળા ભૂલી શક્યા નથી. વાસ્તવમાં આ ધર્મશિખરો, અલગ અલગ દિશાઓ છે પણ પૃથ્વીના ઉપરે એક જ ધરતીના પ્લેટફાર્મ ઉપર છે. પણ માનવાવાળાઓ જુદા જુદા દેશના મારૂ ધર્મ, સારૂના ભેદભાવથી અશાંતિ વધતી જ જાય છે. શાંતિ લાવવા માટે સૂફી મત-સંતોએ અથાગ પ્રયાસ કર્યા છે અને માનવ-કલ્યાણ માટે પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે.

ઇતિહાસ સાક્ષી છે કે આ કરોડો વર્ષની ધરતીના ઈતિહાસમાં એવો કોઈ મહાપુરૂષે જન્મ લીધો નથી કે બધા જ ધર્મોને સર્વત્ર માનવજાતિને એક સૂત્રમાં બાંધી શક્યા હોય. ચાહે અવતાર કા ન હોય. કોઈ પણ મહાપુરૂષ બધાને એકત્ર એકસૂત્રમાં બાંધી શક્યા નથી. છતાં પણ સૂફી સંતોના સંત-સાધુના પ્રયાસ ચાલુ છે. માનવજાતિના કલ્યાણ માટે.



સૂફિસંત અને સાહિત્ય

સૂફી-સંત સાહિત્ય ઉદ્ગમ ઓર વિકાસ
લેખક પ્રો. જયબહાદુર લાલ
પ્રકાશક : નવયુગ ગ્રંથાગાર, સી-૭૪૭. મહાનગર, લખનઉ, યુ.પી.

મિલન અવસ્થા

અસ્તિત્વના ગુપ્ત રહસ્યનો ભેદ વાણીથી તેમજ શબ્દોમાં વર્ણવી શકાતો નથી. સમુદ્રયાત્રીઓનું જેમ મુખ્ય વાહન મૌન છે, મૌનથી જ સમુદ્રયાત્રા પાર કરવાનો એક માત્ર માર્ગદર્શન અને આધાર છે. (મૌલાના રૂમિ)

ફકિર મનસૂર-અલ-હલાઝ

અગર હૈ શોખ મિલને કા તો હરદમ લો લગાતા જા.
ન રખ રોઝા ન મર ભૂખા, ન જા મસ્ઝિદ, ન કર સિઝદા
વઝૂકા તોડ દે કૂજા શરાબે પ્રેમ શૌક પીતા જા

પકડકર ઈશ્ક કી જડ સફા કર દિલ કે ગૂજરે કો
દૂઈ કી ધૂલ રખ સર સે મસલ લે પર ઉડાતા જા
પ્લાલામય ખૂદી કા છોડ, પ્યાલા બે ખુદી કા પી.
નશે મે શેર કર પ્યારે, તુ હીં તું ગીત ગાતા જા
યહ ધાગા તોડ તે તસ્બી, કિતાબે ડાલ પાની મેં
મશાયક બન કે ક્યા કરના મસીખત કો જલાતા જા
ખુદા તુમ દૂર મત સમજો, યહી હે રાસ્તા મસ્તો કા
ખૂદી કો દૂર કર દિલસે નિવાલા, કૂફર્કા મત ખા
અનલ-હક્ક-નામ બર-હક્ક હૈ, યહી કલમા સૂનાતા જા.

ફિકર મનસૂર

ગીતા

તસ્માત્સર્વેસુ કાલેસ્કુ મામનુસ્મર યુદ્ધ ચ
મધ્યર્પિત મનોબુદ્ધિર્મો મે વૈષ્ય સ્ય સંસયમ

ગીતા ૮-૭

ભગવાન અર્જૂનને કહે છે તું બધા સમયમાં મારૂં સ્મરણ કર, અને યુદ્ધ પણ કર

ઉઠત બેઠત સોવત નામ, કહુ નાનક જનકે સદ્કામ
મહામંત્ર જોઈ જપત મહેશુ કાશી મુક્તિ હેતુ ઉપદેશું
નૌ નિધિ પ્રભુકા નામ દેહિ મે વાંકા વિશ્રામ.

નાનક

બુલાશાહ

મુસલમાન નહી સસરા રબના હિન્દુ નહી સાલા
રબી એક ઇશ્ક મહોબત બાજો મુહ દોનો કા કાલા
ના રબ તીરથમેં ના રબ મક્કા, ના રબદા ઘર શિવાલા
રબ કા ઘર ઔ હોવે બુલ્લા જિથે મિલા ઇશ્ક પ્યાલા

શિવાલીઓ બીચ શરારતી બસ દે બચકે જાઓ મસીદ
માલ પરાય દેખ કે હો જાંદે બદ નીત
સાંઈ જાત કુજાત ન દેખે, દેખે ઈશ્ક હુલારા
પ્રેમી ખેડ પ્રેમ નાલ ખેડ ન ભાવે નિંદા કરે જગ સારા
મુર્શિદ નઝર મહેર દી કીતી દિયા પ્રેમ પ્યાલા
પીંદીયા સારી હીં ચડ ગઈ મસ્તી હો ગયા નૂર ઉજાલા
ચૌદહ તબક દીઠે દિલઅંદર સાફ હો ગયા દિલ કાલા
બુલ્લેનું રબ અંદર મિલીયા ટૂટ ગયા કુફરર તાલા.

બુલ્લે શાહ

પ્રસ્તાવના

નિઝાર સાહેબ (નિઝર પંથ)

નિઝાર પંથના ભક્તો સાધૂ-સંતો, સાધકો નિઝાર મતનો જન્મ મિસરમાં લગભગ ઈ.સ. ૮૦૦ માં થયો હતો. તેમનો પ્રચાર ભારતમાં પીરસમ્સતબ્રેજ તથા તેમના પછી પીર સૌદરદીન થી શરૂઆત થાય છે. ગુજરાતમાં ઈમામશાહ બાવા એ પીરાણાની સ્થાપના કરી છે. લિરબાઈ, દેવાયતપંડીત રામદેવપીર, નિઝારી મતમાં હતા, ગટપાટ, નિષ્કલંકી પૂજા, સતપંથ ધર્મો, સનાતની નિઝારી પ્રસિદ્ધ સંત થયાં

(ખોજા વૃતાંત)

કવિત

પરંમ ગૂરૂ કી પંરંપરા હમલા ઔર વાંઢાય મંઝલ મૈયા સાધવી,
કુકમા દાસ ગરીબ વાલદાસ હરિદ્વારમે જરા નિરોમણા ગો મોટી
ભક્તિ ભાુન ભોજાય કૈસે ભૂલૂ ભીમપુર પેરાકોટ કચ્છ કી ધરા
હમલા ઔર વાંઢાય પરમ ગૂરૂ કી પરંપરા.

(ઈશ્વર વિહારી વિલાસ, વાઢાંય કચ્છ) પેજ નં. ૮

વાંઢાય કચ્છ

આ સ્થાન પચાસ વર્ષ પૂર્વે જૂના દ્વારાના નામ થી ઓળખાતું હતું. પૂજ્ય બાવા વિહારી



સાહેબ અને ઈશ્વર રામજી માહારાજની તપો ભૂમિ છે. આ સ્થાને આજે પણ ઈશ્વર રામજીનો ઢોલિયો જૂના ઓરડામાં પૂજાય છે. શ્રી દેવાપીઢાધિશ્વર બ્રહ્મનિષ્ઠ બાવા સાહેબ શ્રી રામસિંહજી શ્રી ગુરૂ જેઠી રામજી મહારાજ

(કચ્છ હમલાપૂરી) પેજ નં. ૧૦

દુહા

જાડેજા કુલ મુગટ મણી અનાથના આધાર
કચ્છ ભૂજ ભૂપાલ શ્રી ખુદાવિંદ ખેંગાર,
લઘુંબંધવ શ્રી રાવના સાહેબજી સરદાર
સૂરવીર પુનિધિરતે દિનબંધુ દાતાર
સાહેબ કુલ પાન અતિ ભલપણ નો ભંડારક
સાહેબ દેવા સતગુરૂ લીધો ત્યાં અવતાર

(પેજ નં. ૧૪)

જિનઘર કૃષ્ન જનમીયાં કારણ પરથી કંલંક વંશ ૩૬ ઉપરે જાદવ કુળ નિષ્કંલક

(પેજ નં. ૨૦)

દેવા સાહેબ ૭૦-૮૦ વર્ષના આયુ ભોગવી હમલાપૂરીમાં જ મહા નિર્વાણ પામ્યા. તેમના પટ શિષ્ય જેઠી રામજી જાડેજા રાવ પરિવારમાં સતાજીના બે કુવર જેઠુજી અને અલીયાજી જેઠુજી તે જ જેઠી રામજી બાવા, શ્રી દેવાબાવાના શિષ્ય વિહારી સાહેબ નાંદલ શાખાના રાજપૂત હતાં. જામ રાયઘણજીના વંશમાં કબરજીની કબરશાખા અને રાઉજીની રાઉશાખા દલજીના દલ રાજપૂતો કહેવાયા. શ્રી વેરા બાલપણથી જ ભક્તિનો ઉદય થયો હતો. સામત્રના હોથીજી ભગત સાથે જ્યોત પાઠ-પૂજા ઈત્યાદિમાં આવતા જતાં હતાં, માનતા હતાં. આ જ્યોત પાઠની વિધિ નિઝાર પંથમાં આવે છે. એનો વિસ્તાર રાજસ્થાન, ગુજરાત, સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છમાં હતો અને અત્યારે પણ છે. આ પંથમાં નિઝારી મત જેમાં રાવળ માલાદે રૂપાંદે, જેસલ-તોરલ, દેવાયત પંડીત, દાડલ દે લાખો-લોયણ, દેવીદાસ, અમરબાઈ, વેકરણ, લીરબાઈ, કેટલાક કાઠી ભગતો સિવાય સંત મૂળદાસ, મેગધારવાજી, ઉગમશી બાવા, ભાટી, રાવત રણસીંગજી, ખેમડો કોટવાળ, ગંગાસતી, પાનબાઈ, ઈત્યાદી ઘણા સંતો મોક્ષ પામ્યા છે. સિદ્ધ કોટીના સંતો થયા છે. એના આચાર્ય સિદ્ધશ્રી રામદેવજી મહારાજ માનવામાં આવે છે. ભાઈ પાઢલી પૂજા રે જોગી નાથની કઈ કઈ ઋષિમુનીએ જાણી. (પેજ નં. ૨૬, ૪૧-૪૨)

બાવાશ્રી વિહારી સાહેબ પોતાનું શરીર વાંઢાયે છોડ્યું અને દેરી બંધાવી છે. બધા જ સાધુ-સંતો ગુરૂ પરંપરા પ્રમાણે શરીર જમીનમાં સમાધિ આપવામાં આવે છે. વિહારી સાહેબના પીર કામલશાહ મિત્ર હતા. (પેજ નં. ૪૮)



આ સંપ્રદાયના લાલરામજી મહારાજે દિક્ષા લીધી જે મૂળ કડવા પાટીદાર પીરાણા પંથી હતાં તેમનો સંકલ્પ અને ઓધવરામજી મહારાજનો ભગીરથ પ્રયાસથી લાલરામજી મૂળ સતપંથી હતાં તેમના કુટુંબ પરિવારને તથા સમસ્ત જ્ઞાતિને વાંઢાય આશ્રમ હમલાપુરી નિઝાર સંપ્રદાયમાં જોડવા માટે સંકલ્પ કર્યો હતો.

વાંઢાય આશ્રમ હવે કેશવદાસજી મહારાજના મિત્ર ખોજા ઈસ્માઈલ ભગત કેરામ થઈ ગયા તેમની કબર પૂજાય છે ત્યાં શિવાલય કેશવદાસજીએ બાંધી આપ્યો ખોજા ધર્મ નિઝારી પંથ છે તે તેઓ જાણતા હતાં. (પેજ નં. ૧૦૯)

વાસ્તવમાં આજે પાટીદારોના પ્રતાપથી વાંઢાય આશ્રમ સ્વર્ગનંદન જેવું દીપી રહ્યું છે. જોવાલાયક સ્થળ છે.

ઓધવરામજીનું ભજન (પદ નં. ૭)

રહે નહી રાજા-રાણા, એક દિન છોડ સબે ચલ જાના,
ખેલ મુસાફિર હે દો દિનકા આખિર મે મર જાના
બાજીગર જૈસી રચના તીન મે કયા ભરમાના
આદમ તેરા નામ મુસાફિર કયા કરના અભિમાના
જૂઠા હે જંજાલ મુસાફિર સુમર પ્રભુ કો શ્યાના
દાસ ઉદ્ધવ કહે મિલના કઠીન હૈ એસા ઉત્તમ ટાના

વાલદાસ મહારાજ હરિદ્વાર (યુ.પી.) (પેજ નં. ૨૭૭)

નામ-માલા

ૐ તત્સત શ્રી નારાયણ તું, પુરૂષોત્તમ ગુરૂ તું,
સિદ્ધ-બુદ્ધ તું, સંકન્ધ વિનાયક, સવિતા પાવક તું.
બ્રહ્મ, મજદ તું, યહવા શક્તિ તું, ઈસુપિતા પ્રભુ તું.
રૂદ્ર વિષ્ણુ તું, રામ-કૃષ્ણ તું, રહીમ-તોઓ તું,
વાસુદેવ, ગૌ, વિશ્વ રૂપ તું ચિદાનંદ હરિ તું.
અદ્વીતિય તું, અકાલનિર્ભય તું, આત્મલીંગ શિવ તું,

અથ-લા સ્ત્રોત્રમ

ૐ ઍં રહીં ક્રીં કલીં, ચામુંડાય વિચ્ચે

અલાહે રહીમ કરીમ કલીમઅલીયુલ-અસિમ

સર્વ ખલવિંદ બ્રહ્મ

દોવા મુખીની ક્રિયાની લખી છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

પ્રથમ આઠ લાખ કરણ મધે ગોર ઈમામે બંદગી કીધી
ત્યારે હાલમાલ ભેસ્તની કુંચી તે લઈ ઈમામકું દીની ૧
ભેસ્તની કુંચી ગોર ઈમામને હાથ દોજકની કુંચી ફીરસ્તા અજાજેલની પાસ ૨
જેધર્મને માર્ગે ચાલશે તે સહી અમરાપર માલશે ૩
ત્યાં મલશે સતગોર સાહાના દેદાર, ત્યારે ચૌદભવન શાહા ઈમામને દરબાર ૪
જે સ્વર્ગ મૃત્યુને પાતાળ તે સતગોર સાહેબ સરજન હાર ૫
આજે તેનો ભેદ ન જાણે કોઈ અને સાચા મુનિવર બુજે સોઈ ૬
બીજી કોઈના જાણે દુનિયા લોક આજ ગોર નર રહ્યા જગમા અલોપ ૭
તેના ચંતની કોઈ વાત ન જાણે, સર્વે આપે અકલે રહ્યા વખાણે ૮
માઈને બાપ બહેન-બંધવ નહીં કોએ, ત્યાં મૂરખ હાથ ઘસતા જોએ ૯.
તમે સાચા મુનિવર જાણો જેહ, આપ મોરાદા નસ્ટે દોજક જાસે તેહ ૧૦

તમે ગત માહે મળો મુનીવરભાઈ ત્યાં અમી નીસાની લોને જોઈ ૧૧
મુખી તે જે જીવને મોક્ષ જ આલે, મોક્ષ મુગતના માર્ગ બતાવે ૧૨
મુખી તે જે કોઈને ઘેર જો જાવે, તો ઉનકે જીવકા ભલા કરાવે ૧૩
મુખી તે જે અસત્યને માર્ગે ન જાવે જીવને મોક્ષ મુક્ત કરાવે ૧૪
મુખી તે જે સર્વે બલા નિકાલે, લખચોરાસીના ફેરા ટાળે ૧૫
મુખી તે જે મુવા માન્વીને જીવતા કરે જીનકા દલ હોવે તેના કારજ સરે ૧૬
મુખી તે જે સર્વે ઘરકા જીવ આવે, તેની બમણી કમાઈ કબૂલ કરાવે ૧૭
મુખી તે જે ડાહ્યા હોવે સારે જીવકું વૈકુઠમાં લાવે ૧૮
મુખી તે જે આપે અમર ભેદ જાણે અગમ-નિગમ કી બાત પિછાણે ૧૯
મુખી તે જે સુદ-બુધ બરસાત કી જાણે, સર્વે નગર કી બાત પ્રમાણે ૨૦
મુખી તે જે પીર-પયગંબરકુ નજરે દેખે જરણ મરણ કા હાલ જ પેખે ૨૧
મુખીતે જે સત-વાત સાચી કરી માને, ત્યાં કમાઈ સહી કરી જાણે ૨૨
તે મુખીની સેવ અમર જાગે જે સતસબૂરી સંતોક માગે ૨૩
જે એક મને એક-ચંતે સતપંથેધાએ તે મુખી તો વૈકુંઠમાં જાયે ૨૪
જે દશોશ સુક્રીત ખરા મુનિવર હશે તે જીવ તો અમરાપર જશે ૨૫
તમે રૂખેસર સાહેબસુ રાખો ચિત ગોર ગતમા મળવું નિતનિત ૨૬
તમે અમરાપરમાં જાસો સહી આજ ભુલાવે ન પડશો કોઈ ૨૭
ભૂલા કાઈ ભમો છો ગમાર સાચા રૂખેસર તે સચ્ચી યાર ૨૮
રૂખેસર હશે તે સાહેબના સેનમાં મળશે, નુરાને ઘોડે મુનિવર ચડશે ૨૯
ગોરનર આગળ હજુર ફરસે, નિત નિત દેદાર સાહેબનો કરશે ૩૦
જ્યારે આવી આપ સાહેબ તખતે બેસે ત્યારે નિત નિત દેદારી મુનિવર રહેશે ૩૧
આજ ગોર ગતમાહે મલીને કરો તખત બેસે, ત્યારે નિત નિત દેદારી મુનિવર રહેશે ૩૨
આજ ગોર ગત માહે મલીને કરો કમાઈ,
ભણે ગોર ઈમામશાહા તમે સતે ચાલો સચીયારા ભાઈ ૩૩

સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હકલાએલાહાઈલલલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો
(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપ, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૧) દોવા દેવ સ્થાપનના મંડાણની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

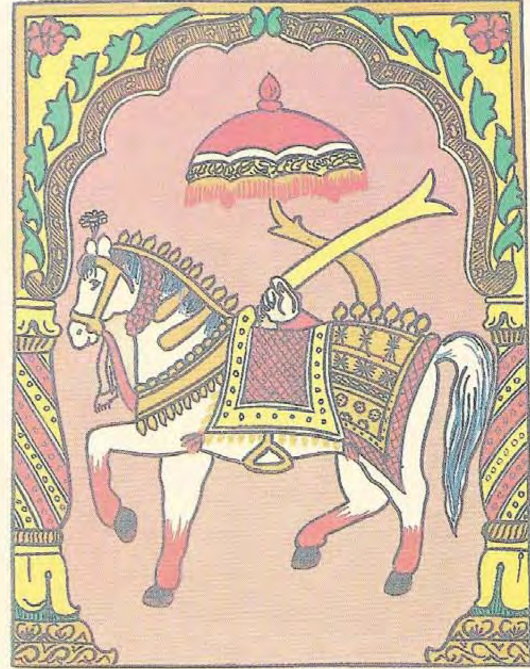
(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

તમે સુણો મુનીવર વેદ વિચાર મુખીતણા કરીઆ આચાર ૧
આવી ગતમાહે હેજંદા કહે એક મનો થઈને ઉભો રહે ૨
ગોરગત પાસે માંગે વચન નિર્મળ કરાવે જીવને પંડ ૩
ગોરગત મળીને કરે આશિષ આજ ગત માહે ગોરનર છે જગદીશ ૪
ત્યાં નાના મોટા સૌ કરગરે જપે પીરશાહ ને તોબા કરે ૫
કહી ફરમાનને માણજ લહે તાહાં નરવખ થઈને ઊભો રહે ૬
હૃદય રાખે પીરશાહનો જાપ તોબા થકી ઉતરે પાર ૭
માણ તણી આશિષ જો કરે જાપ જપે પાતક ઉતરે ૮
દો જણ મલીને ઉતરાવે માણ એક બીજાને કહી ફરમાન ૯
માણ ઉતારીને ઊભો રહે નમી ગતને હેજંદા કહે ૧૦
એક મનો થઈને ડગ જો ભરે અને મુખી તણે આસને સંચરે ૧૧
આસન જઈને કરે હેજંદા બક્ષે ગુના ગોરગતના બંદા ૧૨
બેડી આસન બેસે કાયા દિલથી દૂર કરે મોહમાયા ૧૩
જે સંત સંતોકે બેસે સહી તે દયા ખેમ્યા રહેણી સહી ૧૪
પુરવ દિશા પુંઠજ ધરે ને પશ્ચિમ દિશા સન્મુખ કરે ૧૫



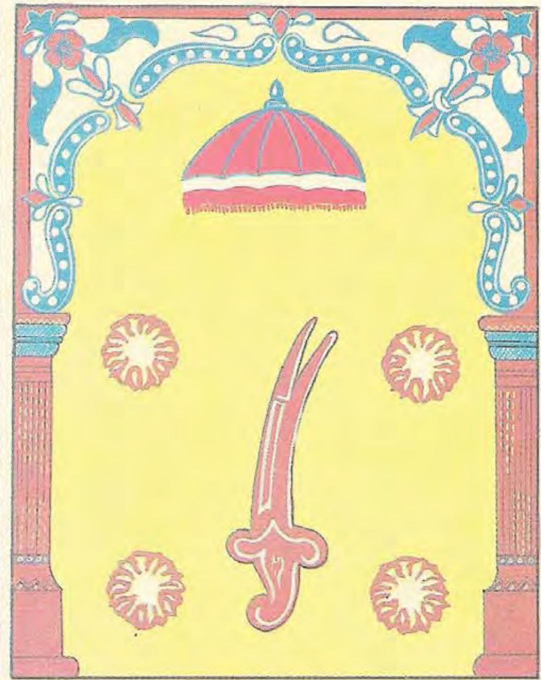
સ્વર્ગમાં લઈ જનારો બુરાખ



દૂલદૂલ ઘોડો



મહોર નબુવત



ઝુલ ફી કાર

દક્ષિણ મેલે ડાબે પાસ જમણી ઉત્તર પૂરે આસ ૧૬
ગોર ગતને પૂછે ફરમાન કહી જગનનું માંડે કામ ૧૭
ત્રણ દરવાજા, બંધ જ કરે જ્યાં થકી પવનના સંચરે ૧૮
કહી ફરમાનને માંડે પાટ સર્વે જીવ તણા મુકતા ઘાટ ૧૯
માંડી પાટને અક્ષત પૈસાને કલશ જો લે ત્યારે ધૂપ દીવાને અર્પણ કરે ૨૦
ભરી કળશને ગુજારે આપ ભણે કાંડી પીરશાહનો જાપ ૨૧
માંડી કળશને એક ચિંતે રહે આખા લઈને કળશમાં ધરે ૨૨
ફૂલ હાર ઘટ પાટે ધરે ચુવા ચંદન અર્પણ કરે ૨૩
આલ ભણીને ઉપજાવે નૂર આલે નિરંજન છે ભરપૂર ૨૪
ત્રણ દેવની પૂજા કરે નૂર લઈને કળશ માં ધરે ૨૫
નૂર માહે શક્તિનો વાસ, નૂરે નારાયણ થાય પ્રકાશ ૨૬
પાંચ તનતો નૂરમાં રહે ચોવીસ પાત્ર કળજૂગમાં છે. ૨૭
એક મનો થઈને મુખી જો ભણે ગોરનર આલે એક કરી ગણે ૨૮
આલે ગોરનર બેઠા સહી દોવાથી મુખીએ દીઠા તહીં ૨૯
પ્રદક્ષિણાનું મોટુ દાન પૂજીએ તો મેરૂ સમાન ૩૦
એવી દોવા મુખી જો કરે કળશ આગળ પરસાદ ધરે ૩૧
જીવતો મરતંગ હોઈને રહે દુખસુખ દિલના સદગોરને કહે ૩૨
પૂજા કરે કળશની સાર માહે નિરંજન સચરાચાર ૩૩
મુખી તે જે ભાર ગતનો આપે સહે પરવેદના દુઃખ દિલમાં ગ્રહે ૩૪
મુખી તે જે મનમારીને રહે મુખમાંથી મર કોઈને ન કહે ૩૫
નત નત હાલ ગુજારે આપ દુવા ભણીને ઉતારે પાર ૩૬
કરી આશિષને છોડાવે કર્મ ગોરગતની ક્રિયા આચારે વાંધે ધર્મ ૩૭
બોલે સાચું ને વચન પાળે બાર કરોડીને સંગે જઈ મળે ૩૮



મુખી તે જે એટલી ક્રીયા પાળે નિત નિત હાલ ગુજારીને માણજ લહે ૩૯

મુખી તે જે ક્રિયા આચારસુ નિર્ભયરહે એવી દોવા તે ગોર ઈમામશાહ કહે ૪૦

સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હકલાએલાહાઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો
(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપ, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૨) દોવા મુખીને તોબા પઢવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

સાહેબ તોબા હજારવાર આ બંદા ગુનેગાર બકસો ગુના લાખ અવલ આખર સાહા મુરતુઝા અલી પાક, અવલસાહા અલી, આખર ઈમામ મહેંદી. જાંબુદીપના ધણી વિષ્ણુ નારાયણ વિશ્વના આધાર સૃષ્ટિના સર્જનહાર જાંબુદ્વીપે ધર્યો અવતાર રહેણી કીજે ખેર, દિવસ કીજે મહેર નેકનજર ધરો, બંદાની મુશકેલ આસાન કરો.

સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હકલાએલાહાઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો
(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપ, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૩) દોવા મુખીને આસન આગળ રહીને ભણવી

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીરકબીરદીન સતગોરપીર સુદરદીન, સતગોરપીર સાહેબદીન સતગોરપીર નસીરદીન સતગોરપીર સમસ્તદીન નરઅસલામશાહા





નર અલી નિરંજન નામ નબી નૂર સતગોર તમારી દોવા. પ્રથમ અહંકાર અહુંકારથી ધંધુકાર નિરંજન નીરાકાર, તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર સ્વામી તમે ધર્યા અવતાર, સ્વામી દિનમાં તમે, દુનિયામા તમે, જાહેર તમે, હજૂર તમે, કાયમ તમે, દાયમ તમે, અવલ તમે, આખર તમે, નૂર તમારૂ, જહૂર તમારૂ, ભાવ ભક્તિ ઈમાન અમારૂં અમે બંદા ગુનેગાર તમે સાહેબ ગુના બક્ષણ હાર બંદાને દેદાર દેજો આખર વેળામાં ઉગારી લેજો તમે આસન સીંહાસને આવીને પરવરો કીધા ગુના બક્ષો બીજા ગુના ન કરાવશો, પાંચ, સાત, નવ, બાર, તેત્રીસ, કરોડીના મેળા દેજો, લખચોરાસીના ફેરા ટાળો સઘળી જમાતસુ દેદાર આલો સ્વામી એકાંત કરો દોહાંત દૂર કરો ધર્મ સ્થાપો ને પાપ કાપો સમજણ આપો સતીઓની સોબતમાં રાખો સમર્યા સહાય કરો કરગર્યા કાન ધરો, આવા ગમન દૂર કરો સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા,હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

------

(૪) દોવા મુખીને આસન ઉપર, પહેલો જમણો પગ મુકીને ત્યાં ઊભા રહીને હાથ જોડીને ભણવી.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

સાહા હેજંદા કાયમ દેવ પાયા સતગોર નૂર પાયા સહા પાયા, સાહાકા દેદાર પાયા, સતીઓની સોબત પાયા, ઋષિઓના રાજ પાયા, અમરાપુરમાં વાસ પાયા અંનત



કરોડીની સોબત પાયા સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૫) દોવા પાટ માંડવાની ઘટના આસનની છે

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

સ્વામી તમે અહુંકાર માહે આપોઆપ શક્તિ રૂપી જપાવો જાપ શક્તિ રૂપી રચ્યો સંસાર શક્તિ વેદ ઉત્તમ આચાર હેઠળ શક્તિ ને ઉપર કલા પાંચ દેવ તે સંભરે ભરા આસન શક્તિ નૂરી તેજ નૂરે ખલક્યાં નિરંજન હેત શ્રેષ્ઠ શક્તિ મીટી સહી મીટી બાજનાં ઉપનાં કોઈ માટી ઘટ ને માટી પાટ માટી મોક્ષ મુગતની વાટ સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૬) દોવા પાટ માંડીને સરદો કરવાની છે

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

નવતન અસલામ અરજતલા સલામ, મામા અરજુલા સલામ, અજાબ અમલ હરામ, શક્તિ માતા સલામ, ગોર અજબ સલામ, હકસાહા મુરતજાઅલી અલા તમે, અલખ

તમે, કાયમ તમે, કિરતાર તમે, સાહા પાયા અમે, સબકુલ જમીપર સિજદા, સિજદા મન સાહેબ, સાહેબ મન ફકર, ફકર અન અલા, અલા મન મહમદ, મહમદ મન ઉમત, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૭) દોવા પાટ ઉપર આખા મુકવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીરકબીરદીન , સતગોરપીર સોદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, નરઅસલામશાહા નરઅલી નિરંજનમ નબીનુર સતગોર, તમારી દોવા. પ્રથમ આદ નિરંજન ધંધુકાર, સૃષ્ટિને કારણે ગોર નરે લીધા અવતાર ધંધુકારમાં ધ્યાનજ ધરી, છત્રીસ જુગને ચોરાસી ચોકડી પેલી કરી, પેલા સરજ્યા બ્રહ્મસંતન, તેહેથી સરજ્યા રોહો રતન, આપ સતનથી જરીઓં નુર, તેહનાં સરજ્યાં ચંદ ને સુર. નારણે સરજી મુરત ચાર, ચતુર વેદને અહુંકાર, અહુંકારથી સરજ્યા સતપંથ, ધરી અવતારને બાધ્યા બંધ અથર્વવેદને ચોક સીહાસને આવો, ઘટમાં આવીને વાસ કરો, પાટની પુજાએ રહો, કળશમાંહે કળા ધરો, ઘટ ગતમાં આવી પરવરો, આદ બ્રહ્માએ ઘટ સ્થાપ્યા ચોદીશે નાખી ફરોઈ, અનંત રૂપે ચરિત્ર કીધા કરતા મુરત સોહી અરલોક પરલોક દેવલોક જમલી જમાત ગોર ગત ગંગા ફરમાની બંદાને ઈમાને ઈજનેમેં કબુલ કરો કળમાંહે તમારી કળા ધરો. અલી નિરંજન નિષ્કલંકી પાત્ર સતગોર સુદરદીન નર અસલામસાહાની કરાવી જાત્રા, ઈમામશાહા નરમહંમદશાહે દીધો દિદાર જીવ સહી કીધા કરોડી બાર. નબીનુરસતગોર આદ બ્રહ્મા

પીર સમ્સે સ્થાપ્યા ધર્મ પીર, સોદરદીને જપાવ્યા જાપ, પીર કબીરદીને કીધા પાક. ઈમામશાહા નરમહંમદશાહે પુરી સાંખ મુખી સ્થાપ્યા સવાલાખ સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૮) દોવા પાટને ચારે દિશે પૈસા મુકવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

સ્વામી આજ કલિયુગનું વર્તમાન જો નારાયણનું સ્થળ, ઘટે બ્રહ્મા, ઘટે વિષ્ણુ, ઘટે દેવ મહેશ્વર, ઘટ મધે ચૌદ લોકનો વાસ તેત્રીસ કરોડી દેવતા નો પ્રકાશ. ઘટ મધે બ્રહ્મા વિષ્ણુનો પરિવાર જો આજ કલિયુગમાં હોવે તેનો વાસ પાત્ર નિષ્કલંકી નારાયણ તે નરઅલી મહમંદશાહ સિહાંસન તમારૂં તમે સ્થાપો તમે બેસો, સત તમારૂં દત્ત તમારૂં, કરમ તમારૂં ધર્મ તમારો, દિવાન બાદશાહજી આ બંદા ગુનેગાર તમારી પનાહમાં રાખો, કરગર્યા કાન ધરો. સમર્યા સહાય કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૯) દોવા પૈસા મુકીને સીજદાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

પ્રથમ આદ નારાયણે કીધો વિસ્તાર ત્યારે દિશા લખી ચાર, ચતુર દિશા માંહે કિધા ચતુર મુકામ ત્યાં સતગોરે સાહાના દેખાડ્યા ઠામ. જાયલા ફાયલા અરજલા ખલીફા ચતુર કલફની સાંખ ધરી. ગોર નામ ભણાવ્યાં હરી જાંખા. મેધા કેનર અનંત જેણે અવીચળ રાખ્યાં સત. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૧૦) દોવા કળશને ધૂપ લોબાનની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

આહે દરૂદ જાહેર દરૂદ દરૂદ નબી ઉપર, અલ્લાહો ફાતીઆ અગર જલે પીડા ટળે, સાહેબ જાગે, સેતાન ભાગે, ધૂપ ત્યાં રૂપ, દેવ ત્યાં પૂજા, અલખ નિરંજન નિરાકાર અવર દેવ નહીં દૂજા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૧૧) દોવા દીવા જ્યોતને પ્રણામની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

ગોર દીવો, ગોર દેવતા, ગોર વીના ઘોર અંધારા, ગોર વીના જુગતી નહીં ગોર વિના મુક્તિ નહીં. મન તાળું કલમો કુંચી, ખોલો ધર્મદ્વારા, દેખો મહંમદશાહાકા દેદાર જાગે જ્યોતને ભાગે છોત સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૧૨) દોવા કળશમાં જળ ભરવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સોદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, નર અસલામસાહા, નરઅલી નિરંજન, નામ નબીનૂર, સતગોર તમારી દોવા, ૐ, ઉનાદ સાદ, શબ્દ, નૂર , તેજ, બંબ, આપો આપ ઉપાયા ઈંડ, ઈંડ માહે થી સરજ્યાં પીડ, પીડ માહે ઈચ્છા કીધી, અનંત કળા વરતી લીધી, ઈંડ છેદીને ઉપન્યા આપ ચતુર મુરત કીધી થાપ, કહી ફરમાને અહુંકાર, પ્રગટ કીધી મુરત ચાર, ખાણી વાણી સરજ્યા વેદ જુજવા વારાના જુજવા ભેદ, આલે કુરસીમાં છે ભરપુર અસતળ બાંધી સરજ્યાં નૂર, નુર કાંડી અજંપા જાપ ચતુર મુરતને નિરંજન આપ, અનંતદેવ તે ઉપન્યા બ્રહ્મ મચ્છ કલશ કરીને સ્થાપયા ધર્મ. સ્વામી પુરૂષને શક્તિ સાર, વિષ્ણુ જળને કળશ કીરતાર, આસા પુરો વાસ ધરો, નૂરનો પ્રકાશ કરો, કળશ માહેં કળા ધરો, રૂખેશર જીવને પાવન કરો. નબીનુર સતગોર

નર અસલામશાહા, સતગોર સલાઓદીન, પીર સમ્સદીન પીર નસીરદીન પીર સાહેબદીન, પીર સોદરદીન, પીર કબીરદીન, પીર ઈમામશાહા અરજ કરે. જાંબુ દ્વીપે કુંવારીકા ક્ષેત્રમાં નિષ્કંલકી નારાયણ અરબી રૂપે કળશ માહે કળાં ધરો ઘટમાં વાસ તમારો કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૧૩) દોવા કળશ માંડીને સીજદાની છે

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. વિષ્ણુ ઉપજંતે મહાવેવારંગ, શક્તિ ઉપજંતે અનંત ત્રતવંગ સ્વામી તમારું સીંહાસન સ્થાપો તમે નૂરે પરવરો ઘટમાં તમારો વાસ ઘરો તમે અનંતવાર સ્થાપો તમે અનંતવાર ઓચરો તમે અથર્વવેદને વાયકે ફળો તમે આદ નારાયણ કળા પ્રકાશી ત્રણ દેવ પેદા કીધા તે દેવ યુગોયુગ આવી અવતર્યા ઘટે બ્રહ્મા ઘટે વિષ્ણુ ઘટે દેવ મહેશ્વર અર્થવેદની કળા ધરો ઘટમાં અલા ઈશ્વર તમે કરતા તમે હરતા આદ બ્રહ્માએ ઘટ સ્થાપીઓ ચૌદીશે નાખી ફરોઈ અંનતરૂપે ચરિત્ર કીધા. કરતાર મૂર્ત સોહી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

---

(૧૪) દોવા કળશ ઉપર આખા મુકવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સોદરદીન સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનૂર સતગોર તમારી દોવા પ્રથમ આદ નિરંજન ઓમકાર, ઓમકારથી ધંધુકાર, સૃષ્ટિ તણો કીધો વિસ્તાર, મનમાં હરીએ ધરીઉં હેત. તાંહા રચ્યું એક બ્રહ્મજ ખેત બ્રહ્મા સ્તનથી જરીઆનુર, તારે સરજાં રોહો રતન ભરપુર હરીએ કીધાં દૃષ્ટે કાંમ, તારે સરજ્યાં પીંડને પ્રાણ તે પીંડમાહે મેલી માયા, અનંત સરૂપી સરજી કાયા.જળ આક્ષતે પુરોવાસ, આદ નિરંજન માંહે પ્રકાશ, કળશે ચાર મૂરત મળીને કરો જુગત, રૂખેસર જીવને આલો મુગતી, નર અસલામસાહા દાતાર, નર અલીમહંમદસાહા હુશેનીમાં સરદાર, જાંબુદ્વીપે ભરતખંડે કુવારકાં ક્ષેત્રને સ્થળે બેસો તમે નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ સાહેબ સુલતાન બાદસાંહાજી નબીનુર સતગોર બ્રહ્મા તમે અક્ષત સ્વરૂપે કળશમાં કળા ધરો, ઘટમાં તમારો વાસ ધરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

—*****—

(૧૫) દોવા કળશમાં આખા તારીને સરદો કરવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર, કબીરદીન, સતગોર પીર સોદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, નિરંજનના નબીનૂર સતગોર તમારી દોવા સ્વામી પાનફૂલના ભોગદારી તમે

છા આસના વાસનાના ભોગદારી તમે છો, ઘટપાટના ઘણી તમે છો, ઘટ માહેં તમારો વાસ તમારો છે, સ્વામી દાતા ભોગતા તમે છો, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર આદ નારાયણ ઘટમાં વાસ પુરો, અવલઆખરના ઘણી તમે છો અર્થવવેદની કળાધરો, તમે પ્રગટરૂપ કરો જાંબુદ્વીપના સુલતાન સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૧૬) દોવા ગટપાટને ફૂલહાર ચડાવવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોરપીર સોદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામસાહા, નરઅલી નિરંજન નામ નબીનૂર સતગોર તમારી દોવા, મહંમદ રસુલહુ, જલજલાલહુ, વેનામત મયો, અલ્લોવેનામતવકી અલો વેનામતે નસીબ સાહેબ સતાર. સાહેબ ગુફાર, સાંહા, અવતાર, સાંહા પાત્ર, સાંહા બેલી, સાહાં ખાલક, સાહાં અવલ, સાંહાં આખર, સાંહા અવતાર, સાંહા પાત્ર, સાંહા મચ્છ, સાંહા કોરંભ, સાંહાં વરાહ, સાંહાં નરસીંહ, સાંહા વામન, સાંહા ફરસુરામ, સાંહા રામ, સાંહા, કૃષ્ણ, સાહાં બુદ્ધ, સાંહા, નિષ્કલંકી નારાયણ, નિરંજન નિરાકાર, અલી નબી થકી સૌને દેદાર, નર અસલામ સાહા દાતાર, સતગોર સોદરદીન સાર,નબીનુર સતગોર ઈંદ્ર ઈમામસાહા, નરઅલી તમારાં નામ ઉપર બલિહારી જાઉં તમારાં કામ કર્તવ્યથી વારી જાઉં. અનંત અવગુણ અમારા આ બંદા ગુનેગાર, બાદસાહાજી તમેં ગુના બકસણહાર, જાંબુદ્વીપ કુવારકાં ક્ષેત્રમમાં રૂખેસર

જીવોને આલો દેદાર સાહેબ તમે મહેર કરો, કળશ માંહે કળા ધરો, સ્વામી તમે ફૂલ સ્વરૂપે કળશે પરવરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૧૭) દોવા ઘટપાટે ચુંવાચંદન અબીલ ચડાવવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.સ્વામી પાન ફૂલના ભોગતારી તમે છો, સ્વામી આસના વાસનાના ભોગતારી તમે છો, સ્વામી કેશર કસ્તુરીના ભોગતારી તમે છો, સ્વામી અગર ચંદન મુસકના ભોગતારી તમે છો, સ્વામી અતર અબીલ ગુલાલના ભોગતારી તમે છે, સ્વામી પ્રેમળ વાસનાના ભોગતારી તમેછો સ્વામીદાતા ભોકતા તમે છે, સ્વામી પાન ફૂલનો આહાર તમારો છે, સ્વામી આહાર વેવાર પાન ફૂલનો તમે લો આહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૧૮) દોવા ગોરનરની આલ ગાયત્રી છે.

મુખીએ હાથમાં ગોળી જાલીને બુધ લગી આલ ભણવી પછી કળશ માંહે ગોળી ગોળવી, મીરાં મહંમદસાહા લગી આલ ભણવી.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

પ્રથમ પરમેશ્વરા, પ્રવાદે જલ સાગરા, સેવાને કારણ હેત રચંતે ધરતી ઉપર પાઉં ન દેતવા સદા સર્વ પરલેગત. પર્થમ લીન વર્ણ તે ધંધુકાર, ત્યારે સ્વામી તમે આદ નિરંજન નિરાકાર ત્યાં કવન ચેન પરીવતતે, દબદેહી તે આદ પુરૂષ નારાયણ. આપ મને આપ ધ્યાન કરતવંગ હો સ્વામીજી, તે નુર નીરવાણ આપ હસ્તકે, તદા નિરંજન તે નિરાકાર, ત્યાં લીલ વર્ણ તે ધંધુકાર તારે નહીં સાદ, નહીં શબ્દ, નહીં ઉનાદ, નહીં ઓમકાર, નહીં ઉતપત્ત, નહી રેવત, નહીં રચના, નહીં પવન, નહીં પાણી, નહીં ખાણી, નહીં વાણી, નહીં વેદ, નહીં ભેદ, નહીં જળ, નહીં કમળ, નહીં હમલ, નહીં વમલ, નહી પર્વત, નહીં પાષાણ, નહીં નદીઓ, નહીં નવાણ, નહીં સમુદ્ર, નહીં સાગર, નહીં ગીરીવર, નહીં કૈલાસ, નહીં મેરુ, નહીં મેખળા, નહીં સવર્ગ, નહીં નર્ક, નહીં મરત, નહીં પાતાળ, નહીં ધરતી, નહીં આકાશ, નહીં ચંદ્ર, નહીં સૂરજ, નહી તારા, નહીં ધ્રુ, નહીં મેઘ, નહીં મંડળ, નહિ રહેણી, નહિ દિવસ, નહિ પોકળ, નહિ જરણ, નહિ મરણ, નહીં સૃષ્ટિ, નહીં સંયોગ, નહીં ભાવ, નહીં ભેકાર, નહીં રૂપ,નહીં રેખા, નહીં રાગ, નહી ભાષા, નહીં દમ, નહીં કદમ, નહીં ધર્મ, નહીં ધર્મકાર, નહીં રીત, નહીં કરીત, નહીં યોગ, નહી યુક્તિ, નહીં શક્તિ, નહિ ભક્તિ, નહીં મોહ, નહીં માયા, નહિ કામ, નહીં કાયા, તારે ભાવ ને ભેદ કાંઈ ન હુતા તદા આદનિરંજને કઈ પેરે સંસાર નીપાયા, તહાં સ્વામીજીએ પ્રથમ લીલવર્ણ ધંધુકાર,મધે, અહુકાર અહુકારથી હેત ધરીઆ, હેત થકી નીર જરીયા, નીર થકી ખીર કરીઆં, ખરી થકી ફિણ ઉપાયા, ફિણ માંહેથી ઈંડ નીપાયા, ઈંડ થકી રચંતે સર્વ રચના, ત્યારે ઈંડ છેદીને ત્રણ ભુવન સજર્યા હો સ્વામીજી, પરથમ તે જમીનનાં જડબંધતાં યુગ પાંચ, પાંચ જુગતો પીયાળ, થોભતાં પાંચ જુગતો ગડમેરૂં ઉઠતાં, પાંચ યુગતો બ્રહ્માંડ જડતા, આઠ યુગતો ગીતા ગાયત્રી ઓચરતાં, નવ યુગતો નિર નરવાણ ભરતાં, બાર જુગતો રૂઢમાળ ફરવંતા, વીસ જુગતો વિભૂત વનસ્પતિ વસંતા, ત્રણ જુગતો ત્રિભોવનના ત્રિશુળ ઘરંતા, એક જુગતો અહુંકાર બોલીભણતા,

એવા તોતેર જુગતો થઈ ગયા સ્વામીને અટકળ કરતાં. તદા અગમ અગોચર સતગોર, બ્રહ્મા નરનારયણ દેવ મહેશ્વર એ ત્રણ દેવની જે કોઈ પૂજા કરે, તેને આવાગમનના ફેરા ટળે તદા સ્વામીજીએ પેલા રોપા સત, સત ઉપર દત, દત ઉપર ક્ષમા, ક્ષમા ઉપર ગજાં, ગજાં ઉપર નીલ, નીલ ઉપર શેષનાગ, શેષનાગ ના સીર ઉપર ધબળો ધોરી, ધબળા ધોરીની સીંગ ઉપર એક રાઈ. એટલા ઉપર યત્ન કરીને સ્વામીજીએ સૃષ્ટિ નીપાઈ, જે કરણ કલફના અવતાર પાત્ર, તે સુણો સૂખેસર ભાઈ, જ્યાં થકી સ્વામીએ રૂપ ધર્યા તે રૂપ ઓળખીને આજ કરો કમાઈ પ્રથમ નામ તો નીલ, અનીલ, સુન, સાન, નાંન, જ્ઞાન, મેઆન, નૂર, તેજ, જળ, કમળ, કદમ, આદબુદ, નાદબુદ, ગજતત્ત્વ, પરેમતત્ત્વ, આદપુરૂષ, આદપુરૂષથી અહુંકાર, અહુંકારથી ચાર વેદ પ્રકાશ, આદપુરૂષથી નાભિ ચક્ર, નાભિ ચક્રથી ભવે ગોર બ્રહ્મા, સતગોર બ્રહ્માથી સર્વે સુષ્ટિની ઉત્પતી જે ચાર કલફના અવતાર પાત્ર તે સાંભળો મુનીવર ભાઈ, જ્યાં થીક ગોરનારે અવતાર લીધા,તે અવતાર ઓળખીને આજ કરો કમાઈ, પ્રથમ નામ તો અહું, ઉનાદ, અવીગત, અહેદ, હવ, કવ, તત્વ, ધર્મ, તેજ, કેવળીક, નાદ, ઓતર, હરીતક, પુર્વા, અતીતવંસી, પરમરૂષી, વંસ તો શ્રી મચ્છ, મચ્છાના મનઈત, ઉગ્રસેન, અજુવત, બેહસપત, અશ્વમિત્ર, પ્રીકમરૂષી , વસતોશ્રી કોરંભ કોરંભના વસરત, દકાઈત, કાજમ, પ્રજાપત, દાઢ્યમરૂષી, વંસતો શ્રી વરાહ, વરાહના દેહર, રૂપક, કેશવ, નસખલીપત, ગૌતમ, અમીરખ, વંસ તો શ્રી નરસીંહ, નરસીંહના મુનાયક, વંસવઢવણ વીરલોચન, કશ્યપરૂષી વંસ તો શ્રી વામન, વામનના માનધાતા, પૃથ્વીજય, અસરત, જગદગ્નરૂષી, વંસતો શ્રી ફરસુરામ, ફરસુરામના રગુ, નગુ, જજાઈત, કેવળીક, અજેપાળ, દશરથ, વંસ તો શ્રી રામ, શ્રી રામના લવ, પદમ, પરિક્ષીત, વીરપાળ, વાસુદેવ, વંસ તો શ્રી કૃષ્ણ, કૃષ્ણના પ્રદ્યુમન, સેસ્થાન, બીલસ્તાન, વેણીવચ્છરાજ, સીંહરાજ, વંસ તો શ્રી બુદ્ધા

ફરમાન કહીને કળશમાં ગોળી ગોળવી (આલ ભણવી)

બુધ્ધના સીસ, સામ, સુલકાન, અસલામ, હારૂન, આદમ, નીઝાર, મીઝાર, અલીઆસ,

મલીયાસ, મુલકાન, કાજીમ, કાહર, કાહંમ, ગાલબ, એલબ, કાહેમ, મોરાદ, અબદલમુનાફ, હાસમ, અબુમુતલીબ, અબુતાલીબ, વંશ તો સાહ શ્રીમુરતજાઅલી, મુરતજા અલીના ઈમામહશન, ઈમામ હોશેન, ઈમામ જેનલાબદીન, ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમામ જાફર સદક, ઈમામ અસમાઈલ, ઈમામ નૂર સતગોર, સૈયદ અસમાએલ સાહાની, સૈયદ નૂરમહંમદ, સૈયદ ઈમામદીન, સૈયદ મુસાફરદીન, સૈયદ મનસુરદીન, સૈયદ ગુલાબદીન, સૈયદ જમાલદીન, સૈયદ સાદકદીન, સૈયદ મેહેરદીન, સૈયદ સાલેદીન, સૈયદ હાદી, સૈયદ ફજલસાહા, સૈયદ હાસમસાહા, સૈયદ મહંમદસાહા, સૈયદ એમદસાહા, સૈયદ નાસરશાહા, સૈયદ મુસાએકસાહા, સૈયદ માહાબુ, સૈયદ મસ્તંગ, સૈયદ મહીઓદીન, સૈયદે મોમનશાહા, સૈયદ ખાલકસાહા, સૈયદ નીઝારસાહા, સૈયદ અસલામસાહા, સૈયદ સુલાઓદ્દન, સૈયદ સમસદીન, સૈયદ નસીહદ્દીન, સૈયદ સાહેબદીન, સૈયદ સોદરદીન, સૈયદ કબીરદીન, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

* * * * * *

(૧૯) દોવા કળસને પ્રદક્ષિણાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

(૧) હકમવલાનાસાહ મુરતજાઅલી. (૨) નરગાલબસાહા. (૩) નર ફાજલસાહા. (૪) નર હાસમસાહા. (૫) નર મહંમદસાહા. (૬) નર એહેમદસાહા. (૭) નર મેહેદીસાહા. (૮) નર નાસરસાહા (૯) નર મુમનસાહા (૧૦) નર ખાલકસાહા. (૧૧) નર નીઝારસાહા. (૧૨) નર અસલામસાહા. (૧૩) નર અલીમહમંદસાહા.

જો પ્રદક્ષિણા દઈને પુજીએ ઘટપાટ, તો સોહેલી થાએ અમરાપરની વાટ. સતગોર ઈમામસાહા નરઅલી મહંમદસાહા હક લાએલા હઈ લલ્લાહો મહંમદુર રસુલીલ્લાહે.

--- *** ---

(૨૦) દોવા કળસને ઉત્તર દિશાએ ઉદક મેલવાની છે.

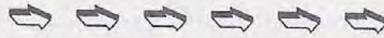
ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

ઉતર, દક્ષીણ, પુરવ, પશ્ચિમ, ચાર ખાણ, ચાર વાણ, ચાર વેદ, ચાર કિતાબ પાંચ તન પાક, સાત મલાક, ચાર દેમાસુમ. દોવા દશ ઈમામ સીત્તેર સહસ્ત્ર હોસેની કુલ કાયમનો પરિવાર. સતગોર ઈમામસાહા નરઅલી મહંમદશાહા હક લાએલા હઈ લલ્લાહો મહંમદુર રસુલિલ્લાહે.

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૨૧) દોવા કળસને પુર્વ દિશાએ ઉદક મુકવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

ધરતી આકાશ, પવન, પાણી, અઢારભાર વનસપતિ, એકવીસ બ્રહ્માંડ, સાત દીપ નવખંડ પૃથ્વી, સાત સાંહેર, નવસે નવાણું નદીઉં, અસટકુળ પર્વત, નવકુળ નાગ, બારકુળ મેગ, દસેદિશા દસમો અવતાર નકલંકી નારાયણા. સતગોર ઈમામશાહા

નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

—— ❋ ✳ ❋ ✳ ❋ ——

(૨૨) દોવા કળસને દક્ષિણ દિશાએ ઉદકની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

સીતા, કુન્તા, તારા, દ્રૌપદી, કનેકા શકતી, તુળજાદેવી, રૂખમણી, સકતી માતા ફાતમાં, જોગમાયા અલખ નિરંજન સંસાર નીપાયા. એક લાખને એંસી હજાર પીર પેગમ્બર, સોળ કરોડ કુળ પરિવાર, છત્રીસ કરોડ કુળ પરિવાર છપન કરોડી કુળ પરિવાર, સીત્તેર સહસ્ત્ર હોસેની કુળ પરિવાર, નવાણું કરોડી જાખા, છપન કરોડી મેઘા, બત્રીસ કરોડી કેનર, તેત્રીસ કરોડ દેવતા, અનંત કરોડીના પીર હશનસાહા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ❋✳❋ ---

(૨૩) દોવા કળસને પશ્ચિમ દિશાએ ઉદકની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા.

ચાંદો સુરજ, નવલખ તારા, સાત ફિરસ્તા, નરમહંમદ સાહા, નુર ઝંગારા નિરંજન તે

નરાકાર. અરસ કુરસી ને લોહો કલમ, તે વઈકુંઠ દ્વારા કહે સતગોર બ્રહ્મા, સતપંથ સદા ઉત્તમ, મુક્તિ મારગ ભેદ તે બ્રહ્મ દુવારા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૨૪) દોવા દશે દિશામાં છાંટ નાંખી સરદો કરવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા, અહુંકાર, વહુંકાર, મહુંકાર, ભહુંકાર, નિરંજન નિરાકાર. આદે ચતુર રોપ્યા થંભ, તળે માંડયો પાટ ને ઉપર કુંભ, કુંભમાં બેઠા મુરત ચાર, માંહે નિરંજન નિરાકાર. ચાર પુરૂષને એકજ નાર, માંહે સાત સરદાનો આચાર. પદક્ષિણાનું મોટું દાન, પુજીએ તો મેરૂ સમાન કરી ફરમાન ને નાંખી છાંટ, ધરતી અસમાન રહાં સતસમાન ચતુર દીસાને ખુણા ચાર, ખગોળ ભુગોળ સઉ વસતાર. સત સંતોકી ઈંડ આકાર, ઈંડ થકી રચ્યો સંસાર. કુંભે નુર કળસના ભેદ, યજ્ઞ સ્થાપ્યો અજા મેઘ. અથરવેદ જગન નીસાની વિશ્વંભરા ભોજન. એક મુરત ત્રણ દેવ મળી એ સૃષ્ટિ જો સ્થાપી, આદ સતપંથ સ્થાપ્યા અને પાપ નાખ્યાં કાપી. આસ પુરો વાસ ધરો નુરનો પ્રકાસ કરો, કળસમાં કળા ધરો રખેસર જીવને પાવન કરો. અલી નિરંજન નકલંકી રૂપ, નર અસલામસા જીવોના ભુપ. નર મહંમદશાહાએ કીધી મહેર, વસાવ્યા ધર્મ ને ટાળ્યા કહેર. નબીનુર સતગોર નિરજંની કાયા, સ્વામી તમથી ઉપના ને તમુમાં સમાયા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૨૫) દોવા કુલ રખેસરને હેજંદા કીધાની છે.

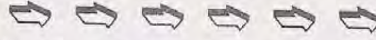
ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. આદ નરાયણને હેજંદા, બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેસરને હેજંદા, આદ્ય શકતી લક્ષ્મીજીને હેજંદા, સાત ફરસ્તાને હેજંદા, બાવા આદમને હેજંદા, મામા હવાને હેજંદા, નબી મહંમદને હેજંદા, હકશાહ મરુતજાઅલીને હેજંદા, બીબી ફાતમાને હેજંદા, ઈમામ હશન હુશેનને હેજંદા, સીતેર સહસ્ત્ર હુશેની કુલ કાયમ પરિવારને હેજંદા, ધરતી આસમાનને હેજંદા, પવન પાણીને હેજંદા, ચાંદ સુરજને હેજંદા, નવલખ તારાને હેજંદા, બાર મેઘને હેજંદા, નવકુળ નાગને હેજંદા, સાત સમુદ્રને હેજંદા, નવસેનવાણું નદીઉંને હેજંદા, સાતવાર સતાવીસ નક્ષાત્રને હેજંદા, પંદર તીથીને બાર કરણને હેજંદા, નવગ્રહને હેજંદા, સાતદ્રીપને હેજંદા, નવખંડ પૃથ્વીને હેજંદા, ચોવીસ મુલકને હેજંદા, અષ્ટકુળ પર્વતને હેજંદા, અઢાર ભાર વનસ્પતીને હેજંદા, ચાર વેદ, ચાર કિતાબને હેજંદા, ચાર ખાણી, ચાર વાણીને હેજંદા, અગની, તેજ, અનદેવને હેજંદા, આદ અંત મધ્યના દેવને હેજંદા, ઉત્તર દક્ષિણ પુર્વ પશ્ચિમને હેજંદા, નવનાથ ચોરાસી સીધ ને હેજંદા, અઠ્યાસી સહસ્ત્ર રૂષીવરને હેજંદા, એક લાખ એંસીહજાર પીર પેગમ્બરને હેજંદા, નવાણું કરોડી જાંખાને હેજંદા, છપન કરોડી મેઘાને હેજંદા, બત્રીસ કરોડી કેનરને હેજંદા, પાચં કરોડીસું પ્રહલાદને હેજંદા સાત કરોડીસું હરીચંદને હેજંદા, નવ કરોડીસું યુધિષ્ટિરને હેજંદા, બાર કરોડીસું કમળા કુંવરને હેજંદા, કુલ રખેસર ગત ગંગાને હેજંદા, મુખી મુસાફરને હેજંદા, ચૌદ ભુવનના દેવલોકને હેજંદા, કરણ કલફના અનંત કરોડી દેવને હેજંદા, નબીનુર સતગોર નર

અસલામશાહા. હમારા ગુના બકસો, સતપંથના મારગમાં રાખો. લખચોરાસીના ફેરા ટાળો, તેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો. જાંબુદીપના ધણી ચિંતા કરજો સતપંથી જીવ તણી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્વ્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૨૬) દોવા પેલી વિષ્ણુને થાળ જમાડવાની છે.

પ્રસાદ પહેલો લાવસીનો મુકવો. થાળ ઉપર પાવળ મુકીને ભણવો.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન. સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન. સતગોર પીર શમ્સદીન, નર અસમાલશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમેં આદેરેખ, પછે અલેખ, ચતુર ગુણ તમે એક. અહંકાર નિરંજન નરાકાર ઉપજા પંડ તે સાહાં આકાર. નિરંજન તે રહેમત કરી. સત સીંચીને ઉપના હરી. હરીએ તો ધર્યા અવતાર. તમે નિરંજન નિરાકાર. ચતુરવેદ કીધો વીસ્તાર. તમે નિરંજન નિરાકાર. ચતુર જુગમાં દસે અવતાર શાહા મચ્છ. શાહા કોરભ, શાહા વરાહ, શાહા શ્રીનરસીંહ અવતાર સોળ કરોડી કુળ પરિવાર શાહા વામન, શાહા ફરસુરામ, શાહા શ્રી રામ અવતાર છત્રીસ કરોડ કુળ પરિવાર શાહા કૃષ્ણ, શાહા શ્રી બુદ્ધાવતાર છપન કરોડ કુળ પરિવાર સાહા મુરતજાઅલી. શાહા શ્રી નકલંકી દસમો અવતાર. સીતેર સહસ્ત્ર હોસેની કુળ પરિવાર નબીનુર સતગોર નર અસમાલ શાહા સતગોર સલાઓદીન સતગોર સમસદીન સતગોર

નસીરદીન, સતગોર સાહેબદીન, સતગોર સુદરદીન સતગોર કબીરદીન સતગોર ઈમામશાહ નર અલી મહંમદશાહ નિરંજન નિશ્કલંકી નારાયણ. તમારી નૈઅતે, તમારી દસતરે. મુનિવર રખેસર બંદા નરનારી બાલગોપાલની થાળ બત્રીસી કબુલ કરો, નીશાની મહેમાનીનારેજો કબુલ કરો. પાંચ તન પાક. રૂયા પાક અરૂવા પાક નવતન શાક, દેવ આશિષ તમારી બંદગી અમારી તમે કબુલ કરો. તમારે ભાવે સ્વભાવે તમારી નૈઅતે દસતરે કબુલ કરો અન પાણીના આહાર. પાનફુલના ભોક્તા તમે દાતા. તમે ભોક્તા, કરમ ધર્મ તમારૂ. ભાવભકતી ઈમાન અમારૂ સ્વીમીજી તમે કબુલ કરો, આજ કળમાં દેદાર આલો. અથરવેદના આચારે હો નર અલી મહંમદશાહા નિરંજન નિશ્કલંકી નારાયણ. મુખી મુસાફરની દોવા અસીમ ફરમાન ફાતીઓ કબુલ કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૨૭) દોવા બીજી બ્રહ્માને થાલ જમાડવાની છે.

પ્રસાદ બીજો સીરાનો મુકવો. થાળ ઉપર પાવળ મુકીને ભણવો.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નરઅસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા નિરંજનં તે નરાકાર, ઈંડથી કીધો વીસ્તાર. કરપર કીધું દ્રષ્ટે કામ, આપો આપે વદયા ફરમાન નાભે વેધુ નેત્ર વાલ ઉપજા

બ્રહ્મા અહુંકાર, અનંત બ્રહ્મા ભયા મલંગ, હરી હાથમાં થયા કલંગ બ્રહ્મ સતનથી કતરા ખર્યા, અનંત કરોડી જીવ અવતર્યા રચી ખાણ ને વરત્યા વેદ, સરજ્યા સતપંથ અમરભેદ બ્રહ્મા વિષ્ણુએ ધર્યા અવતાર, વંશ એકને જુદા પરિવાર. વંશ જેવા ચંદરમા સુર, ધરી અવતાર ને સરજ્યા નુર. વેદ વંશે અમર ભેદ, પ્રગટયા બ્રહ્મા ચારે વેદ. ચોમુખા બ્રહ્મા અમર તેજ પાંચમે મુખે અમરભેદ. વસિષ્ટ, વીદુર વ્યાસ, હંસ, આદમ, નુર, પરકાશ, અબ્દુલ મુનાફ, હાસમ અબ્દુ મુતલીબ, અબદલા નબી મહંમદ રસુલલ્લા. શકતી બીબી ફાતમા, ઈમામ હશન હુસેન, ઈમામ જેનલાબદીન ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમામ જાફર સાદક, ઈમામ ઈસમાયલ, ઈમામ નુર સતગોર, સેદ અસમાઈલ શાહાની. સૈયદ નુર મહંમદ, સતગોર સલાઉદીન, પીર સમ્સદીન, પીર નસીરદીન, પીરસાહેબદીન, પીર સુદરદીન, પીર કબીરદીન, સતગોર, ઈમામશાહા. નરઅલી મહંમદશાહા નિરંજન નકલંકી નારાયણ. તમારી નૈઅતે, તમારી દસતરે, મુનિવર રખેસરબંદા નરનારી બાલ ગોપાલની થાલ બત્રીસી કબુલ કરો. નીસાની નારેજો કબુલ કરો, તમારા અરવાર પરિવાર સાથે કબુલ કરો. તમારૂ ખાણું નીસાની કબુલ કરો, તમારે કરમે તમારે ધરમે કબુલ કરો. બંદાનો ભાવે સભાવે કબુલ કરો, તમારી આસના વાસના કબુલ કરો. દોસ્તી તમારી કબુલ કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૨૮) દોવા ત્રીજી માહેશ્વરને થાલ જમાડવાની છે.

પ્રસાદ ત્રીજો ખીર રોટલીનો મુકવો. થાળ ઉપર પાવળ મુકીને ભણવો.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. અહુંકાર આદ નિરંજનં ધરીઆં હેત, પેસાનીથી લીધાં સવેત. લઈને ધ્યાન ધરી રહાં, લખ ચદરણાં ધંધુકાર વહી ગયા. કરમધે ધ્યાન ધરી રહા, છત્રીસયુગ ચોરાસી ચોકડી વહી ગયા. તદા સવેતથી નીર. નીરથી ખરી. ખીરથી ફીણ. ફીણથી ઈંડ. ઈંડથી કીધાં પ્રકાસ, ચતુરગુણ ધરતી આકાસ. નુરથી સરજ્યાં સર્વે જાત, અરસ કુરસીને ફરસતા સાત. તમે નિરંજન અમરદેવ, મસ્તકથી ઉપના મહાદેવ. હઈએ વિષ્ણુ, નાંભે બ્રહ્મા, જંગ બે અસતલે ઈચ્છા કરી. અંગથી અરધાંગના અવતરી, ઉપની શકતી તે માયા પરવરી. માયા માંએ ધર્યો સંતોષ, તારે ઉપના ચૌદ લોક આદે સરજ્યા ત્રણ ટોળ, નહીં વાચા ને નહી બોલ. બ્રહ્માને આપ્યું ફરમાન, જઈ બ્રહ્માએ કીધું જાણ. દોએ મુક્યા, એકે રાખું ઈમાન ઈમાનીને આપ્યો સતપંથ. છુટા લખચોરાસી ફેરા ફંદ. રગુવેદની દેખાડી વાટ, સોપ્યાં જગન કળસને પાટ. જીવ ઓધર્યા નવાણું કરોડી જાંખા, છપન કરોડી મેઘા, બત્રીસ કરોડી કેનર, તેત્રીસ કરોડી દેવતા, તે ઘટપાટ સેવતા, નરસિંહ અમરતેજ, સામો રામ વશિષ્ટ, બ્રહ્મેશ્વર, બુધ્ધેશ્વર. અલી નબી આદમથી વસતાર. વંસ એક ને જુદા અવતાર. બ્રહ્મા પરિવાર, વિષ્ણુ પરિવાર, શીવ પરિવાર, શકતી અવતાર, તમારો પરિવાર. પ્રહલાદ, હરીચંદ, યુધિષ્ઠિર, કમળાકુંવર, નબીમહંમદ રસુલલ્લા હકસાહા મુરતજાઅલી, ઈમામહસેન હુસેન, ઈમામ જેનલાબદીન, ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમા જાફર સાદક, ઈમામ ઈસમયાલ, ઈમામ નુરસતગોર, સેદ અસમાઈલ સાહાની, સેદ નુર મહંમદ સતગોર

સલાઉદીન, સતગોર સમ્સદીન, સતગોર નસીનદીન, સતગોર સાહેબદીન, સતગોર સુદરદીન, સતગોર કબીરદીન, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા નિરંજન નામ નકલંકી નારાયણ તમારી નૈઅતે, તમારે દસતરે. મુનિવર રખેસર બંદાઓ નર નારી બાલ ગોપાલની થાળ બત્રીસી કબુલ કરો. તમારે ભાવે ઈમાને કબુલ કરો. તમારે અરવાર પરિવારસું કબુલ કરો. કુળ પરિવાર સાત ફીરસ્તા સામેત કબુલ કરો. તમારા વારાની દોસ્તી ખાણું નીસાની કબુલ કરો. શીવ શક્તિ પરિવાર, વિષ્ણુ પરિવાર, બ્રહ્મા પરિવાર, ચતુર કુળ તમે નિરંજન કબુલ કરો. દોવા આશીસ કરમ કરી કબુલ કરો. તમે દાતાર, તમે ભુગતા, કરમ તમારૂ, ધરમ તમારૂં, માનું ગુણ તમારા જમો તમે, જમાડો તમે એ બંદા ગુનેગાર દીવાન બાદશાહજી તમે ગુના બકશણહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૨૯) દોવા ચોથી શક્તીને થાળ જમાડવાની છે.

પ્રસાદ ચોથો ચુરમાનો મુકવો. થાળ ઉપર પાવળ મુકીને ભણવો

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ

નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. પ્રથમ આદ નિરંજન ધંધુકાર, સેન એક કીધો વીસ્તાર. આપે ઉપના ઈંડ આકાર, ઈંડ માંએ ધર્યા અવતાર. લીલા ઈચ્છા અનંત અપાર,કરી ક્રોધ ઉચે સાસ નિરંજન થયા પ્રકાસ. પેલા શબ્દ અહુંકાર, તહાં ઉપજા નર આકાર. હતું તેજ તે ધંધુકાર, પેદા કીધા તત્ત્વ ચાર. ચતુર રંગ, ચતુર ખાણ, ચતુર વાણ, ચતુર વેદ, કરમ ધરમના સરજ્યા ભેદ. ધરમે તો સરજ્યો સંસાર, કરમ તમે કરો કિરતાર. માયાનો કીધો વીસ્તાર, શકતીરૂપી રચ્યો સંસાર. નિરંજને તો કરતવ કરી, ઈચ્છા લીલા પ્રગટ ધરી. અરસ કુરસી ને ધરતી આકાસ, પવન પાણી કીધાં પરકાસ અસટ કુળ પર્વત સમુદ્ર સાત, નવખંડ પૃથ્વી દ્વીપ સાત. બાર કુળ મેઘ નવકુળ નાગ, ચંદા સુરજ મેલ્યા સાંખ. નવલખ તારા ધર્યા આકાસ, નવસેં નવાણું નદીઉં. જાણ અડસઠ તીર્થ સહી પરમાણ, પંદર તીથીને કરણ જ બાર. નવલખ તારાનો વસતાર, સરસતી વનસપતી ભાર અઢાર. અગની લખમી સહી પરકાશ, ચૌદ લોકમાં દીવસ ને રાત ગ્રહ નખેત્ર છમછર માસ, દસા ખૂણાને દશ દીગપાળ. સાત સ્થાને ભીતર બાર, ભીતર તો સરજ્યો સંસાર. બાહેર વરતો ધંધુકાર, ગોર નરે ધર્યા અવતાર. શ્રી મચ્છ એકારૂષી, શ્રી વામન સેજાનંદ, શ્રી કૃષ્ણ, વીદુર વ્યાસ, શ્રી નરકલંકી સાહા મુરતજાઅલી નબીમહંમદ જીવુના સરજનહાર, રખેસર બંદાનો કરો નિસતાર. આઠ લાખ કરણના અનંત કરોડી દેવ, ચતુર કલફનાં દેવ. નવાણું કરોડ જાંખા, છપન કરોડ મેઘા, બત્રીસ કરોડ કેનર, તેત્રીસ કરોડી દેવતાએ પુરી શાખ રૂષિવર બંદાને કરો પાર રૂષ્માગત, અંબરીષ, ધ્રુવ, પ્રહલાદ, કમળધ્વજ, કમળાપતી, હરિચંદ સહદેવ, યુધિષ્ટિર, કમળા કુંવર, નવનાથ, ચોરાસી સીધ. એઠાસી સહત્ર રૂષી તે ધાયા સતપંથ જાણી, જેણે લીધી અથરવેદની વાણી. શકતીમાયાજોગણી, જેણે ઝેર કીધો જગતજતી સતી સાર. પરજા તારા મનોવરી, ચંદ્રાવતી, દ્રોપદી, સુરજારાણી ધાયા સતપંથ જાણી,

જેણે લીધી અથરવેદની વાણી, અથરવેદી ઓલીઆ અંબીઆ, એક લાખ એંસીહજાર પીર પેગંમ્બર, ફરસતા મલાએક. ગોસકુતબ, ચાર મજહબ. ચાર કુરસી, ચાર પીર, ચૌદ ખાન વાદાં ચાર. દેમાસુમ દોવા દે ઈમામ હકસા તમને સલામ, નિરંજન નરકલંકી નારાયણ તમારી નૈઅતે હુરલોક, અરલોક, પરલોક, દેવલોક, મેરના, પરીના, જળનાં, થળનાં હકદાર ઉમેદવારી ફાતીઓ કબુલ કરો. અલી નિરંજન નકલંકી અવતાર, રખેસર બંદાને આપો દેદાર. સર્વે જીવ ઉમતનો કરો નીસતાર. નબી મહંમદ રસુલ, શકતી બીબી ફાતમાં હકસા મુરતજાઅલી, ઈમામ હશન હોશેન, ઈમામ જેનલાબદીન, ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમામ જાફર સાદક, ઈમામ ઈસમાયલ, ઈમામ નુર સતગોર, સૈયદ અસમાયલ સાંહાની, સૈયદ નુરમહંમદ, સૈયદ નર અસલામશાહા, સતગોર સલાઉદીન. સતગોર સમસદીન, સતગોર નસીરદીન, સતગોર સાહેબદીન, સતગોર સુદરદીન, સતગોર કબીરદીન, સતગોર ઈમામશાહા નર અલી મહંમદશાહા નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ. તમાર નૈઅતે તમારી દસતરે. મુનિવર રખેસર બંદા નરનારી બાલ ગોપાલની થાળ બત્રીસી કબુલ કરો. તમારે ભાવે સભાવે કબુલ કરો, તમારે કરમે, તમારે ધરમે, કબુલ કરો. નિરંજન તમારી દોસ્તી, તમારૂં ખાણું નીસાની કબુલ કરો. તમારા વારાની દોસ્તી, ગોરનરના જાપની દોસ્તી, ખાણું નીસાની કબુલ કરો. વખત વેળા વારાનું વરતમાન, અથરવેદના જ્ઞાન ધ્યાનની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. શાહાઅલી નિરંજન નામ, નબી જીવનાં કામ. શકતી બીબી ફાતમાં તમને પ્રણામ, તમારા સંગ સોબતની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. તમારા નુરની દોસ્તી, તમારા નામની દોસ્તી, તમારા કલમા કાંડીની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. સાહાઅલી મુકામ વરજા શહેર ગામ, જાંબુદીપે કુંવારકાં ક્ષેત્રમાં ઈંદ્ર ઈમામશાહાએ કીધાં ઠામ. તે ઠામ સ્થળની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો, કબુલ

કરાવો. સાડત્રીસ પાત્ર, અડત્રીસમા નર મહંમદશાહાની દોસ્તી, ત્રેવીસ પાત્ર ચોવીસમા શાહા મુરતજાઅલીની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો. કબુલ કરાવો, ચતુર વેદ ચતુર કીતાબ ચતુર વાચા ચતુર અંસેશકતી પરિવાર. આદ શબ્દ અહુંકારની દોસ્તી નીસાની કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. શાહા તમારા કીધાં કરાવ્યાંની દોસ્તી, સાહેબ તમારી ઈચ્છા, સાહેબ તમારી લીલા, સાહેબ તમે સરજ્યાં તમારા સરજાવ્યાની દોસ્તી નીસાની મહેમાની કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. બ્રહ્મા, વિષ્ણુના દશે અવતારની દોસ્તી કબુલ કરો, કબુલ કરાવો, સાહેબ તમે પાક, અમેં ખાક, નવતન સાક, નિરંજન તમારી દોસ્તી નીસાની ખાણું કબુલ કરો, કબુલ કરાવો. એ બંદા ગુનેગાર સાહેબ ગુના બકસણ હાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

* * * * * *

(૩૦) દોવા પાંચમી સર્વે દેવ રખેસરને જમાડવાની છે, તથા દસોદ પૈસા વીગેરે લેવાની છે.

પ્રસાદ પાંચમો ચોખાનો મુકવો. થાળ ઉપર પાવળ મુક્યા પછી ભણવી.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન,

સતગોરપીર સલ્લાહોદીન, નરઈસ્લામ શાહ નર અલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. દીવાન બાદશાહજી હોસેની પાત્ર જીવોના ઓધાર, સૃષ્ટિના સુરીજનહાર જાંબુદ્વીપે ધર્યો અવતાર. તમે અવીચળ, તમારી વાચા અવીચળ, તમારૂં આસણ અવીચળ, તમે થાનકના ધણી, તમે રચના રચી. ચૌદ ભવન તણી. તમારે વારે તમારી નૈઅતે, તમારે દસતરે તમારી દરગાહે, તમારી જગ્યા ખાને, જે કોઈ મુનિવર બંદો હીણો ખીણો બાઈ બાવડી જે કોઈ મનની મોરાદે, ઈચ્છાએ તમારા ભંડારમાં ભાવ કરીને તમારે લંગરખાને જે કોઈ બંદે માન્યું ઈચ્છાયું હોય, લાહી લહાણનું જે કોઈ બંદે દમડો દોકડો, સુતર વસ્ત્ર, કણ કાકણ, દાણો ખાણું, ત્રાંબુ રૂપું, હેમ કુંદન, ઢબુઓ પૈસો, દામ દરમ, કોડી દોકડો, બદામ, રૂપાનાણું અનપાણી, પાન ફુલફળ, શાક પાક, જે કોઈ બંદા તમારી દરગાએ ઈમાનસું ગત ગંગામાં પુજે, દોવા કરાવે તે કબુલ કરો. દીવાન બાદસાહાજી બંદાનાં રજક પાણી મોકળાં કરો. અનપાણીના ભંડાર અખુટ કરો. ખટી કમાઈમાં બરકત કરો, વાટ ઘાટ સોહેલી કરો, દુઃખ દોહેલાં દુર કરો, રખેસર બંદા ઉપર રહેમની નજર ધરો. બંદાઓની ખેતીવાડી વણજ વેપારમાં સેહ પુરો, આવાગવન દુર કરો. એકધણું દાન, સવાલાખ ગણું પુન્ય. એકવાર દાન રૂખેસર દેહે, તે સવાલાખ ગણેરૂં લેહ. નબીનુર સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા તેની સાખ ભરે, નર અલીમહંમદશાહાં નિરંજન નકલંકી આણ ધરે. હરિવંસ પરિવાર શાહા મુરતજાઅલી તે નારાયણ નકલંકી અવતાર. આદ વિષ્ણુ તમે કરો બંદાની સિફાયત, બંદાની પુજાપત્રી કબુલ કરો. બંદાને નીમે ધરમે સતપંથના મારગ માંહે ભર્યા પુરા રાખો. દસોંદ સુકરીતમાં મેળો આપો, ગત જમાતમાં ભેળો રાખો. અનંત કરોડીની સોબત આપો, ફરમાન

ફાતીઓ કબુલ કરો, મહેર સમાનદાન વિશ્વંભરા ભોજન કબુલ કરો. પૃથ્વી પ્રદક્ષિણાનું ફલ આપો, રખેસર બંદાના પાપ કાપો. મહાદન વેળામાં ઉગારજો, રોજે કીયામતમાંહે દેદાર દેજો. બંદાની આકબતખેર ઈમાન સલામત રાખો. પાંચ સાત નવ બાર તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો, લખચોરાસીના ફેરા ટાળો. કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો. દહેત્ર દુનીઆં સહસ્ત્ર આખર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ❋❋❋❋ ---

(૩૧) દોવા જીવને માણ લીધાની છે, ને ગુના ઉતાર્યાની છે (૧)

ગતમાં ઉભા રહીને તોબા પડવાની.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામસાહા નર અલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. દીવાન બાદશાહાજી તમારી પાસે આવ્યો. તમે ઈંડ માંહે આલેખણ કીધી, ત્યારે બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેસર શકતી ઉપજ્યા, તહાંથી સૃષ્ટી જો થઈ,

ત્યારે બહ્માની સૃષ્ટિના ત્રણ ટોળ થયા તે ટોળ માંહે બ્રહ્માજી પુછવા ગયા ત્યારે ફરમાન નારાયણના વાયકથી બે ટોળે ન માન્યા તાહાં, એક ટોળે વાયક માન્યા, તે જીવ અમર થયા. પેલા જાયલા કલફ માંહે નવાણું કરોડ઼ જીવ જાંખા સાથે અમર થયા. જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા, તે રગુવેદ ને વાયકે ચાલ્યા. આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા. (૧) બીજા ફાયલા કલફ માંહે છપન કરોડ જીવ મેઘા સાથે અમર થયા, જેણે બ્ર્હ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા પાએ પુજ્યા તે યર્જુવેદને વાયકે ચાલ્યા. આ સતપંથનાં આધારે તે જીવ અમર થયા. (૨) ત્રીજા અરજલા કલફ માંહે બત્રીશ કરોડ જીવ કેનર સાથે અમર થયા, જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા પાએ પુજ્યા, તે સામવેદના વાયકે ચાલા, આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા. (૩) ચોથા ખલીફા કલફના જુગ કીધા ચાર, તેમાં વિષ્ણુ નારાયણે ધર્યા દશ અવતાર પેલા કરતાજુગમાં પાંચ કરોડી જીવ સાથે રાજા પ્રહલાદ અમર થયા, જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા પાએ પુજ્યા, તે રગુવેદના વાયકે ચાલા. આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા. (૧) બીજા ત્રેતા જુગમાંહે સાત કરોડી જીવ સાથે રાજા હરિચંદ અમર થયા, જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજા પાય પુજ્યા, તે જ યર્જુવેદને વાયકે ચાલા, આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા. (૨) ત્રીજા દ્વાપર જુગમાંહે નવ કરોડ જીવ સાથે રાજા યુધિષ્ઠર અમર થયા, જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજા પાએ પુજ્યા તે સામવેદને વાયકે ચાલા, આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા. (૩) ચોથા કળજુગ માંહે બારકરોડી જીવ તે કમળાકુંવરની સોબતમાં

રાખો, હમારા ગુના બક્ષો, અમે ગુનેગાર ગડી ગડીના, પળ પળના, તલ તલના, દીવાન બાદશાહાજી જે હીસાબ મહાદીનમાં પુછો, તે જીવના હીસાબ ઘટપાટ આગળ ચુકાવો. તે ગોર ગતમાં હીસાબ ચુકાવો એ પતીત જીવના હીસાબ ઘટપાટ આગળ ચુકાવો. તે ગોર ગતમાં હીસાબ ચુકાવો એ પતીત જીવ તમારો છે. તે જીવને પાવન કરો, તમેં પાવન કરવા જોગ છો. આજ અથરવેદને વાયકે આ સંતપંથને આધારે એ જીવને પાવન કરો. સહત્ર સેસત્ર હોસેનીકુલ કાયમના પરિવારને પ્રતાપે કરી, હમારા ગુના બક્ષો. જાંબુદ્વીપે કુંવારકા ક્ષેત્રે સ્થળ કરી હમારા ગુના બકસો. ત્યાં જે નિરંજન બેઠા હોય તેને પરતાપે કરીને હમારા ગુના બકસો. ચૌદ લોક માંહે જે કોઈ દેવતા હોએ, તેને પ્રતાપે કરીને હમારા ગુના બકશો. સાહેબ તમે સાચા, તમારો સતપંથ સાચો, જે કોઈ તમારા સતપંથમાં દેવતા હોય તે પણ સાચા જેણે આજ કળીયુગમાંહે બાર કરોડીને સતપંથ દેખાડયા, તે સતગોર સુદરદીન સાચા. તમારે સતે, તમારે દતે કરીને એ જીવના ગુના બકસો. જે કોઈ ગુનેગાર જીવ તમારે સીંહાશણે આવે તે જીવના ગુના બકસો. જાુગોજાુગ ગોરગતના ધણી છો. ચાર ખાણના ફેરા ઉતારો, ચોરાસી અવતારનાં દુખ નીવારો. જાંબુદ્વીપમાં આસ પુરો, અમરાપરમાં વાશ કરો. ભુલા જીવ ગુપતી, પ્રગટી, ઉણીઆંઆચારી, સર્વે જીવ તમારી કળામાં રાખો. તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો, અનંત કરોડીની સોબતમાં રાખો. મેરૂ સમાન દાન, પૃથ્વી પ્રદક્ષિણા વિશ્વંભરા ભોજન કબુલ કરો. આ સતપંથને આધારે, અથરવેદને વાયકે જે નર જાંબુદ્વીપમાં હોય તેના પરતાપે કરીને, નકલંકીને પરતાપે કરીને, એ જીવના ગુના બકશો. એ બંદા જાુગોજાુગના ગુનેગાર છે, કરગર્યા કાન ધરો, સમર્યા સહાય કરો. કીધા ગુના

બકશો, બીજા ગુના ન કરાવશો. તમારી કળામાં રાખો, તમારી નજર તળે રાખો, તમારા છત્ર તળે રાખો, સતીઆની સોબત આપો. સતી જતી સંતોષીના મેળામાં રાખો. અમેં બંદા ગુનેગાર, તમે દીવાન બાદશાહાજી ગુના બકશણહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ❋❋❋❋ ---

(૩૨) દોવા જીવને ગુના ઉતારવાની છે. (૨)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર, પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. ગોર વાચા નર વાચા શીવ શકતી વાચા, આદ ઉનાદ જુગો જુગનો એ જીવ ભુલો ચુકો આવ્યા છે. જાયલા ફાયલા અરજલા એવા ત્રણ કલફ અને ચોથા ખલીફા કલફનાં ચાર જાુગ થયા છે, પહેલા કરતા જાુગના ભુલા જીવ તે ત્રેતાજાુગમાં આવી મળ્યા છે. બીજા ત્રેતા જાુગના ભુલા જીવ તે દોવાપર જાુગમાં આવી મળ્યા છે. ત્રીજા દોવાપર જાુગના ભુલા જીવ આજ કળજાુગમાં આવી મળ્યા છે. તે સતગોર બ્રહ્માને પ્રતાપે કરીને એ જીવ ગત ગંગામાં આવી મળ્યો છે. એ જીવ આદ ઉનાદનો છે. સુતક ટાળો, એ જીવે ખોટું

ઉચાર્યું હોય તે માફ કરો. એ... જીવે ચોરીઉં, હર્યું હરામ લીધું હોય તે માફ કરો. એ... જીવે ગેરહક દાણા ખાધા હોય તે માફ કરો. એ... જીવ દીન દુનીઆ માંહે ખાધું પીધું હોય તે માફ કરો. એ... જીવે પર સ્ત્રી પર પુરૂષ ઉપર બુરી નજર કીધી હોય, તે માફ કરો. એ... જીવના પ્રાયશ્ચિત કરમ બંધન છોડાવો, એ... જીવે ખારૂ ખાટું, એઠું જુઠું કહ્યું હોય તે માફ કરો. એ... જીવે અદકાં ઓછી આગી પાછી કરી હોય તે માફ કરો. એ... જીવે નિંદા બદગોઇ કીધી હોએ તે માફ કરો. નવાણું કરોડી જાંખાને તપે કરી માફ કરો, છપન કરોડીસુ મેઘાને તપે કરી માફ કરો, બત્રીસ કરોડીસું કેનરને તપે કરી માફ કરો, પાંચ કરોડીસું પ્રહલાદને તપે કરી માફ કરો. સાત કરોડીસું હરીશ્ચદ્રને તપે કરી માફ કરો. નવ કરોડીસું યુધિષ્ઠિરને તપે કરી માફ કરો, આજ કળજુગમાં ગોર સુદરદીનના તપે કરીને માફ કરો હવે કળજુગ સંગે ગોર ઈંદ્ર ઈમામશાહાને તપે કરી એ... જીવના પ્રાયશ્ચીત ટાળો, કમળાકુંવરની સોબતમાં રાખો. સાતે ફિરસતા સીતેર સહસ્ત્ર હુસેની કુલ કાયમના પરિવાર આજ ગોર ઈમામશાહાની દોસ્તીએ કરી એ... જીવ ગતમાં દાખલ થયો છે. તે કળસ આગળ કબુલ થયો છે. જે હીસાબ મહાદનમાં પુછો તે હીસાબ ગોર ગત માંહે મળીને ઘટપાટ આગળ ચુકાવો. એ જીવ તમારે ચોલે દામણે બાંધ્યો છે. સાહેબ તમે એ... જીવને લેજો ઉગારી, મહાદન વેળા ન લોપે લગાર. નબીનુર સતગોર નર અસલાહશાહા, નર અલીમહંમદશાહા મુલાણાં તમે જીવોના તારણહાર. સતગોર સલાઓદીનની દોસ્તી, સતગોર સમ્સદીનની દોસ્તી, સતગોર નસીરદીનની દોસ્તી, સતગોર સાહેબદીનની દોસ્તી, સતગોર સુદરદીનની દોસ્તી, સતગોર કબીરદીનની દોસ્તી,

સતગોર ઈમામશાહાની દોસ્તી, નરઅલી મહંમદશાહાની દોસ્તી, એ... જીવના ગુના માફ કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૩૩) દોવા જીવના ગુના ઉતારવાની છે. (૩)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સોદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા, શાહા અલ્લા, શાહા ખુદા, શાહા ખાલક, શાહા અવતાર, શાહા પાત્ર, શાહા દીનમાહા, શાહા દુનીયામાં, શાહા મીરા, શાહા મેરબાન, શાહા રામ, શાહા રહેમાન, શાહા ઈમામ, શાહા મહંમદ, શાહા મુસ્તફા, શાહા મુરતજાઅલી, શાહા હસબી ઈલલ્લા, શાહા નામત મૌલા, શાહા નામત વકીલ, શાહા સતાર, શાહા ગુફાર, શાહા પરિવાર દિગાર, શાહા ખાલક, શાહા બેલી, શાહા શ્રી મચ્છ, શાહા શ્રી કોરંભ, શાહા શ્રી વરાહ, શાહા શ્રી નરસીંહ, શાહા શ્રી વામન, શાહા શ્રી પરસુરામ, શાહા શ્રી રામ, શાહા શ્રી કૃષ્ણ, શાહા શ્રી બુધા, શાહા શ્રી નકલંકી દસમા અવતાર, શાહા અલી વંસ શ્રીમેદી, નર અસલામ શાહા દાતાર, નરઅલીમહંમદશાહા હક ફરમાન

તમારાં, સાહેબ ગુના બકસો હમારા, મહેર કરો નજર ધરો, કળસમાં તમે પરવરો, ઘટમાંહે તમારી કળા ધરો. અગંમ અગોચર થાન થાનંત્ર કળસમાં પુજા અરચનાં પરમાણ, સ્વામી તમે અનાથ દેવ રહેમાન રહીમ તમે સદાએ નિરંજન નરાકાર, રૂપ રેખા નહીં આકાર. તમે ઓલીઆ તમે અંબીઆ, તમે અલા પીર પેગામ્બર, એ સર્વે રચના તમારી છે. આ સતપંથ તમારો સ્વામી તમે સંભાળો, ત્યારે સાહેબ મહેર તમારી, ફરીયાદ કુલ રખેસર ગતગંગાની, ફરીયાદ કુલ ગુનેગાર જીવોની, સ્વામી તમે અવલ, તમે આખર, તમે દીન દુનીઆના બાદશાહા તમારા ગુણના પાર નહીં, અમારા અવગુણનો છેહ નહીં. તમારા નામ ઉપર બલીહારી જાઉં, તમે અમારૂં રદય ન ડોલાવસો, ક્રિયા ન ચુકાવશો વખડી વેળામાં ઉગારજો તમને માલમ છે, તમોને રોશન છે. તમે સર્વે જાણો છો, બાપુજી અમેં તો અજાણ છઉં, અમેં અજાણના ગુના બકસો, દીવાન બાદશાહાજી અંતરમાં લેજો. દિલમાં બેસી કામ કરો, અંધારે અજવાળાં કરો. ખેરસલા પેદા કરો, કુલબલા દફે કરો, રાંક ને રહેમ કરો. ચાલતાંને દેદારમાં ધરો, એકાંત કરો, દોહાંત દુર કરો. નૈઅત મોરાદ હાંસલ કરો. સ્વામી તમે કરતા જુગમાં શ્રી મચ્છરૂપે વાચા દીધી, આજ કળજુગમાં તમે તે વાચા પાળો. વીનતી નબીનુર સતગોરની વીનતી, સતગોર સલાઉદીનની વીનતી, સતગોર સમસદીનની વીનતી, સતગોર નસીરદીનની વીનતી સતગોર સાહેબદીનની વીનતી, સતગોર ઈમામશાહાની વીનતી, નર અલીમહંમદશાહાની આદ નિરંજન તમેં જીવને કબુલ કરો, જુગો જુગનાં પાતક ઉતારો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૩૪) દોવા જીવના ગુના ઉતરવાની છે. (૪)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર શાહેબદીન સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામશાહા નર અલી મહંમદશાહ નર અલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા.

મહેરબાન બાદશાહા મહેર કરો, ફજલ કરો, ફરસત કરો, રહેમની નજર ધરો, કુલ બલા દફે કરો, મુલતાનની ઘડી કરો, મુખી મુસાફરની વાટે નુર ચાદરણાં કરો. જામો જાગતો કરો, કાળ ભાગતો કરો, શાહા ઘટ સગટ કરો, ઘટમાં તમારી કળા ધરો, ઘટે બ્રહ્મા, ઘટે વિષ્ણુ, ઘટે મહેશ્વર, ચાલીસ લાખ ત્રઉ આગલાં વીસ સહસ્ત્ર એતા ચાર જુગના હીસાબ લખ્યા, અવર ન જાણું કેતા, ચાર જુગમાં ચોરાસી અવતાર, સ્વામી તેનો તમેં કરો નસતાર. જે કોઈ માને તેને સરગાપરી, જે ન માને તેને નરકાપુરી. બારગોરને હરીચંદને ધાએ, તે જીવ અમરાપરમાં જાએ. અડસઠ તીરથનાં ફળ લભંતે, ખટ લંલાએ તે જે વાર કામ જમી મોલાંણા, નેક નજર ધરો. કષ્ટીઆના કષ્ટ ટાળો. એ... જીવના કીધા ગુના બકશો, બીજા ગુના ન કરાવશો. પાંચ સાત નવ બાર ત્રેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો, લક્સ ચોરાસીના ફેરા ટાળો. સઘળી જમાતસુંદેદાર આલો, અમરાપરમાં વાસ ધરો. સ્વામી એકાંત કરો, દેહાંત દુર કરો. રખેસરને રાજ આપો, સતીઓની સોબતમાં રાખો. ગટકળા થાપો, પરાછત કાપો, સામળ સુકીત આપો, રહેમની



નજરે ધરો, પડયા પંડ તે પરગટ કરો. શીર ઉપર છત્ર ધરો, નુરનબી મહંમદશાહાની કળાએ તમે પ્રગટ રૂપ કરો. સીંહાશણ તમારૂં તમે થાપો, તમે ઉથાપો, કરગર્યા કાન ધરો, સમર્યા સહાય કરો. એ બંદા ગુનેગાર, સાહેબ ગુના બકસણહાર. સાહેબ તમારી દોસ્તી દીવાન બાદશાહજી કરમ ધરમ તમારૂં, ભાવ ભકતી ઈમાન અમારૂં. તમારા બંદાના ગુના બકશો, તમેં સાહેબ સુલતાન વારાના સારંગધર, શ્રી મચ્છ તમે, શ્રી કોરંભ તમે, શ્રી વરાહ તમે, શ્રી નરસિંહ તમે, શ્રી વામન તમે, શ્રી ફરસુરામ તમે, શ્રી રામ તમે, શ્રી કૃષ્ન તમે, શ્રી બુધ તમે, શ્રી નકલંકી તમે, એ મીરાં મુરતજાઅલી નબીનુર સતગોર નર અસલામશાહા દાતાર, નર અલી મહંમદશાહા મુલાણાં જાંબુદ્વીપના સુલતાન,, તમેં જીવોના તારણહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૩૫) દોવા જીવને ગુના ઉતારવાની છે. (૫)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા.



તમે આદ નિરંજનં ધંધુકાર, કરણ કલફના સરજનહાર. જીંવ પંડના કરો નીસતાર, અવલ તમે આખર તમે જાહેર તમે બાતન તમે શાહા શ્રી મચ્છ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી કોરંભ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી વરાહ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી નરસિંહરૂપની દોવા, શાહા શ્રી વાંમન રૂપની દોવા, શાહા શ્રી ફરસુરામ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી રામ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી કૃષ્ણ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી બુધ રૂપની દોવા, શાહા શ્રી નકલંકી રૂપની દોવા, શાહા મુરતજાઅલીની દોવા, એક લાખ એંસી હજાર પીર પેગંબરની દોવા, ધરતી આસમાનની દોવા, અસ્ટકુળ પરબતની દોવા, નવ કુળ નાગની દોવા, બાર કુળ મેઘની દોવા, ચાર ખાણ ચાર વાણની દોવા, ચારવેદ ચાર કીતાબની દોવા, ચાંદા સુરજની દોવા, નવલાખ તારાની દોવા, ધ્રુવ મંડળની દોવા, સાત સાહેરની દોવા, નવસે નવ્વાણું નદીઓની દોવા, સાત ફરસાતની દોવા, અનંત કરોડી કરણકલફના દેવની દોવા, નવનાથ ચોરાસી સીધની દોવા, અઠાસી સહ્સ્ત્ર રૂષીઓની દોવા, નવાણું કોરોડીસું જાખાની દોવા, છપન કરોડીસું મેઘાની દોવા, બત્રીશ કરોડીસું કેનરની દોવા, પાંચ કરોડીસું પ્રહલાદની દોવા, સાત કરોડીસું રાજા હરીશ્ચંદ્રની દોવા, નવ કરોડીસું રાજા યુધિષ્ઠરની દોવા, બાર કરોડીસું કમળાકુવંરની દોવા, મુખી મુસાફરની દોવા, કુલ રખેસર ગતગંગાની દોવા, જમલી જમાતની દોવા, નબી નુર સતગોર નરઅસલમાશાહાની દોવા, અડસઠ તીર્થની દોવા, આદ શકતી ચોસઠ લાખ દેવીઉની દોવા, બાવા આદમ મામા હવાની દોવા, સીતેર સહેસ્ત્ર હુશેની કુલ કાયમના પરિવારની દોવા, નબીની ઉમતને આખર વેળા માંહે ઉગારજો, રોજે કયામતમાંએ દેદાર દેજો, તમે દીન દુનીઆના બાદશાહાજી, તમે સાહેબ

સુલતાન જે ઉપના અરબસ્તાન, શેત્ર દ્વીપ એરા ખંડે કીધાં મુકામ. જે આવી વસ્યા ઉંચ મુલસ્થાન, જેણે ગુર્જરખંડે કીધાં ઠામ જે આવી વસ્યા આજ ગિરમઠા ગામ તેના પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહ નામ. જે કરશે અનંત કરોડી જીવોનાં કામ, આદ વિષ્ણુ નર અલી મહંમદશાહા નામ. તમે કરો બંદાની મુશ્કેલ આસન લખ ચોરાસીના ફેરા ટાળો, તેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો, જાંબુદ્વીપના ધણી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ❋❋❋❋ ---

(૩૬) દોવા જીવને ગુના છોડાવવાની છે. (૬)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નરઅસલમાશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. શાહાસલામ આલેકમ, વે મોલાણા ફજલ કરો, વેહલ કરો, વેક ઉવત કરો, વેજુવંત કરો. અલા હક તમે, આલાપક તમે અલ્લાદીન તમે, અલા દુનિયામાં તમે, અલ્લા ખુદા તમે, અલ્લા ખાલક તમે, અલ્લા ઈંદ્ર તમે, અલ્લા ઈમામ તમે, અલ્લા રામ તમે, અલ્લા રહેમાન તમે, અલ્લા અવલ તમે, અલા આખર તમે, અલ્લા કરીમ તમે, અલ્લા જાહેર તમે, અલ્લા બાતન તમે,

અલ્લા છો તમેં, અલ્લા આદમ તમેં. અલ્લા અંત તમેં, અલ્લા મધ તમેં. અલ્લા છો તમેં, અલ્લા ધર્મી તમેં. અલ્લા નકલંકી તમેં, અલ્લા નારાયણ તમેં અલ્લા હજરત મુરતજાઅલી તમેં, અવલઅલી, આખરઅલી, જાહેરઅલી, બાતનઅલી. બુર્જ મુલાણા અલી, ગુમટ ગરદેના અલી. એ ત્રણપોરના ત્રણ તાર્યા અલી, ચોથેપોરે પાર ઉતારો અલી. જાંબુદ્વીપે તખત રચાવ્યાં અલી. જગોજગ ફરે મનોવરી, દઈતના પીયાણ ભાંગો, ધર્મની જય કરો, પાપની ક્ષય કરો. સાચ પેદા કરો, કુડ પરહરો. અકલ સુખ બક્ષો, તમારા નામથી સબદીન જીવે સાહા જીવો અનંત જીવો હરમ કરી મહંમદ આરબી નબી રસુલ્લાહે હક સન્યાસી દફેબલા હે, યા સાહેબ ખુરાસાનની વાડી હરી કરો, યા સાહેબ અગરખ મગરેબની વાડી હરી કરો. યા સાહેબ મુલતાનની વાડી હરી કરો. યા સાહેબ તમારા નગરની વાડી હરી કરો. યા સાહેબ તમારા જનમતની વાડી હરી કરો. સાહેબ સલામ અસલામની વાડી હરી કરો. હમેરા નામ મોતીઆ કુતા તુમારે દરબાર ઉભા, હડ હડ કરો તો જાઉં કુ કુ કરો તો આઉં, ગળે બાંધી જે વડી જાએ એ દોરી ત્યાં દોરયો જાઉં. યા સાહેબ ફજલ કરો, યા શાહાં રહેમ કરો, યા શાહા મહેર કરો, યા શાહા કરમ કરો, યા શાહા વકરમ પરહરો, યા શાહા ગુના માફ કરો, યા શાહા સેજ નફા કરો, યા શાહ ખાને અવાં દાન કરો. યા શાહા પુરાને પાર ઉતારો, દોસ્તી મહંમદ મુસ્તફાની, દોસ્તી બીબી ફાતમાની, દોસ્તી શાહા મુરતજાઅલીની, દોસ્તી ઈમામ હશન હુસેનની, દોસ્તી બડા બુજર્ગોની, દોસ્તી નબીનુર સતગોર નર અસલામશાહાની, દોસ્તી પીર સલાઉદીનની, દોસ્તી પીર નસીરદીનની, દોસ્તી પીર સાહેબદીનની, દોસ્તીપીર સુદરદીનની, દોસ્તી પીર કબીરદીનની, દોસ્તી સતગોર ઈમામશાહાની, દોસ્તી

નરઅલી મહંમદશાહાની, દોસ્તી સીતેર સેહસ્ત્ર રૂષીઓની, દોસ્તી એક લાખ એસીં હજાર પીર પૈંગબરની, દોસ્તી સાત ફિરસ્તાની, દોસ્તી નવનાથચોર્યાસી સિધ્ધની, દોસ્તી ઇઠ્ઠાસી સહસ્ત્ર રૂષીની, દોસ્તી સાત સાહેરની, દોસ્તી નવસેનવાણું નદીઓની, દોસ્તી ચાંદા સુરજની, દોસ્તી નવલાખ તારાની, દોસ્તી, અડસઠ કુળ પર્વતની, દોસ્તી નવકુળ નાગની, દોસ્તી ચાર કુળ મેઘની, દોસ્તી અઢાર ભાર વનસ્પતિની, એ... જીવના ગુના માફ કરો, જુગોજુગના કરમ બંધન છોડો. ચોરાસી અવતારનાં દુખને ભાંગો. દોસ્તી નવાણું કરોડસું જાંખાની, દોસ્તી છપન કરોડીસું મેધાની, દોસ્તી બત્રીસ કરોડી કેનરની, દોસ્તી પાંચ કરોડીસું પ્રહલાદની, દોસ્તી સાત કરોડીસું રાજા હરીશ્ચદ્રની, દોસ્તી નવકરોડીસું રાજા યુધિષ્ઠરની, દોસ્તી બારકરોડીસું કમલા કુંવરની, દોસ્તી અનંત કરોડીસું પીર હશનશાહાની દોસ્તી જમી આકાસની, દોસ્તી પવન પાણીની, દોસ્તી મુખી મુસાફરની, દોસ્તી કુલ રખેસર ગત ગંગાની, દોસ્તી જમલી જમાતની, દોસ્તી પીરશાહાની જાપની, એ... જીવના ગુના બકસો, લખચોરાસીના ફેરા ટાળો. દોસ્તી કુલરાહી દરગાહીની, દોસ્તી પીર વકીલની, દોસ્તી ચોસઠ લાખ દેવીઉની, દોસ્તી અગ્ની તેજ અન્ન દેવની, દોસ્તી જતી સતી સંતોકી જીવની, દોસ્તી ચાર ખાણ ચાર વાણની, દોસ્તી ચાર વેદ ચાર કિતાબની, દોસ્તી સાતવાર સતાવીસ નક્ષત્રની, દોસ્તી પંદર તીથી બાર કરણની, દોસ્તી નવગ્રહની, દોસ્તી અડસઠ તીર્થની, દોસ્તી દશ દીસાની, દોસ્તી હીણા ખીણા જીવોની, દોસ્તી લખ ચોરસી જીવા જોનની, એ જીવનાં પાપ પરલે કરો, એ બંદાને વૈકુંઠમાં વાસ આપો. એ બંદા નકુચ અબુજ છે. એ બંદા પેટારથી ક્ષુધાર્થી છે. એ બંદા ઘટારથી લોભાર્થી છે. બંદા સ્વાર્થી લવારતી છે, બંદા સતહીણા દત હીણા છે. બંદા લાઈ

સુતકે ભર્યા છે. બંદા મોંના જુઠા, દીલના ખોટા છે. મહેરબાન બાદશાહા મહેર કરો, અંધારે અજવાળું કરો. પડ્યા પીંડને પરગટ કરો, જે કોઈ આવા સતપંથ દેખાડે તેહનાં એકોતેરસો પરીયા તારો. બંદા કરણ કલફમાંહે જુગોજુગના ગુનેગાર છો. રાતેરાતના દાડે દહાડાના એ બંદા ગુનેગાર છે. મન ચિતના ગુના, આંખે દીઠાના ગુના, કાને સાંભળાના ગુના, મનસા કરમના ગુના. તમે કાદર છો કરમ કરો. કીધા ગુના બકશો. બીજા ગુના ન કરાવશો. દીવાન બાદશાહાજી શાહા શ્રી મચ્છ તમે, શાહા શ્રી કૌરંભ તમે, શાહા શ્રી વરાહ તમે શાહા શ્રી નૃસિંહ તમે, શાહા શ્રી વામન તમે, શાહા શ્રી ફરસુરામ તમે, શાહા શ્રી રામ તમે, શાહા શ્રી કૃષ્ણ તમે, શાહા શ્રી બુધ તમે, શાહા શ્રી નકલંકી તમે, દશમા અવતાર હક મોલાણા શાહા મુરતજાઅલી તમે જીવોના તારણહાર. કરમ નબીનુર સતગોર મહંમદ મસતફાનું સફાયત બીબી ફાતમાંની. હક તાલા કબુલ કરો, એ બદાંના ગુના માફ કરો. જાંબુદીપના ધણી સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્તિયમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

—❋ ✳ ❋ ✳ ❋—

(૩૭) દોવા ચાલ્યા જીવને ઉઠાસણાની છે.

દોવા ચાલ્યા જીવને ઉઠાસણાની પેલી સ્વેત ખાણની ભણવી.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીક કબીરદીન, સતગોર પીર સોદરદીન,

સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઓદીન, નર અસલાહમસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી આદ તમે, ઉનાદ તમે, સાદ તમે, શબ્દ તમે, તેજ તમે, બંબ તમે, ઈંડ તમે, પીંડ તમે, નુર તમે, નિરંજન તમે, નિરંજન તે નરાકાર, પેદા કીધી મુરત ચાર, શબ્દથી સરજ્યો સંસાર. આદે સરજી ચારજ ખાણ, ચતુર મુરત વતરી વાણ. ત્યારે બ્રહ્મા થયા પ્રકાશ, ઉપજા પંડ તે જીવને સાસ. ત્રીઆસણ બેઠા રહા, હરીએ ગોરને કહ્યું જ્ઞાન, જઈ સતગોરે કીધું જાણ. એકે વચન માના સોય, બેઈમાની મુકર્યા. ઈમાનીને આલ્યો સતપંથ, બેઈમાની પડીઆ ફંદ. પરમાણા તે પામ્યા ધર્મ, મુકર્યા તેને શર બેઠા કરમ. તેના કીધા ત્રણજ ભાગ જગશરૂપી સરજયા દાગ લખ ચોરયાસી ફેરા ફર્યા, કરણ કલફમાં જીવ અવતર્યા. જે એકી દેહે આસણ રહ્યા, વારાસહીત અમરાપર ગયા. જે કોઈ ભણીઆ રઘુવેદ, તે જીવ પામ્યા અમર ભેદ. સેત્ર વ્યારાં કલફ જો રહ્યા, તારે બ્રહ્માને હુકમ જો થયા. તેના કીધા જુગ ચાર, શક્તિરૂપી રચ્યો સંસાર. કરતા જુગમાં સવેતજ ખાણ, જેણે ગોરનર કીધા પરમાણ. રગુવેદી દેખાડયાં ધર્મ, તે જીવ અમર થયા ને છુટા કરમ. માન્યા તે અમરાપર ગયા, મુકર્યા તે ફેરામાં રહ્યા. (૧) ત્રેતા જુગમાં ઈંડજ ખાણ, જેણે ગોરનર કીધા પરમાણ. જજુરવેદી દેખાડયા ધર્મ, તે જીવ અમર થયા ને છુટાં કરમ. માન્યા તે અમરાપર ગયા, મુકર્યા તે ફેરામાં રહ્યા. (૨) દોવાપર જુગમાં ઉદબીજ ખાણ, જેણે ગોરનર કીધા પરમાણ. સામવેદી દેખાડયા ધર્મ, તે જીવ અમર થયા ને છૂટાં કરમ. માન્યા તે અમરાપર ગયા, મુકર્યા તે



ફેરામાં રહ્યા. (૩) આજ કળજુગમાં જરોજ ખાણ, જેણે ગોરનર કીધા પરમાણ. અથરવેદી દેખાડયાં ધર્મ, તે જીવ અમર થયા ને છુટાં કરમ. માન્યા તે અમરાપર ગયા, મુકર્યા તે ફેરામાં રહ્યા. (૪) તમે અલી નિરંજન નકલંકી નારાયણ, નર અસલામશાહા દાતાર. નર અલી મહંમદશાહા મોલાણા સાહેબ સુલતાન જીવને છોડાવો સવેતખાણ, ફેરા છોડાવો એકવીસ લાખ રગુવેદે પુરી સાંખ. તમારો આડો તમારો પાડો તમારો વાડો એ જીવને સ્વેત ખાણી માંહેથી કાડો. સતગોરપાત્ર બ્રહ્મા ઈંદર ઈમામશાહા પંચમુખી બ્રહ્મા નરઅલી મહંમદશાહા આદ વિષ્ણુ નારાયણનો અવતાર, તમે ધર્યો અવતાર ને લો સણગાર. બાંધો હથીયાર વારાના ધણી, ચીંતા કરો એ જીવ તણી. તમે બાંધો દંતેસુ આડો, તમારા જીવને સ્વેત ખાણીમાંહેથી છુટાડો. તમે જાણો ને તમે પીછાણો, છોડાવો ખાણ જીવને મારગ આણો. અલી નબી નર અસાલમ શાહા સતગોર સુદરદીન તમારે વાયકે, તમારો ગજસકો, તમારો પાડો, તમારા નામ નુરની દોસ્તી, જાંબુદ્વીપ કુંવારકાં ક્ષેત્રની દોસ્તી, એ... જીવને સ્વેત ખાણી માંહેથી કાઢો, એકવીશ લાખ ફેરાનાં કરમ બંધન છુટાડો. એ જીવને સતી લોકની સોબતમાં જોડો, એ જીવને ભવોભવના પાપ મોડો. તમે જીવ ઉપજાવ્યા તમે જીવને સમારો. એકવીસ લાખ ફેરા પરલે કરો, આ સતપંથની દોસ્તી તમે જીવને કરધરો. તમે જીવને જાણો, તમારે પારે આણો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્વ્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૩૮) દોવા બીજ ઈંડજ ખાણની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહબેદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ નિરંજન નરાકાર, એહેદ થકી રચ્યો સંસાર. પહેલી સરજી ખાણી ચાર, ચતુર મુરતથી વીસ્તાર. ચતુર વેદ સચરાચાર, તેમાં નિરંજન ધર્યા અવતાર. નરનારીનો એક વીચાર. સ્વામી તમે સતગોરને સોંપ્યા ધર્મ, રચી સતપંથને ઉતાર્યા કરમ. ત્રણ મુરતે ધર્યો અવતાર, શક્તિરૂપી રચ્યો સંસાર. માયા રચી અનંત અપાર, તમે નિરંજન સરજનહાર. ઈંડજ ખાણીમાં જીવ અવતર્યો, એકવીસ લાખ તો ફેરા ફર્યો. જાુજરવેદે પુરી સાંખ, ફેરા ટાળ્યા એકવીસ લાખ. અમરભેદસું લાગું ધ્યાન. વારો ગોરનરને કરી ફરમાન. ઓળખ્યા અમે વિષ્ણુ નારાયણ વારાના ધણી, તમે ચંતા કરો એ જીવ તણી. તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો, એ જીવને ઈંડજ ખાણી માંહેથી કાડો. તમે એ જીવના પાપ મોડો, ભવોભવના કરમબંધન છોડો. તમે અલી નિરંજન નકલંકી નારાયણ, એ જીવને આશા છે ગણી. છુટાડો ઈંડખાણી માંહેથી ત્રીભોવનના ધણી. તમે સાહેબ, તમે સુલતાન, તમે સુભાન, તમે જીવોના સરજનહાર, જાંબુદ્વીપે કુવારકા ક્ષેત્રને અસ્તળે એ જીવને આલો દેદાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૩૯) દોવા ત્રીજી ઉદબીજ ખાણની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ નિરંજન દેવ, બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેશ્વર. શીવ શકિતથી સરજ્યો સંસાર, તમે નિરંજન નરાકાર, ખાણીથી રચ્યો સંસાર, વેદથી કર્યો વીસ્તાર, સરજી ખાણ ને રચી માયા, ખાણે ઉપના તે ખાણે સમાયા. વિષ્ણુ બ્રહ્મા ને માહેશ્વર કાયા, મંત્ર દેવને શક્તિ માયા. ચતુર મુરત નિરંજન તમે ઉપાયા, ઉદબીજ ખાણી માંહે જીવ અવતર્યા. એકવીસ લાખ તો ફેરા ફર્યા, સામવેદ સાંખ ફેરા ટાળ્યા. એકવીસ લાખ ત્રણ દેવને શક્તિ સાર, તમે નિરંજન ધર્યા અવતાર. ત્રણ દેવથી થયો સતપંથ, તમથી છુટે જીવના ફેરાફંદ. નર તમે, નિરંજન તમે, નિરાકાર તમે, નિકલંકી તમે, નારાયણ તમે ગુનેગાર છું અમે, સ્વામી ગુના બકસો તમે, ઉણઆઆચારી છું અમે, તમે અલી નબી નિરંજન નર અસલામશાહા દાતાર. નર અલી મહંમદશાહા મોલાણા, તમે કરો અનંત કરોડી જીવોનો નિસતાર. અલીનિરંજન નકલંકી નારાયણ તમથી છુટે પંડને પ્રાણ. પીર સમસથી ધર્મ પ્રમાણ, પીર સુદરદીનથી જીવોનાં નિરવાણ. ઈમામશાહા મહંમદશાહા કરો જીવોને પરમાણ, છુટાડો જીવને ઉદબીજ ખાણ. આદ વિષ્ણુ નિરંજન નકલંકી નર અસલામશાહા ધણી, તમે ચીંતા કરો જીવ તણી. તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડા, એ જીવને ઉદબીજ ખાણી માંહેથી કાઢો. જાંબુદ્વીપના ધણી નરઅલી મહંમદશાહા તમે ચંતા કરો, એ જીવ તણી. અ જીવના ભવોભવના પાપ મોડો, અમર ભેદની સંગત સોબત માંહે જોડો. તમે દેખાડો જીવને પાર, તમે ચૌદ ભવનના



સરજનહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૪૦) દોવા ચોથી જરોજ ખાણીના જીવની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી આદ નિરંજન તમે, અગમ અગોચર તમે. થાન થાનંતર તમે, કરણ કલફમાં તમે, જુગ જુગાંતે તમે, આસણ અસતળમાં તમે. ધ્યાનમાં તમે, ધંધુકારમાં તમે. ઈંડમાં તમે, પીંડમાં તમે, નવખંડમાં તમે, બ્રહ્માંડમાં તમે. તમે ભણતાં તમારો જાપ, તમે ઉપના તે આપોઆપ. સ્વામી તમે ત્રણ દેવ ઉપાયા, કરી શક્તિ ને સરજી માયા. તમે સરજી ચારે ખાણ, સરજ્યા પંડને પ્રાણ. પછી સરજ્યાં ચારજ વાણ, વાણથી કરયા વીસ્તાર. સરજા વેદને અહુંકાર, સરજી સૃષ્ટિને સકળ સંસાર. લખચોરાસી ફેરા ફર્યા, રૂંઢમાળાએ સઉ અવતર્યા. ફેરે પડયા સૌ જીવને જંત, રચી માયા તે સકળ અનંત તમે નિરંજન આપે હરી, બ્રહ્મા વિષ્ણુ સૃષ્ટિજ કરી, ફરતી કીધી ચારે ખાણ, ઉત્તમ મધ્યમ સરજ્યા પ્રમાણ. તમે અવતરીઆ નારાયણ,



બ્રહ્મા વિષ્ણુ રહ્યા પરમાણ. સરજ્યા સતપંથ ને આપ્યા ધર્મ, ઈમાની જીવને આપ્યા ધર્મ. બેઈમાની શર બેઠાં કરમ. અથરવેદની પુરી સાંખ, ફેરા ટાળો એકવીસ લાખ. આદ નરહરી નારાયણ, બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેશ્વર ત્રણ સરજ્યા પરમાણ. નિરંજન નકલંકી અલી અવતાર, તમે કીધા આવા વેદને વીસ્તાર. આદ બ્રહ્મા નબી મહંમદ રસુલ, હક શાહા મુરતજાઅલી, ઈમામ હશન, ઈમામ હુશેન, ઈમામ જેનલાબદીન, ઈમામ મહંમદ બાકાર, ઈમામ જાફર સાદક, ઈમામ ઈસમાયલ, સૈયદ નુરમહંમદશાહા તમારો પરિવાર. નબીનુર સતગોર, નર અસલામશાહા દાતાર. સતગોર સલાઉદીન, સતગોર સમ્સદીન, સતગોર નસીરદીન સતગોર સાહેબદીન, સતગોર સુદરદીન, સતગોર કબીરદીન, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા મોલાણા સુલતાન વારાના ધણી, તમે ચીંતા કરો એ જીવ તણી. તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો, એ જીવને જરોજ ખાણીમાંથી કાડો. એ જીવ લખચોરાસી ફેરા ફર્યો, જરોજ ખાણીમાં આવી અવતરર્યો. સતગોર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા આદ વિષ્ણુ નરઅલી મહંમદશાહા મોલાણા તમે જીવોના તારણહાર. કરગર્યા કાન ધરો, સમર્યા સહાય કરો. વારાના મરદ તમે જીવને છુટાડો, જરોજ ખાણીમાંમથી કાડો. જાંબુદ્વીપને ભરતખંડ કુવારકા ક્ષેત્ર માંહે પરિવાર તમારો. નરનામની દોવા સહી, આસણ અસતલ અજંપા જાંપની દોવા સહી. તમારા જીવ જમલી જમાતાની દોવા સહી, હીણા ખીણા જીવ રખેસરની દોવા સહી. કાયમ તમારા વંશ પરિવારની દોવા સહી. અલી આલ નબી ઓલીયાની દોવા સહી. તમારા કલમા કાંડીની દોવા સહી. તમારા નુર ફરમાનની દોવા સહી. એ જીવને લખચોરાસીના ફેરાથી છુટાડો, જરોજ ખાણી માંહેથી કાઢો. ચારે ખાણના ફેરા ટાળો, ત્રેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો. જાંબુદ્વીપના ધણી ચીંતા કરો એ

જીવ તણી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૪૧) દોવા પાંચમી જીવને રવીમંડળ પોંચાડયાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામશાહા નર અલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ નિરંજન નિરાકાર, અહુંકારથી સહુ વીસ્તાર. બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેશ્વર શકિતી સાર, તમે નિરંજન એહેદ રૂપે કીરતાર. તમે શ્રી મચ્છ, તમે શ્રી કોરંભ, તમે શ્રીવરાહ, તમે શ્રી નૃસિંહ, તમે શ્રી વામન, તમે શ્રી ફરસુરામ, તમે શ્રી રામ, તમે શ્રી કૃષ્ન, તમે શ્રી બુધ, તમે શ્રી નકલંકી નારાયણ દસમા અવતાર, નર અસલામશાહા દાતાર. નરઅલી મહંમદશાહા તમે જીવના તારણહાર, જાંબુદ્વીપને ભરતખંડે કુંવારકાં ક્ષેત્રને સ્થળે અથરવેદસું જીવનો કરો વેપાર, હવે યાં થાશે એકાકાર, તમે રચ્યો મહાદન વારો વસમને વર દાતાર. સ્વામી તમે એ.... જીવને તારો સ્વર્ગ અમરાપર બેસારો. નરઅલી મહંમદશાહા, સતગોર ઈમામસાહાની દોવા, સતગોર પીર કબીરદીનની દોવા, સતગોર પીર સમસદીનની દોવા, સતગોર પીર સલાઉદીનની દોવા, નબી નુર સતગોર

નરઅસલામશાહા તમારી દોવા. આદ વિષ્ણુ નારાયણ સૃષ્ટીના ધણી, તમે રચ્યો સતપંથ ચીંતા કરો એ... જીવ તણી. દશે અવતાર માંહે તે નિરંજન નિરાકાર, ચાલીસ ઈમામની દોવા, શક્તિ બીબી ફાતમાની દોવા, એ... જીવને સ્વર્ગમાં અમરાપરીમાં લાઓ, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો, એ... જીવને ચાર ખણમાંથી કાઢો, એ... જીવને મરત લોકને આસણથી ઉઠાડો, રવીમંડળને મુકામ પોચાડો. ચતુરવેદની દીધી સાંખ, સાહેબ દોસ્તી તમારી, દોસ્તી તમારા સતપંથની, દોસ્તી તમારા નામ નુરની, દોસ્તી તમારા નીમ કાંકણની, દોસ્તી તમારા કરમ ધરમની, દોસ્તી તમારી આલ ઓલાદની, એ... જીવનું આસમ ઉઠાડો, રવી મંડળ માંહે પોંચાડો. દોસ્તી તમારા અરવાર પરિવારની, દોસ્તી તમારા કલમા કાંડીની. એ... જીવની માયા મમતા ઉઠાડો, રવીમંડળ માંહે પોચાડો. દોસ્તી સત્ર સહસ્ત્ર હોસેની કુળ કાયમના પરિવારની, દોસ્તી હરીવંસ બ્રહ્મા પરિવારની દોસ્તી એ... જીવની મુમત મોડો, માયાનું કર્મબંધન છોડો. એ... જીવને ચારે ખાણનાં પાપ તોડો, એ... જીવ અનંતવાર અવતર્યો તે ફેરાના કરમબંધન છોડો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા એ.... જીવનો પંડ પડયો, તે જીવનાં કુળગોત્ર માંહે પોંચાડો. એકોતરસો માએના, એકોતેરસો બાપના, સાતકુળ સાસરીના, એ... જીવને અરવાર પરિવારના, એ... જીવ વાસના કરે, જે જીવ આસના રાખે. તે જીવને સુખ સોહેલા કરો, દુખ દોહલા દુર કરો. એ... જીવને મરત લોકને આસણથી ઉઠાડો, રવી મંડળને મુકામ પોચાડો. સુરજ મંડળ તે રવી મુકામ, તાહાં કુલ રખેસર સતપંથ જોવાના ઠામ. એ... જીવને કુળ ગોત્રમાં પોંચાડો, પાંચ સાત નવ બાર તેત્રીસ કરોડીના મેળા દેખાડો. લખ ચોરાસીના ફેરા ટાળો, સઘળી જમાતસુ દેદાર આલો. અથરવેદમાં અલી દસમા અવતાર, નર અસલામશાહા દાતાર. નરઅલી મહંમદશાહા મોલાણા જાંબુદ્વીપના સુલતાન,

તમે જીવોના તારણહાર. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૪૨) દોવા છઠી જીવને ઉઠાસણાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામ શાહા નરઅલી મહંમદશાહા નરઅલી નિરંજન નામ, નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે જાહેર મીરાં, ખલકના બાદશાહા તમે સાહા શ્રી મચ્છ, સાહા શ્રી કોરંભ, સાહા શ્રી વારાહ, સાહા શ્રી નૃસિંહ, સાહા શ્રી વામન, સાહા શ્રી ફરસુરામ, સાહા શ્રી રામ, સાહા શ્રી કૃષ્ન સાહા શ્રી બુધ્ધા, સાહા શ્રી નકલંકી દશમો અવતાર, નરઅલી મહંમદશાહા મોલાણા સુલતાન, તમે જીવોના તારણહાર, જે જીવનું ઉઠાસણુ કરે તે જીવને ચલાવો મુકામ. દીવાન બાદશાહજી તે જીવને રવી મંડળ પોંચાડોજી, એ જીવને તેત્રીસ કરોડીના મેળામાં રાખોજી, તમને જે જીવ જપે તે જીવને છોડાવોજી, એ સર્વે રચના તમારી રચી છેજી. એ... જીવની ચીન્તા તમને છેજી. જે ચાલ્યા જીવનું ઉઠાસણું કરે તે સ્વામી તમે કબુલ કરોજી. મુખી મુસાફર ગોર નર ગતની દોવા કબુલ

કરોજી, દોસ્તી દરગાની કબુલ કરોજી, દોસ્તી નર અસલામશાહાની, દોસ્તી દશમા અવતારની દોસ્તી કુલ રખેસર ગત ગંગાની દોસ્તી મુખી મુસાફરની, આજ કલજુગમાં જપીએ તે ગોરનરની દોસ્તી, જતી સતી સંતોષી જીવની વીનંતી. જે જીવ આસના વાસના રાખે તે જીવને તમે કબુલ કરોજી, હવે એ.... જીવની દયા માયા ઉઠાસણું જે મુખી મુસાફર ગત કરે તે તમે કબુલ કરોજી, વળી એ... જીવને નામ ઉઠાસણું જે મુખી કરાવે તે કબુલ કરોજી, એ... જીવને ભેરતમાં લાવોજી, એ... જીવને તમારા લાડ લડાવોજી, એતો ખાખી જીવ છેજી, એ ખાખી જીવની દોવા કબુલ કરોજી જે જીવનું ઉઠાસણું કરાવે તે જીવને લખ ચોરાસીના ફેરાથી છુટાડોજી. ત્યાર પછી મહાદન થાસે, તહાં આરબી રૂપે બેસીને એ... જીવના ગુના માફ કરોજી. પછે ભેસ્તમાં લાડ લડાવોજી. ઈહા રેહેમ અલા જાહેર મુસલમાની દીવાન બાદશાહા તમે છોજી. સ્વામી જેમ તમે સમુદ્રમાં ઘોડા ઉગાર્યાજી, જેમ સાત ફિરસતાને તાર્યાજી. જેમ કરણ કલફમાં ભગત ઉગાર્યાજી, જેમ રાજા પ્રહલાદ ઉગાર્યાજી. જેમ રાજા હરીશ્ચંદ્ર ઉગાર્યાજી. જેમ રાજા યુધિષ્ઠિર ને પાંચ પાડવ ઉગાર્યાજી, જેમ કાગળની નાવમાં પીર સુદરદીને જીવ ઉગાર્યાજી, સ્વામી એણી રીતે વખડી વેળામાં એ... જીવને ઉગારોજી. ફરીયાદ ગોરગત ગંગાની, ફરીયાદ મુખી મુસાફરની, ફરીયાદ અનત કરોડી દેવની, ફરીયાદ નવાણું કરોડી જાંખાની, ફરીયાદ છપન કરોડી મેઘાની, ફરીયાદ બત્રીસ કરોડી કેનરની, ફરીયાદ પાંચ કરોડી પ્રહલાદની, ફરીયાદ સાત કરોડી હરિશ્ચંદ્રની, ફરીયાદ નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની, ફરીયાદ બાર કરોડી કમળા કુંવરની. ફરીયાદ કુલ રખેસર જીવોની, દીવાન બાદશાહાજી એ... જીવને ઈમામપરીમાં લાવોજી, એ... જીવને તેત્રીસ કરોડી સાથે લાડ લડાવોજી. જાંબુદ્વીપના સુલતાન તમે કરો બંદાને આસાનજી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી

મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✻✻✻✻ ---

(૪૩) દોવા સાતમી જીવને બાવન ઘાટીની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી મહેર કરો, જીવને તમારા પગને પરતાપે ફરી, જીવને મુગતા ઘાટ કરોજી. અથરવેદને ચલણે કરી એ જીવને રવીમંડળ પોંચાડો. નબીનુર સતગોર નરઅસલામશાહા, સતગોર સલાઉદીન, સતગોર સમસદીન, સતગોર નસીરદીન, સતગોર સાહેબદીન, સતગોર સુદરદીન, સતગોર કબીરદીન, સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા તમે આદ વીસનુ નારાયણ વલી વલાયતના વસનારા, મુલસ્થાનના મુગટ જીવોના વર દાતાર. તમે તમારી વાચા પાળો. જ્યારે ત્રણ ટોળ હતા ત્યારે તમે વાચા દીધી આજ તે વાચા તમે પાળો. તમારે કરમે, તમારે ધર્મે કરી, તમારે સતે તમારે દતે કરી, તમારી દયાએ, તમારી માયાએ કરી, તમારી ક્ષમા સંતોકે કરી, તમારી મહેર નજરે કરીને એ જીવને બાવન ઘાટી પોચાડો. જેમા નવાણું કરોડ જાંખા પોતા, જેમ છપન કરોડી મેઘા પોતા, જેમ બત્રીસ કરોડી કેનર પોતા, હવે તેત્રીસ કરોડી દેવ જીવના મેળા પુરા

કરો. જાંબુદ્વીપના ભરણ જાગતાં કરો. આજ અથરવેદને વાયકે આ સતપંથને પરતાપે કરી, બ્રહ્મા વિષ્ણુની કળાએ કરી, સીત્ર સેહત્ર હોસેની કુલ કાયમનો પરિવાર. તમારે સતે તમારે દતે કરી, સર્વશક્તિના પગને પરતાપે કરીને, એ જીવને બાવન ઘાટી પોંચાડો. રવી મંડળમાં વાસ આલો, ચાર ખાણના ફેરા ટાળો. નરઅલી નિરંજન નકલંકી નારાયણ દશમા અવતાર સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા મુલાણા. તમે જીવોના તારણહાર, એ જીવના કુળગોત્ર માંહે એકોત્રસો માએના, એકોત્રસો બાપના સાત કળ સાસરીના, જે જીવ વાસના કરે, જે જીવ આસના રાખે, તે જીવને તમારા પાવળને પરતાપે કરીને બાવન ઘાટી પોંચાડો, વળી જે જીવને નામે ખરચે વાવરે, તથા કરીઆવર કરે. જીવને ઉઠાસણે દોવા ભણે, તાહરે રોકડ નાણું મેલે, તમારી પાવળના પરતાપ કરીને એ... જીવનું ઉઠાસણું કબુલ કરો. એ... જીવને બાવન ઘાટીના હિસાબ ચુકાવો, એ.... જીવનો પંડ પાડો તેને પાંચ સાત નવ બાર તેત્રીસ કરોડીના મેલા આલો લખ ચોરાસીના ફેરા ટાળો, સઘળી જમાત દેદાર આલો, અમરાપરમાં વાસ કરો. સતીઓની સોબતમાં રાખો, ઋષિઓનાં રાજ આલો. સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા સહેજાદા રખેસર જીવોને ભેસત આવાની તમારે સતે, તમારે દતે કરી એ જીવને રવી મંડળનાં વાસ આલો, બાવન ગાટીના હીસાબ ટાળો. દીવાન બાદસાહજી કરમ ધરમના ધણી તમે છો. જાંબુદ્વીપના સુલતાન સતગોર ઈમામશાહા, નરઅલી મહંમદશાહા, બાકરસાહા, ખાલકસાહા, બાલસાહા, નીઝારસાહા, સૈયદસેર, સૈયદ સાહેબદીન, સૈયદ મુસ્તફાજી, સૈયદ ખાનબાવાજી, હક લાએલાહા ઈલ્લલ્લાહો મહમદુર રસુલિલ્લાહે.

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

(૪૪) દોવા બાવન ઘાટી માંહે ભણવી.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ તમારી દુવા, ભેરવની ચોકી, ભુતની ચોકી, પ્રેતની ચોકી, મેરૂ ફરસ્તો હોય અજરાઈલનો વોળાવો, એવા સાત ફિરસ્તાનો વોળાવો. જબરાઈલ ફિરસ્તાનો વોળાવો, મીકાઈલ ફીરસ્તાનો વોળાવો. આસરાફેલ ફરસ્તાનો વોળાવો, નુરવાઈલ ફિરસ્તાનો વોળાવો, આંટી ઘાંટી સોહેલી કરો, તન ઘાંટીના વીગન હરો. કંઠા ઘાટી મોહે ઘાંટી, સંતાસણ ગાંટી, જમ ઘાંટી, એ ચારે ઘાંટીનાં બંધ ખલાસ કરો, થુળ ઘાંટીના વીગન દૂર કરો. મોહો ઘાંટી સુખમ ઘાટીની ચોકીથી છોડાવો, રવી ઘાંટી ચાર ઘાંટીયે સાથ તમારો રાખો, બાવન ઘાંટીનો હીસાબ નીવારીને રવી મંડળમાં વાસ આપો. બાવન ઘાંટી પાર ઉતારો, સાત ઘાંટી તે બાવન ઘાંટી માંહે જબરાઈલનો વોળાવો, એ જીવનું નવ મહોરૂં કાંકણ બાંધ્યું છે. નબી સાહેબ, નુર સતગોર, પીર સમ્સચોટ, પીર નસીરદીન, પીર સાહેબદીન, પીર સુદરદીન, પીર કબીરદીન, પરી ઈમામસાહા એ આઠ ગોરની સાંખ સાહદી. નરજામા સાહા મુરતજા્લી (૧) નરઅસલામ સાહા (૨) નરઅલી મહંમદસાહા. (૩) પાત્ર નકલંકી નારાયણ જમલે જાહાંન જીવ તમારો છે. સ્વામી ગજ સીક્કો તમારો. કુલ જગતને વર્તમાને. અથરવેદને વાયકે. તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો, તમારો ગજસીક્કો પાડો, એ જીવ છુટે ત્યારે અનંત કરોડીના મેળા માંહે રાખો. મુખી કમળા કુંવરની ટોળી માંહે રાખો. મુખીઓની ટોળી માંહે રાખો. સ્વામી મહોર છાપ તમારી સાથે છે સહી. સતગોર ઈમામશાહા

નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

—❋ ✳ ❋ ✳ ❋—

(૪૫) દોવા જીવને આસણ વસ્ત્રની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન. નરઅસલામ શાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ વિષ્ણુ નારાયણ નકલંકી રૂપ, બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેશ્વર ભુપ. સ્વામી તમે શ્રી મચ્છ, સ્વામી તમે શ્રી કોરંભ, સ્વામી તમે શ્રી વરાહ, સ્વામી તમે શ્રી નરસિંહ, સ્વામી તમે શ્રી વામન, સ્વામી તમે શ્રી ફરસુરામ, સ્વામી તમે શ્રી રામ, સ્વામી તમે શ્રી કૃષ્ણ, સ્વામી તમે શ્રી બુધ, સ્વામી તમે શ્રી નકલંકી નિરંજન દસમો અવતાર. સાહા અલીવંસ મેહેદી નબી નુર સતગોર નર અસલામ સાહા, તમે જીવોના દાતાર છોજી. સ્વામી તમે સુભાવ સંભવે શુત્ર વસ્ત્રની દોવા કરાવે તે તમે કબુલ કરોજી. એ જીવે અનપાણી, સુત્ર વસ્ત્ર બુરાંનાં લીધાં હોએ તે બકસોજી, એ જીવે કામ કોધ બુરાના કીધાં હોએ તે તમે બકસોજી. મહેરબાન બાદસાહાજી તમે જેવાં કામ કરતાં આવ્યા આજ તેવાં કામ કરોજી. તમારા ગુણનો પાર અહીં, અમારા અવગુણનો છેહે નહિં., સ્વામી તમારા નામપર બલીહારી

જાઉં, તમારા નામ ઉપર સદખે જાઉં. દીવાન બાદશાહાજી તમે જેમ કારજ નીપાયા તેમ કારજ નીપાઓજી. સ્વામી તમસું ભાવ સુભાવે, ઘટપાટ આગળે સુત્ર વસ્ત્રની દોવા કરાવે તે તમે કબુલ કરોજી, મુખી મુસાફરીની દોવા કબુલ કરોજી. એ જીવના પાંચે વસ્ત્ર કબુલ કરોજી. એ જીવને આવાગમન દુર કરોજી. એ જીવને લખચોરાસી ફેરા ભાંગોજી, તમે દીન દયાળ બાદશાહ છોજી. એ બંદા જુગોજુગના ગુનેગાર છેજી, સાહેબ ગુના બકસણહાર છોજી. સ્વામી તમે નેક નજર ધરોજી. અંધારા ઘરમાં અજવાળાં કરોજી. તમે જાંબુદ્વીપના ધણી, ચીન્તા કરો એ જીવતણી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૪૬) દોવા નવમી જીવને ઉઠાસણે આસણ વસ્ત્રની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે એ જીવને મહેર કરો, ફજલ કરો, રહેમ કરો, કરમ કરો, વકરમ પરહરો. તમારે કરમે, તમારે ધર્મે જમલી જમાતને સતે દતે કરી, તમારી આસના તમારી વાસનાએ કરી, તમારા વદ વંસ પરિવારે કરી,



એ જીવનું ઉઠાસણું કબુલ કરો. નબીનુર સતગોર નર અસલામસાહા નરઅલી મહંમદસાહા દશમા અવતાર. ચાલીસ ઈમામની આસીસ તમે કબુલ કરો. ઈમામ હશન, હોશન, સાહાઅલી મુરતજા, હજરત બીબી ફાતમાંની આસીસ તમે કબુલ કરો. તમે અવતાર પાત્ર સૃષ્ટિના ધણી છો, તમારા નામ નુરની દોસ્તી, તમારા પગ પાવળની દોસ્તી, એ... જીવના ગુના બકસો. એ... જીવની આડીવાડી સોહેલી કરો, દુખ દોહેલાં દુર કરો. તેની ઘાંટીના વીગન હરો, બાવન ઘાંટી પાર ઉતારો. સ્વર્ગની વાટે જીવને તારો, મરત લોકને આસણેથી ઉઠાડો. રવી મંડળને મુકામ પોંચાડો, ઉતમ જીવની આસા પુરો. દોસ્તી સત્ર સેસત્ર હોસેની કુલ કાયમના પરિવારની દોસ્તી એ... જીવને ઉતારો પાર, તમે જીવોના તારણહાર, તમે નારાયણ. તમે નરીજન, તમે અલખ, તમે અલ્લા, તમે રામ, તમે રહેમાન, તમે આદ વિષ્ણુ નારાયણ નકલંકી નબી નુર સતગોર નર અસલામસાહા દાતાર. સલાઉદીનની આસીસ, સતગોર સમ્સદીનની આસીસ, સતગોર નસીરદીનની આસીસ, સતગોર સાહેબદીનની આસીસ, સતગોર સુદરદીનની આસીસ સતગોર કબીરદીનની આસીસ, સતગોર ઈમામસાહાની આસીસ, નરઅલી મહંમદસાહા સ્વામી તમે કબુલ કરો. તમે સાહેબ સુલતાન જે ઉપના અરબસ્તાન સહસ્ત્રદ્વીપે એરાકખંડે કીધા મુકામ. જેઓ આવી વસ્યા ઉચ મુલસ્થાન. જેણે ગુર્જરખંડે કીધાં ઠામ, જે આવી વસ્યા ગિરમઠા ગામ. તેનું પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામસાહા નામ. જે કરસે અનંત કરોડી જીવોનાં કામ. તેનું નરઅલી મહંમદસાહા નામ, તમે કરો જીવને મુશ્કેલ આસાનજી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૪૭) દોવા ઉઠાસણે વાસણને છાંટ નાખવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા, અલા મેહેદી, સાહા અલી સેરખુદા, હક સનાસી દફે બલા. ત્રાંબકો કોટ, લોહેકા કમાડ, નવસેનવાણું નદીઉં સાહેબદ્વાર. કુલ ગુના દફે થાએ, સબકું ફરાન સેતાન બાજી દુર કરો. દમ દોહેલી, વાટ સોહેલી. દમ સાહા મુરતજાઅલી, કદમે સફાતર સુલી. ખુદા આસણ વાસણ કબુલી ,સમસ તબરેજ અલી. સાહા સુદરદીન વલી, બફેજઅલી સાહા બરકત નવે તનકી ભલી. એ દોવા આસણ વાસણ તવગીર દાન, સ્વામી તમે કબુલ કરો. ફરમાન રેહેમાનકું ફરીયાદ કરૂં, અલીકું ફરીયાદ કરૂં, ઉમત કાજ ફરીયાદ કરૂં. તમે પાક પરવરદીગાર નરઅલી મહમદસાહા જેણે પીર પાયા, તેના અમરાપુરમાં વાસ, મુખ મીઠા ગરાસ, અલ્લા નબીકા દેદાર પાસ. બંદા ગુનેગાર ખાક, એ જીવનાં આસણ વાસણ પાક. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ❋❋❋❋ ---

(૪૮) દોવા ઉઠાસણે દેવેથાળ નીસાનીની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહબેદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, નર અસલામ સાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે સુરીજનહાર, બ્રહ્મા વિષ્ણુ કુળ અવતાર. નબીનુર સતગોર કાયમ રૂપ, આદ નિરંજન એક ને જૂજવા સ્વરૂપ. તમારા નુર, તમારા જહૂર, તમે ગત સૃષ્ટિમાં છો ભરપુર, કુલ ગતના ગુના કરો દુર. તમારાં નામ, તમારા ઠામ, તમારાં ફરમાન, નીસાની મહેમાની કબુલ કરો. પાન, ફુલ, ફળ, સાક, પાક, અનપાણી, વસ્ત્ર વાસણ, દમડો દોકડો, કોડી બદામ, કબુલ કરો. મુખી મુસાફરની, ગત જમાતની દોવા કબુલ કરો. તમે દાતા, તમે ભોગતા, તમે વસમને વરો, સ્વામી તે નુરે પરવરો. તમારા નામ નુરની રહેમ કરો, ગતગંગા જમલી જમાત ઉપર નેક નજર ધરો. તમારી સફાત સનાને જામો હક હલાલ કરો, વારાનું આઉત ધરો, જીવને ખુસાલ કરો. વેદ વરતમાનાનું ફળ આપો, સીંહાસણ તમારૂ તમે થાપો. રખેસર બંદાનાં પાપ કાપો, ખટી કમાઈમાં બરકત આપો. મુખી મુસાફરનો રાડો, ગત જમલી જમાત માંહેથી દોહાંત કાડો. જીવ જામાન જગાડો, ચલાવી ધર્મ ને વસાવો પાડો. રખેસર બંદાની સફાત કબુલ કરો. કર્યા તમે, કરશો તમે, વરા તમે, વરસો તમે, ગુરનર બેલી. એક. આખર મહેંદી કાયમ અવતાર, જાંબુદ્વીપમાં ગોરનરનો પરિવાર. રખેસર બંદા ઉપર રહેમ કરો, કુલ બલા દફે કરો. દોવા આશિસ અમારી, બરકત સફાત દેવ તામરી. વેગે જાઓ ને વેલા આવો, રહેમ કરમ કરીને વાડી વસાવો. સત સાહેનાં નુર કાંડી, જપાવો અજંપા જાપ, તમે ઉતારો બંદાનાં પાપ. મુનિવર રખેસર બંદાઓ નરનારી, બાળગોપાલ ચાલ્યા જીવની થાલ નીસાની કબુલ કરો.



સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- **** ---

(૪૯) દોવા બાળક તથા નવા ધર્મીને કાકણ બાંધવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમ્સદીન, સતગોર પીર સલાઉદીન, નર અસલામસાહા, નરઅલી મહંમદસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ નિરંજન ધંધુકાર, જીવ પંડના સરજનહાર. બ્રહ્મા વાચા, વિષ્ણુ વાચાં, માહેશ્વર વાચા, શિવ શકિતની વાચા, શ્રી મચ્છની વાચા, શ્રી કોરભની વાચા, શ્રી વરાહની વાચા, શ્રી નૃસિંહની વાચા, શ્રી વામનની વાચા, શ્રી ફરસુરામની વાચા, શ્રી રામની વાચા, શ્રી કૃષ્નની વાચા, શ્રી બુધની વાચા, શ્રી નકલંકી નારાયણની વાચા, હક મોલાણા સાહા મુરતજાઅલી નબીનુર સતગોર નર અસલામસાહા વેદ વારાના મરદ, સતગોર ઈમામસાહા નરઅલી મહંમદસાહા સીતેર સહસ્ત્ર હોસેની કુલ કાયમના પરિવાર, જાંબુદ્રીપ ભરતખંડે કુંવારકા ક્ષેત્રમાં હુવા દશમા અવતાર. નકલંકી નારાયણ પાત્ર બ્રહ્મા નરહરી અથરવેદની કાંડી ભણીને જીવનાં કાંકણ બાંધીએ. તો જીવની કાયા નુરાણી થાએ, તે



જીવ અમરાપુરમાં જાએ. તે જીવ ફેરાથી છુટે, અમર આસણ બેઠો મનકો અમારો, ગજસકો તમારો. એ જીવને કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો, ત્રેત્રીસ.કરોડીના મેળા આપો. ચાંદા સુરજ, પવન પાણી, જમીન આકાશ અડષટ કુળ પરબત, નવકુળ નાગ, ચાર કુળ મેઘ, ચાર ખાણ, ચાર વાણ, ચાર વેદ, ચાર કીતાબ, તેત્રીસ કરોડીની પુરી સાંખ. ત્રિલોકની દીધી વાચા, સ્વામી તમારે નીમ કાંકણે, તમારે કર્મે ધર્મે, એ જીવને સતપંથના મારગમાં રાખો, ગોરનારના દેદાર આપો. એ જીવના ગુના બક્ષો, અમરાપુરમાં વાસ આપો. એ જીવની ચિન્તા તમને છે, એ જીવને પાકપાવન કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્વ્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૫૦) દોવા વર કન્યાને કાંકણ બાંધવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા, ગોર વાચા, નર વાચા, રૂદ્ર શક્તિની વાચા, બ્રહમા વિષ્ણુ મહેશ્વરની વાચા, ફરમાન નારાયણનું સત્તે વાચા, દતે વાચા, આદ આલ સતપંથની વાચા, વેદ વંસ પરિવારની વાચા, નવખંડ

પૃથ્વીની વાચા, ચોવીસ મુલકની વાચા, અષ્ટકુળ પરબતની વાચા, નવકુળ નાગની વાચા. ચાર કુળ મેઘની વાચા, સાત સાંહેરની વાચા, નવસે નવણું નદીઓની વાચા ચાર ખાણ ચાર વાણીની વાચા, ચાર વેદ ચાર કીતાબની વાચા, અઢાર ભાર વનસ્પતીની વાચા, ચાંદા સુરજની વાચા, નવલખ તારાની વાચા, ચૌદ ભુવનના દેવલોકની વાચા, અગ્નિ તેજ અનદેવની વાચા, ધંધુકાર કરણ કલફની વાચા, જડબંધણ જાુગની વાચા, ઇંડ છેદાની વાચા, સત દતની વાચા, દયા ક્ષમાની વાચા, સતી જતીની વાચા, સંતોક રહેણીની વાચા, અડસઠ તીર્થના વાચા, નવનાથ ચોરાસી સિધ્ધની વાચા, સહસ્ત્ર અઠાસી ઋષિઓની વાચા, એકલાખને એંસી હજાર પીર પેગમ્બરની વાચા, નવાણું કરોડ જાંખાની વાચા, છપન કરોડ મેઘાની વાચા, બત્રીસ કરોડ કેનરની વાચા, પાંચ કરોડી પ્રહલાદની વાચા, સાત કરોડી હરીશ્ચંદ્રની વાચા, નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની વાચા, બાર કરોડી કમળાકુંવરની વાચા, અનંત કરોડીના પીર હસનશાહની વાચા, કુલ રખેસર ગતગંગાની વાચા, મુખી મુસાફરની વાચા, સાત ફરસ્તાની વાચા, ચોસઠ લાખ દેવીઉંની વાચા, સીતેર સહસ્ત્ર હોસેની કુલ કાયમના પરિવારની વાચા, આદ ઉનાદ અહુંકારે ધર્મ થાપી, સતગોરે કીધો વીસ્તાર. આદ સતપંથની થાપના કરી, વેદ વંસે તો આવ્યા હરી. થાપના કરીને દેખાડ્યાં ધર્મ, રખેસર જીવોનાં ઉતાર્યા કર્મ. પેલા સરજ્યા વેદને વાણ, પછી સરજી ચારે ખાણ. જે જીવ સતપંથે મળ્યા, તેને આવાગમનના ફેરા ટળ્યા. ફરમાન તમારૂં, સત દત વાચા તમો, ફરીયાદ વીનતી અમો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ***** ---

(૫૧) દોવા કળસ ઉપરથી આખા ઉતારવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ
(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દુવા આખે જીવ રાખે, જીવતણા હો આધાર, સૃષ્ટિના સુરીજનહાર, જમડા રૂઠયા કયા કરે, જીસકા બેલી કીરતાર. કરતા માનો કળ નમો, કળસને દીજે બહુ માન. તેત્રીસ કરોડી દેવતા આવીયા, ધરે સ્વામીનું ધ્યાન. સેવા કરે સફળ હોય, સ્વામી કરો કબુલ નર નારાયણ ભેટીઆ, હાજર સતગોર રસુલ. જે જીવ નુરે મળીઆ, તેને આવાગમનના ફેરા ટળીઆ. કાયા જમી જીવ અમર, અમરાપર વાસ, સતગોર મળે સાહાકા દેદાર પાસ. અમર ગોઠ અમરાપરી સતગોર મળે તો જાઓ, ઈયાં કરણી કમાઈએ, ત્યાં દેદાર અલ્લાકા પાએ. નમો શ્રી નકલંકી નારાયણ. જનાઅરજનો અલખ નિરંજન. પીતાંબર કેશવ માધવ દામોદર, મધુસુદન ગરૂડધ્વજ, આદ વિષ્ણુ દેવ, અહુંકાર મધે સેવ, છત્રીસ યુગ ચોરાસી ચોકડી, તમ મધે આંદ બુંદ શ્રેષ્ઠ નામ ભણાવા. આદ આખર તમે છો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૫૨) દોવા મોટી છાંટ નાખી સરદો કીધાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ
(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન,

નરઅલી, મોહમદશાહ, નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામી તમે આદ નિરંજન નારાયણ નકલંકી આરબીરૂપ, ત્રણ મુરતના એક સ્વરૂપ. આદ પુરૂષથી અહુંકાર, તમે સૃષ્ટિના શરીજનહાર. છેદી ઇંડ રચ્યો સંસાર, ત્રણ મુરતનો એક વીચાર. સાતે સ્વર્ગે એકાકાર, ખોગળ ભોગળ સચરાચર. સ્વર્ગ મરત ને પાતાળ, જળ થળ ને પરબત. બેહેર બરને થાવર, જંગમ ગામ સીમને વભુત નગરે. નવખંડ ને ચોવીસ મુલકે, એકવીસ બ્રહ્માંડ માયા વસુંધરા તમે રચી છે. આસન સીંહાશન ઘટપાટ એક મુરત ત્રણ દેવ મળી, કળસ માંહે કળા ધરી. સ્વામી તમે અમીનુરની છાંટ નાખો, તમારા જીવને તમારી પનાહમાં રાખો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્તયમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૫૩) દોવા સ્ત્રીને લાઇસુતક ઉતારવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર શમસદીન, નર અસલામશાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. પ્રથમ આદ નિરંજન અહુંકારથી ધંધુકાર, તમે સરજી મુરત ચાર. મતે સૃષ્ટિના સરજનહાર, તમે કીધા વેદને વીસ્તાર. સ્વામી તમે ધર્યા અવતાર, અથરવેદમાં સચરાચર. ખાણી વાણીને સરજ્યા વેદ, તમે સરજ્યા અમર ભેદ. અમર ભેદની અમર કાયા, આદ અંતે નુર નીપાયા. નુરથી નીરમળ જીવ નીપાયા. સુતક ટાળો, પાતક બાળો. નુરે જીવનાં પીંડ

પખાળો, ઈમામશાહા નર મહમદશાહા છાંટ દાલો, છોત ઉતારો, પાપની મોટ દેખો, સુતક પાતક લાઈ લેખો. દન એક માસ છ માસ દશ માસ દો ચારા સોદન ચાર જરોજ ખાણીમાં મનખા અવતાર, મતે ઉતારો બંદાનો ભાર. પર અન પર જળ દુનીયો તણો વહેવાર. તે નુરથી કરો નસતાર, સુતક ટાળો પાંચેનાં પાતક બાળો. સાચો જુઠો, ભુલો ચુકો, વાચા વચને વેદ હીણો, ઉણીઆ આચારી, અવગુણ પાતકે ભર્યો, પાંચે પાતક દુર કરો, વારોવાર લગી પાવન કરો. નુર ફરમાન કાંડી જપાવો અજંપા જાપ, તમે ઉતારો બંદાના પાપ. ગત ગંગાજમલી જમાત, અનેક વરણ તે એક જ નાત. નુરથી કરો પાતક દુર, અલી નબી તમે કરો જીવની સફાત. સતગોર સુદરદીન નર અસલામશાહા તમે જીવને આલો દેદાર, ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા તમે જીવના તારણહાર. એ બંદાને પાક કરો, એ જીવને ગુના માફ કરો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૫૪) દોવા પુરૂષને સુતક ઉતાર્યાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. પીર પાક, નુર પાક, નિરંજન નારાયણ પાક, પાંચ તન પાક સાત મલાઈક પાક ચાર દે માસુમ પાક, દવાજ દે ઈમામ પાક, તમારૂ નામ પાક, તમારૂં ઠામ



પાક, તમારા નામ નૂરને પરતાપે કરી બંદા પાક. ધરતી આકાસ પાક, પવન પાણી પાક, ચંદા સુરજ પાક, તારામંડળ ધ્રુવ પાક, અસ્ટકુળ પરબત પાક, નવકુળ નાગ પાક, ચાર કુળ મેઘ પાક, સાત સાહેર પાક, નવસે નવ્વાણું નદીઉં પાક, તમારા નામ નુરને પરતાપે કરી બંદા પાક. નવનાથ ચોરાસી સિધ્ધ પાક, અઠ્યાસી સહસ્ત્ર ઋષિઓ પાક, એકલાખ ને એંસી હજાર પીર પેગંબર પાક, સત્ર સેહસ્ત્ર હોસેની કુળ કાયમનો પરિવાર પાક, અડસઠ તીરથ પાક, નવાણું કરોડ જાંખા પાક, છપન કરોડ મેઘા પાક, બત્રીસ કરોડી કેનર પાક, તેત્રીસ કરોડી દેવતા પાક, અનંત કરોડીના પીર હસનશાહ પાક, તમારી પાવળને પ્રતાપે કરી બંદા પાક, નુરની છાંટે કરી બંદા પાક. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૫૫) દોવા રખેસરને મોટે છાંટ નાંખ્યાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા અથરવેદી કાયમ પાયા, પીર શાહા નુરી અમર કાયા. અવલ આખર દેદાર આપો, ઈમાન સલામત રાખો. સત સબુરી આપો, કરોડ કરોડ ગુના કાપો. ખોળે તે છુટે, ડરે તે તરે.





નુર નકલંકી પીરશાહનું જે રખેસર પાવળ પીએ, તે જીવ બાર કરોડીની સોબતે મળે. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો.

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)



(૫૬) દોવા મુખીને પાવળ પીવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા તમે દેવ નિરંજન નરાકાર, નકલંકી નારાયણ દસમા અવતાર, ઈશ્વર યુગો યુગના બ્રહ્માજી, પરખ પાવળની છાંટેથી સપ્ત પાતાળ ને એકવીસ બ્રહ્માંડના બંધ બાંધ્યા, તે નુર પાવળે બંધ બાંધ્યા. બ્રહ્મા વિષ્ણુ માહેશ્વર કળસ માહે કળા ધરી બેઠા, તે નુર છાંટના બાંધ્યા. હરી આલના હંસરાજા, પરી દેવના ટોળ, અહુંકાર આલે બાદશાહા, પાતાળે દેવતાએ જમીન આકાશ, પવન પાણી ગુપતી પ્રગટી કુળ માંહે ગોત્ર માંહે, આણી વેળાએ જે કોય નુરની વાસના કરે, તે જીવની વાસના પુરો. આદ્ય બ્રહ્માએ ઘટપાટ સ્થાપીઆ, ચારે દિશાએ નાખી ફેરાઈ, અનંતરૂપે ચરિત્ર કીધાં કરતા મુરત સોહી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાંહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)





(૫૭) દોવા કળશને ઉઠાડવાની લખી છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સુદરદીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસીરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, નર અસલામસાહા નરઅલી નિરંજન નામ નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. અહુંકાર અહુંકાર નમો, શ્રી નકલંકી નારાયણ. મન હેત બાંધ્યા જલ કુંભે રહે, જળે બાંધ્યા કુંભ છે, કુભે બાંધ્યા જળ રહે. જળ વીના કુંભ ન હોય, જ્ઞાને બાંધ્યા મન જોયે. ગોર વીના જ્ઞાન ન હોય. આદ કુંભ કળસની ઘડી, ઉત્તમ જળસેથી ભરી. તે આદ કુંભ સદા ઉતમ ઉપના, જે કુંભની પુજા પરીવરતંતે હો સ્વામી. સતગોર દરસન બુજતે હો સ્વામી. જીવું કારણ ભવે બ્રહ્મા, અહુંકારે આદ ઉનાદ અલી, તેમહા જોગંતા દેવતા, આજ કલયુગમાં અલી અલખ નિરંજન અવતાર પાત્ર, તે નર ઉત્તમ ઉપના હો સ્વામી, જે નર માનતે, જે નર પુજતે, તે નર લહંતે. મેર મેહેલંગ, અમર ભોજન, અમરાપુર વાસંગ. જે નર ના માનતે. ના પુજતે તે નર જાવતે ગોર અંધારે. તે જીવ ભવો ભવ બુડે તે હો સ્વામી. સતગોર સુદરદીન વાચા, પેલા કરતાયુગમાં ચાર રૂપ, મચ્છ, કચ્છ, વરાહ, શ્રી નૃસિંહ. ત્રેતાયુગમાં ત્રણ રૂપ, વામન, ફરસુરામ શ્રી રામ, દાવાપર યુગમાં બે રૂપ, કૃષ્ન, અને શ્રી બુધ. આજ કળયુગમાં એક રૂપ, શ્રી નિકલંકી નારાયણ ઘટપાટ સ્થાપી રૂષીઓ ઓધાર્યા, દઈત દીયા પાતાળ, એણી પાવળે

સીધાર્યા પ્રહલાદ, પાંચ કરોડી જીવોનાં તો કીધાં કાજ. એણી પાવળે સીધાર્યા હરીશ્ચંદ્ર ગોરને વચને મેલ્યા રાજ, સાત કરોડી જીવનાં કીધાં કાજ. એણી પાવળે સીધાર્યા યુધિષ્ટિર, પાંચ પાંડવે છોડયાં રાજ. નવ કરોડીનાં સીધાં કાજ, એણી પાવળે કસ્યા પીર સુદરદીન, કાગળનાં કીધાં જાજ, બાર કરોડી જીવનાં કીધાં કાજ. નીમ જલ, નીમ થલ, નીમે બાંધી પળ, સતગોર બેઠા જાંબુદ્વીપે, ઘટપાટ પખાલા ઘટપાટ થાપી રૂષી ઓધાર્યા, દઈત દીયા પાતાળ, હક સાચા સાહા હેજંદા, એ પાવળેકા એહી વીચાર. સતગોર કબીરદીન કથંતે, પીર સુદહદીન શાહા વાચા, ગગન મંડળમાં અમીરસ હોય તાંહાં નિરંજનકા વાસા, સુગરા હોય સો ભર પીવે, નુગરા જાએ પ્યાસા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૫૮) દોવા પાટ ઉપરથી પૈસા ઉપાડવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, નબીનુર સતગોર તમારી દોવા. સ્વામ હક તમે, પાક પીર તમે, અવલ તમે, આખર તમે, જાહેર તમે, બાતન તમે, દાતાર તમે, ખલક તમે, કાયમ તમે, દાયમ તમે, સખી તમે, સાહેબ તમે કરો

તે થાય. તમારી દરગેકું આવે, કુલ જમાતકું ભાવે. જુનાં ગુના બકસો, નવા ન કરાવસો. પાંચ સાત નવ બાર તેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો, લખ ચોરાસીના ફેરા ટાળો. સઘળી જમાતસું દેદાર આલો. બંદા ખુધારથી પેટારથી છે. બંદાના કુલ ગુના બકસો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- **** ---

(૫૯) દોવા નીસાની થાલ અખેપાત્રની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા હરીચંદ ચતુર વેદી બ્રહ્મા, મોક્ષદાતા દેવ મહેશ્વર, અને સેહદેવ તપ કસે કળસ કિરતાર. ચાર જુગ મધે જીવ ઓધર્યા પાંચ સાત નવ બાર, તેત્રીસ કરોડી અનંતના મેળા આપો. તમે હોસેની પાત્ર દીવાન બાદશાહ, ભાવ ભક્તિ સીધો સ્વરૂપ, થાળ પ્રસાદ, નીસાની મહેમાની, દશાંશ સુકરીત, દામ દોકડો, પાન ફુલ ફળ, અનપાણી, સાકપાક, જીકર બંદગી કબુલ કરો. સાહેબ તમસું બલીહારી, અમને આસા દેવ તમારી. અખેપાત્ર અખુટ કરો, સ્વામી તમે ગત જમાતમાં નુર નીશાનીએ પરવરો. અન્નપુરણા અન્ન પુરો, પાણી પુરો, ગણેશ રીધી સીધી આલો, મતા ભવાની મહાદેવ સ્વામી, ભોજન પીરસો માતા ભવાની. માતા ભવાની

ગયો બ્રહ્માની પાસ, રીધ્ધી સીધ્ધી આલો તમારા દાસ, ભરો ભંડાર થાવ સુખી, અનદેવ પુરણ જાલંધર મુખી. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૯૦) દોવા નીસાની થાળ જમવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, સતગોર તમારી દોવા હરીચંદ ચતુર વેદી બ્રહ્મા મોક્ષ દાતા, સ્વામી તમે સૃષ્ટિના સરજનહાર, નીશાની મહેમાની ભાવે સ્વભાવે તમારી નેઅતે, દસતરે કબુલ કરો. અન પાણીના અહાર, પાન પુલના ભોગતાર. જમલી જમાત ઉપર રહેમની નજર ધરો, તમારાં નુર તમે વરો. અનંત જીવ તપ કરી આવ્યા, એમ દેવ વેદ વાયકે ભાખંતે, સતગોર હેત કરીઆ તે ચતુરવેદી બ્રહ્મા. સ્વામી હક દાણા સેવાય આણા, જાંકા દાણા ખટી કર કમાણા. સતસું લાણા, પ્રેમસું પકાણાં. દરવેસી ગરાસે દાણા, હક હલાલ ખાણાં. સાહેબ તમકું પોંચાંણા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્ત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

—* * * * *—

(૬૧) દોવા નીસાની થાળ જમીને ભણવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, નબીનુર સતગોર તમારી દોવા દહેત્ર દુનીઆં, સેસત્ર આખર, આકાબત ખેર. ઈમાનકી સલામતી, યા સતગોર ખેર કર કબુલ મદદ અલ્લા રસુલ, જીસ ભંડારથી રોજી આવે, સો ભંડાર કરો ભરપુર. ખાયા નુર, હુવા હજુર. અલા આદમ રસુલ તુમને દીયા બંદે ખાયા ફરમાન બીસમલા સહા તમકું પોંચાયા. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દ્વિત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૬૨) દોવા ગત જમાત પરિવારી ઉઠવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા સ્વામી તમે વાટે ઘાટે મુશ્કેલ આસાન કરો, સહેતાન તોફાન દુર કરો. વાડી તમારી હરી ભરી રાખો, ખટી કમાઈમાં ભરકત આપો. દીન દનીયામાં સરખુ રાખો, લજા આબરૂ શરમ તમે રાખો. તમારે નીમે ધર્મે, તમારી દશોંદ સુકીતે, તમારી ક્રીઆ આચારે, તમારી ગત ઉપર મહેરબાની રાખો. જાંબુદ્વીપના સુલતાન જે ઉપના અરબસ્તાન,

સેત્ર દ્વીપ એરાકખંડમાં કીધો મુકામ, જે વસ્યા ઉચ્ચ મુલસ્થાન. જેણે ગુર્જર ખંડમાં કીધાં ઠામ, જે વસ્યા આજ ગિરમઠા ગામ. તેહનું પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા નામ, જે કરશે અનંત કરોડી જીવોનાં કામ. તે આદ વિષ્ણુ નારાયણ નરઅલી મહંમદશાહા નામ, તમે કરો બંદાને મુશ્કેલ આસાન. લખચોરાસીના ફેરા ટાળો, તેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્્વત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૬૩) દોવા બીજનો ચંદ્ર જોવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા બરકત રહેમત, સાહેબ સલામત. અરજ ઉમેદવાર, અજહો ચંદ્રમા ગોર, તમે સતીઓનાં સત રાખજો. નબીની ઉમતના કરગર્યા કાન ધરો સમર્યા સહાય કરો, કીધા ગુના બકસો, બીજા ગુના ન કરાવશો. જાંખા, મેઘા, કેનર, દેવ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આલો, અનંત કરોડીની સોબતમાં રાખો, લખ ચોરાસીના ફેરા ટાળો. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલિલ્લાહો

(એક મેવ દિ્્વત્યમ મહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- *** ---

(૬૪) દોવા સુરજની સામે ભણવાની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા ઉગંતા સુરજ, આથમતાં ભાણ, નર બીજ તે નર મહંમદશાહા નામ. પડતે ગોર ગાવંત્રી, જપે તપે બંબ ઉપાયા, તબ તમે સુરજ દેવતા, તમારે ચરણે આયા. અબદલા જબાર, અબદલા સતરા, અબદલા ગુફાર, અબદલા રહીમ, અબદલા કરીમ, ચાર પીર મોહંમદ સફાત, આટલી દોવા ભણે સુણે ઉનકું દોજક હરામ. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલ્લિાહો

(એક મેવ દિ્‌ત્યમમહામદ જ્યોતિ સ્વરૂપે, ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ.)

--- ✡✡✡ ---

(૬૫) દોવા નાદેઅલીની છે.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા નાદે અલીયનં, મજહરીલ, અજાએબ તજદહું, અવનલકા, ફીન્નેવા એબ કુલ્લોહમીન, વગમીન, સેએનજલી બકુદરતકા, ઈયા અલ્લા, ઈયા અલ્લા, ઈયા અલ્લા, બી નબુવતકા, ઈયા મહંમદ, ઈયા મહંમદ, ઈયા મહંમદ, બા વીલાયતકા, ઈયા અલી, ઈયા અલી, ઈયા અલી, અદરીકની.

નાદેઅલીની ખાસીએત લખી છે.

જે માણસનો દુશ્મન વેરી વધારે હોએ, ને બીતો હોએ, તો એ દોવા હરરોજ વાત સાત પડીને અલ્લા આગળ દોવા માગે, તો તેના દુશ્મન દુર થાએ (૧) વળી કોએના ઉપર કોઈએ જાદુ કરેલું હોએ, તો સાત કુવાનું પાણી મંગાવીને, તેના ઉપર નાદેઅલી સાતવાર પડીને, તે પાણીથી નવરાવે, ને થોડું પાએ તો જાદુ દુર થાએ, ને સારૂં થઈ જાએ (૨) કોઈ માણસને ઝેર ખવરાવું હોએ, તો તેને કાચની રકાબીમાં કેસર અને કસતુરીથી નાદેઅલી લખી પછે ધોઈને તેના ઉપર નાદેઅલી પચીસ ફેરા પડી ફુંકીને પાએ તો સારૂ થઈ જાએ (૩) કદી કોઈ માણસને મંદવાડ હોએ, અને તેના ઓસડથી હકીમ વૈદ થાકી ગઆ હોએ, તેને નાદેઅલી પાણી ઉપર પડીને રોજ પીવરાવે, તો સારો થઈ જાએ, મંદવાડ જાતો રહે (૪) કોઈ માણસને માથે દુઃખ તથા મુસકીલ પડી હોએ, તો નાદેઅલી હજાર વખત પડે, તો દુઃખ દુર થાએ. (૫) કદી કોઈ માણસ આપણા ઉપર ગુસ્સે થયો હોએ, (ખફા થઓ હોએ) તો નાદેઅલી ઈકોતેર ફેરા પડીને તેની પાસે જાએ, ને ત્રણ વખત પડીને પોતાના પંડ ઉપર ફુંકે, તો તે માણસ તેના ઉપર મેહેરબાન થાએ (૬) પોતાની મુરાદ ઈચ્છા પુરી પાડવા સારૂ રોજ છત્રીસ વખત પડે, તો તેની ઈચ્છા પુરી થાએ (૭) સવારે મોટે પરોઢીએ નાદેઅલી બાર વખત પડીને બાહેર જાએ, તો જે મળે તે સરવે તેના દોસદાર થાએ (૮) બીજું કોઈને માથે ખોટી તોહોમત મુકી હોએ, તો તે માણસ નાદેઅલી હંમેશા ચાલીસ (૪૦) વખત પડે તો તેના માથેથી તોહોમત દુર થાએ (૯) કોઈ માણસ પૈસાવાળો થવા ઈચ્છતો હોએ, તો બાર વખત સવારે ને બાર વખત સાંઝે પડે

તો પૈસાવાળો થઈ જાએ (૧૦) કોઈ જરૂર કારણને લીધે સંતાઈ જવું હોએ, તો નાદેઅલી અઢાર વખત પડીને સંતાઈ જાએ તો તેને કોઈ જોઈ ના શકે. એ સિવાય ઘણીજ ખાસીએત છે પણ લખતાં પુરી થાએ તેમ નથી.

ઉપર જણાવેલી બધી મુખીની ક્રિયાની દોવાઓ ઉપરાંત સતપંથીઓને પોતાની નીત્યકર્મ તરીકે કરવાની દોવાઓ, તથા મુદદાંને નવરાવવાની, તેમજ તેને ભૂમીદાહ (દાટવાની) કરવાની દોવા, તથા સતપંથની રઘુવેદ, સામવેદ, જજુરવેદ, અથરવેદ, અને પાંચમી મુગત માર્ગની ગાયત્રી, અને તેનું બ્યાન, તથા જુદી જુદી જાતના કલમાઓ વિગેરે સંતપંથીઓ ભણે છે, તે બધા અનુક્રમે નીચે પ્રમાણે છે.

અથલાસ્ત્રોતંમ સંપૂર્ણ

સદરહુ પૂજાના મંત્રો ઈમામશાહ બાવાના હસ્ત લખીત મુળગ્રંથમાંથી તેમજ

(૧) પીરાણા પોલ લેખક : નારણ રામજી વિરાણી કચ્છ ભૂજ વધારામાં

(૨) સતપંથી યજ્ઞવિધિ પ્રકાશક : બી. એ. ખાકી, પીરાણા

(૩) પૂજાવિધિ તથા જ્ઞાન : પ્રકાશક આચાર્ય કાકાસાહેબ સવજી રામજી, પીરાણા

(૪) સતપંથ શાસ્ત્ર યાને મોક્ષ ગતિનો માર્ગ : લાલજી નાનજી ગઢકંપા (ગુજરાત)

(૫) સતપંથ ઘટપાટ પૂજા યજ્ઞવિધિ : પ્રકાશક જગન્નાથ પરસોત્તમ ફૈજપૂર (મહારાષ્ટ્ર)

(૬) સતપંથ પૂજા યજ્ઞવિધિ : શ્રી સુરત જીલ્લા સતપંથ મંડળ, સુરત

(૭) સતપથ યજ્ઞવિધિ : લે. શીવદાસ સતપંથ સેવામંડળ, મંગલપાર્ક, અમદાવાદ

ના સૌજન્ય થી તમારો આભાર

દિવા જોતને પ્રણામ કરવાની છે.

પાટ આગળ ઘીની જોતને પ્રણામ કરતી વખતે બોલવાની દોવા.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

(હે પરિબ્રહ્મ તમારી કરૂણા અસીમ)

સતગૌર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. ગોર દીવો, ગોર દેવતા, ગોર વિના ગોર અંધાર, ગોર વિના યુકિત નહિ, ગોર વિના મુક્તિ નહિ, મન તાળું કલમો કુંચી, ખોલો ધર્મદ્વાર. દેખો મહંમદશાહાકા દેદાર. જાગે જોત, ભાગે છોત. સતગોર ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો મહમદૂર રસુલ્લિાહો

ઉપર પ્રમાણેની દોવા બોલી જોત પાટને પ્રણામ કરી, દરેક સતપંથી ભાઈઓ માંહોમાંહે ''હેજંદા કાયમ પાયા ફરમાનજી પીરશાહ.'' એ પ્રમાણે બોલીને એક બીજાના હાથમાં હાથ મીલાવીને પોંચો લેવો છે. સૌ એ પ્રમાણે એક બીજાને મળીને પોંચો લીધા પછી બેસવું, અને ત્યાં પીરશાહાના નામની માળા ફેરવી છે.

--- *** ---

સવાર, બપોર, સાંજ અને મધરાતની

વેળાએ ભણવાની દોવા.

ફરમાનજી બીસમિલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ.

સદગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહ આદે વિષ્ણુ નિરંજન નરઅલી મહમ્મદશાહ. તમારી અમ્મર દ્રષ્ટે કરી, કરમ મેહેર કરી, અમારા પાતક દુર કરો. તોબાં વખત ત્રણ કબુલ કરો. યા શાહ અલી મુર્તુઝા (૧) યા ઈમામ હશન હુશેન (૨) યા ઈમામ ઝયનુલ આબેદીન (૩) યા ઈમામ મહમ્મદ બાકર (૪) યા ઈમામ જાફરો સાદીક (૫) યા ઈમામ ઈસમાઈલશાહ (૬) યા ઈમામ નરમહમ્મદશાહ (૭) યા ઈમામ મુન્તે સરબિલ્લાહ (૮) યા ઈમામ શમ્સોદિન (૯) યા ઈમામ ઈસ્લમાશાહ (૧૦) યા ઈમામ નુરમહમ્મદશાહ (૧૧) યા ઈમામ નરઅલી મહમ્મદશાહ (૧૨)

(ચાર વખતમાંથી જે વખત હોય તેનું નામ લેવું)

આખરે જમાનાના શાહો. અમારી તોબા બંદગી કબુલ કરો. દિદાર દો, તોબો તોબો બંદો ગુનેગાર, સાહેબ તો બક્ષણહાર, બંદો તોબાં કરે, સાહેબ કબુલ કરે. બક્ષો બક્ષણહાર, સચ્ચો પીર ફર્માન. હક લાએલા હઈ લિલ્લાહો મહમદુર રસુલિલ્લાહે. આટલું બોલી રહ્યા પછી શીજદો કરવો, ત્યારબાદ એક માળા 'હક લાએલા ઈઈ લીલ્લાહો મહમદુર રસુલીલ્લાહે.' એ નામના કલમાની કરવી; પણ જો મધરાતની વેળા હોય, તો બે માળા કલમાની અને એક માળા 'પીરશાહના' જાપની કરીવ. પછી શિજદો કરી બે હાથ જોડી માથું જમીન ઉપર જ રહેવા દઈ નીચેની દોવા ભણવી. સુભાનલ્લાહે, યા અલ્લાહ, યા અલી, યા અલી, યા અલી, હક લાએલાહા ઈલીલ્લાહો, મહમદુર રસુલલ્લાહે. (એટલું કહી બેઠા થઈ મોઢાં ઉપર હાથ ફેરવી નીચેની દોવા ભણવી.) ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ સતગૌર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. પથમ તમે સ્વામી (૧) શ્રી મચ્છ (૨) શ્રી કચ્છ (૩) શ્રી વ્યારાહ (૪) શ્રી નૃસિંહ, (૫) સ્વામી શ્રી વામન (૬) શ્રી પરશુરામ, (૭) શ્રી રામ, (૮) શ્રી કૃષ્ણ, (૯) શ્રી બુદ્ધ, (૧૦) શ્રી શીસ, (૧૧) શ્રી નુહ (૧૨) શ્રી ઈબ્રાહીમ, (૧૩) શ્રી ઈસ્માઈલ (૧૪) શ્રી સુલેમાન. તેજ અલી, તેજ આજ નરઅલી મહંમદશાહ, અંતે શ્રી નકલંકી નારાયણ, ઈમામ મેંહદી. તમારા રખેસરોની લાજ રાખી ગુનાહ બક્ષી કરમ મેહર કરી, તમારા બંદા જાણી, અરજ બંદગી કબુલ કરો. સુભાન, કરીમ, રહીમ, કિરતાર, તુંહી દાતાર. યા અલી, યા અલી, યા અલી. નુરેનર આયા સોહી તે નુર અલી મહંમદશાહ લેજો જોઈ. તુંહી નુર અલી હમારી દોવા કબુલ કર. સચ્ચો ફરમાન નુર સદગોર બ્રહ્મા પાત્ર ઈંદ્ર ઈમામશાહ. નિરંજન નરઅલ મહંમદશાહ, હમારી દોવા કબુલ કરો. હક લાએલાહા ઈલીલ્લાહો મહંમદ રસુલલ્લાહે. (આટલું ભણ્યા પછી શિજદો કરી એક માલા 'પીરશાહ'ની કરી શિજદો કરવો.)

★★★★★★

મુડદાંને નવરાવવાની દોવા.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

સતગૌર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. સ્વામી તમે હેત ધરિયું, હેતથી નીર ઉપાયા. નીરથી બાંધ્યા જાુગ ચાર, ચાર દિશાએ કર્યો પ્રકાશ. નીર ખર્યું પિંડથી સાર, તે નીરે પવિત્ર વિસ્તાર. નીરે કર્યો નુર, નીરે સર્જયા ચાંદા સૂર. નુર મોક્ષ મુગતનો ઘાટ, પવિત્ર



માંડયા ઘટ ને પાટ. નવાણું કરોડી ઝાંખા, છપ્પન કરોડી મેઘા, બત્રીસ કરોડી કિન્નર, તેત્રીસ કરોડી દેવતા, અઠયાસી સેહસ્ત્ર રૂષિ. એકલાખ એંસીહજાર પીર પેગંબર પામ્યા મોક્ષમુગતની વાટ. સદગોર પીર સલાહોદીન, સદગોર પીર શમસદીન, સદગોર પીર નશીરદીન, સદગોર પીર સાહબેદીન, સદગોર પીર સુદરદીન, સદગોર પીર કબીરદીન, સદગોર પીર ઈમામશાહ આ જીવને પવિત્ર કરો, દુઃખ દોહેલા દૂર કરો. મોક્ષ મુગતાનો મારગ આપો, તમે પવિત્ર છો. તમારા સેવકોને પવિત્ર કરવાનો ધર્મ છે. તમારે ધર્મે, તમારે કર્મે, આ જીવની દેહ પવિત્ર કરો. તેત્રીસ કરોડીનાં મેલામાં રાખો. ફરમાન પીરશાહ હક લાએલાહા ઈલીલ્લાહો મહમદુર રસુલીલાહે.

(આ જીવની જગાએ જે નામ હોય તે લેવું)

--- ❋❋❋ ---

મુડદાંને દાટવાની દોવા.

(મુડદાંને કબરમાં ઉતારીને ભણવી, અને પછી માટી વાળવી.)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. સ્વામી તમે પ્રથમ રોપ્યા સત. સતથી દત. દતથી ક્ષમા. ક્ષમાથી હેત. હેતથી નીર, નીરથી ખીર, ખીરથી નીલ, નીલથી અનીલ, અનીલથી ફીણ, ફીણથી ખાક, ખાક તે સદાએ પાક.

સ્વામી નીરથી પવન, પવનથી અગન, અગનથી રચી ખાક, જુગ ચારનાં ચાર દાગ, ખાકપાક, મોક્ષ મુગતની વાટ, સતપંથી જીવને આલી હાથ, ચાર જુગનાં દશ અવતાર, દશ અવતારે ચાર દાગ. શ્રી મચ્છની રક્ષા, શ્રી કોરભંની રક્ષા, શ્રી વારાહની રક્ષઆ, શ્રી નૃસિંહની રક્ષા, શ્રી વામનની રક્ષા, શ્રી ફરસુરામની રક્ષા, શ્રી રામની રક્ષા, શ્રી કૃષ્ણની રક્ષા, શ્રી બુદ્ધની રક્ષા, શ્રી નકલંકી નારાયણ તે શ્રી મૌલા મુરતુજા અલીની રક્ષા. આજ કલવારે ખાકપાક પવિત્ર ભોમદાગ. સદગોર નબી મહંમદ પાક, શ્રી સદગોર નુર પાક, શ્રી સદગોર શમસ પીર પાક, શ્ર ગોર નસીરદીન પાક, શ્રી ગોર સાહેબદીન પાક, શ્રી ગોર સુદરદીન પાક, શ્રી ગોર કબીરદીન પાક, શ્રી ગોર ઈમામશાહ નરઅલી મહંમદશાહ પાક, મૌલાના સતપંથી જીવની સોહલી કરો મોખ મુગતની વાટ. ચારે જુગના ભૂલેલાં જીવ સતપંથના આશરે





સોમદાગે પવિત્ર થઈ, આપની રક્ષા માંહે આવેલો તેને પાક પવિત્ર કરી, તેત્રીસ કરોડીનાં મેલા આપી, તમારા નુરમાં વાશ આપો. ગુના બક્ષો, દુઃખ દોહેલાં દૂર કરો. સદગોર પાત્ર બ્રહ્મા નબી નુર સદગોર ઈંદ્ર ઈમામશાહ, નરઅલી મહંમદશાહ ફરમાન પીરશાહ. હક લાએલાહા ઈલિલ્લાહો મહંમદ રસુલિલ્લાહે.



મડદાંને દાટચા પછી બોલવાની દોવા.

(આ દોવા કબરને ફુલ લોબાન ચડાવ્યા પછી પાસે ઊભા રહીને બોલવી.)

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

સતગૌર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. શ્રી નકલંકી નારાયણ સંતપંથી જીવનો ફરમાન ફાતીઓ, મોક્ષની આશીશ, દુવા દાન, ફુલ લોબાન, આપની પવિત્ર મેહેરે. સતપંથના સરદાર, કલજુગના દાતાર. પહોંચડાવો, જીવને દુખમાંથી છોડાવો. સુખ સોહેલાં કરો, દુઃખ દોહેલાં દુર કરો. શ્રી નકલંકી મુર્તજાઅલી, શ્રી નબી નુર સતગોર આશિશ કબુલ કરો. સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામસાહ નરઅલી મહંમદશાહા હક લાએલા હઈ લીલ્લાહો મહમદુર રસુલીલ્લાહે.



મુડદાંને દાટચા પછી નાવાની દોવા.

ૐ ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ

સતગૌર પાત્ર બ્રહ્મા ઈંદ્ર ઈમામશાહા, આદ વિષ્ણુ, નિરંજન, નરઅલી, મોહમદશાહ, તમારી દોવા. તમો પાક પાવન છો, જીવોને પાક પાવન કરવા જોગ છો, અનંત કરોડી જીવ પાવન કરણહાર છો. મારા સ્થુળ શરિર સાથે જીવને પાક પાવન કરો. કરમ મેહેર કરો, હમારી અરજી કબુલ કરો. શ્રી સતગોર નબી નુર મહંમદ શ્રી ઈમામશાહા નરઅલી મહંમદશાહા હક લાએલા હઈ લિલ્લાહો મહંમદ રસુલીલ્લાહે.



રઘુવેદી ગાયત્રી.

ઓહંગ, ઓહંગ, અહુંકારંગ, ઉનાદ પુરસંગ, નારૂપો, નારેખો, નાકરંગ, નવાણુના પાદંગ, મયોઅંગ, મંગલંગ વરતંતે. બ્રહ્મા નાદંગ, પીરબહ્માહા. ચતુર મુરતી ઈશ્વર કરતવંગ, વેદો પરીબ્રહ્મા, રઘુવેદ રતુવરણાંગ. વરણાવેદી વિશ્નુ બ્રહ્મા વંશ પાજ, અતિ પરીબ્રહ્માહા પરમેસરંગ, પરંમ, પરમો, પરીબ્રહ્માહા પરજાલંતે પાતગો, હુતાસનગં, મયો તેજંગ, વઈસાદી પાત્રંગ, વેદો પરી બ્રહ્માહા. અહુનાદો, અહુકારંગ, પરમ, પરમો, પ્રેમવેદો, પરમેસરંગ, વઈસાદી પાત્ર વેદ પરીબ્રહ્માહા.

યર્જુવેદી ગાયત્રી.

અહોમ, અહોમ, અહુંકારંગ, વેદ વાએકે આખર બ્રહ્મા, વભુતી પંચ ભુતાંગ, ખટલલાઅંગ, પરીવરતંતે, પરજાલંતે, પાતકો, પરમેસરંગ, પરીબ્રહ્મા રૂપરેખા વેદ, મઓ જાુગતંગ પરમેસરંગ, પરંમ પરમો, પરિબ્રહ્મા, વઈસાદી પાત્ર મઓજાુગતંગ, વેદ પરમેસરંગ, પરીબ્રહ્મા જાુજરવેદ જરદ વરણાંગ, વરણાવેદી વિષ્ણુ.

સામવેદી ગાયત્રી.

અહોમ, અહોમ, અહુકારંગ, કૃષ્ણ વેદી વરણાંગ, તદા વેદ પરમેસરો, ઉપજંતે ધરમો, તદા અરધંગ પાતગો. પરજાલંતે સરવે વઈસાદી પાત્ર. પુજાઁગ, પરીબ્રહ્માહા ખટલલાઅંગ, તરતવ મંગલેચા, મમાએગંમ, વરતંતે, સબદો ચોવેદ, પરીબ્રહ્માહા. અહુ ચકસુ પરીબ્રહ્માહા. અહુ, ઉનાદ, માહાવેદંગ, પરીવરતંતે, વેદાંગ, પરમેસરંગ, પરીબ્રહ્માહા.

અથરવેદી ગાયત્રી.

અહોમ, અહોમ, અહુંકારંગ કલીઉંગ કરતા વિસમ, વીસવા પાપંગ. અરધ વીસવા ધરમંગ. અનરોધી પાતંગ કરંગ, ધરમો રેખા માત્રંગ, ધરમેતી પરીબ્રહ્માહા. અથરવેદ સવેત વરણાંગ, વરણાવેદી, વિષ્ણુ તેજરૂપ વિષ્ણુ નારાએણંગ. બ્રહ્માઅંગ, બ્રહ્મા વઈસાદી પાત્ર, વરણા વેદી ધરમંગ મલેચો, મયોજાગતંગ, ઈચ્છાંગ વિષ્ણુનારાયાણેંગ અતીપરવર ખામીન માહા ગેનાના ભેદો. જાંબુદીપે કળા અંગ, પવિત્રંગે, વરતમાનંગ, મહા કલીયુગે ઉપજંતે, નારાએણંગ, તેજો નવેતંગ, કરતા પરજાલંતે, પાતગો, અનાદ પુરસંગ, મઓ જીવનંગ, ભવેતી આરજાઅંગ પરીબ્રહ્માહા,

ખટલલાઅંગ, મંગલેચા સતાણી સત. અતીપાત્રાદી, પરમેસરંગ, પરીબ્રહ્માહા. અનાદ અનાદંગ પુરસંગ, વેલાઅંગ ભવેતી કરમેતી, પરીબ્રહ્માહા અસતલે સેવંગ, નમો સરવેતી પરીબ્રહ્મહા.

મોક્ષ મારગની પાંચમી ગાયત્રી.

ભરતખંડે ઈહા વરતંતે, તે સ્વામી વાસતે ગતા વરતંતે. પરમ સુખામી દીપે સદીપે, જાંબુદીપે કોટાંગ કોટાંગ જીવનાંગ, પરમ મુગતી આર્મીદ. ઓત્રંગ દેશંગ કુમારિકા ક્ષેત્રંગ મગતગંગ. સતમુખંગ વભુત નગરે, વૈરાટવામે ભવેતંગ. માહા સરસતી સાભ્રમતિ પૂર્વ ત્રસટે નવથળ ગુર્મટે, રેવા ઓત્રંગે ષોડશ જોજનગે, પંચનદિ મૂલસથાને દેસા ઓત્રંગ, સોળ સોળ જોજનંગ સતરૂપી બ્રહ્મા વાએકે મહા નારાયણ વચને, કલીજુગ અંતે, બુધ શાસ્ત્રંગ, હુરાવરણે સમાવરતંગ દસાંગ સૂરજાંગ મહા મંગલંગ, ફલ પદદેહે, માસે દિવસે તિથી વારે, નખેત્ર હુરાવરણે અસથાપનાએ, બ્રમઢે એતે અસતલે ઉપજંતે. નકલંકી નારાએણંગ પરીબ્રહ્માહા આદે ઉપજંતે પરમે પ્રેમ હેતવંગ ખેત્ર મહા કલીયુગે કરતવંગ નારાએણ નવી સેસટી થાંપતે. તદા હોતવંગ. સમાપતંગ ઊપજંતે. છેલ્લી સંઘે નકલંકી નારાએણંગ, પરીબ્રહ્માહા સમાપતે ભવતંગ.

પાંચે ગાયત્રીઓનું બ્યાન

(ત્રતવંગ ગાયત્રી મોક્ષ પામવાની છે.)

અથરવેદી. શ્રી આદો બ્રહ્માજી, સહીસત બ્રહ્માજી. નુર બ્રહ્માજી, તેજ થકી સરજંતે સુરજંન, નિરંજન, નિરાકાર, નરંજંન જોતસરૂપ. બ્રહ્મા વાચા, ઉતપત રચના સરજંતે, શ્રી સતપંથ ધરમ, સતમારગ, આદે સાચા મુનીવરને કાજે પ્રકાસંતે. જેકોએ મુનીવર સાંભળંતે, તે આવાગવંન મધે નહીં જાય તે. લખચોરાસીએ નર તથા નારી છુટંતે, જે કોઈ અથરવેદી ગાયત્રી પોતાની પાસે રાખીને ભણંતે, પોતાની પાસે રૂદીઆમાં રાખંતે, તે જીવ અમરાપર ભોમ અમરાપુરી ભોગવંતે. જે કોએ નર તથા નારી એની સુધ ના જાણંતે, તે સદાએ જનમ હારંતે. લખચોરાસી આવાગવન મધે ભોગવંતે, તે સહી સત કરીને જાણજો હો મુનીવરો. આદ જોગ તેજ થકી નુર, નુર થકી નિરંજન, નિરંજન નરાકાર થકી જોત સરૂપ. જોત સરૂપ થકી આદ બ્રહ્માજી, આદ બ્રહ્માજી થકી સત બ્રહ્માજી થકી નુરના તેજ સતગુરૂ બ્રહ્માજી. સતગોર બ્રહ્માજી થકી સરવે રચના રચંતે, સત ધરમ મારગ. આદ બ્રહ્માજી થકી નુર સતગોર. નુર સતગોર થકી સરજંતે, સતમુનવરને કાજે પ્રકાસંતે.

શ્રી ફરમાનજી બીસમિલા હર રહેમાન નરરહીમ. નુર સમાવતવલે અરજ, તેજ સમાવતવલે અરજ, નુર સમાવતવલે અરજ, વે ખુદરત, જલ જલાલ નુર સમાવત વલે અરજ, નુર સમાવત નુરમહંમદ મુસતફા, સલલા આલે વસલંમ, નુર સમાવતવલે અરજ, નુર એક લાખ એંસી હજાર પીર પેગાંબર, સલલા આલે વસસંમ, નુર સમાવતવલે અરજ કાદરત કુદરત ઈલલાહે આલે વસલમ નુર સમાવત વલે અરજનુર સમાવત વેહી જોત સરૂપ, નીરાકાર સલલા આલ વસલંમ, નુર સમાવતવલે અરજ, નિરંજન તેજ સરૂપ, આદ સરૂપ સલલા આલે વસલંમ, નુર સમાવત અખડ઼ મુરત આદે સરજંતે, જોત સરૂપ જોત સરૂપ થકી આદ સકતી સરજંતે, તીસ મધેથી અખંડ મુરતી પ્રકાસ કરતવંગ, તારે આદ બ્રહ્માજી, વીસનુજી, માહેસરજી. સાવંત્રીજી, પાર્વતીજી, લક્ષ્મીજી તીસ મધ્યેથી અખંડ મૂરત પ્રકાશ કરતવંગ સજન્તે તારે સકત મુરત પ્રકાસ કરતવંગ, તારે એક મુરત અગોચર રહેતી હતી. તીસથકી સકળ સેસટ સરજંતે, જે જીવ અથરવેદી ગાયત્રી ભણતા, તે આવાગવન નહી જાત જે જીવ ભણતાને સાંભળતા, તે જીવ લખચોરાસી ફેરા નહીં ખાત તે જીવ અમરાપર ભોવનમાં અમરાપુરી ભોગવતા, તે જીવ સદાએ અમર હોતા, તદા ગુરૂ બ્રહ્માહા સતગોર પીર સોદરદીન વાચા, આદ ગુરૂ પીર કબીરદીન, હસનસાહા વાચા. વેદ ચાર સરજંતે પેલા રગ્વેદ (૧) બીજા જાજુરવૈદ (૨) ત્રીજા સામવેદ (૩) ચોથા અથરવેદ (૪) આજ કળજુગ પ્રમાણે અથરવેદી સાર ગાયત્રી ઓચરંતે, પીર હસનસાહા કબીરદીન સુણો હો મુનીવરભાઈ તેનાં કારજ સરસે, તે જીવ અમર થાસે, નર તથા નારી. અથરવેદી ગાયત્રી બેઆન સુધાં સપુરણ છે.

પાંચ કલમા

અવલ કલમે તૈયબ, લાએલાહા ઈલલ્લાહો, મહંમદ રસુલ્લિલાહે. (૧) દોયંમ કલમે, સહાદત, અસહદોઅન, લાએલાહા ઈલલ્લાહો વહદહુ લાસરીક લહુ, વઅસહદો અન, મોહંમદીન અબદહુ, વરસુલો. (૨) સયંમ કલમે તમજીદ સુબહાનલ્લાહે, વલહંમદો લીલ્લાહે વલાએલાહા, ઈલલ્લાહો વલલ્લાહો અકબર, વલાહલવા, વલાકુવતાઈલ્લા, બીલ્લાહ, હીલ અલીયુલ અસદહો અન અંજીમ, (૩) ચહારંમ કલમે તોહીદ લાએલાહા ઈલલ્લાહો વેહદહુ લાસરીકલ હુલહુલ મુલકો વલહુલમમદો, યોહઈવઓ મીતો, બેયદે કલખેર વહોવા અલ્લા કુલ્લો સ્થઈન કદીર (૪) પજંમ કલમે રદ કુફર, અલ્લાહુમ્મે, ઈન્ની, અઉજો. બેકા, મીંન, અંનુસરેકા, બેકાસ્વયઅંવ, વઅસતંગ ફેરોકા લેમાલા, આલામોબેહી વઅના, આલમોબેહી, તુબતો, વરજાતો,

વઅસલમતો, વઅકુલો, અસહદો અંન, લાએલાહા ઈલલ્લાહો, વેહઅહુલા, શરીકલહુ વઅસહદો અન્ના મોમદીન અબદહુ વરસુલો

તૈયબનો કલમો

અવલ કલમે તૈયબ, દોએમ કલમે સાહાદત, અસહદો અંન, હક લાએલાહા, ઈલલાહો મહંમદ રસુલલાહે, વાએદહુ અલા, સરીકુલહુ, સેહેદવાન, મહંમદીન, અબદહુવેહે રસુલહુ.

ઉપર બતાવેલા સઘળા કલમાઓ સૈયદ ઈમામશાહે પોતાના સતપંથી સેવકોને ભણવા માટે ખાસ આગ્રહ કરેલો છે, એટલું જ નહિ પણ તેમણે કલમાઓના સંબંધનમાં એક જ્ઞાન બનાવેલું છે તે, ''કલમાના જ્ઞાન''થી ઓળખાય છે.

કલમાનું જ્ઞાન-રચનાર સૈયદ ઈમામસાહ.

કલમો કહો ભાઈ મુનીવરો, અને મત જાઓ તમે ભૂલ,
જે રાહ નબીકી સાચ હે, તે સદાએ છે રે કબૂલ.
અલ્લાએ નેઆમત ભેજીયા, ઈસ દુનીયાકે બીચ,
રોજા નિમાજ બંદગી કરે, પણ કલમો નિઆમત ચીજ.
હેતે પ્રીતે મન ભાવશું, અને જપો અલ્લા રસુલ,
કલમો કહો દીલ સાચશું, તેને કરોડ વિઘ્ન હોવે દૂર.
નબી સોહો દાતા જીવકા, અને કલમો કહો પોકાર,
જેણે માન્યા તે ભસ્તી હુવા, બાકી ભૂલ્યા મૂરખ ગેમાર.
જે કોઈ વણ કલમે કરે બંદગી, અને સુણે વેદની શાખ,
નત ઉઠીને ચાલવું, ભાઈ જેમ નેણા વગરની આંખ.
આજ અલા નબીકુ ધાઈએ, અને સુણો મુનીવર વાત,
કલમો કહો દીલ ચાંદરણા, ભાઈ નહિ તો કાલી રાત.
જેણે કલમો ના કહો, અને નબીએ કહા પોકાર,
તેને ઉંધે મસ્તકે ટાંગશે, તેને દોજખને દરબાર.
જેણે કહા નબીકા ના સુણા, અને કલમો ના કીયો કબૂલ,
તેના મુખ માંહે ફીરસ્તા ડાલશે, ભાઈ દોજક કેરી ધુળ.
જેણે મુખ કલમો ના કહ્યો, 'નબી' ના જાણ્યા નામ,
તેના મુખ જેસા ભુંડકા, તેને દોજખમાં નહિ ઠામ.

ભાઈ નામ અલાકા મીઠડા, જેસી સાકર દુધ.
કલમો કહો દીલ સાચસું, ભાઈ તેમ તેમ આવે બુધ,
પાંચે કાલ વશ કરીને, અને દીલ રાખો ઠામ,
જે કલમો કહે દીલજાનથી તેને દોજખની આંચ હરામ.
ભાઈ મુનીવર દલમાંહે ચાંદરણાં, અને અલા નબીકારે પંડ,
એ કલમાની દોસતી, તેના હૃદયમાં ઉઘડયાં કમાડ,
કલમો કહો રે મુનીવરો, અને મુરખ ભૂલો રે કોઈ,
જે મોહોર છાપ ભેસતની, તેને નબી વશ્યા દીલ માંહે.
મન નીરમલ કરીને સેવીએ, અને રૂદામાં લીજે હરીનું નામ,
મુનીવરકુ કલમા મીઠડા, જેમ લોભીકુ મીઠા રે દામ.
કલમો કહે રે કીમતસું, અને હું હું બાજી છોડ,
માયા મનથી દૂર કરી, ભાઈ પ્રીત અલાસું જોડ.
કલમો કહો રે જાધરો, અને ઘેર હક કણ ખાય,
ભાઈ બૂરા ફલ તજે નહિ, તે તો માહાદાન માંહે કુટાએ.
પાંચે ઈન્દ્રી વસ નહિ, અને કુડી નજરે જોએ,
કલમાની કિંમત ના બુજે, તે જીવ ભેસ્તી કેમ કરી હોએ.
ભાઈ કલમા તણી કિંમત બુજે, અને અલા નબીકું ધાએ,
જે મન મારી મસ્તક હોઈ રહે, તે મુનીવર ભસ્તી કેવાએ.
ભાઈ કહેણી રહેણી શાહાસું, અને હકની રોટી ખાએ,
જે કરે નિમાજ રોજા બંદગી, ભાઈ તેથી ભેસ્ત માંહે જાએ.
ભાઈ ધન દેશ ધન નબીકું, અને ધન ધન નરને નારી,
જેણ નબી આખું દેખીઆ, તે લોકોની હું બલીહારી.
ગતમાંહે નબી બેસતા, અને કલમો કીયો રે સૂણાએ,
તે લોકોની હું બલીહારી, જે દેદાર અલાકા પાય
જે ધન ધન જલોણી માતા પીતાકું, ધન કુટુંબ ઓર ભાઈ,
જેણે નબી આંખુ દેખીઆ, તે લોકોની હું બલીહારી.
નબી મહંમદે જાુગમે કહ્યા, અને ઈસ કલમેથી તરીએ,
જો ઈમાન અલાસું રાખીએ, ભાઈ કાફર થઈ ના મરીએ,
કલમો કહો અલા રસુલનો, જે કાટે જીવોના પાપ,
દુનીયા સરવે ફના થશે, તારે રહેશે કરીમ આપ.

ભાઈ જેણે કલમો ના કહ્યો, અને નબી ન જાણ્યા રે નામ,
તે ઘોડા તળે શીર છેદશે, તેને દોજોક માંહે ઠામ.
ભાઈ જેણે કલમો ના કહ્યો, અને તીસ મુખ દીધી. આગ,
એ કલમાની દોસતી, ઉપર કંઈ દરૂદ સફાયેત.
આગ બળે અપશકન થાએ, અને જુગમાંએ એસીબાત,
જેણે મુખે કલમો ના કહ્યો, તેને આગળ આગ સંઘાત,
જન્નત ખડકી ખોલીએ, ઉઘડે ભેસ્તના કમાડ,
મુનીવર હશે તે જાણશે, ભાઈ શું જાણે ગાફલ ગમાર.
ભેસ્ત દરવાજા ખોલીઆ, અને કુંચી કલમો જાણ,
જો પાંચે તરતવ જાણીએ, અથરવેદ માંહે નરવાણ.
ભણે ગોર ઈમામશાહ સુણો મુનીવરો, અને કલમો કહોરે પોકાર,
અથર્વવેદને વાયકે ચાલીએ, ભાઈ તો કલમા વિના નહિ ઠાર.

--- ❋❋❋ ---

દોવા મોહોર નબુવતની લખી છે.

ફરમાનજી બીસમીલા હરરહેમાન નરરહીમ.

એ મોહોર નબુવત નબી સાહેબનું નુર છે. નુરવે નુર ઈમામ જાદે સાહેબ, ઈમામ હશન હુશેન, સલલા આલે વસલમ, મોહોર નબુવત માંહેથી પેદા કીધાં છે, નુબવત નુર ફાતમાં જહુરા, ઈમામ જેનલાબદીન નુર નબુવત પેગાંબર સવાલાખકે, નબુવત નુર સૈયદ. ઈમામ નુર નકલંકી સપ્ત બ્રહ્માંડ, અરસ કુરસી, લોહો કલમ, સ્વામી ઉનાદ અવીગત. તમે સરજંતે, સપ્ત પાતલંગ. (૧) મોહોર નબુવત મચ્છા જના અરજનંગ. (૨) મોહોર નબુવત કોરંભ જના અરજનંગ. (૩) મોહોર નબુવત વેઆરા જના અરજનંગ (૪) મોહોર નબુવત નરસિંહ જના અરજનગં (૫) મોહોર નબુવત વામન જના અરજનંગ. (૬) મોહોર નબુવત ફરસુરામ જના અરજનંગ (૭) મોહોર નબુવત રામ જના અરજનંગ. (૮) મોહોર નબુવત કૃષ્ણ જના અરજનંગ. (૯) મોહોર નબુવત બુધ જના અરજનંગ (૧૦) મોહોર નબુવત નકલંક જના અરજનંગ. અલી વિષ્ણુ ચૌદે બ્રહ્માંડ, સપત પાતલંગ, સાહા અલી વિષ્ણુ સત ધરમ, સતપંથ સુધ મારગ. સપાતલંગ, શંખ, ચકર, ગદા, પદમ, સારંગધર, ધરમ ઓતમંગ ઈમામ હશન હુશેન, ઈમામ જેન લાબદીન, ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમામ. જાફર



સહાદક, ઈમામ ઈસમાઈએલ, ઈમામ નુર સતગોર. ઈમામ ઈસમાઈએલ સાહાની, સેહેદ નુર મહંમદ રાહા, સેહેદ પીર ઈમામશાહા.

હક લાએલાહા ઈલલાહો મહમદ રસુલલાહે.



ધંધુકારી નુરનામું.

ફરમાનજી બીસમીલ્લા હરરહેમાન નરરહીમ.

પરથમ આદ નિરંજન ધંધુકાર, આપે હોતા એક સતાર. ૧
આપસ માંહેથી નુર નીપાયા વેભી ખાસા દોસત કેલાઆ. ૨
ઊનથી સારી સેસટી નીપાઈ, દેખો તમે ખાલકકી બડાઈ. ૩
હો કહેતાં માંહે સબ હોકર ગયા, ઉસ હોતે માંહે કછું ન રહા. ૪
અનંત અપારી આદમ હુવા, સાથી આદમથી નુર પ્રગટ હુવા. ૫
જીસકા અમર દીન જો ઘડીઆ, જાણ બુઝકર ગફલતમેં પડીઆ. ૬
બંદગી કારણ સરજ્યા સંસાર, જાણ બુઝકર ભુલા ગેમાર ૭
ઊસ નુર બાજ દુઝા નુર બખાનો, નરકે પડે પીછે તમે જાનો ૮
નુરે નુર ચલે સબ આવે, જો કછુ ઢૂંઢે સાહ જો પાવે. ૯
દીવે દીવા રોસન હોવે સો જાને જવરલા કોએ. ૧૦
દીવા માંહે દીવો સાર, સોહો દીવા તે નર આકાર. ૧૧
ઊસ નુર થકી અલી મુરતુજા, રોશન હોવે દીન મુસતફા ૧૨
મુરતુઝા અલીથી હુવે પીર ઈમામ, જીનકું જાને ખલક તમામ. ૧૩
તૈયબ કલમો કહે તમામ, સોહો પાવે દીનમાં ઠામ. ૧૪
ઈસ દીન ઢૂંઢે તો ચલીઆ આવે, નુરકું પીછાણે તો શાહકું પાવે. ૧૫
દુનીઆ દૂર તબ નુરકું પાસે, ફનીયા સોહો તો મનખો ગુમાઓ. ૧૬
ચલીઆ સોહો તો ભેસ્તમે જાવે, જો નુરનામે પર કાન લગાવે. ૧૭
નુરનામા માંહે એસા ભાંખ્યા, જો કુછ થાસો ખોલકર દેખાયા. ૧૮
નુર મહંમદકા કરો બખાના, પેદાશ ઉનકી દેખ પીછાના. ૧૯
ખાલક આખો એક સોભાના, નુરનામાં પડે પીર ઈમામા. ૨૦
પીરકું પાવે સો ભેસ્તમાં જાવે, ગોર નરકું એક કરી ધાવે. ૨૧
અલી મહંમદ સો એક સોભાના, તમે જાનો વેહી ઈમામા. ૨૨
નુરનામાં માંહે એસા સુણાયા, મોમનકું નુર ખોલ દેખાયા. ૨૩



આંખો ખોલકર નુર સોભાના, નુર તખત હે નિરંજન ઠામાં. ૨૪
આદ વિષ્ણુ નર મહંમદશાહા નામ, સતગોર બ્રહ્મા તે પીર ઈમામ. ૨૫
આખર અસતળ બાંધ્યા જેહે, જાંબુદીપ કુંવારકા ક્ષેત્ર તેહે. ૨૬
નુરનામાં પડે પીર ઈમામ, સુણો મુનીવર એકે ધ્યાન. ૨૭

હક લાએલાહા ઈલલાહી મહંમદ રસુલલાહે.

--- *** ---

''શ્રી મોટું નુરનામું''

ફરમાનજી બીસમીલા હરરેહેમાન નરરહીમ.

અઉજબલાએ મન સેહેતવાન, નરલીજન, વલફજલ, ફરમાનજી બીસમીલા હરરેહેમાન, નરરહીમ, અલ્લા હંમદુલલાહે, રબલા આલમીનકા, વલે અકબતો, વલે મસ તર્કીના, વેહીસલવાતો, વેહી સલામો, અલા રસુલહી, મહામદીન, વલી અલાહે, વેહી અજબ હૈ, અલાખેર ખાલકી, વેહેનુર અરસહી, નબી નામ મહામર્દીન, હજરત રસુલત પનાહી. સલલા આલે વસલંમ, નુર મહંમદ મુસતફાનું પેદા કીધું છે. તારે ખબર હદીસ સરીફ માંહે કીધી છે. અને પાક પરવર દેગાર મોટા છે, વજાુદ આદમને હવા, સલલા આલે વસલંમ. પરથમ ખુદાતાલાએ બેઉ ચીજ પેદા કીધી છે. તે પણ નુર અમારૂ છે. એક દીન મેહેત્ર જીબરાઈલ, અલેહી સલામ આવા છે, તારે બીબી ફાતમાં જહુરા, રજી અલાહો તઆલા, તે વખતે હાજર હોતાં, તારે બીબી ફાતમાએ કહું છે જે, સલામ આલે કંમરે આહો કાકા જીબરઈલ, તારે મેહેત્ર જીબરાઈલ બોલા નહી. તારે બીબી ફાતમાએ કહું છે જે, તમે સલામનો જવાબ કેમ પાછો વાળો નહીં. તારે મહેત્ર જીબરાઈલ બોલા છે કે આહો બીબી ફાતમાં, તમે અમને કાકા કેમ કહા. બાઈ અમારી ઉંમર તો ઘણી મોટી છે. તારે બીબી ફાતમાં જહુરા રજીઅલાહો, તઆલા અંનહુએ, નબી સલલાહો, આલે વસલમને પુછ્યું છે.

આહો નબી રસુલલાહે તમે મોટા છો કે મેહેત્ર જીબ્રાઈલ મોટા છે. તારે નુર મહંમદ મુસતફાએ કહું છે જે, મોટા તો નબી રસુલલાહ છે, તારે બીબી ફાતમાએ કહું છે જે, આહો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ, મોટા તો નબી રસુલલાહ છે. તારે મેહેત્ર જીબ્રરાઈલ અલેહી સલામે કહું છે જે, આહો નબી રસુલલાહે, તમે મોટા છો, અને મોટા કહેવાઓ છો. પણ ઉંમર તો અમારી ઘણી મોટી છે. તારે હઝરત રસુલ તપનાહી, સલલા આલે વસલંમે કહું છે જે, આહો મેહત્ર જીબ્રાઈલ તમારી ઉંમર

કેટલીક મોટી છે. અને તમારી ઊંમરમાં તમે શું શું જોયું છે. તારે મહેત્ર જીબ્રાઈલ અલેહી સલામે કહું છે જે, આહો હજરત રસુલલાહે પરથંમ ખુદાતાલાએ એક તારો પેદા કીધો હતો, તે તારાનું નામ કેતાબ તારો હતો તેને ધ્રુવતારો કહે છે. તે તારો જારે ઊગતો હતો, તારે સીત્ર હજાર વરસ લગી ઉગતો રહેતો હતો અને આથમતો ત્યારે સીત્તેર હજાર વર્ષ લગી આથમતો રહેતો, એવા એક લાખને ચાલીસ હજાર વરસ લગી અમારી ઉંમર માંહે ઊગતો ને આથમતો દીઠો હતો. તારે નુર મહંમદ મુસતફાએ કહું છે જે આહો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ તે તારો અમારા નુર માંહેથી ખુદાતાલાએ પેદા કીધો છે. તસ તારાથી આગળ પચાસ લાખને ચૌદ હજાર વરસથી મોહોરે ખુદાતાલાએ પોતના નાભી કમળ થકી હમારૂં નુર પેદા કીધું છે. આહો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ તમે સુણોતો તે વાતનું બેઆન તમારી પાસે કરીએ. જે ખુદાતાલાએ પોતાના નુરની તારીફ કીધી છે, તે તમે યાદ રાખજો. તારે મેહેત્ર જીબ્રાઈલ એકે ચંતે રહા છે. તારે નુરમહંમદ મુસતફાએ કહું છું. જે, તમે જે કેતાબ તારો દીઠો હતો. તેને કેવાં નીસાન હતા. તારે મેહેત્ર જીબ્રાઈલે કહું છે જે તે તારાને પાંચ નીસાન હતાં. તારે નુર મહંમદ મુસતફાએ પુછું છે જે, તે પાંચ નીસાંન તે કયાં કયાં છે. તારે મેહેત્ર જીબ્રાઈલ બોલ્યા છે, તે તારાને કાન માંહે બે ધુર હતા (૨) ગળા માંહે હંસ હતો (૩) માથા ઉપર તોરો હતો (૪) હાથ માંહે અંગુઠી હતી (૫) એવા પાંચ નીસાન હતાં, તારે નુર મહંમદ મુસતફાએ કહું છે જે આહો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ, અલેહી સલામ, તે તારાને કાન માંહે બે ધુર હતા તે હસન હુસેન હતા (૨) ગળા માંહે હંસ હતો, તે બીબી ફાતમા હતા. (૩) માથા ઉપર તોરો હતો, તે રસુલીલાહનું નુર હતું. (૪) હાથ માંહે અંગુઠી હતી, તે હજરત અલી હતા (૫) તે પાંચે તન પાક છે. તે અમારા નુર બરાબર છે. એવી તારીફ સાંભળીને મેહેત્ર જીબ્રાઈલ બોલ્યા છે, કે વઆલેકમ સલામ, જો બીબી ફાતમાહા, એવા સલામ વાલા છે. અને અમર અલાહને માન્યા છે. વળી ખૂદાતાલાએ કાઈ ચીજ પેદા કીધી છે, તે નુર સરવે અમારૂં છે. તાંહાં નુર મહંમદ મુસતફાએ સીજકો કીધો છે. તારપછી વલી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે. એ નુર હમારા, એ દોસદાર હમારા, એ હજરત હબીબ હમારા, એ મહંમદ માસુક મારા, એ નુર મુતલક મારા, એ રસુલ મેહેબુબ મારા, એ સતગોરજી તમે પોતાનું માથું ઉપાડો, તમારી મોહોબત માંહેથી અમે દસ દરીઆવ પેદા કીધા છે. તે માંહે પેલો દરીઆવતો ઈલમનો પેદા કીધો છે. (૧) બીજા દરીઆવ તો હિલમનો પેદા કીધો છે. (૨) ત્રીજો દરીઆવતો હેઆનો પેદા કીધો છે. (૩) ચોથો દરીઆવ તો હીંમતનો પેદા કીધો છે. (૪) પાંચમો દરીઆવ તો અકલનો પેદા કીધો છે. (૫) છઠો દરીઆવ તો ફકરનો પેદા કીધો

છે. (૬) સાતમો દરીઆવ તો સબુરીનો પેદા કીધો છે. (૭) આઠમો દરીઆવ તો ઈસકનો પેદા કીધો છે. (૮) નવમો દરીઆવ તો ખુબીનો પેદા કીધો છે. (૯) દસમો દરીઆવ તો ઊમત રહેમતનો પેદા કીધો છે. (૧૦) એવા દસ દરીઆવ માંહે મોટા મોટા મુકામ ઉપર દસ હજાર વરસ લગણ હમારા નુરને રાખા છે. એવા દસ હજાર વરસ થઈ ગયાં છે. તાહાં લગી નુર તો સજદા માંહાં રહા છે. તે દસ હજાર વરસ પછી ખૂદાલતાલનું ફરમાન આવું છે. એ નુર હમારા, એ દોસદાર હમારા, એ હજરત હબીબ મારા, એ મહંમદ માસુક મારા, એ નુર મુતલક મારા, એ રસુલ મેહેબુબ મારા એ સતગોરજી તમે બાહેર આવો. તારે નુરમહંમદ મુસતફાના બાહેર આવા છે, અને કળા નુરાંણી પરકાસ કીધી છે. તારપછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે, એ નુર મારા, એ દોસદાર મારા એ હજરત હબીબ મારા, એ મહંમદ માસુક મારા, એ રસુલ મેહેબુબ મારા, એ નુર મુતલક મારા, એ સતગોરજી તમે ઉઠીને પોતાનું ડીલ ઢંઢોળો તારે હજરત પેગાંબર સલલા આલે વસલંમે ઊઠીને પોતાનું ડીલ ઢંઢોળું છે, તારે હજરત મહંમદ મુસતફાના તન મુબારક માંહેથી અનંત અનંત નુરના કતરા પડા છે. તે માંહેથી અનંત અનંત રૂહાની જીવ જોત જણસ પેદા થઈ છે. આહો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ અલેહી સલામ.

તારપછી વલી કતરા એક લાખને એંસી હજાર અમારા નુરના, પર મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી એક લાખને એંસી હજાર પીર પેગાંબર પેદા કીધા છે પછી વલી કતરા આઠ હજાર ત્રણસેને તેર (૮૩૧૩) અમારા નુરના મુખ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી આઠ હજાર ત્રણસેને તેર મુરસલ પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરાકેતા એક લાખ અમારા નુરના, રૂમરાએ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી કેતા એક લાખ નુરી ફરસતા પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરા સીત્ર હજાર અમરા નુરના સીસ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી સીત્ર સેસત્ર હુસેની પેદા કીધા છે. પછી વલી કતરો એક અમારા નુરનો પેસાંની મુબારક માંહેથી પડો છે, તે માંહેથી મોહોર નબુવત પેદા કીધી છે. પછી વળી કતરા બેઊ અમારા નુરના જમણી આંખ મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કત્રકાતો મેહેત્ર જીબ્રાઈલ પેદા કીધા છે. (૧) બીજે કત્રેકાતો મેહેત્ર મેહેકાઈલ પેદા કીધા છે. (૨) પછી વળી કતરા બેઊ અમરા નુરના, ડાબી આંખ મુબારક માંહેથી પડા છે તે માંહેથી પેલે કત્રેકાતો મેહેત્ર અસરાફેલ પેદા કીધા છે. (૧) બીજે કતરેકાતો મેહત્ર અજરાઈએલ પેદા કીધા છે. (૨) પછી વળી કતરા બેઊ અમારા નુરના જમણા નેત્ર મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો મેહેત્ર સુરવાએલ પેદા કીધા છે. (૧)

બીજે કતરેકાતો મેહેત્ર નુરવાએલ પેદા કીધા છે. (૨) પછી વળી કતરા બેઊ ડાબા નેત્ર મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી પેલે કત્રેકાતો મેહેત્ર અદરાઈએલ પેદા કીધા છે. (૧) બીજે કત્રેકાતો મેહેત્ર અજાજીલ પેદા કીધા છે. (૨) પછી વલી કતરા બેઊ અમારા નુરના જમણા કાન મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો લોહો પેદા કીધો છે. (૧) બીજે કત્રેકાતો કલમ પેદા કીધી છે. (૨) પછી વળી કતરા બેઊ અમારા નુરના ડાબા કાન મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો અરસ પેદા કીધા છે. (૧) બીજે કત્રેકાતો કુરશી પેદા કીધા છે. (૨) પછી વળી કતરા આઠ અમારા નુરના જમણા નાક મુબારક માંહેથી પડા છે. (૮) તે માંહેથી આઠ ભેસત પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરા આઠ અમારા નુરના ડાબા નાક મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી સાત કતરાના સાત દોજક પેદા કીધા છે, ને આઠમા કતરાનો સેતાન ઈબલીસ પેદા કીધો છે. તે દોજકને દરવાજે બેઠો છે. (૮) તારપછી કતરા સાત અમારા નુરના જમણા ગાલ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી સાત જમીનના તબક્કા પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરા સાત અમારા નુરના ડાબા ગાલ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી સાત આસમાનના તબક્કા પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરાકેતા એક લાખ અમારા નુરના દાંત મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી કેતા એક લાખ તારા પેદા કીધા છે. પછી વળી કતરા ચાર અમારા નુરના જીભા મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી ચાર વેદ ને ચાર કિતાબ પેદા કીધા છે. પછી વળી કત્રા અડસઠ અમારા નુરના જમણા પંજા મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માહથી અડસઠ તીરથ પેદા કીધા છે (૬૮) પછી વળી કતરો એક અમારા નુરનો જમણા ખભા મુબારક માંહેથી પડો છે. તે માંહેથી રેહેણી પેદા કીધી છે. પછી વળી કતરો એક અમારા નુરનો, ડાબા ખભા મુબારક માંહેથી પડો છે. તે માંહેથી દિવસ પેદા કીધો છે. પછી વળી કતરો એક અમારા નુરનો જમણી બાજુ મુબારક માંહેથી પડો છે. તે માંહેથી ચંદરમાં પેદા કીધો છે. પછી વળી કતરો એક અમારા નુરનો ડાબી બાજુ મુબારક માંહેથી પડો છે. તે માંહેથી સુરજ પેદા કીધો છે. પછી વળી કતરા દસ અમારા નુરના જમણા હાથ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી પેલે કત્રેકાતો નુરીવાએ વાદલસર સુર પેદા કીધા છે. (૧) બીજે કત્રેકાતો વાયે તોફાન અર અર પેદા કીધા છે (૨) ત્રીજે કત્રેકાતો ગજણ રજાદીન પેદા કીધા છે. (૩) ચોથે કત્રેકાતો વીજલી ચમકાર પેદા કીધા છે. (૪) પાંચમે કત્રેકાતો રૂવરેલ મકદસ સુર અસરા ફેલની ધમંણ, તેત્રીસ હજાર જોજન સુધી લાંબી, એવી સુર પેદા કીધી છે. (૫) છઠે કત્રેકાતો

સીલવત હુરાં પેદા કીધી છે. (૬) સાતમે કત્રેકાતો અમરાપુરીમાં નુરાણી કુંવર પેદા કીધા છે. (૭) આઠમે કત્રેકાતો સજરતોલ મુન તેહા ઝાડ પેદા કીધાં છે. (૮) નવમે કત્રેકાતો ઝાડ તોફાન પેદા કીધા છે. (૯) દસમે કત્રેકાતો અઢાર ભાર વનસપતી મેવાદાર ઝાડ પેદા કીધા છે. (૧૦) પછી વળી કત્રાદશ અમરા નુરના ડાબા હાથ મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી પેલે કતરેકાત સુરાબતન હુરાં પેદા કીધી છે. (૧) બીજે કતરેકાતો સેતનો દરીઆવ પેદા કીધો છે. (૨) ત્રીજે કત્રેકાતો દુધનો દરીઆવ પેદા કીધો છે. (૩) ચોથે કત્રેકાતો હોજેકોસર પેદા કીધા છે. (૪) પાંચમે કત્રેકાતો દુનીઆમાં જેટલું દુધ તે સરવે પેદા કીધું છે. (૫) છઠે કતરેકાતો કુલ ભાતભાતનાં પેદા કીધાં છે. (૬) સાતમે કત્રેકાતો એક લાખને ચાલીસ હજાર નદીઓ પેદા કીધી છે. (૭) આઠમે કત્રેકાતો ભેસતનાં લુગડાં ભાતભાતનાં પેદા કીધાં છે (૮) નવમે કતરકોના ખસબોઈ ભાતભાતની પેદા કીધી છે (૯) દસમે કતરેકાતો દુનીઆનાં લુગડા ભાતભાતનાં પેદા કીધાં છે (૧૦).

પછી વળી કતરા દસ અમારા નુરના બેઊ હાથની દસે આંગળીઉં મુબારક માંહેથી પડા છે. તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો કંચન પેદા કીધા છે (૧). બીજે કતરેકાતો તરકાન પેદા કીધા છે (૨). ત્રીજે કતરેકાતો મુરાદ અંગુઠી, ખતંમ સલેમાંન પેગાંબરા, અલેહી સ સલામની પેદા કીધી છે (૩). ચોથે કતરેકાતો ખીસા મેહેત્ર મુસા પેગાંબર કે આસા પેદા કીધી છે તે આદમ થકી સાહેબને પોતા છે, તે સાહેબ થકી, મેહેત્ર મુસાને પોતા છે (૪). પાંચમે કત્રેકાતો દુમ્બો કુરબાની અસમાઈએલ પેગાંબર કે વાસતે ખુદાતાલાએ ભેસત થકી મોકલો હતો. તે પેદા કીધો છે. (૫). છઠે કતરેકાતો ઊંટડી સાલેહ પેગાંબર અલેહી સ સલામની પેદા કીધી છે (૬). સાતમે કતરેકાતો ઘોડાની જાત પેદા કીધી છે (૭). આઠમે કતરેકાતો ઊંટની જાત પેદા કીધી છે (૮). નવમે કતરેકાતો કુંજરની જાત પેદા કીધી છે (૯) દસમે કતરેકાતો ચોપગ પંખીની જાત પેદા કીધી છે, જીવ જનાવર નાના મોટા પરબત સરવે પેદા કીધા છે (૧૦).

પછી વળી કતરા દસ અમારા નુરના સીના મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો આસક લોક પેદા કીધા છે (૧). બીજે કતરેકાતો પરેજગાર લોક પેદા કીધા છે (૨). ત્રીજે કતરેકાતો મુસતંકીમ લોક પેદા કીધા છે (૩). ચોથે કતરેકાતો ફકર લોક પેદા કીધા છે (૪). પાંચમે કતરેકાતો આ લીંમલોક પેદા કીધા છે (૫). છઠે કતરેકાતો સખી લોક પેદા કીધા છે (૬). સાતમે કતરેકાતો નેકબખત લોક પેદા કીધ છે (૭). આઠમે કતરેકાતો હાજી લોક પેદા કીધા છે

(૮). નવમે કતરેકાતો ઓલીઆ લોક પેદા કીધા છે (૯). દસમે કતરેકાતો મુનીવર લોક પેદા કીધા છે (૧૦).

પછી વળી કતરા દસ અમારા નુરના વજુદ મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો નેકનામ લોક પેદા કીધાં છે (૧). બીજે કતરેકાતો સબુર લોક પેદા કીધા છે (૨). ત્રીજે કતરેકાતો સલેમાન લોક પેદા કીધા છે (૩). ચોથે કતરેકાતો સાચા લોક પેદા છે (૪). પાંચમે કતરેકાતો સાહેબની રજાના રાજી લોક પેદા કીધા છે (૫). છઠે કતરેકાતો મોખલસ લોક પેદા કીધા છે (૬). સાતમે કતરેકાતો હાફીજ લોક પેદા કીધા છે (૭) આઠમે કતરેકાતો મુસદક લોક પેદા કીધા છે (૮). નવમે કતરેકાતો જીકર લોક પેદા કીધા છે (૯). દસમે કતરેકાતો નુરી બુરાખ, નબી સલલાં આલે વસલમનો પેદા કીધો છે (૧૦). પછે વળી કતરાં દસ અમારાં નુરના બે હોઠ મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો સુખડ પેદા કીધા છે (૧). બીજે કતરેકાતો મુસક પેદા કીધા છે (૨). ત્રીજે કતરેકાતો અંબર ભેસતની પેદા કીધી છે (૩). ચોથે કતરેકાતો અંબર દુનીઆંની પેદા કીધી છે (૪). પાંચમે કતરેકાતો કપુર પેદા કીધા છે (૫). છઠે કતરેકાતો જાફરાંન પેદા કીધા છે (૬) સાતમે કતરેકાતો મુરઝાંન પેદા કીધા છે (૭). આઠમે કતરેકાતો ઝવેર પેદા કીધા છે (૮). નવમે કતરેકાતો લાલ પેદા કીધા છે (૯). દસમે કતરેકાતો પાનાં નીલમ પેદા કીધા છે (૧૦). એટલી ઉતપત સરવે નબી સાહેબના તન મુબારક માંહેથી ખુદાતાલાએ પેદા કીધી છે. આહો મેહેત્ર જીબ્રરાઈલ અલેહી સલામ, ખુદાતાલાના વહી, તારપછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે. તેમા કલમને હુકમ થઓ છે, અને વળી કહું છે જે, આહો પાક પરવરદેગાર અમે શું લખીએ, તારે ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે જે આહો પોતાના દિલજાનથી લખો ત્યારે વળી કલમે કલમ તમે કહ્યુ છે. જે આહો, કલમ તમે લખો, અને વળી કહો જે, હક લાએ લાહા ઈલ્લલાહો, તારે કલમ તો લોહો ઉપર રવાના થઆ છે, અને તાહાં સીત્તેર હજાર વરસ સુધી લખું છુ, અને તાહાં કહું છે જે, હક લાએલાહા ઈલ્લલાહો, એમ લખતાં લખતાં સીત્તેર હજાર વરસ થઇ ગયાં છે, તાર પછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે, જે આહો કલમ તમે લખો અને વળી કહો જે, મહંમદ રસુલલાહે, એ મહંમદ રસુલલાનું નામ, કલંમે જારે સાંભળુ છે, તે નામની હેબતસુ કલમ તો વચમાંહેથી ફાટી ગઆ છે, અને કલંમ તો ઈલાહી સજદામાં રહા છે. તારે વળી એક હજાર વરસ સુધી માથું ખડું છે, અને કલંમે સીજદો કીધો છે, તારે વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે જે આહો કલંમ તમે સર ઉપાડો, તારે કલંમે પોતાનું

માથું ઉપાડીને બારીકતાલાને કહ્યું છે જે, આહો પાક પરવરદેગાર એ નામ કેનું છે જે, આપ નામ બરાબર લખાવો છો, તારે ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે જે, એ નામ તો મહંમદ રસુલલાનું છે. એ નામ જો આપણે પેદ્દાના કરતા, તો સાત પાતાળને સાત આસમાન, તથા અરસ કુરસીને લોહો કલંમ, પેદાના કરતા, જો એ નામ મહંમદનું પેદાના કરતા, તો કસીએ જીવ-જણસ પેદા ના કરતા, અને પોતાની ખુદાઇ પણ જાહેર ના કરતા, તે માટે કંલમ તમે લખો, અને વળી કહો જે, મહંમદ રસુલલાહે, તારે કલંમ તો લોહો ઉપર રવાન થઆ છે, અને સીતેર હજાર વરસ સુદી લખ્યુ છે. અને ત્યાં કહ્યુ છે. જે મહંમદ રસિલ્લાહો એમ લખતા લખતા સીતેર હજાર વર્ષ થઇ ગયા છે. સીતેર હજાર વર્ષ પહેલાં ને સીતેર હજાર વરસ બીજાં એવા એક લાખને ચાલીશ હજાર વરસ થઇ ગયાં છે, તારે કલમે કલમો લખીને તૈયાર કીધો છે, તાહાં જમલે વીસ અક્ષરનો કલમો લખીને તૈયાર કીધો છે, અને તાહાં કહ્યું છે જે, હક લાએલા હઈ લિલ્લાહો મહમદુર રસુલિલ્લાહે. (૨૦) એવી રીતે કલમાની પેદાસ થઇ છે.

તારે વળી કલમે પુછું છે જે, આહો પાક પરવર દેગાર એ કલમાની માંહે કેટલોક સવાબ કીધો છે, અને કેવડીએક ફલ લખા છે, જે એવડી કીંમત કરીને પોતાના મુખથી કલમો લખાવો છે. તારે વળી ખુદાતાલાએ ફરમાવું જે, આહો કલંમ તમે સુણો તો તે કલમાનો સવાબ તમારી આગળ તે વાતનું બેઆંન કરીએ. જે ભેસત માંહે એક ઝાડ છે. તે ઝાડ ઉપર પંખી બેઠું છે, તે ઝાડનું નામ તો સજર તોલમુંનતેહા કહે છે, અને પંખી કા નામ તો અતલહેયાત કહે છે, તે જનાવર હરેક આદમી ઉપર ખુદાતાલાનું ફરજ બેસે છે. જે કોઈ બંદો ખુદાતાલાનો દુનિયા માંહે કલમો નબી સાહેબનો પડે છે. અને તાહાં કહે છે જે, હકલાયલાહા ઈલીલ્લાહો મહમદુ રસુલીલાહે. તારે તે પંખી ઉડીને હોજ કોસર માંહે નાહે છે. તે પંખી વળતું પાછું જઇને ઝાડ ઉપર બેસે છે. તહાં પંખી તો બેસીને પોતાની પાંખો ખંખેરે છે, તે પાંખો માંહેથી જેટલી પાણીની બુંદ પડે છે, તે અકેકી બુંદે અકેકો ફિરસ્તો પેદા થાએ છે. એટલા ફિરસ્તા સરવે મળી ખુદાતાલાની આગલ જઇને, તે બંદાને વાસ્તે દોવા માંગે છે, અને તાહાં ફિરસતાં સરવે મળીને કહે છે જે આહો પાક પરવર દેગાર જે કોઇ બંદો ખુદાતાલાનો દુનીઆ માંહે કલમો નબી સાહેબનો પડે છે, અને વળી કહેસે જે, હક લાએલાહા ઈલીલ્લાહો મહંમદુ રસુલલ્લાહે. તે બંદાને તો ભેસત નસીબ કરસે. અને વળી ખુદાતાલાના દેદાર થાસે, તે કલમાની માંહે એવડો સવાબ કીધો છે, તાહાં એવડા ફળ લખાયા છે, તે બાર વરસનો આદમી

થાએ છે. તારપછી ફરજ લખાએ છે, તે કલમાંની માંહે એવડો સવાબ કીધા છે, અને તાહાં કહું છે જે, સલામ આલેકમ જો નુરમહંમદના તાહાં મહંમદને નુરે જવાબ દીધો નથી, તારે વળી કલમે કહું છું જે, ખુદાતાલાના નામની દોસ્તીએ કરી, સલાંમનો જવાબ આપો તો વારૂં છે. તાહાં નબી મહંમદના નુરે જવાબ દીધો છે, અને તાહાં કહું છે જે, વાલેકુંમ સલામ જો કલંમ ખુદાતાલાએ તુંને મોટાઇ દીધી છે, અને વળી કહું છે જે, રેહેમત અલાહે, વેહે બરકતહુ, અને મોટાઇ તો કલમાની છે. તારે વળી કલામે કહ્યું છે, જે, સાત પાતાળને સાત આસમાન, તથા અરસ કુરસીને લોહો કલંમ તેતો અમારા પેટમાંહે છે. તમે અમને એવડી મોટાઇથી પેદા કીધા છે, તારે અમે એકલાખને ચાલીસ હજાર વરસ સુધી એ કલમો લખાવો છો. તે કલમો પડા વીના જીવને મોક્ષ મુગત થાસે નહી. તે માટે એવા કલમાને કીયો બંદો પડી સકસે, તારે વળી ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે જે, આહો કલંમ તમે જે નામ મહંમદનું લખું છે, તેને અમે આખર જમાના માંહે નબી પેદા કરીશુ. તેને વળી અમે તો જાણું છું જે નબી સાહેબની ઉમતના લોકની ઉંમર થોડી કરીશું. તેની ફીકર મોટી આસીસ એવી હીંમત આપીશું જે, એક લાખને ચાલીસ હજારવાર હરરોજ એકલમો પડસે, અને તાહાં કહેસે જે, હક્ક લાઈલાહા ઈલ્લીલાહો મહમંદુર રસુલ્લિાહે એવો કલમો જે કોઈ એકસોને ચાલીસ વાર હરરોજ સવારમાં પડશે તે કલમો ત્યાં સહેસ્ત્ર ઘણેરો લખાશે. અમે એને ત્યાં એવડો સોહેલો કરી દેસું અને એનાથી ઘણેરું અમારા ફજલ કરમથી કલમો તૈયબનો પડશે અને ત્યાં કહેશે જે અવલ કલમે તૈયબ દોએમ. કલમે સહાદત અસહદોઅંન હક લાએલા હઈ લીલ્લાહો મહંમદુ રસુલીલ્લાહે. વાએદહુ અલા સરીકુલહુ, સેહેદવાન, મહંમદીન, અબદહુ વેહે રસુલહુ. એવો કલમો જે કોઈ પડસે, તે કલમાનો અવાજ તો ભેસત સુધી પોંચસે, તારે તે કલમાની કુંચી થકી આઠે ભેસતના દરવાજા ઉઘડસે, તારે તે કહેસે જે, એવો કલમો કહેનારા જીવ તો ભેસત માંહે આવે સહી, એવી ફિરસતા દુવા માગે છે.

આહો ભાઈ જીબરાઈલ અલેહી સલામ ખુદાતાલાના વહી, તારપછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે, એ નુર મારા, એ દોસદાર મારા, એ હજરત હબીબ મારા, એ મહંમદ માસુક મારા, એ રસુલ મેહેબુબ મારા, એ નુર મુતલક મારા, એ સતગોરજી, તમે મુલેકુલ મોતને એલેંમ, તોરીત પડાવો, તારે હજરત પેગાંબર સલલા આલે વસલંમે એલંમ તોરીત પડાવો, તારે હજરત પેગાંબરે સલલા આલે વસલંમે એલંમ તોરીત કિતાબ ફિરસતા અજરાઇલને પડાવો છે, જે થકી



ધરતી આસમાન થર રહા છે. અને ચંદરમા સુરજ ચાલે છે, તથા જીવાજોનની ઉતપત થાએ છે. તેને બાજનામું કહે છે. એ બરકત સરવે બાજનામાની છે. તારે મહંમદ મુસતફાએ કહું છે જે, કતરા ચાર અમારા નુરના સુધા જુસા મુબારક માંહેથી પડા છે, તે માંહેથી પેલે કતરેકાતો વાએ પેદા કીધા છે (૧) બીજે કતરેકાતો પાણી પેદા કીધા છે (૨) ત્રીજે કતરેકાતો અગન પેદા કીધા છે (૩) ચોથે કતરેકાતો ખાખ પેદા કીધા છે (૪) એવા ચાર પદારથ પરથવી માંહે પેદા કીધા છે (૪) આહો મેહેત્ર જીબરાઈલ, અલેહી સલામ ખુદાતાલાના વહી, તારપછી વલી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવુ છે. એ નુર મારા, એ દોસદાર મારા, એ હજરત હબીબ મારા, એ મહંમદ માસુક મારા, એ નુર મુતલક મારા, એ સતગોર બ્રહ્માજી, અમે તમારી મોહોબત માંહેથી ચાર ચીજ પેદા કીધી છે. તે માંહેથી તમે કેઇ ચીજ ઉપર અખતીઆર ધરો છે. તારપછે તમને સરવે પેગંબરકા સરદાર કરીશુ. એમ ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે. તેમાં ચાર ગુણના જવાબ લખા છે.

પેલા વાએ ગુણની વાત લખી છે, આહો મેહેત્ર જીબરાઈલ અલેહી સલામ ખુદાતાલાના વહી, તારે વળી હુકમ ઈલાહી, નુરમહંમદ મુસતફાના નુરી બુરાખ ઉપર સવાર થઆ છે, તે સવાર થઈને વાએગુંણપાસે ગઆ છે. તાહાં જઈ મહંમદને નુરે કહું છે જે, સલામ આલેકંમ રે વાએ, તારે વાએ કહું છે જે, વાલેકુંમ સલામ, અને તું કોણ છે, તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, વાલેકુંમ સલામ, અને તું કોણ છે, તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, જેનો તું બંદો છે, તેના અમે નુર છઈએ, પણ તું કેનો બંદો છેરે વાએ, તારે વાએ કહું છે જે, એક બંદો ખુદાતાલાનો તું છે, તેમ એક બંદો ખુદાતાલાનો હું પણ છું, તારે મહંમદને નુરે જોયું છે જે, વાએ તો પોતાના જોર માંહે જાએ છે. અને મોટાઈ તથા તકબુરાઈ કરે છે. તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, દુનીઆ માંહે જઈને તું કેવું કરીસ કે વાએ, તારે વાએ કહું છે જે કાંએ મારા મનમાંહે આવસે, તે કામ હું કરીસ. જો નુર મહંમદના તારે મહંમદના નુરે કહું છે, જે ના જોઈએ બંદાને, પોતાના મનમાંનું કામ કરીશ. તોબા પડ રે તું વાએ, તુજ માંહે એબ ઘણી છે, અને બંદાથી શું થાએ, સાહેબના હુકમ વીના, જે કાંએ સાહેબને ગમે તે કરે, બંદાનું કેવું ગજું છે રે વાએ. તારે વાએ કહું છે જે, મુજ માંહે કેવી એબ છે. જો નુરમહંમદના તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, વાએ તું છપો આવે, ને છપો જાએ. તું તો સઉની એબ જુવે છે. અને તારી એબ કોઈ જોતુ નથી. તુજ માંહે એવીએબ છે રે વાએ. તારે વાએ કહું છે જે, તમે વણગુને છો જે અમને ગુનેગાર કરો છો, જો નુર મહંમદના,





તારે મહંમદને નુરે કહુ છે જે. અસતબર તોબાઅલા, અમે તો બંદા સાહેબના ગુનેગાર છું. મુજમાંહે તો એબ ઘણી છે. વણગને તો એક ખુદાતાલા છે, તારે મહંમદના નુર ઉપર વાએ ઈમાન આણઉં છે. તારે મહંમદ મુસતફાએ કહ્યું છે જે, કલમો તયૈબનો તુ પડ રે વાએ, તારે વાએ કલમો કહો છે. અવલ કલમે તૈયબ, દોએમ કલમે સહાદત, અસહદો અંન હક લાએલા હઈ લીલ્લાહો મહમદુ રસુલીલ્લાહે, વાએદહુ અલા, સરીકલહુ, સહેદવાન, મહંમદદીન અબદહુ, વેહે રસુલહુ. એવો કલમો પડીને મુનીવરદીન દાર અથા છે અને મહંમદના દીન માંહે આવા છે, તારે વાએ પોતાના પીર મુરસદ ગોર કબુલ કીધા છે, ત્યાં પોતે નબીની ઉમત થઈને રહા છે. પેલા વાએ ગુંણની વાત સંપુરણ છે.

લખીતંગ બીજો પાણી ગુણ (૨) આહો મેહેત્ર જીબરાઈલ, અલેહી સલામ તારે વળી હુકમ ઈલાહી, નુર મહંમદ મસુતફાના નુરી બુરાખ ઉપર સવાર થઆ છે, તે સવાર થઈ બીજા પાણી ગુંણ પાસે ગયા છે, ત્યાં જઈ મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે સલામ આલે કંમરે પાર્ણી, તારે પાંણીએ કહ્યું છે જે વાલેકુંમ સલામ, અને તું કોણ છે. તારે મંહમદને નુરે કહ્યું છે જે, જેનો તું બંદો છે, તેને અમે નુર છઈએ, પણ તું કેનો બંદો છે રે પાણી, તારે પાણીએ કહ્યું છે. જે, એક બંદો ખુદાતાલાનો તું છે તેમ એક બંદો ખુદાતાલાનો હું પણ છું. તારે મહંમદને નુરે જોયું છે જે, પાંણી તો પોતાના જોર માંહે જાએ છે, અને મોટાઈ તથા તકબુરાઈ કરે છે. તારે મંમદને નુરે કહ્યું છે જે, દુનીયાં માહેં જઈને તુ કેવું કામ કરીશ રે પાણી, તારે પાણીએ કહ્યું છે જે કાંએ મારા મન માંહે આવસે, તે કાંમ હું કરીસ, જો નૂર મંહમદના, તારે મહંમદને નુરે કુહં છે જે, ના જોઈએ બંદાને પોતાના મનમાનું કામ કરીશ. તોબા પડ રે તું પાણી, તુજ માંહે એબ ઘણી છે, બંદાથી શું થાય સાહેબના હુકમ વીના જે કાંઈ સાહેબને ગમે તે કરે, બંદાનું કેવું ગજુ છે રે પાણી, તારે પાંણીને કહ્યું છે જે મુજ માંહે કેવી એબ છે. જો નુર મહંમદના, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, આહો પાંણી તુ પાક છે. પણ સારી ખાલકનો મેલ તુજ માંહે ધોવાએ છે તુજને બાંધી રાખે છે, તારે તું ગંધુ થાએ છે, તે મેલ સાથે જીવ બંધાએ છે, તુજ માહે જીવ પડે છે જેટલા બંદા સાહેબના ખુદાતાલાએ પેદા કીધા છે, તેટલા તુજ માંહે નાહે છે નાપાકી ધોઈને પોતે પાક થાએ છે, પછી તુજને સુરજ પાક કરે, સુરજની ગરમી થકી તુજ માંહે ફીણ થાએ છે. તારે વાએ ફીણને કાઢી નાંખસે. તારે ખુદાતાલાની હીકમત જાહેર થાએ છે. તારે પાંણી તું પાક થાએ છે. તુજ માંહે એવી એબ છે રે પાણી તારે પાણીએ કહ્યું છે જે



તમે વણગુને છો જે, અમને ગુનેગાર કરો છો. તારે મહંમદના નુરે કહ્યું છે જે, અસતબર તોબાઅલા, અમો તો બંદા સાહેબના ગુનેગાર છું, ભાઈ મુજ માંહે તો એબ ઘણી છે, વણગુને તો એક ખુદાતાલા છે, તારે મહંમદના નુર ઉપર પાંણીએ ઈમાન આણઉં છે, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, કલમો તૈયબનો તુ પડરે પાંણી, તારે પાંણીએ કલમો કહો છો. અવલ કલમે તૈયબ દોએમ કલમે સહાદત, અસહદો અંન હક લાઈલાહા ઈલલાહો, મહંમદ રસુલલાહે વાએદહુ અલા સરીફુલહુ, સેહેદવાન, મહંમદીન, અબદહુ, વેહે રસુલહુ. એવો કલમો પડીને મુનીવર દીંનદાર થઆ છે, અને મહંમદના દીન માંહે આવા છે, તારે પાણીએ પોતાના પીર મુરસદ, ગોર કબુલ કીધા છે. તાહાં પોતે નબીની ઉમત થઈને રહ્યા છે, બીજા પાણીં ગુણની વાત સંપુરણ છે.

લખીતંગ ત્રીજો અગન ગુણ (૩), અહો મહેત્ર જીબરઈલ, અલેહી સ સલામ ખુદાતાલાના વહી તારે વળી હુકમ ઈલાહીનું નુરમહંમદ મુસતફાના નુરી બુરાખ ઉપર સવાર થઆ છે. તે સવાર થઈને અગંન ગુંણ પાસે ગયા છે ત્યાં જઈ મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, સલાંમ આલે કંમરે અગન, તારે અંગને કહ્યું છે, જે વાલેકુમ સલામ અને તું કોણ છે, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, જેનો તું બંદો છે, તેના અમો નુર છીએ, પણ તું કોનો બંદો છે રે અંગન, તારે અંગને કહ્યું છે જે, એક બંદો ખુદાતાલાનો તું છે, તેમ એક બંદો ખુદાતાલાનો હું પણ છું તારે મહંમદને નુરે જોયું છે જે, અંગન તો પોતાના જોર માંહે જાએ છે, અને મોટાઈ તથા તકબુરાઈ કરે છે, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, દુનીઆ માંહે જઈને તું કેવું કામ રીશ રે અગંન, તારે અંગને કહ્યું છે, જે કાંએ મારા મન માંહે આવસે તે કામ હું કરીશ. જો નુર મહંમદના તારે , મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે ના જોઈએ, બંદાને પોતાના મન માનું કામ કરીસ તોબા પડ રે તું અગંન તુ માંહે એબ ઘણી છે. બંદાથી શું થાએ. સાહેબના હુકમ વીનાં જે કાંએ સાહેબનને ગમે તે કરે. બંદાનું કેવું ગજું છે રે અંગન, તારે અંગને કહ્યું છે જે, મુજ માંહે કેવી એબ છે, જો નુરમંહમદના, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, જોર તારું વાએ થકી ચાલે છે, અને મોત તારું પાંણી માંહે છે, તુજ માંહે એવી એબ છે રે અંગન, તારે અંગને કહ્યું છે જે, તમે વણગુને છો જે અમને ગુનેગાર કરો છો. જો નુર મહંમદના, તારે મહંમદને નુરે કહ્યું છે જે, અસતબર તોબા અલા. અમે બંદા સાહેબના ગુનેગાર છું ભાઈ મુજમાંહે તો એબ ઘણી છે. વણગુને તો એક ખુદાતાલા છે ત્યારે મહંમદના નુર ઉપર અગને ઈમાન આણ્યું છે. તારે મહંમદ મુસતફાએ કહ્યું છે જે કલમો



તૈયબનો તુ પડ રે અંગન તારે અંગને કલમો કહો છે, અવલ કલમે તૈયબ, દોએમ કલમે સહાદત અસહદો અન, હક લાએલાહા, ઈલીલ્લાહો મહંમદ રસુલીલ્લાહે વાએદહુઅલા સરીકુલહુ, સેહેદવાંન, મહંમદીન, અબદહુ, વહે રસુલહું, એવો કલમો પડીને મુનીવર દીનદાર થઆ છે. અને મહંમદના દીન માંહે આવા છે. તારે અંગને પોતાના પીર મુરસદ, ગોર કબુલ કીધા છે ત્યાં પોતે નબીની ઉંમત થઈને રહા છે. ત્રીજા અંગને ગુણની વાત સંપુરણ છે.

લીખીતંગ ચોથો ખાખ ગુણ (૪) અહો મેહેત્ર જીબરાઈલ અલેહી સલામ તારે વળી હુકમ ઈલાહી, નુર મહંમદ મુસતફાના, નુરી બુરાખ ઉપર સવાર થઆ છે. તે સવારે થઈને ખાખગુંણ પાસે ગઆ છે. ત્યાં જઈ મહંમદને નુરે કહું છે જે, સલામ આલે કંમરે ખાખ, તારે ખાખે કહું છે જે, વાલેકુંમ સલામ, વાલે રહેમત અલાહે, વહે બરકતહુ, હવે માલહુ, અને તમે કોણ છે, તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, જેનો તું બંદો છે, તેના અમે નુર છઈએ, પણ તું કેનો બંદો છે રે ખાખ, તારે ખાખે કહું છે જે, હું તો બંદો ખુદાતાલાનો ઉંમત નબી આલેવસલમનો છું. જો નુર મહંમદના તારે મહંમદના નુરે કહું છે જે ખાખ ગુંણ તો ગરીબ છે, અતીમન નીઝાર છે તથા મુસતકીંમ છે, તારે મહુંમદને નુરે કહું છે જે, દુનીઆ માંહે જઈને તું કેવું કામ કરીસ રે ખાક તારે ખાખે કહું છે જે, મુજ માંહેથી તો કાંએ ના થાએ, સાહેબના હુકમં વીના, જે કાંએ સાહેબને ગમે તે કરે. બંદાનું ચેતવું કાંએ ના થાએ, અમે તો બંદા ખાખ સાહેબના ગુનેગાર છું. ભાઈ મુજ માંહે તો એબ ઘણી છે. ભાઈ વણંગુને તો એક ખુદાતાલા છે. નબીકા નુર તો બરહક હે, જો નુર મહંમદના, એવું નબી સાહેબ ઉપર ખાખે ઈમાન આણું છે. તારે મહંમદને નુરે કહું છે જે, કલમો તૈયબનો તુ પડરે ખાખ, તારે ખાખે કલમો કહે છે, અવલ કલમે. તૈયબ દોએમ કલમે સહાદત, અસદહો એમન, હક લાએલાહા ઈલલાહો, મહંમદ રસુલલાહે વાએદહુ અલા સરીકલહું સેહેદવાંન, મહંમદદીન અબદહુ વહે રસુલહુ. એવો કલમો પડીને મુનીવર દીનદાર થઆ છે. અને મહંમદના દીન માંહે આવ્યા છે. તારે ખાખે પોતાના પીર મુરસદ ગોર કબુલ કીધા છે તાયાં પોતે નબીની ઉંમત થઈને રહા છે. ચોથા ખાક ગુણની વાત સંપુરણ છે.

ચાર ગુણની ફલપત લખી છે. આહો મેત્ર જીવરઈલ, અલેહી સલામ ખુદાતાલાના વહીં, ત્યાર પછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવુ છે તે નબી મહંમદ મુસતફાએ કહું છે એવા ચાર ગુણ માંહે સેસટ બાંધી છે. એવા ચારે ગુણના જુદા જુદા પ્રકાર છે. તે સરવે ગુણનાં જુજવા લખસણ છે. તે માંહે ખાખ ગુણને તો



દજી મહંમદના નુર ઘણું રાજી ખુસહાલ થઆ છે. તે ખાખ ગુણને તો તેડી કરી પોતાને ગલે લગાડા છે. અને વળી મહંમદને તુરે કહું છે જે, ખુદાતાલા તો જુવે છે, અને તે વળી જાણે છે. અમે ખાખ ગુણને તે કબુલ કીધા છે. તે ખાખ ગુણને તો પાતાના કરીને રાખા છે જે કોએ માનવી જાત છે. તેમાં ચાર ચીજ વગર કોએ નથી. વાએ (૧) પાણી (૨) અંગન (૩) ખાખ (૪) એવા ચારે ગુંણના જવાબ વિચાર છે. એમ ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે. તે નબી સાહેબ કહે છે. આહો મેહેત્ર જીબરઈલ, અલેહી સલામ, ખુદાતાલાના વહી, જે કોએ આદમી માણસ અમે વાએ ગુણ માંહેથી સરજા તથા પેદા કીધા છે. તે લોકો માંહે, બેઈમાની ઘણી હસે તથા વળી મુકર હેસે (૧) જે કોએ આદમી માણસ અમે પાંણી ગુંણ માંહેથી સરજા, તથા પેદા કીધા છે તે લોકો માંહે મસતાઈ ઘણી હસે. તથા વળી બેરહેમ હસે (૨) જે કોએ આદમી માણસ અમે અંગન ગુણ માહેથી સરજા તથા પેદા કીધા છે, તે લોકો માહે જલાઈ ઘણી હસે તથા વળીબેતખર હસે (૩) જે કોએ આદમી માણસ અમે ખાખ ગુંણ માહેંથી સરજા, તથા પેદા કીધા છે. તે લોકો માંહે ગરીબાઈ ઘણી હશે. અતિ મન નીઝાર હસે, તથા મુસતકીમ હસે (૪) એમ ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે. જે ચાર ગુણ માંહેથી ચાર ચીજ પેદા કીધી છે, તે માહેથી અમે ખાખ ગુણને તો અખતીઆર આપો છે. તે ખાખ ગુંણને તો અલાજીએ કબુલ કીધા છે. તે એમ નબી મહંમદ મુસતફાએ કહું છે. આહો મેત્ર જીબરઈલ અલેહી સાલમ તાર પછી વળી ખુદાતાલનુ ફરમાન આવું છે તેમાં ચાર ગુણની ફલપત લખી છે. જે કોએ આદમી માણસ અમે ખાખ ગુંણ માહે થી સરજા તથા પેદા કીધા છે તેને અમે ખાખ માંહે સોંપીસું તથા ભેસત માહે જગા દેસું (૧) જે કોએ આદમી માણસ અમે અગન ગુણ માહેથી સરજા તથા પેદા કીધા છે. તેને જો અમારા મનમાંહે આવસે તો ભેસતમાં જગા દેશુ નહીં તો અગનમાં હલાખ કરીસું (૨) જે કોએ આદમી માણસ અમે પાણી ગુણ માહેથી સરજા તથા પેદા કીધા જે તેને જો અમારા મન માંહે આવશે, તો ભેસત માં જગા દેસું. નહીં તો પાણીમાં હલાખ કરીશું (૩) જે કોઈ આદમી માણસ અમે વાએ ગુંણ માંહેથી સરજા તથા પેદા કીધા છે તેને અમારા મનમાં આવસે તો ભેસતમાં જગા દેસું નહી તો વાએમાં હલાખ કરીસું એમ ખુદા તાલાએ લખ્યું છે (૪).

આહો ભાઈ જીબરઈલ અલેહી સલામ, તારપછી વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે, જે નુર મહંમદ મુસતફાના, તન મુબારક માંહેથી અમે સરવે ખલક જીવા જન જણસ પેદા કીધી છે, તે ઉતપત સરવે નબી સાહેબના તન મુબારક માંહેથી



પેદા થઈ છે. આહો મેહેત્રર જીબરાઈલ, અલેહી સલામ ખુદાતાલાના વહી, વળી તેથી પણ આગળે, નબી સાહેબના નુર થકી દાદા આદમને પોતા છે દાદા આદમ થકી સૈયદોને પોતા છે, ત્યાર પછે કુરાન આએત દુનીઆમાં પરવાર થઆ છે, એમ ખુદતાલાાએ ફરમાયું છે, જે મસ્તક મુબારક મહંમદ મુસતફાનું તે અમે ભેસતની બરકત માંહેથી પેદા કીધી છે (૧) પેસાની મુબારક મહંમદ મુસતફાની તે અમે ભેસતના ચંદ માંહેથીપેદા કીધી છે (૨). આંખો મુબારક મહંમદ મુસતફાની, તે અમે ભેસતના હૈયા માંહેથી પેદા કીધી છે. (૩). રૂ. મુબારક મુહમંદ મુસતફાના તે અમે ભેસતના તેજ માંહેથી પેદા કીધા છે (૪). કાન બેઉ મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે અમે ભેસતના અલફ માંહેથી પેદા કીધા છે (૫). નાક મુબારક મહંમદ મુસતફાનુ તે અમે ભેસતનાં અંબર માંહેથી પેદા કીધા છે (૬). મુખ મુબારક મહંમદ મુસતફાનું તે અમે ભેસતની જોત માંહેથી પેદા કીધા છે (૭). હોઠ મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે અમે ભેસતની તસબી માંહેથી પેદા કીધાં છે (૮). જીભા મુબારક મહંમદ મુસતફાની, તે અમે ભેસતના જીકર માંહેથી પેદા કીંધા છે. (૯). દાંત મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે અમે ભેસતના નુર દાંવણ માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૦). ગળું મુબારક મહંમદ મસતફાનું તે અમે ભેસતના મધ માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૧). ખભા બેઉ મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે અમે ભેસતના જદ માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૨). બાજુ બેઉ મુબારક મહંમદ મુસતફાની, તે અમે ભેસતની કઉવત માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૩). હાથ બેઉ મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે અમે ભેસતની સખાવત માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૪). હૈયુ મુબારક મહંમદ મુસતફાનું તે અમે ભસતનાં જાફરાંન માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૫). આંતરડી મુબારક મહંમદ મુસતફાની, તે અમે ભેસતના સંતોક માંહેથી પેદા કીધા છે (૧૬) હરદો મુબારક મહંમદ મુસતફાનો, તે અમે ભેસતની સબુરી માંહેથી પેદા કીધો છે. (૧૭). હાડ મુબારક મહંમદ મુસતફાનાં તે અમે ભેસતના કપુર માંહેથી પેદા કીધા છે. (૧૮). પગ બેઉ મુબારક મહંમદ મુસતફાના તે, અમે ભેસતની બંદગીન માહેથી પેદા કીધા છે (૧૯). રૂમરાએ મુબારક મહંમદ મુસતફાના, તે અમે ભેસતના ફૂલ ઘાસ માંહેથી પેદા કીધા છે (૨૦). એમ ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે.

આહો મેહેત્ર જીબરઈલ અલેહી સ સાલમ ખુદાતાલાના વહી. એ તારીફ સરવે મહંમદ મુસતફાની કીધી છે. તારે એવી નબીસાહેબની તારીફ સાંભળીને મેહેત્ર જીબરાઈલ, પોતાના દીલજાનથી કલમો તૈયબનો પડા છે. અને તાંહા કહું છે જે અવલ કલમે તૈયબ, દોએમ કલમે સહાદત, અસહદો અન, હક લાએલાહા, ઈલલાહો,





મહંમદ રસુલલાહે, વાએદહુ અલા સરીકુલહુ સેહેદવાન, મહંમદીન, અબદહુ વેહે રસુલહુ, એવો શુધ કલમો પડીને સદક આંણુ છે. તે નબી ગોર ઈમાંમે કહું છે, એવો સુદ કલમો પડીને મરદ તથા ઓરત ઈમાંમ સાબુત રાખસે, તે જીવતો ભરતી હોસે, તાહાં અમર લીલા ભોગવશે, એવી નુરનામાની હકીગત તમામ સુધ સપુરણ છે, જે કોએ ભણે સાંભળે, નર કે નાર, તે ફરી નહી અવતરે આવાગમન જુગ સંસાર, એ નુરનામું વાચે તથા સાંબળે તે ગત જમાતકુ સલામ છે, મહેજદ મહેરાજકું સલામ છે, નુરનામું સંપુરણ છે સહી. નુરનામાના હરફ, નવસે નવાણુ ઉતારી કાઢા છે (૯૯૯)



''નુરનાંમાની ખાસીએત લખી છે.''

તારપછી વળી ખુદાતાલનું ફરમાન આવું છે. આહો મેહેત્ર જીબરીલ, અલેહી સલામ, એમ નબી સાહેબ કહે છે. એ તારીફ સરવે નુરમહંમદ મુસતફાની કીધી છે. જે કોએ ઈમાનસું વાંચે, તથા સાંભળે, નુરનામું લખીને પોતાની પાસે રાખે, તથા લખીને પોતાના ઘર માંહે. રાખે, તો તેને ખુદાતાલ પોતાની પનાહમાં રાખશે, તે બંદાને દીન દુનીઆ માંહે, પોતાના કરીને રાખસે. વળી જે કોઈ બંદાને અજલ આવી પાંચસે, તેને અંતકાળને વીખે નુરનામું સંભળાવું હોએ તો તે બંદાનો રૂહુ કબજ કરતાં સોહેલો થાએ, ફિરસતા તેનું અવલનામું લખસે, અને વળી બીજી પણ મદદ ફિરસતા કરસે, તે બંદાના ગુના દીન દુનીઆના, તથા આખરીતના ગુના સાહેબ ફજલ કરસે, તેને કબરસતાન માંહે, આજાર થાસે નહીં, તેની મીટી, ચામ, હાડ ખાસે નહીં, તેને ખુદાતાલા સેતાનથકી દૂર રાખસે, તેને ચાર કીતાબ પડયાનો સવાબ થાશે. પેલા કીતાબ તોરીત મેહેત્ર મુસા (૧) બીજા કીતાબ જબુર મહેત્ર દાઉદ (૨) ત્રીજા કીદાબ એન્જી મેહેત્ર મુસા (૩) ચોથા કીતાબ કુરાઆન મહંમદ મુસતફા સલલા આલે વસલંમ (૪) એવા ચાર કીતાબ પડયાનો સવાબ થાસે.

જે કોઈ બંદો ખુદાતાલાનો નુરનામું વાંચે, તથા સાંભળે, તથા લખીને પોતાના ઘરમાં રાખે, તો તે બંદાનાં ગુના, તેના માતપીતાના, ગુના, તેના સાતપરીઆનાં ગુના સાહેબ ફજલ કરસે, જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સંભળે, તેના દુસમન દફે થાએ, તે બંદા ઉપર સેતાન મુકર ચાલે નહીં તેને સાહેબ આખરીતના આજાર થકી રાખી લેસે. તેને ગાજી ઉમરદનો લાભ થાસે. તેને દુનિયાના તોફાનથી સાહેબ



સામી લેસે, તેને અવલ માણસની સોબત માંહે સાહેબ રાખસે. અને વળી હકતાલાએ ફરમાવું છે જે નબી સાહેબનું નુરનામું છે તે માહે જે કોએ શંકા લાવસે તો તે કાફર થાસે અને જે કોઈ સહી કરીને માનસે તે તો મુનીવર ભેસતી હસે. જે કોએ નુરનામુ વાંચે તથા સાંભળે તેની મુરાદ હાંસલ થાશે, તેને ત્રણ હજાર ત્રણસોને સીત્તેર (૩૩૭૦) પેગાંબર જમાડાને સવાલ થાસે તેને એટલો સવાલ ખુદાતાલાએ બકસો છે. જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળે તે બંદાને ગેબ થકી રોજી આવસે, તે બંદાનો મરતબો મોટો થશે, વળી એક નકલ કહો છે જે સુલતાન મહંમદ ગજનવીને રહેમતને કાજે, હકતાલના નુરનામા માંહેથી નવસેં નવાણું હરફ ઉતારી કાઢા છે. એ હરફ સાંભળીને ઘણું ખુસહાલ થયા અને વળી મનમાંહે જાણ્યું છે જો એ હરફ સુલતાન મહંમદ ગજનવીને દેંઈ મોકલીસુ, તારે તે વાતની ખબર સુલતાન મહંમદ ગજનવીને થઈ છે. તાહાં અઢાર દિવસની વાટ હતી. તાહાંથી પોથી સામી ચાલી આવી છે તારે તે કીતાબ સુલતાન મંહમદ ગજનવીને દેઈ મુકા છે, તાહાં માણસ ઘણાં હતા, તરકને આરબ ઘણા હતાં, તે માણસ હરફ દીઠા, તથા સાંભળા છે, તે સાંભળીને ઘણું ખુસહાલ થઆ છે, તેને ઘણું હાંસલ થર્યું છે, સુલતાન મહંમદ ગજનવીએ કિતાબ પોતાની પાસે રાખી છે, વાંચી જોઆ છે તથા વાંચીને ખુદાતાલાનું સુકરાઆન કીધું છે, તથા ઉઠીને કુરબાનીઓ કીંધી છે. અલામત તથા ફજલસકાની તથા હાલી મોવાલીને ખેરાત ઘણી કીધી છે. પછે એ હરફ ઈમાંમે મંગાવી લીધા છે. હકીકત સરવે વાંચી જોઈ છે, અને હજરત રસુલની મોહેર છે તે નુરનાંમા ઉપરથી થઈ છે જે એ કિતાબ સુલતાન મહંમદ ગજનવીને બકસા છે, એણે ગુના મોટા કીધા છે, તે પણ બકસા છે. જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળે તેને ઘણી ઈજત દીધી છે, અને દોસદારી દેતા હતા, તેના મોટા ગુના સાહેબે બકસા છે, તેને કાજે ભેસતના દરવાજા સાહેબે ઉઘાડી મેલા છે, તેના વખાણના જવાબ સાંભળો, તેને બારહજાર ગુલામ આઝાલ કીધા છે તેને એકહજાર મોલગઢ ચણાવી લીધા છે, એવડી શોભાની તથા મહેરબાંની એવડી રાહેત ખુદાતાલાએ બકસી છે, તેને તે બરકત નુરનામાની છે.૬

જે કોએ નુરનામું વાચે તથા સાંભળે તેને દુખ દવા કાંએ ના થાએ, તેને ખુદાતાલા પોતાનું પનાહમાં રાખસે જે કંઈ પેદાસ મહંમદ મુસતફાની વાંચે તથા સાંભળે, નુરનામું લખીને પોતા પાસે રાખસે, તે જયારે નીમાજ પડે, તારે સીજદા ઠેકાણે રાખશે, તે નુરનામાં સાથે સીજદો કરે તો તે ને કુલ ફેરા પેગાંબરને નમવાનું ફળ થાએ, તેને ખુદાતાલા પોતાના પનાહમાં રાખસે, જે કોએ મહંમદ મુસતફાની

પેગાસ તથા તારીફ દીલ દઈને સાંભળસે, તેને સવાબ એક હજાર વાર કુલહવાલા પડાને સવાલ થાસે, દોસતી ઈમાંની જેવડો સવાલ મરતબો મોટો થાસે જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળે તે દીન થકી બાજ નહીં થાએ પછી વળી રેવાએત કીધી છે, જહાં.સુધી પોતાની જગા ભેસતમાં થાસે જે એકદીન મહંમદ રસુલલા મેહજદ ખાનામાં બેઠા હતા તારે, વઈ જીબરાઈલને ખુદાતાલાએ મોકલ્યા છે ત્યાં વઈ જીબરાઈલ આવ્યા છે. તે વઈઆના હાથમાં મેવા બે હતા એક તો ઉસ (૧) બીજો તો સોફ (૨) તે વઈઆએ કહ્યું છે જે આહો મહંમદ રસુલલાહે એમ ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળે, તથા લખીને પોતાના પાસે રાખસે તેના હકતાલાએ મરતબો મોટો કીધો છે તે બંદાની કમાઈ મોટી થઈ છે, એમ હકતાલાએ ફરમાયું છે, તે ખબર વઈ જીબરઈલે મહંમદ રસુલલાને દીધી છે. જે કોઈ ઈમાંનસુ વાંચે તથા સાંભળે, તે બંદાને સાહેબ મોજ દેસે, તથા કરમ બકસીસ કરશે સરવે મીમીન મરદ, તથા ઓરત જારે મલીને મરત લોક માંહેથી જાસે, અને આસમાંન નવનેજા ઉપર આવશે, તા હકતાલા તેબંદા ઉપર મોજ દેસે, તથા સફાએત કીધી છે, હજાર વરસ લગી જઈ મુકામ માંહે બંદગી કરસે, તથા સારી ઉંમર રોજા રાખસે તેનો સવાલ તે બંદાને બકસો છે તે ખુદાતાલાએ પોતે બકસો છે તેના દુસમન દુર થાસે તે બંદા ઉપર છળ જાદું કેનું ચાલશે નહીં, જે કોએ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળે તેને એક હજારને એક (૧૦૦૧) રોજા રાખ્યાનો સવાબ થાસે, તથા બરકત સુભાનોની તે બંદાના ગુનાં બકસસે, તે બંદાના ગુના નાના મોટા હોએ, તો તે પણ સાહેબ બકસસે. જે કોઈ નુરનામું વાંચે તથા સાંભળી જૂએ તેની રૂવાની પૂરી પાક થાએ, તારે હકતાલાએ ફરમાવું છે જે, ભાઈઓ હું તેનો ખુદાતાલા છું, જે નુરનામું વાંચે, તથા સાંભળે તેને સાહેબ પોતાની પનાહમાં રાખસે, જે કોએ બંદો સોમવારની રાત્રે, તથા સુક્રવારની રાત્રે વાંચે તથા સાંભળે, તથા બીજાને સંભળાવશે, તેને હરામ થકી વેગળો રાખશે, તેની ખુદાતાલાને ઉમેદ ઘણી છે તારે વળી ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે, જેમ માણસના નાના મોટા કીધા છે, અને બુજરંગી કાંઈ આપી છે. પેલા પેગંબરતો ઈસારહુઅલા (૧) બીજા પેગંબરા તો મુસેકરીમુલા (૨) ત્રીજા પેગાંબર તો ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ (૩) ચોથા પેગાંબર તો ઈદરીસ (૪) પાંચમાં પેગાંબર તો યાકુબ (૫) છઠાં પેગાંબર તો ઈસમાએલ તેમની અમે ભેસતમાં જગા રાખી છે, જે કોએ નુરનામું વાંચે, તથા સાંભળે, તેનો હું ખુદાતાલા છું, અમે તેનું અવલનામું લખીએ, તે બંદાના દસહાજાર ગુના હોએ, તો પણ સાહેબ બકસા છે તે બંદા વાસતે દરહજાર હવેલી ભેસતમાં

થાસે તે બંદાનો મરતબો મોટો ઓલીઆના જેવડો થાએ, અને રોજ કયામતના દીન સુધી ફિરસત ભેસતની કોરે લેઈ જાસે, તેને ભેસતની રાહત મોટી થાશે તે બંદાના ડીલમાં જેટલા મવાલા છે, એટલા ગુના હોએ તો પણ સાહેબે બકસા છે, સાંમી બીજી પણ મદદ કરશે, તે બરકત સરવે નુરનાંમાની છે, જે મલાએક જમ બે એક તો મુનફીર (૧) બીજા તો નકીર તે બંદાની કબરમાં પુછાઉં લેવા સારૂ આવશે, તે સામે સરખરૂ થાસે, તે ફિરસ્તતે કહું છે જે શુદ રહેમત છે રે બંદા ઘોર કયામતના દુખ આસાન છે તે બરકત કલમા તૈયબની છે આવું ખુદાતાલાનું ફરમાન આવું છે. આહો મેહેત્ર જીબરઈલ, અલેહી સસલામ ખુદાતાલાના વહી એ નુરનામાની હકીકત, નબી મહુંમદર રસુલલલાએ સંભળાવી છે નુકનામું ખાસીએત સુધાં સંપુરણ છે. અવલ કલમે તૈયબ, દોએમ કલમે સહાદત, અસદોહે અન, હક લાએ લાહા, ઈલલાહો, મહંમદ રસુલલાહે, વાએદહુ અલા સરીકુલહુ, સહેદવાંન મહંમદીન, અબદાઅબદુ, વહેર રસુલહુ.

--- ❋❋❋ ---

શ્રી દોવા બાજુની બાજનામું લખું છે.

બીસમીલા હરરહેમાન નરરહીમ, નાદેઅલીયન, મજહરૂલ, અજાએબ તજદહુ ઔન લકા, ફીન્નાવાએબે, કુલ્લો હમ્મીંવ, વગમ્મીન, સયંનજલી, બકુદરતેકા, યા અલ્લાહ, યા અલ્લાહા, યા અલ્લાહ, બ નબુવતકા, યા મોહંમદ, યા મોહંમદ, યા મોહંમદ, બવીલાયતેકા, યા અલી, યા અલી, યા અલી, યા દાફી, યા માફી, યા સાફી, યા કાફી, યા સાફેઉલ, અજીંમ, યા મનુ, યા જનુ, યા સુબહાનુ, યા સબહૈમનુ, યા અમીરૂલ, મોમેનીન, યા જલીલ, યા જલ જલીલ, યા રબતુંહી ખુદાવંદા ગુના કદમો, દૂર, હરબલાએ રદબાસદ, યયા અમીરૂલ મોમીન, યાઅલીયુન, યા વલીયુન, અનામદીન ઈલમે, વઅલીયુમબાબોહા બેહ, સુબહાતેકાત, આલાહુઅલા, રબ્બીલ અરસીલ, અજીમે, સુબહાનેકાત, આલાહુઅલા, રબીલ, આલમીન, સુબહાનેકાત, અલાહુઅલા, જબારીલ મુત કબ્બેરો, સુબહાનેકાત અલાહુઅલા, ખાલેકીલબારેઓ, સુબહાનેકાત આલાહુઅલા, મુસવવેરીલ, હકીમો સુબહાને કાત આલાહુઅલા મુસવરેરીસ સાદીકો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, હેયલ કૈયુમે, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, બઆદીલ મુબાદે, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, વાએસ રૂતાલેફીન, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, અલીઉલ કબીરો સુહબાકાત આલાહુ અલા કાદેરૂલવાએદો,

સુબહાનેકાત આલાહુ અલા હમીંદુલમજીદો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, અવવલુલ આખેરો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા બાતેનુંજ જાહેરો, સુબહાનેકાત આલાહુઅલા કાદેરૂલ કફુરો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા અજીમુસ સતારો. સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, કાદેરૂસ સમદો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, જકીલુલ કફીલો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, હકીમુલ કરીબો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, માલેકીલ કરીમો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, મુત આલુલ હકો સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, બાએસુલ વાએસો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, બકિયુલદાએમો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, કરીબુલ મવજુદો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, મન્નાનીલી મોબુદે સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, હન્નાલીલ મન્નાનો સુબાનેકાત આલાહુ અલા ગનીઉલ મોયજીજે, સુબહાનેકાત આલાહુ રજાફીર રઉફો, સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, હન્નાનીલ મુસતાઆનો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, હબીબુસ સુલતાનો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, વકીલુલ કફીલો સુહનેકાત આલાહુ અલા કાદેરૂલ મુક્તદેરો સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, હેય્યુલ મોજીબો સુબહાનેકાત આલાહુ અલા અલાહો મુલકરીમો સુબહાનેકાત આલાહુ અલા સત્તારીલ ઓયુબે, સુહાનેકાત આલાહુ અલાલા, વહાબુર રફીઓ, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, કબીરૂલમુતઆલી, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, સાદેકુલવાએદો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા તૈયુબત તાહેરો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા વકીલુલ વહેસરો લેહુદીન, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, હેય્યુલ બકીઓ, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, વલીઉન નાસેરો સુબહાનેકાત આલાહુ અલા સમીઉન બસીરો, સુબાનેકાત આલાહુ અલા કવીયુલ આતમામો, સુહાનેકાત આલાહુ અલા. મેહેજોરૂત તાઅજુબો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા, મોમેનુલ મોહયમેનો, સુબહાનેકાત આલાહુ અલા. હબીબુલ હમીદો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, મઆબોદુલ મજીદો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, તબીબુલ વહાબો. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, ખયરૂલ ફાદેલીન. સુબહાનેકાત અલાહુ અલા, ખેયરૂલ નાસેરીન સુબહાનેકાત આલાહુ અલ્લા, ખેરૂલ હાકેમીના સુબહાનેકાત આલાહુ અલ્લા, ખયરૂલ ખાલેફીના સુબહાનેકાત આલાહુ અ્લ્લા ખયરૂલમુત આબેદીના સુબહાનેકાત આલાહુ અલ્લા, ખયરૂલ નાતો નીના સુબહાનેકાત આલાહુ અલા ખયરૂલ અહેરખાના સુબહાનેકાત આલુહ અલાલા, ખયરૂલ તાહેરીના સુહબાનેકાત અલાહુ અલ્લા, હા ઉલાએ ફી જલુફીલ્લાહ, સુબહાનેકાત અલાહુ અલ્લા, વલીઉલકરીમો સુહાનેકાત આલાહુ અલ્લા, વેહદહુ લાશરીકો, સુબાનેકાત આલાહુ અલ્લા, વહોવા અલહમ્દોલીલ્લાહે, વલમયુકા, ઐયા કાવલકાદેરો. હેયુલ બાતેનો, યામને વતો હય્યુલ લાયમુતો, બેયદેકલખેર ઈન્કા અલા કુલલો સ્યઈન કદીર, બકાજુલ જલાલે, ઐયુલ ફનાએ, હરીકુલ કાદેરો, કુલ જાહેરો વહોવા કુલજનુહાર, અલા ખયરેહી જુલકરીમા,

ઈમાનુલ્લા એલહેય્યો વતરજોકો મંનતસાઓ, બેગ્યરહી સાબ અબરેદો બાકી હૈયો, અસોતયમના વાવેતા, હોવ અંજલીના, અલા કુરાનીલ મુસતીમ વઆજલો ફુલકિતાબ, યા બાકેરૂહા યા કાદેરૂલલાહો મુત્તકીના વબલાયા મુજલ્લાહા, અબુહુલ્લાહો, અલા હૈ અલ્લાહો, અલા હૈયુમ કૈયુમે, વબલાયા મુજલ્લીના, સનેતા સીના વ યાસીના, વલ કુરઆનીલ હકીમ વલેકુમ કલેમાહા વ મૈંય્યસાઓ વ તહીય્યાતો ઈમામ તૈય્યેબાતો માતરા, બકિઉલ જન્નુના, વઈન્નલ્લાહા, અંજરૂનકવા કેબા, યા સર્મીઉલ્લાહો, સત્તર હુલાયકી, હમતીલ વહાબો, કુલ સાહેદીના, હંક્કતવરાતા, વ જબુરાના, વ ઈન્જલા, વ કુરાનીલ, અજીમે, વહાબાકુલ્લ્લાહા, હુજજેતના હુકકમલ્લાહો અજમેઈન અલાવ બલાયા, યા કોદેરોહું, યા વાહેદહુ, વજલ જલાલહુ, વજઅલો અલા, તઆમુંન બહરયના, હર્મીદના, હમદહુ, કલાઅકુઆ, હનુસાઅદના, માફઉવા, યા અલ્લાહ, યા નાસેરો, ઈન્નાવ ગઈવા બલાહો, બનીઆ, વહેલાનો જમાનો હુ હરુ મહાલઓ માસુમહા હૈબુલમાના, અનુલ્લાહો, મુલ્લજીના, યા શાફેઉલ, અજીંમ, વાએજીનાહમુમો, જન્નુના, સલામુન, અલ્લા, નુહુન ફીલ આલમીન તાફીલના, અલાઆફીલના, રોજુલના મુસા, નાફે અલતા, અલ્લા અમ્મે રસુલા, હુમાઈના અલા અસુરાના, મસલોકા, મલાએહુ, અલ્લાહો, બમીન અલ્લાહ, ઈમાના યા સુબાહાના અબુહુરેના વમાકુન્નાલના અનારીયતીમો, બ સુલતાંનુલ્લાહ, બનલહુંનના, લાઉલૈતા, લેમાંના, અજીમાં, અલાલઝીના, જેઆલા કવલેકુરાના, કેતાબુલ અઝીમા, ફવારેકુલનાલા, હમીના અઝીમોહા રીદવાંનુઅલ્લાહે તઆલા. અલ્હીમં, અજમઈન, કુરઆન, જઅલના. બરીરના કુરઆન, યા અલી, યા રસુલ્લાહે, મુસલેમીના, અલ્લાહો, અલહંમદોલીંલ્લાહે રબ્બીલ આલમીંન, અલ્લાહો અલા આખેરીત તાજેબીના, મુસાવદના, હૈયુલ કમાલે, કુલહોવલ્લાહો કુરઆના કુલીલ્લાહુમ્મા, યા રફુ, હાઊલાએ રદકુલ બલાએ, અમાયા ખમાહા અલા અબદહુ, ફીલના, ખીલના, વઆયતેહુ, ફીબની ઈસરાઈલ, વ ઈય્યાકુલ કાફીઆ, વ ઈય્યા અકુલ્લાહીલ્લઝીન કિતાબુલ કુરઆના હો, અલા કવલેહી, અલાખયરે ખલકેહી, અલ્લાહો અજીમા, વ તહેરાતો, વલ મહેરાજો, બ રહેમતેકા, યા અરહરાહેમીન, યા અલ્લાહ, નુરુસ સમાવાતે, વલઅર્દ, યા કરીમો, યા રહીમો, યા અલીયુલ અજીમો, હકલાએલાહા ઈલલાહો મહંમદ રસુલલાહે.

--- ❄❄❄ ---

બાજનાંમાની ખાસીએત લખી છે.

એ દોવા બાજુની કહે છે, જે ખુદાતાલા પાસેથી મેહેત્ર જીબરાઈલ લાયા

છે. એ દોવા લાવીને નબીસાહેબને સોંપી છે એ દોવાનો સવાબ કેટલો છે તે કોઈ જાણતું નથી. એક ખુદાતાલા જાણે છે. એ દોવાની કઉવત બરકતથી જમીંન, આસમાન થર રહા છે જે મલાએકત અજરાઈલ, હુકમ ખુદાતાલાનો લેઈ અને દુનીઆ માંહે જીવ લેવા આવે છે. તે કઉવત બરકતથી મેહેત્ર અસરાફેલ, સુર ફુંકે છે. તારે દુનીઆ સર્વે ઉઠશે, એ દોવા બાજુની બાજનામું કહે છે. તે ભેસતને બારણે લખી છે, તે મેહેત્ર જીબરાઈલ કહે છે, હર રોજ એ દોવા વાંચે તથા સાંભળે, તથા લખીને પોતાની જમણી બાજુએ બાંધે તો ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે, તેને ઘોરના આજાબ દુઃખ નહી થાએ, કાંએ તે જીવ દોજખ પણ નહીં જાએ, વળી જે કોઈ સુરતા રાખીને વાંચે, તથા સાંભળે તેને સાહેબ મેહેરબાની કરી પોતાના ફરજદનની પેઠે રાખશે, તે વહી જીબરાઈલ કહે છે, ઈયાં મહંમદ મુસતફા, જે કોએ તમારી ઉંમત માંહેથી સરવે ઉંમર મધે વાર એક જીવતાં સુધી વાંચે તથા સાંભળે, તેને સાહેબ પૈગંબર ઠેકાણે રાખશે વળી કોઈને દુખ થયું હોએ તો, એ દોવા લખીને ફક્ત મધ સાથે પીએ તો, તેની દેહીના દુખ દૂર જાએ, વળી કોઈને ઘેર ખાતર પડ્યુ હોએ તો, એ દોવા લખીને ઘર ઉપર મુકએ, તો એ દોવાની કઉવત બરકતથી ચોર આવીને આંગણે ઉભો રહે. કદી દુસમનને હાથે આવ્યા હોઈએ તો, એ દોવા પડીએ, તો સાહેબ છોડાવે સહી. વળી એ દોવાની ફજરની નિમાજ વખતે વાર ત્રણ, તેવા દીન ત્રણ સુધી પડે તો મલાએક જણ સીત્તેર હજાર તે બંદાની રક્ષા કારણ ઉભા રહે. તે મલાએક જીબરાઈલ કહે છે, જે કોએ તમારા ઉમ્મત માંહેથી, હરરજો એકવાર જીવતાં સુધી પડે, તેનો સવાબ લખો છે. તે ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે તેને ભેસત માંહે એક હજાર શહેર બકસીસ કરશે. એક એક શહેરમાં સીત્ર હજાર ઘર હશે. એક એક ઘર માંહે સીત્ર હજાર તખત રચા હશે. એક એક તખતના ઉપર સીત્ર સીત્ર હજાર હુરાં બેઠી હશે, એક એક હુંરાના હાથમાં સીત્ર હજાર જાતના મેવા ચીજો ભરી હશે. તે બંદા એકને કાજે તે ઈઆ મહેત્ર જીબબઈલ કહે છે. આહો ભાઈ મહંમદ મુસતફા તમારી ઉમત માંહેથી હરરોજ વાર એક જીવતાં સુધી પડશે, તે રોજ કયામતને દહાડે પુનમના ચંદરમાં જેવા નરમલા થાશે. એમ ખુદાતાલાએ ફરમાવું છે. તે વહી જીબરાઈલ કહે છે. જે ઈયા મહંમદ મુસતફા જે કોએ તમારી ઉંમત માંહેથી એ બાજુની દોવા વાર અગીઆર દીન એક પરતે તેવા દીન અગીઆર લગી પડશે, તો તેને વાસતે ખુદાતાલા પોતાનો બુરાખ મોકલશે, ત્યારે હકતાલા પાસે હજરત પેગાંબર બેઠા હતા. ત્યારે તે વેળાએ મહંમદ રસુલલાએ પુછું છે ઈયા પાક પરવરદેગાર એણે બંદે દુનીઆં માંહે કેવી કમાઈ કીધી છે જે

તમે પોતાનો બુરાખ મોકલો છે. તારે ખુદાતાલાએ કહ્યું છે જે, એણે બંદે દુનીઆ માંહે દીન પરતે વાર અગીઆર એ દોવા બાજુની પડી તથા સાંભળી છે તેવા દીન અગીઆર લગી પડી છે. તે જીકર બંદગીને વાસતે ખુદાતાલાએ પોતાનો બુરાખ મોકલાવ્યો છે. ઈયા મહંમદ મુસતફાએ વઈ જીબરાઈલ કહે છે જો કોઈ દોવા ડુંગર ઉપર બેસીને પડે તો ડુંગર થરથર ધ્રુજે, જો એ દોવા પડી પાણી ઉપર ફૂંક નાખે તો પાણી પાછું ફરે, અને મારગ આપે સહીં. એ દોવા જમીન ઉપર બેસીને પડે તો જમીન અજબરૂપી થાએ, એ દોવા પડે તો ખુદાતાલા મહેરબાની ઉપર આવીને તે બંદાના કુલ ગુનાં બકસે, એ દોવાની સફાએત રસુલ પેગંબરે ઘણી ઘણી કીધી છે એ દોવા જેવી બીજી દોવા એકે નથી એ અલાતાલાઈ બાણ કહેવાય છે તે મેહેત્ર જીબરઈલ કહે છે. યા મહંમદ મુસતુફા જો કોઈ દુસ્મનને હાથે આવ્યા હોઈએ તો, એ દોવા પડીને જાએ તો, ફતેહ કરીને આવે સહી એ બરકત સરવે તે દોવાની છે ખાસીએત સંપુરણ છે.

--- *** ---

દોવા રતનનામાની લખી છે.

ફરમાનજી બીસમીલા હરરહેમાન નરરહીમ

રંજ યા શાહ મનાઈ, સંગ રહો યા સાંઈયા, યા સલાયુન્નાસ, યા દોઆ ઉન્નાસ, યા સખી યા શાહ, યા તો શાહ તું. યા તો માહ તું, યા શાહ તુમ અલી, દુના નહિ યા શાહો શહા, દિમાગ યા શાહસે હુવા એ હસન, શાહ એ હુવા, યા રતન, યા રતન, યા રતન, હક લાએલાહા ઈલ્લલ્લાહો મોહમ્મદુર રસુલુલ્લાહે.

રતનનામાની ખાસીએત લખી છે.

જે કોએ દુસમનાઈ કરતો હોય અને ઘણું દુખ દેતો હોય, તો એ દોંવા દરરોજે વાર સાત પડે તો તેનો જીભ્યાનો જુલમ બંધ થાએ સહી. (૧) વળી કોઈ મોટા માણસ સાથે તથા બુજરગ પીર પેગાંબર સાથે તથા સાહેબ સાથે દોસ્તી કરવા ચાહતો હોય તો એ દોવા લખી તાવીજ કરી પોતાની જમણી બાજુએ બાંધે તો સાહેબ સરવે કામ સુધ કરે, મેહરબાની ઉપર આવીને, તે બંદાના કુલ ગુના બકસે, અને બલા દફે થાએ, બીજુ વળી ખુદાતાલ કરે તો ઘા, તીર, બંદુક, લાગે નહિ. પાણી તથા આતંસ લોપે નહિ, સાહેબ કરે તો સીત્ર હજાર બલા લોપે, નહિ સલેમાન

પેગંબર એ દોવા દરરોજ વાર એક પડતા, તેને દોવાની બરકતસું દોલત બુજરગી પાયા. વળી એ દોવા હરરોજ વાર એક પડે તો તે બંદાના દુ:ખ આજાર હોએ, તો તે સાહેબ આસાન કરે સહી. જે કોએ કામ સાહેબ પાસે માગે, તે કામ સાહેબ પુરૂ પાડે સહી વળી કોઈને નાસુર થયું હોય તો મીઠા તથા લોબાનનો ધૂપ દઈએ, નાસકોરી ઉપર અને એ દોવા હરરોજ વાર સાત તેવા દીન સાત લગી પડે તો તે સાહેબ આસાન કરે સહિ બાજુ વળી દુસમન ઘણો આજાર દેતો હોય અને આપણાથી રહી ના શકાતું હોય તો તેના નામની નઈએત કરી, કાગળ ઉપર પુતળું કરીએ, અને એ દોવા હરરોજ વાર-એકવીસ તેવા દીન એકવીસ લગી પડીએ એને પુતળા ઉપર ફૂંક મારીએ તો દુસમનનો સંહાર થાએ, દુસમન દફે થાએ, વળી મનમાંહે જાણે જે દુસમન ગયો કરીએ તો કાગળનું પૂતળું પાણી સાથે ધોઈ નાંખીએ, તો આસાન, આરામ ઉપજે સહીં. વળી કોઈનો વાણોતર, ચાકર, ગુલામ, બંધીવાન નાસી ગયો હોય તો એકાંત ઠેકાણે બેસી લોબાનનો ધૂપ કરીએ ને દોવા હરરોજ વાર સાત પડીએ તો પાછા ફરીને ઘેર આવે, વળી કોઈએ કામણ કર્યું હોય અને માલમ પડતું ના હોય તો ધોળા મરગડાની કોટે એ દોવા લખીને બાંધી એ તો જહાં કામણ કર્યુ હોય ત્યા જઈને મરગડો પગે ખોતરે તો કામણ હોય તે માલમ પડે સહી. વળી કોઈ બંદાને આજાર ઘણો હોય તો મોરના પીંછા લઈને ઝાડો નાખીએ, અને એ દોવા હરરોજ વાર સાત પડે તેવા દીન સાત લગી પડીએ, તો સાહેબ આશાન કરે સહી. વળી કોઈની આંખો દુખતી હોય, અને સહી ન શકાય તો મોરના પીંછા લઈને ઝાડો નાખીએ અને એ દોવા હરરોજ વાર સાત પડવી, તેવા દીન સાત લગી ઉજણી નાંખીએ તો, સાહેબ આસાન કરે સહી. રતનનામાની ખાસીએત સંપુરાણ છે.

--- ✪✪✪ ---

અલીની અરજી

ફરમાનજી બીસમીલા હરરહેમાન નરરહીમ

યા શાહઅલી (૧) શેર અલી (૨) શાહદાનઅલી (૩) મરદાનઅલી (૪) પંજા અલી (૫) આખર અલી (૬) અવ્વલ અલી (૭) આગે અલી (૮) આધારે અલી (૯) ઓધારે અલી (૧૦) અનાયાસે આવે અલી (૧૧) આચારે અલી (૧૨) ઓછી નજરે ભાગે અલી (૧૩) અરજે અલી (૧૪) આભારે અલી (૧૫) અજીમ

અલી (૧૬) અજર ટલે ત્યાં આવે અલી (૧૭) અઢારે અલી કા વાસ (૧૮) અઢારે વર્ણમાં વ્યાપિક અલી (૧૯) કોઈના જાણે અલીકી ગલી (૨૦) આણ ચલે ત્યાં આવે અલી (૨૧) આતન અલી (૨૨) અર્થે અલી (૨૩) આપે અલી (૨૪) સાફી અલી (૨૫) અક્ષર અલી (૨૬) અમ્મર અલી (૨૭) આહારે અલી (૨૭) આલે અલી (૨૯) આવે અલી (૩૦) અહેશાને આવે અલી (૩૧) હયાએ અલી (૩૨) આસીવે અલી (૩૩) વસીલેથી જાએ અલી (૩૪) ઉમ્મેદે અલી (૩૫) ઉજમે અલી (૩૬) કેવળ જ્ઞાન કથે સો અલી (૩૭) ખેવટ અલી (૩૮) ખબરદાર અલી (૩૯) ખભા ઠોકીને તારે અલી (૪૦) ક્ષમા કરે ત્યાં આવે અલી (૪૧) બડાઈથી નાસે અલી (૪૨) એક તો મેં અલી (૪૩) પરવસે અલી (૪૪) ક્રિયાએ અલી (૪૫) કશણીએ અલી (૪૬) હસણીએથી ખસે અલી (૪૭) યતીમ કે પાસ આવે અલી (૪૮) અર્થ લોભ કે ધાએ અલી (૪૯) ત્યાં નહીં આવે અલી (૫૦) આકારે અલી (૫૧) અલી કા જ્ઞાન વિચારો (૫૨) આખર અલી (૫૩) અલી કા ભેદ ભમાવે (૫૪) આગે અલી (૫૫) અલી કી અરજી માંહે રેહવે એ ઘર આવે અલી (૫૬) અલી કા આશન બુઝે, તો સબ કુચ્છ સુઝે (૫૭) બુજ પડે તો સબ કુચ્છ પાવે (૫૮) દુઃખ દારીદ્ર ભાગકર જાવે (૫૯) અમ્મર જૂઠ નિકાલ કર દેવે (૬૦) સાચકર બંદગી કીજીએ તો અમ્મર સુખડા પ્રેમે લીજીએ (૬૧) સુખડા હોવે સબ દુઃખ જાવે (૬૨) જો બુઝે આશનકી રહા, તો પાવે અમર અલીશાહ (૬૩) પેહેલી કીલી હિકમતની કીજીએ (૬૪) એ અલી અમ્મદ ઘરમાં રહીજે (૬૫) દુજી કીલી દાવા દૂર (૬૬) જો અમર અલીકા વરસે નુર (૬૭) ત્રીજી કીલી તનપાક શા કી (૬૮) જો અલી પાસે રહેમત માગી (૬૯) ચોથી કીલીએ કે ચંતે (૭૦) પાંચમી કીલી પાંચે વાતો (૭૧) આશ રાખીને કીજે વિન્નતી (૭૨) છઠ્ઠીના કોલ કરાર તે પાલો (૭૩) સાતમી કીલી દર્શન ધ્યાન (૭૪) જો અમર અલીકા વિચારો જ્ઞાન (૭૫) જોઈએ આશન એક ઈમાન (૭૬) આશન અમ્મર કીજે વસ (૭૭) જો આશ રાખે તો પાસે છું (૭૮) દુઃખ જાવે (૭૯) દારિદ્ર જાવે (૮૦) ભૂતકા ભિતર ભાનું (૮૧) શયતાનકા શિર ઉડાઉ (૮૨) વીરકું ખેદન કરૂં (૮૩) મેલીકું મલ મુત્રમે ડાલું (૮૪) ચોકીકી ચોકીમે જાણું (૮૫) ટુણા કરે ઉસે ઉભા બાલું (૮૬) બલતા રહેવે (૮૭) અમ્મર જલ્તા (૮૮) અમ્મર બલ્તાં (૮૯) અમ્મર દોઝખ (૯૦) અમ્મર ભોમ (૯૧) ભેરવકે આગે ભીત ઉઠાઉં (૯૨) શીકોતરીકું સાંકલ પીનાઉં (૯૩) કુલબલા જલ ભસમ હોવે (૯૪) સબકી અરજી અલીકી આણ (૯૫) સંભારો અરજી સબ દુખ ભાજું (૯૬) સંભારો અરજી ન હોવે જાન (૯૭) અરજી ઉપર લાવો ધ્યાન

(૯૮) અરજી અલી એમ બોલ્યા બયાન (૯૯) જીવતાં અવતરિયા ધ્યાન (૧૦૦) સંભારો અરજી અલી એક ઈમાન (૧૦૧) ઈમાનસે આવે અલીકા ભેદ પાવે (૧૦૨) એક બાર બાંચે તો ઈમાન રાખે (૧૦૩) (દો વાર વાંચે તો કુલ દુઃખ ભાંગે (૧૦૪) તીન બાર વાંચે તો કુલ બલા જાય (૧૦૫) નિમર્ળ હૃદય કરે તો અમ્મર થાય (૧૦૬) અરજી અમારી (૧૦૭) કસ્ટી તમારી (૧૦૮) રાખો જારી તો આવે અલી મુરારી (૧૦૯) ઝીતો અમારપુરી સારી (૧૧૦) ઉઘડી બારી (૧૧૧) દોવા દૂર કરારી (૧૧૨) ઈકોતેરસો પરીયા તારીયા (૧૧૩) માયા મહોને મારીયા (૧૧૪) પંચભૂતને વારીયા (૧૧૫) કરજો અલીની યારી (૧૧૬) કરજો અલીની ઉવારી (૧૧૭) અલીવલી અલ્લાહ સાચા (૧૧૮) એક ખુદા તું (૧૧૯) હક લાએલાહા ઈલિલાહો મહમદુર રસુલ્લિાહે.

--- ☆☆☆ ---

હિન્દુ વેદ-પુરાણોમાં પેગમ્બરો

••• ભવિષ્યપૂરાણ •••

બહુરૂપમહ કૃત્વા ત્વેચ્છા પુરયામ્યહમ આદમો નામ પુરુષ : પત્નિ હવ્યવતી તથા !!૧૮
વિષ્ણુ કર્દમના જાતો મલેચ્છ વંશ પ્રવર્ધનો !! હસ્ત્વિન્તદો તત્ર કલિશનંદ સંકુલ !!૧૯

ભાવાર્થ : આદમ નામવાળા પુરૂષ તથા હવેવતિ (હવાં) નામવાળી પત્નિ હતા. વિષ્ણુ કર્દમથી મલેચ્છ વંશ ઉત્પન્ન થયો. વિષ્ણુ કર્દમના દિકરા આદમ થયા. અને તેમનાથી મલચ્છનો વંશ ચાલ્યો.

દિયશતાષ્ટ્ર સહસ્ત્રો દ્રે શેષે તુ દ્રાપર યુગે મલેચ્છ દેશષ્ય યા ભૂમી ભવિતિ :
કિર્તિમાલીની ૨૮ — પાના નં. ૩૧૫,૩૧૬

ભાવાર્થ : આઠ હજાર બસો વર્ષ દ્રાપરયુગમાં રહેશે. ત્યારે આ ભૂમિ મલેચ્છ કિર્તિમાલીની થઈ જશે.

ત્રિશતરં નવશતં તસ્યાયુ : પરિકીર્તિતમ ! ફલના હવનં કુર્વન્પત્ન્યા સહ દ્રિવં ગતઃ !!૩૪
તસ્માજ્જાત, સુતઃ શ્રેષ્ઠ) શ્વેતામેતિ વિશ્રુતઃ ! દ્વાદશોત્તરવર્ષ ચ તસ્યાયુઃ પરિકીર્તિયમ !!૩૫
પાના નં. ૩૧૭

ભાવાર્થ : જે આત્માના ધ્યાનમાં જ પરાયણ હતા અને ઈન્દ્રીઓનું દમન કરવાવાળા હતાં, એટલે તેમનું નામ આદમ થયું અને તેમની પત્નિ હવ્યવતિ (હવાં) નામવાળી કહી છે. પ્રદાન નગરની પૂર્વભાગમાં મહાવન અદનાબાગ ઈશ્વરદ્વારા કરેલ પરમ સુંદર અને ૪ કોસ વિસ્તાર વાળું કહેલ છે. ત્યાં પાપ વૃક્ષની નીચે જઈને પત્નિનાં દર્શન માટે તત્પર હતાં. કલિએ ત્યાં સર્પરૂપે હતો, તે ધૃત કલિએ વિષ્ણુની યાજ્ઞા ભંગ કરી, તેમનાંથી જે સંતાન થયા મલેચ્છ કહેવાયા.

લોભકસ્તસ્ય તનયો રાજ્ય સપ્રશંત માઃ ! સપ્તસપ્તતિરેવાસ્ય તત્પ રાચાત્સ્વર્ગિતિ ગત : ૪૪
તસ્માજ્જાત : સુતો ન્યુહો નિર્ગ તસ્તૂહ એવસ : તસ્માન્નુહઃ સ્મૃત : પ્રાજ્ઞે રાજ્યં પંચશતં કૃતમ !!૪૫
પાના નં. ૩૧૮, ૩૧૯

ભાવાર્થ : મલેચ્છવંશથી નુહ નામનાં પુત્ર ઉત્પન્ન થયા હતાં, તેમના દિકરા શિશ, શામ, અને ભાવ ત્રણ પુત્ર થયા નુહ વિષ્ણું ભક્ત હતા, તેઓ, સૌહમના ધ્યાનમાં પરાયણ રહેતા હતા, એકવાર વિષ્ણુ ભગવાને સ્વપનમાં નુહને કહ્યું મારું વચન સાંભળ આજથી સાતમે દિવસે પ્રલય થસે. તમે મનુષ્યો સાથે નાવ દ્વારા જીવનની રક્ષાકરો, હે ભક્ત તું સર્વ શ્રેષ્ઠ થઈશ. તે સ્વપ્નની આજ્ઞાને સ્વીકારીને સુંદર નાવ બનાવી જે ત્રણસો હાથ લાબી અને પચાસ હાથ પહોળી હતી. અને ત્રીસ હાથ ઉંચી હતી એવી બહુજ સુંદર હતી , જે સમસ્ત જીવો માટે પુરતી હતી,

દદર્શ બલવાન રાજા ગૌરાંગ શ્વેતસ્ત્રકમ !!૨૨ કો ભવાનિતિ તં પ્રાહ સ હોવાચ સુદાન્વિતઃ !

ઈશપુત્ર ચ મરં દિદ્ધિ કુમારીગભસભવમ !!૨૩ મલેચ્છધર્મસ્ય ચમત્કારં સત્વ વ્રત પરાયણમં!

પાના નં. ૪૧૭,૪૧૮ શ્લોક નં. ૨૨-૨૩

ભાવાર્થ : મલેચ્છોનાં વંશમાં કુવારી કન્યાંથી ઈસું નો જન્મ થયો. તેઓ મલેચ્છોના ધર્મ વક્તા હતાં, અને સત્યવર્ત પરાયણ હતાં., જેથી તેઓ, ઈસું મસિહા નામે પ્રસિધ્ધ થયા, તેઓ શ્વેત વસ્ત્ર ધારણ કરતાં હતાં,

મહામદ ઈતિ ખ્યાત : શિષ્ય શાખા સમન્વિતઃ !૫ નૃપશ્ચૈવ મહાદેવં મરુસ્થલનિવાસિનમ !
ગગારજલશ્ય સંસ્તાપ્ય પંચગ વ્યસમન્વિત ! ચંદના દિભિરમ્યરર્ય તુષ્ટાવ મનસા હરમ !!૬

પાના નં. ૪૧૯,૪૨૦ શ્લોક નં. ૫-૬

ભાવાર્થ : મલેચ્છ વેશમાં મલેચ્છ વંશમાં મહામદ નામથી પ્રસિધ્ધ અને આચાર્યથી પદે સન્માનીત થયા, શિષ્યોની શાખાઓમાં પણ સન્માનીત થયા હતા, તેમને મરૂસ્થળમાં નિવાસ કરવાવાળા મહાદેવની પંચજન્ય યુક્ત ચંદન આદી વડે ગંગાજળથી મનથી હરની (શિવ) તુષ્ટ અથવા સ્તુતિ કરી હતી.

સ્થાપિતં તૈશ્ચ બૂમધ્યે ત્તોષુર્મદતત્પરાઃ ! મદહોનં, પુર જાતં તેષાં તીર્થ સમ સ્મૃતમં !!૨૨
રાત્રો સ દેવરુપશ્ચ બહુમાયા વિશારદઃ '! પૈશાચં દેહમાસ્થાય ભોજરાજં હિ સોડવ્રતીતં !!૨૩

પાના નં. ૪૨૨-૪૨૩ શ્લોક નં. ૨૨-૨૩

ભાવાર્થ : મલેચ્છ દેશમાં મદહીન પૂર (મદીના) તીર્થની સમાન પ્રખ્યાત થયાં, તેમને આર્યધર્મને સમસ્ત ધર્મોમાં અતિઉત્તમ માન્યો, તેમના શિષ્યો મનુષ્ય લીંગ છેદન તેમજ ખતના કરાવવા વાળા શિખા-ચોટી વગર તથાં દાઢી રાખવાવાળા ઉચે સ્વરે બોલવાવાળા બધાંજ ખોરાક ખાવાવાળા થયાં, કોલ સિવાય સમસ્ત પશુ તેઓનો ખોરાક છે. મુસલ વડે તેમનું સંસ્કાર ધર્મ વિધી છે.

પાના નં. ૧૬ થી ૧૮

હિન્દુ વેદ પુરાણોમાં પેગંબરો

સંપાદકીય

આ પૂરાણમાં રાજા ઈશ્વાકું અને પૂરૂરવા આદીથી ઉત્પન્ન સૂર્ય અને ચંદ્ર વંશ થી અતિરિક્ત અને અનેક એવા વંશોનું વર્ણન આવેલું છે જેમને આપણે અન્ય દેશો અથવા વિધર્મી માનીએ છીએ.

દા.ત. જેમકે આ પૂરાણમાં હજરત ''નુહ''નું વર્ણન મલેચ્છ નામથી આપેલ છે. અને લખેલ છે. કે તેઓ ભગવાન વિષ્ણુનાં ભક્ત હતા, અને ઈશ્વરની યાજ્ઞા થતાં કૃપાથી જલ પ્રલયથી બચીને તેમણે નવીન માનવ વંશની સ્થાપના કરી છે આદમ અને હવાં ને પણ વિષ્ણુ ભકત લખ્યાં છે. અને બતાવેલ છે કે તેઓને કળિયુગનાં બહેકાવાથી ભગવાન દ્વારા વર્જીત વૃક્ષનું ફળ ખાવાથી નવી સામાજીક મર્યાદાની શરૂઆત થઈ જે આત્માનાં ધ્યાનમાંજ પરાયણ છે જેમને ઈન્દ્રીઓનું દમન કરવાથી આદમ નામની પ્રાપ્તિ થઈ તેમની પત્નિ હવ્યવતી (હવા) નામ વાલી કહેલ છે પ્રદાન અદન નગરની પૂર્વમાં મહાવન નામનું એક ઉદ્યાન પરમ સુંદર અને ચાર કોસ

વિસ્તાર વાળું કહેલ છે. તે વનમાં પાપ વૃક્ષની નીચે તેઓ પોતાની પત્નિનાં દર્શનમાં તત્પર હતા, અને કલિ ત્યાં આવી ગયો, જે સર્પનું રૂપ ધારણ કરેલ હતું. તે ધૃતના કહેવાથી વિષ્ણુની યાજ્ઞા ભંગ કરવાવાળા થયા. આદમને તે વૃક્ષથી લોકમાર્ગ પ્રદફલ ખાધું આદમ નવસો ત્રીસ વર્ષ (૯૩૦) જીવીત રહ્યા તેમનાં પુત્ર પૌત્ર થયાં. તે બધાં મલેચ્છ કહેવાયા. આદમ પોતાની આયુષ્યની અતંમા ફળોના હવન કરતાં પત્નિ સહિત દિવ્ય લોકમાં ચાલ્યા ગયા. ઘણાં વાચકોને આ વર્ણન અજાયબી જેવું લાગશે. પણ જેઓ જાણે છે કે સંસારમાં સમસ્ત ધર્મ અને સભ્યતા આર્યધર્મ અને ભારતીય સંસ્કૃતિથી નીકળી છે. તેઓને આમાં કઈ નવાઈ નહીં લાગે. પ્રાચીન ઈતિહાસોમાં શોધ કરવાવાળાનું કહેવું છે કે વૈદિક ધાર્મિક ક્રિયાઓ સિધ્ધાંતોમાં પરસ્પર મતભેદને કારણે બહુ સંખ્યક ભારતવાસી જે અશુર, દૈત્ય, પણી, આદિ કહેવાતા હતા. તેઓ સમુદ્ર માર્ગે ઈરાક, પેલેસ્ટાઈન, મિસર આદિ ચાલ્યા ગયા. અને ત્યાં તેઓ નવી સભ્યતાને જન્મ આપ્યો. તેમાં અશુરોએ અશીરીઆ અને પણીઓએ ફિનીસીયા આદિ રાજ્યોની સ્થાપના કરી. આમાં કંઈ પણ સંદેહ નથી. કે તેઓ સમૃદ્ર પારના દેશોમાં ભારતનાં સંબંધ હજારો વર્ષથી ચાલ્યા આવે છે અને ક્યારેક મેલ-જોલ અને કયારેક લડાઈ-ઝઘડા દ્વારા તેમનાથી આપણાં આદન, પ્રદાન થયાં કરે છે. વેદોમાં પણ એવાં સંઘર્ષોનું વર્ણન મળે છે. સંભાવના છે કે એવી જ કોઈ જાતિ દ્વારા એક આર્ય નરેશપુત્ર ભુજ સમુદ્રના મધ્યમાં આક્રતં કર્યું હતું. જ્યાં તેઓની રક્ષા અશ્વિની કુમારોએ કરી હતી. એવી દશામાં જ્યાં સુધી યુહદી ધર્મજે પાંચ હજાર (૫૦૦૦) વર્ષથી પૂર્વે ચલાવેલ છે. ઈશાઈ ધર્મ બે હજાર (૨૦૦૦) થવા આવેલ છે. અને મુસલમાની ધર્મ (જે ફક્ત ચૌદસો (૧૪૦૦) વર્ષ જુનો છે. જ્યારે ન હતું ત્યારે તે સમયે ત્યાંના નિવાસી ભારતીય ધર્મની એક શાખાના રૂપમાં રહી હોય તેમાં અસંભવ શું છે ?

ભવિષ્ય પૂરાણ પ્રથમ ખંડ પંડિત શ્રી રામજી શર્મા આચાર્ય
પ્રકાશક સંસ્કૃતિ સંસ્થાન ખ્વજા કુતુબ વેદ નગર બરેલી યુ.પી

વેદ

૧. જેવી રીતે વેદ મતનો દાવો છે કે વેદ ઈશ્વરની વાણી છે. તેમ મુસલમાનનો પ્રતિવાદ છે કે કુરાન અલ્લાહનો કલામ (ભાગવત વાક્ય) છે. તેવી રીતે ઈરાની તોહરેતને કલામ મુલ્લાહ માને છે આ બધાની પાસે તસ્વર વચન અવતરીત થયાં પરંતુ આશ્ચર્યની વાત છે કે કોઈએ ઈશ્વરને ઓળખ્યા નહીં કયાં છે ક્યાં રહે છે સું પદાર્થ છે કોઈ સમજ્યા નહીં. જુઓ કુરાન પોતે પ્રતિપ્રદાન કરે છે કે હું નિર્વાચીત છું એક વિશાલ કુરાનથી આ વાત સ્પષ્ટ અને સર્વ વિદિત છે કે કુરાન પ્રતીલિપી છે એક સન્માનિત પરિષ્કૃત અને ગૌરવશાલી કુરાનનો ઉપરોક્ત સ્પષ્ટીકરણ છે પરંતુ મુસલમાનભાઈને ખબર નથી કે એ પ્રતીષ્ટીત કુરાન ક્યાં છે તથા અન્ય મતવાળા પાસે છે કે નહી કથન છે કે દિવ્ય કુરાન લોહ મહફૂજ અને (સુરક્ષિત પટ) પર અંકીત છે. કબીર મન્સુર પાના નં. ૨૬

કાળ પુરૂષની ઉત્પતી

(૨) અક્ષર અંસનો સત્ય પુરૂષના છઠ્ઠા પૂત્ર છે અક્ષર અંસ તથા સત્ય પુરૂષના વિચારથી એક ઈંડ બન્યું ઈંડ ફૂટવાથી કાળ પુરૂષનો જન્મ થયો. તેમને અક્ષરે નિરંજને નામ રાખ્યું. મનુ સ્મૃતિ આધારે ઈંડમાંથી બ્રહ્મા પ્રગટ થયા એ પરિબ્રહ્મ છે. તોરેત મત પ્રમાણે સર્વત્ર જલ મગ્ન હતું અને ઈશ્વરની આત્મા કબુતર રૂપે તરતી હતી. જંબુર મત પરમેશ્વર સમુદ્રો ઉપરે ગર્જતાહતા સામવેદ મતે એક ઈંડમાંથી બે ભાગ થયાં અડધામાંથી આકાશ અને અડધામાંથી પૃથ્વી બની. તેજ નરનારીરૂપે સમસ્ત સંસારમાં ફેલાયા. આ ઈંડાનું વૃતાંત ઈન્જલમાં ધ્વની રૂપે છે. એજ સમ્સત બ્રહ્માંડના સ્વજક રૂપે છે. આ નાદ છે. તેને શબ્દ કહો યા વાણી અથવા કલમા કહો આ ઈંડાને આદિમાં અદભૂત થયો અન એજ આદિ પરિબ્રહ્મ પ્રતીપાદન થયું

પાના નં. ૬-૭

(૩) આ કાલ પુરૂષ નિરંજનના ઘણાં નામ છે. જેમ કાલ, કેળ, ઓમકાર, અંકાર, નિરંકાર, નિર્ગુણ, બ્રહ્મ, બ્રહ્મા, ધર્મરાજ, ખુદા, અલ્લાહ, કરિમ, બ્રહ્મ, અદિત, કેશવ, નારાયણ, હરીહર, વિસંભર, વાસુદેવ, જગદીશ, જગન્નાથ, જગપતિ, રામેશ્વર, પરમેશ્વર, ઈસ, વિશ્વનાથ, ખાલીક, રબ, રબ્બીલ-આલમીન તથા હક્ક પ્રભુથી અનેક નામ છે. પાના નં. ૮

ત્રીદેવની ઉત્પતિ ત્રણ દેવે માતાને પૂછયું

તબ બ્રહ્મા પૂછત મા તારી કો તોર પુરૂષ કોની તૂ નારી.
હમ તુમ તુમ હમ ઓર ન કોઈ તુમ હી પુરુષ હમ હી તોરી જોઈ

પાના નં. ૧૩

અદનાબાગ આનંદવન - બ્રહ્માને માટે બ્રહ્મલોક, શીવને માટે શીવલોક, કૈલાસ ધામ સર્વોપરી છે. એવી રીતે પૃથ્વી પર કાશી પુરી અતી રમણીય સ્થાન બ્રહ્માને માટે નિર્માણ થયો. ત્યાં બ્રહ્મા અને વિષ્ણુ બંને ભાઈ બિરાજમાન થયા. વિષ્ણુને પોતાના માટે વૈકુંઠ બનાવીને બ્રહ્મા આનંદવનની રચના કરી. આ આનંદવન વશુંધરાનું સ્વર્ગ કહેવાયું. પૂર્વારંભ આનું નામ આનંદવન હતું. આનંદ નામ ખુશી, પ્રસન્તાનું છે. વન નામ બાગનું છે. આ બંને શબ્દ સંસ્કૃત ભાષાના છે. આરબવાસીઓએ આ શબ્દનું ઉચ્ચારણ ઠીક ન થવાથી આનંદનું પરિવર્તન અદના થઈ ગયું. વન નો શબ્દ અરબી ભાષીમાં બાગ છે. જેથી આનંદવન નું નામ અદના બાગ થઈ ગયો. બાગેઅદના વિષ્ણુએ બ્રહ્મ સાવિત્રી માટે સુંદર રચના કરી. આ આનંદવનને હાલમાં કાશી પણ કહેવાય છે. અને વારાણસી તેનું જ નામ છે. આનું વર્ણન તોરતના ઉત્પતિ પ્રકરણમાં આવે છે. જે ખુદાને પૂર્વમાં અદનાબાગ બનાયા. બાગે અદનમાં તોરેતનું અવતરણ થયું ત્યાંથી બનારસ પૂર્વ દિશામાં છે. આના સમાચાર મુસ્લીમ ગ્રંથોમાં છે કે આદમ હિંદુસ્તાનથી મક્કા હજ્જ કરવા ગયા કરતા હતા. કબીર સાહેબનું વચન છે કે બ્રહ્મા ને આદમ કહેવાય છે. અને બ્રહ્મા બનારસમાં રહેતા હતા. આ આનંદવનની પ્રશંશા કાશી ખંડમાં જુઓ. બ્રહ્મા અને શીવ બંને ભાઈ ત્યાં જ નિવાસ કરતાં હતા.



મરગાય બ્રહ્મા કાશી કા વાશી. શંભુ સહિત મુવા અવીવાસી
મથુરાનો મરગમો કૃષ્ણ ગોવાળો. મર મર ગયા દશે અવતારી.

કબીરમનસુર પાના નં. ૩૯-૪૦

પ્રકાશક : મોતીદાસજી, ચેતનદાસજી, ચેતનધામ, સીયાબાગ, વડોદરા, કબીરમનસુર પ્રથમ ભાગ.

૪ પુસ્તકનું વર્ણન

૪ વેદ પૂર્વમાં ૪ કીતાબ પશ્ચિમમાં

કબીર સાહેબના ગ્રંથોમાં ઉલ્લેખ છે સદરહુ ચારવેદોથી ચાર પુસ્તક કાઢીને પશ્ચિમના દેશના લોકો માટે આપવામાં આવી જેથી કરી ધાર્મિક તથા લૌકિક નિયમોનું સાવધાન પૂર્વક અનુસરણ થાય. ચાર વેદ તથા ચાર વેદ પુસ્તકમાં લેસ માત્ર પ્રમ સીધાન્તીક અંતર નથી. ફક્ત ભેદ એ છે કે ભારતીય પરંપરા અનુસાર ચાર વેદ આપ્યા અને પશ્ચિમ પરંપરા અનુસાર ચાર કિતાબ લીપી બંધ થઈ જે જાતિઓ માટે પુસ્તક ઉતરી તેમાં તેમના વૈદ્યાનીક કર્મોનું વર્ણન છે. એવી રીતે જે જાતિ માટે જે ઉપયુક્ત હતું તે અનુસાર તેઓને શિક્ષણ મળ્યું દરેક સમુદાય માટે પ્રથમ પુસ્તક નિર્ધારીત થઈ અને નબીઓ તથા ઈસા મસીહના સાથીઓ દ્વારા પૃથ્વીના નિવાસીઓને તેમનો ઉપદેશ આપવામાં આવ્યો. પ્રત્યેક નબી અને ઈશ્વરીદૂત પોતાની બુદ્ધિ અનુસાર ઉપદેશ દેતાં આવ્યા સત્યસાર તો કોઈ પ્રકાશિત હૃદય સંત જ સમજે છે. અન્ય શું સમજે. આ ચાર વેદ પૂર્વ માટે અને ચાર કિતાબ પશ્ચિમ માટે નિર્મિત થઈ. સંપૂર્ણ ધરાધરમાં બ્રહ્માડ વ્યાપી પ્રચલિત થયા. પશ્ચિમના ચાર પુસ્તકોના નામ છે તોરેત, જંબુર, ઈન્જીલ અને કુરાન.

કબીર મનસુર પાના નં. ૪૭

પ્રથમ તોરેતનું વર્ણન

સદરી સ્થાન ઉપર વિષ્ણુ ભગવાને પોતાની અનુમતિ અનુસાર રૂગવેદથી કેટલાંક વિષયોનું નિર્વાચન ઈસ્રાઈલી સમાજના હેતાર્થ લૌકિક અને ધાર્મિક કર્મોપયોગી સમજણ મૂસા ને પ્રદાન કરી સદરી રૂગવેદના મતનુસાર દૂત અને અનાદૂત બલીનું વિદ્યાન મૂસાને નિર્દેશ કર્યો એ વિદ્યાન સંહિતા મૂસાની કિતાબ તોરેત નામથી પ્રખ્યાત થઈ. એ સર્વપ્રથમ પુસ્તક છે. જે પશ્ચિમ દેશવાસીઓને ઈશ્વર તરફથી પ્રદત થઈ પરંતુ એમનું પૂર્વાકાર રૂપાંતરિત થયેલ છે. છતાં પણ સંદરી પુસ્તકને રૂગ્વેદનું પ્રમુખ અંશ મનાય છે. જો કોઈ રૂગ્વેદ તથાં તોરેતને અલગ - અલગ વાંચવામાં આવે તો નિષ્કર્સ એકજ આવશે તેમાં સંદેહ નથી. એવું કબીર સાહેબનું વચન છે.

કબીર મનસુર પાના નં. ૫૪

બીજું પુસ્તક જંબૂરનું વર્ણન

આ બીજું ધર્મ પુસ્તક જંબૂર હજરત દાઉદ માટે ઉતરી આનું નિર્વાચન સામવેદથી થયું સમસ્ત સામવેદ પદ્યાકાર તથા ગીત સંગ્રહ છે તેમના સમાન જંબુર કિતાબ છે. વાદ્યકળા કુશળ અને ગીત વિદ્યાન નિપૂર્ણ દાઉદ નબી પ્રભુ પ્રેમમાં મગ્ન રહેતા હતા. પરમ પ્રિતી સહીત ભાગવત ગુણ ગાન મધુર સ્વરોમાં ગાયા કરતા હતા. તેમના રાગ આલાપમાં એવો પ્રભાવ હતો કે પત્થર

પણ પીગળી જાય દાઉદ ગીતની પ્રશંશા ગ્રંથોમા વર્ણીત છે. આનુ મુળ સ્ત્રોત સામવેદથી છે અને સામવેદ ગૌરવ મહિમા વિશ્વ વિખ્યાત છે. અંગ્રેજીમાં પણ સામનામ ગીતનું છે. અને સામ્સ ઓફ ડેવીડ દાઉદ ગીતને કહે છે. આમ અર્થાત ગીત અને ડેવીડ નામ દાઉદનું છે. અસ્તુ આ જંબુરને સામવેદ માનવું જાઈએ. પાના નં. ૫૪

ત્રીજું પુસ્તક ઈન્જીલનું વર્ણન

આ ત્રીજું પુસ્તક ઈન્જીલ હજરત ઈસા માટે તૈયાર થઈ આ ઈન્જીલને અજુર્વેદ માનવું જોઈએ સદરી ત્રણે કિતાબ ત્રણે વેદ લીધે ત્રણે વેદ અને તેમની વિશેષતા મીલાવી જોવું જોઈએ તો કોઈ ભેદ નથી. પાના નં. ૫૪

ચોથું પુસ્તક કુરાનનું વર્ણન

આ ચોથું ધર્મ પુસ્તક કુરાન હજરત મોહંમદ સાહેબ અંતિમ ઈશ્વર દુત માટે અવતરિત થયું આનો ચુનાવ અથર્વવેદ સાથે છે. જે વિષયો અથર્વવેદમાં છે. તેજે આ કુરાનમાં છે. આ વાતની પુસ્ટી માટે અલ્લલાહ નામનું નિરુપણ અલ્લાહો ઉપનીષદમાં જુવો. જે કોઈ અથર્વવદ અંતરગર્ત અલ્લાહ ઉપનીષદનું સરખામણી કરશે તો સ્પષ્ટ પ્રતીત થશે કે આ કુરાન હકીકતમાં અથર્વવેદ છે. એ અલ્લાહઉપનિષદમાં અલ્લાહ અને મોહંમદ રસુલ્લાહના પાવન નામોથી મહિમા ગુણ ગૌરવ પ્રશંશા અકીત છે. જે વાતો કુરાનમાં વાતો છે. તે સર્વ અલ્લાહ ઉપનિષદ અને અથર્વવેદમાં છે. પાના નં. ૫૪

કુરાન અથર્વવેદ છે.

ઉપયુર્કત ચાર પુસ્તક પશ્ચિમના ચાર વેદ છે. અને ચાર વેદ પૂર્વમાં ચાર વેદ પશ્ચિમના આ અખિલ બ્રહ્માડમાં પણ પ્રદર્શનાથે નિયુકત થયાં આ આઠ વેદોના ધર્માનુશાસનના અનુગામી સમસ્ત માનવ સમાજ થયા એક સમુદાય બીજા સમુદાયની સાથે વાદ વિવાદ કરીને પોતાને શ્રેષ્ઠ અને સાચા તથા બીજાને હલકા અને જુઠાં પાડવાની ચેષ્ઠા કરે છે. આ બાબતની તેમને કંઈ ખબર નથી. કે આ આઠે વેદના પ્રણેતા એક જ છે. તથા આ બધામાં એક જ સિદ્ધાંતનું નિરૂપણ છે. આ આઠે વેદ નારાયણે નિરંકાર પ્રણીત છે. માનવ સંતતીને આ વાતનું જ્ઞાન નથી કે આનું ઉલ્લંઘન કરવાથી મુકિત પંથ કેવી રીતે મળશે જેવી સ્થિતિમાં બધા આઠ્ ગ્રંથો વાળા ભ્રાતી ભરેલા છે. તો પછી કોણ કોને મુકિત માર્ગ બતાવશે. આ વેદો વાળાએ ઈશ્વરને જાણ્યા નહીં અને ન તો મુકિત માર્ગ નો પરિચય સમજયા પાના નં. ૫૫

મહંમદ સાહેબ

મુસલમાન ભાઈઓ મહંમદ સાહેબને અંતિમ અનાગત વક્તા સમજે છે આ ત્રણે શ્રેષ્ઠ ભવિષ્ય વકતા છે. મૂસા-ઈસા-મહંમદ-ઈબ્રાહીમના સંતાન છે. કબીરજી કહે છે. મહંમદ મહાદેવના અવતાર છે. મહાદેવ ભૂત-પ્રેત, જીન, પરી, રાક્ષસ, દૈત્ય ઈત્યાદીના બાદશાહ છે.

તેમ મહંમદ સાહેબ જ્યારે પૃથ્વી ઉપર પોતાનો ધર્મ પ્રચલિત કર્યો ત્યારે સહસ્ત્રો જીન પરી ઈત્યાદિ પોતાની ઈચ્છા મુજબ મહંમદ સાહેબના શિષ્ય બન્યા. સર્વેને મહંમદી કલમ પઢયો આ મહંમદ પ્રાચિન ગૂરૂ છે. મહાદેવની તુલના છે. જ્યારે મોહંમદ સાહેબે જ્યારે મકકા નગર બહાર હાંક લગાવી ત્યારે હજારો માણસો મહંમદસાહેબના શિષ્ય થયા વિષ્ણુના ઉપરાંત મહાદેવ સમસ્ત દેવતાઓની અપેક્ષા શ્રેષ્ઠ છે. મહાદેવ તથા મહંમદના ગુણ એક સમાન છે. માર કાટ રક્તપાત વિનાસ લીલા વિગેરે આપનો ધર્મ છે. સૃષ્ટિના આરંભમાં શિવજીએ ભક્તિ ચલાવી મનુષ્ય જાતિના ગુરૂ થયાં. તેજ અંતિમ અનાગત વક્તા બન્યા. સંસ્કૃતમાં મહાદેવજીનું નામ મહામદમ છે. અર્થાત અત્યંત ક્રોધીત એજ મહાદેવ અરબીમાં મહંમદ થયા. આ મહાદેવ તેજ છે. જેમણે સૃષ્ટિના આરંભમાં પૂજા તથા યોગ વૃતિ સંસારમાં પ્રચલિત કરી ભવિષ્ય પુરાણમાં તેમને વિપ્રકુમાર કહેલ છે. મહંમદ સાહેબે અરબીમાં સંકરાચાર્ય ભારતવર્ષમાં તેઓ બંને શિવજીના અવતાર છે. આ શીવ તથા વિષ્ણુનાં ધર્મ સમસ્ત પૃથ્વી પર ચાલે છે. અને પૂજાય છે. બ્રહ્માની કોઈ પૂજા કરતું નથી. કબીર સાહેબનું કથન છે.

પાના નં. ૩૯૪-૩૯૫

ચોથું પુસ્તક કુરાન

એવાં કેટલાંક તાત્પર્ય કુરાનમાં આવે છે કે જે સંકેતિક રહસ્યમય પ્રતીક છે. સૂરએ યુસ તથા લુકમાન આયતથી પ્રમાણીત થાય છે કે આ કુરાન સ્વયં પ્રગટ કરે છે જે પૂર્વની કોઈ પુસ્તકમાંથી છૂટી પાડવામાં આવેલ છે.

અલ્લો ઉપનિષદ

અલ્લા ઉપનિષદ જેમ કે અલ્લા અને રસુલની પ્રશંસા કરેલ છે તેમની અનુસાર આરંભમાં કલમે લોહ ઉપર લખ્યું તેજ આજ દીન સુધી બરાબર ચાલે છે. ઘટવધ નહી (લાઈલ્લાહઈલ્લાહ મહંમદ રસુલીલાહ) કહેવાય છે જે પહેલું હતું તે આજ પણ છે. આજે છે તેમને સંસ્કૃતમાં મહામદમ કહે છે. એજ અત્યારે મહંમદ સાહેબ છે.

સદરી ઉપનીષદથી કુરાન અથર્વવેદ પ્રમાણીત થાય છે.

કુરાન લખ્યા પહેલા અલ્લાહના નામથી લોકો સારી રીતે પરિચિત હતા ચારે કિતાબ લખ્યા પહેલાથી પ્રાચીન કાળથી લોકો અલ્લાહનું નામ જાણતાં હતાં અને યાદ કરતાં હતાં એટલે આ કારણથી અલ્લાહ વેદથી છે. પ્રાચીન કાળ તેમજ ઉત્પતિ સમયથી અલ્લાહનું નામ હતું અને છે. અલ્લાહનું નામ મહંમદ પહેલા હતું અને મહંમદ પણ મહંમદથી પહેલા હતા અલ્લાહ અને રસુલ અલ્લાહ પૂર્વકાળથી ચાલ્યા આવે છે. પાના નં. ૩૯૪,૩૯૫,૪૧૬,૪૧૭,૪૧૮,૪૧૯

હજરત આદમ

૧. હજરત આદમ પરમેશ્વરના પુત્ર હતા તેમની ક્રાંન્તી તથા તેજ બધા પેગંમ્બરો કરતાં વધારે હતી. કબીર સાહેબ કહે છે કે આદમ બ્રહ્માના અવતાર છે. હજરત આદમને ઘણી વખત

પરમેશ્વરના દર્શન થયા હતા. તોરેત તથા કુરાન બંને પ્રમાણ કરે છે કે ખુદાયે આદમને પોતાના સ્વરૂપના બનાવ્યા તેમાં પોતાની આત્મા આપી. એટલે ખુદાનો મનુષ્યમાં આગમન થયું. આદમ બધા જ મનુષ્યોમાં ગમન કરતાં ગયાં. એટલે એકથી અનેક થયા સર્વે મનુષ્યનું શરીર અને આત્મા આદમનું શરીર અને આત્મા છે. અને આદમનું શરીર ખુદાનું શરીર આત્મા છે. આદમમાં ખુદાએ આગમન કર્યું. આદમ ખુદાની આત્મા શરીર છે. જુઓ કુરાન (૧૪) સીપારા સુરત હજર (૨) રકુ (૨૯) આયાતમાં લખેલ છે.

કબીર સાહેબનો ગ્રંથ મહંમદ બોધમાં લખેલ છે કે મહંમદ સાહેબ પુન : પેદા થશે તેમને સત્યગુરૂનો ઉપદેશ મળશે. તેઓ મૂક્તિ પામશે. આ બાબત નાનક સાહેબની સાખી છે. જુઓ નાનક સાહેબ જન્મ સાખીમાં લખેલ છે. જ્યારે નાનકશાહ મક્કા ગયા હતા ત્યારે મરદાના મીરાશીને કહ્યું હતું તેઓને મહંમદ સાહેબ પંદરસો વર્ષ વૈકુઠમાં રહીને ફરીથી પૃથ્વી પર આવીને એક સૂદ્રને ઘેર જન્મ લેસે તેઓને પરલોકીક સત્ય ગુરૂ મળશે. તેમની કૃપાથી દયાથી તેઓ પરમધામ સીધા આવશે. અહીં બન્ને મહાપુરૂષોના કથનથી મહંમદ સાહેબ આવાગમન પ્રમાણીત થાય છે.

કુરાનનું મુખ્ય ધર્મ

બીસમીલ્લા હરી રહેમાન નીર રહીમ

(મીમ-લામ-અલીફ)

કુરાનનું મુખ્ય વિવરણ આ ત્રણ શબ્દ છે. જે કોઈ આ ત્રણ અક્ષરોને સારી રીતે સમજશે તે જ ખરો મુસલમાન છે. આ (મીમ) (લામ) (અલીફ)ના બહુજ ગુઢ અર્થ છે. આ ત્રણ અક્ષર અતિરિક્ત અને બીજા અક્ષર મુક્તાંત અને મોક્ષ દાયક છે પણ અર્થાતમાં આ ત્રણ અક્ષર મુખ્ય છે. તે માટે આ ત્રણ અક્ષરને પ્રથમ રાખેલ છે. બીજા સુરાની બકરની પ્રથમ આયાત છે. જેટલા ઈમામ અને કુરાનના ટીકાકાર થયા કોઈએ આ ત્રણ અક્ષરની વ્યાખ્યા ન કરી. કોઈપણ આનો અર્થ ન સમજયા હા અગર સમજયાં હોય તો એક મહંમદ સાહેબ સમજ્યા. જે સમજયા તેમને ગુપ્ત રાખ્યું. કારણકે આ ત્રણ અક્ષરમાં ઈશ્વરી સર્વ ભેદ ભરેલાં છે. આ ત્રણ અક્ષર સર્વ થી પહેલા રાખવામાં આવેલા છે. સમસ્ત કુરાનનો સાર છે. આ ત્રણ ભેદ આસય જાણી લેવા પછી હિન્દુ, મુસલમાન, શીખ, ઈસાઈ આદિ ધર્મ સાથે ધર્મ દ્રેસ અથવા પક્ષપાત, કજીયા રહેતા નથી. આ ત્રણ અક્ષરોની સમજણ કોઈક વિરલો સાચો મુસલમાન જ કરશે. ''સર્વનો એક.'' કુરાનમાં લખેલ છે કે જે આદમ નૂહ, ઈબ્રાહીમ, ઈસા, યાકુબ, અને મૂસાનો પરમાત્મા છે તે જ મહંમદના પણ છે. તો ફરીથી ઈશ્વરી જ્ઞાન બારામાં લખવાનું અને પ્રમાણ લાવાનું કોઈ આવશ્યકતા રહેતી નથી. હજરત આદમથી મહંમદ સુધી બધા એકજ ખુદાને માનવા વાળા છે. એજ ખુદાની પૂજા કરે છે. સર્વ પશ્ચિમના પેગંબરોનું નિશાન તે તરફ જ છે. બીજી તરફ નથી કયાં પૂર્વ ક્યાં પશ્ચિમ અથવા ઉત્તર, દક્ષિણ સમસ્ત સંસારના ઋષિ મુનીઓ

સીધ્ધ સાધુ યોગી જતી તપી સંન્યાસી બધાજ એજ ઈશ્વરની પૂજા કરે છે. કરતાં આવ્યા છે. બધાનો સાર મૂળ એક શબ્દ ઓમ છે. ઓમ કારની માતા કેવલ એક બીન્દી તેમના વડે બીંદીનો પ્રકાશ છે. જે અગમ અગોચર અનામ નિઅક્ષર આદી છે. તેજ સર્વનો પિતા છે. એજ અદ્વેત છે. જ્યારે તેમનું જ્ઞાન મનુષ્યને થાય ભ્રમ છુટે.

પાના નં. ૭૨૨,૭૭૬,૧૦૨૨ કબીર-મન્સૂર

(૧) શાક્ત ઉપનિષદ

અલ્લા ઉપનિષદ

અથર્વવર્ણા ઋષિ

દિવ્યાની ધત્તે ધત્તે દિવ્યાનિ દિવ્યાની ધતે, ધત્ત ઈલલ ઈલલે, ધતે ધત્ત ઈલલે. ધત્ત ઈતિ ધતે ઈલલે વરૂણોવરૂણ ઈલલ ઈલલે વરૂણઃ ઈલલ ઈતિ ઈલલે વરૂણ રાજા. રાજા વરૂણો વરૂણો રજા રાજા પુનર્દુઃ પુનર્દુ રાજા રાજા પુનર્દુ પુનર્દુ રીતિ પૂનઃ દુઃ હયામિ મિત્રો મિત્રો હ્યામિ રદ્યામિ મિત્ર મિત્ર ઈલામિલ મિત્રો મિત્ર ીલામ ઈલામિલો ઈલલ ઈલામિલા મિલલે ઈલલ ઈલામિલા મિલલ ઈલલ ઈલામ ઈલા વરૂણો વરૂણ ઈલામિલા વરૂણ વરૂણો મિત્રો મિત્રો વરૂણો વરૂણ મિત્ર મિત્રસ્તેજ સ્કામસ્તે જશકામો મિત્રો મિત્રસ્તેજ સ્કામ તેજસ્કામ ઈતિ તેજ કામ ॥૧॥

અયામિલામિલામયમયામિલામ । ઈલા લં ત્વમિલાલિલમં લમર્યમમર્યમ ત્વમ ત્મમર્યમ્મમ । આર્યમ વરૂણો વરૂણો વરૂણોર્યમમર્યમ વરૂણઃ । વરૂણો દધ્મ દધ્મ વરૂણો વરૂણો દધ્મ । દધ્મ દિર્ધાયુદિર્ધાયુર્દુમ દધ્મ દિર્ધાયુ । દિર્ધાયુર્વહેત વહતે દિર્ધાયુદિધાયુ વહતે દિધાર્યૂ રીતિ દિર્ધાયુ વહતે સૂર્ય સૂયો વહતે વહતે સુર્ય સુય ઈત સુય હોતારમિનદ્ર ઈન્દ્રો હોતારં હોતારમિન્દ્ર ઈન્દ્રો હોતારં હોતારમિન્દ્ર ઈન્દ્રો હાતારમ । ઈન્દ્રો મહાસુરેન્દ્રો મહાસુન્દ્ર ઈન્દ્ર ઈન્દ્રો મહાસુનેનદ્રો મહા સુરેન્દ્ર સત્તઋષય સત્તઋષયો મહા સુરેન્દ્રો મહાસુન્દ્ર સત્તઋષય સત્તઋષય સં સં સત્તઋષય સત્તઋષય સમ સત્તઋષય ઈતિ સમઋષય સં તુષ્ટ તુષ્ટ સં સં તુષ્ટ તુષ્ટ દેવા દેવાસ્તુષ્ટ તુષ્ટ દેવાઃ દેવા ઈતિ દેવા ॥ ૨ ॥

ઈલામિલામિલમિલામિલામ ઈલેલાકવર્હોડબર્હ ઈલેલોકર્બહોઅકબરર્હ ઈલેલાહકર્બહોડકર્બહ ઈલેલાકર્બહોડકર્હહો ઈલેલાહઈલેલાકવર્હોડબર્હ ઈલેલાકવર્હોડબર્હ ઈલેલાકવર્હોડબર્હ અકબર્હોસમ્યકો બહોસ્યમકકર્બહોસમય્કબજ્ઞહોસમ્યકબહોસ્મિ ॥૩॥

ઈતિ અલા ઉપનિષદ સમાપ્ત

ઉપનિષદ સંગ્રહ પેજ નં. ૩૯૩, મોતીલાલ બનારસીદાસ વારાણસી. જે. એલ શાસ્ત્રી

(૨) અલ્લોઉપનિષદ

(કબીર મનસૂર)

ઓમ અસ્મલ ઈલ્લે મિત્રા ધરૂણા દિવ્યાધતે ઈલલલ્લે વરૂણો રાજા પુરૂદુ હ્યામિત્રા ઈલ્લા ઈલ્લેલ્લે ઈલ્લા વરૂણોમિત્રો તેજકાના ॥૧॥ હોતારમિંદ્રો હોતારમંદ્રો સુરેન્દ્રા અલ્લો

જયેષ્ઠમ પરમપૂર્ણ બ્રહ્મણે અલ્લમ ॥૨॥ અલ્લો રસૂલ મહોમદરકમ વોસ્પ અલોલો અલ્લા આરલંબુમેકમ ઋલાવર્કનિસ્વતાકમ ॥૩॥ અલો પરાનુહતત્વ અલા સૂર્યાચંદ્રામાસર્વનષત્રા અલ્લા અગ્નિવાયુઅલા ॥૪॥ અલ્લો ઋષિણ સર્વેદ્વિયામ ઈન્દ્રાય પૂર્વમાયા અંતરીક્ષા અલ્લો પૃથ્વીયમતરીક્ષમ વિશ્વરૂપમ ॥૫॥ દિવ્યાનિ ધતે ઈલ્લે વરૂણોના પૂરદૂદૂ ઈલ્લાકમ વરૂ ઈલ્લામ વરૂ ઈલ્લેલેલ્લિા ॥૬॥ અપ્રલ્લં ઈલ્લ ઈલ્લે અનાદિરૂપાય અર્થણી સામાહં અલ્લાં રસ હિજન્યા શ્રન્સિધ્ધ જલ્લપુરાન પ્રાદુષ્ટમ કૂરૂ કુરૂષષા અસૂરસંહારણી હંમ અલૌરસૂલમહમદ રક્કૂવરસ્મ અલ્હા ઈલેઈલ પીર ઈલ્લાહા ॥૭॥ સહસ્રા વર્તમેનદેવ જાલો ભવતિ શતાવર્તન સર્વવશ્યો ભવતિ ત્રિમધુહો વૃતેન શશખેન વા અત્સ્યતવર્તણે સર્વગ્હોશાંતિ ભવતિ ઈતિ અર્થવર્ણ સહિતાયએકવિસ્તીદ્વારેશ્પતવિસ્ન્તીમૂતિ ઓમ અલ્લાત્વા ઈલ્લાલા મહમદરસૂલ અલ્લાહ ઓમ ઈલ્લાકં વર ઈલ્લાકમ વર ઈલ્લામ ઈલલ્લેતિ

(૩) અથઅલ્લોઉપનિષદ વ્યાખ્યાસ્યામઃ

અસ્માલ્લાં ઈલ્લે મિત્રાવરૂણા દિવ્યાનિ ધત્તે ઈલ્લેલ્લે વરૂણોરાજા પુનર્દદુ હયા મિત્રો ઈલ્લાં ઈલ્લલ્લે ઈલ્લાં વરૂણો મિત્રસ્તેજસ્કામઃ ॥૧॥ અલ્લો જ્યેષ્ઠં શ્રેષ્ઠં પરંપૂર્ણ બ્રાહ્મણં અલ્લામ ॥૨॥ અલ્લોરસૂલમહમદરકબરસ્ય અલ્લો અલ્લામ ॥૩॥ આદલ્બામુંક્મેકકમ અલ્લાબૂક નિખાતકમ ॥૪॥ અલ્લો યજ્ઞેન હુતહુત્વા અલ્લા સૂર્યચંદ્રસ્ર્વનક્ષત્રા ॥૫॥ અલ્લાઋષિણ સર્વદિવ્યા ઈન્દ્રાય પૂર્વમાયા પરમમન્તરિક્ષા ॥૬॥ અલ્લઃ પૃથ્વીયા અન્તિરક્ષમ વિશ્વરૂપમ ॥૭॥ ઈલ્લાંકબર ઈલ્લાકબર ઈલ્લાં ઈલલ્લેતિ ઈલલ્લા ॥૮॥ ઓમ અલ્લાઈલ્લા અનાદિ સ્વરૂપાય અર્થવર્ણાશ્યામા હુઁ હીં જનાનપશૂન સિદ્વાન જલચરાન અદૃષ્ટમં કરૂ કૂરૂ ફટ્ ॥૯॥ અસૂરસંહારિણી હું હીં અલ્લોરસૂલમહમદરકબરસ્ય અલ્લો અલ્લામ ઈલ્લેલ્લિતી ઈલ્લાલાં ॥૧૦॥

ઈત્ય અલ્લોપનિષદ સમાપ્ત

જો ઈસ મેં પ્રત્યક્ષ મોહમ્મદ સાહેબ રસૂલ લિખા હૈ ઈસસે સિદ્ધ હોતા હૈ કી મુસલમાનો કા મત વેદ મુલક હૈ

-દયાનંદ સરસ્વતી, સત્યાર્થપ્રકાશ, વૈદિક પુસ્તકાલય અજમેર, પેજ નં. ૫૫૫, ૫૫૬

સંસ્કૃત ડીકસનરી શબ્દ

સંસ્કૃત	સંસકૃત
અલમ - અસીમ શક્તિવાન	અલં - અસીમ શક્તિવાન
અલ્લા - મા, માતા, પરમ દેવતા,	ઈલ્લા - પૃથ્વી
ઈલ્લાહ - શક્તિ	મહામદમ - મહાદેવ
રસૂલ - દૂત	

અલ્લા શબ્દ ઈસ્લામકાળ પહેલાથી તે સમય માટે એક ઈશ્વર પ્રયુક્ત થયો હતો.

અર્થવવેદ શુક્ત નં. ૧૦૯, ૬,૧૧ ઋષિ અર્થવા



પીપ્પલી ક્ષિત ભેષંજ્યુતાનીવીધ ભષજી તાં દેવા સમકલ્પ યનિયં જી ક્વિતા અલમ ।।૧।।

અલા બું ૨૦ મો કાંડ, ૯મો અધ્યાય સુક્ત ૧૩૨.

અલ્લા બુકં નિખાતકામ

અલ્લા શબ્દ શુદ્ધ સંસ્કૃત છે અલ્લાઅલ્લ શબ્દ માતાને માટે પૂજા વખતે પ્રયોગ થાય છે અને અલા શબ્દ શિવ માટે પણ પ્રયોગ થાય છે પ્રજાપતિ બ્રહ્માકુમારી નો મત છે.

પેજ નં. વી.એસ.આપ્ટે. પેજ નં. ૧૫૮ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, પેજ નં. ૪૪-૪૫,

ત્રીલેંગલ ડીક્ષનરી કલકત્તા સંસ્કૃત કોલેજ, પેજ નં. ૩૮

લ. લા. લો.

લો દિમો ધ્યાં લસાયભૂમો ભયે ચાહલાદને પીચ લોવા તે લવણ્યે ચ શ્યાલોદાનેચ પ્રકીંચીત લ સ્લેપે ચાસયે ચૈન પ્રકાયે સાધને પીઃ લ માનસે વરૂણેચેપ લકારઃ શાન્તવનેષિ ચ લઃઈન્દ્ર લો વિદ્યાતરી ઈસ્તી લાઃ લક્ષ્મી પ્રકીંચીતા

(લા શબ્દ લક્ષ્મી વાચક છે) કબીરબીજક પેજ નં. ૬૧૫

અલ્લામઈ અલામા સાધના સાહિત્ય પેજ નં. ૮૪ લખનઉ વિશ્વવિદ્યાલય

અલ્લાનાં બે નામ છે. **અલ્લાઅવલ, અલ્લાઆખર**

સફાહત સીલાલેખોમાં અલ્લાહનું સ્રીલીંગ અલ્લત જોવા મળે છે. લાહ શબ્દ સૂર્યના પ્રકાશનો બોધ દાયક છે. અખંડ જ્યોતિ સંસ્થાનમથૂરા રામશર્મા આચાર્ય પેજન મં. ૧૧ નવે. ૧૯૮૯

સૃષ્ટીકર્તાએ આદિકાળથી લખી રાખેલ છે (લોહમહફૂજમાં)

અદૃષ્ટ પુસ્તકનો અભિપ્રાય સ્વર્ગીય બેલપાટીથી થાય છે.

કુલ હુવલ્લાહુઅહદ, અલ્લા હુસમદ લમંયલીદ વલમ યુ યુલદ વલં યુકુલ કુફૂવન અહદ કહો પરમેશ્વર એક સર્વાધાર છે તેઓ પેદા થયા નથી. અને પેદા કર્યા નથી. તેમના સમાન કોઈ નથી.

રાહુલ સાંક્રતાયન કિતાબમહલ ઈસ્લામધર્મની રૂપરેખા

રામકૃષ્ણ પરમહંસ

તેમને સર્વધર્મ સમન્વય સાધના કરી અલ્લાહનો જાપ જપીને મહંમદ પેગંમબરના ચીનમય સ્વરૂપના દર્શન થયાં શ્રી રામકૃષ્ણ કથામૃત ભાગ-૧લો શ્રીરામકૃષ્ણ આશ્રમ, રાજકોટ ગુજરાત. પેજ નં. ૧૨

અલ્લમ પ્રભુ

વીર શીવ સમાજ શિવ ભક્તિ ધારાનું સમાજિક શંસ્કરણ છે. તેમની સ્થાપના કાલચુરી વંશના રાજા બીજલ ઈ.સ. ૧૧૫૬-૬૮ના મંત્રી વાસવે કરી હતી. તેમની પ્રધાનતા બેલગામ બીજપુર, ધારવાર, જિ. મૈસુર, અને કોલ્હાપુર રાજ્યોમાં છે. વાસ્વના સમકાલીન અલંપ્રભુ આ સંપ્રદાયના મુખ્ય સંત હતાં. અને તેમને અવતાર માને છે કન્નડ ભાષામાં અલમનો અર્થ અલ્લાહના લીંગાયતભક્ત થાય છે. વીર શિવલીંગયત સંપ્રદાય છે. વિર શીવ સંપ્રદાય મડદાને



માટે છે. અને શ્રાદ્ધમાં માનતા નથી. તલાક અને વિધવાવિવાહમાં માને છે. વિર શીવ એક શીવ સંપ્રદાય છે.

ભારતમાં સમાજશાસ્ત્ર પ્રજાતિ અને સંસ્કૃતિ, બી.એ.બી. કોલેજ, દહેરાદુન, જી. ભટ્ટ પેજ નં. ૫૦૨.

અલ્લાહ યોગી શબ્દ

(તસ્વફ અથવા સૂફીમત)

વાસ્તવિક સચ્ચાઈના આધારે અથવા આસ્થાની અભિષ્ટ આલંબન વસ્તુ અલ્લાહ છે. અલ્લાહ શબ્દ વાસ્તવમાં યોગીક શબ્દ છે. અનેક દેવતાનું નિરાકરણ કરીને અલ્લાહની પ્રતિષ્ઠા આરબમાં થઈ. તે જે હોવાના બરાબરી હતાં. (પેજ નં. ૬૨-૬૩, તસ્વુફ) ઈસરાઈલ (પેજ નં. ૪૫૮) અલ્લાહ શબ્દ રૂઢી હોય કે યોગીક તેનાથી કોઈ તર્ક નથી. પણ અલ્લાહનો પ્રયોગ મહાદેવનું ધોતક છે. અને તેમની પ્રધાનતા સર્વમાને છે. આપણા માટે આટલું પૂર્તિ છે. ચિંતનના વિષયથી સૂફીઓ અલ્લાહને બદલે હક્ક પ્રતિપાદન કર્યો. પણ આરાધના અલ્લાહની માન્યતા રાખી એટલું તો બધા માન્ય રાખે છે કે પ્રાચીન જગતમાં દેવી દેવતાનાં ઉપાસકો અલ્લાહને મહેશ્વર સર્વપ્રધાન માનતા હતાં. (પેજ નં. ૬૪) હદિશ છે કે મોહંમદ સાહેબને અલ્લાહનો સાક્ષાત્કાર કિશોરના રૂપમાં થયો હતો વાસ્તવમાં અલ્લાહ જે હોવાના બરાબરી છે. અને અલ્લાહ આદી છે અંત છે. વ્યક્ત છે, અવ્યક્ત છે સ્વયંભું છે ભગવાન છે, રબ છે, રહીમ છે, ઉદાર છે, ગની છે, નિત્ય છે, કર્તા છે, (પેજ નં. ૬૫ તસ્વુફ) અલ્લાહની અર્ષકૃષિ હૃદયમાં છે. વૈદિક શબ્દોમાં મહંમદ અલ્લાહનું કનિષ્ટ રૂપ છે. કારણ કે તેમની જ્યોતિથી સૃષ્ટિ થઈ. આદમના પહેલેથી મહંમદનું નૂર જ્યોતિ મોજૂદ હતું. અને તે નૂરથી બીજા નબી પણ થયાં (પેજ નં. ૬૬-૬૭, તસ્વુફ) આરંભમાં ઈલ્લાહ અને ઈલોહીમ પ્રકૃતિની દિવ્ય શક્તિ અથવા પરમાત્માની વિભૂતિ (તસ્વુફ, પેજ નં. ૬૯) અરબી મનિષીનું કહેવાનું છેકે અલ્લાહ અમૂર્તરૂપમાં દર્શન નથી પરંતુ સ્ત્રીરૂપમાં જ અલ્લાહનો સાક્ષાત્કાર ઉત્તમ છે.(તસ્વુફ પેજ નં. ૧૦૫) હકીકતમાં અલ્લાહ એક પરમ દેવતા છે. ઈસરાઈલમાં જેહોવાનું સ્થાન હતું તે જ ઈસ્માઈલના વંશજોમાં અલ્લાહનું સ્થાન છે. તે જ અલ્લાહનું નામ કુરાનમાં આવે છે. (તસ્વુફ પેજ નં. ૧૩૨) ઈલાહ વેદાંતિઓના ઈશ્વર કહીશકાય છે. (પેજ નં. ૧૩૮) વાસ્તવમાં ઈલાહ અલ્લાહ ઋષિમુનિઓના ઈશ્વર છે બીજી કોઈસત્તા નથી (પેજ નં. ૧૩૯) અલ્લાહે આત્મજ્ઞાનની પ્રેરણાથી અવ્યક્તમાંથી પ્રગટ થાવાની ઈચ્છા થઈ ત્યારે જ્યોતિનું નિર્માણ કરવું પડ્યું. અંધકારને કારણ સક્ય અલક્ષ્ય હતું જેથી અલ્લાહે નૂર પેદા કર્યો મહંમદ સાહેબના હકીકતમાં સત્તા તે જ નૂર છે. (તસ્વુફ પેજ નં. ૧૪૩, શ્રી ચંદ્રબલિ પાંડે, હિન્દી સંપાદક સરસ્વતી મંદિર, બનારસ)

અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ

ગજલ -૫૧

હર હર દમ પર ધ્યાન લગા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ નહેનો અકરબ દિલમે લાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૧
વફી અન્ફોસેકુમ સુરત જમા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ વહોવામાકુમ નજર મિલાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૨

મન અરફ તંબુર બજાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ફક્ત અઈ કા નગમા ગાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૩
અલ ઈન્સાનો સીધી સુનાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ અનાસીલ રોહું દિલમે છૂપાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૪
એકરા કિતાબ કા માઅનાપાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ કબા બે નફસે કા મેવા ખાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૫
વહોદત કે દરિયામે આકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ વહેમ દોઈ કા દિલમે મિટાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૬
બહેર ફનાહ મે ગોતે લગકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ કાયમ હોકર બીચ ફના કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૭
ગુમ હોજા તુ જાત મેં જાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ અનલ હક્ક કા શોર મચા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૮
અપની ખુદી કો આપ ગમા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ મે ઔર તું સબ દિલ સે ભુલા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૯
ખુદી કા પરદા દિલ સે ઉઠા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ કપટ કી ટટી દૂર હટાકે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૧૦
અનવર આપ મે આપ સમા કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ હક્કે જિક્ર કી ગઝર બના કે અલ્લાહુ કર અલ્લાહુ ૧૧

અનવર કાજી, અનવર કાવ્ય, મહાસુખભાઈ હઠીભાઈ.

અન હક્ક અલહક (પરમ સત્ય) અહંબ્રહ્માસ્મિ

હક લા ઈલા ઈલઅલાહ મહામદ રસૂલ અલ્લાહ

ઓમ ઐં હ્રીં ક્રીં ક્લીં ચામુંડાયૈ વિચ્ચૈ (ચંડીપાઠ)

યા અલ્લાહ રહીમ કરીમ કલીમા(શક્તિ) અલીયુલ અસીમ

હે પ્રરિબ્રહ્મ, સર્વત્ર, ખલવીંદ બ્રહ્મ, પરમ સત્ય છો.

મહામદ દેવદૂત નૂર રૂપે પ્રકાશમાન છો.

હે કલમ તમે લખો અને કહો લા ઈલા ઈલ અલા (સ્વર્ગ પાટીકા ઉપર) કલમે ૭૦ હજાર વર્ષ સુધી લખ્યો અને કહ્યો. એક હજાર વર્ષ પછી ફરીથી આદેશ

હે કલમ તમે લખો અને કહો મહામદ રસૂલ અલા ફરીથી કલમે ૭૦ હજાર વર્ષ સુધી લખ્યુ અને કહ્યો ૭૦ હજાર વર્ષ પહેલાં અને ૭૦ હજાર વર્ષ બીજા એવા ૧ લાખને ૪૦ હજાર વર્ષ સુધી કલમે કલમો લખ્યો તેમને કલમો કહેવાય છે.

હક્ક લાઈલા ઈલ અલા મહમદ રસૂલઅલા કલમાની ઉત્પતિ ટાઈમ પહેલા ૫૦ લાખ અને ૧૪ હાજર વર્ષ પહેલા પરમાત્માના નભિકમળમાંથી નૂર પેદા થયો અને સૃષ્ટિની રચના કરી તે જ નૂર મહોમદ અથવા મહાદેવ નૂરનામ. (કાકા સવજી રામજી, પીરાણા)

કલમાની વિશેષતા

અંતમિ સમયે અમો નબી પેદા કરીશું અને ફિકર મોટી આશિષ એવી હિંમત આપીશું અને દરરોજ સવારમાં એકસો ચાલીસ (૧૪૦) વખત પઢશે તો સહસ્ત્રો ગણું ફળ આપીશું. નૂરનામા. અંતિમ નબીના આદેશથી મુસલમાન ભાઈઓ કલમાને કબૂલ કરે છે. કબીર સાહેબ કહે છે કે કલમો મુસલમાનનો કોઈ ઠેકો જાગીરદારી નથી. પરંતુ કલમો સર્વમાન્ય સર્વસમાન અધિકાર છે. સર્વ માટે છે. લોકો તેમને જુદી જુદી ભાષામાં દેશ-કાળ પ્રમાણે સર્વ પરમ સત્તાને માને છે. અને ઉપાસના કરે છે. વાસ્તવમાં કલમો આદિકાળથી છે. અલ્લાહના બે નામ બીજા પણ છે. અલ્લાહઅવલ, અલ્લાહઆખર સૃષ્ટિ ઉત્પતિ પહેલાં જે હતું તે અવલઅલ્લાહ સૃષ્ટિના

પ્રલય પછી જે રહેશે તે આખરઅલ્લાહ. કલમામાં અલ્લાહની સ્તુતિ છે. આ કલમાને માત્ર પઢવાથી ઈસ્લામ કબૂલ થઈ શકે છે. અને ઈસ્લામ કબૂલ કરવાનું સંવીદધાન છે. પરંતુ કલમો પઢવાથી કે પવિત્ર કુરાન પઢવાથી ઈસ્લામ માન્યતાથી મુસલમાન થવાતું નથી. મુસલમાન બની શકાતું નથી. મુસલમાન બનવું કઠીન છે. શરીયતની પાબંદી વગર મુસલમાન બનવું મુશકેલ છે.

(સુપ્રીમ કોર્ટ, જજ,કલક્તા, સર આસરથીન પેરી ખોજા કેસ, ૧૮૪૭, પેજ નં. ૬૧, મહાજાતિ ગુજરાતી, ચંદ્રકાંત બક્ષી, ગાંધી માર્ગ, અહમદાબાદ, નવભારત સાહિત્ય)

આદિકાળથી કલમો

પૂર્વ દેશોમાં : પ્રાચીનમાં

લા ઈલાહ હરતિપાપ મ ઈલલાહી પરમપદમ
જન્મ વૈકુંઠ પ્રાપનોતી તું જપતિ નામ મહમદમ

(કલીતારક મંત્ર પેજ નં. ૯૧) મા. એમ.એન. દાસ પ્રકાશક એસ. બી. સૈયદ

લા ઈલા ઈલ લાહ સુભાન મલેકુલ કુદુશો

(ગંજુલઅર્પ પેજ નં. ૧૯૦) કાકા સવજી રામજી, પીરાણા.

આદમ પછી પશ્ચિમ દેશોમાં

લા	ઈલા	ઈલલાહો	આદમ	સફીયુલાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	નૂહ	નજીયુલાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	ઈબ્રાહીમ	ખલીલુલાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	ઈસ્માઈલ	જબીઉલાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	મુસાકઅલી	કલીમુલ્લાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	દાઉદખલીફ	તુલાહ
લા	ઈલા	ઈલલાહો	ઈસ્સા	રૂહૂલ્લાહો
લા	ઈલા	ઈલલાહો	મહંમદ	રસૂલલ્લાહો

નાનક સાહેબનો કલમો

લા ઈલા ઈલલાહ ગોવિંદ નાનક ખલીફ ઉલાહ - ગૂરૂ નાનક જન્મ સાખી નં. ૩૬ પાકનામા

દરિયા સાહેબ

લા ઈલા ઈલલાહી મહમદૂર રસૂલીલાહ નવીન ઢંગથી વ્યવસ્થા કરી છે.
ર્રા તોરબ આપ હૈ મામા મોહમ્મદ જાણ દોય હરફમે માઈના સબી વેદ કુરાન

સૂફી મત કવિ ઔર કાવ્ય પેજ નં. ૩૦૯, ડૉ. સરલા શુક્લ

કબીર

કલમા કહૂ તો કલ પડે બિન કલમે કલ નહીં
જો ખોલ દેખા કલમે કો તો કલ હૈ કલમા મહીં.
(અનવર કાવ્ય, પેજ નં. ૧૮)

કલમા ભલા પઢાયા

ભજન ૧૬

કલમા ભલા પઢાયા અનવર પાક બનાયા
કલમે જૈસા ઔર પદારથ કહીં નજર નહી આયા રે ભાઈ
હર હર દમમે કલમા પઢીયા કલમે રંગ લગાયા કલમા ૧
બિન કલમે કલ નહીં પડત હૈ કલમે ધ્યાન લગાયા રે ભાઈ
કલમે કું જો ખોલ કે દેખા કલમે મેં કલ પાયા કલમા. ૨
ઈસ કલમે કી કલ કો સંતો, વીરલા કોઈ નર પાયા રે ભાઈ
જીસને પાયા ઉસને છૂપાયા વોહી મોક્ષ સિધાયા કલમા. ૩
મહામંત્ર હૈ યૈ કલમા હૈગા આજમ ઈસે કહાયા રે ભાઈ
ખુદા મિલન કા ભેદ હૈ સારા કલમે બીચ છૂપાયા કલમા. ૪
જીસને ઊસકા અર્થ પિછાના જ્ઞાન ઉસીકો આયા રે ભાઈ
જીસને કલમા દિલસે પઢીયા ઉસકો રબ સે મિલાયા કલમા ૫
કલમે ને ઘટ કીયા ઉજાલા, કલમે પાપ મીટાયા રે ભાઈ
પાટે મીટાકર પાક બનાયા દુઃખ સે જીવ છોડાયા કલમા. ૬
કલમા કહે સો નર્ક ન જાવે, સચ્ચી બાત સૂનાયા રે ભાઈ
એસા કલમા કોઈ ધર્મ મે નઝર નહીં મુઝે આયા કલમા ૭
સભી કરામત હૈ કલમે મે જો કૂછ જીસને ચાહા રે ભાઈ
કલમા પઢકર જો કુછ માગા વો હી પદારથ પાયા કલમા. ૮
રિદ્ધિ સિદ્ધ ઔર કરામત દિલમે દુનિયાકી પાયેરે ભાઈ
કલમા પઢકર જીસને માંગા, ઉસકો રબ પહોંચાયા કલમા. ૯
યે બાતેં સબ સચ સુનાઈ, જૂઢ નહી મુજ ભાયા રે ભાઈ
જો કોઈ ચાહે કરે પારખા, મે તો સચ બતાયા કલમા. ૧૦
કલમે કી સબ રચના રજ કર સારા જગત બનાયા રે ભાઈ
કલમા સબ કી જડ હૈ સંતૌ ઈસમે જગત સમાયા કલમા. ૧૧
વલીનબી ઔર પીર પેગંબર સબ કોઈ કલમે ઢાયા રે ભાઈ
કલમે બીન કોઈ મોક્ષ ન પાવે જો ભૂલા પસ્તાયા કલમા. ૧૨

મોક્ષ કા માર્ગ કલમે અંદર જીન ઢૂંઢા તિન પાયા રે ભાઈ
કલમા હેગા મોક્ષ કી કૂંચી સબ કો ભેદ બતાયા કલમા. ૧૩
ઋષિ, તપસ્વી ઔર તીર્થંકર જીસને જોગ ઉઠાયા રે ભાઈ
જો કલમે કી કલ કો પાયા વોહી મોક્ષ સિધાયા કલમા. ૧૪
ભગત અતિત ઔર જ્ઞાની-મુની-સાધુ સંત કહાયા રે ભાઈ
બીન કલમે કી કલ કે સંતો કોઈ જ્ઞાન નહીં પાયા કલમા. ૧૫
ચાર શબ્દ કે કલમે અંદર સારા ભેદ છૂપાયા રે ભાઈ
યે કુદરત કા બડા તમાશા દરિયા ઘટમે સમાયા કલમા. ૧૬
કલમા કહે સો સ્વર્ગ મે જાવે, મે કલમે ચિત્ત લાયા રે ભાઈ
મોં સે પઢીયા દિલ સે માના વૈકુંઠ દ્વાર ખુલાયા કલમા. ૧૭
કેવલ જ્ઞાન કલમે સે હોવે અગમ સમજ મે આયા રે ભાઈ
પાપ-પુન્ય દોનું એક કાંટે કલમા પઢકર લાયા કલમા. ૧૮
ચારો વેદ કલમે કે અંદર ગુરૂને કલ બતાયા રે ભાઈ
કહાતક મેં કલમે કું બખાનું કોઈ પાર નહીં પાયા કલમા. ૧૯.

અનવર કાવ્ય. (પેજ ન. ૧૯.)

ગીતા

બંનેની સરખામણી એક જ છે.

ઓમિતેકાક્ષરે બ્રહ્મ વ્યાહર સનુસ્મરણ પ્રયાતી ત્યજનંદેહંગ સ યાતી પરમંગતિમ - ગીતા

લા ઈલા ઈલ લા મહમદ રસૂલીલા મહમદ.

-ગૌરીશંકર ભટ્ટ. (બી.એ.બી.કોલેજ, દહેરાદૂન પેજ નં. ૪૯૩)

શ્રી પ્રાણનાથ મહામતી લા-ઈલા ઈલલાહ મહામદ રસૂલીલાહ

અર્થ લા એટલે નહી અથવા ક્ષર જગત ઈલાહને હક્ક સત્ય અક્ષર ઈલલાહને તેનાથી પાર અક્ષરાતીત બ્રહ્મ બતાવ્યો. કલમાને ગીતાના ક્ષર-અક્ષર-અક્ષાતીત બ્રહ્મ ઉત્તમ પુરૂષ.

(સનંધ ભૂમિકા પેજ નં. ૨ પ્રાણનાથ મિસન નવી દિલ્હી)

ધર્મ સમન્વય રચનાત્મક દસ્તાવેજ સનંદ ગ્રંથ ઈસ્લામ અને કુરાનના મૂલ સ્વર ઈસ્લામના પક્ષ અને સૈમેટીક પંરપરાના મૂલ મંત્ર લા ઈલા ઈલીલાહ મહમંદ રસૂલીલ્લાહ ના નામે હીંદુ મતવાદમાં ચરમસ્વીકાર અને આત્મવિસ્તાર છે. (સનંદ ભૂમિકા પેજ નં. ૧૩)

સનંધ કલમે કી

એ જો ફરેબ તુમ દેખિયા, ઔર દેખ ફરેબ તે મજહબ ।
એ તો સબ તુમ સમજે ગુઝ જાહેર કરહું અબ ॥૧
જો અલ્લાહ કીનહું ન લ્હા ને તિનકા કાસદ ।
અરસ રહોં વાસ્તે આઈએ મેરે હાથ કાગજ ॥૬

ક્યાં રસુલે જાહેર ખબર ખુદકી મુજ
કોઈ ઔર હોવે તો પહોંચહી અબ જાહેર કરહો ગુંઝ ॥૭
જો ચૌદે તબ કોમે નહીં વાર ન કાહું પાર
સો અલ્લહા અમ આવસી ખાતર, સુહાગીન નાર ॥૮
લે ફરમાન જો હાથમે કહેલાએ મે રસુલ
એ દેખે અરવાહે અરસકી જિન કોઈ જાવે ભૂલ ॥૯ (પેજ નં. ૯૪)
ઔર બહાત્તર નારી કહે, કરી એક કો હક્કે હિદાયત
કુરાન, માઝજા, નબુવત, સૌ નાજી, કરસી સાબિત ॥૧૩
તબ લો રશમે નરત હૈ જબ લૌ હે ઉરજન,
રૂહ અલા કૂંજી લાઈયા તબૂ જોરા ન ચલસી કિન ॥૧૭
મહંમદ પેહેલે આયે થે બરસાયા હક્કા નૂર
કૈ વિદ્ય કરી મહેરબાનગી, પર કિને ના કિયા સહૂર ॥૨૦ (પેજ નં. ૯૬)
અર્સ રૂહે હોએ સો માનીઓ અંદર આન આકીન
એ કલમા જો સમજહી, સોહી મહંમદ દીન ॥૨૩
એ કલમા મુખ લાખો કહે, પર માઈને ન સમજે કોઈ
ઈન કલમે મગજ સો સમજ હી જો અરસ અજીમ કી હો ॥૨૪
એક એભી રસૂલે કહ્યા કરી આગે કી શરત,
સાથ આવસી ઈમામ કે, રૂહે મોમન બડી મત ॥૨૬
ઈમામ ઈત આવસી સોથી મોમીનો કે કારણ
દેસી સુખ મોમન કો કજા હોસી સબન ॥૨૯
જિન સીર લઈ બાત રસૂલ કી, કમ પરક ઘરે કદમ
ઈન કલમે કે, હક્ક સે, ન્યારા નહીં ખસમ (પેજ નં. ૯૮)
જિન એક કલમા, હક્ક કીયા મે તીન કા જામીન
સો આપે અપને દીલમે સાખ જો દેસી તિન બત્રીસ
જો સબો કો અગમ, સો સબ રસૂલ નજર
તો રસૂલ મુસલિમ કો, ફિરે સો ફુરમાએ કર ॥૪૦ (પેજ નં. ૯૪)

સનંદ ફુરમાનકી

ફુરમાન લાયા જો રસૂલ, પર સમઝયા નહીં કોય
જિન ખાતર લે આઈઆ એ, સમજેગી રૂહો સોએ ॥૧

સ્વામી પ્રાણનાથના અનુસાર હજરત મહંમદ સલ્લલાહુ અલહીવસલામ હોઈની કુરાનશરીફના મૂળ તત્ત્વ હિંદુના પૌરાણીક ગ્રંથોના ગૂઢ અર્થ સાથે મેળ ખાય છે. પ્રણામી



સંપ્રદાયના તાર્તમ્ય મંત્ર (દિક્ષામંત્ર) અને કાલીમા નો અર્થ સમાન છે. કલીમાશરીફ ના મૂળ શબ્દોનો ગૂઢ અર્થમાં અને શ્રીમદ્ ભાગવદગીતાના અધ્યાય ૧૫માં ઈતિ ગૃહત્તમ ગુપ્તથી પણ ગુપ્ત જ્ઞાનમાં એક જ આભાસ મળે છે. લા ઈલાહ ઈલ્લલાહ મહમદ્દૂરસૂલીલ્લાહ કલીમાશરીફ ના લા - ઈલાહ - ઈલલાહ - ના અર્થની વ્યાખ્યા આ પ્રકારની થાય કે લા એટલે ક્ષર સરવાણી ભૂતાનિ. ઈલાહ એટલે કુટસ્થોક્ષર અથવા ઈલલ્લાહુ પછી ઉત્તમ પુરૂષ સત્વનય પરમાત્મે કિવદાહત છે. ગીતામાં કહ્યો છે.

દ્વાવિમોપુરૂષોલાકે ક્ષરચાક્ષર એવ ચ ક્ષપઃ સરવાણી ભૂતાનિ કૂટસ્થોક્ષર ઉચ્ચતે ઉત્તમઃ પુરૂષસત્વન્ય પરમાત્મેકિવદ્હત યો લોકત્રયમાવિષ્ય બિભત્યમં વ્યય ઈશ્વર

આવી રીતે ક્ષર એટલે લા અને અક્ષર ઈલાહ બે પ્રકારના પરૂષ છે જેટલા જડ-ચેતનાત્મક મિથ્યા વિરાટ પૂરૂષ પ્રલયમાં લીન થવા વાળા ક્ષર (લા) છે. અને અક્ષર બ્રહ્મ (ઈલાહ) કૂટસ્થ નિત્ય છે. આ બન્નેથી જુદા અક્ષરાતીત ઉત્તમ પુરૂષ (ઈલલાહુ) છે. એવી રીતે કલમાનું ઈસલામમાં મુરાદ અલ્લાહ તાઆલા ઈલલાહું બરહક તોહીદ (અદ્વીત) સ્પષ્ટ થાય છે. તે પરબ્રહ્મ અલ્લાહ તાઆલા બિસ્મીલાહી રહેમાન નિર રહીમ તે બધા બેનમૂન અથવા દયામય, દયાળું, પ્રપાસી અને સ્વલીલા દ્વવોઈત છે. આવા પૂર્ણબ્રહ્મ પરમાત્મા આલા તાઆલાના બ્યાન તથા મહિમાનું વર્ણન વેદ શાસ્ત્ર અને કુરાનોમાં સ્થાન સ્થાન પર આવે છે. ઋગ્વેદમાં ઈલાહ નામ પર બ્રહ્મલોક સ્પષ્ટ લખેલ છે. અને સ્વતંત્ર સૂક્તપણ ઈલાહ નામથી છે.

કુરાનમાં એહ બેન્સમે રાતલ મુસ્તીમ નો અર્થ ઋગ્વેદના અગ્નિનવાસૂપથાના અર્થથી મળે છે. વેદના એક મેવ દ્વિતીયમ બ્રહ્મ અને કુરાનશરીફના વહદહૂંલાસરીકલહુ એવી તોહીદ એટલે અદ્વેત અર્થ સ્પષ્ટ કરે છે. એવી પ્રકારે કુરાનના લા ઈલા ઈલલાહું અને જેદ અવસ્થાના નેસ્ત એજીદ યજદાનો અર્થ પણ એક જ છે. ગીતામાં પરમાત્માનું જ્યોતિસામ પિત્તજ્યોતિ અને પ્રભાસ્મિ શશી સૂર્યો લખ્યો છે. અને કુરાનમાં એવી જ રીતે અલ્લા તાઆલા નૂરૂન અલ્લાહનૂર અને નૂરૂ સમ્મા વાતે વલઅર્જ કહ્યા છે. એવી રીતે ઈન્ના ઈંજુલના અને ઈનાયતનાં આદિ કુરાનની સૂરતો દ્વારા કુરાન પુરાણની ચકતા પર સ્વામી પ્રાણનાથે જોર આપ્યો છે. ઈસ્લામ અને વૈદિક ધર્મના આપસી વિરોધભાસોથી નિહિત એકતાનો પણ અધિક મહત્ત્વ આપ્યો.

નામસારો જુદા ધરે લઈ સબો જુદી રસમ
સબમે ઉમ્મત ઓર દુનિયા સોઈ ખુદા ઔર સોઈ બ્રહ્મ

એવી રીતે શ્રીમદ ભાગવદગીતા તથા ઈસાઈધર્મ ગ્રંથ ''ન્યુ ટેસ્ટામેન્ટ''માં સમાન તત્વો જોઈ શકાય છે. જેવી રીતે ગીતામાં કહ્યું છે. પ્રિયોહી જ્ઞાનિનો ત્યર્થ મહંસચમમપ્રિયમ (ગીતા-૯૪)

જહોનમાં પણ કહ્યું છે કે જે મને પ્રેમ કરે છે તેમના પ્રતિ પિતા ભગવાનનો પ્રેમ પ્રાપ્ત થાય છે. અને હું પણ ચાહું છું. (હી ધેટ લોવથ મી શેલ બી લોવથ બાય માય ફાધર એન્ડ આઈ વીલ લાવ હીમ)



ગીતામાં કહ્યું છે કે "હું સહાયક ભગવાન ગવાહ, શરણ અને મિત્ર છું." તેવી રીતે જહાનમાં પણ કહ્યું છે "હું જ રસ્તો, માધ્યમ, સત્ય અને જીવન છું." ગીતામાં કહ્યું છે "જે મારી ભક્તિ સાચી શ્રદ્ધાથી કરે છે તેનામાં હું નિવાસ કરું છું." જહાનમાં પણ છે. "હું તેનામાં છું અને તે મારામાં છે." બન્નેમાં સંપૂર્ણ રૂપથી એકત્ત્વ થાય છે. ગીતામાં પણ છે "મારી ભક્તિ કરવાવાળા અવિનાશી છે." જહોનમાં કહ્યું છે "મારામાં શ્રદ્ધા રાખવાવાળા નિરાશ નહીં થાય." (પેજ નં. ૨૧૬-૨૧૭ પ્રાણનાથ સંપ્રદાય એવમ્ સાહિત્ય)

કરના સારા એક રસ હિંદુ-મુસલમાન । ધોખા સબકા માન કે સબકો કહુંગા જ્ઞાન ॥

(પેજ નં. ૨૭૪)

લેખક ડૉ. નરેશ પંડ્યા, પોરબંદર ગુજરાત. મહિલા મહાવિદ્યાલય, પંચશીલ, જયપુર. પ્રાણનાથ સંપ્રદાય એવં સાહિત્ય

કબીર સાહેબે મહંમદ સાહેબને પલવારમાં સમસ્ત બ્રહ્માંડનું પર્યટન અને સત્ય પુરૂષના દર્શન કરાવીને પાછા મક્કામાં લાવ્યા. જે લોકો બાંગ પોકારે છે અને અલ્લાહો અકબરનું નામ લે છે તે જ અલ્લાહો અકબર તેમનું જ નામ કબીર છે. અને જે કબીર છે તે જ અકબર છે. જે નામ અકબર અલ્લાહનું લે છે તે જ કબીર છે.

પેજ નં. ૮૮ કબીર મનસૂર)

સાખી

હમ કાશી કો જાત હૈ તુમ મક્કે સ્થાન હમ રામાનંદ ગુરૂ કરે તુમ દેહું જગત ફરમાન
ફરમાન જગત કો દીજીયો, ઉલ્ટા અદલ ચલાય તુમ કલમે કા હુકમ લે નિર્ભય નિશાન બજાય.

મહંમદ સાહેબને કબીર સાહેબે કુલ પાંચ કલમા પઢાયા. જેમાંથી ચાર પ્રગટ અને એક ગુપ્ત રાખવાનો નિર્દેશ કર્યો. ચાર કલમાં મુસલમાનોને બતાવવાની આજ્ઞા આપી. જ્યારે મહંમદ સાહેબ પાંચમો કલમો પોતે ગુપ્ત રીતે પઢતા હતાં. તેમનું બીજા કોઈને જ્ઞાન આપ્યું નહીં. (પેજ નં. ૯૮-૯૯ કબીર મન્સૂર)

આદિ શંકરાચાર્ય રચિત મહંમદગર અને દશરત્નો

હવ્યમહં કવ્યમહં હે યા પાદ્યે શન્યોહામ હરિરહસ્મમિ હરોરહ્મ વિધિ રહમૈયાસ્મિ કારણં તેસામ

હું વિષ્ણું છું, હું બ્રહ્મા છું, હું શિવ છું, અને તે ત્રેણે દેવોનો કારણ હું જ છું. હું દેવોનું બલિદાન છું. હું પિતૃઓનું બલિદાન છું. ત્યજવા લાયક અને ગ્રહણ કરવા લાયક પદાર્થથી હું રહિત છું.

(સસ્તુ સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય, ભદ્ર પાસે, અમદાવાદ પેજ નં. ૯૯)

નૂરે મહંમદ નૂર (જ્યોતિ સ્વરૂપ)

મહંમદ સાહેબ પરમાત્માના હુકમથી અને જ્ઞાનનું સ્વરૂપ યુગ યુગમાં માનવને સત્ય જ્ઞાનની દિશા આપે છે.

હુકમે વેદ કિતેબ હૈ, ઔર લાખો લિખે નિશાન જમાના ખાલી નહીં. બિના મહમંદી હોય.

પ્રાણનાથ સ્વામી

હા આક વાત અવશ્ય છે કે હર યુગમાં મહંમદની શક્તિમાં અંતર રહે છે. તેમાં પરમાત્માનાં અંશ કળા અને પુર્ણ આવેશનું અવતરણ આવશ્યકતા અનુસાર થાય છે. કૃષ્ણની લીલા અને વિષ્ણુના અનેક અવતારોની જેમ મહંમદના પણ અનેક રૂપ છે.

(મહામતી પ્રાણનાથ પ્રાણીત, બડા કિયામતનામ, પ્રકાશન-પ્રાણનાથ પ્રકાશન, શ્રીકૃષ્ણ પ્રમામિ મંદિર ૧૦-એ,/૧૨ શક્તિનંગર દિલ્હી.)

આરબ અને ભારતનાં સંબંધ

આરબ અને ભારતવર્ષ બન્ને દેશો સંસારના બે વિશાળ તથા મહાન જાતિઓ અને ધાર્મિક તીર્થ અને ઉપાસના મંદિર છે. આરબવાસીનો જૂનો દાવો છે કે આર્ય જાતિનું મંતવ્ય છે કે હજાર વર્ષ પહેલાં આર્ય જાતિ મધ્ય એશિયામાંથી પંજાબમાં ફેલાઈ ગઈ પરંતુ આરબવાસીનું કહેવાનું છે કે ભારતવર્ષની સાથે તેમના સંબંધ ફક્ત હજારવર્ષ નહીં પણ માનવ જાતિની ઉત્પતિના આરંભથી ભારત દેશ તેમનો પૈત્રિત જન્મસ્થાન છે. હદિશ તેમજ જૂદા જુદા આધારથી ઉલ્લેખ મળે છે કે જ્યારે આદમનો આકાશથી કે સ્વર્ગથી કાઢી મૂક્યા તે સમયે આ દેશના સ્વર્ગથી જેનું નામ હિદસ્તાન છે. સ્વર્ગ તુલ્ય ભારત છે. આદમનું પહેલા પગલાં લંકામાં છે. પછી દક્ષિણ ભારતથી મિસર આરબ ગયા છે. આદમ પ્રથમ છે જેમણે ભારતમાં ઈશ્વરનો આદેશ ઉતર્યો જેમણે તોરત કિતાબ કહે છે. માન્યતા છે કે હજરત આદમનાં મસ્તકમાં મહંમદ સાહેબની જ્યોતિ અનામત રાખેલી હતી. જેથી પ્રમાણ થાય છે કે મહંમદ સાહેબનો પ્રથમ અવતાર અથવા પ્રકાશ આદેશ થી થયો હતો. તે જ આદમ હતા. એટલા માટે મહંમદસાહેબે કુરાનમાં કહ્યુ છે કે મને ભારતવર્ષ તરફથી ઈશ્વરીય સુંગંધ આવે છે. હકીકત છે કે આરબીઓ ભારતને પિતૃભૂમિ સમજે છે. (આરબ અને ભારતનો સંબંધ - મૌલાના સૈયદ સુલેમાન નંદવી, અનુવાદક - બાબુરામચંદ્ર શર્મા. હિંદુ એકાદમી સંસ્થા, પ્રયાગ) મહાભારતનો સમયમાં પણ લોકો આરબી ભાષા જાણતા હતાં સત્યાર્થપ્રકાશ દયાનંદ સરસ્વતી લખે છે. કે લાખાગૃહ આગ લગાડવા બાબતે વિદૂરે મલેચ્છ ભાષામાં યુધિષ્ઠિરને ગુપ્ત વાત કરી અને યુધિષ્ઠિરે મલેચ્છ-યવન ભાષામાં ઉત્તર આપ્યો. વિચારી જુઓ કે તે વખતે પણ મલેચ્છ-આરબી ભાષા લોકો જાણતા હતાં

(પેજ નં. ૧૦ આરબ-ભારતનો સંબંધ)

સચ્ચિદાનંદ પરમાત્માના સ્વરૂપનું તેજ પ્રકાશ અક્ષર બ્રહ્મને નૂર જલાલ અને અક્ષરાતીતને નૂર જમાલ અથવા નૂરઅલાનૂર કહે છે. ખુદાએ પોતાના હુકમ અનુસારનું સ્વરૂપ મહંમદનું બનાવ્યું. અને પછી તેનાથી નૂર પેદા કર્યો. મહામતી પ્રાણનાથે પરમાત્માનું નૂર અને હુકમની શક્તિઓનું પરમ ધામમાં પ્રગટીકરણ મહંમદમાં માન્યો. મહંમદનું સ્વરૂપ પોતાની વાણીમાં ગાયો છે. પરમાત્માને નૂરજમાલ કહ્યા. અને તેમના તેજથી ઉત્પન્ન પરમ ધામ નૂરતજલ્લા અને નૂરનુ પ્રકાશ અક્ષરબ્રહ્મ નૂરજલાલ ક્હ્યું એવી રીતે નૂરથી સૃષ્ટિ થઈ અને બ્રહ્માંડની રચના કરી આ નૂર જ સર્વ રચનાનું મૂળ છે. આ નૂરથી સંસારની રચના તથા જ્ઞાન-

વિજ્ઞાન, બ્રહ્મજ્ઞાન બધુ ખુદાનું નૂર હુકમની કરામત છે.

(પ્રાણનાથ સ્વામી, કુલજમ સ્વરૂપ પરિચય - પેજ નં. ૧૬ તથા ૪૩ નવી દિલ્હી)

પેગંમ્બર

પેગંબર માનવને પરમાત્માનાં સંદેશની જ્ઞાન આપીને ધર્મમાર્ગ પર ચલાવવાવાળા વ્યક્તિ પેગંબરોની સંખ્યા ઘણી છે. હર યુગમાં હર દેશમાં પેગંબર થાય છે. કુરાનમાં મુખ્ય સાત પેગંબરો ને મહાન માન્યા છે. તેઓને કલમા વાળા પેગંબર માન્યા છે. મહામતી પ્રાણનાથ પણ સાત પેગંબરની ચર્ચા કરી છે. તે સાત પેગંબરના નામ ઈબ્રાહીમ, યઈયા, દાઉદ, સુલેમાન, મુસા, ઈસા અને મહંમદ છે. તેઓને કલમાવાળા એટલા માટે કહ્યા છે કે તેઓએ એક ખુદાને નમન કરવાનો આદેશ આપેલ છે. અક્ષરાતીત પરમાત્મા સિવાય કોઈ સંત્તાને સ્વીકાર કરી નહીં અક્ષરાતીત પરમાત્માને નામ જ તે કલમો છે. તેમના પ્રચાર જ મહામતી પ્રાણનાથે કર્યો છે.

વિષ્ણુ, બ્રહ્મા, રૂદ્ર જન્મ્યા, થઈ ત્રણેની નાર
પૂરૂષ અંગ છૂયો નહીં પર જાયો સબ બ્રહ્માંડ

કુલ જમ સ્વરૂપ, પ્રાણનાથ સ્વામી, નવી દિલ્હી) પેજ નં. ૪૯

પેદાઈશ એટલે સૃષ્ટિ રચના ઉત્પતિ કુરાન અનુસાર ''કુન'' હોજા કહ્યો. અને સૃષ્ટિની રચના થઈ બાઈબલમાં કહ્યું પરમાત્માએ છ દિવસમાં સૃષ્ટિ બનાવી અને સાતમે દિવસે આરામ કર્યો. શાસ્ત્રોની અનુસાર પરમાત્માની માયા મૂળ પ્રકૃતિએ સૃષ્ટિ રચના કરી માનવને બનાવ્યા. મહામતી અનુસાર ધ્વનિની ગુંજનો સૃષ્ટિ રચવામાં સંપૂર્ણ હાથ છે. આ વાતને વિજ્ઞાનિઓએ કબૂલ કરેલ છે પરમાત્માનું સત્ય અંગ અક્ષરબ્રહ્મ પોતાના ચિંતનથી અનેક બ્રહ્માંડ બનાવે છે અને મીટાવી શકે છે. ''કુન'' કહેવાથી બ્રહ્માંડનું બનવું કોઈ મોટી વાત નથી. પરમાત્માની માયા જ આ બ્રહ્માંડ કે દેવી-દેવતાઓને બનાવે છે. અને તેઓના દ્વારા સૃષ્ટિ રચના કરે છે. લોહ કલમનો અર્થ પરમાત્માની કલમથી લખાયેલી વાત કોઈ દિવસ મટતી નથી. (પેજ નં. ૭૦)

ચંદ્ર મોહમંદ અલા હી શ્યામ આરબમાં શ્યામ મોહમંદ
સિપારે તીસરેમેં કહી, પાંચ બજેહ કી પેદાશ ભઈ ।
દુનિયા હુંઈ કેહેતે કલમેં કુન, એક એક હાથ દો હાથન ॥૨૩
તીસમે સિપારે લીખી એ બિંધ સો ક્યોં પાવે બિના હિરદે સુધ ।
નૂહ નબી કે બેટે તીન, તિનમે શ્યામ સલામ અમીન ॥૨૬ (પેજ નં. ૫૪-૫૫)
પહેલે કસ્તી દઈ પહોંચાયે, ઈત ફરમાન લાયે રસૂલ કહલાયે ।
હિસામ ચાંદ કહ્યા હિંદુસ્તાન, એ જો પૂજ્યા હિંદુઓ સાહેબ જાન ॥૨૯
યાફિસ ગયા તુરકસ્થાન, તો ન સક્યા કોઈ પહચાન ।
આજૂજ માજૂજ ઔલાદ ઈન, તીન ફૌજા હોએ ખાસી સબન ॥૩૦
તીસરે સિપારે લિખે એ બોલ પઢે ન દેખે દિલ આંખે ખોલ ।
નૂહ કા બેટા બૂજરૂગ શ્યામ, જાકો દોનો જહાનમેં રોસન નામ ॥૩૧ (પેજ નં. ૫૬)

મહામતી પ્રાણનાથ રચીત બડા કિયામત નામ, પંડીત કૃષ્ણદેવજી. પ્રાણનાથ પ્રકાશન, ૧૦-એ/૧૨ શક્તિનગર દિલ્હી-૭)

ગૌર બ્રહ્મા નબી મોહમ્મદ

સતપંથશાસ્ત્ર

પહેલા વૈશાખ સુદ બીજ ને શુક્રવાર તે દિન કલિયુગ બેઠો સાર ।
હે મુનિવરો, કલિયુગમાં અથર્વવેદ પ્રમાણ ।।
અને ગોર બ્રહ્માજીએ નબી મોહમંદ ધરાવ્યા નામ ।
જે ચંદ્ર વંશે આદમ, કલિયુગે થયા સાર ।।
તેશ્રી નિષ્કલંકી નારયણ હરિનો દસમો અવતાર ।
જે દસમે રૂપે શ્રી હરિ પાત્ર નિષ્કલંકી અવતાર ।।
તે આવી બેઠા આરબ દેસ મોઝાર ।

(પેજ નં. ૪૬૩, પ્રકાશક સૈયદ એસ.બી. ખાખી, પીરાણા, સત્પંથ પ્રકાશન, અર્થાત દસ અવતાર)

નૂરે રોસન

પ્રથમ સૂનકાર હતું ત્યારે નિરંજન નિરાકાર ખુદા એકલા જ હતાં પછી હૂં શબ્દ પેદા થયો. તે કાયમ છે. આદિ શબ્દ તે જ છે પછી એવી રોશની પેદા થઈ જેમાંથી નબીઓ પેગંબરો થયા. હિન્દુઓ જેને બ્રહ્મા કહે છે. મુસલમાન નબીને મહમંદ કહે છે. હિંદુઓમાં જે વિષ્ણુરૂપે મનાય છે. તેમને જીબરાઈલ કહે છે. અને મહેશ તે આદમ છે. અલેખ તે અલ્લાહ છે.

પીછી બનાયા નબી કો સો નૂર । નબી-નૂર સે સબ હુઆ સો ઝહૂર નબી બ્રહ્મા હૈ હિંદીમાં
વિષ્ણુ જીબરાઈલ સો પ્રમાણ, મહેશનામ સો સહી અલખ નામ અલ્લા સો હેગા વહી.

નૂરે રોસન, પેજ નં. ૯, રતનશાહ કોયાજી વકીલ, નાનપુરા, સુરત, પ્રકાશક સૈયદ નસરુદ્દીન

નૂરે મહંમદ નૂરે અહમદ

પરમાત્માને પોતાનું રૂપ સૃષ્ટિ માધ્યમે પ્રગટ કરવાની ઈચ્છા થઈ ત્યારે પરમાત્માએ પોતાની જ્યોતિથી એક જ્યોતિ પ્રગટ કરી તે જ્યોતિ નૂરે મોહંમદ, નૂરે અહમદ કહેવાય છે. તે જ્યોતિને જોઈને પરમાત્મા પોતે મુક્ત થઈ ગયા. તેજ જ્યોતિ માટે પરમાત્માએ સૃષ્ટિની રચના કરી એ જ્યોતિ જ સૃષ્ટિ નિર્માણનું કારણ છે. તે જ્યોતિ દ્વારા પરમાત્માએ બ્રહ્માનું નિર્માણ કર્યું.

સંયોગવશ અરબના કુરેશવંશના કાહીનકુલના એક દીનગરીબ બાળક સમયના પ્રભાવથી એક સુખી સુંદરીને ત્યાં નોકરી કરતો હતો. પોતાની કુશળતા અને શીલ સ્વભાવના કારણે તેમના સ્વામી બન્યાં અને કર્મશીલ નબી બની ગયા. (મહંમદ સાહેબ (ભૃ. ૬૮૯ વિ.)

(પેજ નં. ૨૬૩ સૂફીમત સાધના ઓર સાહિત્ય લેખક : રામપૂજન તિવારી, જ્ઞાનમંડલ,બનારસ,) (પેજ નં. ૩૨-૩૩)

ઈસ્લામ એક વિશ્વધર્મ છે.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણન (પેજ નં. ૨૦૪ થી ૨૦૫) પ્રાણનાથ સંપ્રદાય ઔર સાહિત્ય (ગુજરાત વિશ્વ વિદ્યાલય) ડૉ. નરેશ પંડ્યાં - મહિલા મહાવિધ્યાલય, પોરંબદર ગુજરાત. પંચશીલ પ્રકાશન જયપુર-૩

ઈસ્લામ ધર્મની રૂપ રેખા અને ઉદય

પયગંબર સાહેબનું ચારિત્ર

ઈસ્લામના ઉદય પછી માત્ર ૨૩ વર્ષના ટૂંકા ગાળામાં તેને જે સફળતા મળી હતી તેની પાછળ અગત્યના બે કારણો હતા. એક તો ઈસ્લામ સાચો અને વ્યવહારૂ દીન હતું. અને બીજુ એ કે આ ધર્મના પ્રવક્તા પેગંબર સાહેબ પોતે એક ચરિત્રવાન અને વ્યવહારકુશળ મનુષ્ય હતા.

પયગંબર સાહેબના ચારિત્રનો સૌથી અગત્યનો ગુણ એ હતો કે તેઓ અત્યંત પ્રમાણિક હતાં અને તેમની વાણી અને તેમના વર્તનમાં કોઈ ભેદ ન હતો. તેઓ મસ્જીદના મિમ્બર ઉપર સાથીઓની સોબતમાં કે યુદ્ધભૂમિ ઉપર જે ઉપદેશ આપતા તે જ પ્રમાણેનું આચરણ પોતે જાહેરમાં અને ખાનગીમાં પણ કરી બતાવતાં હતાં. બીબી આયેશાનું કથન છે કે આપનું ચારિત્ર્ય સંપૂર્ણપણે કુરાનને અનુરૂપ હતું આપના ચારિત્ર્યમાં કુરાન પ્રતિબિંબિત થતું હતું.

પયગંબર સાહેબની અઝવાજે મુતહરાત તછા અન્ય કુટંબીજનો આપના જાહેર તેમજ ખાનગી જીવનથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હતાં. તેમનામાંથી બીબી આયશાએ પ્રમાણિત કર્યું છે કે 'આપ કોઈની બુરાઈ કરતા નહિ. બુરાઈનો બદલો બુરાઈથી આપતા નહીં. આપે કોઈ ગુલામને લોંડીને, સ્ત્રીને, કે જાનવરને પોતાના હાથે કદી માર્યા ન હતાં. આપ સાથીઓ સાથે પગ લંબાવીને કદી બેસતા ન હતાં.'' હ. અલી શરૂઆતથી અંત સુધી આપની સાથે રહ્યા હતાં. હ. અલીનું કહેવું હતું કે આપ પ્રસન્નચિત્ત વિનમગ્ર, અને ઉદાર હતા. આપ હંમેશા અણગમતી વાતની અવગણના કરતાં અને ખામોશ રહેતાં હતાં. આપ હંમેશાં વાદવિવાદ કરવા જરૂરતથી વધુ બોલવા અને મતલબ વગરની વાતો કરવાથી દૂર રહેતાં હતાં. આપ અત્યંત ઉદાર, સત્યપ્રિય, નમ્ર સ્વભાવના અને મધુરભાષી હતાં.

આપના ચારિત્ર્યનું બીજું અગત્યનું લક્ષણ એ હતું કે આપ જે કામ હાથમાં લેતાં તેની ઉપર દ્રઢતાપૂર્વક કાયમ રહેતાં હતાં. અને કદી પીછેહઠ કરતાં નહીં. આપની દિનચર્યામાં કોઈ ફરક પડતો નહીં. અને નિયમો તથા સિદ્ધાંતોના પાલનમાં આપે કદી શિથિલતા બતાવી ન હતી. બીજી બાજુ લોકો સાથેનો આપનો વ્યવહાર. સ્થિતિસ્થાપક હતો. જડ નહતો. જે લોકોએ માત્ર બાહ્ય રીતે ઈસ્લામનો સ્વીકાર કર્યો હતો. અને અંદરથી મુસલમાનના દુશ્મન હતા તેમની સાથે પણ આપ સહાનૂભૂતિપૂર્વક વર્તતા હતાં. શરીઅતના નિયમોની ઉલ્લંઘનની બાબતોમાં આપ શરીઅત મુજબ સજા આપવા આગ્રહ રાખતા પરંતુ નાની ભૂલો અન નજીવી બાબતોમાં આપ દુશ્મનનો પણ માફ કરી દેતા હતા.



પયગંબર સાહેબની રહેણીકરણી ઘણી સાદી હતી. તેઓ સાદાં કપડાં પહેરતાં, સાદું ભોજન લેતા અને ઘરમાં પણ સાદાઈથી રહેતા હતા. તેઓ સ્વભાવે ઘણા નમ્ર હતા. ગરીબો અને ફકીરો વચ્ચે પણ બેસી જતા, તેમની સારસંભાળ રાખતા, અને જરૂર પડયે તેમનું કામ પણ જાતે કરી આપતા હતા. તેમના આગમન સમયે લોકો આદરભાવથી ઊભા થઈ જતા તે પયગંબર સાહેબને પસંદ પડતું નહીં. તેઓ પોતાને સામાન્ય મનુષ્ય ગણતા અને પોતાના તરફ કોઈ વિશિષ્ટ વર્તનની અપેક્ષા રાખતા નહીં. એક વખત એક માણસ આપની પાસે આવ્યો પરંતુ આપનો રૂઆબ જોઈને ધ્રૂજી ઉઠયો. પયગંબર સાહેબે તેને સાંત્વન આપતાં કહ્યું હતું, ''ગભરા નહીં. હું બાદશાહ નથી બલકે એક કુરૈશ સ્ત્રીનો દીકરો છું જે સૂકું અન્ન ખાતી હતી.''

પયગંબર સાહેબે પોતાના ઉપદેશમાં પણ ઉચ્ચ સંસ્કારો તથા ઉચ્ચ ચારિત્ર્યને ઘણું મહત્ત્વ આપ્યું છે. એક માણસે આપને પૂછયું કે ઈસ્લામ શું છે ? આપે જવાબ આપ્યો : ''ભલાઈની વાતો કરવી અને ગરીબોને ખવડાવવું.'' બીજા પ્રસંગે આજ સવાલનો જવાબ આ રીતે આપ્યો હતો : ''ગરીબોનું પેટ ભરવું અને પરિચિતો તથા અપરિચિતોને સલામ કરવું.'' આ પણ આપનું જ કથન છે કે : ''અલ્લાહ પોતાના બંદાઓમાંથી સૌથી વધુ એને ચાહે છે જેના સંસ્કાર સૌથી સારા હોય.''

પયગંબર સાહેબ નેકી અને ભલાઈ ઉપર ખૂબ ભાર મૂકતા એ વાતને કુરાનશરીફનું પણ અનુમોદન મળે છે. ''આ નેકી નથી કે તમે પૂર્વ તથા પશ્ચિમ તરફ મોઢું કરો, બલ્કે નેકી તો આ છે કે અલ્લાહ ઉપર, આખેતરના દિવસ ઉપર, ફરિશ્તાઓ ઉપર, અલ્લાહની કિતાબ ઉપર, તથા નબીઓ ઉપર શ્રદ્ધા રાખો અને અલ્લાહની મોહબ્બતમાં પોતાનાં આપ્તજનો, યતીમો, ગરીબો, મુસાફરો, ભિક્ષુકો તથા ગુલામો ઉપર પોતાનું ધન ખર્ચો, નમાઝ પઢો, ઝકાત આપો, વચનપાલન કરો અને આફત, મસીબત તથા લડાઈમાં ધીરજ રાખો.''

પયગંબરની સાહેબની વાણી અને વર્તનનો પ્રભાવ :

પયગંબર સાહેબના જીવનપ્રસંગો તથા સંસ્કારોનું અવલોકન કરતાં એ સ્પષ્ટ રીતે જણાઈ આવે છે કે આપના સમગ્ર જીવનનું એક ઉચ્ચ ધ્યેય હતું. તેઓના જીવનનો દરેક પ્રસંગ એ ધ્યેયપ્રાપ્તિ તરફનું જ પગલું પુરવાર થયું હતું. તેઓના જીવનનો આદર્શ દીને ઈસ્લામની સ્થાપના અને અલ્લાહના પયગામનું પ્રસારણ હતું. સૌપ્રથમ ઈસ્લામના સિદ્ધાંતોનું પોતાની વાણી અને વર્તન દ્વારા પ્રસારણ કર્યું. અને એ રીતે પોતાના અનુયાયીઓની એક ઉમ્મત અથવા જમાઅત ઊભી કરી. તેઓનું આ કાર્ય ધર્મ, સમાજ, રાજકારણ, વેપાર-વાણિજ્ય, સંસ્કૃતિ વિ. જેવાં માનવજીવનનાં બધાંજ પાસાંઓને આવરી લેતું હતું તેથી તેનો પ્રભાવ ખૂબ વ્યાપક પુરવાર થયો અને સમગ્ર અરબ સમાજમાં ચેતના આવી તથા પરિવર્તનનો પાયો નંખાયો હતો.

પયગંબર સાહેબે પોતાના નવ ધર્મ વડે અરબ જીવનનાં જે ક્ષેત્રોને પ્રભાવિત કર્યાં. તેમાં મહદ અંશે ધર્મ, સમાજ, રાજકારણ, સંસ્કારો અને સંસ્કૃતિનો સમાવેશ થાય છે. અરબો કેટલીક



સદીઓથી અંધકારમય જીવન ગુજારતા હતા. તેઓ ધાર્મિક, સામાજિક કે રાજકીય ચેતનાથી વંચિત હતા, અને અજ્ઞાનતા, કુસંપ અને સામાજિક બદીઓથી પીડાતા હતા. તેઓનું જીવન અત્યંત શુષ્ક અને દિશાશૂન્ય બની ગયું હતું. ત્યારે પયગંબર સાહેબે એક નવા ધર્મ-એક નવી જીવનપદ્ધતિનો પયગામ આપ્યો. આ નવા ધર્મમાં માનવીને દરેક પ્રકારના પછાતપણામાંથી બહાર કાઢવાની શક્તિ હતી. પયગંબર સાહેબની હયાતીમાં આ નવા ધર્મનો પ્રભાવ અરબ સમાજ ઉપર વ્યાપક રીત પડયો હતો. ઈસ્લામના આગમનને લઈને ધર્મવિહોણા અરબોને એક માત્ર અલ્લાહ ઉપરની શ્રદ્ધા પ્રાપ્ત થઈ હતી. આનાથી તેમની જીવનદ્રષ્ટિ બદલાઈ ગઈ. અત્યાર સુધી તેઓ જીવનને માત્ર ઐહિક સુખનું સાધન સમજતા હતા. પરંતુ હવે તેમને આધ્યાત્મિક સુખનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું. અનીતિ અને દુરાચારમાં સબડી રહેલા અસંસ્કારી લોકોને ખબર પડી કે સંસ્કારો તથા નીતિમય અને સદાચારી જીવન શું છે. સામાજિક અંધાધૂંધીમાં રાચતા અરબોને સામાજિક ન્યાય, સમાનતા, શોષણમુક્ત અર્થવ્યવસ્થા અને લોકકલ્યાણની બુનિયાદ પર રચાયેલી રાજ્ય વ્યવસ્થા પ્રાપ્ત થઈ હતી.

પયગંબર સાહેબના પ્રયત્નોથી જ અરબ સમાજ તથા અરબ સંસ્કૃતિની નવરચના તબક્કાવાર થઈ હતી. સૌથી પહેલાં ઈસ્લામે અરબોની કુટેવો દૂર કરીને તેમનામાં ઉચ્ચ સંસ્કારોનું સિંચન કર્યું હતું. આ પ્રકારની સામાજિક નવરચનાની કેટલીક વિગતો નીચે પ્રમાણે છે. :

અત્રે એ નોંધવું રસપ્રદ જણાશે કે ઈસ્લામી સૈન્યનું કોઈ આગવું ''નિશાન'' ન હતું. બલકે કબીલાઓ લડાઈમાં પોતપોતાનું નિશાન અથવા તો માત્ર ભાલા ઉપર કાપડના એક ટુકડાનો ઉપયોગ કરતા હતા. પયગંબર સાહેબના નિશાન ઉપર ગરુડનું ચિહ્ન રહેતું હતું.

ઈસ્લામના ઉદય પછી પણ અરબોમાં ઈરાની તથા રોમન સિક્કાઓનું ચલણ ચાલું રહ્યું હતું. પરંતુ હ. ઉમરના સમયમાં પહેલીવાર ઈસ્લામી સિક્કાઓ ઉપર''આલ હમ્દો લિલ્લાહ'', ''લા ઈલાહા ઈલ્લલ્લાહ'', ''રસુલુલ્લાહ'' અથવા માત્ર ''ઉમર''નું નામ જોવા મળતું હતું.

ઈસ્લામ ધર્મ અને ઈસ્લામી શાસન-એક અવલોકન :

ઈસ્લામના ધર્મપુસ્તકે કુરાનમાં જણાવ્યા પ્રમાણે ઈસ્લામ કોઈ નવો ધર્મ ન હતો. આ ધર્મએ તો પ્રાચીન ધર્મોનું સાતત્ય જાળવી રાખ્યું હતું. કુરાનની રૂએ પૃથ્વી ઉપર એવી કોઈ વસ્તી નથી જ્યાં ઈશ્વરનો કોઈ દૂત ઈશ્વરનો સંદેશ લઈને આવ્યો ના હોય. આ રીતે બધા માનવધર્મો સાચા અને એ ધર્મો વચ્ચે ઐક્ય છે એ વાત ઈસ્લામ સ્વીકારે છે. ઈસ્લામ પૂર્વે મધ્યમપૂર્વમાં જે પયગંબરો થઈ ગયા તેમનો ઉલ્લેખ કુરાનમાં કરવામાં આવ્યો છે અને તેમની શિખામણો કમ ભુલાઈ ગઈ તેનાં કારણો પણ આપવામાં આવ્યાં છે. કુરાનની રૂએ માનવીની આધ્યાત્મિક જરૂરિયાતો ધ્યાનમાં લઈ તેમને પરિપૂર્ણ કરવા માટે અલ્લાહએ પૃથ્વી ઉપર પોતના પયગંબર તરીકો મોહમ્મદ સાહેબને એક 'દીન' લઈને મોકલ્યા હતા. કેટલાક અગાઉના ધર્મો



જેવા કે યહૂદી અને ઝરતુશતીની જેમ ઈસ્લામ કોઈ એક પ્રદેશ કે કોઈ એક વંશનો ધર્મ ન હતો બલકે એ તો સમસ્ત માનવજાત માટે ઉતારવામાં આવ્યો હતો. પયગંબર સાહેબે પણ શરૂઆતથી જ નવા ધર્મના પ્રસારમાં એક પ્રકારનો વિશ્વ અભિગમ અપનાવ્યો હતો અને ધર્મમાં કોઈ પણ પ્રકારના જન્મ કે જાતિના, ભાષા કે પ્રદેશના ભેદભાવ વગર બધાને દાખલ કર્યા હતા. વળી ઈસ્લામે ધાર્મિક ક્રિયાકાંડને બદલે સાચી શ્રદ્ધા (ઈમાન) ઉપર ભાર મૂક્યો હતો અને સાથે સાથે માનવીય ભાવનાઓને પણ મહત્ત્વ આપ્યું હતું. ઈસ્લામે સંસારની અવહેલના કરવાને બદલે તેને પવિત્ર બનાવવાનો રસ્તો બતાવ્યો હતો. માનવજીવનને ધર્મના તત્ત્વજ્ઞાનની આંટીઘૂંટીઓમાં નાખવાને બદલે તેને સરળ અને વ્યવહારુ માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. આનું પરિણામ એ આવ્યું કે કુદરતને ખોળે જીવતી અરબ પ્રજાએ ઈસ્લામ ધર્મ સાચા દિલથી સ્વીકારી લીધો અને તેના પ્રસારને પોતાની પવિત્ર ફરજ બનાવી લીધી હતી. આપણે જોઈએ છીએ કે મક્કા શહેરમાં બહુ નાના પાયા ઉપર અને ભૌતિક સહાય વગર શરૂ થયેલી એક ચળવળે માત્ર ૨૩ વર્ષના ગાળામાં આખા અરબ દ્વીપકલ્પને ઈસ્લામના નેજા હેઠળ લાવી મૂક્યું હતું. એટલું જ નહીં બલકે સમસ્ત અરબ પ્રજાનું જીવન પરિવર્તિત કરી નાખ્યું હતું. માનવ ઈતિહાસની આ એક અપૂર્વ ઘટના હતી. પેજ નં. ૩૭-૩૮, ૧૩૧-૧૩૨

ઈસ્લામના ઝડપી પ્રસારમાં તેના સ્થાપક પયગંબર સાહેબના વ્યક્તિત્વએ અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો હતો. તેમણે ઈસ્લામનું સર્વગ્રાહી નેતૃત્વ લીધું હતું. તેમણે ઈસ્લામ સ્વીકારનારાઓને ઘરનું, બજારનું, મસ્જિદનું અને લડાઈના મેદાનનું સર્વપ્રકારનું માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું. આ રીતે તેમણે એક વ્યવહારુ ઉમ્મત અથવા રાષ્ટ્રનું નિર્માણ કર્યું હતું. આ ઉમ્મતનું મહત્ત્વ લક્ષણ એ હતું કે તે વાસ્તવદર્શી હતી અને તે વિશાળ દ્રષ્ટિ ધરાવતું હતી.

ઈસ્લામનો ઉદય અને વિકાસ, ગુજરાત યુનિવર્સીટી, અમદાવાદ

મહમંદ સાહેબનો અદ્‌ભૂત ફેંસલો

કાબાનું પવિત્રધામ મક્કામાં છે. કાબાની સ્થાપના હ. આદમના વખતમાં થઈ હતી. તે વખતે તે ઈમારતનું નામ બેતુલમામુર હતું હ. નૂહના તોહાન પછી તેની દુરસ્તી હ. ઈબ્રાહીમ અને તેમના દિકરા હ. ઈસ્માઈલ તે બન્નએ માલિકની બંદગી કરવા માટે આ ઈમારતને ફરીથી ઉભીકરી અને ખુદાતાઆલા આગળ અરજ કરી કે હે પરવરદિગાર અમને બંનેને તારા સેવક બનાવ. અમારા વંશમાંથી તારો હુકમ બજાવનારી એક પ્રજા પેદ કર અને અમારી હજની ક્રીયા બતાવ. તેમનામાંથી એક પેગંબર પેદા કર કે જે તેમને તારા ફરમાનો વાંચી સંભળાવે. અને તેમને ધર્મશાસ્ત્ર શીખવી પવિત્ર કરે. કાબેતુલ્લા, અથવા કાબાને ઈબલા પણ કહે છે. દુનિયાના તમામ મુસલમાનો નમાજ પઢતી વખતે તે તરફ મોઢું રાખે છે. મક્કા શહેર કાબાશરીફના ધામ માટે પ્રખ્યાત છે. મક્કામાં હજરત મહંમદ પેગંબરની જન્મભૂમિ છે. ત્યાં એ ઝમઝમ નામનો પાણીનો ઝરો છે. તેનું પાણી ઘણું શુદ્ધ ગણાય અને હાજિયાને યાત્રાળુ લોકો કુપીઓ ભરીને લઈ જાય છે.

કહે છે કે હજરત ઈસ્માઈલ જ્યારે નાના હતાં અને તેમની માં બીબી હાજરા સાથે જંગલમાં ફરતાં હતાં તે વખતે તે ઝરો તેમના પગ આગળથી કુદરતી રીતે પેદા થયો હતો. ઝમઝમ નામ તેની અંદરથી નીકળતા પાણીનાં અવાજ ઉપરથી પડ્યું હોય એમ કહેવાય છે. ઈતિહાસ ઉપરથી જણાય છે કે કાબાનું ધામ છેલ્લામાં છેલ્લુ ઈ.સ. પૂવે. ૨૦૦૦ વર્ષમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું. તેનો ઘાટ અને કદ મૂળમાં જે હતાં તે જ હજુ પણ કાયમ છે. તેની ઊંચાઈ ૩૬ફૂટ લંબાઈ ૧૮ફૂટ અને પહોળાઈ૧૪ ફૂટ છે. તેની ભીંતો પથ્થરની મોટી મોટી છીપરોની બનેલી છે. તેમાં બારીઓ નથી. પણ મોખરા આગળ ભોંયથી સાત ફૂટ ઊંચું એક રૂપેરી બારણું છે. હાલમાં તે ઘણું જ આબાદ સ્થિતિમાં છે. કાબાની ઈમારતમાં અગરનાં થાંભલા છે. અને વચ્ચે બત્તીઓ ટાંકેલી છે. તેની અગાસીને એક કિંમતી નળ છે કે જેમાંથી વરસાદનું પાણી ચોકમાં પડે છે. તેની ભીંતો ઉપર કાળા કસબવાળા પડદા ઢાંકેલા છે. આ પડદા દરેક વર્ષે બદલાય છે દરસાલ હજારો મુસલમાનો ત્યાં હજ કરવા જાય છે. ઈ.સ.૬૦૫માં કુરેશી લોકોએ કાબાની ઈમારત જે બિસ્માર થઈ ગઈ હતી તેને દુરસ્ત કરવાનું કામ હાથમાં લીધું ઈમારત જ્યારે તૈયાર થઈ ત્યારે હજરે અસ્વદને તેની મૂળ જગાએ ગોઠવવાનો વખત આવ્યો. આ હજ્જ અસ્વદ એટલે કાળો પથ્થર આકાશમાંથી પડેલો માનવામાં આવે છે. તેવી માન્યતા ક્યારે બંધાઈ તે નક્કી નથી. માત્ર મહાન હજરતના હાથથી કાબામાં ગોઠવાયા પછી લોકો તેને અગત્યનો ગણે છે. આ વખતે અરબસ્તાનના દરેક કુટુંબના લોકો કહેતાં હતાં કે એ ગોઠવવાનો હક્ક અમારો છે. આ સવાલ ગંભીર અને તકરાર રૂપ થઈ પડ્યો. અને લડાઈનો સંભવ ઊભો થયો. પછી બધાયે મળી સલાહ કરી કે કાબાની મસ્જીદમાં બનીસએબા દરવાજામાંથી જે કોઈ પહેલો દાખલ થાય તે તેનો તોડ પાડે કુદરતી યોગે એવું બન્યું કે હ. મહોમ્મદ પયગંબર ત્યાં થઈને આવ્યા લોકોએ કહ્યું કે એ પુરૂષ પ્રમાણીક છે માટે તે જે કરશે તે અમારે કબૂલ છે. આ પ્રમાણે પોતાના પ્રત્યે લોકોની આતૂરતા અને ભાવ જોઈ હજરતે પોતાની પાસે લૂગડું હતું તે પાથર્યું અને તેમાં પેલો કાળો પત્થર મૂકી ને કહ્યું કે દરેક કુટુંબનો એક એક માણસ આ લુગડાને ચાર તરફથી ઉંચકે અને મને પોતાનો પ્રતિનિધિ બનાવી અખત્યાર આપે તો હું તેને તેની મૂળ જગાએ સ્થાપના કરું આ વાત બધાને પસંદ પડી હજરતે તે પ્રમાણે કરી બાધાઓ પાસે લુગડું ઉચકાવ્યું અને તેની મૂળ જગાએ સંગે અસ્વદને ગોઠવી દીધો આથી જે લોકો લડવા તૈયાર થયા હતાં તે શાંત પડ્યા અને કજીયાનું મૂળ પતી ગયું. આ દિવસથી આ હજ્જ અસ્વદની યાને કાળા પત્થરની ખ્યાતિ વધારે થઈ. કાબાનાં ધામના ચો તરફ ઘણી મૂર્તિઓ હતી. અને કાબાની દિવાલો ઉપર ચિત્રો પણ હતાં. તે બધા હજરત મોહમ્મદ મક્કામાં દાખલ થયા પછી ઉખેડી નાખ્યાં. (વાંચો મહમંદ પયગંબરનું વૃતાંત પેજ નં. ૧૩૧પછી આપ્રમાણે કાબાની અને હજ્જ અસ્વાદની હકીકત પીર જાદા મોટામીંયા કૃત પુસ્તકમાંથી લેવામાં આવી છે.)

અનવર કાવ્ય. (પેજ નં. ૨૨૦)

અલ્લાહના પવિત્રનામ ૯૯ નામ

(૧) યા અલ્લાહુ (૨) યા રહેમાનુ (૩) યા રહીમુ (૪) યા માલિકુ (૫) યા કુદુસુ (૬) યા સલામુ (૭) યા મુમીનુ (૮) યા મુહેમીનુ (૯) યા અજીજુ (૧૦) યા ઝબ્બારુ (૧૧) યા મુતકબીરુ (૧૨) યા ખાલીકુ (૧૩) યા બારીયુ (૧૪) યા મુસબીરુ (૧૫) યા સફફારુ (૧૬) યા કફારું (૧૭) યા વહાવુ (૧૮) યા રજાકુ (૧૯) યા ખતાહુ (૨૦) યા અલીમુ (૨૧) યાકાબીજુ (૨૨) યા બાસીતુ (૨૩) યા ખાફીજુ (૨૪) યા રાફીઉ (૨૫) યા મુઈજુ (૨૬) યા મુજીરુ (૨૭) યા સમીઉ (૨૮) યા વરીસુ (૨૯) યા હુકમુ (૩૦) યા અદલુ (૩૧) યા લતીફુ (૩૨) યા ખબીરુ (૩૩) યા હલીમુ (૩૪) યા અજીમુ (૩૫) યા ગફુરૂ (૩૬) યા શકુરૂ (૩૭) યા અલીઉ (૩૮) યા કબીરુ (૩૯) યા હફીઝુ (૪૦) યા મુકીતુ (૪૧) યા હસીબુ (૪૨) યા જલીલુ (૪૩) યા કરીમુ (૪૪) યા રતીબુ (૪૫) યા મુજીબુ (૪૬) યા બાસીઉ (૪૭) યા હકીમુ (૪૮) યા બદુ (૪૯) યા મજીદુ (૫૦) યા બાઈસુ (૫૧) યા સહીદુ (૫૨) યા હક્કુ (૫૩) યા વકીલુ (૫૪) યા કવિઉ (૫૫) યા મતીનુ (૫૬) યા વલીમુ (૫૭) યા હમીદુ (૫૮) યા મોહસી (૫૯) યા મુદ્દીઉ (૬૦) યા મુઈદુ (૬૧) યા મુહઈ (૬૨) યા મુવીતુ (૬૩) યા હૈયુ (૬૪) યા કૈયુમુ (૬૫) યા વાજીદુ (૬૬) યા માજીદુ (૬૭) યા વાહીદુ (૬૮) યા અહદુ (૬૯) યા રમદુ (૭૦) યા કાદિરુ (૭૧) યા મુક્તદીરુ (૭૨) યા મક્કદીનુ (૭૩) યા મુખીરુ (૭૪) યા અવલુ (૭૫) યા આખીરુ (૭૬) યા જાહિરુ (૭૭) યા બાકીનુ (૭૮) યા વાલી (૭૯) યા મુતાલી (૮૦) યા બરુ (૮૧) યા તબાબુ (૮૨) યા મુન્તકીમુ (૮૩) યા અફુવુ (૮૪) યા રવુફુ (૮૫) યા માલિકુલ, મુલકીજલ જલાલીવલ ઈકરામી (૮૬) યા મુક્સીતુ (૮૭) યા ગનીઉ (૮૮) યા મુગની (૮૯) યા માનીયુ (૯૦) યાજારુ (૯૧) યા નાફીઉ (૯૨) યા નુરૂ (૯૩) યા હાદીઉ (૯૪) યા બદીઉ (૯૫) યાબાકી (૯૬) યા બારીસુ (૯૭) યા જામીઉ (૯૮) યા રસીદુ (૯૯) યા સબુરૂ

અનુવાદ

(૧) હે બ્રહ્મ (૨) હે કરુણાશીલ (૩) હે દયાળુ (૪) હે અધિશ્વર (૫) હે નિર્વકાર (૬) હે કલ્યાણકારી (૭) હે શાંતિદાતા (૮) હે ત્રાતા (૯) હે પ્રબળ (૧૦) હે તારક (૧૧) હે પ્રશંસનીય (૧૨) હે સર્જનહાર (૧૩) હે કર્તાહ (૧૪) હે ચિતેરે (૧૫) હે ક્ષમાશીલ (૧૬) હે પ્રકોપી (૧૭) હે મહાદાતા (૧૮) હે અન્નદાતા (૧૯) હે ઉદ્ઘાટા (૨૦) હે જ્ઞાનસ્રોત્ર (૨૧) હે અધિષ્ઠાતા (૨૨) હે વિકાસમય (૨૩) હે દલનકર્તા (૨૪) હે ઉનાયાક (૨૫) હે પ્રતિષ્ઠાદાયી (૨૬) હે પરાભૂતકારી (૨૭) હે સર્વશ્રોતા (૨૮) હે સર્વદૃષ્ટા (૨૯) હે નિર્ણાયક (૩૦) હે ન્યાયકારી (૩૧) હે સૂક્ષ્મદર્શી (૩૨) હે સર્વજ્ઞ (૩૩) હે સહનશીલ (૩૪) હે મહાન (૩૫) હે ક્ષમાવંત (૩૬) હે ગુણગ્રાહક (૩૭) હે સર્વોચ્ચે (૩૮) હે શ્રેષ્ઠ (૩૯) હે સંરક્ષક (૪૦) હે જીવિકાસ્રોત્ર (૪૧) હે નિરિક્ષક (૪૨) હે પૂજ્ય (૪૩) હે કૃપાળુ (૪૪) હે નિગાહ રખનેવાલા (૪૫) હે વાંછિતેશ્વર (૪૬) હે વિશાળ (૪૭) હે તત્ત્વબિંદ (૪૮) હે સખા (૪૯) હે માન્ય (૫૦) હે બીજરૂપ (૫૧) હે સાક્ષીન (૫૨) હે સત્ય (૫૩) હે પ્રતિનિધિ (૫૪) હે શક્તિ (૫૫) હે પૃષ્ટિ (૫૬) હે અભિભાવક (૫૭)

હે સ્તુત્ય (૫૮) હે પરિવેષ્ઠક (૫૯) હે ઉદ્ગમ (૬૦) હે આવર્તક (૬૧) હે જીવનદાતા (૬૨) હે મૃત્યુદાતા (૬૩) હે ચૈતન્ય (૬૪) હે અવિનાશી (૬૫) હે સર્વગ્રાહી (૬૬) હે પાવન (૬૭) હે અદ્વિતીય (૬૮) હે એકમેવ (૬૯) હે તૃષ્ટિરૂપ (૭૦) હે સમર્થ (૭૧) હે સત્વ (૭૨) હે આરંભ (૭૩) હે શેષ (૭૪) હે આદિ (૭૫) હે અંત (૭૬) હે ગોચર (૭૭) હે અગોચર (૭૮) હે શાશ્વત (૭૯) હે હે ઉદાત (૮૦) હે નેક (૮૧) હે ક્ષમાવંત (૮૨) હે પ્રતિશોધી (૮૩) હે ક્ષમી (૮૪) હે દયાસિંધુ (૮૫) હે લોકાધિપતિ મહાતેજશ્રીન (૮૬) હે યથોચિત્ત ફળદાયક (૮૭) હે નિસ્પૃહ' (૮૮) હે સમૃદ્ધિદાતા (૮૯) હે વિઘ્નહારી (૯૦) હે સંગાતક (૯૧) હે સિદ્ધદાતા (૯૨) હે પ્રકાશરૂપ (૯૩) હે પથપ્રદર્શક (૯૪) હે અનુપમ સૃષ્ટિકારી (૯૫) હે નિત્ય (૯૬) હે સર્વાધિકારી (૯૭) હે સર્વનિધાન (૯૮) હે સન્માર્ગદર્શક (૯૯) હે ધૈર્યરૂપ

દુનિયામાં અલ્લાહના નામથી પોકારેલા બધાનામ પવિત્ર છે.

કુરાન શરીફ, હીંદી અનુવાદક, પ્રકાશક લખનઉ કિતાબઘર, ૪૦૫/૧૨, ચોપાટીંયા રોડ, લખનઉ-૩.

અલીફ લામ મીમ

૨ સુરતુલબક્કર ૮૭

૨૮૬, આયત અને ૪૦ રૂપૂ

બિસ્મીલ્લાહીરરહેમાનનીરરહીમ

શૂરૂ અલ્લાહના નામથી જે નિહાયત દયાવાન, મહેરબાન છે અલીફ લામ મીલ આપુસ્તક છે કંઈ પણ સંદેહ નથી.

પવિત્ર કુરાન પ્રથમ ભાગ. સંદર અંજુમન, અહમદીયા કાદીયાન-જી. ગુરૂદાસપૂર પંજાબ, ભારત

અલીફ લામ મીમ (અ લ મ)

કુરાનશરીફ

આધ્યાત્મ આર્ય સંસ્કૃતિ

સ્વયં ઈસા મુસા અને મહંમદ પણ આર્ય સંસ્કૃતિથી બચી ન શક્યા યોહના અને મન્સુર હલાજે તો પ્રત્યક્ષ આર્ય સંસ્કૃતિનો સ્વીકાર કર્યો અને તેમના આધારથી મસીહી અને ઈસ્લામી અધ્યાત્મ આગળ વધ્યો અને ધીરે ધીરે સ્વતંત્ર અધ્યાત્મ બની ગયો (પેજ નં.૨૯) ચંદ્રબલી પાંડે તસ્વુફ.

મુરતુજાઅલી સાહેબ

આ લી **યા અલી** **આ અલી મદદ**

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ જનાર્દનમ અલી વલી શેરે ખુદા (દરગાહ)

અલી શિષ્ટ સુશીલ, કવિ વ્યાખ્યાતા,વીર અને ઉદારતા કુટનીતિની ચાલથી તેમનું મસ્તક મુક્ત હતું મુસ્લીમ સંસારમાં અલી જેવા વીર, સુશીલ ઉત્પન્ન થયા નથી. તેઓ

ભક્તિભાવના પુર પસાર હતો. મહંમદ સાહેબે ગુપ્ત વિદ્યાનું પ્રકાશન ફક્ત અલી સાહેબને કર્યો હતો. જે પણ હોય અલી સાહેબ પોતાની ઉદાર વૃત્તિના કારણે ઈસ્લામનું સંચાલન ઘણા દિવસ ન કરી શક્યા. તેમના વધ પછી થોડાક દિવસો બાદ કરબલા ક્ષેત્રમાં તેમની પ્યારી સંતાનોની જે રીતે દુર્દશા કરવામા આવી તેમના સ્મરણથી આજે પણ ચિત્ત વ્યાકુળ થઈ જાય છે અને સીયાઓ તેમના માતમમાં છાતી પીટી પીટીને મરી જાય છે તેમનો કરૂણ આક્રંદને સાંભળીને હૃદય ધ્રુજી જાય છે. અને કરબલાની હત્યાકાંડનું ઈસ્લામનું કલંક સમજવાનું વિવસ્થ થઈ જાય છે. (પેજ નં. ૪૧, તસ્વુફ) અલી સાહેબની વિશેષતા હતી કે તે કવિ વ્યાખ્યાતા વીર, અને સુશીલ હતા. તેમનામાં આરબોના જેવું ઘમંડ ન હતું. તેનો વિવાહ રસુલની લાડલી દીકરી બીબી ફાતમાનાં સાથે થયા હતાં. કહેવાય છે કે મહંમદ સાહેબે તેમને ખલીફા પણ નક્કી કર્યા હતાં. પરંતુ જ્યારે તેઓ રસુલને દફનાવવા ગયા ત્યારે ચિંતામાં મગ્ન હતા ત્યારે ઉમરે અવસરનો ગેરલાભ લઈને અબુબક્કરને ખલીફા બનાવી દીધા. અને અલીનો અધિકાર છીનવી લીધો. અલીમાં એકવાત બીજી પણ હતી તેમની પુત્રવધુ ઈરાની રાજદીકરી હતી. તેમનાં વંશમાં ઈરાનીલોહી હતું. કારણ જે પણ હોય એક વાત નક્કી છે કે ઈરાને અલી સાહેબનું દિલ ખોલીને સ્વાગત કર્યું અને સૂફીઓ પણ તેમના લીધે આગળ વધ્યા. ધીરે ધીરે અલીના વશજોને એટલુ બધું મહત્ત્વ મળ્યું કે ઈરાન સર્વસ્વ ઈમામ પરશતી થઈ ગયુ. અને ઈરાની પ્રેમથી ભક્ત બની ગયા. હૃદય સાથે પ્રત્યક્ષ રદિયો મળ્યો. અને તેઓ તેમની આરાધનામાં લીન થઈ ગયા. સ્વતંત્ર ઈરાને પોતાની ઉન્નતિ માટે સિયા મતનેગ્રહણ કર્યો તેમને પોતાના રાજમત માન્યા. સિયા સંપ્રદાય આગળ જઈને ગુપ્ત ઈમામની કલ્પના કરી તેમની દૃષ્ટિમાં ઈમામમહેંદી જે ગુપ્ત થઈ ગયા છે તે ફરીથી પ્રગટ થશે અને ભક્તોની રક્ષા કરશે. ધીરે ધીરે ઈમામ પરસ્તી થઈ ગયા.

(પેજ નં. ૪૧-૧૭૫-૧૭૬, તસ્વુફ) ચંદ્રબલી પાંડે.

હજરત અલી

હ. ઉસ્માનની શહાદત પછી ઈસ્લામી સામ્રાજ્યના પાટનગરમદીનામાં એવી પરિસ્થિતિ ઉભી થઈ જેવી અગાઉના ખલીફાઓના નિધન સમયે થઈ નહતી. પયગંબર સાહેબના વિસાલસમયે ઉમ્મતે સર્વસંમતિથી હ. અબુબક્કરને પ્રથમ ખલીફા તરીકે પસંદ કર્યા હતા. હ. અબુ બક્રએ પોતાના પછી ખલીફા તરીકે હ. ઉમરને નિયુક્ત કર્યા હતા અનેહ. ઉમરના અવસાન બાદ છ વ્યક્તિઓના વિશિષ્ટ મંડળે પોતાનામાંથી અર્થાત હ. ઉસ્માનને ખલીફા બનાવ્યા હતા. પરંતુ હવે પરિસ્થિતિ વદલાઈચૂકી હતી. અસસંતુષ્ટ મુસલમાનોએ પોતાના ખલીફાનું ખૂન કર્યું હતું. અને ખિલાફતનો કોઈ ચોક્કસ વારસ ન હતો. આવી વિકટ પરિસ્થિતિમાં અનસાર તથા મુહાજિર મુસલાનોનીઈચ્છાને માન આપીને હ. અલીએ ખિલાફતનું પદ સ્વીકાર્યું હતું. હ. અલી જ્યારે ખલીફા બન્યા ત્યારે મુસલમાનોમાં એકતા રહી ન હતી અને ઉમ્મત વેરવિખેર થઈ જવાની અણી ઉપર હતી.

ઈસ્લામી ઈતિહાસના બહુ જ નાજુક તથા નિર્ણાયક સમયે ખલીફા બનનારા હ. અલીનું જીવન ઘણું રોમાંચક હતું. તેઓ પયગંબર સાહેબના કાકા અને વાલી અબુ તાલિબના પુત્ર હતા. આમ તેઓ જન્મે પયગંબર સાહેબના પિતરાઈ ભાઈ થતાં હતાં. ઉપરાંત પયગંબર સાહેબે હ. અલીને નાનપણમાં પોતાના આશ્રય હેઠળ રાખ્યા હતા. પયગંબર સાહેબ જ્યારે અલ્લાહના રસૂલ જાહેર થયા ત્યારે સૌ પ્રથમ ઈસ્લામ સ્વીકારનારાઓમાં નાની ઉંમરના હ. અલીનો પણ સમાવેશ થતો હતો.

હ. અલી જીવન પર્યંત પયગંબર સાહેબને વફાદાર રહેવા તથા મુશકેલીઓમાં તેમો સાથ આપ્યો હતો. ખાસ કરીને મક્કાથી હિજરતના સમયે પયગંબર સાહેબના મકાનમાં તેમની જગ્યાએ સૂઈ રહીને મક્કાવાસીઓને છેતરાવાની યુવાન હ. અલીએ અનેરી હિંમત બતાવી હતી.

હિજરત પછી પયગંબર સાહેબના સુપુત્રી હ. બીબી ફાતમા સાથે હ. અલીના લગ્ન થતાં તેઓ બન્ને વચ્ચે પરસ્પર વિશ્વાસ તથા વફાદારીનો નવો યુગ શરૂ થયો. આ પછી તો હ. અલીએ ઈસ્લામના ઉદય સમયના દરેકપ્રસંગે મહત્ત્વનો ભાગ ભજવ્યો હતો. તેમણે એક બહાદુર સિપાઈ તરીકે ખૂબ નામના મેળવી હતી. ખૈબરની લડાઈમાં હ. અલીનું યહુદી સરદાર સાથેનું યુદ્ધ તો ઈસ્લામના પ્રેરણા દાયક પ્રસંગોમાંનું એક ગણાય છે.

પયગંબર સાહેબના સાથીઓમાં હ. અલી વિદ્યાના સાચા ઉપાસક તરીકે સૌથી વધુ ખ્યાતિ ધરાવે છે. આપ તલવારની જેમ કલમ ચલાવવામાં પણ પ્રવીણ હતા. ખુલ્ફાએ રાશેદીનમાંથી માત્ર હ. અલીના ખુત્બાઓ, કાવ્યો તથા અન્ય લખાણોનો સંગ્રહ પ્રાપ્ય છે. જોકે તેમના નામ સાથે જોડી દેવાયેલી બધી કૃતિઓ તેમની નથી. પરંતુ હ. અલીનીમૌલિક કૃતિઓ ખરેખર તેમના વાકચાતુર્યની સાક્ષી પુરી પાડે છે.

હ. અલીને નાનપણથી પયગંબર સાહેબની સોબતમાં રહેવાનું સદભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું હતું. તેથી સ્વાભાવિક રીતે જ પયગંબર સાહેબની વાણી તથા વર્તનનાં તેઓ સાચા જાણકાર બની શક્યા હતા. ઉપરાંત પયગંબર સાહેબની સોબતમાં રહીને તેમણે પવિત્ર કુરાનનું સર્વવ્યાપી જ્ઞાન મેળવ્યું હતું તથા ઈસ્લામી કાયદાઓ અને નીતિઓની ઊંડી સમજ તેઓ કેળવી શક્યા હતા. તેઓ ઈસ્લામી કાયદાશાસ્ત્રના સારા જાણકાર હતા તેથી ઈસ્લામીકાયદા પ્રમાણે ન્યાયકરવા તથા નિર્ણયો આપવા તેઓલાયક પુરવાર થયા હતા. ખુદ પયગંબર સાહેબે તેમને યમનમાં ન્યાયાધીશ (કાઝી) બનાવીને મોકલ્યા હતા. પ્રથમ ત્રણ ખલીફાઓના સમયમાં પણ તેઓની પાસેથી આ બાબતમાં સલાહ લેવામાં આવતી હતી.

હ. અલી સ્વાભાવે નમ્ર હતા અને પયગંબર સાહેબના ઉચ્ચ ચારિત્ર્યનું પ્રતિબિંબ પાડતા હતા. પવિત્રતા અને પરહેઝગારી તેમના વ્યક્તિત્વનાં બે મહત્ત્વના પાસાં હતા.

હ. અલીએ પયગંબર સાહેબના સુપુત્રી હ. બીબી ફાતેમા ઉપરાંત આઠ સ્ત્રીઓ સાથે લગ્ન કર્યા હતાં. તેમની બહુસંખ્ય અવલાદમાંથી ઈમામ હસન અને ઈમામ હુસેન અને બીબી

ઝેનબ તથા ઉમ્મે કુલસૂમ અને મોહમ્મદ બિન હનીફ ઈસ્લામના ઈતિહાસમાં નોંધપાત્ર સ્થાન મેળવી શક્યા હતા.

ઈસ્લામનો ઉદય અને વિકાસ (પેજ નં. ૯૯-૧૦૦) ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

હજરત અલી સાહેબ

તમો પ્રથમના ખલિફાઓને ન્યાયના કામમાં ઘણી સારી મદદ આપી લોક પ્રયિ થયા હતા. અરબી ભાષામાં વ્યાકરણ, તમોએ બનાવ્યું હતું. તેમના નીતિ વચનો ઈસ્લામ જગતમાં એકી અવાજે વખણાય છે. સિયા ઈસ્લામ અસરી તથા વહોરા લોકો તમોને પોતાના માસુમ ઈમામ ગણે છે. મુસેરી તથા. આગાખાનની તેમજ પીરાણા સત્પંથી તમોને ખુદા, ઈશ્વર કહે છે. તમો અરબીભાષાના વિદ્વાન હતા. તમારા વક્તવ્ય, શક્તિનું આખુ અરબસ્થાન એકી અવાજે વખાણ કરે છે. સિયા લોકો તમોને પ્રથમ ખલિફા તેમજ પ્રથમ ઈમામ તરીકે માને છે.

શ્રી સદગોર બ્રહ્મા વાંચા

હનિષ્યતિ કલેરંતે મ્લેચ્છાંસ્તુરગવાહનઃ । ધર્મે સંસ્થાપનાર્થાય તસ્મૈ કલ્કયાત્મનેનમઃ ॥

ધર્મની થયેલી ગ્લાનિ પછી, ધર્મને પાછો સ્થાપન કરવા માટે કળિયુગને અંતે ઘોડા ઉપર ચઢીને જે અધર્મીઓનો નાશ કરશે તે કલ્કિરૂપ અવતારને હું નમસ્કાર કરું છુ.

શ્રી બુધના સીસ, સ્યામ, સુલકાન, ઈસ્લામ,હારૂન, આદમ, નિઝાર, મિઝાર, ઈલીહાસ, મિલ્યાસ, મુલકાન,કાઝમ, કાહર,કાયમ, ગાલિબ, એલબ, ફાહીમ, મુરાદ, અબ્દુલમુનાફ, હાસમ, અબદુલમુત્તલીબ, અબુતાલિબ,વંશતો શ્રી નિષ્કલંકિનારાયણ શ્રી મુર્તુઝાઅલી.

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ મુર્તુજા અલી

મુર્તુજા અલીની માતા તો બીબી ફાતમા બીન્તે અસદ પિતા તો અબુતાલિબ, શક્તિ તો ફાતમા જોહરા ગોરતો નબી મહંમદ, સ્થાનતો ઉપન્યા સેહસ્ત્ર દ્વીપે મક્કલેશ્વર ક્ષેત્રતો મંદિરલીત્યાં નરદલો દાનવંતો અબુજેલ, કળી અંતેશ્રી મેંહદી રૂપે. સ્થાનતો હીમપુર ક્ષેત્રતો કુવારીકા. પંચ નદી મુળસ્થાને તયં નરદલો દાંણવતો દહિત કાળીગો ડજ્જાલ. વિચાર તો અથર્વ વેદ ઓચરંતે ગાયત્રી, સાતવાર સત્તાવીસ નક્ષત્ર પંદર તીથિ બારકરણ નવ ગૃહ સુર્ય મંત્રનો જાપ જપતાં આયા સ્વામી, ઋષિઓને સ્થાપી દહિંત અબુજેલ તથા અલકમાને સંહારી, કાળી ગેને સંહારસે બારકરોડી શુ ભક્તત્રીકમ મુખીને સ્થાપી અન્નંત કરોડીનું ભરણું કમળાકુંવર શીર ભરાવવા તમે ભલે અવતર્યા યુગે યુગે દેવ મોરારી. જે કોઈ ચિત્ત હરિ શું લાએ તેના ધર્મ વધે ને પાપ ક્ષય થાય, નમો ભાઈ પરિબ્રહ્મ નારાયણના નામને જેણે રૂપે આપણા સદગોર બ્રાહ્મા નર નારાયણ હોય. આજ તે રૂપને ધોઈએ. શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણના ગુપ્ત અવતાર ઓગણચાલીસ પ્રગટ અવતાર અકે ને તે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ પોતે.

આ હરિવંશ પેઢી નામે ચાલતો ચાલતો હાલ કુવારકાંક્ષેત્રે જાંબુદ્વીપ ભરતખંડે, રેવા ઓતરે, સોળ સોળ જોજન સાબરમતી ત્રષ્ઠે પંચ નદી મુળસ્થાને વેરાવામે નવ સ્થળે એટલે કે પીરાણા મુકામે પધારેલ છે. અને શ્રી ઈમામશાહ બાવા એ જ સદગોર બ્રહ્મા, તેમના દિકરા શ્રી નર મહંમદ શાહ વિષ્ણું નારાયણનો અવતાર અને શક્તિ દેવી પાવગઢની મહાકાળી મહંમદ સુલતાનની દિકરી બુજરૂક બેગમ, એ જ વિષ્ણુ નારાયણ નરમંહમદશાહના અર્ધાગ્ના, આ ત્રણએ પીરાણા મુકામમાં હરિવંશ આગળ ચાલ્યો, એ વંશે શ્રી શાહબોદીન સાહેબ તથા તેમના શ્રી જલાલશાહસાહેબના દીકરા મુર્તુજા શાહસાહેબ તથા તેમના દિકરા શ્રી અશરફ શાહ સાહેબ કે જે ઔરંગઝેબ બાદશાહના વખતમાં દિલ્હી જઈ બાદશાહની સાથે વેદ વ્યાખ્યાન કરી અમર ઘીનો દિવો કાયમ રાખી ચારસો મણ કાઠી ઉપર તપાવેલ લોખંડના તવે ચઢી ઈશ્વરી કળા બતાવીને પીરાણામાં ઘીના દીવાની અમર જ્યોત રાખી અને ઔરંગઝેબે અડતાલી (૪૮) વીઘા જમીન તેમને બક્ષીસ આપી તેના દસ્તાવેજો હાલ મોજુદ છે. ને મોટી સત્ય વેણી પુસ્તકની પ્રસ્તાવનામાં કોર્ટના સીક્કાવાળા તરજુમા છાપેલાં છે.

શ્રી હરિવંશ જગતની ઉત્પતિ સાથે જગતમાં રમતો આવ્યો છે અને છેક પ્રલયકાળ સુધી જગતમાં રમતો રહેશે. તેમાં કુળ પલ્ટા વંશપલ્ટા વિગેરેના મુંજવણ ભર્યા કાર્યો સાધારણ વિચાર વૃત્તિવાળા મગજમાં ઉતરી શકે તેવા નથી. અને જેથી પુસ્તકની પ્રસ્તાવના ધ્યાન પૂર્વક વાંચવાથી તે બાબત પર જ પ્રકાશ મળશે.

શ્રી હરિની રમત સમજવા માટે માદક આહાર તજવાની ખાસ જરૂર છે. અને તેથી જ સત્પંથ માર્ગ દેખાશે. માદક આહાર એટલે કે લશણ, ડુંગળી, અફીણ, ભાંગ , ગાંજો, ચડસ, તમાકું, માંસ, મદિરા વિગેરે વસ્તુ સહેજ પણ ઉપયોગ બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ કરે છે, અને ધર્મના માર્ગેથી મનુષ્યોને વેગળા રાખે છે. જેથી આત્માની શાંતિ પણ મનુષ્યને મળી શકતો નથી. બોલો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણની જય જય જય.

ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ

શ્રી નિષ્કલંકી અવતાર

શ્રી ફરમાંનજી બિસ્મીલ્લાહ હરરહેમાન નૂરરહિમ. ભગવાનનાં અવતારોનાં હજારો ભેદ

ઋગ્વેદ અધ્યાય ૮, અધ્યાય ૭, વ. ૩૩, મંત્ર ૧૮

રૂપં રૂપ પ્રતિ રૂપો, વિભૂવ તદ્સ્ય રૂપં પ્રતિચક્ષણાય ઈન્દ્રો
માભિ, પુરૂષ ઈર્યતે યુક્તા, હસ્ય હસય સતાદશ

પોતે પ્રત્યક્ષ થવા માટે રૂપ રૂપનો પ્રતિક રૂપ થાય છે. પરમેશ્વર જ માયાથી પૂરૂષરૂપ હોય છે. તેના હજાર ભેદ હોય છે.

પરમાત્માની સોળ કળા નરજામે.

ય. અ. ૮, મં. ૩૬

યસ્માન જાતા પરો અન્યો અસ્યિય આવિવેશ ભૂવાનિ વિશ્વા
પ્રજાપતિઃ પ્રજ્યાસં રરાણ સ્રીણીજ્યાતિ ષિસચતે સોષૃસી.

એના સમાન કોઈ જન્મ્યો નતી. એથી બીજો કોઈ ઉત્તમ નથી. એ સ્વતંત્ર છે સર્વ પ્રજાઓને સુખ આપવા ભુવનોમાં અને વિશ્વમાં પ્રજાપતિ કે રાજારૂપે છે તે ત્રણે લોકમાં જેની ગત છે પ્રકાશિત જ્યોતિસ્વરૂપે ચૈતન રૂપે સંચરનાર તેવા સોળ કળાવાન છે.

મદિનામાં શ્રી વિષ્ણુ

૩૦૦ વર્ષ ય. અ. ૩૬ મ. ૨૮ (અને સામવેદમાં પણ છે)
મદીના શમ સરદ સતં. ભૂયશ્ચ સરદા સતાત

મદિનામાં શ્રી વિષ્ણુ પ્રથમ સો વરસ ફરીફરી પુન પુન બે ફેરા સો સો વર્ષ રહેશે.

અવતાર દસમો.

પહેલા વૈશાખ સુદ બીજને શુક્રવાર તે દિન કળિયુગ બેઠો સાર ૧
હે મુનિવરો કળિયુગમાં અથર્વ વેદ પ્રમાણ અને ગોર બ્રહ્માજીએ નબી મહમંદ ધરાવ્યા નામ ૨
જે ચંદ્ર વંશે આદમ કળિયુગે થયા સાર તે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ હરીનો દસમો અવતાર ૩
જે દસમે રૂપે શ્રી હરી પાત્ર નિષ્કલંકી અવતાર તે આવી બેઠા આરબદેસ મોજાર ૪
જે આ ગોરે કેટલાક ચારિત્ર શ્રી હરિના કહ્યા તે દેવ આ કળિયુગમાં હોઈ રહ્યા ૫
ગોર બ્રહ્મા આ કલિયુગે ગોર સમસ અવતાર તે ગોર દુર્વેશી લઈ ફર્યા ચોવીસ મુલક મોજાર ૬
જે ગોર ચોવીસે મુલકમાં પ્રત્યક્ષ બોલી રહ્યા તે ગોર ફરતા ફરતા ચીન નગરીમાં ગયા ૭
જ્યારે બેઠો કળિયુગને દ્વાપર ઉતર્યો ત્યારે દહિત કાળીંગો મહાચીન નગરીમાં અવતર્યો ૮.

શ્રીરામ વિષ્ણુ ભગવાન અને બ્રહ્મા વસિષ્ઠ મુની સતી દેવી સીતા આ ત્રણે કળા મિશ્ર શ્રીરામ વિષ્ણુના દિકરા લવ ના પદ્મ છે. પદ્મના પરિક્ષીત, પરીક્ષીતના વીરપાળ, વીરપાળના વાસુદેવ અને વાસુદેવનો વંશ તો શ્રીકૃણ આ પણ. સુર્યવંશથી ચંદ્રવંશ જેવી રીતે રઘુરાજા સુર્યવંશી થયાં તેવી જ રીતે રામના વંશમાં જદુરાજા થયા. જેથી કરીને ચંદ્રવંશ પણ કહેવાયે અને જદુવંશપણ કહેવાય. કૃષ્ણ હરીવંશે શ્રી નારયણનું બળ કૃષ્ણભગવાન થયા. કૃષ્ણના સમયકાળમાં પૃથ્વીનો રાવી કંશાસુર મથુરાવાસી ઘણો અભિમની કાળક્રોધી માદક આહારી હોવાથી કૃષ્ણ વિષ્ણુના વેદ ધર્મની નિંદા કરનારો કૃષ્ણ ભગવાનની બધી હકીકત કૃષ્ણ અવતાર વાંચવાથી માહિતી મળશે. ટૂંકમાં કંશાસુરે વેદ, ધર્મ ને ભૂંસાડવાથી કૃષ્ણે કંશને માર્યો અને

ભગત વિદુરને તાર્યો. શ્રીકૃષ્ણ વિષ્ણુની કળા, બ્રહ્મા, રૂકમ રાજા, વેદવ્યાસની ગાદીએ.

શક્તિ દેવી રૂક્ષ્મણી રૂક્ષ્મણી રૂકમ રાજાની દીકરી આ ત્રણે કળા મિક્ષથી શ્રીકૃષ્ણના પુત્ર પ્રદુમનના શેષસ્થાન અનીરુધ શેષ સ્તાનના બુધસ્તાન, બુધસ્થાનના વેણીવચ્છરાજ, વેણીવચ્છરાજના સિંહરાજ, સીંહરાજના વંશતો શ્રી બુધા ભગવાન આ ઉપરનો હરી વંશ શ્રીકૃષ્ણના પ્રદુમનના અનિરુધને દ્વારકામાંથી ઓખાહરથી અનીરુધ હરીવંશની કળા મીસર દેશની ભૂમિાં બાણાસુરની રાજધાનીમાં હરીવંશ જવાથી નારણનની કળા મિસર દેશમાં ગઈ, આ હિંદ ભૂમિ નારાયણની કળા વગરની થઈ જેથી કૃષ્ણ કુળ જાદવ કુળનો નાશથયો અને કૃષ્ણ ચંદ્રવશે મિસરમાં ગયો આની વિશેષ માહિતી ઓખા હરણ વ્યાખ્યાનમાંથી મળશે. હરિવંશ મિસર દેશમાં ઘણાં વર્ષે ભોગવી એ વંશમાં શ્રી બુદ્ધા અવતારની હકીકત નવમો બુદ્ધા અવતાર વાંચવાથી બધી માહિતી મળશે.

શ્રી બુદ્ધા વિષ્ણુની માતા દેવી રેણુંકા, પિતાતો સિંહરાજ, શક્તિતો હરસદ, ગોરતો હંસરાજ, આ ત્રણ કળા હરીવંશ મિસર દેશ થોડીને અરબસ્તાન માકલેશ્વર કેમ ગયો અને કોણ ગયો એસર્વ હકીકત શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણની ભાળ નામની બુકમાં તમામ હકીકત લખેલી છે. જેથી આ સ્થળે લખાયુ નથી. હરીવંશ મકલેશ્વરમાં આદમ તથા હવાના કુળ વંશ પલ્ટો અને વર્ણ પલ્ટો કરી શ્રી બુદ્ધ ભગવાન વિષ્ણુ હરીવંશ ચાલતો અરબસ્તાન મકલેશ્વરમાં ગયો. આહરીવંશ શ્રી અલી નિષ્કલંકી નારયણ ઉપર આવ્યો શ્રી વિષ્ણુ આ હરીવંશે જે જદુકુળથી યવનકુળ થયો હરીવંશે મીસર દેવની ભૂમીમાં કુરેશ કુળથયો આ કુરેશ કુળ મકલેશ્વરમાં હરીવંશે અલી નિષ્કલંકી દશમો અવતાર થયો છે. અહીંથી ભાષા બદલવાથી મિસરી ભાષા થઈ મિસરી ભાષાબદલી અરબી ભાષા થઈ છે. હરીવંશને અરબી ભાષામાં અલીની આલ અમર જાણો એવા મામથી ઓળખાય છે. શ્રી અલી સાહેબ વિષ્ણુની કળા બ્રહ્માજી નબી મહંમદ અને શક્તિ દેવી બીબ ફાતમા, આ ત્રણ કળાથી હરીવંશ થયો છે.

પેજ નં. ૪૬-૪૭, ૫૩૧-૫૩૩, ૪૬૨-૪૬૩ સતપંથ પ્રકાશ, દસઅવતાર, પીરાણા, એસ. બી. સૈયદ

આદ્યશક્તિ માતા ફાતમા

આદ્યશક્તિ જ્યોતિસ્વરૂપે

મીસરમાં (સિયા ઈસ્માઈલી ફાતમી સ્થાપના)

ભારતમાં નિઝારી પંથ સત-પંથ તમારા નામથી પીરાણામાં અખંડ જ્યોતિ સ્વરૂપે આપના ગુણગાન થાય છે. પીરાણામાં આપની અખંડ જ્યોતિ જળહળે છે. આપના સંતાન ઈમામહુસેન, ઈમામ હસન, ઈમામ ઝૈનાલાઆબેદીન, ઈમામ મહંમદ બાકર, ઈમામ ઝાફર શાદિક, ઈમામ ઈસ્માઈલ, ઈમામ ઈસ્માઈલના સમયથી આપની મિસરમાં આઠમી સદીમાં ફાતમી ખિલાફત સ્થાપન થયેલ છે.

(જુઓ ખોજાવૃતાંત સચ્ચેદીન નાનજી અણી, રેવન્યુ કમીશ્નર કચ્છ)

શ્રી ઈમામશાહબાવા પીરાણા.

શ્રી ઈમામશાહબાવા દયાળુદાતા અમોને બોલાવો દ્વારે તુમારા (સતાર બાપુ)

વાસ્તવમાં ઈમામશાહબાવાનું નામ વિશ્વભરમાં પ્રસિદ્ધ છે. એક સાચા સૂફી-સંત પીર ઘોર નામોથી લોકો જાણે છે. આપને માનવાવાળા અઢારે આલમના બધા જ આપના દર્શન કરી પોતાની મનોકામના પૂર્ણ કરે છે.

ધન્ય રે પીરાણા, ધન્ય રે ગીરમથા જ્યાં છે ધરતી કુવારી,
અડસઠ તીરથ, અહીં આવી મળ્યા. આવ્યા છે દેવ મોરારી ૧
જાંબુદ્વીપમાં સેવાઓ જાગી, સીંગી અને નોબત વાગે
દેશો દેશના યાત્રાળુ આવે, દર્શન કરી ભીડ ભાંગે ૨

હકીકતમાં સત્પંથીધર્મીઓ ઉપરે બાવાની અસીમ કરુણા હતી. તેઓએ ઈમાનીઓને પ્યારથી મારા વીરા ભાઈ, મારા ઋષિવરભાઈ મારા મુનીવરભાઈ નામોથી સંબોંધીને જ્ઞાનવાણી અમૃતવાણી આપેલ છે. તેમજ ભાવિ ભક્તોને પણ આપના ઉપરે અતુટ શ્રદ્ધા છે. ખરા અંતકરણથી તમોને ચાહતા હતા. અને આપના દર્શન માટે છેક કચ્છના ગામોમાંથી ચાલતા પગપાળા આવીને આપની સમાધિ ઉપરે જ્યોતિદર્શન કરી આપને આપના ચરણમાં ભેટતા હતાં. આપની અસીમકૃપાથી ગામોગામથી સંતો-ભક્તો મોક્ષ ગતિ પામ્યા છે. અને આજે પણ સમાધિઓ પુજાય છે. આપની અસીમકૃપા હતી. આપ દયાલુ છો. આજે પણ છો. આપનું નામ સતપંથીઓમાં અંતઃકરણમાં વસી રહેલ છે. સતપંથી હોય કે અન્ય સંપ્રદાય હોય પણ આપનું નામ કોઈ ભૂલી શક્યા નથી.

શ્રી સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ બાવા.

સદગોર ઈમામશાહ બાવા, આપને ઉપરોક્ત નામોથી સર્વ સંસારમાં જનતા આપના ગુણગાન ગાય છે. આપશ્રી કબીરદીન બાવાનાં નાના પુત્ર છો. (ઉચ ભાવલપુર) તમો ગુજરાતમાં ૫૦૦ વર્ષ પૂર્વે પીરાણાની સ્થાપના કરી છે. આપના તપ તથા પીરાઈ, તેમજ આપના ચમત્કાર તથા અદ્યાત્મિક જ્ઞાન જનસાધારણને આપવા માટે તમોએ સતપંથ ધર્મની પીરાણામાં સ્થાપના કરી છે. તમોને માનવાવાળા સતપંથીઓ કહેવાય છે. સતપંથ એટલે સાચો માર્ગ. આ સતપંથધર્મ આપના પૂર્વજોના વારસાગત ચાલતો આવે છે. તે જ સતપંથ ધર્મની તમોએ પણ ગુજરાતમાં માન્યતા આપી છે.

હરીવંશ અલી આલને ઈમામની આલ પણ કહેવાય છે. તે પીરાણામાં આવી, પ્રથમ ઈમામશાહ હરીવંશ ત્રણે દેવની કળા અલીની આલ અમર છે આ કળા લઈને આવ્યા છે. આગળના જુગના આઠ અવતારના શાસ્ત્રો પુરાણો શાખ આપે છે. જે કળીયુગના પાછળના



ભાગમાં આદ નારયણ પોતે પધારશે તે પુરાણેથી જાણવાનું મળે છે. જે રેવા ઉત્તરે સોળ સોળ જોજને સાબર ત્રષ્ટે વિરાટ વાદ નવ થડે કુવારીકા ક્ષેત્રે નિષ્કલંકી નારાયણ પધારશે તે સિવાય રામાયણે કાગ ભૂંસડી તથા ગરૂડજીના સંવાદથી ઘણું જાણવાનું મળે છે. તે હરીવંશે અલીની આલે પધાર્યા છે. ઈમામશાહ ચતુર મુખી બ્રહ્મા, નર અલી મહંમદશાહ વિષ્ણુ નારયણનો અવતાર, નરઅલી મહંમદશાહના ઘરમાં શકિતદેવી મહાકાળી પાવાગઢની પટરાણી તે અમદાવાદના મંહમદ સુલતાનની દીકરી થઈને અવતર્યા તેના ગરબાઓ તથા રાસ મંડળો ઘેર ઘેર ગવાય છે. તેથી વધારે માહિતી આપી નથી.

આ ત્રણે દેવની કળાથી હરીવંશ શ્રી ઈમામશાહના શ્રી નર અલી મંહમદ શાહના શ્રી શાહબોદિન સાહેબ, તેના શ્રી જલાલશાહ સાહેબ તેના શ્રી મુરતુજાશાહ સાહેબ તેના દિકરા શ્રી અશરફ બાવા ઔરંગઝેબ બાદશાહના વખતે દિલ્હીમાં તવે ચઢેલા અને હરીવંશનો પુરાવો ત્રણે દેવની કળાનોપરદો પુરેપુરો બતાવ્યો હતો. તેમના વંશ હાલ કાયમ છે. હરીવંશી અલીની આલ અમર તથા ઈમામની આલ આ કલીમાં રમી રહી છે. તેમની સેવા એનું નામ સતપંથ સતાનત, શાસ્ત્રની વેદક્રીયા પાળવાથી અહીંસા ધર્મ સતપંથ ધર્મ મનાય છે. આ ત્રણ દેવની કળા સહીત હાજર જામે હાલમાં પબ્લીકમાં રમી રહેલા છે. પણ આપણે તો આંખ સહીત આંધળા છીએ જેથી જોઈ ઓળાખી શકતા નથી. આ હરીવંશી પુરૂષ શાસ્ત્રો ભાંખી ભાંખી પોકરી પોકારીને આખા જગતને કહી સંભળાવી રહ્યા છે. પણ આપણે કાન સહિત પણ બેરીયા સાંભળી સકતા નથી. સાથે સાથે ભવિષ્ય પણ ભાંખ્યું છે. વિષ્ણુની ચાલીસ પેઢીએ બ્રહ્માની સતોતેર પેઢીએ અમો જાહેરમાં આવસું. તેમાં બ્રહ્માની પેઢી કેટલી ગઈ, કેટલી બાકી છે ? તેવી વિષ્ણુની પેઢી પણ કેટલી ગઈ, કટેલી બાકી છે ? કેટલા અવતાર રહ્યા એ ભૂત ભવિષ્ય અને વર્તમાન પુરતું આગળથી ભાંખેલું છે તે પેઢી નામે રમી રહ્યા છે. તે પેઢી પુરી થાય કે નિષ્કલંકી રૂપે પ્રગ્ટ થાશું આવું ભવિષ્ય ભાંખતા જાય છે છતાં આપણે સતપંથીઓને સુજતુ નથી.

આ હરીવંશ તો આ સૃષ્ટિની ઉત્પતિની સાથે જ ગતમાં રમવા માંડ્યું છે, તેકર્તા જુગમાં ચાર અવતારે હરીવંશે પેઢી નામે રમ્યા છે, ચોવીસતીર્થ પૂજાય છે. ત્રેતા જુગમાં ત્રણ અવતાર હરીવંશે પેઢી નામે રમ્યા છે. અઢાર તીર્થ પુજાવ્યાં છે. દ્વાપર જુગમાં હરીવંશ પેઢી નામે રમ્યા છે. ચૌદ તીરર્થ પુજાવ્યાં છે ને આજ વર્તમાન કલિયુગમાં શ્રી નિષ્કલંકી બાર તીર્થ પુજાવ્યા છે. અવતાર ચાર લાખ બત્રીસ હજાર હરિવંશે પેઢી નામે આદમથી કરી પીરાણા મુકામે અલીની આલ નામેથી ઈમામશાહની આલથી આજરમી રહ્યા છે. તે હરીંવંશની સાથે નિરંજન નિરાકાર પણ સાથે સાથે છે. હરીવંશે આદ નારાયણ પણ સાથે સાથે હરિવંશ ત્રણ દેવનીકળા પણ સાથે ફક્ત મહાદેવ તથા શંખવો એ બંને કળા નોંખી સામી રમતની છે. તે તમોગુણી છે. તે શંખવાને જુદા જુદા લઈને જુદા પડેલ છે.



નારાયણને સામા લડતા આવે છે. જગતના રાજ્યમાં દિવાની કોર્ટ શું કામ કરે છે ને એ જ રાજ્યની ફોજદારી કોર્ટ શું કામ કરે છે, ને પાછા એકના એક જ છે. એવી જ રીતે બાદ નારાયણ તથા વિષ્ણુ તથા બ્રહ્મા શું કામ કરે છે. અને મહાદેવ તથા સંખાસુર શું કામ કરે છે તે જાણી લેવું છે. રાજ સભા તેજ દેવ સભા આ નીતિથી પ્રભુ રમતા આવ્યા છે. સતપંથી ભાઈઓને વિનંતી પૂર્વક નમ્રતાપૂર્વક વિનવીને બંને કર જોડીને કહું છું જે નીચે તમામ હકીકત જરૂરથી વાંચશો. **સદરી દશ અવતાર પુસ્તકને કરસન અરજણ (હાલના આચાર્ય) સંપૂર્ણ સમર્થજ્ઞન આપે છે.**

લેખક : એસ. બી. સૈયદ

(રાગ ભરથરી)

કરગરી કરુ અરજી, અરજી સુણો દીનાનાથજી,
દુઃખ દાવાનળ આવ્યુ, છોડાવો છોગાળા નાથજી ટેક (૧)
થાય ધાર્યું તુંજ તણું, દેખી દીલ ગભરાયેજી,
જ્ઞાન નહિ કળ બળનું, એજી અંગ અફળાયેજી. (ક) (૨)
કાચી માટીનું ખોળીયું, સ્વામીતાપ ન સહેવાયજી,
કાંટે ઘાલી તન તોળીયું, સ્વામી સેવક કહેવાયજી.(ક) (૩)

(સત્પંથ પ્રકાશ, દસ અવતાર પેજ નં. ૪૮-૪૯, પીરાણા)

સતપંથ

પંદરમી સદીની મધ્યમાં ગુજરાતી હિંદુ-મુસલમાન સમાજના ઈતિહાસમાં એક અગત્યનો ગણી શકાય તેવો બનાવ બન્યો. ઈરાનમાં શિયાપંથી મુસલમાનનો ઈસ્માઈલ સંપ્રદાય ચાલતો હતો અને એના સંચાલકો ઈસ્માઈલી ઈમામ કહેવાતા હતા. તેમણે ૧૩મી સદીથી એ સંપ્રદાયનો હિંદમાં પ્રચાર કરવા માંડ્યો હતો અને સિંધમાં ઉચમાં થાણું નાખ્યું હતું. હિંદમાં એ પંથને ''સતપંથ'' એનું નામ અપાયું હતું. ઉચમાં એ સંપ્રદાયના મોટા પીર સદરઉદ્દીન હતા અને ધાર્મિક પ્રચાર ત્યાંથી કરતા હતા. એમના વંશનાપીર હસનકબીરઉદ્દીનને ત્યાં ઉચ ગામમાં ઈ.સ. ૧૪૫૨માં ઈમામ શાહનો જન્મ થયો, અને પિતાનામરણ પછી એ ઈરાન જઈને પોતાના સંપ્રદાયના મુખ્ય સંચાલકોને મળી ગુજરાત બાજુ ધર્મનો પ્રચાર કરવાની પરવાનગી લઈ આવ્યા. ગુજરાતમાં આવી અમદાવાદથી ૯ માઈલ દૂર આવેલા ગિરમઠા ગામમાં પોતાનો નિવાસ કરીને પ્રચાર કરવા માંડ્યો. આ પ્રચારમાં અસર ગામડાની અભણ પ્રજા ઉપર થઈ અને ગુજરાતમાં ''સતપંથ'' તરીકે આજ સુધી એ સંપ્રદાય મશહૂર છે. ગામડાની ખેડૂત પ્રજા અને ખાસ કરીને લેઉવા અને કડવા કણબીઓ એ પંથમાં જોડાયા. ગુજરાતમાં મોમના અને મતીઆ લોકો એ પંથા પ્રચારથી થયા. કહે છે કે ઈમામશાહના ચમત્કારોથી લોકો એમના તરફ આકર્ષાયા અને સુલતાન મહમૂદ બેગડાના અમલમાં તોએમની અને એમના ચમત્કારોની ખ્યાતિ ખૂબ વધીગઈ. ગીરમઠા ગામ પાસે જ્યાં એ વસ્યા ત્યાં પિરાણા નામે એક સ્થળ પ્રસિદ્ધ થયું. પીરોનું સ્થાન એટલે પિરાણા. ઈ.સ.૧૫૨૦માં ઈમામશાહ એ જ સ્થળે મરણ પામ્યા અને એક વિશાળ રોજામાં એમને દફન કરવામાં આવ્યા.

નૂરમહમ્મદશાહ

એમના પુત્ર નૂરમહંમદશાહ ઈ. સ. ૧૪૭૦માં જન્મ્યા હતા અને પિતાના મરણ પછી સંપ્રદાયની ગાદીએ આવ્યા.એ ઈમામેગુજરાતના સતપંથના અગ્યના સુધારા કર્યા. દસોસ અથવા આવકનો દસમો ભાગગ જે એમના અનુયાયીઓ પાસેથી ભેગો થતોતે ઈરાનની મુખ્ય ગાદીએ મોકલવો બંધ કર્યો. એમના સમયથી ગુજરાતનો સતપંથ બીજા ઈસ્માઈલી પંથોથી જુદો પડી ગયો. અહીં એ પંથના સ્થાપકો અને ખાસ વ્યક્તિઓનું વર્ણન કરી સંપ્રદાયની વિશેષતાઓ આગળ સમાજના પ્રકરણમાં વર્ણવીશું. નૂરમહમ્મદશાહે એમના પંથનો એક ગ્રંથ સિંધી ભાષામાં લખ્યોછે. એનું નામ 'સત વેણી જી વેલ' (સાચા ધર્મની વેલ) છે. સંપ્રદાયના અને હિંદુ-મુસલમાન સમાજના ઈતિહસ માટે એની અગત્ય છે. નૂરમહમ્મદશાહ ઈ.સ. ૧૫૩૩-૩૪માં ગુજરી ગયા એણ એ પંથના ફારસી ભાષામાં લખાયેલા ઈતિહાસ ઉપરથી સમજાય છે. એણને એણના પિતા ઈમામશાહની સાથે એ જ રોજામાં દફનાવામાં આવ્યા. પિરાણાના મુખ્ય રોજાની પાસે એ પંથની બીજીમુખ્ય વ્યક્તિઓની દરગાહો પણ છે. નૂરશાહ સૂરભાઈ બાલા મુહમંદ, બાકીરઅલી વગેરેની દરગાહો ત્યાં છે અને વ્યક્તિઓના ખાસ અનુયાયીઓ મુખ્ય દરગાહ ઉપરાંત એમને કાસ માને છે.

કાકાઓ

આ સંપ્રદાયમાં ગુજરાતમાં કાકાઓની સંસ્થા ઉભી થઈ. પીર સૈયદોએ પટેલો હિંદુઓના મુખ્ય પુરૂષને અનુયાયીઓને અંદર અંદરના ઝઘડા પતાવવા માટે તથા ભેટ ઉઘરાવવા માટે પોતાના પ્રતિનિધિ તરીકે નીમ્યા, અને કાકા કહે છે, કાકાની નિમણૂંક પીર કરે ત્યારે ત્યારે એમને જન્મભર અપરણિત રહેવાનું અને ખાવાનુંતથાકપડાં સિવાય કાંઈ ન લેવાનું વ્રત લેવું પડે છે. આ કાકાઓની સત્તા વખત જતાં એટલી વધી ગઈ કે પાછળથી એ લોકો ઈમામસાહના વંશોની સત્તાને ગણકારતા નહિ. અને કેટલીક મિલકત પણ ભેગી કરી એ ઈમામોના અંદર અંદરના ઝઘડાઓમાં ભાગ લીધો અને નાણાંની વ્યવસ્થા પણ પોતાના હાથમાં લીધી.

ઈમામ શાહીપંથના આઠિયા, સાતિયા, પાંચીયા એ મોટા પંથો વખત જતાં જુદા પડી ગયા અને તે દરેક પંથના અનુયાયીઓ સૈયદખાને પોટાભાઈથી જુદા પાડીને પોતાના અનુયાયીઓને આઠિયા કહ્યા, કારણ કે એમાં આઠ જ્ઞાતિઓ ભેગી થઈ હતી એ પ્રમાણે પાછળથી સાતિયા, અને પાંચયિા પણ થયા. જુના પંથના અનુયાયીઓ પણ ખાસ નામ વગર ચાલુ રહ્યા હતા. આમ ગુજરાતની જ્ઞાતિઓમાં બન્યું છે એવું અંહી પણ બન્યું. આ સતપંથના અનુયાયીઓ મધ્ય ગુજરાત, ચરોતર અને દક્ષિણ ગુજરાત તથા ખાનદેશ સુધી છે. અને કચ્છ તથા સૌરાષ્ટ્ર પણ છે. (ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક ઈતિહાસ, ગુજરાત વિધાર્થ સભા, ખંડ-૨જો, અમદાવાદ. લેખક : રત્નમણી ભીમરાવ જોટે. પેજ નં. ૫૨૦-૫૨૩)

સતપંથ

ઈમામશાહના નવા પંથને પીરાણા પંથ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ઈમામશાહ ગુજરાતમાં આવીને અમદાવાદની દક્ષિણ આશરે નવ માઈલ ઉપર આવેલા ગીરમઠા નામના ગામમાં સ્થાયી થયા હતા. આ ગામને આજ પીરાણા તરીકે ઓળખે છે.

પીરાણા ગામમાં પાંચ રોજા છે. ઈમામશાહનો, નુરશાહનો, સુરાભાઈનો, બાલા મુહમ્મદનો અને બાકર અલીનો, આ પાંચે રોજાના પીરને માનનારા જુદા જુદા લોકો છે. પણ એ બધાયે પીરાણાના મુખ્ય પીરને માન આપે છે. ઈમામશાહને માનનારાઓમાં મોટો વર્ગ હિંદુઓનો છે.

પીરાણા ગામમાં પાંચ રોજા છે. ઈમામશાહનો, નુરશાહનો, સુરાભાઈનો, બાલા મુહમ્મદને અને બાકર અલીનો. આ પાંચે રોજાના પીરને માનનારા જુદા જુદા લોકો છે. પણ એ બધાયેપીરાણાના મુખ્ય પીરને માન આપે છે. ઈમામશાહને માનનારાઓમાં મોટો વર્ગ હિંદુઓનો છે.

ઈમામશાહ ઈ.સ. ૧૪૯૯માં ઈરાનથી આવેલા અને ગીરમથા ગામ પાસેના મોટા ટેકરા ઉપર રહેતા હતા. એમણે ઘણા ચમત્કારો કર્યા હતા એમ કહેવાય છે. એમના ચમત્કારથી ઘણા હિંદુઓ ખાસ કરીને પાટીદારો એમના સેવક બન્યા. કહેવાય છે કે એક સંઘ કાશીએ જતો હતો. તે ગીરમથા ગામ આગળ આવતા.ઈમામશાહે કપડું ઢાંકી ત્યાં જ દરેકને કાશીના દર્શન કરાવ્યા. આ ચમત્કારથી આ બધા ઈમામશાહના સેવકો બન્યા. તેમણે ઉપદેશ અને ચમત્કારોથી ઘણા લેઉવા અને કડવા પાટીદાર, કણબીઓને તથા શેખડાઓને આકર્ષયા હતા. ધર્માન્તર પછી તેઓ તેમના સાતિયા કણબી તરીકે ઓળખાયા સામાન્ય રીતે તેના અનુયાયીઓ હિંદુ રીતરિવાજ પાળે છે. દીપની પૂજા કરે છે. શબને હિંદુ રીત પ્રમાણે બાળે છે. પણ કેટલુંક બાળ્યા પછી થોડાંક હાડકા દાટવા માટે રાખે છે.

તેઓ ગુજરાતમાં ઈસ્લામની મહાન સંસ્કૃતિના સંસ્કારોવાળા મુસલમાનો તરીકે ઓળખાવવાને બદલે ફક્ત પીરાણાવાળા તરીકે ઉતરતા દરજ્જાના હિંદુઓ અને ઉતરતી કક્ષાના મુસલમાનોની એક નજીવી કોમ તરીકે ઓળખાય છે. તેમના સંપ્રદાયના ક્રિયાકાંડ અને ઈમામો વિશેની માહિતી "સતધર્મની વેલ" નામના એક પુસ્તકમાંથી મળે છે.

(ગુજરાતનો ધર્મ સંપ્રદાય, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ, ડો. નવીનચંદ્ર આચાર્ય, પેજ નં. ૧૪૮)

સુલતાન મહમદશાહ બેગડાના સમયના સંતો :

ઈરાનમાં શિયાપંથી મુસ્લીમોનો ઈસ્માઈલ સંપ્રદાય ચાલતો હતો. આ સંપ્રદાયના ઈમામોએ ૧૩મી સદીથી આ સંપ્રદાયનો હિંદમાં પ્રચાર કરવા માંડ્યો અને સિંધમાં ઉચમાં પડાવ નાખ્યો. હિંદમાં એ પંથ "સતપંથ" નામે જાણીતો બન્યો. ઉંછમાં આ પંથના મોટા પીર

સુદરઉદ્દીન હતા. તેમના વંશના પીર હસનકબીરઉદ્દીનને ત્યાં ઉછ ગામમાં ૧૪૫૨માં ઈમામશાહનો જન્મ થયો. પિતાના મરણ પછી તેઓ ગુજરાત તરફ ધર્મનો પ્રચાર કરવા આવ્યા અને અમદાવાદથી ૧૫ કી.મી. ઉપર આવેલા 'ગીરમઠા' ગામમાં સ્થાયી થયા અને ધર્મપ્રચાર કરવા માંડ્યો. આ ગામને આજે 'પીરાણા' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

ઈમામશાહે ઘણાં ચમત્કોર કર્યા હોવાનું કહેવાય છે. તેઓ અનાવૃષ્ટિથી સમયે ચમત્કારથી વરસાદ વરસાવતા. તેમના ચમત્કાર અને પ્રચારથી, ગુજરાતના લેઉઆ અને કડવા કણબીઓ આ પંથમાં જોડાયા હતા. સુલતાન મુહમદશાહબેગડાના સમયમાં તો તેમની અને તેમના ચમત્કારોની પ્રસિદ્ધિ ખૂબ વધી ગઈ હતી. તેમનું મરણ ૧૫૧૩ કે ૧૫૨૦માં પીરાણા સ્થળે થયું હતું. અને તેમને એક રોજામાં દફનાવવામાં આવ્યા હતા. ઈમામશાહ પછી તેમના પુત્ર નૂર મહંમદ પીરાણા પંથના પ્રચારક બન્યા. તેમણે સિંધી ભાષામાં સતવેણી-જી-વેલ (સત ધર્મની વેલ)નામે પુસ્તક લખ્યું. તેમાં આ પંથના ઈમામો અને કર્મકાંડનું વર્ણન છે.

(ગુજરાતનો ઈતિહાસ, પરીખ ઝાલા, કાલુપુર, કાલુશાહની પોળ, અમદાવાદ પેજ ન. ૬૭-૬૮)

ઈમામશાહબાવા સુત નર અલી મહમદશાહબાવા

આપને સત્પંથી સમાજ આદ વિષ્ણુ નિરંજન નરઅલી મહંમદશાહથી માને છે. આપનો ૨૦મી સદીમાં અવતરણ થવાનું છે. આપને શ્રી નિષ્કલંકી નારયણથી પણ માને છે. જેટલા સતપંથીઓના જ્યોતિષધામ છે આપના જ નામથી ચાલે છે. અને પીરાણામાં પણ હાલમાં આપના નામથી ઢોલિયા મકાનનું જીર્ણોદ્ધાર કરીને નિષ્કલંકી ધામ નામ આપેલ છે. અને હવે નવું હેમપુરમાં નિષ્કલંકી ધામની જ્યોત આપના નામથી પ્રગટ કરીને મુહૂર્ત થઈ ગયેલ છે. (સતપંથ જ્યોત અધિવેશન અંક આધારે.)

કલીયુગ

કલિયુગનું આયુષ્ય, ૪ લાખ ૩૨ હજાર વર્ષ મનાય છે. પરંતુ શાસ્ત્રો કહે છે. કે ગ્રહણ લાગવાથી તેમનું આયુષ્ય ક્ષીણ થાય છે. જો ગ્રહણ ના લીધે કલિયુગનું આયુષ્ય ઘટતું હોય તો નક્કી થાય છે કે તે સમય બહુ જ દૂર નથી. ધર્મજ્ઞાન, વિજ્ઞાન ના રૂપમાં પોતાની શ્રેષ્ઠતા અને નિષ્કલંકતા પર પ્રતિષ્ઠિત થઈને બધી માનવજાતિનું એક ધર્મ નક્કી થશે અને કલિયુગ ઉથાપી સતયુગ સ્થાપશે. ભવિષ્ય દીપિકા, જ્યોતિષનું એક પ્રાચીન ગ્રંથ છે. જેમાં સૂર્યગ્રહણ દ્વારા કલિયુગનુ આયુ ક્ષીણ થવાનો પ્રમાણ આપેલ છે.

દસ સહસ્ત્રા વર્ષાણી, પંચ સૂર્યેન્દ્ર પર્વાણી કલિ ક્ષયં ભવિષ્યતી સમ તારેક સ્વગ્રહી

(ભવિષ્યદીપિકા, અધ્યાય ૩)

અર્થાત, હર સૂર્યગ્રહણથી કળિયુગનું આયુષ્ય દસ હજાર વર્ષ ઓછું થાય છે. લગભગ ૧૦૦ વર્ષના અંદાજે એક સૂર્ય ગ્રહણ લાગે છે. તો કલિયુગના જન્મથી બેતાલીસ જેટલા ગ્રહણ

થઈ ચૂક્યા છે. આ પ્રમાણે કલિયુગનું આયુષ્ય પૂર્ણ થતુ દેખાય છે. કલિયુગ પાપથી પૂર્ણ થશે. "દાડો જાય જેમ, જમ દસ પાણીની વેલ,"

(ખુલાસા, પ્રાણનાથ સ્વામી, લેખક : રણજીત શાહ, વીમળા મહેતા. નવી દિલ્લી પેજ નં. ૨૮-૨૯)

ઈમામમહેંદી અશરફશાહ બાવા

શ્રી સદગોર ઈમામશાહ બાવા પછી શ્રી નરનાથ નરઅલી મહંમદશાહ બાવાનો ધર્મના રક્ષક અને સુકાનીનો વારસો મળ્યો, તેમના સમયકાળ પછી એ વારસો શ્રી અશરફ શાહ બાવે જેમનો રોજો હાલ ધોળકા મુકામે છે. તેમને મળ્યો અને ઔરંગઝેબ બાદશાહના દિલ્હી દરબારમાં જઈને,બાદશાની અગ્નિ પરિક્ષામાં પાર ઉતર્યા, અગ્નિથી તપાવેલા, લાલચોળ લોખંડના તવા ઉપર ચઢીને પરચો બતાવ્યો, જેથી બાદશાહે તેમને પીરાણાની ૪૮ વીધા જમનીનની પાકી સનદ આપી, જેનો ફોટો હાલમાં, પણ શ્રી ઈમામશાહ બાવાના રોજામાં છે. અને શ્રી સદગોર ઈમામશાહ બાવાના રોજામાં ઘીની, દિવાની અખંડ જ્યોત જલતી રાખવામાં બાદશાહે સંમતી આપી. તે આ કસોટીનું પરિઆમ છે. ઔરંગઝેબ બાદશાહ ધર્મ ઝનૂની હોવાથી તેની માન્યતા મુજબ ધીની જ્યોત રોજામાં નહિ રહી શકે નહીં એટલે તેણે શ્રી અશરફ શાહ બાવાને રૂબરૂ બોલાવીને અગ્નિ પરિક્ષા લીધી હતી. ધર્મના રક્ષકની કસોટી થાય છે અને વેદકાળથી આવી કસોટીઓ થતી આવી છે. અને કુદરતનો જ્યાં વરસાદ હોય ત્યાં ધર્મ રક્ષકો, કસોટીમાંથી પાર ઉતરીને કષ્ઠ વેઠીને ધર્મનો જય જયકાર બોલાવતા આવ્યા છે. અને કુદરતના વારસાનો સાક્ષાત્કાર પરચો કસટી કરનારને અને દુનિયાને બતાવતા આવ્યાં છે. વેદકાળથી તમે જોશો તો આવા અનેક દૃષ્ટાંતો તમને જોવા મળશે જેથી સુજ્ઞ વાંચકોને વધુ લખવાની જરૂર નથી.

સતપંથ પ્રકાશ, દસ અવતાર, પેજ નં. ૯

ઈમામ સાહેબ અવતરણ

યહ બાત એ પૈદાશ કહી સો સિફ્ત સબ મહંમદ પર ભઈ
એ તીનો સિફ્ત ભયા રસૂલ એ સજીવન મોતી કહ્યા અમોલ (પેજ નં. ૭૧)

અર્થ : રસૂલના ત્રણે સ્વરૂપનો ઈલમની સિફત બકી સૂરત ઈમામ સાહેબમાં આવી.

સાખી

ઈસા આદમ મહંમદ નામ એ તીનો એક મલી થયા ઈમામ
ઓર જો કહે મુરદારવાત સાખી પ્યાલે હોસે કલ્પાત (પેજ નં. ૭૩)

અર્થ : ઈસ આદમ અને મહોંમ્મદ આ ત્રાણે કળા મળીને એક ઈમામ મહેંદીમાં આવી. જે માન્યા નહીં તે મટી ગયા.

મહમ્મદ હુઆ મહેંદી, સૈયદ કહલાયા સહી
ખિતાબ દિયા જબ ખસને, તબ ભેલી ઈમામત થઈ.

(પ્રાણનાથ સ્વામી પ્રણીત, બડા કીયા મતનામા,
શક્તિનગર દિલ્લી, સનંધ, વીમળા મહેતા, રણજીત શાહ, પ્રાણનાથ મિશન,
નવી દિલ્હી, પેજ નં. ૩૧૦)

પાંચમે સિપારે એહ બ્યાન ન માનો તો જઈ દેખો કુરાન
ઔર હિંદવી કિતાબોમેં એમ કહી બુદ્ધ, કલકી આવેગા સહીં.

અર્થ : પાંચમાં સિપારામાં એવું વર્ણન આવે છે જો વિશ્વાસ ન હોય તો કુરાનમાં જોઈ લ્યો. હિન્દ ધર્મમાં પણ નિષ્કલંકી અવતાર લેવાનો નક્કી છે.

(બડા કીયામતનામા, પેજ નં. ૭)

એસી હિંદુઓકી કહી સિફત, આખર હિંદુઓમાં મૂલક નબૂવત
ઔર આપ હજરત રસાલત અલ્લાહ, ઝહૂદ ફકીરોમાં પાદશાહ

અર્થ : હદીશોમાં આ પ્રકારે હિંદુઓની પ્રશંસા કરી છે કે અંતિમ સમયે તેઓમાં જ નબીઓનું અવતરણ થશે. (પેજ નં. ૭)

પરદા લખ્યા વાસ્તે આવશે હિંદુઓમાં, ઈમામમહેદી
હિન્દુઓ વચ્ચે આવ્યા અને કોઈએ ઓળખ્યા નહીં.

સાખી

હે ઈશારદ, ખોલે મિજબુધ બિનાહદી, ન પાઈએ શુદ્ધ
ઘોડેકુ લખ્યા, કલંકી કરતાપી કીનકો નહીં ખબર

અર્થ : શાસ્ત્રકારોએ ઘોડાને કલકી કહ્યા છે. કલકી એ જ છે કે નિષ્કલંકી અસવાર થશે ત્યારે ચોથો પગ ધરતી પર મુકશે, ઘોડો વિરાટ છે. ચાર પગ ચાર વેદ છે. ચોથો અર્થવ વેદ સ્વયં નિષ્કલંકી ખોલશે. ત્યારે ધર્મ ચારે પગે ઊભો રહેશે.

ચોપાઈ

સાહેદી દેવે અલ્લાહ કલામ, સબ દુનિયા કબુલ કરે ઈસ્લામ
ખોલો માયને બાતુન હકી, મોમન જાહેર કરો બુજરબી. (પેજન નં. ૩૫)

સદગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ બાવા અને તેના કુળના પૂર્વજોઓ પણ માનવ જાતના કલ્યાણ સારૂ કોમવાદને ડામવા માટે ફાળો આપ્યો છે, તે પણ અનુભવે સિદ્ધ થાય છે.

વિશ્વ શાન્તીનો સત્યનો માર્ગ સત્યનો સંદેશો વેદાધીન સત્ય ઉપાસનામાં અહિંસા પરમો ધર્મના પવિત્ર સિદ્ધાંતો અને ભગવાનના યુગ અવતાર શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણના દર્શનની ઝાંખી કરાવતો, સતપંથ સનાતન ધર્મ એવું નામ મહાપુરૂષોએ આપેલું છે. અને તેનો પવિત્ર ધર્મદ્વારો યાત્રાધામ શ્રી હેમપુર પીરાણા શોભી રહ્યું છે. તેની વેદાધીન વાણી અને સંતોના ભવિષ્ય કથન વાણીના અનુભવે સિદ્ધ થાય છે.

આ પવિત્ર યાત્રાધામમાં જ્ઞાતિભેદ, પ્રાત ભેદ, ધર્મ ભેદ એવા કોઈ પણ કોમી વાતાવરણથી પર એવી બીન સાંપ્રદાયિનો સંદેશો આપતો ધ્વજ ફરકી રહ્યો છે, અને તેની

જલતી અખંડ જ્યોતિ પ્રકાશ અને સુવાશ ફેલાઈ રહી છે. તેના અદ્‌ભુત ચમત્કાર અને પરચાઓનો આપણે પામર શું તેનું વર્ણન કરી શકીએ ? ગતવર્ષમાં આચાર્ય પદની ગાદીના મહંત સ્વર્ગવાસ થયા બાદ નવા આચાર્યની નિમણૂંક બાબતે સાદા તો અને સમાજ સાથે મળી અને બેડી પહેરાવી, સદગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ બાવા જે ઈશમનીબેડી ઉગાડે અને પસંદ કરે તેને આચાર્યપદે નિમવા. આ બાબતે કુદરતે સદગુરુ શ્રી ઈમામશાહ બાવા નરનાથ શ્રી નરઅલી મહમદ શાહ બાવા મહામાયા (શક્તિ) માતાજી અને શ્રી હાજર બેગ મહારાજના હુકમથી આચાર્યા પદની જવાબારી હમારા શીર આવી. તેમનો પણ અદ્‌ભૂત ચમત્કાર થયો. ત્યાર બાદ મારા સાધુ સમાજના મિત્રો, તેમજ સમાજના જીજ્ઞાસુ બહેનો તથા ભાઈઓના થોડા આગ્રહથી, તેમજ સભ્યોના આગ્રહથી સદગુરુ શ્રી ઈમામશાહ બાવા મહાપુરૂષના પરચાની નોંધપોથી રાખી, અને જનતા સનમુખ સુવાસ ફેલાવવા હમોએ આ નાની પુસ્તીકા દ્વારા બહાર પાડવા પરીશ્રમ લીધો છે. તેમ તેનું પરચાનું કામ અને વખાણ આપણે પામર શું કરી શકીએ ? દાસભાવે તેમના ચરણે આલેખ સમર્પણ કરું છું, અને આપ સુજ્ઞજનો આ સંદેશો વાંચી સાંભળી અનેઅમોને પત્ર દ્વારા આપનો વળતો સંદેશો પાઠવશોજી. એજ અપેક્ષા રાખનાર આચાર્ય શ્રી કરસનદાસકાકા

અખંડ જ્યોતિ, પ્રકાશક : આચાર્ય શ્રી કરસનદાસકાકા, ગુરૂ સવજી કાકા, પીરાણા. ૧૨-૧૧-૮૬ (પેજ નં. ૩ થી ૫)

હિન્દુમત

રામકૃષ્ણ અહિર કે બાલક વ્રજ વધુ કૌરવ કુલ ઘાલક ૧
સોળ કળા જાને બહુ ભાંતિ છલી અનેક કામિની ઉત્પાતિ
સો સખીયન સો રહે અનુકુળા, વેદ-વેદાંત કથે બહુમૂલા
કપટી જુઠા, બાત લબાડી, અનેક રાજા છલસુ મારી ૪
સો અવતાર ગોંસાઈ ભાખા, સુઝસ બહુત પોથી લીખ રાખા ૫
બ્રહ્મ જ્ઞાન કથે, બ્રહ્મ કહાવે નામ હેતુ બહુ પંથ બઢાવે ૬
પાંચો પાંડવ મન, કર્મ, બાની, તાકી સેવા રહે લપટાની ૭
અર્જુન કો બ્રહ્મજ્ઞાન દઢાઈ, સંશય ગાંઠ અંતે ન જાઈ ૮
બિરાટ રૂપ માયા દિખલાયા, ભાંતિ ભાંતિકા ત્રાસ બતાયા ૯
દૂર્યોધન સો યુદ્ધ કરાઈ, કુલ પરિવાર કો માર હઢાઈ ૧૦
પૂનિ સો કહા ભયા અપરાધા અશ્વમેઘ કરો જેહી મીટે ઉપાધા ૧૧
જોજો કહા સો સબ કિન્હા કોઈ બાત સો ચૂક ન લીના ૧૨
બંધે વરીપ અશ્વમેઘ કો લાગી મોચન પાપ લાયઉ ન આગી ૧૩
અંતકાલ ચહિયે કલ્યાણા, ગલે હિવારે જાય અયાના ૧૪
કૃષ્ણ સમીપી પાંડવા, ગલે હિમારે જાય, ૧૫
લોહા કુ પારસ મીલે તો કાહે કો કાઈ ખાય ૧૬

(પેજ નં. ૧૭૨-૧૭૩, પંચગ્રંથી)

સાખી

જોગી સંગમ સેવડા, સન્યાસી દરવેશ,
છઠવા કહીએ બ્રાહ્મણ છો ઉપર છૌ ઉપદેશ ૧

ચોપાઈ

ૐ કાર બ્રાહ્મણ ઉપાસી, સોહં બ્રહ્મ ઈષ્ટ સન્યાસી
હુ અલ્લાહુ, સૂફી અધારા મહિનાદ યોગી વિસ્તારા ૨
તત્વનામ સેવડા, પરવાના, નામ નિરંજન જંગમ ધ્યાના
ષટ દર્શન, ષટ અંગ ઉપાસી, રામનામ ભક્તા અવિનાશી. ૪

ચોપાઈ -૨

અદૈવ મૂલ શ્રવણ કો કહિએ, અહં બ્રહ્મ સન્યાસી લઈએ
વાયુ શેખ યોગી, સો ધરણિ શશી અમીરસ જાને જૈની.
મહા આકાશ જંગમ કે હોઈ, ષટ સિદ્ઘાંત જાનહુ સોઈ,
પુરુષ રામ સબ નારી સ્વરૂપા યહ સિદ્ઘાંત હૈ ભક્તિ અનુપા

(પેજ નં. ૨૪૬-૨૪૭)

હિન્દુ મુસ્લીમ વિચાર

વેદ-કિતેબ દોઉ ફંદા ભારી, ઉર પરસ્પર એક અનુહારી ૧
સંતત પંથ અનેક ઉપરાજે, સૈયદ ખાન મિરજા હોય ગાજે ૨
ચોથે શેખમો શિખત દાસા, પાંડે મૌલાના, સમહી વિલાસા ૩
પંડીત કાજી નિર્ણય દેહી હાકીમ રાજા, પોતા લેહી ૪
દંડ પરસ્પર એક સમતુલા, સહનશાહ મહારાજી ભુલા ૫
ચક્રવર્તી અપુ પદ પાઈ, કલા વિશેષ ભયે પ્રબુતાઈ ૬
અદભૂત પંથ જીવ અકુલાઈ દુઈધા ફંદ જો, કરે ઉપાઈ ૭
આકુલ હોય વોહી મગ ધાવે જંહા કસાઈ છૂરી ચલાવે. ૮
કુહુ કે જીવ અનેક કુચાલા, બલિ પ્રદાન કોઈ કરે હલાલા ૯
ઝટકા હલાલ ન શંકા માને, આપુન છાગર સો નહી જાને ૧૦
નદીઆ એક ઘાટ બહુ તેરી, કહહી કબીર વચન કી ફેરી ૧૧

સાખી

રેખ રૂપ હિનુ વેદ મેં ઔ કુરાન બેચુન, આપસ મે દોઉ લડે જાનાપૈ ન દોહુ ન
ભાઈ રે દુઈ જગદીશ કહાં તે આયા કહુ કોને બૌગયા ૧
અલ્લાહ રામ કરીમા, કેશવ, હરી હજરત નામ ઘરાયા ૨
ગહના એક કનક તે ગહના, યામે ભાવ ન દુજા ૩
કહન સુનન કો દુઈ કર થાપે, એક નિમાજ એક પુજા ૪

વોહી મહાદેવ, વોહી મહંમદ, બ્રહ્મા, આદમ, કહીએ ૫
કો હિન્દુ, કો તુરુક કહાવે, એક જીમી પર રહિએ ૬
વેદ કિતેબ પઢૈ વે કુતબા, વૈ મોલના, વે પાંડે ૭
બેગર બેગર નામ ધરાયે, એક મિટ્ટી કે ભાંડે ૮
કહહિ કબીર વૈ દોનો ભૂલે, રામહિ કિનહુ ન પાયા ૯
વે ખસી વે ગાય કટાવૈ, વાદિહિં જન્મ ગમાયા ૧૦

સાખી

સન્તો રાહ દુનો હમ દીઠા ૧
હિન્દુ તુરુક હટા નહિ માને સ્વાદ સઘન કો મીઠા ૨
હિનદુ વરત એકાદશી સાધે, દૂધ સિંઘાર સેતી ૩
અન્ન કો ત્યાગ મનકો ન હકે, પારન કરે સગૌતી ૪
તુરૂક રોજા, નિમાજ ગુજારા, બિસમીલ બાંગ પોકારે ૫
ઈનકો બિહિસ્ત કહાં સે હોવે, જો સાંઝે મુરૂગી મારે ૬
હિન્દુ કી દયા મેહર તુરુકનકી, દોનો ઘટ સે ત્યાગી ૭
ઈ હલાલ વે ભટકા મારે, આગ દુનો ઘર લાગી ૮
હિન્દુ તુરુક કી એક રાહે હૈ, સતગુરૂ સોઈ લખાઈ ૯
કહહિ કબીર સુનો હો સન્તો, રામ ન કહું ખુદાઈ ૧૦

સાખી

ઉપજાવૈ ખપાવૈ અક્ષર, અનેકન્હિ વાનિ પ્રકાશ
પરા પશ્રતિ મધ્યમા, ચારિ અવસ્થા ભાસ ૧૭૬
નાભિ પરા પશ્યતિ હૃદય, કંઠ મધ્યમાં સોય
ઉચ્ચરે સોઈ બૈથરી, સ્વર આર્લભ સો હોય ૧૭૭

અક્ષર રચિ કન્યા પ્રગટાઈ, ગ્રંથમે સોહમ શબ્દ બનાઈ ૧
સોહં શબ્દ કો સુનહુ પ્રકારા, જાહિ ભાઁતિ સે તેહિ ઉચ્ચારા ૨
સ્વાસા આપુહિ ખૈચી જબહી, સકરા, અક્ષર અનુમાની નવહી ૩
તીન કલા તેહી મધ્ય નિવાસા, સસા અકાર તેજે સો સ્વાસા ૪
સ્વાસા અર્ધચંદ્ર અનુહારી, સૂર અકાર માત્રા વિસ્તારી ૫
સાસા ગૂઁજ એક રૂપ સઁવારી તીન કલા લે સો ઉચ્ચારી ૬
આપુ શ્વાસ સુર ઈચ્છા ગાજૈ સાસા સોઈ સંસાર બિરાજૈ ૭
સોઈ આદિ ઉત્પતિ પરવાના, પરલય અંત દુજા સંધાના ૮
છોડત શ્વાસ વિલાની જબહી અહં અક્ષર ઉપરાજી તબહી ૯
હં કાર અક્ષર અસ્થૂલ સ્નેહા, અંત નાસ્તિ શૂન્યા અસ્નેહા ૧૦
હં કાર અક્ષર પ્રગટ અસ્થૂલા, નાના સ્વભાવિક નષ્ટ સો ભૂલા ૧૧
ધૃત સકાર અસ્થૂલ હં કારા, શૂન્યાશૂન્ય પરલય તર ડારા ૧૨

ઉતપતિ પાલન પરલય કિન્હા, પાઁચ કલા તીન ગુણ સબ દિન્હા ૧૩
આદિ અંત સો કરહિ વિચારા, સો હં શબ્દ ઉઠે ગુજારા ૧૪
દુઈ રૂપ તેહી માહિ પ્રકાશા, નારી અંગ પુરૂષ સોઈ શ્વાસા ૧૫
યહી બિધિ સો હં શબ્દ બનાઈ, ઉપજન વિનશન રહટા ભાઈ ૧૬
સો સો હં નાશક હૈ બૈના, અજપા જપહિ શંભુ અનુમાના ૧૭
સો પરિચિત બોલા ઔ ચાલા, શૂન્યા તજિ સહસ્ત્ર પ્રતિપાના ૧૮
જો ઉલ્ટી પલટાવે બાની, પરમહંસ અજપા અનુજ્ઞાનિ ૧૯
સ્વાસા ખેંચી મિલાવે મૂલા, નાભી અર્ધ અંગ પ્રતિકુલા ૨૦
લૈ વો પાવૈ શૂન્ય રહે જાઈ, પરમહંસ કે ચાલ દઢાઈ ૨૧
બંધ મોક્ષ કે ચાલ દિખાવે, દુ હું વિધિ શન્યહી માઁ હિ જમાવે ૨૨

સાખી

સો હં અજપા જાપ હૈ શંભુ રહે લૌલાય
અર્થ વિચારત આપુહી, પ્રગટે સબ ઘટ આય ૧૭૮
સો હં અસ્મિ વાક્ય હૈ, સૌ ત્રિદોષક જાન
ગ્રાસહિ પરલય રૂપ હોય, સોઈ વિદિત બ્રહ્મજ્ઞાન ૧૭૯

ચોપાઈ

રચના સો હં બહુ વિધિ કિન્હા, ૐકાર ગુજે રચિ લિન્હા ૧
તેહિમે પાંચો કલા સઁવારી, શૂન્ય અર્ધચંદ્ર અનુહારી ૨
અ ઉ મ અજ હરિહર રૂપા, ૐ અંગ પાંચ કલા અનુરૂપા ૩
તીન શક્તિ સોઈ પ્રગટાઈ, ઉતપતિ પાલન અંત દેખાઈ ૪
દુઈ ભાગ કે રૂપ દરશાયા, ૐ સો પુરૂષ અંગ સો માયા ૫
સો ૐ કાર જાપ હૈ અજકે, જાગૃત નેહી કલા સહજકે ૬
મહા કારણ સોઈ સૂન્ય બિરાજૈ, અર્ધચન્દ્ર કારણ હોય ગાજે ૭
તીન પુત્ર ત્રિગુણમય નારી, સોઈ પટ અંશી સૃષ્ટી પસારી ૮
અર્થ વિચાર હી તાહિ સમાઈ, કરત કલોલ કાલમુખ જાઈ ૯
ઉલટિ પલટિ કે રાહ ચલાવે, સગુણ અગુણ કે ભાસ દઢાવે ૧૦
સો પરણવ ગાયત્રી ભૂલા, જપહિ જપાવહિ જાનુ ન શલા ૧૧
જો જાનહિ જીવ સૂલ અપાના, ધોખક શબ્દ ન કરૈ પરવાના ૧૨

સાખી

પ્રણવ અજ કે જાપ હૈ, ગાયત્રી કે મૂલ પંચીકરણ તાકે કલા, રહૈ જગતમૈ મૂલ ૧૮૦
માયામયી સબ પુરૂષ હૈ, પુરૂષમયી સબ નારી, નિતપ્રતિ ગાવહિ, શક્તિમત્તા અનુસારી ૧૮૧
ચૌવિસ અક્ષર મિલાય કે, ગાયત્રી અસ્થૂલ વિધિ બહુ વિધિ મહિમા જપૈ, પરખૈ નહીં યમ હૂલ ૧૮૨

ચોપાઈ

ભૃ પૃથ્વી સે જપૈ જપાવૈ, કર્મ સમાધિ જગ ભરમાવૈ ૧
રચ ૐ કાર કલા બહુ ભારિ, રામ શબ્દ કો કલા સँવારી ૨
રેફ અકાર મકાર પ્રમાના, હરિ બ્રહ્મા શિવ સોઈ પરધાના ૩
ત્રિગુણ રૂપ સ્થૂલ અભિમાની, રામ શબ્દ કલા ઉતપાની ૪
પુનિ દુઈ રૂપ હોય કે વિલગાના, રરા મમા સોઈ પ્રગટાના ૫
રરા અર્ધચંદ્ર હોઈ ધાવૈ, મમા શૂન્ય સ્વરૂપ દેખાવૈ ૬
જબ હી કામિની રરા હુઈ, મહાશૂન્ય મમ તહઁ સોઈ ૭
રેફ ભાવ રર તહઁ લાવે, મમશૂન્ય હોય તહઁ ધાવૈ ૮
આપૈ પુરૂષ આપ સોઈ નારી, બહુ અચરજ યમ જાલ પસારી ૯
રરા શબ્દ વિષ્ણુ સો દેવા, થૂલ અભિમાની કરૈ સબ સેવા ૧૦
કામીનીરૂપી ભક્તિ દઢાઈ, ભગ મસ્તક અપને અપનાઈ ૧૧
વિશ્વરૂપ શિલાકે પૂજા, આપુ અનંત ભાવ નહી દુજા ૧૨

સાખી

કામિનીરૂપી સોઈ કલા, વિષ્ણુ કિયા વિસ્તાર મમા વિરહ વિધાયતે, હોય શૂન્ય ભરથાર ૧૮૩
માયા ગુણ નહિ લખિ પરે, રહે કલા સોઈ ભૂલ વિરહ વાણ ઘાયલ કરે, લાયે અનેકન્હિ હૂલ ૧૮૪
શ્વાસા સો સો હં ભયા, સો હં સે ૐકાર ૐકારસે રરા ભયા, પંડિત કરો વિચાર ૧૮૫.

(પેજ નં. ૮૦૨ થી ૮૦૫, કબીર વચન, પંચગ્રંથી, કબીર ધર્મ મંદિર, જીધનપુર, અયોધ્યા, નિવાસી, વ્યાખ્યા અભિલાસદાસ, પ્રકાશક : સાધુસરણદાસજી, શ્રી કબીરમંદિર, બડહરા.)

નૂરે રોશન

અર્થ : ઓ ખુદાના રસુલ આપ ઉપર દરૂદ હોજો, ઓ અલ્લાહનાપ્યારા આપ ઉપર દરૂદ હોજો, દરૂદ હોજો આપ અય અલ્લાહના પેગંબર

પલાંઠી મારી બેસી જવું અને ડાબા પગના અંગઠા તે તેની જોડેની આગળીથી જમણા પગના ઘૂંટળની નીચેના ખાંચામાં જોરથી દબાવે. (અહીં એક રગ-નસ છે તેને રગે કીમાસ કહે છે અને રગે કીમાસનું દિલની સાથે જોડાણ છે, તે દાબવાથી દિલમાં ગરમી પેદા થાય છે) બેસવામાં કમ્મરની સીધી રાખવી, મ્હોંરૂખ કીબ્લા-પશ્ચિમ દિશા તરફ કરવું અને બંને હાથ ઘૂંટણ પર રાખવા. અને આઉઝોબિલ્લાહ ને બિસમિલ્લાહ પઢી ત્રણ વખત કલમો ''લાએલાહા ઈલ-લ્લાહ મોહમદૂર રસુલુલ્લાહ'' પઢવા. પછી એક વખત કલમએ શહાદત પઢવો પછી પેશાની ઘૂંટણની નજીક આવે ત્યાં સુધી માથું ઝુકાવવું અને ત્યાંથી મોટે અવાજે ''લાએલાહા'' શરૂ કરી

ડાબા ઘૂંટણ ઉપરથી માથું ફેરવતાં જમણી તરફ લાવવું અને શ્વાસને ત્રણ ગર્બ થાય તેટલો વખત રોકવો. પછી માથાને પીઠ તરફ સહેજ ફેરવી એવો ખ્યાલ કરવો કે ખુદા સિવાયના તમામ ખતરાત અથવા વહેમોનેપીઠની તરફ નાખી દીધા. પછી જમણી તરફ માથું ફેરવી છાતી તરફ જયાં દિલમાં ત્યાં ઝૂકાવી 'ઈલ્લાહ'ની ઝર્બ કરે અને એ ખ્યાલ કરે કે મેં ''ઈશ્કે ઈલાહી' (ખુદાના પ્યારનો) દિલમાં ભરી દીધો.

''લાએલાહા'' ને ''નફી'' (ખાલી) કહે છે અને 'ઈલલ્લાહ''ને 'અસબાત' (ભરેલો) કહે છે. તેથી આ ઝિકરને નફી એઅસબાત અસબત કહે છે. નફીની વખત આંખો ખુલ્લી રહેવી જોઈએ અને અસબાતની વખતબંધ કરવી જોઈએ.

આવી રીતે એ ઝિકર બસો વખત કવી જોઈએ. આ ઝિકરને ચાર ઝર્બી ઝિકર કહે છે. એ કીધા પછી આગળ લખ્યું તેમ ત્રણ વાર કલમએ તૈયબ અને એકવાર કલમએ શહાદ પઢવો જોઈએ.

આ ઝિકરમાં જરૂરની હિદાયત એ છે કે એ ઝિકર શરૂ કરનાર અભ્યાસી 'નીફીની' 'લા' બોલતી વખતે 'માઆબૂદ' નો ખ્યાલ તસબ્વુર કરે એટલે કે 'લાએલાહ' જબાનથી નીકળે ત્યારે ખ્યાલ કરે કે ખુદા સિવાય કોઈ માઆબુદ નથી અને થોડો વખત અભ્યાસ કર્યા પછી ખુદા 'લા-મતલૂબ અને લા-મકસદ છે એમ તસુવ્વર કરે અને જેની તાલીમ પૂરી થવા આવી હોય તે 'લા-મોજૂદ'નો તસવ્વુર કરે.

ઝિકરે અસબાતે મુરજિદ

નફી અને અસબાત એટલે લા 'એલાહા ઈલલલ્લાહ' ની ઝિકર બાદ બન્ને ઘૂંટણ ઉપર બેસી જાય, અને અસબાતે મુજર્રિદ ની ઝિકર કરે. તે ઝિકર 'ઈલલ્લહ' ને કહે છે. તે ઝિકરની વખત કમ્મર સીધી રાખે અને માથાને ડાબા ખભા તરફ ફેરવી ત્યાંથી જમણી છાતી તરફ ઈલલ્લાહની ઝર્બ લગાવે, અને એ તસવ્વુર કરે કે ખુદા સિવાય કોઈ ચીજ દુનિયામાં નથી. અને મારા સિવાય તેની સાથે કોઈ બીજુ નથી. આ લાગલગાટ ચારસો વાર કરવી જોીએ. એને એક ઝર્બી કહે છે.

ઝિક્રે ઈસ્મે ઝાત - આની રૂઢી એવી છે કે બ ઘૂંટણ ઉપર બેસી મોંઢાને ડાબા ખભા તરફ લાવી, આંખો બંધ કરી 'અલ્લાહ' 'અલ્લાહ' બોલે પહેલા અલ્લાહના 'હ' નો 'હો' ઉચ્ચાર કરે પછી અલ્લાહ 'હ' નો ઉચ્ચાર નહિ કરે એટલસે તેને સાકિન પઢે પેહેલો અલ્લાહ બોલતી વખતે ઝર્બ, ડાબીની નીચે 'લતીફેએ રૂહ' (ચક્ર) છે તેની ઉપર લગાવે, અને બીજો અલ્લાહ બોલતી વખતે જમણી છાતીની નીચેના ભાગ ઉપર ઝર્બ લગાવે.

આ ઝિકર સો વાર કરે અને આ ઝિકર કરતી વખતે ખુદાના નામ અને સિફાતોનો ખ્યાલ કરે જેમ કે ખુદા સમીઅ (સાંભળનાર) એ બસી (જોનાર) છે આલીમ, (બંધુ જણનાર) છે.

આમાં હિદાયત આટલી કરવાની છે કે જ્યારે પહેલી નવ વખત અલ્લાહ અલ્લાહ કહી રહે કે પછી એકવાર અલ્લાહ હાજરી એમ બોલે, બીજી વખત નવ વાર બોલ્યા પછી અલ્લાહ નાઝરી એમ કહે અને ત્રીજી વખતે નવ વાર પુરા થાય કે દસ વીસ વખત અલ્લાહ મઈ એમ કહ.

આ ઝિક્ર તહજ્જુદની (બામદાદની) વખતે બાર તસબીહનો કરવામાં આવે છે. જોઈ કોઈ તહજ્જુદ વખતે નહિ પઢી શકે તો ફુરસદ અને આસાનીની વખતે કરી શકે છે. ઝિકર કરી રહ્યા પથી પોતાના સિલસિલાના બુઝુર્ગોના ફાતેહા પઢવા જોઈએ.

ઝિક્રે પાસે અનફાસ

આની ઘણી રૂઢીઓ છે જેમાંથી સહેલી અને બધાને સમજ પડે એવી આ બે છે.

નફી લ અસબાતકા પાસ અનફાસ

એ આવી તરેહ છે કે જ્યારે શ્વાસ અંદર લેવો ત્યારે 'લાએલાહે' કહેવું અને જ્યારે શ્વસ-દમ અંદર લે તો 'અલ્લાહ' કરીને બોલે અને જ્યાં સુધી તમામ પેટ અને છાંતી ભરાય ત્યાં સુધી શ્વાસને રોકે અને એવો તસવ્વુર કરે કે ખુદા તમામ મારા અંદર બાતીનમાં છે પછી શ્વાસને નાકને રસ્તેથી બહાર કાઢે. શ્વાસ બહાર કાઢતી વખતે ''હુ'' કરી કહે.

ઈસ્મે ઝાતની ઝિકરની જુદી જુદી રૂઢી

ઈસ્મે ઝાતની ઝિક્ર, એક ઝર્બી, ત્રણ ઝર્બી અને ચાર ઝર્બી છે.

એક ઝર્બી : મોટે અવાજે પુરા જોરથી અલ્લાહ બોલ શબ્દની ચોલ દિલ પર લગાડે.

બે ઝર્બી : એક ઝર્બ રૂહ પર અને બીજી દિલ પર.

ત્રણ ઝર્બી : પહેલી ડાબી ઘૂંટણ પર, બીજી જમણા ઘૂંટણ પર, ત્રીજી દિલપર.

ચાર ઝર્બી : પહેલી ઘૂંટણ પર, બીજી જમણા ઘૂંટણ પર, ત્રીજી રૂહ ઉપર ચોથી દિલ.

આ ઝિક્રમાં આંખ બંધ રહેવી જોઈએ.

હબસે દમ (દમને રોકવું તે)

આ કાર્ય તમામ સૂફીઓમાં જરૂરનું ગણ્યું છે. ખાસ કરી ચીશ્તી અને કાદરીયા તરીકાવાળા આનાથી ઘણો ફાયદો થાય છે. એમ માને છે. કશ બંદીવાળા આની ઘણી જરૂરીઆત જોતા નથી છતાં એટલું કહે છે કે આનાથી ફાયદો થાય છે.

કમઝોર છાતીવાળા અને જેના શરીરમાં પૂરી તાકાત નહી હોય તેવા માણસે હબ્સે દમ ઝિક્રે જાહેર કદી કરીવી નહીં. તેમણે 'ઝકે' ખફી' (બાતીનની ઝાકર) પર સંતોષ પકડવો, નહી તો શરીરમાં તરહે તરેહનું દર્દ આમાંથી પેદા થાય છે.

શગ્લે નસીરા : અજમેર શરીફવાળા મહાન ખ્વાજા હજરત મોઈનુદ્દીન ચીશ્તી સાહેબને

આ ખાલ શગલ છે એનાથી કલબના ખકરાતો-તવહેમો દૂર થાય છે. સવાર અને સાંજ કીબ્લા તરફ રૂખ કરી બેઉ ઘૂંટણ પર બેસી દિલને એક ઠેકાણે રાખી બંને આંખોની નજર નાકની અણીપર જમાવવી અને આંથનો પલકારો મારવો નહિ અને એમ નજર જમાવતી વખતે એક ઘણું જ સરસ નુર ત્યાં ચળ છે એવું તસવ્વુર કરવું. શરૂઆતમાં આંખોમાંથી પાણી જશ અને દર્દ થશે પછી આસ્તે આસ્તે આદત પડી જશે.

ફનાફિશ-શેખ, ફનાફિરચ રસૂલે ફના ફિલ્લાહે, બકાબીલ્લાહ

(આમાં પહેલાં સૂફીવાદના ઈસ્લામી શબ્દોના હીંદીમાં અર્થ સમજાવ્યા છે, અને પછી મારફત એટલે બ્રહ્મજ્ઞાન મેળવવું હોય તો શું કરવું તે બતાવ્યું છે.

ફના જબ હુવા આપ મુરશીદ મને, તબી આકે પોહોંચા વોહ હજરત કને
ફના ફિલ્લાહ જબ હુવા બીચ રબ્બી હયાતી બકા કો સો પાય તબી.
કહે આશેકાં યેહ રમઝ ખોલ કર, સુનો મજહબ ધર્મી તુમ્હી બે-ખબર
ઈસ રાહે તોહીદમેં જો કઈ ચલા, રબુલ જલીલ સે વો જાકર મીલ.
સૂફી નુકતા ઈલ્મે તૈહીદ જાન, હીંદી નુકતે મેં કહેતે હય બ્રહ્મ જ્ઞાન.
દોનું કા મકસદ અરથ એક હય સો બોલી ફેરસે નામ કહેતે હય દો
સૂફી મેં કહે મૂશાહેદા કરો. હીંદીમેં કહેતે સુરત જોડ રહો,
સૂફીમેં મુરશીદ કામીલકા સુખન. હીંદી મેં વો સદગુરૂ કા બચન,
સૂફીમે, નાસૂત, મલુકત, જબરૂત લાહુત હય, હીંદીમેં ઉસકા મામ ચાર વેદ કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસે હાહુત કહેતે હય હીંદીમે ઉકા નામ અહદ નાદ હય
સૂફીમેં અર્શ હય જીસ્કા નામ, હીંદીમેં ઈસે કહેતે હય ધામ
સૂફીમેં ઈલ્મ જીસે કહેતે હય હીંદીમેં ઉસે જ્ઞાન કહેતે હય
સૂફીમેં જીસે ઈશ્ક કહેતે હય હીંદીમેં ઉસે પ્રેમ કહેતે હય
સૂફીમેં જીસે ઈમાનકહેતે હય. હીંદીમે ઉસે વિશ્વાસ કહેત હય
સૂફીમેં જીસે અવલીય કહેતે હય હીંદીમે ઉસે ભક્ત કહેતે હય
સૂફીમેં જીસે નફસ કહેતે હય, હીંદીમેં ઉસે મન કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસે દુનિયા કહેતે હય હિંદીમે ઉસે માયા કહેતે હય
સૂફીમે જીસે ઝીકરે કલ્બી કહેત હય, હીંદીમે ઉસે અજંપા જાપ કહેતે હય
સૂફીમે જીસે મુકામે મહમુદા કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે તરવેણી કહેતે હય,
સૂફીમે જીસે તાલીબ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે સાધુ કહેતે હય,
સૂફીમેં જીસે કામીલ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે સંત કહેતે હય.
સૂફીમે જીસે મુકમ્મિલ કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે મહાસંત કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસે ઝૂલ્માત કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે અંધારા કહેત હય.
સૂફીમે જીસે નૂરે ઝાત કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે સ્વરૂપ કહેતે હય
સૂફીમે જીસે કલ્બે હકીકી કહેતેહય, હીંદીમે ઉસે મહાસુન કહેતે હય.

સૂફીમેં જીસે અલાહુ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે સોહંમ કહેતે હય.
સૂફીમે જીસે કુન કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે ઓહંમ કહેત હય.
સૂફીમે જીસે ઈલ્મે લદૂન્ની કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે આપ જ્ઞાન કહેતે હય,
સૂફીમે જીસે ઈરશાદ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે ઉપદેશ કહેતે હય,
સૂફીમે જીસકો ચીઝ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે વસ્તુ કહે હય
સૂફીમે જીસે રૂહ કહતે હય, હીંદીમેં ઉસે આત્મા કહતે હય.
સૂફી મે જીસે નીગાહ કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે સૂરત કહેતે હય.
સૂફીમે જીસે અકલ કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે વિવેક કહતે હય. સૂફીકે જબ કુવા નતા, તબ હકને
ચહા કે દીલમેંસે આપમકા મન રૂપ અહનદ મીમકી સુરતકે જૈસા ડાલ કર,
અહમદ બનાયેજાન. ઉસે હીદીમેઅવશકત કહે હય માન.
સૂફીમે જીસે વ્હેમ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે તરંગ કહેતે હય
સૂફીમેં જીસે મુકામે નસીરા કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે સુખમણા કહેતે હય.
સૂફીમે જીસકો બેતુલ્લા-મામુર કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે નાભી કલમ કહેતે હય.
સૂફીમે ઉસે હાલ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસે પ્રેમ ખુમારીકહેતે હય.
સૂફીમે જીસે મુરાકેબ કહેત હય, હીંદીમેં ઉસે ધ્યાન કહેતે હય.
જીસેનૂરે મોહંમદી કહેતેહય, હીંદીમે ઉસે બ્રહ્મ કહેતે હય.
સૂફીમે જીસ્કો આદમ કહેતે હય હીંદીમેં ઉસ્કો મહાદેવ કહેતે હય.
સૂફીમે જીસકો જીબ્રાઈલ કહેતે હય, હીંદીમે ઉસકો વિષ્ણુ કહેતે હય
સૂફીમે જીસે શરીયતકહેતે હય. હીંદીમે ઉસે હદ કહેતે હય,
સૂફીમેં જીસે તરીકત કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે બેહદ કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસે હકીકત કહેતે હય હીંદીમેં ઉસે અનહદ કહેતે હય.
સૂફીમે જીસે મારેફત કહેતે હય. હીંદીમેં ઉસે અગમ ઘાટ કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસકો હાસેલ હુઈ મારેફત, ઉસકો પુરી હુઈ કમાલીય.
હીંદીમે જો અનહદ અમમેં એકહો રહે સીદ્ધાંત પુરા ઉસે કહેતે હે.
સૂફી જીસે ન્યામત કહેતે હય. હીંદીમે ઉસે વસ્તુ કહેતે હયય.
સૂફીમે જીસે સાહેબ ન્યામત કહેતે હય હીંદીમે ઉસે વસ્તુ પ્રામ કહતે હય
સૂફીમે જીસે મોહમદ રસૂલ કહેતે હય હીંદીમે ઉસે બ્રહ્મા કહેતે હય.
એહમદકા નૂર પગમ્મબર ઝમાને પેગમબર અવ્વલ સે આખર ઝમાને હજરત તક આયા હય જાન.
હીંદીમેં ઉસે દસ અવતાર ઠેર કર કહતે હય માન.
સૂફીમે જીસે હક જલાલ કહેતે હય માન હીંદીમેં અલેક નીરંજન નીરાકાર કહેતે હય જાન
સૂફીમે જીસકો ગેર કહેતે હય જા. હીંદીમેં ઉસકો દુઈ કહેતે હય માન.
સૂફીમેં જીસકો ખુદી કહેતે હય હીંદીમે ઉસ્કો આપા કહેતે હય
સૂફીમે જીસ્કો બહેસ્ત કહેતે હય. હીંદીમે ઉસકો વૈકુંઠ કહેતે હય.
સૂફીમેં જીસે ચાર નફસ કહેતે હય. હીંદીમેં ઉસે ચાર મન કહેતે હય.
નફસ અમ્મારા કો મન કહેતે હય, નફસ લવ્વામાકો સુમન કહેતે હય.

નફસ મુલહીમા કો તર મન કહેતે હય નફસ મુતમઈન્ના કો મહામન કહેતે હય. હીંદીમેં ચાર ગુન દેહી કે કહેતે હય. સૂફીમે ઉસકો ચાર રૂહ કહેતે હય. પહલી રૂહ કી ખુબી બાલુંકી ઉપર દુજી રૂહ જમાવ ગોસ્ત કા હય મગર. ત્રીજી રૂહ તઆલ્લુક લોહીસે રખતી હય જાન જો બોલતી હય યે ચોથી પીછાન તીનું કડવાશ દેહકી જબ ટલે ચોથી રૂહ નિર્મલ હો. સુરત સેં હક્કો મીલે. સુનો ભાઈસારે હિંદુ મસલાન જાહેર ભેર કામ તુમ મત કરો ગુમાન. શાહ કાયમુદ્દીન કહે એક રમઝ ઉસીકી તુમ અબ રાખો સમજ. ઝાહેર ચલન કુમ સબ છોડ દો. બાતીન રહા હક રીદકીર લો. દો શમશેર એક મ્યાનમેં ન સમાય, બીન ઝાહેરી તોડ બાતીન કો ન પેપાય. જીસ્કો હક મિલનકી ગરજ ન હોવે જાન, સો ઝાહેર છોડ બાતીન તરફ આવે માન. જીસ્કો હક દીદાર દેખનાકો ઈશ્ક નહી અગર. ઉસકો ઝાહેરી ખુબ હય બેહતર. અભી દીદાર દેખો ચ્હાવે અગર, તરીકત, હકીકત, મારેફત રાહ પકડ. પૂજા, પાતરી તુમ છોડ દો સબ. પોથીઆં જ્ઞાન કી લે બાંધો અબ. તીરથ ઓર ડેહરે સબ દો નીવાર માલા કે ફીરાને સે હો બેઝાર મુખસે ભજન કરના દુર કર, છોડ નાત જમાત કા ડર કામકી દોડા તોડ થોડી કરો, ધીર, ગંભીરપણા તુમ દીલમેં ધરો. લડના, ઝઘડના, ખાર ઔર કુડ લાજ ઔર આબરૂ રખો સબ દુર. નીચી નાડ રખ, ઈશ્ક આતશ જગાવ. ખુદી, દુઈ, ઉસ્સા સબી ભુલ જાવ. ખરે ઓર ખોટે કો ઝઘડા મિટાવ. હાં હાં પણ કા સ્વભાવતુમ લાવ. હીરસ ઓર હવા પર મન ના ઘરો, એક ઓ ફ સબી દુર કરો. નઝર દેખને કી સમજ ઐસી રખ, જયું સબમેં બસે બસસે ન્યાર હય હક. બાતું કે રસ પર સુરત નાકરો, ભુંડી ભલી બાત કી શક ના ઘરો. ખાના પીના ભુખ માફક ખાવ, કડવે મીઠેકા સવાદ મત લાવ. ઐસે તુમ અવ્વલ આપકો બનાઓ, પીછું ખોજની મુરશીદ કામીલકી લાઓ. ઐસે મુરશીદ કી સોહબત પકડ, કે જીસકો હો તૈહીદ ઈલમી ખબર. જીસ્મે હોવે હક નુર કા પ્રકાશ, વેસે મુરશદ કે જાવ તુમ પાસ. જા કર ઉસકે તુમ પાઉ પડો, ગરીબસેં બાત ઉનુંસે કરો. અવ્વલ તુમ ઉનકે ખાદીમ બનો, પીછે ઈસ તરેહ તુમ ઉન કો કહો. હમ અબ આયે હેં તુમારે ચરન૧, મીટાવો તુમ અબ હમારા મનર. તુમ મેહર કરો હમારી ઉપર, દાહીદ ઈલ્મકી બતાવો ખબર. પીછે સુરત નુરત કા ધ્યાન બતાવ, દીદાર નુરમેં લે હમકો મીલાવ. તબ વો તુમસેં મુકરૂર જાયેંગે. અવ્વલ તો હાથમેં નહીં આઈંગે, કહેંગે તુમકો "મયેં કુચ જાનું ના." ઝગડ કર કહેંગે 'અર કે પાસ જા.' ઉનકા પીછા કભી ન છોડ દીજીયો, અબોલાઉ બેઠ, ઈનકી ખીદમત કીજીયો. તબ વોબ બતાવે તુજ કો ઈસરાર

તૌહીદ ઈલ્મસે કરે ખબરદાર. પીછું તુજે બતાવે રુરત ધ્યાનકી ખબર
ઈશ્ક સે ઉસી પર તું મહેનત કર. અબોલ હો એક જાગ ગોશા પકડ,
ઉનકે કહે માફક ધ્યાન તું ઘર. કબી બોલે તો અણ ચલતે દ બોલ,
ઝબાન ગેર સુખન સે મત ખોલ. રાત દીન બેઠા, મુગટ ખેલમેં સુરત ધ્યાન ઘર હે,
ચકોર ચંદ્ર સે જ્યું રાખે લ્હે. થોડા બ્હોત સોના સોયો મગર,
રેન૧, દીન સાધના સુરતકી પકડ. ગુમાન દેહીકા મત રખ મગર,
નીચી નાડસે સુરત ઉંચી પકડ. સુરત મુરશીદ કે કહેને માફક ટુટને ન પાય,
વ્હેમ નેક બદ મનમેં ન લાય. ઐસી ધીર ગંભીર સો આવે જબી,
સુરત ચાલ પકડે હક તરફ તબી. અવ્વલ સો નીશાન તુજમેં આયે,
ઈશ્ક ઈલાહી જાગરત હો રૂમ રૂમ ભર જાય. જાર આવે કેફ સો જોર બી કરે,
ત્યું ત્યું સુરત અગમ ગઢ કો ચઢે,અવ્વલ તો અંધારા આંખું ચઢે,
તામે સુરત ધીરી ધીરી બડે. ર દો ચાર બરસમેં હોવે તેરા કામ,
ધીરે ધીરે તું જા પોહોંચે ઠામ. અગર નસીબે કી બાજી હોવે જોરાવર.
તો પલમેં પોહોંચ જાય મગર. અગર નસીબા તેરા કોતાહ ૩ હોય,
તો બરસ, દો બરસ, પાંચ બરસ કો દરશન હોય. સો અંધારા ફીટ એક મેદાન આયે,
તામેં ભાત ભાતકે તમાશે દિખાયે. બ્હેસ્ત બી આવે ઉસી રાહ માંહી,
તા પર સુરત લગાવે નાંહી. પીછે હઝરત નસીબે મુસાફા ૧ કર.
તાસે આગે સુને તુર બાજા મગર. જાવે ચઢ ઉપર અરશ કે મેહેલ,
જહાં નુર દીદાર હય હક્ક જલ્લર. આપો આપ હક્કા સો દીદાર હય,
બીના રૂપ રેખકા ભમકાર હય. જીસ્કી સુરત જા કે પોહોંચે વ્હાં,
ઉસી વખત ખબર નહીં રહેતી યહાં. ઉસે રહેતી નહી ખબર જગે ઠામકી.
ઉસીને દેખા નુર હક જલાલ, કમાલીયત પુરી ઉસીકી હુઈ કમાલ.
ઐસે હાલમેં રહે સો મસ્તાન હય, દુનીયાકી તરફ નહી ઉસે સાન૩ હય.
મુરશીદ કામીલ જાને યું, ઉસી કો મેં સાલીક રખુ,
દેવે દસ્ત૪ ઉસીકે પુશ્તકેપ ઉપર, ઉસી કો હોવે હુશીયારી ખબર,
હુશીયારી રહે તેખે રુર લાહુત કે, યહાં બયેઠે નાદે હાહુત સુનાય,
જહાં દેખે વ્હાં દીદાર દીખાય. ઉસકી નઝર સો કુછ આવે નહી,
આપસ તન કો સો પાવે નહીં. હરદમ રહે મસ્ત જબરૂત મેં,
કભી જા બસે ફીર લાહુત મેં. લાહુતમેં મસ્ત જો હય આશીકાન,
વોહ ફારેગ હુવે દીન દુનીયા સે જાન. ઉનકો દીન ધરમસે કામ નહીં,
ઉનકો ભજનસે બી દરકાર નહીં. ઉનકો અઝાબ૧ સવાબ કા પાસ નહી,
બ્હેસ્ત, આખેરતસેર જરા આશ નહી. ઉનુને પાયા હક નુર જલાલ,
વોહ અલમસ્ત રહે હરદમ લાલ. અમર સુખ ઉનો પર આરામ હય,
આકેબતસે૩ ઉનકો નહી કામ હય. ફના કર આપસકો રબ્બી મને.
હયાતી પાયે બકા બીલ્લાહ મેં. બકા હય ઉનુ પર, અમર હય હયાત

એકા એક હો રહે મુતલક હક ઝાતજ કહેને મેં દો કહેલાતે હય જાન,
વોહ વાસીલ હુવે બહીચ નુર રહેમાન. ફીર ફીર નહીં આવે યે દીન મગર,
હુશીયાર હોવ હીંદુ મુસલમાન બે ખબર દેખે લો નુરે દીદાર યહીં, મુવે પીછું કુચ પાવે નહીં.

૧૦૧

દર હકીકતે તૌહીદ

તોહીદ ભેદ ખોલ તુજે સમજા હુ, માફીક કુરાનકે તૂજે કહું,
હરફ અલેફ હેગા એક, ઈસ્સે સારા કુનાર હુવા દેખ.
ઉસ અલેફકો નહી શીકલ સુરત, નહીં નુકતા હૈ જાન,
ઈસી તરેહ સાહેબ હય બેચુન, બે-ચેગુન બેનમુન પીછાન.
હરફ હરફકા ઘાટ જુંદા કીયા હૈ અલેફ સબમેં મીલ રહા હય,
એક હરફમેં બી અલેફ હે એક, સારે હરફમેં દેખો તો અલેફ એકઠા એક.
યું સાહેબ નીરંજન બી હે એક, ઈસમેં સે સારી કુદરત હુઈ દેખ,
નીરંજનકા બી એકલા ન્યારા હય દેખ, સારી કુદરત ખોલ દેખો તો બી એક્કા એક
સાંઈ ભરપૂર બીચ જગ સંસારા, ભોલાકા ભેલા ઓર ન્યારાકા ન્યાર
જૈસા અલેફ સેં હે સારા કુરના, યું સાહેબકી કુદરત સેં ઘાટ ઘાટ જુદા હે પીછાન
કુરાનકે હરફ અલેફસે જુદા કહે. ઉનકે દીલમેં અલ્લાહ નહી હય,
કુરાન કે હરફકો અલેફસે જાને જુદા કર દીલ મોમીનમે નહી હય, ઓર જાગ પર.
મોમીનકે દીલમેં ખુદાકો ના કર જાને જા,
તહકીક ઉને હદીસ ના માની હઝરતકી કોલુબુલ મોમીનીના
અરશલ્લાહો તઆલા, કાફીર હુવા સો,
મગર દોરી કુદરતકી હે આપ હાથ, હીલ મીલ રહા હે સબકી સાથ.
સાહેબ સબ જગા પર ભરપુર પીછાન, ખુદી કે અંતરસે બંદા હય જાન,
ખૂદ ભુલ જો સુન શીખર ચઢ ગયા, નુરમેં નુર મીલા એક હો રહા.
શાહ કાયમુદીન ચીસ્તી ખુદ ભુલ ગયે, નુર ગંજ અપારમેં એક હો રહે.

સમજણ :- આમાં તૌહીદનો બેદ "અલેફ" સાથે સરખાવી સમજાવ્યો છે, અરબી ઝબાનમાં ૨૮ હરફો છે તે બધામાં અલેફ છે, કોઈમાં આડો, કોઈ ઊભો, કોઈમાં વાંકો, જ્યારે આડો હોય અને નીચે એક નુકતો હોય તો "બે" થયો તેમજ બીજા નુકતા લગાડવાથી બીજા હરફો થયા, હવે જેવી તરેહ અલેફને પણ શીકલ, સુરત કે નુકતો નથી તેમ નિરંજન નિરાકાર રૂપી સાહેબ અથવા 'વહદ-હુ લા શરીક!" પણ શીકલ, સુરત વગરજ છે, પણ પછીથી જેમ અલેફ જુદા જુદા ઘાટે જુદા હરફોરૂપ બન્યો તેમજ સારી કુદરત નિરંજન નિરાકારમાંથી જુંદા જુદા રૂપે થઈ જેવી રીતે અસલ અલેફ હરફમાંથી આખું કુરાન થયું તેમજ સાહેબની કુદરતથી જુદા જુદા ઘાટો દુનિયામાં પેદા થયા. જે એમ સમજે કે કુરાન બધું અલેફ હરફથી જ નથી તે મોનીન ન કહેવાય. જેમ કુરાન બધું અલેફથી જ ભરપૂર છે તેમ તમામ સૃષ્ટિ ખુદાથી જ ભરપૂર છે.

૧૦૨

અસ્સુફી લા મહઝબ લહુ (હદીસ)

વોહ ન તરફ સુન્ની, ન તરફ રાવઝી, વોહ ન દેહરી, ન ઝીન્દીક ન મેહદીયાન
વોહ ન ખારજી, ન હીંદુ ન મુસલમાન. વોહ ખુદા બીન ખુદ કો બૂજે નહી.
તુમ કયું લપટાએ બીજ મોજાં, નુરી સાહેબકું ન ખોજા-ટેક. આયેથે કહાંસે કહાં જાતા હય, સોહી બીચાર ન કીનારે,
માયાકે ફંદમેં લોભના, ધ્યાન કબુ ન લીના-તુમ. માયા દેખત અવલ લાગે, જયસા ઈંદ્રાવનરે,
ઉપર રંગ રંગીલા દીસે, માંહે કડવી ગંધ -તુમ. માયાને સબ જગકું ખાયા, ઉસે કોઈ ન ખારે,
જીવત મર સુન શીખર ચઢા, સોઈ નર બચ જાય -તુમ. શેખ, સૈયદ જગ રોશન હોવે, ઓર હોવ રાવ રાનારે,
એ સબ ખેલ હૈ ઈસ તત્ફકા, ફનાકા એ બહાના - તુમ. આપા ભુલ સુરત ચલાવે, જાવે બીચ ચોગાનારે,
અલેક નીરંજનસે જો મિલે સોહી ને પીછાના - તુમ દીદાર કેરા યેહી વખત યહ, જબ લગ હય એ ક્યારે,
અબ ચેતા સોહી ચેત ગયારે, ગાફીલ છેતરાયા - તુમ.
ઈસ જગમેં કહી છેતરાયે, ઓર ચેતાજ વિરલા કોઈરે, જો ચેતા સો નુર અલેકમેં, તો રહા એકજ હોઈ - તુમ.
અસલ વતન તુમારા નીરંજન, તાકું ખોજો ભાઈરે, સતગુરૂ પીરકી સેવા કરો, દેવે રાહ બતાઈ -તુમ.
શાહ કાયમુદીન ચીસ્તી સુન શીખર ચઢ, નુરમેં નુર મીલાયારે અચેત હોય સો ચેતો, ભાઈ જનમ જાયા વાયા - તુમ.

રાગ આસાવરી - ૧૬

સાહેબ મેરા એસે રાજી ના હોવે જો તું અનેક ભેખ પર જોવે.
જીસહી પંથકા તું ભેખ પહેરે, સૈ પંથકે લોક તૂજે ચહાવે
પુરણ બ્રહ્મકો જીસને, ચીના, વો તો સબકો ભાવે.
ભભુત ચઢાવે સન્યાસી સબ હોવે વાસંગ રાજી,
અલેક નારાયણ જો ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.
કાન ફટાવે તો કાન ફાટે સબહોવે ઉન સંગ રાજી,
નાથ નીરંજન જો ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.
વમલ બાંધે તો વરતીએ હોવે સબ ઉન સંગ રાજી,
અરીહંત પરભુ જો ઈસસે રીજે તો ન્યારી હોવે બાજી.
કંઠી બાંધે ને તીલક બનાવે તો વેરાગી ઉનસે સબ રાજી,
રામ નીરંજન જો ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.
દાઢી રખે તો મુસલમાન હોવે ઉસસે સબ રાજી,
અલખ અલ્લા જો ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.
જોત જલાવે તો બીજ પંથી સબ હોવે વાસંગ રાજી,
નકલંક નીરંજન જો ઈસસે રીજે તો ન્યારી હોવે બાજી.
પ્રણામ કહે તો પ્રણામી સબ હોવે વાસંગ રાજી,
અખંડ અલેક જો ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.
નૂર કર માટી ઘોલ પીવે તો મતીયે આઠીયે રાજી,
નૂરી સાહેબ ઈસસે રીઝે, તો ન્યારી હોવે બાજી.

ગીતા વાંચે ને કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહેવે માતમ વાસંગ રાજી,
પુરણ બ્રહ્મ જો ઈસસે રીઝે તો ન્યારી હોવે બાજી.
નાયા કાકા કે પંથમેં પેઠે કાકા પંથી સબ રાજી.
કાકા પંથસે સાહેબ રીઝે તો ન્યારી હોવે બાજી,
બડે બડેને ભેખ ધરે સો તો પીછલુંકી જીવાઈ.
જીસને જીસને પંથ ચલાયા તો રોટીકી રાહ ચલાઈ.
નામ આપસકા પરગટ કરને બાનેકું દી બડાઈ.
કોટ કીનારે કીતી સબ બકરીઆં તો પેઠી ઘરમેં ધાઈ.
બેધડુકે પરચે હોયે સો તો દૈવત ધારી

નૂરે રોસન પેજ નં. ૧૦૪-૧૦૭, ૩૫૧-૩૬૧, ૪૨૯-૪૫૧ પ્રકાશક : સૈયદ નસીરૂદ્દીન, નાનુપૂરા, સુરત

વળી અર્થવેદ અઢારમાં કાંડામાં બતાવ્યું છે કે જે માણસ મરણ પામે તેનું ભૂમિદાગ દેવામાં આવે તો મોક્ષ મળે છે. અને અગ્નિ દાગ દેવાથી પ્રેતયોની પાપ્ત થાય છે.

આત્મ વિલાશમાં પાના નં. ૨૭૬ થી ૨૭૯ (પ્રકાશક - મહંત શાન્તીદાસજી ગુ. ૧૦૮ પૂરૂષોત્તમ દાસ મુકામ જામનગરી)મા કહ્યું છે કે ભૂમિદાગ દેવાથી મોક્ષ મળે છે. અને અગ્નિ દાગ દેવાથી પ્રેતયોની પાપ્ત થાય છે. અગ્નિ દાગ દેવાથી લાકડામાં રહેલા જીવોનું તેમજ ભલકે બળતી જ્વાળામાં અસંખ્ય જીવોની હિંસા થાય છે.

અર્થગરૂડ પૂરાણ અધ્યાય - ૪ થો પાના નં. ૨૦ (આવૃતિ ૧૦મી જનોઈ પહેરનારો વૈતરણી નદીમાં પડે છે.) (નર્કમાં પડે છે.)

અર્થગરૂડ પૂરાણ અધ્યાય -૫ પાના નં. ૨૬ (આવૃતિ ૧૦મી ત્રણ દરવાજા અમદાવાદ ૧૯૭૬) માં કહ્યું છે કે મરી ગયેલા માણસના અગિયારમાંના (બારસ) નિમિતનું જે પુરૂષ જમે છે કે તે કુકડો થાય છે.

અર્થ ગરૂડ પૂરાણ અધ્યાય -૧૦ પાના નં. ૫૬માં કહ્યું છે કે, મરનારને ભૂમિ દાટ (દાટવું, અને ભંડારવું) દીધો હોય તો તેને ઉત્તર ક્રિયા જેવા કે પીંડ દાન, અથવા બારસ સૈયા દાન વગેરે કોઈપણ કરવાના રહેતા નથી. દાટવું એટલે આડી સમાધિ અને બેસારવું એટલે ઊભી સામધિ જેમ જમીનમાં અનાજ વાવતાં દાણા આડા પડે છે કે ઊભાં પડે છે તે સર્વે ઊગે છે.

અનામી ટાંચણ પોથી

સૂર્યદર્શન

સપ્તપરી પછી, દિવસે વિવાહ પૂર્ણ થયા બાદ સૂર્યદર્શન કરીને વર વધુએ સો વર્ષના આયુષ્યની પ્રાથના કરવાની.

(વિવાહ સંસ્કાર, શ્રી કચ્છ કડવા પાટીદાર સમાજ, પાટીદાર વિદ્યાર્થી ભવન, નખત્રાણા, કચ્છ, પેજ નં. ૩૫)

પુરોહિતે મંત્ર બોલવો : ઓમ નચ્ચક્ષુર્દે વહિત સુરસ્તાચ્છુત્રમુચ્ચરતં ! પશ્યમં સરદં: શત જીવેમ સરદ સત શુણુયામ શરદ સત પત્રવાન શરદ:! શતમદીના:સ્યામ શરદ સતં ભૂયશ્ચ શરદ શતાત !!

ભારતના સંતો

દુરદર્શી સમ્રાટ અકબરે એ વિચારને 'દિને-ઈલાહી' ના રૂપમાં સર્વસ્વીકૃત કરાવવાનો પ્રયતન કર્યો, ખરું જોતાં કબીર જ અકબરનો માનસિક પિતા હતો. વિધિએ અને દેશની આંતરિક તથા બાહ્ય પરિસ્થિતિએ કબીર તથા અકબરને પૂરી સફળતા આપી નહિ. પરંતુ ભારતના અંતરાત્માનો તો અંતરમાંથી અવાજ આવે છે કે જો કોઈ સત્ય હોય તો તે આ જ છે. અને ભવિષ્ય માટે જો કોઈ માર્ગ હોય તો પણ તે આ જ છે.

કબીરના વિચારોની મૌલિકતા તથા મહત્તાને લીધે ભારતના ધાર્મિક વિચારોના ક્ષેત્રમાં ઉત્તર ભારતે ફરી પાછું નેતૃત્વ લીધું, અને સંત-મંહતતોની વાણી દ્વારા કબીરના જ વિચારો સમસ્ત ભારતના ઉત્તરથી દક્ષિણ છેડા સુધી પ્રસરવા લાગ્યા

પંજાબમાં મુસલમાન ફકીરો

જે રીતે શરૂઆતની સદીઓમાં દક્ષિણ ભારતનાં ગામડા તથા શહેરો મુસલમા સૂફીઓ અને ફકીરોથી ભરેલા હતાં તે વી જરીતે પદંરમી સદીમાં પંજાબના ગામડા તથા શહેરો મુસલમાન સૂફીઓ તથા ફકીરોથી ભરપૂર હતાં પાણીપત, સરહિંદ, પાકપટ્ટન, મુલતાન અને ઉચ્છમાં અનેક સુપ્રસિદ્ધ સૂફી શેખોએ પોતાના જીવન વિતાવ્યાં હતાં. આ માહાત્માઓના બાબા ફરીદ, અલા ઉલહક્ક, જલાલુદ્દીન બુખારી, મખદૂમ, જાહંનિયાં, શેખ ઈસ્માઈલ બુખારી વગેરેનાં નામ સચ્ચાઈ અને ઇશ્વરભક્તિ માટે આખા દેશમાં પ્રસિદ્ધ થયા હાતં. આ મહાત્માઓએ દેશવાસીઓના વિચારોમાં જે પ્રબળ ક્રાંતિ પેદા કરી તેના ફળ સ્વરૂપ ગુરૂનાનકનો પ્રયતન ગણાય. કબીરની માફક જ અને કબીરની જ વિચારપદ્ધતિ અનુસાર હિંદુ અને મુસલમાન ધર્મોને એક કરવાનો જબરદસ્ત પ્રયત્ન ગુરૂ નાનકે પણ કર્યો.

ગુરૂ નાનક

ગુરૂ નાનકનો જન્મ ઈ.સ. ૧૪૬૯માં વૈશાખ સુદી ત્રીજને દિવસે થયો હતો તેણે ફારસી તથા સંસ્કૃત બંનેનું શિક્ષણ લીધું હતું એ દિવસોમાં નાનક નામ હિંદુઓ તથા મુસલમાનોમાં પ્રચલિત હતું. કેટલાક દિવસ તેણે નવાબ દૌલતખાં લોધીને ત્યાં નોકરી કરી. ત્રીશમે વરસે તેણે ફકીરી લીધી. પોતાના મુસલમાન શિષ્ય મર્દાનાની સાથે તેણે ભારત, લંકા, ઈરાન, અરબસ્તાન વગેરેમાં મુસાફરી કરી. એમ કહેવાય છે કે તેણે પાણીપતના શેખ શરફ મુલતાનના પીરો, બાબ ફરીદના ઉત્તરાધીકારી શેખ બ્રહ્મ (ઈબ્રાહીમ) વધતો ગયો, અને તે એટલો બધો

વગેરે સૂફીઓની સાથે ઘણા દિવસો સુધી ધર્મચર્ચા કરી હતી. કબીરની બાબતમાં જેમ બન્યું હતું તેમ જ નાનકના મૃત્યુ પછી પણ તેના હિંદુ તથા મુસલમાન શિષ્યોમાં ઝઘડો થયો. આખરે હિંદુઓએ તેની સ્મૃતિમાં એક સમાધિ બાંધી ને મુસલમાનોએ એક જુદી કબર બંધાવી, પરંતુ રવીના પૂરમાં આ બંને તણાઈ ગયાં.

નાનકનો ઉપદેશ

નાનકનો ધર્મ પણ એકતા અને પ્રેમનો હતો. તેના સંપ્રદાયમાં હિંદુ તથા મુસલમાન બંને સામેલ થયા હતા. નાનક મક્કા પહોંચ્યો ત્યાં મોહમ્મદ સાહેબની માફક જતેણે પણ એક ખુદાના મતનું પ્રતિપાલન કર્યું અને પોતે તેનો ખલીફા છે એમ જાહેર કર્યું :

લા ઈલાહ ઈલ્લલાહ, ગોવિન્દ નાનક ખલફલ્લાહ

અર્થાત અલ્લાહ કેવળ એક છે, તે જ ગોવિંદ છે, અને નાનક તેનો ખલીફા છે. ધર્મોનું જુદાપણું મિથ્યા છે.

નાનકના પદો પણ સંસ્કૃત, ફારસી અને હિંદી ત્રણે ભાષાઓમાં પુષ્કળ રચેલાં છે. બંને ધર્મો જુદા જુદા છે એ હકીકત મિથ્યા છે એવું બતાવતા તે લખે છે :

બન્દે ઈક્ક ખુદાય દે હિન્દુ મુસલમાન દાવા રામ રસૂલ કર, લડદે બેઈમાન
ના હમ હિન્દુ ના મુસલમાન દોનો બીચ બસે શૈતાન એક એકી, એક સુભાન
ગુરૂજી કહિયા સુન અબ્દુરહેમાન દાવા ભૂલો તો ઈક્ક પિછાન
હિન્દુ જપતે રામ રામ, મુસલમાન ખુદાય ઈક્કો રામ રહીમ હે, મન મન મેં દેખો લાય

અર્થાત હિંદુ તથા મુસલમાન બંને એક ખુદાના બંદા છે, પંરતુ એક રામનો અને એક રસૂલનો ખોટો પક્ષ લઈન બંને બેઈમાન લડે છે આપણે હિન્દુ પણ નથી અને મુસલમાન પણ નથી, આ બંનેનાં મનમાં શેતાન બેઠેલો છે. ગુરૂ નાનાક કહે છે, હે અબ્દુલ રહેમાન ! સાંભળ, ઈશ્વર એક જ છે મત મતાંતરોની હઠ છોડી દે, તો જ તે એક ઈશ્વરને ઓળખી શકીશ. હિન્દુ રામ રામ નો જપ કરે છે, મુસલમાન ખુદા કહે છે ! પરંતુ જો તમારા આત્મામાં ઊંડા ઉતરીને ધ્યાન પૂર્વક જોશો તો રામ અને રહીમ એક જ છે. બીજી જગ્યાએ તે કહે છે.

તગ્ગ ન હિન્દુ પાઈઆ, તગ્ગ ન મુસલમાન દોણ ભૂલે રાહતે, ગાલિબ ભયા શતાન ।।
જીત દર લખક મોહમ્મદા, લખ બ્રહ્મા બિષ્ન મહેશ લખ્ખ લખ્ખ રામ વડીરીએ, લખ્ખ રાહે લખ્ખ વેશ ।।

અર્થાત માર્ગ નથી હિન્દુને સુજ્યો કે નથી મુસલમાનને સુજ્યો. બનેને સાચા માર્ગેથી ભૂલા પડ્યા છે. બંન્ને ઉપર શેતાને વિજય મેળવી લીધો છે. માલિકને દરવાજે લાખો મોહમ્મદ, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ અને રામ ઉભા ઉભા લાખ પ્રકારે સ્તુતિ કર્યા કરે છે.

મોહમ્મદ સાહેબની પેઠે નાનકે પણ જાતને ઈશ્વરની ઈચ્છા ઉપર છોડી દેવાનો ઉપદેશ આપ્યો.

ગંગાસ્નાન, તીર્થયાત્રા, જપ, પૂજાપાઠ, વગેરે બધા નકામા છે એમ નાનકે બતાવ્યું, અઢાર પુરાણ અને ચારે વેદને નિરર્થક ગણ્યા મૂર્તિપૂજાનો વિરોધ કર્યો, કબીરની પેઠે, જ રામના અવતારનું ખંડન કર્યું અને જાતિ ભેદ ખોટો અને નુકશાન કારક છે એવું સિદ્ધ કર્યું.

ઉચ્ચનિચ્ચના વિચારોની બાબતમાં નાનક કહે છે જોર ન કિજે કિસી પર, ઉત્તમ મધ્યમ ન કોઈ,

હિન્દુ મુસલમાન નું દોર હા નસીહત હોય । નીચાઁ અંદર નીચ જાત, નીચે હો અત્ત નચી,
જિથ્થે નીચ સમ્હાલિયે, ઉત્થે નજર તેરી બખશિસ । નીચાઁ અંદર નીચ જાત,સતગુરૂ, રહે બોલાય ।

અર્થાત કોઈના ઉપર જબરદસ્તી ન કરવી જોઈએ, કોઈ ઊંચો નથી, કોઈ નીચો નથી, હિન્દુ તેમજ મુસલમાન બન્ને (મારો) આ ઉપદેશ છે. જે નીચોમાં પણ નીચને અને તેનાથી પણ નીચને અપનાવે છે તેને જ ઈશ્વરની બક્ષિસ મળે છે. સદગુરૂ એમને જ બોલાવે છે જેઓ નીચામાં નીચા ગણાય છે.

નાનકે મુસલમાનોને ઉપદેશ આપતાં કહ્યું કે,

મેહર મસીત, સિદક મુસલ્લા, હક હલાલ કુરઆન, શર્મસુન્નત, સીલ રોજા, હોય મુસલમાન ।
કરની કાબા, સચ્ચ પીર કલમા કરમ નેવાજ, તસબીહ સાતીસ ભાવસી નાનક રખે લાજ ।

અર્થાત દયાને તારી મસીદ બનાવ, સચ્ચાઈનો મુસલ્લાહ બનાવ, ઈન્સાફને તારૂ કુરાન બનાવ, વિનયને સુન્નત સમજ, સુજનતાનો રોજો રાખ તો તું સાચો મુસલમાન થઈશ. સચ્ચારિત્રને તારો કાબા બનાવ, સચ્ચાઈને તારો પીર બનાવ, પરોપકારને કલમા સમજ, ખુદાની મરજીને તારી તસબી (માળા) સમજ તો કે નાનક ! ખુદા તારી લાજ રાખશે.

લગભગ આજ જાત નો ઉપદેશ હિન્દુઓને પણ આપ્યો.

એક માલિક અને એક માર્ગનો ઉપદેશ,

નાનકે સંયમ અને સદાચાર ઉપર બહુ ભાર મુક્યો છે.

બીજા સુફીઓની પેઠે જ આત્માની ઉન્નતિ માટે જ ગુરૂની આવશ્યકતા સંબંધે બહુ ભાર પૂર્વક જણાવ્યું છે. સૂફીઓનો શરિયત, મારફત, ઉફવાં ને લાહૂતની સરખામણીમાં નાનકે ધર્મ ખંડ, જ્ઞાન ખંડ, કર્મખંડ અને સત્ય ખંડનો ઉપદેશ આપ્યો. નાનક સૂફીઓના સાહિત્યથી ખૂબ પરિચિત હતો તેમાં સંદેહ નથી. પોતાના પદોમાં નાનકે એ સાહિત્યોનો પૂષ્કળ ઉપયોગ કોર્ય અને તેના જ આધારે તેણે હિન્દુ તેમજ મુસલમાન બન્ને એક માલિક અને એક માર્ગનો ઉપદેશ આપ્યો.

નાનકના અનુયાયીઓ,

મુગલ સામ્રાજ્યનાં અંતમાં શોકજનક પરિસ્થિતિ ઉત્પન્ન થઈ ત્યારે નાનાકના અનુયાયીઓમાં બેહદ બદલો થઈ ગયો. તેઓ નાનકના સિદ્ધાંતો મુજબ વરતી શક્યા નહીં. પરંતુ આવુ તો એનેક સંત મહાત્માઓની બાબતમાં બનેલું દુનિયાના ઈતિહાસમાં જોઈએ છે. અનેક સત્ત મહાતઓના સિદાંતમાં તેમના જ અનુયાયીઓ અવહેલના થયાના દાખલા દુનિયાના ઈતિહાસમાં કઈ ઓછા નથી.

કબીરે અને નાનક ઉપરાંત ઘણા જાંટ, પીપા, સેના, નાઈ અને રોહીદાસ ચમાર વગેરે મહાત્માઓના ઉપદેશ પણ આજ જાતના છે. આ બધા મહાત્માઓના પદોમાં સૂફી વિચાર, સૂફી શબ્દો, અને હિનદૂ તથા ઈસ્લામની એકતાનું વર્ણન આવે છે. રોહીદાસે એક સ્થળે રામના અવતારનો બિલકુલ ઈનકાર કર્યો છે. તેના કેટલાક પદો ફારસી ભાષા પણ છે.



 રવીદાસે ઉઈશ્વરને "સુલતાનોનો સુલાતાન" અને પોતાની જાતને 'શિકસ્તા બંદા' નામ આપ્યું છે. અને મૂર્તિપૂજા, તીર્થયાત્રા, જાતિ ભેદ વેગેરેનો તો આ બધા જ સંતોએ સખત વિરોધ કર્યો છે.

દાદુ અને તેના વિચારો.

કબીરના ઘણા શિષ્યો, ઘણા ભાગોમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે. જેમાં અકબરના સમયમાં થયેલ દાદુનું નામ મશહૂર છે. કહેવાય છે કે સંવત ૧૬૪૨માં ફત્તહપુર સીક્રીમાં સમ્રાટ અકબર અને દાદુની મુલાકત થઈ આ મુલાકાત વખતે અકબરે પ્રશ્ન કર્યો કે ખુદાની જાતિ, અંગ, કારણ અને રંગ શો છે ? દાદુએ જવાબ આપ્યો,

ઈશક અલહ કી જાતિ હે, ઈશક અલહ કા અંગ । ઈશક અલહ અવજૂદ હે, ઈશક અલહ કા રંગ ॥

અર્થાત પ્રેમ, (ઈશ્ક) અલ્લાહની જાતિ છે, પ્રેમ જ તેનું શરીર છે, પ્રેમ જ તેનું અસ્તિત્વ છે, અને પ્રેમ જ તેનો રંગ છે.

દાદુના પદ આશરે ૫૦૦૦ જેટલા છે, તેમાં અનેક ઉર્દુ છે, અને કોઈ કોઈ અશુદ્ધ ફારસીમાં પણ છે ઉદાહરણ તરીકે

બે મેહર ગુમરાહ ગાફિલ ગોસ્ત ખુરદની, બે દિલ બદકાર આલમ હયાત મુરદની ।

અથવા

કલ આલમ યકે દર્દીમ અરવાહે ઈખલાશ,

અર્થાત જે માંસ ખાય છે તેના દિલમાં દયા નથી, તે માર્ગ ભૂલેલો છે અને ગાફેલ છે. તે નિર્દય છે, તે ખરાબ કરે છે, જીવતાં પશુઓને કાપે છે, મેં આખી દુનિયાને એક સરખી જજોઈ, બધા આત્માજ પરમાત્મા છે, અને બધા આત્મા એક છે. બુરાઈ એ દુરાચાર દૈત્યના ભાવમાંથી પેદા થાય છે. યારની પાસે એટલે કે ઈશ્વર પાસે પહોંચીને આ દૈત્ય મટી જાય છે.

દાદુએ પણ શરિયત અને મારિફત વગેરે પર અમુક અમુક રીતે ભાર મુક્યો છે. તે લખે છે,

હૌદ હજૂરી દિલહી ભીતર, ગુશ્લ હમારા સાર । ઉજુ સાજી ઉલહ કે આગે, તહા નીમાજ ઉજાર ॥

કાયા મસીત કરી પ્રસ્ચાજમાંતી, મનહી મુલાઈમામ । આપ અલ્લેખઈલાહી આગે, તહ સીજદા કરઈ સલામ ॥

સબતન કસબી કહઈ કરીમ એસા કર લે જાપ ॥ રોજા એક દૂર કરી દૂજા, કલમા આપઈ આપ ।

ઉઠઈ પ્રહર અલહ કે આગે, ઈકટક રહિવા ધ્યાન । આપઈ આપ અરસ કે ઉપર, જહાં રહઈ રહમાન ॥

અર્થાત હે દાદુ ! માલિકની હાજરીનું તળાવ દિલમાં છે. એ જ તળાવમાં હું સ્નાન કરું છું અલ્લાહની સામે વજૂ કરીને ત્યાંજ હું નમાજ પઢું છું, દાદુનું શરીર તેની મસીદ છે, જમાતના પંચ તેના મનમાં જ છે, ત્યાંજ તેનો મુલ્લા ઈમામ છે, અલખ ઈશ્વરને સમક્ષ રાખીને ત્યાંજ તે સીજદા કરે છે અને સલામ કરે છે. દાદુ પોતાના સમસ્ત શરીરને તસબી (માળા) બનાવીને તેના વડે 'કરીમ'ના નામનો જાપ કરે છે. તેનો કેવળ એક જ રોઝો છે





તે પોતે જાતે પોતાનો 'કલમા' છે. આ રીતે દાદુ અલ્લાહની સમક્ષ એકાગ્ર થઈને પાઠ પહોર ખડો કરે છે અને અર્સની ઉપર 'રહમાન' નિવાસ્થાને પહોંચી જાય છે.

દાદુ ધાર્મિક સંકુચિતતાથી પર હતો તે હિન્દુ અને મુસલમાનની એકતાનું પ્રતિપાદન કરતો હતો, તેમ તેણે સૂફીઓ પાસેથી પુષ્કળ શિક્ષણ મેળવ્યું હતું એ દાદુના નીચેના પદો ઉપરથી સ્પષ્ટ જાણી શકાય છે તે લખે છે

સબઘટ એકઈ આત્મા, ક્યાં હિન્દુ મુસલમાન । ઉલહ રામ છુટા ભ્રમ મોરા ।
હિન્દુ તરુક ભેદ કછુનાહી, દેખો દર્શન તોરા । બ્રહ્મા વિષ્ણુ, મહેશ કો કૌન પંથ ગુરૂ દેવ ।
મહંમદ કીસકે દીનમે જબ રાઈલ કિસરાહ । ઈન કે મુર્શિદ પીર કો, કહીએ અક્ક અલાહ ।
યે કીસ કે હે રહે, યે મેરે મનમાંહી । અલખ ઈલાહી જગતગુરૂ, દુજા કોઈ નાહી । દોનો ભાઈ હાથપગ, દોનો ભાઈ કાન । દોનો ભાઈ નેન હે, હિન્દુ મુસલમાન ॥

અર્થાત દરેક દેહમાં આત્મા એક જ છે, પછી ભલે તે હિનદુ હો કે મુસલમાન યે અલ્લાહ, યે રામ, મારો ભ્રમ ભાંગી ગયો, હિન્દુ અને મુસલમાનમાં કોઈ ભેદ નથી દરેક તું જ નજરે પડે છે. બ્રહમ્મા, વિષ્ણુ અને મહેશનો પંથ કયો છે ? મહંમદનો દીન કયો છે ? જીબરાઈલનો માર્ગ કયો છે ? એક એલ્લાહ તેમનો પીર અને ગુરૂ છે દાદુ પોતાના દિલમાં સમજે છે કે તેઓ બધા કોના ભક્તો છે અલખ ઈલાઈ સમગ્ર દુનિયાનો ગુરૂ છે. તેના સિવાય બીજો કોઈ નથી. હિંદુ અને મુસલમાન બંને ભાઈઓ હાથ અને પગ છે, બંને બે કાન છે, બન્ને ભાઈઓ બે આંખો સમાન છે,

પંડીતો મુલ્લાઓ, જાતિભેદ, મુર્તિપૂજા, તીર્થયાત્રા, હજ, વગેરે સંબંધે જે વિચારો કબીર ધરાવતો હતો તેવા જ વિચારો દાદુના પણ હતાં પૂનજન્મના સિદ્ધાંતને દાદુએ એક માત્ર અલંકારની જેમ ગણ્યો છે. તેણે ગુરૂને વેદ અને કુરાન બંને કરતાં ઉચ્ચ સ્થાન આપ્યું છે.

મલુકદાસ

અલાહાબાદ પાસેના કડામાં મલુકદાસ નામનો એક બીજો પ્રસિદ્ધ મહાત્મા અકબરના સમયમાં ઈ.સ. ૧૫૭૪માં જન્મયો હતો અને ૧૦૮ વર્ષની ઉંમરે ઈ.સ. ૧૬૮૨માં ઔરગંજેબના સમયમાં મૃત્યુ પામ્યો. તેના મઠો નેપાળ અને કાબુલમાં પણ હતાં. મૂર્તિપૂજા, તીર્થયાત્રા તથા બીજા કર્મકાડોના સંબંધના તેના વિચારો પણ કબીર અને દાદુના જેવા હતાં. અન્યની સેવા, બધા ધર્મોની એકતા, હિન્દુ-મુસલમાનોનો પરસ્પરનો પ્રેમ વગેરે બાબતો ઉપરના તેના વિચારો તે સમયના બીજા મહાત્માઓની જેવા જ હતાં. તે લખે છે :-

માલા કહાં ઔ કહાં તસબીહ, અબ ચેત ઈનહી કર ટેક ન ટેકૈ.
કાફીર કૌન મલેચ્છ કહાવત, સંધ્યા નિવાજ સમય કરી દેખૈ
હૈ જમરાજ કહાં જબરીલ હૈ, કાજી હૈ આપ હિસાબ કે લેખૈ.
પાપ ઔર પૂન્ય જમા કર બઝત, દેખ હિસાબ કહાં ધરી ફકૈ.
દાસ મલુક કહાં ભરમૌ તુમ, રામ રહિત કહાવત એક



અર્થાત કયા માળા અન તસબી ! જાગો અને એને વિશ્વાસે ન રહો. કોણ કોફિર કોણ મલેચ્છ ? સંધ્યા પણ તે જ અને નમાજ પણ તે જ. યમ ક્યાં છે અને જીબરાઈલ ક્યાં છે ? ખુદા પોતે જ કાજી છે, બીજો કોઈ હિસાબ રાખતું નથી. તે બધાના પાપ પુન્ય સમજે છે. અને હિસાબ રાખે છે. મલુકદાસ ! તુ કેમ ભૂલમાં પડ્યો છે ? રામ અને રહીમ એકના જ નામ છે.

સતનામી સંપ્રદાય

સતનામી સંપ્રદાયનો સ્થાપક વીર ભાણ દાદુનો સમકાલીન હતો. સતનામી પોતાને સાધુ પણ કહેવડાવે છે. વીર ભાણે માત્ર એક જ ઈશ્વર છે. એવો ઉપદેશ આપ્યો, અને એ ઈશ્વરનું નામ સત્તનામ આપ્યું. સત્તનામીઓ જાતી ભેદ કે સ્પૃશ્યા-સ્પૃશ્યતામાં માનતા નથી. તેઓ એક બીજાની સાથે છૂટથી ખાય પીએ છે, અને અંદર અંદર જ લગ્ન કરે છે. સત્તનામીઓમાં છૂટાછેડાની મંજૂરી છે, તેઓ મૂર્તિપૂજાની વિરૂદ્ધ છે. ધ્યાન, સદાચાર, અને માનવમાત્રની સમતા ઉપર ભાર મૂકે છે તથા માસ મદિરાને નિશિદ્ધ માને છે. ઈશ્વરદાસ નાગરે ઔરગજેબના સમયમાં તેની પાસે ફરીયાદ કરી હતી કે સત્તનામી લોકો હિન્દુ અને મુસલમાનમાં ભેદભાવ ગણતા નથી. સત્તનામીઓના 'આદિ ઉપદેશ' માં 'બાર હુકમ' કરવામાં આવ્યા છે, જેનો સાર નીચે પ્રમાણે છે :-

(૧) કેવળ એક જ ઇશ્વરને માનો. માટી, લાકડું, પત્થર કે એવી જ બીજી કોઇ ચીજની બનેલી વસ્તુની પૂજા ન કરો.

(૨) નમ્રતાથી રહો.

(૩) કદી જાઠું ન બોલો; કદી કોઇની નિંદા ન કરો, કદી ચોરી ન કરો, બીજાની ચીજ તરફ કદી લાલસાથી જાુઓ નહિં.

(૪) કદી ખરાબ વાતો સાંભળો નહિ, માલિકનાં ભજનો સિવાય બીજાું કશુ ગાઓ નહિ.

(૫) ઇશ્વર ઉપર ભરોસો રાખો.

(૬) જાતિભેદમાં ન માનો, કોઇની સાથે ચર્ચા ન કરો.

(૭) સ્વચ્છ કપડાં પહેરો, કોઇ જાતનું તિલક ન કરો, તેમ જ માળા પણ ન પહેરો.

(૮) તમાકું અને બીજા માદક પદાર્થોથી દૂર રહો, કોઇ મૂર્તિની સમક્ષ માથું ન નમાવો.

(૯) કોઇનો જીવ ન લ્યો, કોઇને દુઃખ ન દો.

(૧૦) એકપત્નીવ્રત અને એકપતિવ્રત પાળો.

(૧૧) સાધુઓનો સત્સંગ જ તીર્થ છે.

(૧૨) કોઇ પ્રકારનો અંધવિશ્વાસ, શુકન, ગ્રહો વગેરેને ન માનો.

આ સિધ્ધાંતોમાં એ સમયના ઇસ્લામની સ્પષ્ટ અસર દેખાય છે.

દારાશિકોહનો ગુરૂ બાબલાલ

ઔરંગઝેબના ભાઈ દારાશિકોહનો ગુરૂ બાબાલાલ પણ આવા જ વિચારો ધરાવતો હતો. 'નાદિર-ઉન-નિકાત' નામના ફારસી પુસ્તકમાં દારાશિકોહ અને બાબાલાલની એક વાતચીત આપવામાં આવી છે. બાબલાલે પોતાના સિધ્ધાંતોના સમર્થનમાં સ્થળે સ્થળે ફારસી કવિ હાફીઝનાં પ્રમાણે ટાક્યાં છે.

પ્રસ્તાવના

નારાયણી સંપ્રદાય

આ પ્રમાણે બીજા પણ કેટલાય સંપ્રદાયોએ હિંદુ અને મુસલમાનોને એક કરવાના પ્રયત્નો કર્યા હતા. નારાયણી નામના એક સંપ્રદાયમાં હિંદુ તથા મુસલમાન બંનેને લેવામાં આવતા હતા. આ લોકો પૂર્વાભિમુખ થઇને દિવસમાં પાંચ વાર ઇશ્વર પ્રાર્થના કરતા હતા. તેમના ઇશ્વરનાં નામોમાં એક નામ અલ્લાહ પણ હતું. તેઓ પોતાનાં શબોને દાટતા હતા.

અન્ય સંતો

ઔરંગઝેબના અંતકાળમાં પ્રાણનાથ અને ધરણીદાસનાં નામો પણ પ્રસિધ્ધિ પામ્યાં હતાં. 'કુલઝૂમ સરૂપ' નામના પોતાના ગુજરાતી પુસ્તકમાં પ્રાણનાથે વેદો અને કુરાનના આધારો ટાંકીને બંને ધર્મોમાં રહેલી સમાનતા બતાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. જાતિભેદ, મૂર્તિપૂજા અને બ્રાહ્મણોના પ્રભુત્વનો પ્રાણનાથે સખત વિરોધ કર્યો હતો. હિંદુ તથા મુસલમાન બંને ધર્મના લોકો તેના અનુયાયીઓ હતા. અને દરેક નવા દીક્ષિતને હિંદુ તથા મુસલમાન બંનેની સાથે બેસીને ભોજન લેવું પડતું. આજ તેમની દીક્ષા હતી. 'કયામત નામા' નામનું પ્રાણનાથનું પ્રાણનાથનું એક ખાસ પુસ્તક છે. આમાં તેણે ચોખ્ખું લખ્યું છે કો : 'તમારા બધાનો, ભલે તમે હિંદુ હો યા મુસલમાન, એક જ વિશ્વાસ હોવો જોઇએ.' આ પુસ્તકમાં તેણે હિંદુ, મુસલમાન, યહુદી, ઇસાઇ બધા ધર્મોના પીર, પૈગમ્બર અને મહાત્માઓનામ જીવનચકિત્રો આપ્યાં છે અને દરેકમાં રહેલી મૌલિક સમાનતા બતાવી આપી છેય ઇશ્વરને માટે તેણે અલ્લાહ અને ખુદા બંને નામોનો ઉપયોગ કર્યો છે.

જગજીવનદાસ, બુલ્લા સાહેબ, કેશવ, ચરણદાસ, સહજો, દયાબાઇ, ગરીબદાસ, શિવનારાયણ રામસ્નેહી વગેરે સંતોના ઉપદેશોમાં પણ આ વસ્તુ જોવામાં આવે છે. જગજીવનદાસના શિષ્યોમાં બ્રાહ્મણ, ઠાકુર, ચમાર અને મુસલમાન બધી જાતિઓના લોકો હતા. બુલ્લા સાહેબના ઉપદેશોમાં ફારસી ભાષાના શબ્દો તથા સુફી પરીભાષાનો છુટથી ઉપયોગ કરેલો જોઇ શકાય છે. બુલ્લા સાહેબ અને કેશવ બન્ને દિલ્હીના મુસલમાન ફકીર યારી સાહેબના શિષ્યો હતા. એ દિવસોમાં હિંદુ ફકીરોના અસંખ્ય મુસલમાન શિષ્યો તથા મુસલમાન ફકીરોના અસંખ્ય હિંદુ શિષ્યો જોવા મળતા. સહજો અને દયાબાઇ બન્ને સ્ત્રીઓ હતી અને ચરણદાસની શિષ્યાઓ હતી. ચરણદાસે મૂર્તિપૂજાનો વિરોધ કયો, ગુરૂનો મહિમા

ગાયો અને ભક્તિનો ઉપદેશ કર્યો. ગરીબદાસ કબીરનો અનુયાયી હતો, તેના પદોમાં પણ ફારસી શબ્દો અને સૂફી પરિભાષા ભરપુર જોવામાં આવે છે. રામ સ્નેહી સંપ્રદાયનો સંસ્થાપક રામચરણ મૂર્તિ પૂજાનો વિરોધી. આ લોકો પણ દિવસમાં પાંચ વાર પ્રાર્થના કરતા હતા, અને પોતાના સંપ્રદાયમાં હરેક જાતિના અને હરેક ધર્મના લોકોને અંદર દાખલ થવાની છૂટ હતી. જો કોઇ શિવનારાયણી પંથનો મનુષ્ય મરતો તો તેની મરતા વખતની ઇચ્છાનુસાર તેના શબને દફનાવવામાં આવતું, અગ્નિદાહ દેવામાં આવતો અથવા તો નદીમાં વહેતુ મુકી દેવામાં આવતું હતું. મુગલસમ્રાટ મહમદશાહ સ્વામી નારાયણ સિંહનો શિષ્ય હતો. મહમદશાહનો આશ્રય મળવાથી આ સંપ્રદાયની થોડા દિવસ તો બોલબાલ રહી. જોકે છેલ્લા બસો વર્ષોમાં ઉપરોક્ત અનેક સંપ્રદાયોના સ્વરૂપમાં આકાશ પાતળ જેટલો ફેર પડી ગયો છે, અને કેટલાકમાં તો તેમના અનુયાયીઓનું વર્તન અને વ્યવહાર તેમના સંસ્થાપકોના વર્તન અને વ્યવહાર કરતાં બરાબર વિપરીત જોવામાં આવે છે. છતાં પણ સમ્રાટ મહમદશાહનો હાથનો લખેલ પરવાનો બલિયા જિલ્લમાં આવેલ શિવાનારાયણીઓના મુખ્ય મઠમાં હડી મોજૂદ છે.

અઢારમી સદીમાં સહજાનંદ, દુલનદાસ, ગુલાલ, ભીકા અને પલટુદાસના નામો ખૂબ જાણીતા છે.

જગજીવનના શિષ્ય દુલનદાસે પોતાના પદોમાં મનસુર, શમ્સ તબરેઝ, નિઝામુદીન હાફીઝ, બુઅલ્લીકલંદર અને ફરીદની ખૂબ પ્રસંશા કરી છે. અને ઇશ્વરને 'અલ્લાહ લા મકા' બતાવ્યો છે. ગુલાલ, ભીક્કા અને પલટુદાસના કેટલાક પદો કાવ્ય, ભાવ અને ભક્તિરસ ત્રણે દ્રષ્ટિએ અત્યંત ઉચ્ચ કોટિના છે આ બધામાં સુફી પરિભાષામાં પુષ્કળ નજરે પડે છે. આ લોકોએ ખુદાને મોટે ભાગે 'હક્ક' તરીકે સંબોધ્યો છે. પલટુદાસનું એક પદ આ પ્રમાણે છે.

પૂરબમે રામ હૈ પશ્ચિમ ખુદાય હૈ, ઉત્તર ઔ દખ્ખિન કહો કૌન રહતા.
*સાહિબ વહ કહાઁ હૈં, કહા ફિર નહીં હૈં,હિન્દુ ઔર તુરુક તોફાન કરતા**
હિન્દુ ઔર તુરુક મિલિ પરે હૈં ખૈંચિમેં, આપની બર્ગ દોઉ દીન બહતા
*દાસ પલટુ કહૈ સાહિબ સબમેં રહૈ, જદા ના તનિક મૈં સાચ કહતા **

અર્થાત તેઓ કહે છે કે રામ પૂર્વમાં છે અને ખુદા પશ્ચિમમાં છે, તો પછી ઉત્ર અને દક્ષિણમાં કોણ રહે છે? ખુદા ક્યાં છે અને ક્યાં નથી ? હિંદુ અને મુસલમાન તોફાન કેમ ઉભું કરે છે? હિંદુ અને મુસલમાન લડે છે અને બંને ધર્મો એકબીજીના વિરુધ્ધ થઇ જાય છે. દાસપલટુ કહે છેકે ખુદા બધામાં છે, તે હરગિજ વહેંચાયેલો નથી. એજ સાચી વાત છે.

બંગાળમાં આ ધાર્મિક મંથનની અસર

દે રીતે ઉત્તર ભારતમાં હિંદુ અને મુસલમાનનો ધાર્મિક મેળ સાધવાનો પ્રયત્નો ચાલુ હતા, તેરીતે બંગાળ અને મહારાષ્ટ્રમાં તેની અસર પહોંચવા લાગી હતી. બારમી સદીના બંગાળમાં હિંદુઓ મુસલમાનોની દરગાહોમાં મિઠાઇ વહેંચે અને કુરાન વાંચે અને મુસલમાનોના તહેવાર ઉજવે એ એક સામાન્ય બાબત થઇ પડી હતી. તેવી જ રીતે

મુસલમાનો પણ હિંદુઓની ક્રિયાઓ તરફ ક્રિયાત્મક આદર બતાવે તે પણ એટલી જ સામાન્ય બીના થઇ પડી હતી. આ જાતના એક થવાના એક થવાના પ્રયાસોમાંથી બંગાળામાં એક નવા દેવની પૂજા શરૂ થઇ, જે દેવને 'સત્યપીર' કહેતા. હિંદુ અને મુસલમાન બન્ને આ સત્યપીરની પૂજા કરતા. કહેવાય છે કે ગૌડ (બંગાળા) નો બાદશાહ હુસેનશાહ આ સત્યપીર સંપ્રદાયનો સંસ્થાપક હતા. સત્યપીરની આ પૂજાએ સમ્રાટ અકબરના 'દિનેઇલાહી' નું પ્રાથમિક સ્વરૂપ હતું.

ચૈતન્યના સમય પૂર્વેનું બંગાળા

૧૫મી સદીના અંતમાં બંગાળામાં મહાપ્રભુ ચૈતન્યનો જન્મ થયો.

દિનેશચંદ્રસેને બંગાળી ભાષા અને બંગાળી સહિત્યના ઇતિહાસનો એક અત્યાંત મહત્વનો ગ્રંથ લખ્યો છે. આ ગ્રંથમાં તે લખે છે કે ચૈતન્યના જન્મ પૂર્વે 'બ્રહ્મણોનું પ્રભુત્વ બહુ કષ્ટદાયક હદે પહોંચ્યુ હતું, કુલિનતાની કડકાઇની સાથોસાથ જાતિ ભેદ વધારેને વધારે સખત થતો ગયો. બ્રહ્મણો માત્ર ઉપર ઉપરના દેખાવમાં પોતાના ધર્મના ઉચ્ચ આદર્શોના પ્રતિપાદનનો ડોળ કરતા હતા, પરંતુ જાતિ બંધનના લીધે મનુષ્ય મનુષ્ય વચ્ચેનું અંતર વધતું જતુ હતુ.

નીચી જાતિના લોકો ઉચ્ચ જાતિના લોકોના સ્વેચ્છાચાર તળે પીડાય થઇ રહ્યા હતા. આ ઉચ્ચ જાતિના લોકોએ નીચી જાતિના લોકો માટે વિદ્યાના દ્વાર સદંતર બંધ કરી દીધા હતા. ઉચ્ચતર જીવનમાં પ્રવેશ કરવાની પણ આ નીચી જાતિના લોકોને મનાઇ કરવામાં આવી હતી. અને નવા પૌરાણિક ધર્મનો બ્રાહ્મણોએ ઇજારો રાખી લીધો હતો. જાણે કે તે કોઇ બજારૂ ચીજ ના હોય '

ચૈતન્ય અને ભક્તિમાર્ગ

ઇસ્લામના સરળ ધાર્મિક સિધ્ધાંતોએ તથા માનવ માત્ર પ્રત્યે સમતાના આદર્શે એ સમયના બંગાળી સમાજમાં ખળભળાટ મચાવી દીધો હતો. ચૈતન્યે આ પરિસ્થિતિનો ગંભીરતાપૂર્વક વિચાર કર્યો. તે ઘરબાર છોડીને દેશાટન કરવા લાગ્યો. અનેક સાધુઓ તથા ફકીરોના તે સમાગમમાં આવ્યો. ચૈતન્યના જીવનચરિત્રનો કર્તા કૃષ્ણદાસ લખે છે કે વૃન્દાવનમાં એક મુસલમાન પીરનો ચૈતન્યને ભેટો થયો, અને પીરે પોતાના ધાર્મિક પુસ્તકના આધારે ચૈતન્યને એક ઇશ્વરની પૂજાનો ઉપદેશ આપ્યો. જદુભટ્ટાચાર્ય લખે છે. 'ચૈતન્યના જીવનની અનેક ઘટનાઓ એવી હાથ આવે છે, જે ઉપરથી તે યવનો પ્રત્યે ઘણો પ્રેમ રાખતો હતો તે સાબિત થાય છે'. મુસલમાનોના વિચારોએ ચૈતન્યના આદેશો ઉપર ઘણી ઉંડી છાપ પાડી છે, એ નિઃસંશય છે.

ચૈતન્યે ગુરૂસેવા અને ભક્તિનો ઉપદેશ આપ્યો. તેણે જાતિભેદનો સખત રીતે વિરોધ કર્યો. બ્રાહ્મણોના બધાં કર્મકાંડોને તેણે ત્યાજ્ય ગણ્યા. ચૈતન્યના શિષ્યોમાં હિંદુ તથા મુસલમાન તથા ઉચ્ચ જાતિના લોકો તથા નીચી જાતિના લોકો બધાં જ ભણેલા હતા. તેના મુખ્ય શિષ્યોમાંના રૂપ સનાતન અને હરિદાસ ત્રણ મુસલમાનો હતા.

ચૈતન્યના સંપ્રદાયની એક શાખાનું નામ કાર્તભજ હતું. તેનો સંસ્થાપક કાર્ત બાબા એક મુસલમાન ફકીરની ભવિષ્યવાણી અનુસાર જન્મ્યો હતો, અને એ ફકીરે જ તેનું પાલન પોષણ કર્યુ હતું. કાર્ત બાબાના બાવીસ મુખ્ય શિષ્યો 'બાઇસ ફકીર' ના નામે પ્રખ્યાત થયા. કાર્તબાબાના ઉત્તરાધિકારીનું નામ રામદુલાલ હતું. તે આ બાવીસ શિષ્યો માંનો એક હતો. તેના સંબંધમાં કહેવાય છે કે ઉપરોક્ત મુસલમાન ફકીરના આત્માએ જન્મ લીધો હતો. આ સંપ્રદાયના આચાર્યમાં અને હિન્દુ હતા અન તેમજ અનેક મુસલમાનો પણ હતા. આ લોકો કેવળ એક ઈશ્વરને માનતા હતા. ગુરૂને ઈશ્વરી અવતાર ગણતા હતા. દિવસમાં પાંચ વાર ગુરૂમંત્રનો જપ કરતા હતા, પર હીસ્ટોરી ઓફ બંગાલી લેન્ગવેજ એન્ડ લીટરેચર બાય દીનેશચંદ્રસેન

જાદુ ભટ્ટાચાર્ય હિન્દુ કેસેટ એન્ડ સેટસ, પી. ૪૬૪

માસમદીરાથી દુર રહેતા હતા, શુક્રવારને પવિત્ર દિવસ ગણતા હતા અને તેથી તે દિવસ તેઓ ધ્યર્મ ચર્ચામાં ગાળતા હતા, જાતિભેદ, ઉંચનીચ અને હિંદુ મુસલમાન કે ઈસાઇમાં તેઓ કશો ભેદ ગણતા નહીં, વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા એક બે વાર તો આ સંપ્રદાયના લોકો એકઠા થઇને સહભોજન કરતાં હતાં વગેરે.

મહારાષ્ટ્રમાં પણ નવો ભક્તિમાર્ગ

ઉત્તરભારતની પેઠે મહારાષ્ટ્રના હિંદુ મહાત્માઓ પણ હિંદુ અને મસલમાન ધમોને અક કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. પ્રસિધ્ધ મહારાષ્ટ્રીય વિદ્વાન મહાદેવ ગોવિંદ રાનડે લખે છે

'ઈસ્લામના કઠોર એકેશ્વરવાદે કબીર નાનક વગેરે સંતોના દીલ ઉપર સજ્જડ છાપ પાડી હતી. હિંદુ ત્રિમૂર્તિ દત્તાત્રયના ઉપાસકો મોટે ભાગે પોતાના દેવની મૂર્તિને મુસલમાન ફકીરો જેવાં કપડાં પહેરાવતા હતા. આ જ પ્રભાવ મહારાષ્ટ્રની જનતાના મન ઉપર વધારે જોરથી છાપ પાડી રહ્યો હતો. ત્યાં બ્રાહ્મણ તથા અબ્રાહ્મણ બંને પ્રકારના પ્રચારકો લોકોને ઉપદેશ આપતા હતા કે રામ અને રહીમને એક ગણો, કર્મકાંડ અને જાતિભેદનાં બંધનો તોડો. ઈશ્વરમાં શ્રધ્ધા રાખો, મનુષ્ય માત્ર તરફ પ્રેમ રાખો, અને આ બધી બાબતોનો એક સમાન ધર્મ બનાવો.'

સંત નામદેવ

જાતિભેદ, કર્મકાંડ અને ધાર્મિક સંકુચિતતાના બંધનો તોડીને સ્વતંત્રતા, પ્રેમ અને ભક્તિનો ઉપદેશ આપનાર મહાર્ષ્ટ્રનો પહેલો સંત નામદેવ હતો. રાનડે લખે છે કે નામદેવ તથા બીજા સંતોના ઉપદેશોનું પરિણામ આ જાતનુ આવ્યુ - મરાઠી ભાષાના સાહિત્યની ઉન્નતિ થઇ, જાતિ ભેદના બંધનો શિથિલ થયાં, સ્ત્રીઓને ઉંચુ પદ મળ્યું, ઉદારતા અને દયાળુપણાનો પ્રચાર થયો, ઈસ્લામ તથા હિંદુ મતોનો અમુક અંશે સુમેળ સધાયો, કર્મકાંડ તિર્થયાત્રાનું મહત્વ ઘટ્યું, પ્રેમનું મહત્વ વધ્યું, અનેક દેવદેવીઓની પજા ઓછી થઇ. અને વિચાર તથા બંને ક્ષેત્રમાં રાષ્ટ્રની ક્ષમતા વધી.



ખેચર-મૂર્તિ પૂજાનો વિરોધી

નામદેવના ગુરૂ ખેચરે નામદેવને જે ઉપદેશ આપ્યો તેનાથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે ખેચર મૂર્તિપૂજાનો સખ્ખત વિરોધી હતો. તેણે કહ્યું કે,

' પત્થરનો દેવ જો કદી બોલતા પણ નથી, તો તે આપણા ઐહિક જીવનના દુઃખો દુર કેમ કરી શકે ? પત્થરની મૂર્તિને જ લોકો ઇશ્વર માની બેઠા છે પરંતુ સાચો ઇશ્વર તો જુદો જ છે. જો પત્થરનો દેવ આપણી ઇચ્છાઓ પૂરી કરી શકતો હોય તો પછી તેને પાડીનાખવાથી તે તૂટી કેમ જાય છે ? જે લોકો પત્થરના બનેલા દેવની પૂજા કરે છે તેઓ પોતાની મુર્ખાઇને લીધે બધું જ ખોઇ બેસે છે. પત્થરનો દેવ ભક્તો સાથે વાતચીત કરે છે એમ જેઓ કહે છે તેમજ તેઓ એમ સાંભળે છે, તે બંને મુર્ખ છે વગેરે.'

નામદેવના અસંખ્ય શિષ્યો અને અનુયાયીઓમાં પુરુષ અને સ્ત્રી, હિંદુ તેમજ મુસલમાન, બ્રહ્મણ અને મરાઠા, કણબી, દરજી અને કુંભાર હતા. એટલું જ નહી પણ અંત્યજ મહાર અને ધર્મનિષ્ઠ વેશ્યાનો પણ તેમાં સમાવેશ થતો હતો.

મહાર ભક્ત ચોખામેળા

નામદેવનો એક મહાર શિષ્ય ચોખામેળા જયારે પંઢરપુરના મંદિરમાં પ્રવેશ કરવા લાગ્યો ત્યારે બ્રાહ્મણ પુજારીએ તેને અટકાવ્યો. ચોખામેળાએ આ વખતે તેને જવાબ આપ્યો

'ઉચ્ચ જાતિમાં જન્મ લેવાથી શો લાભ ? ભલે મનુષ્ય નીચ જાતિમાં જન્મ્યો હોય પણ જો તેનું દિલ સાફ હશે, જો તે ઇશ્વર ઉપર પ્રેમ રાખતો હશે, જો બધાં પ્રાણીઓને પોતાની સમાન ગણતો હશે અને જો તે સત્ય બોલતો હશે તો તેની જાતિ પવિત્ર જ છે અને ઇશ્વર તેના ઉપર પ્રસન્ન છે. જે મનુષ્ય ખરા દિલથી ઇશ્વર ઉપર શ્રધ્ધા રાખે છે અને મનુષ્ય ઉપર પ્રેમ કરે છે તેને કદી જાતિનું પૂછશો નહી. ઇશ્વર પોતાના સંતાનો પાસેથી પ્રેમ અને ભક્તિની આશા રાખે છે. તે તેમની જાતિની પરવા કરતો નથી.

બહિરં ભટ્ટ

બહિરં ભટ્ટ સત્યની શોધ કરતા કરતા બે વાર હિંદુમાંથી મુસલમાન તથા મુસલમાનમાંથી હિંદુ થયા હતો. આખરે તેણે કહ્યું 'હુ નથી હિંદુ તેમ નથી મુસલમાન'.

દક્ષિણમાં શેખ મહમદ નામનો મોટો ભક્ત થઇ ગયો છે તેના અનુયાયીઓ રમજાનના રોજા પણ પાળે છે. અને એકાદશી વ્રત પણ કરે છે, મક્કાની હજ પણ કરે છે અને પંઢરપુરના મંદિરની યાત્રા પણ કરે છે.

સંત તુકારામ

સંત તુકારામ મહારાષ્ટ્રમાં સહુ કરતાં વધારે સર્વમાન્ય થયેલો ભક્ત છે. કબીરની માફક જ તુકારામ પણ જાતિભેદ, મૂર્તિપૂજા, યજ્ઞ હવન અને બીજાં એવાં કર્મકાંડોનો કટ્ટર વિરોધી હતો અને એક માત્ર હરિભક્તિનો પ્રચારક હતો. દરેક પ્રાણીમાં તે હરિનાં દર્શન કરતો. હિંદુ અને મુસલમાનને એક કરવાનો તેનો પ્રયત્ન તેના એક પદ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય



છે. તેનું ભાષાંતર આ પ્રમાણે છે,

'હે વત્સ! અલ્લાહ જે ઇચ્છે છે એજ થાય છે. તે બધાનો બનાવવાર અને બધાનો બાદશાહ છે. પશુ અને મિત્ર, બગીચા અને સંપત્તિ બધુ ચાલ્યું જશે. હે બાબ ! મારુ ચિત્ત તો મારા સાહેબમાં ચોંટ્યુ છે. તે જ મારો બનાવનાર છે. હૂં મનનાં ઘોડા ઉપર સવારી કરું છું. અને આત્મા સવારી કરે છે. એ બાબા ! અલ્લાહનું વર્ણન કરો, બધા તેના જ રૂપો છે. તુકા કહે છે, જે માણસ વાત સમજે તે જ દરવેશ છે.

મોટા નામોમાં સૌથી પહેલું નામ અલ્લાહ છે, તેને સદા બેવડયા કરો (જપ્યા કરો), ભૂલો નહીં. ખરેખર અલ્લાહ એક જ છે, ખરેખર નબી એક છે, ત્યાં તુ પણ એક છો, ત્યાં તુ પણ એક છો, ત્યાં તુ પણ એક છો, ત્યાં હું પણ નથી અને ત્યાં તુ પણ નથી.

(ભારતમાં અંગ્રેજીરાજ્ય ઈતિહાસ - પેજ નં. ૮૨ થી ૯૮ લેખક : ચતુર્ભુજ જસાણી ગોંદીયા, સી.પી.)

સાર્વજનિક માનવ ધર્મનો પાયો

હિન્દુ ધર્મ, બુદ્ધ ધર્મ અને ઈસ્લામ ધર્મના મેળથી તે કાળે ભારતના ઉત્તરથી દક્ષિણ છેડા સુધી અને પૂર્વથી પશ્ચિમ છેડા સુધી એક સુંદર સાર્વજનિક માનવ ધર્મનો પાયો નંખાતો હતો, અને આ ધર્મનો મૂળ મંત્ર એકતા અને પ્રેમ હતો.

પહેલા ઈમામ હજરતઅલી, બીજા ઈમામહસન,ત્રીજા ઈમામ હુસેન, કરબલાની કતલગાહમાંથી બચેલા ઈમામહુશેનના શાહજાદા ઈમામ 'ઝયેનલાબ્દીન' એ ચોથા ઈમામ એમણે પોતાની ઉમ્મર કરબલાની દુખદાયક યાદઅને ખુદાની બંદગીમાં કાઢી હતી. એમનો જન્મ સન ૩૮ હીજરી અને વફાતનો સન ૯૫ હીજરી એમનું મકાન મદીનામાં છે તે પછી પાંચમાં ઈમામ એમના શાહજાદા ઈમામ મહમંદ બાકર તેમનો જન્મ સને ૫૮ હીજરી અને વફાત સન ૧૧૪ હીજરી મકાન મદીનામાં.

ઈમામ મહંમદ બાકરની પછી છઠ્ઠા ઈમામ તેમના શાહજાદા જાફસાદક સને ૮૩ હીજરીમાં જન્મ્યા હતાં અને તેમની વફાત સન ૧૪૮ હીજરીમાં થઈ હતી. ઈસ્લામમાં સુન્ની અને સીયા એવા બે તડ એના વખતમાં પૂરતી રીતે પ્રસિદ્ધિને પામ્યા હતાં. હનફી, માલકી, સાફી અને હંબલી એમ ચાર ઈમામાએ ચાર ફીરકા કહેવડાવ્યા તે સુન્ની કહેવાયા, અને હજરત ઈમામ જાફરસાદકનો એક જાફરી ફિરકો થયો તેને સિયા કહે છે.

ઈમામ જાફર સાદકનો દિકરો મુસાકાસમ સાતમો ઈમામ તેમનો જન્મ સન ૧૨૮ હીજરી અને વફાતનો સન ૧૮૨ હીજરી એમનું મકાન કઝમીન છે તેમના પુત્ર ઈમામ મુસેરઝા આઠમાં ઈમામ તેમનો જન્મ સન ૧૪૮ હીજરી અને વફાતનો સન ૨૦૩ હીજરી એમનો રોજો ખોરાશનના 'મસેદ' નામના ગામમાં છે.

ઈમામ મૂસેરજાના દીકરા મહંમદતકી નવમા ઈમામ તેમને જન્મ સન ૧૯૫ હીજરી અને વફાતનો સન ૨૫૪ હીજરી આખર સ્થાન કાઝમીનમાં છે. અલીનકી દશમા ઈમામ એમના તવદલનો સન ૧૧૨ અને વફાતનો સન ૨૫૪ એમનું મકાન રૂમના સાગરા ગામમાં

છે તેમના દિકરા હસન અશકરી ૧૧માં ઈમામ એમનો તવદલનો સન૨૦૭ અને વફાતનો સન ૨૩૨ એમું મકાન રૂમના સામરા ગામમાં છે.

ઈમામ હુસન અશકરીના દીકરા ઈમામમેહંદી બારમા ઈમામ અને છેલ્લા ઈમામ એમના તલદલનો સન ૨૫૫ અને વફાતનો સન ૨૬૬ એમનું મકાન રૂમના રામરાગામમાં છે. એમને માટે એવી માન્યતા છે કે કુવાની અંદર ગાયેબ થયેલ છે. તે સવારી કરશે ત્યારે કયામત થશે.

ગીતા વચન

અવ્યક્તા દીનિ ભૂતાનિ, વ્યક્ત-મધ્યાનિભારતઃ અવ્યકત નિધનાત્મેવ તત્રકા પરી દેવના

એનો અર્થ એવો થાય છે કે આદિ મૂળ જેના અવ્યકતમાં એટોલે ન દેખાતા મધ્યે પ્રગટ દીસનારાં ને અંતે પાછા અવ્યક્તમાં અદીઠ થનાર એવા પ્રાણીઓ છે ત્યાં તેઓને વિશે શોક વળી શો ?

હદીસમાં ફરમાવ્યું છે કે 'મિન્ અરફ નફસહુ ફકદ અરફ રબહુ' એનો એર્થ એવો છે કે જેણે પોતાને ઓળખ્યો તેણે ખુદાને ઓળખ્યો. હું કોણ છું, એવો પોતાને સવાલ કરી વિવેકથી વિચાર કરવો અને તેમ કરતાં જણાશે કે પાંચભુતાત્મક પ્રપંચ નાશવંત ત્યારે બાકી શું ? બાકી એજ અલ્લા.

મહા જ્ઞાની મનસૂરે ખલીફ હારૂન અલ રશીદ આગળ 'અનલહક્ક' એ વાક્ય કહ્યું હતું 'અનલહક્ક' એટલે 'હું ખુદા' તેથી મનસૂરને સૂળી મળી પણ તેણે કંઈ ખોટું કહ્યું ન હતું હું ખુદા એટલે મનસૂર ખુદા એવો તેનો બોલવાનો ભાવ ન હતો પણ મનસૂર ભાવ બાદ કરતાં બાકી જે રહે તે ખુદા એમ તેના કહેવાનો ભાવ હતો. જેમ 'અહમ બ્રહ્મસ્મિ' એ વેદનું મહાવાક્ય છે. એનો અર્થ એવો છે કે 'હું બ્રહ્મ છું એટલે ખુદા છું '

જ્ઞાન નિષ્ઠ મહાત્મા હજરતઅલી સાહેબના કલામોનું એ પુસ્તક છે તેમાંથી થોડા કલામોનું તારણ તેમનો જ્ઞાનમત બતાવવાને માટે અહીં ટાંકુ છું. કલામના પાઠોનાં જે અંક છે તે દરેક પાઠ આગળ બતાવું છું.

૩૨૪ સાચા દીન સો નબી ચલાયા, શરાહ શલાયા સીધી રાહ્લી હિમ્મત સે સબ દિનોપર ફત્તેહ પાયા, ફજલ્લેલાહ નૂર ઈલાહી અવલ થા સો આખર જગમે પાયા જહુર ઈસદીનકે તાબે હોવે ઉસ પર રોશન હોવે રબ કા નૂર

૨૪૯ જિસ બહેસ્તમેં મોત ના આવે સોઈ તખ્ત ખુદા કા જાન, ખુદા સો સબ ઢોર મે બસતાં ખાલી નહીં કોઈ ઉસબીન મકાન

સચેદીન નાનજીયાણી ખોજા વૃતાંત. રેવન્યુ કમીશ્નર કચ્છ.

ઈસમાચલી પંથમાંથી નિઝારી મતનો જન્મ

મુસતનસરે પહેલાંવહેલાં પોતાના મોટા દિકરા મુસ્તુફા અલ્દીન અલ્લા નીઝારને વારસ કર્યો હતો. પણપછી તેનાથી નાખુશ થઈ બીજા દીકરા મુસ્તાઅલીબઅલ્લાને તેની જગ્યા આપી. જ્યારે મુસ્તનસરે દેહ છોડી ત્યારે ઈસમાઈલીઓમાં બેતડાં પડ્યાં એક બાજુએ મુસ્તઅલીની બેત કરી અન`બીજીબીજુ વાળાઓ પહેલાની વસીયત ઉપર એતબાર લાવી નીઝારના નામની દાવત કરતાં હતાં. હસનબીન સભા હમીરી આ બીજા ફિરકાની પક્ષમાં હતો તથા કોયસ્તાન વાળા પણ નિઝારને તાબે થયા.

મુસ્તઅલીએ ગાદીએ બેસ્તાજ નિઝારને મારી નાંખવાનો મનસૂબો કર્યો જેથી નિઝાર સિકંદરીઆ તરફ નાસી ગયો ત્યાંનો વાલી એના બાપનો ગુલામ તેણે નિઝારની તાબેદારી સ્વીકારી માટે મુસ્તઅલીએ એ ઉપર મોટી ફોજ મોકલી તેને ઠાર કીધો તથા નિઝારને તેના બે દિકરા સમેત પકડી મંગાવી કાયરામાં કેદ કીધો જ્યાં તે ગુજરી ગયો. મુસ્તઅલીની હુકૂમતને સાત વર્ષ વિત્યાં ત્યારે નિઝારના મિત્રોમાંથી કોઈએ તેને છરીના ઝખ્મોથી મારી નાખ્યો એની ઉંમર ૨૮ વર્ષની હતી.

(ખોજા વૃતાંત, પેજ નં. ૪૬-૪૭)

મહેંદીપુરાણ

આદ નિરંજન જુગો જુગ સરીયા, બ્રહ્મા વિષ્ણુ દોય મુખ ધરીયા
ઈંડજ સીંચી બ્રહ્માંડ રચાયા, સૌએ સમરૂં ત્રિભોવન રાયા,એમ ગુરૂ
બોલ્યા અગમ વાણી જુઓ વિચારો સંતો ખરી નિશાની. ટેક ૧.
સ્વર્ગ,મૃત્યુ પાતાળ બોલાયા, ચંદ્ર સુરજ, દોનું દીપક જલાયા
સુરીજન, મુનીજન, હુઆ અજવાળા, એણી રીતે બાવો નિષ્કંલકી આયા જુઓ ૨.
મુની રાજા પ્રહલાદ હરિશચંદ્ર બોલાયા, સહસ્ત્ર લંબને સહસ્ત્ર ઘોડા સહસ્ત્ર સેન ચડે સજોડાજુઓ ૩.
નવ દાનવ છેદી બાવો દસમે અવતર્યા, તઆરંભ ચક્ર,ધણીરો સેન ચલાયા
સહસ્ત્ર નેત્ર આરંભ ફરશે, નેજે નેજે ધણી બાવારી નિઝારી હોસે જુઓ ૪
અલમોત પાટણ વાંજત્ર ગામ હરી અવતરશે નિષ્કલંકી નામ
રેણ વિઆણી ભાણ પ્રકાશ્યા, કંલક ટાળી, બાવો, નિષ્કલંક હોસે જુઓ ૫
શહેર દિલી માહેજોગણી હોસે, દુંતા, પંચાળી, દોય અવતરશે
ત્યાં સેનમાં ડાક ડમરૂં વાગશે, ચોસઠ જોગણી મેરે મળશે જુઓ ૬
અસૂર આગળ દોએ દૈત ઉપાયા, વાચા દઈ વેર વસાયા કંથડ નામે
ન કાયમ રાય વેદા વેદ દલ મેળાએ : જુઓ ૭
ઊંટ લાખ સિદ્ધ સુરીનર મળશે, મેરૂં શિખર ગઢ સ્થાનક થાશે.
ગોડીઆ રમણ સંગ્રામે રમશે, તોરણ ખેત્ર મુલતાન મેળે મળશે. જુઓ ૮
ઊંટ લાખ જન ભૂતાવળ હોસે, વીસ લાખ માહે વાજંત્ર હોસે
નવ ક્રોડી નાગ મેળે મળશે, પીર રાજાને ભાણે મળશે જુઓ ૯ .



મેઘ ગંધર્વ તખ્તક્ષણ મેળે મળશે કરોડ છત્રીસ અઢાર ભાળ ગઢ ગેમર મળશે
બાર લાખ ગઢ પેરે ઢળી ઢળીપડસે ઉડ લાંખ જોજન ઓતારા હોસે,
સવા ગજ ધરતી લીંધ ચઢશે ઊંટ લાખ સહસ્ત્ર સંખ
ગળગઢશે સીંગી દ્રણ કાયમ હોશે — જુઓ ૧૦
એવા દળ આવે રહેમાની વિછલ કીતડ પેલા પાણી વાજંત્ર વાજે
મંહે અનઘડ વાણી અવર વાજંત્રનો પાર ન જાણી — જુઓ ૧૧
એવા દળ આવે અપાર ધરણ ગનન હોય ધમ ધોકાર વાંજત્ર વાજે
વેણ રસ વાજે, હણમત ભીમ ત્યાં મહા જોદ્ધા ગાજે — જુઓ ૧૨
ખંડ કાશ્મીર યુધિષ્ઠર હોસે, નવ ક્રોડ રાજા ધર્મપુત્ર ચઢસે,
કોયલા ખડક સહેસ્ત્રાદી ચઢશે તોરણ ખેત્ર મુલતાન મેળે મળશે. — જુઓ ૧૩
ઉચ્ચ મુલતાને અરજણ હોસે, બાવન લાખ ધનુષ્યધારી ચડસે
કોયલા ખડક સહેસ્ત્ર દીપ ચઢશે, તોરણ ખેત્ર મુલતાન મેળે મળશે. — જુઓ ૧૪
નગર વિજાવળ નિકળો હોસે, છત્રી લાખથ કુંતા દળ ચઝશે.
કોયલા ખડક સહેસ્ત્ર દીપ જળશે તોરણ ખેત્ર મુલતાન મેળે મળશે — જુઓ ૧૫.
કુમારી પાટણ પંડત સહેદેવ હોસે, બત્રીસલાખ પોથા દળ ચઝશે,
કોયલા ખડક સહસ્ત્ર દીપ ચઢશે, તેરણ ખેત્ર મુલતાન મેળ મળશે — જુઓ ૧૬.
નારયણને નર બોલાયા કુવર કુંતાના પાંચે આયાએ વરામણ
મનાવી લેજે તો અભેવન સિર છત્ર ધરજે — જુઓ ૧૭
યુધિષ્ઠીર સિર ટોપી સર, કલમ વિવેક ત્રિકમ ત્યાં જગમગ હોય
ત્રિલોચન ત્યાં તરગસ તાણ, મારે કાંળીંગાને ઉંધમુખ બાણ — જુઓ ૧૮
દેવ દેવી સવાસ ઉપજશે, સૌ એ મુખે બ્રહ્મા વેદ વાંચશે, રાજ જગતી
રૂખીઆને હોસે, નદી દાન ધર્મ ચલાવશે — જુઓ ૧૯
ખેત્ર ઉજેણી ભર કાળીંગો મરશે ત્યાં સહસ્ત્ર અઠ્યાસીના રૂંઢ રડશે
હાથે દડૂલો રમત કરશે રમતા રમતા રગત ભક્ષસે — જુઓ ૨૦
સિદ્ધ સાગર તખત બેસસે દો મળી દસે દીશ જોશે, બેસી
સિહાંસને વર લેશે દૈત-દાવન વચ્ચે નારદ ફરશે — જુઓ ૨૧
ત્યાં ભોમકુવારી નિષ્કલંકી નામ નવા નાથરો ત્યાં વિસરામ
હળ હલકારા, હરારા હોસે, મારી મ્લેચ્છ પ્રભુ રાજ કરશે — જુઓ ૨૨
કહે કેશવ જાત્રુ પશ્ચિમથી આવે સુરજ બોલાવે બાવો ત્રિભોવન આવે
વિનવે દેવાયતનવગુણ વાણી નવખંડમાં બાવા તમારી આસ — જુઓ ૨૩

રામદેવ પીર.

આ પીરના જુદા શિષ્યો છે. પણ તેનો મત પહેલાં કહેલા મતનો વારસો છે. રામદે પીર તુંવર જાતનો રજપુત હતો એની માનું નામ ''મેણલી'' અને બાપનું નામ 'અજમલ' હતું એની સમાધ પોકર્ણના કોરભંડા ગામમાં છે (થળમાં) એની યાત્રા ભાદરવા સુદ ૧૧ની





મેરાય છે તેમાં તેના શિષ્યોનો જમાવ થાય છે. એના શિષ્યો રજપુત, લોહાણા, ઓસવાળ અને મારવાડ મેઘવાળ વિગેરે છે. તેઓ એને ઈશ્વરનો અવતાર ગણે છે એ પીરનો વંશ નથી, પણ એના ભાઈ વીરમંદેનો વંશ છે તે રામદે પોત્રા કહેવાય છે. તેઓ કચ્છનાં ફરાદી અને ખાનાએ નામનાં ગામડામાં છે તથા પછમ અને થળમાં પણ છે, તેમને રામદપીરના શિષ્યો કાંઈ દાન આપે છે. આ લોકો પણ હજરતઅલીને ઈશ્વરનો અવતાર ગણે છે. તેમના દશ અવતારના ભજનમાં તે પ્રમાણે લખ્યું છે તે ભજન અહીં લખવા દુરસ્ત ધારૂં છે.

પ્રથમ તે સુન, સુન તે નમન, પહેલા નરારંભ, નરારંભ તે આદ, આદ તે અનાદ, અનાદ તે અહંકાર, અહંકાર તે સેન, સેન તે ફેન, ફેન તે કરીઅપ, કરીઅપ તે કંદ્રપ, કંદ્રપ જગમાં જળ ઉપાયા, જળમાં કમળ, કમળમાં બ્રહ્મા, બ્રહ્મારો અતીત સેન, અતીતસેનરો મચ્છાવતાર, મચ્છરો માન માનરો જરમાન, જરમાનરો પુરૂવરખ, પુરૂવરખરો કોરભ અવતાર, કોરભરો એલ, એલરો ડેલ, ડેલરો વારાહ, વારાહરો દોતમ, દોતમરો ગોતમ, ગોતમરો હરીકસ, વહીકસરો નારસંઘ, નારસંઘરો એખંગ એખંગરો બેખંગ, બેખંગરો સસભ્રાખ, સસભ્રાખરો કંસવન ધન, કસંવરધનરો વામન, વામનરો માનધાતા, માનધાતારો કરીઅપ, કરીઅપરો છંભાછપ, છંભાછપરો પ્રભાત, પ્રભાતરો ત્રશીંધ, ત્રશીંધરો હરચંદ, હરચંદરો રોહીદાસ, રોહીદાસરો જમદગધ, જમદગધરો, ફરસરામ, ફરસરામરો શ્રીધર, શ્રીધરરા મંગડ. ભંગડરો ભાગીરથ ભાગીરથરો દુદેવ, દુદેવરો અજેપાળ, અજેપાળરો રૂધ રૂધરો દશરથ, દશરથો રામાવતાર, રામરો લવ, લવરો પરીખત, પરીખતરો ઈઆસેન ઈઆસેનરો બીઆસેન, બીઆસેનરો વાસદેવ, વાસદેવરો કાનદેવ, કાનદેવરો પ્રભુપત, પ્રભુપતરો, અનરદ અનરદરો વનરદ, વનરદરો વછરાજા, વછરાજારો બુધાવતાર, બુધરો નૂરસતાગર રુરરો અમીવિખ, અમીવિખરો આલીશેર (હજરતઅલી) આ લીસેરરો આદમ, આદમ, મોરો નામ ધરાવસે.

પીર ઈમામુદીન

પીર કબીરદીનના અંતકાળ વખત પીર ઈમામુદીન હાજર ન હતા, પણ જ્યારે ઝનાજો તૈયાર કર્યો ત્યારે આવી પહોંચ્યા. ઈમામુદીનને ઝનાજો અટકાવ્યો અને પોતાના વારસાનો હિસ્સો માગ્યો. લોકોએ તેની હાંસી કરી, પણ તેણે તો પોતાની વિનંતી જારી રાખી અંતે ઝનાજામાંથી હાથ નીકળ્યો અને પીર ઈમામુદીનને સાકર અને તસબી મળી.

અમદાવાદના કવિશ્વર દલપતરામ ડાહ્યાભાઈ ઈ.સ. ૧૮૭૧ના ડિસેમ્બરના બુદ્ધિપ્રકાશમાં પીરાણાની કથા લખી છે તે જાણવાજોગ જાણી આમાં ઉતારૂં છું.

'પીરાણાની જગ્યા અમદાવાથી ગાઉ પાંચ દક્ષિણમાં મોજેગરમથા પાસે છે તે ગામમાં ૭-૮ રોજા છે તેમાં કબરો છે. જગ્યા જોવાલાયક છે. કેટલાએક સાહેબ લોકોએ તેનીછબી પાડી લીધીછે. પીરાણાનોપંથ કહેવાય છે. તેની હકીકત જાણવા લાયક છે એવું જાણીને પ્રસિદ્ધ કરી છે તેમાં મુખ્ય રોઝો ઈમામશાહનો છે. તેના માલેક તેના મુઝાવર કાક. નથુ સામજી હાલ છે તે જાતે લેઉવા કણબી છે તેની ઉમ્ર બોતેર વર્ષની છે તેની ગાદીએ જે બેસે અથવા સંસાર તઝી તે તેમના ધર્મનો સાધુ જેથાય તે કાકા કહેવાય છે.





પીરાણાનીજગ્યામાં તેમનાનોકર તથા કાક મળીને પચાસ માણસોરહે છે તે રોજાને લગતો વસ્તી પંચોતેર ઘેંનીછે. વર્ષ દહાડે સેવક લોકો તરફથી પેશવર. આશરે દસહજાર રૂપિયાનો છે ત્યાં રાંધેલું તથા કાચા અનાજનું સદાવૃત્ત હિંદુ અને મુસલમાનની ખારીને અપાય છે.

'તે ધર્મ ચલાવનાર ઈમામશાહની હકીકત'

'વિક્રમ સંવત ૧૫૧૦ તેસાલમાં ઈરાનથી ઈમામશાહ નામે સૈયદ ગુજરાતમાં આવ્યા. તેણે ગરમથા ગામની ભાગાળે ટેકરા ઉપર મુકામ કર્યો. એવામાંબે વર્ષથી વરસાદ વરસેલો નહીં તેથી ગામના પાટીદારોએ ઈમામશાહને મહાપુરૂષ જાણી તેમની પાસે જવા વિનંતી કરીને વરસાદ માગ્યો. ત્યારે ઈમામશાહે કહ્યું કે "અબી વરસાદ આયેગા". પછી તરત વરસાદ થયો તેથી પાટીદાઓએ તેમને ગુરૂ કર્યા."

"પછી ઈમામશાહ પાટીદારોને કહ્યું કે ગામથીદૂર મારે વાસ્તે એક જગા બંધાવી આપો ને તે આ ગામથી પશ્ચિમ દિશાએ હું તીર ફેંકુ તે જ્યાં જઈપડે તે ઠકાણે બંધાવી આપો.પછી તે ઠેકાણે ઝુંપડી બંધાવી આપી. એવામાં અમદાવાદના બાદશાહે શિકાર કરવા વાસ્તે (મહમદ બેગડો હશે) ત્યાં આવીને મુકામ કર્યો તેણે ઈમામશાહની પરીક્ષા લેવા સારૂં દૂધમાં ઝેર નાખીને પાયું. તો પણ ઈમામશાહને કંઈ પણ ઈજા થઈ નહીં વળી બાદશાહે બિલાડીનું માસ રાંધીને તેની આગળ મુક્યું ત્યારે ઈમામશાહે કહ્યું કે 'ઓ બચાં કાયકોં મરી પડે હયે ' તેથી બિલાડી જીવતી થઈને તેમની પાસે ગઈ. વળી બાદશાહે માસની રકાબી મોકલવાની કહ્યું કે આમા ગુલાબનાં ફૂલ તમારે વાસ્તે મોક્લાયંછે. એમ કહીને મેજ ઉપર રકાબી મુકી. પછી ઈમામશાહે રૂમાલ ઉઘાડ્યો એટલે તેમાં ખરેખર ફૂલ થઈ ગયાં ને સૌને વહેંચી દીધી."

"પછી બાદશાહ ઈમામશાહને પોતાના તરબારમાં અમદાવાદ લઈ ગયા તે કેટલાક દહાડા અમદાવાદમાં ને કેટલાક દહાડા પોતાની જગ્યામાં આવીને રહેતા હતા. તે બાદશાહને એક દીકરી હતી તે નરમહંમદશાહ ઉપર મોહિત થઈ તેથી બાદશાહે તેમની સાથે પરણાવી.

તેનો મહેલ અમદાવાદમાં હતો. તે બાઈને પેટે ચાર દીકરા થયા તેઓના વંશના સૈયદો પીરાણાની વસ્તીમાં રહે છે. તે વંશના હાલ આશરે ૧૩૦ પુરૂષો છે. તેઓનું ગુજરાન હાલ પીરાણાની પેદાયશમાંથી ચાલે છે. તેઓમાંનો કોઈ પીરાણાની ગાદી ઉપર ગણાતો નથી. પણ તેઓને ગોરના જેટલું માન પીરાણાના ધર્મના લોકો આપે છે."

'જ્યારે ઈમામશાહ ઘરડાં થયા ત્યારે તેણે પોતાની કબરને વાસ્તે પીરાણામાં રોઝો બંધાવવા માંડયો તે ઉપર આશરે દોઢ લાખ રૂપિયા ખર્ચ્યા તે રોઝાથી દક્ષિણ તરફ ચાળીસ કદમ છેટે 'નગીના ગોમટી' નામે પોતાની બેઠક છે ત્યાં ગાદી ઉપર બેસીને રોજ સાંજે ગાદી નીચેથી નાણું કાઢી કાઢીને મજૂરોને ચૂકવી આપતાં હતાતેથી મજૂર કોળીએ જાણ્યું કે આ ગાદી હેંઠ ખજાનો છે તેથી તેમણે રાત્રીએ આવીને તે ઠેકાણે ચોરી કરવા સારૂં ખોદ્યું. પણ કંઈ મળ્યું નહિ. બીજે દાહડે સાંજેમજૂરી ચૂકવી આપતાં ઈમામશાહે કોળીને કહ્યું કે તમેરાતે જે ગાદી હેઠે ખોદવાની મજુરી કરી તેના આ પૈસા લ્યો. એમ કહીને પૈસા આપ્યા".



'જ્યારે રોઝો તૈયાર થયો ત્યારે તેમની સેવામાં મુખ્ય સેવકો પાંચ હતા. તેમના નામ હાજરબેગ, મુસલમાન, ભાભારામ ગાડીવાન, કણબી લેઉવા, નાઈઆ કાકા કોળી, શાણા કાકા લેઉવા કણબી અને કીકીબાઈ ભાભારામની બહેન તે પાંચ જણાએ કહ્યું કે આપે હવે સ્વર્ગમાં જવાની તૈયારીમાં છો અને આપની સેવા આજ સુધી કરી તેના બદલામાં શું ફરમાવો છે.

''ઈમામશાહે હાજરબેગને કહું કે જ્યારે મારો દેહ પડશે ત્યારે તારો દેહ પડશેને તારી લાશને મારા રોજાથી વીસ કદમ દૂર દફનાવવામાં આવશે અને ઉનાળામાં ગમે તેવા તડકો પડે તો પણ તારી કબર અગાશીએ છતાં તાપ લાગશે નહિં. તે ઠંડી રહેશે અને મારા સેવકો તારી કબરને ફૂલ ચડાવ્યા પછી મારી કબરને ચડાવશે તેમ આજ થાય છે.''

''ભાભારામને કહ્યું કે ચરોતરમાં પેટલાદ પ્રગણામાંદેવા ગામ છે ત્યાં જઈને તમે મુકામકરો અને કીકીબાઈને કહ્યું કે, તમે પણ દેવા ગામથી એક ગાઉ ઉપર ગામ વસાવીને રહો. તમારી બંનેની માનતા મારા જેવીજ ત્યાં ચાલશે. પછી તેઓ ત્યાં ગયા. ચીચીબાઈએ ગામ વસાવ્યું તેનું નામ કીકીબાઈની રોણ કહેવાય છે. તે બંને ગામોમાં તેઓના રોઝા છે.ત્યાં સદાવૃત અપાય છે. અને ત્યાંની પેદાયશના અને જગ્યાના માલેક તેમના વંશના છે તેઓ ''કાકા'' ઉપનામથી કહેવાય છે.''

''નાઈઆ કાકાને ઈમામશાહે કહ્યું કે, તમે રેવાકાંઠે કાનમ પ્રગણામાં કુકશ ગામમાં ત્યાં જઈને રહો. ત્યાં તમારી માનતા ચાલશે, શાણાકાકાને પીરાણાની ગાદી ઉપર રહેવાનું કહ્યું તેથી તેઓ ત્યાંજ રહ્યા. ગાદી ઉપર રેહવાનું કહ્યું. ગાદી ઉપર બેસે તે સંસારનો ત્યાગ કરે છે ભગવા લુગડા પહેરે છે અને દાઢી રાખે છે. માથે ધોળી પાઘડી બાંધે છે. અંગરખું ધોળુ, પહેરવાનું ધોતીયુંતથા ચાદર ભગવી કરે છે, કાછડી વાળે છે.''

જ્યારે તે દેહ મુકે ત્યારે તેમના હજૂરના ત્યાગી સેવકોમાંથી તેની ન્યાતનો જે હુશિયાર જણાય તેને સર્વ સેવકો મળીને ગાદીએ બેસાડે છે અને તે કાકો કહેવાય. જે કાકાઓની એકવીસમી પેઢી હાલ છે. પેઢી એટલે શિષ્ય-પરંપરા ગાદીના વારસ.''

''ઈમામશાહે દેહ મુક્યો ત્યારે તેની કબર તે રોઝામાં કરી રોઝા મહીના પછી છઠી તારીખે તેમના ઓરસનો દહાડો આવે છે. તે દહાડે હિંદુ તથા મુસલમાનોનો મેળો ભરાય છે. તે સિવાય બાર મહિનાની બાર બીજો, ગોકુળઆઠમ, ધરો આઠમ, ભાદરવા સુદ ૧૧ને દાહડે પણ ત્યાં મેળો ભરાય છે ત્યાં જીવહિંસા થતી નથી.''

''તેમના સેવકો મુખ્ય લેઉવા તથા કડવાકણબીઓ છે કાછીઓ, સોની,બ્રાહ્મણ અનેવાણીઆ પણ છે. કોઈ મુસલમાન પીરાણાનો સેવક નથી. મુમના મુસલમાન છે તેઓ પીરાણાનો બીજી રોજો નુરશાહનો છે તેને માને છે. તેમની ગાદીએ મુમનાની ન્યાતનો કાકો છે તે મુમના,હિંદુઓમાંથી વટલીને થએલા કહેવાય છે. તેઓ મુસલમાનો સાથે ખાવા પીવાનો વ્યવહાર રાખે છે. લગ્ન ક્રિયા પણ મુસલમાનની પેઠે જ કરે છે.

''ત્રીજી સુરભાઈની જગ્યા છે તે રોજો નથી તેમાં ગાદી છે તેને રબારી લોકો માને

છે. ચોથો બાલા મહમદશાહનો રોજો છે. અને શેખ મુસલમાન જાતના લોકો માને છે. એ ત્રીજી જગ્યાના માલિક બાજીભાઈ સૂરજીભાઈ છે. તે જાતે શેખ કહેવાય છે ને તે રબારી છે શેખ જાતિ હિંદુ મુસલમાનથી જુદી છે. ચોથી જગ્યાના માલિક પણ બીજા શેખેછે. એ ચારે ગાદી વાળા કાકા કહેવાય છે.

પાંચમી જગ્યા બાકરઅલીએ સંવત ૧૮૮૮માં બનાવી છે. તે રોજો છે. તેમાં બાકરઅલીની કબર છે. તેની વાત એમ છે કે તેના મૂળ પૂરુષ અકલમીયાં દિલ્લીમાં રહેતા હતાં તે જાતના સિંધી હતા. પણ સૈયદ બનીને પીરાણાની ઈમામશાહની જગ્યાના ધણીપણાનો બાદશાહનો પરવાનો લઈને અમે ઈમામશાહની ઓલાદના સૈયદ છીએ. એવું કહીને તે આવ્યા. તે સમય કાકા લોકો તથા ઈમામશાહની ઓલાદના ખરા લોકો દેશમાં ફરવા ગયેલા તેથી આકલમીયાંએ જગ્યા કબજે કરીને એક બે વર્ષ વહીવટ કર્યો.

પછી કાકાલોકો અને સૈયદો આવ્યા તેઓએ અમદાવાદના મરાઠા સુબા આગળ ફરીયાદ કરી તે સૂબાએ વાદી-પ્રતિવાદીઓને પુના મોકલી દીધા ત્યાં ખરા સૈયદોએ દિલ્લીથી મેજર મંગાવીને સાબીત કરી આપ્યું કે આકલમીયાં સિંધી વંશના છે સૈયદ વંશના નથી. તેથી પુનાની સરકારે આકલમીંયા કનેથી પચીસ હજાર રૂપિયાનો મચરકો લખાવી લીધો અને જગ્યા કાકાને તથા ખરા સૈયદોને સોંપી પછી આકલમીંયાના વંશના અમદાવાદ તથા ખંભાતમાં રહ્યાં. આકલમીંયાના ફાજલ તેના સરીફ, તેના બડામીંયા તેના પુત્ર, બાકરઅલી થયા. તેના દત્તપુત્ર હુસેનમીયાં હાલ હયાત છે. તેઓને પિરાણાંમાં જુદી જગ્યા બાંધવાની ઘણી આતુરતા હતી. પણ જગ્યા મળતી ન હતી. એવામાં અમદાવાદનો એક તરગાળો કે જેની ચોથી પેઢીએ હાલ મોતી નાયક છે તે તરગાળે બે-ત્રણ વર્ષ સુધી મોજે ગીરમથામાં ભવાઈ કરીને કોઈ પાસેથી એક પૈસો લીધો નહીં પણ ત્યાંના પાટીદારોએ કંઈ આપવાનું કહ્યું ત્યારે નાયકે કહ્યું કે મને તો એક ખેતર પસાયતું આપો તોલઉં પણ કરપેટીઉ નામે ખેતર જેમાં કબરો ઘલાતી હતી તે ખેતર નાયકને આપ્યું. તે ખેતર તેની પાસેથી સરીફમીંયાએ રોજો બંધાવવા સારું વેચાતું લીધું પણ પેશ્વા સરકારનો હુકમ એવો હતો કે તેઓએ ત્યાં જવું નહીં અને ત્યાં જગ્યા બાંધવી નહી. તેથી તેઓ રોજો બંધાવી શક્યા ન હતાં. પછી અંગ્રેજ સરકારનો અમલ થયા બાદ સંવત ૧૮૧૮માં તે ખેતરમાં બાકરઅલીને દફનાવીને તે ઉપર રોજો બાંધ્યો. તેમના પણ કેટલાક સેવક છે ને પાંચ હજાર રૂપિયાની પેદાઈશ છે. અને તે સેવકોના પૈસાથી જ તે રોઝો બંધાયો હતો. તેણે હવેલીઓ વગેરે ચણાવીને રૂપિયા ૮000નું કરજ કર્યુ હતું. માટે સેવકોએ તે જગ્યા કબજે કરીને દેવું પતાવ્યું. અને હુસેનમીયાંને દરસાલ આશરે રૂ. પાંચસોની જીવાઈ બાંધી આપી. અને જગ્યા ઉપર એક કણબી કાકો બેસાડ્યો. એ વાત આજથી આશરે પચ્ચીસ વર્ષ ઉપર બની હતી.

પીરાણામાં ઉપર પ્રમાણે પાંચ ગાદીઓ છે અને તે ઓના સેવકો જુદા છે તે નીચે લખેલા નામથી ઓળખાય છે.

(૧) ઈમામશાહની ગાદીને માનનારા "ઈમામશાહી"



(૨) સુરાભાઈની ગાદીને માનનરા "પાંચીયા"

(૩) બાલા મહંમદશાહની ગાદીને માનનારા "સાતીઆશેખ"

કાકાભાઈ કારભારીઓ થઈને માલેક થયા. તેમાં પાચં કારભારીઓએ કામ ઉઠાવી લીધું તે "પાંચીઆ" અને આઠે લીધું તે 'આઠીઆ" ઈત્યાદી.

(૪) બાકરઅલીની ગાદીને માને છે તેઓ "આઠીઆ" કહેવાય છે.

(૫) નૂરશાહનો રોજો છે. તે અમદાવાદના નુરશાહી મુમના માને છે તેનું પીરાણામાં કારખાનું નથી. ફક્ત કાકા શીરા મુરાદ સહકુટુંબ પીરાણામાં રહે છે. તે ખેતનો ધંધો કરે છે. અને રોઝામાં દીવાબત્તી કરે છે. દીવાબત્તીનું ખર્ચ નૂરશાહીમુમના આપે છે.

(૧) ઈમામશાહના સેવકો સુરતમાં તથા સુરત જિલ્લાના ખાનદેશમાં, બુરાનપુર, વગેરેમાં કચ્છમાં ભાવનગર, વડોદરા, ખંભાત, ચરોતર, તથા અમદાવાદમાં છે.

(૨) સુરાભાઈની ગાદીના સેવકો પાટણ પ્રગણામાં બલેશણગામમાં રબારી છે. અને સિંહોરમાં સોની છે. કચ્છ-માંડવીમાં સોની તથા કંસારા લોકો છે તથા મુંબઈમાં પણ સોની છે.

(૩) બાલા મહંમદશાહના સેવકો વસો તથા પેટલાદ, ખંભાત, નડીઆત અને બોરસદમાં તથા અમદાવાદમાં શેખ લોકો છે.

(૪) બાકરઅલીના સેવકો સુરત, વડોદરા, અમદાવાદ, મહીકાંઠા, અને કાઠીયાવાડમાં કાછિઆ, કણબી, કોળી, સોની તથા સુથાર લોકો છે.

સૌથી વધારે સેવકો ઈમામશાહના છે. મોટા મોટા ગામોમાં તેમના ધર્મની જગ્યાઓ છે. કાકા લોકો ત્યાં ફરવા જઈને ઉતારો કરે છે. દરરોજ તે ગામના સેવકો ભેગા થઈ ઈમામશાહની પ્રાર્થના કરે છે. તે જગ્યાનું નામ "ખાનુ" અથવા "પોશાળ" કહેવાય છે. અમદાવાદમાં જમાલપુરમાં કાછીઆશેરી આગળ હળદળિ?ની પોળમાં ઈમામસહાનું ખાનું છે. અમદાવાદમાં ઈમામશાહના સેવકો બસો આશરે છે.

હી. સન ૭૪૦માં ઈમામશાહનો જન્મ ઈરાનમાં થયો.પછી મક્કે થઈને પ્રથમ કોચરબપાલડીમાં આવ્યા. પછી ગીરમઠે આવ્યાં તે હીજરી સન ૮૧૫ રમજાન મહિનાની તારીખ પચ્ચીસમીએ પડદે થયા એટલે ગુજરયા" (પેલાં બતાવેલાં વર્ષો અને આ વર્ષોમાં અંતર આવે છે.)

ઈમામશાહનો ચમત્કાર

ઈમામશાહની હયાતીમાં એક સમય ગુજરાતના હિંદુઓનો સંઘ કાશીએ જવા સારૂ મળીને ગીરમઠે મુકામ કર્યો. તેમના લોકો ઈમામશાહના દર્શન કરવા ગયા, ઈમામશાહે પુછ્યું કે તમે સૌ ક્યાં જાઓ છો. તેઓએ કહ્યું કે, અમે કાશીની યાત્રાએ જઈએ છીએ. ઈમામશાહે કહ્યું કે તમારું મનસાબીતહશે તો તમને કાશીની યાત્રા અહીંજ થશે. પછી





રાત્રિએ સૂઈ રહ્યાં અને સવારે ઉઠે ત્યાં કાશી દીઠી, ગંગામાં સૌ નાહ્યા. અને દેવદર્શન કર્યા અને કાઠીની હુંડી વટાવીને નાણાં લઈ કાશીના બ્રાહ્મણો જમાડ્યા પછી રાત્રીએ સૂઈ રહ્યા અને બીજે દહાડે સવારમાં ઉઠ્યા ત્યારે ફક્ત પીરાણાની જગ્યા દીઠી.

પછી ઈમામશાહને ગુરૂ કર્યા અને રજા માંગી ત્યારે ઈમામશાહે બ્રાહ્મણને કહ્યું કે તમે આ જનોઈઓ કાઢી નાખો અને અમારા નામની નવી જનોઈઓ પહેરો. પછી એમ કર્યું તેથી ત્યાં સવામણ જનોઈઓ ઉતરી હતી.

ઈમામશાહ હક્ક થયા પછી જ્યારે અક્કલમીંયાએ આવીને જગ્યા દબાવી ત્યારે ઈમામશાહના દીકરા અશરફશાહ દિલ્લી ફરીયાદ કરવા ગયાં એ અશરફશાહનો રોજો ધોળકામાં લાકડાકુઈ આગળ છે. બાદશાહે કહ્યું કે આકલમીંયા કહે છે કે અમે ઈમામશાહની ઔલાદના છીએ અને તમે પણ એમ કહો છો. માટે તમારી કાંઈ પીરાઈ બતાવો. તો અમે માનીએ. વળી કહ્યું કે લોઢાનો તવો તપાવીએ તે ઉપર રહીને જો નમાજ પઢો તો તમને તે જગ્યાની સણંદ આપીએ. એ વાત તેમણે કબૂલ કરીને જુમે રાતનો ઠરાવ રાખ્યો. પછી બાદશાહ સાથે નમાજ પઠવા ગયા તે જ વખતે પોતે નમ્યા એટલે મસ્જીદના બે ટોડા નમ્યા અને પોતે ઉભા થયા એટલે ટોડા પણ પાછા ટટ્ટાર થયા. તે જોઈએને બાદશાહ અચરજ પામ્યા અને પીરાણાની ૪૫ વિઘા જમીનનો પરવાનો કરી આપ્યો. તથા તે જગ્યાની માલીકી લખાવી આપી

હાલ ઈમામશાહની માનતા ચાલે છે લોઢાની બેડી તુટે છે, મતલબ કે કોઈને માથે તહોમત આવી હોય તે ધણી લોઢાના વાળાની બેડીઓ પહેરીને કબર આગળ જાય એટલે તે જો સાચો હોય તો બેડી એકદમ તુટી પડે છે. તેથી લોકોને ભરસો આવે છે. તે માણસ નીઅપરાધી છે.

ધર્મ વિષે

કોઈ કાકા ફારસી ભણતા નથી. નમાજ પઢતા નથી, પણ કાકાના મુડદાને દાટે છે તેઉપર કબર કરે છે ઈમામશાહે શિક્ષાપત્રી ગુજરાતી ગદ્યમાં લખી છે. "શિવોહં શિવોહં" એમ ભજન કરે છે. ઘણું કરીને વેદાંત મતને માને છે. ઈમામશાહને ફક્ત ગુરૂ માને છે. કેટલાક ભોળા સેવકો ઈમામ શાહનું ભજન કરે છે. "ઈમામ કેવલમ" એવો જાપ પણ કરે છે. બાર મહિનાનીબાર બીજોના ઉપવાસ સૌ સેવકો કરે છે. તથા દર ગુરૂવારે ઉપવાસ પણ કરે છે. રોજા મહિનામાં રોજા કરે છે. મહોરમમાં કંઈ કરતા નથી. સૈયદો કરે છે.

સેવકો સૌ સૌની નાતમાં છે. તે નાત બહાર રહ્યા નથી. મડદું બાળે છે. અને બ્રાહ્મણ પાસે લગ્ન ક્રિયા કરાવે છે. કચ્છના મુમનાઓ મડદું ઠાઠડીમાં બાંધીને લઈ જઈને દાટે છે. અને બ્રાહ્મણોને બોલાવ્યા વગર લગ્ન ક્રિયા એવી રીતે કરે છે કે ઈમામશાહની ગાદી આગળ વરન્યાને લઈજઈને લગ્ન કબૂલ કરાવે છે. એટલે બસ જેમ બીજા હિંદુઓ મુડદાના ફૂલ ગંગાજીએ લઈ જાય છે તેમ પીરાણાનાં હિંદૂ સેવકો કેટલાક મુડદાનાં હાકડા લઈ જઈને પીરાણાની જગ્યામાં દાટી ઉપર નાની તકતી મૂકે છે.



પોતપોતાની નાતના ચાલ ના હિંદુઓના તહેવાર હિંદુ સેવકો કરે છે. ગીતા સુંદરવિલાસ, અખેગીતા વગેરે વાંચે છે. સુન્નત કરાવતા નથી. દાઢી રાખતા નથી. ચોટી રાખે છે. કેટલાય એક તો હિંદુના દેવોને માને છે. કોઈની બાયડી, છોકરા, વૈષ્ણવની કંઠી બાંધે છે.

પીર ઈમામશાહે પોતાના શિષ્યોને પીર સુદરદીન અને કબીરદીનના મત પ્રમાણે બોધ કરેલ છે. પણ તેણે શિષ્યોને સ્વતંત્ર પોતાના કબજામાં રાખવા સારું નિષ્કલંકી અવતાર ઉપર પડદો નાખી દીધો. અને ફરી માતા પંથ મતમાં ભેળસેળ કરી નિષ્કલંકી અવતાર આવવાના ચિહ્ન બતાવ્યાં તેમાં અગત્યની વાત એ હતી કે જ્યારે નિષ્કલંકી અથવા મહેંદી હિંદમાં આવશે ત્યારે પીરાણાનો રોજો સોનો થઈ જશે. અને નિષ્કલંકી જોડે પીર ઈમામદીન તખ્તનશીન થઈ લોકોના ઈન્સાફ કરશે.

મોમન ચીંતામણીના પાઠ.

જ્યારે જંબુદ્વીપ નગરીમાં શાહ દેશે પાય. ત્યારે ગુર ઈમામશાનો રોઝો સોનાનો થાય,
ત્યારે ગુર ઈમામશા, બેસે શાહજીને પાસ. ત્યારે સાચા મુનીવરની થાશે બક્ષીસ.

પીર ઈમામશાહે પોતાના શિષ્યોને એવી પણ સમજ આપી હતી કે, હાલ હું તમારો ગુરૂ છુ અને મહમદશાહ ઈશ્વરનો અવતાર છે.

પીર ઈમામશાહના પુત્ર મહમદશાહ જેને નૂરમહમદશાહ પણ કહે છે. (નર એટલે ઈશ્વર)તેણ કહેલી વાણીમાં "સતવેણી" નામનું જ્ઞાન શ્રેષ્ઠ છે.એ જ્ઞાનમાં વૈરાગ્ય અને જ્ઞાન નિરૂપણ કર્યુ છે.

પાઠ.

જોઈ વલોવે આપકું, નેહકી રવાઈ ડાલ, જુઠી છાશ દૂર કરો, તો મસકા દેખો જાય.

સતવેણીનાજ્ઞાનમાં અવતારની કોઈ જગ્યાએ પિછાન આપી નથી તેમ દશંદનો પણ બોધ કર્યો નથી, પણ તેથી વિરુદ્ધ પૈસાના લાલચુને માટે ટીકા કરી છે.

વલી મુસાયક જે કલાવે, દોકડે ધમડે પર જીવ લાવે, સુધા કાફર ઉસકું જાણે, સેતાનરૂપ તમે દેખ પિછાણો.

આ સતવેણી નૂરમહમદશાહે સિંધના ખોજાઓને ભેટ મોકલી તે તેઓએ આગા ઈસલામશાહના શાહજાદા અબ્દ સલુમનેબતાવી તેમણે નૂરમહમદશાહને ન્યાત બહાર મુકવાનો તાલીકો મોક્યોઃ પણ ઈસલામશાના જુદા મુરીદ હતા તેથી તેને કંઈ અસર થઈ નહીં.

પીરાણાની દરગાહની વારસદારી કચ્છના માનકુવા ગામના લધા કણબીના હાથમાં છે. એનો વડીલ વાલો વેલાણી શીકરામાં રહેતો હતો તે ત્યાંના ગ્રાશીઆની અડચણને લીધે માનકુવામાં રહ્યો. વાલાનો ગોપાલ,તેનો માવજી, માવજીનો હિરો અને હીરાનો લધો એમ તેની વંશાવળી છે.

(ખોજા વૃતાંત પેજ નં. ૧૭૯ થી ૧૮૮)

(૧) હિંદુ ધર્મ

સ્વામી વિવેકાનંદ

હિંદુ શબ્દથી આપણને ઓળખવાની આજકાલની રીતપડી ગઈ છે, તેનો કશો અર્થ રહ્યો નથી, કારણ કે આ શબ્દનો અર્થ સિંધુ નધીની પેલે પાર રહેનારા લોકો એટલો જ માત્ર હતો. પ્રાચીન ઈરાનીઓએ આનામને બગાડીને હિંદુ એવો અપભ્રંશ કર્યો. સિંધુ નદીની પેલે પાર રહેનારા બધા લોકોને તેઓ હિંદુ કહેતા. આ શબ્દ આ રીતે આપણી પાસે આવ્યો છે. અને મુસલમાનોના અમલ દરમિયાન આપણે પોતે એ શબ્દોને અપાવી લીધો છે. અલબત્ત, એ શબદવાપરવામાં કશુંય નુકશાન ભલે ન હોય, પણ મેં કહુંય તેમ,તેની સાર્થકતા રહી નથી, કારણ કે એ ધ્યાનમાં રાખવા જેવું છે કે સિંધુની આ બુજએ રહેનારા બધા લોકો પ્રાચીન કાળની પેઠે અત્યારના સમયમાં એક જ ધર્મ પાળતા નથી. ળથીએ શબ્દ એકલા ખરા હિંદુઓને જ નહીં પરંતુ મુસલમાનો, ખ્રિસ્તીઓ, જેનો અને હિંદમાં વસનારા બીજા લોકો પણ આવરી લે છે. માટે હું હિંદુ શબ્દોનો ઉપયોગ નહીં કરું ત્યારે આપણે ક્યો શબ્દ વાપરશું માત્ર જે બીજા શબ્દોનો આપણે ઉપયોગ કરી શકીએ તેમ છીએ તે છે કાં તો વૈદિકો એટલે વેદના અનુયાઓ અથવા તો વધુ સારી રીતે બોલીએ તો વેદાંતીઓ એટલે કે વેદાંત ના અનુયાયીઓ જગતના ઘણાખરા મહાન ધર્મો અમુક પુસ્તકને માને છે. તેઓ માન છે કે એ પુસ્તકો ઈશ્વરની વાણી છે. અગર કોઈ દિવ્ય પુરૂષોની વાણી છે. અને એ તેમના ધર્મના આધાર રૂપ છે. હવે આવા બંધાં પુસ્તકોમાં પશ્ચિમના આધુનિક વિદ્વાનોના મત પ્રમાણે હિંદુઓના વેદો પ્રાચીનમાં પ્રમાચીન છે. એટલા માટે વેદે વીશે થોડીક સમજૂતી જરૂરી છે.

જેમ વેદ કહેવાય છે તે લખાણનો સમૂહ અમુક માણસોની વાણી છે. એવું નથી એનું કાળ કે તારીખ કદી નક્કી થયો નથી. કદી નક્કી થઈ શકે એમ નથી. અને આપણી માન્યતા પ્રમાણે તો વેદો સનાતન છે. હવે એક મુખ્ય મુદ્દો હું તમને યાદ રાખવાનું કહું છું. તે એ છે કે વિશ્વના બીજા બધાં ધર્મો જેગ્રંથોને પ્રમાણ ગણે છે તે અંગે તેમનો એવો દાવો છે કે તે ગ્રંથનાં શબ્દો એક વ્યક્તિ રૂપ ઈશ્વર પાસેથી અતવા વ્યક્તિરૂપ ઘણ દેવતાઓ પાસેથી અથવા ઈશ્વરના ખાસ દૂતો પાસેથી અમુક વ્યક્તિઓને આપવામાં આવેલ છે. જ્યારે હિંદુઓનો દાવો એવો છે કે વેદોનું પ્રમાણ બીજા કોઈ પાસેથી મળેલું નથી. વેદો સ્વયં પ્રમાણ છે. કારણ કે એ સનાનત છે. અને ઈશ્વરનું જ્ઞાન છે. એ વેદો કદી પણ લખાયા નથી. એમની કદી રચાના કરવામાં આવી નતી. અનંતકાળ દરમિયાન એમુનું અસ્તિત્વ રહેતું જ આવ્યો છે. જે પ્રમાણે ઈશ્વરું જ્ઞાન પણ આદિ અને અનંત છે. અને વદોનો અર્થ થાય છે જ્ઞાન, (વિદ્ય એટલે જાણવું) જે જ્ઞાન સમુહને વેદાંત કહેવામાં આવે છે. તેની શોધ કરનારા મહાપુરૂષોને ઋષિ કહેવાય છે. અને ઋષિ એટલે મંત્ર દ્રષ્ટાં એટલે કે વિચારને જોનારા એ વિચાર એમનો પોતાનો હતો એું નહીં. જ્યારે જ્યારે તમારા સાંભળવામાં આવે કે વદના અમુક મત્રો અમુક ઋષિ પાસેથી આવ્યા છે ત્યારે એમ ન ધારતા કે એ ઋષિએ એલખ્યા અથવા પોતાનાં જ મનમાંથી ઉત્પન્ન કર્યા. એ વિચાર મંત્રની ભાવના અગુથી જ



અસ્તિવમાં હતિ. એ ઋષિ તો માત્ર એના દ્રષ્ટાં એટલે કે જોનારા હતાં. એ વિચારતો વિશ્વમાં સનાતનકાળથી અસ્તિવમાં હતો જ આ ઋષિ તેના શોધનારા હતા. ઋષિઓ બધા આધ્યાત્મિક શોધકો હતા.

આ લખાણોનો સમુહ એટલે કે વેદ મુખત્વે કરીને બે વિભાગોમાં વહેંચાયેલા છે. એક કર્મકાંડ અને બીજો જ્ઞાનકાંડ અનુષ્ટાન અંગેનો વિભાગ અને અધ્યાતિમક વિભાગ કર્મકાંડમાં જુદા જુદા યજ્ઞનો છે. પાછળથી એમાંના ઘણાંખરાને પડતા મુકવામાં આવ્યા છે. કારણ કે ચાલુ સંજોગોમાં એ અનુષ્ઠાન કરવા યોગ્ય નથી રહ્યો. પરંતુ બીજા કેટલાક આજ સુધી એક યા બીજે રૂપે ચાલુ રહ્યા છે. કર્મકાંડના મુખ્ય વિચારોમાં માણસની ફરજો વિદ્યાર્થીની ફરજો, ગ્રહસ્થની ફરજો. વિગેરે છે.

(પેજન નં. ૧૪-૧૫)

(૨)

છેલ્લા છસો કે સાતસો વર્ષથી થઈ રહેલી અધોગતિનો તો વિચાર કરો. જ્યારે પુખ્ત ઉમંરના મામસો સેંકડોની સંખ્યામાં એકઠા મળીને વર્ષોના વર્ષો સુધી એવી ચર્ચાઓ ચલાવ્યા કરે પાણીનો પ્યાલો આપમે જમણે હાથે લઈને પીવો જાઈએ કે ડાબે હાથે હાથ ત્રણ વાર ધોવા જોઈએ કે ચારવાર કોગળા પાંચવાર કરવા જાઈએ. કે છ વાર જ્યારે માણસો આના જેવા અતિ મહત્ત્વના પ્રશ્નો પર ચર્ચાઓ ચલાવવામાં અને તેના ઉપર અતિ વિદ્વતાપૂર્ણ તત્વજ્ઞાનનાં ગ્રંથો રચવામાં જીંદગી આખી કાઢી નાખે ત્યારે તેવા માણસો પાસેથી તમે શેની આશા રાખી શકો. આપણો ધર્મ રસોડામાં જ ગોંધાઈ રહેવાનો ભય ઊભો થયો છે. આપણાંમાંથી ઘણાખરા નથી રહ્યાં વેદાંતીઓ, નથી રહ્યાં પૌરાણીકો, કે નથી રહ્યા તાંત્રિકો આપણે રહ્યા છીએ માત્ર ''અડશોમાં વાળા'' આપણો ધર્મ છે રસોડામાં આપણો ઈશ્વર છે રાંધવાનું હાંડલું અને આપણો ધર્મ છે ''અડશોમાં મને હું પવિત્ર છું.'' આવું જો બીજા એક સૈકા સુધી ચાલ્યા કરે તો આપણામાંનો દરેક જણ પાગલ ખાનામાં જવાનો મન જ્યારે જિંદગીની ઉચ્ચ સમસ્યાઓને ગ્રહણ કરી શકતુ ન હોય, બધી મૌલિકતા ચાલી ગઈ હોય મન પોતાનું વધુ જોર પોતાની ચપળતા, અને પોતાની વિચાર કરવાની શક્તિ ખોઈ બેટું હોય કેવળ જે મળી આવે તેનાંમાં નાના વર્તુળમાં ફર્યા કરવાનો પ્રયાસ હોય.

(પેજ નં. ૫૬)

(૩) ભારતીય જીવનમાં વેદાંત

એક એવો શબ્દો છે કે જે આપણી જાતિ અને આપણાં ધર્મની સંજ્ઞા તરીકે સાવ સામાન્ય થઈ પડ્યો છે વેદાંત ધર્મથી હું જે કહેવા માંગુ છુ તેના સંબંધમાં હિંદુ શબ્દને જરા સમજવાની જરૂર છે. પ્રાચીન ઈરાનીઓ સિંધું નદીને હિંદુ શબ્દથી ઓળખતા જ્યાં જ્યાં સંસ્કૃત ભાષામાં 'સ' આવે છે ત્યાં ત્યાં જૂની ફારસી ભાષામાં તેનો ઉચ્ચાર 'હ' થાય એટલે સિંધુનું થયું હિંદુ અને તમને બધાને ખબર છે કે ગ્રીક લોકોને 'હ' નો ઉચ્ચાર કરવો આકરો થઈ પડતો તેથી તેમણે એ શબ્દ સમૂળગો પડતો મૂક્યો એટલે પછી આપણે ઈંડીયન તરીકે



ઓળખાવા લાગ્યા. જૂના કાળમાં તેનો અર્થ ગમે તે થતો હોય પરંતુ અત્યારે આ હિંદુ શબ્દનું સિંધુની પેલેપાર રહેનારા લોકો તરીકેના અર્થનું જોર સાવ ઘટી ગયું છે. કારણ કે સિંધુની આ બાજુએ રહેનારા લોકો હવે કાંઈ એક જધર્મના નથી તેઓમાં ખરા હિંદુઓ મુસલમાનો પારસીઓ ખ્રીસ્તીઓ બૌદ્ધો અને જૈનોનો પણ સમાવેશ થાય છે. હિંદુ શબ્દે તેના શબ્દાર્થની ભાવના પ્રમાણે તો આ બધાનો સમાવેશ કરવો જોઈએ. પરંતુ એ શબ્દને ધર્મની સંજ્ઞા તરીકે લઈએ તો આ બધાને હિંદુ કહેવા એ ઉચિત નહીં ગણાય. એટલે આપણાં ધર્મનું કોઈ સામાન્ય નામ સોધી કાઢવાનું બહુ કઢણ છે. આપણે જોઈએ છીએ કે આપણો ધર્મ ખરૂ કહીએ તો વિવિધ ધર્મોના વિવિધ વિચારોના વિવિધ ક્રિયા કાંડોના અને પ્રકારોના એક શંભુમેળા જેવો છે. અને એ બધાને જો એકત્રિત કરીને જોઈએ તો તેનું સૂચક લગભગ નથી કોઈ નામ કે નથી કોઈ સંપ્રદાય કે નથી કોઈ વ્યવવસ્થિત સંઘ જ્યાં કદાચ આપણા બધા સંપ્રદાયો એકમત થાય તે મુદ્દો માત્ર એ છે કે આપણે બધા એક જ શાસ્ત્રમાં એટલે કે વેદોમાં માનીએ છીએ. એટલું તો ચોક્કસ છે કે વેદોનું સર્વોચ્ચ્ય પ્રમાણ ન સ્વીકારનારા કોઈ પણ માણસને હિંદુ કહેવડાવવાનો હક્ક ન હોઈ શકે. તમે જાણો છો કે બધા વેદોના બે વિભાગ છે. કર્મકાંડ અને જ્ઞાનકાંડ. કર્મકાંડમાં વિવિધ પ્રકારના યજ્ઞો અને ક્રિયાકાંડોનો સમાવેશ થાય છે. તેમાંનો મોટો ભાગ હાલના જમાનામાં નિરૂપયોગી થઈ ગયો છે. જ્ઞાનકાંડમાં વેદોનો અધ્યાત્મિક ઉપદેશ સમાયેલો છે. અને તે ઉપનિષદો અને વેદાંત તરીકે ઓળખાય છે. આપણાં બધા ઉપદેશકો, દાર્શનિકો અને ગ્રંથકારો પછી ભલે તેઓ દ્વૈતવાદી, વિશિષ્ટા દ્વૈતવાદી કે અદ્વૈતવાદી હોય સહુ તેમને સર્વોચ્ચ પ્રમાણ તરીકે ટાંકે છે. પોતાનું દર્શનશાસ્ત્ર કે સંપ્રદાય ગમે તે હોય પણ ભારતમાં દરેક દરેક માણસે પોતાનું પ્રમાણ તો ઉપનિષદોમાં જ શોધવાનું હોય છે. જો એ શોધી ન સકે તો એનો સંપ્રદાય નાસ્તિકમાં ખપે. એટલા માટે અત્યારના સમયમાં આખા દેશમાં દરેક હિંદુને ઓળખાવે એવું નામ કદાચ એક જ વૈદાંતી કે વૈદિક હોઈ શકે. હું એ અર્થમાં જ વેદાંતી ધર્મ અને વેદાંત શબ્દો હંમેશા વાપરૂં છું.

(પેજન નં. ૧૦૮)

(૪)

આ ઉપનિષદોમાં આપણાં શાસ્ત્રો છે તેઓની વ્યાખ્યાં જુદી જુદી રીતે કરવામાં આવી છે. અને હું તમને અગાઉ કહી ચૂક્યો છું તેમ જ્યારે જ્યારે પાછળના પૌરાણીક સાહિત્ય અને વેદો વચ્ચે મત ભેદ પડે છે. ત્યારે પુરાણો અસ્વીકાર્ય બને છે. પરંતુ સાથે સાથે એ પણ સાચું છે કે વ્યવહારમાં જોતા આપણે સેંકડે ૯૦ ટકા પૌરાણીક છીએ. અને ફક્ત ૧૦ ટકા જ વૈદિક છીએ. અરે એટલા હોઈએ તો પણ ધન્ય ભાગ્ય. વળી આપણે સહુ જોઈએ છીએ કે વિરોધીમાં વિરોધી રિવાજો આપણામાં પ્રચલિત થયા છે. તેવા ધાર્મિક મતો ઘણા આપણાં સમાજમાં ચાલુ થઈ રહ્યા છે. કે જેનું આપણાં હિંદુઓના શાસ્ત્રોમાં ભાગ્ય જ કંઈ પ્રમાણ હોય ત્યારે ઘણા કિસ્સાઓમાં તો આપણે પુસ્તકોમાં વાંચીએ છીએ. અને જોઈને નવાઈ પામીએ છીએ. કે દેશના એવા કેટલાક રિવાજો છે જેમનું પ્રમાણ નથી વેદોમાં, નથી સ્મૃતિઓમાં, કે નથી કોઈ પુરાણોમાં કેવળ સ્થાનિક રિવાજો રૂપે જ એ



પ્રચલિત છે. અને છતાં દરેક અજ્ઞાની ગ્રામવાસી માને છે કે જો એક શુદ્ર સ્થાનિક રિવાજ નાશ પામે તો પોતે હિંદુ મટી જાય. તેનાં મનમાં વેદાંતી પણું અને આ શુદ્ર સ્થાનિક રિવાજ અતૂટ રીતે સંકળાઈ ગયા છે. શાસ્ત્રોના વાચનથી પણ તેને એસમજવું કઠણ છે. કે પોતે જે કરી રહ્યા છે તેને શાસ્ત્રોનો આધાર નથી. અને એને ત્યાગ કરવાથી પોતાને કાંઈ જ નુકસાન થવાનું નથી. ઉલટો પોતે વધુ સારો માનવી બનશે. ત્યાર પછી એક બીજી મુશ્કેલી છે આ આપણા શાસ્ત્રો ઘણાં જ વિશાળ છે. પેલા મહાન ભાષા શાસ્ત્રના ગ્રંથ, પંતજલીનાં મહાભાષ્યમાં આપણે વાંચીએ છીએ કે સામવેદની એક હજાર શાકાઓ હતી. એ બધી ક્યાં છે કોઈને ખબર નથી.દરેક વેદની બાબતમાં પણ એવું જ છે. એ ગ્રંથોનો મોટ ભાગ તો અદ્રષ્ટ થઈ ગયો છે. માત્ર નાનો ભાગ જ આપણી પાસે રહ્યો છે. અમુક ગોત્રોએ એ શાખાઓને પોતાની પાસે સાચવી રાખેલો પાછળથી પછી કાં તો એ ગોત્રો મરી પરવાર્યા યાતો પરદેશીઓએ જુલમ કરીને તેમને મારી નાખ્યાં અથવા કોઈ પણ રીતે તેમનો લોક થયો. તેમની સાથે વેદની જે શાખાનો તેઓ અધ્યયન કરતા હતાં તે શાખાઓ પણ નાબૂદ થઈ. આ હકીકત આપણે યાદ રાખવી ઘટે. કારણ કે જેઓકંઈ પણ નવું તત્ત્વ સમજાવવા ઈચ્છે છે અથવા કશાક નો બચાવ કરવા ઈચ્છે છે અરે વેદની વિરુદ્ધ શુદ્ધાં ઉપદેશવાં માગે છે. તેઓના હાથમાં આ આખરી આધાર બની બેસે છે. ભારતમાં જ્યાં જ્યાં સ્થાનિક રિવાજ અને શ્રૃતિઓની વચ્ચે ચર્ચા ઉઠે છે અને જ્યારે જ્યારે સ્થાનિક રિવાજ શાસ્ત્રોની વિરુદ્ધ છે એમ બતાવી આપવામાં આવે છે. ત્યારે સામે એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે એમાં વિરુદ્ધ કશું નથી શ્રૃતિની લુપ્ત થયેલી શાખામાં એ રિવાજ હતો અને તેથી જ એ રિવાજ શ્રૃતિ સંમત છે. આપણા શાસ્ત્રોનો પાઠ કરવાની અલગ અલગ રીતો તથા ટીકા કરવાનાં આ બધાં જુદા જુદા પ્રકારો વચ્ચે બધામાં સળંગ પરોવાયેલા સુત્ર શોધી કાઢવાનું કામ ખરેખર અતિશય કઠણ છે. કારણ કે આપણને એકદમ ખાત્રી થઈ જાય છે કે આ બધા વિભાગમાં અને પેટાવિભાગોની અંદર કોઈક સામાન્ય ભુમિકા હોવી જોઈએ જેને આપણે. આપણો ધર્મ કહીએ. છીએ. જેનો અર્થ સમજવાની બાહિર દષ્ટિએ કોઈ આશા દેખાતી નથી. એવા આ શંભુમેળાનો કોઈક સર્વ સામાન્ય આધાર તો હોવો જજોઈએ જેના ઉપર આ બધા નાના ના મંદિરો રચાયેલાં છે. એવી એક સર્વસામાન્ય યોજના એટલે કે એક સમન્વય હોવો જ જોઈએ. એ વીના આટલા લાંબા સમય સુધી એ કોઈ ઊભા ન રહી શક્યા હોત આટલા લાંબા કાળ સૂધી, કોઈ ટકી રહેત નહીં.

(પેજ નં. ૧૧૦-૧૧૧)

(૫)

યદા યદા હિ ધર્મસ્ય ગ્લાનિર્ભવતી ભારત, અભ્યુથાનમ અર્ધર્મસ્ય તદાત્માનં સૃજામ્યમ
પરિત્રાણાય, સાધુના વિનાશાય ચ દષ્કિતમ ધર્મસંસ્થાપનાય, સંભવામિ યુગે યુગે

જ્યારે જ્યારે ધર્મની પડતી થાય છે અને અધર્મનો ઉદય થાય છે ત્યારે ત્યારે સત્ પુરૂષોના રક્ષણ અને અનાચારિના વિનાશ માટે હું સમય સમય પર શરીર ધારણ કરીને અવતાર લઉં છું. ભારતમાં મુખ્ય ભાવના આ છે.



કોઈ કાલ્પનિક ઈશ્વર કરતાં આપની કલ્પનાની કોઈ પણ સૃષ્ટિ કરતાં એટલે કે ઈશ્વરનો જે કોઈ ખ્યાલ આપણ બાંધી શકીએ તે કરતાં આ જીવતા ઈશ્વરો ઉપાસનાને માટે વધુ યોગ્ય પાત્ર છે. તમે કે હું ઈશ્વરનો જે ખ્યાલ બાંધી શકીએ તેના કરતાં શ્રીકૃષ્ણ ઘણાં વધુ મહાન છે. તમે કે હું આપણાં મનમાં ધારી શકીએ તે આદર્શ કરતાં બુદ્ધ વધુ ઉચ્ચ વધુ જીવંત અને વધુ દેવત્ત્વ વાળી ભાવના છે. અને એ કારણસર બીજા બધા કાલ્પનિક દેવતાઓને બાજુએ રાખીને પણ તેઓ માનવજાતિની પૂજાને પાત્ર બને છે.

આપણા ઋષિઓ આ જાણતા હતાં અને તેથી આવી મહાન વિભૂતીઓને આવા અવતારોને પૂજવાની તેમણે સર્વ ભારતીય લોકોને સ્વતંત્રતા આપી હતી. એટલું જ નહીં આ અવતારોમાં સૌથી મહાન અવતાર તો એથીય આગળ જઈને કહ્યો છે જ્યાં ક્યાંય પણ બાહ્ય દૃષ્ટિએ દેખાતી વ્યક્તિમાં અસાધારણ આધ્યાત્મિક શક્તિનો આર્વિભાવ જણાય તો જાણવું કે હું સ્વયં ત્યાં વર્તમાન છું. મારામાંથી એ આર્વિભાવ સામેલ છે. આથી હિંદુને માટે દુનિયાના બધા દેશોના અવતારોને પૂજવાના દરવાજા ખુલ્લા થઈજાયછે. હિંદુ કોઈપણ દેશના કોઈપણ ઋષિને અને કોઈ પણ સંતને પૂજી શકે છે. અને એ હકીકત તરીકે આપણે જાણીએ છીએ કે આપણે ખ્રિસ્તીઓના દેવળોમાં ઘણી વખત જઈને ઉપાસના કઈએ છીએ અને મુસલમાનોની મસ્જિદોમાં પણ ઘણીએ વાર જઈએ છીએ અને એ સારુ છે એમાં ખોટું શું છે ? મેં કહ્યું છે તેમ આપણો ધર્મ તો વિશ્વધર્મ છે બધા આદર્શોને સમાવી શકે એટલો તે સર્વગ્રાહી અને વિશાળ છે. જગતમાં અસ્તિત્વ ધરવતાં તમામ ધાર્મિક આદર્શોને તત્તકાળ એમાં સમાવી શકાય.અને ભવિષ્યના સર્વ આદર્શોને પણ વેદાંત ધર્મના અનંત બાહુઓમાં એ જ પ્રકારે પ્રેમ પૂર્વક સમાવી લેવા માટે આપણે રાહ જોઈ શકીએ.

(પેજ નં. ૧૨૮-૧૨૯)

(૬)

એ મહાન સીતા, આપની રાષ્ટ્ર દેવતા સીતા હંમેશને માટે ટકી રહેવી જ જોઈએ. આપણાં માનો દરેકે દરેક માણસ એનાથી એટલો બધો પરિચિત છે કે વધુ વિવરણ કરવાની આવશ્યકતા રહેતી નથી. ભલે આપણાં પુરાણો બધા અલોપ થઈ જાય આપણાં વદો શુદ્ધા ભલે અદ્રશ્ય થાય અને આપણી સંસ્કૃત ભાષા પણ સદાને માટે ભલે ગાયબ થઈ જાય પરંતુ જ્યાં સુધી પાંચ પણ હિંદુઓ આ ભૂમિપર જીવતાં હશે. ભલે હલકામાં હલકી બોલી તેઓ બોલતા હશે. ત્યાં સુધી સીતાની કહાની રહેવાની જ છે. મારા આ શબ્દો તમે નોંધી રાખજો.સીતા આપણી પ્રજાના પ્રાણ સાથે સમરસ થઈ ગઈ છે. એક એક હિંદું સ્ત્રી પુરૂષના લોહીમાં એ પ્રવેશી ગઈ છે. આપણે બધા સીતાના બાળકો છીએ. આપણી સ્ત્રીઓને આધુનિક બનાવવાનો કોઈ પણ પ્રયત્ન સ્ત્રીઓને સીતાના આદર્શથી દૂર લઈ જવાનો પ્રયાસ કરવા માંડતાં તરતજ નિષ્ફળ નીવડે છે. એ આપણે રોજ જોઈએ છીએ. ભારતની નારીઓએ સીતાને પગલે ચાલીને આગળ વધવાનું છે. અને વિકાસ સાધવાનો છે. પ્રગતિનો એ એક જ માર્ગ છે.

ત્યાર પછી આવે છે એ મહાત્મા જેની વિવિધ રૂપોમાં ઉપાસના થાય છે. જે પુરૂષો તેમ જ સ્ત્રીઓનો લાડીલો આદર્શ છે. જે નાના બાળકોનો તેમજ પ્રૌઢોનો આદર્શ છે. હું જેનું નામ કહેવા માંગુ છું તે એ છે જેને માત્ર અવતાર કહેવાથી પણ ભાગવતનાં રચનારને સંતોષ ન થયો અને તેથી પણ તેણે કહ્યું "એ તે ચાન્સકલા પુંસઃ કૃષ્ણસ્તુ ભગવાનસ્યમ " બીજા અવતારો તો ઈશ્વરના અંશ કે કળા રૂપ હતાં આ કૃષ્ણ તો સ્વયં પરમેશ્વરપોતે જ છે. અને તેમના ચારિત્રની અનેક વિદ્વદતા જોઈને આશ્ચર્યચકિત થયા પછીં લાગે છે કે તેમને આવા વિશેષણો લગાડવામાં આવે એ જરા નવાઈ ભર્યુ નથી. એ શ્રીકૃષ્ણ એકી સાથે અદ્ભૂતમાં અદ્ભૂત સન્યાસી હતાં. તેમજ અદ્ભૂતમાં અદ્ભૂત ગૃહસ્થાશ્રમી હતાં. એમનામાં અતિઅદ્ભૂત પ્રમાણમાં રજસ એટલે શક્તિ હતી. અને સાથે જ તેઓ અતિ અદ્ભૂત ત્યાગમય જીવન જીવતાં હતાં. જ્યાં સુધી તમે ગીતાનો અભ્યાસ ન કરો ત્યાં સુધી કૃષ્ણને સમજી શકશો નહીં. કારણ કે તે પોતે પોતાના ઉપદેશની મૂર્તિસમાન હતાં. આ અવતારોમાંનો દરેકે દરેક પોતે જેનો ઉપદેશ કરવાં આવ્યાં હતાં તેના જીવંત ઉદાહરણ રૂપ હતાં. ગીતાના ઉપદેશક કૃષ્ણ પોતાના સમગ્ર જીવનમાં એ દિવ્ય ગીતાની પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ રૂપ થઈ ને જીવ્યા હતાં. અનાશક્તિના એ મહાન આદર્શ હતાં. એ પોતાના રાજસિંહાસનનો ત્યાગ કરે છે અને પછી એની કદી પરવા પણ કરતાં નથી. ભારતનો એ નેતાં જેના એક શબ્દનાં ઉચ્ચાર સાથે રાજાઓ પોતાની રાજસિંહાસનો પરથી ઉથલીપડતાં એ પોતે કદી પણ રાજા થવાની ઈચ્છા ધરાવતો નથી. એ તો સદાય એનો એ જ ગોપીઓની સાથે ખેલતો કૃષ્ણ છે.

(પેજ નં. ૧૩૩)

(૭)

એટલા માટે મિત્રો જ્ઞાતિઓએ અંદરો અંદર લડવાનો કંઈ અર્થ નથી. એથી શું ભલુ થવાનું છે. એથી આપણાં વધુ ભાગલા પડશે. આપણે વધુ નબળાથઈશું. આપણે વધુ નીચા પડીશું ખાસ અધિકારો અને ખાસ હકોના દિવસો ગયા છે. ભારતની ભૂમિ પરથી એ કાયમને માટે અદશ્ય થયા છે. ભારત પર બ્રિટીશ સત્તાનો એ એક મોટો આર્શિવાદ છે વિશેષ અધિકારોના વિનાશ રૂપી આર્શિવાદને માટે આપણે મુસલમાનની અમલના પણ ઋણી છીએ એ અમલ બધી રીતે ખરાબ ન હતો. કોઈ પણ બાબત સર્વાશે ખરાબનથી હોતી. તેમ સર્વાશે તે સારી પણ નથી હોતી. ભારત પરનો મુસલમાની વિજય પદ દલિતોને માટે ગરિબોને માટે, મુક્તિ રૂપે આવ્યો. આપણી વસ્તીમાં પાંચમો ભાગ મુસલમાન થઈ ગયો છે. તેનું એ કારણ છે એ બધું કંઈ તલવારે કર્યું નથી. એબધું કામ તલવાર કે આગનું હતું એમ માનવું એતો પાગલપણાની પરાકાષ્ઠા ગણાય. અને જો તમે હજૂ સંભાળ નહીં રાખો તો મદ્રાસની વસ્તીનો પાંચમો ભાગ એરે અર્ધોઅર્ધ ભાગ ખ્રિસ્તી થઈ જશે. મલબાર પ્રદેશમાં મેં જે જોયું તેનાં કરતાં વધું મૂર્ખાઈ ભર્યું બીજું કાંઈ દુનિયામાં હોઈ શકે ખરું ? ત્યાં ગરીબ અસ્પૃશ્યને ઉચ્ચ વર્ણના માણસની જેમ એક જ રસ્તા પરથી ચાલવા દેવામાં નથી આવતો. પણ જેઓ તે વટાવીને પોતાનું નામ બદલીને એકદું અગડં-બગડં અંગ્રેજી નામ ધારણ કરી લે તો કંઈ વાંધો નથી. એકાદ મુસલમાની નામ રાખી લે તોપણ ચાલે. આ પરથી મલબારીઓ બધા

પાગલ છે અને તેમના ઘર બધાં પાગલખાના છે એ સિવાય બીજું કયું અનુમાન તારીવી શકાય. જ્યાં સુધી એ લોકો સમજીને પોતાની રીતભાત સુધારે નહીં ત્યાં સુધી ભારતનાં બધા લોકોએ તેમની મશ્કરી કરવી નહીં. લ્યાનત હો તેમના ઉપર કે આવા દૃષ્ટ અને રાશ્રસી રિવાજો તેઓ ચાલવા દે છે. તેમના પોતાના ઘણાય એવા બાળકોને ભૂખે મરી જવા દે છે. પરંતુ જેવા તેઓ વટલાઈ પરધર્મી બની જાય એટલે તેમને માટે સારી રીતે ખાવા પીવાની ગોઠવણ થઈ જાય છે. ખરી વાત એ છે કે જ્ઞાતિઓ વચ્ચે ઝઘડા થવાં જ ન જોઈએ.

આનું નિરાકરણ ઊંચાઓને નીચે લાવામાં નથી. પણ નીચાઓને ઊંચી ભૂમિકેએ ચઢાવવામાં રહેલું છે. જેમનું પોતાના શાસ્ત્રોનું જ્ઞાન અને પ્રાચીન લોકોની વિશાળ યોજનાઓ સમજવાની શક્તિ સાવ શૂન્ય જેવી છે ભલે તેવાઓ ગમે તેવું બોલે પરંતુ આપણાં બધા ગ્રંથોમાં મળી આવતી કાર્યપ્રણાલી તો ઉપર કહી એ જ છે. પેલાઓમાં તો સમજ શક્તિ નથી. પરંતુ જેમનામાં એવી સમજશક્તિ છે જેમનામાં કાર્યનું આખુ ક્ષેત્ર પકડવાની બુદ્ધિ છે. તેઓ આ વાત સમજે છે. તેઓ બાજુએ ઊભા રહીને યુગો થયા ચાલ્યા આવતાં રાષ્ટ્રજીવનની અદ્ભૂત પરંપરાનું અનુશરણ કરે છે. પ્રાચીન અને અર્વાચીન બધા ગ્રંથોમાંથી તેઓ તેનું પગેરૂં શોધી શકે છે. શી છે એ યોજના ? એક છેડે આદર્શ બ્રાહ્મણ અને બીજે છેડે હોયછે ચંડાળ અને સમગ્ર પ્રક્રીયા ચંડાળને ઊંચે ચઢાવી ને બ્રાહ્મણ તોય પહોંચાજવો તે છે. ધીમે ધીમે તમને જણાશે કે તેમને વધુને વધુ અધિકારો અપાતા જાય છે. અવશ્ય એવા પુસ્તકો પણ છે. જેમાં એવા ભંયકર વાક્યો આવે છે જો શુદ્ર વેદોનું શ્રવણ કરે તો તેનાં કાનમાં ધગધગતો શિષાનો રસ રેડવો અને જો તે એક લીટી યાદ રાખી લે તો તેની જીભ કાપી નાખવી બ્રાહ્ણને જો તે બોલાવે કે એ બ્રાહ્મણ તો તેની જીભ કાપી નાખવી. બેશક આ જૂની રાક્ષસી પશુતા જ છે. એ કહેવાની જરૂર નથી ?

(પેજન નં. ૧૬૬-૧૬૭)

(૮)

પ્રમાણ ગ્રંથ તરીકે ત્યાર પછી સ્થાન ધરાવે છે પ્રખ્યાત ગીતા. શંકરાચાર્યની મહાન કીર્તિ તેમના ગીતાના ઉપદેશમાં રહેલી છે. આ મહાપુરૂષે પોતાના પ્રભાવશાળી જીવનમાં કરેલા અનેક પ્રતાપી કાર્યો મહેનું એક મહાનમાં મહાન કાર્ય ગીતાનો પ્રચાર અને તે પર લખેલી સુંદરમાં સુંદર ટીકા છે. ભારતમાં આસ્તિક સંપ્રદાયોના બધા સંસ્તાપકો તેને પગલે પગલે ચાલ્યા છે. અને દરેકે ગીતા ઉપર ભાષ્ય લખ્યું છે. ઉપનિષદો ઘણાં છે અને એકસોને આઠ છે. એમ કહેવાય છે. કેટલાક તો વળી એથી વધુ સંખ્યા બતાવે છે. જેમ કે 'અલોપનિષદ' આ ઉપનિષદમાં અલ્લાહની સ્તુતિ કરી છે. અને મહંમદને રસુલલ્લાહ કહેલ છે. મને કહેવામાં આવ્યું છે કે હિંદુઓ અને મુસ્લીમોનું ઐક્ય સાધવા માટે અકબરના અમલ દરમિયાન એ લખાયેલું હતું. ક્યારેક એ લોકોએ સંહિતાઓમાંથી અલ્લાહ કે ઈલા જેવા કોઈક શબ્દને શોધી કાઢ્યા અને તેનાં ઉપર ઉપનિષદ રચ્યો. આ અલ્લાહઉપનિષદમાં મહંમદ છે. રસુલલ્લાહ.

(પેજન નં. ૧૯૬)

(૯)

આપણે આપણા પોતાનાં કાલી દાસને લઈએ તે લખે છે સોયની અણીથી વિંધી શકાય એવો અંધકાર ત્યાર પછી લો મિલ્ટન તે લખે છે પ્રકાશ તો નહીં જ પણ ઉલ્ટો દેખાઈ આવતો અંધકાર પછી આવો ઉપનિષદ પાસે વાંચો અંધકારને અંધકાર ઢાંકતો હતો. અંધકારમાં અંધકાર છૂપાયેલો હતો. ઉષ્ણકટિબંધમાં રહેનારા આપણે સમજીશકીએ કે જ્યારે અચાનક ચોમાસુ તરી પડે ત્યારે પળવારમાં ક્ષિતિજ ઘેરાઈને કાળું દેખાવા લાગે અને કાળા વાદળા ઉપર વધુને વધુ કાળા વાદળા ચઢી આવી પ્રથમ જ્ઞાને ઢાંકી દે એમ કાવ્યો આગળ વધે છે. પણ હજી સંહિતા વિભાગમાં આ બધા પ્રયત્નો સ્થૂળ છે. બીજે બધે થયો છે તેમ અંહી પણ જીવનનાં મહાન પ્રશ્નોનો ઉકેલ આણવાનાં પ્રયત્નો સ્થૂળ સૃષ્ટિ દ્વારા થયેલ છે. જેવી રીતે ગ્રીક માનસ અથવા વર્તમાન યુરોપીય માનસ જીવનનાં અને આત્માના બધા પવિત્ર પ્રશ્નોનું નિરાકરણ સ્થૂળ, બાહ્ય વિશ્વમાંની શોધ દ્વારા લાવવા માગે છે.

(પેજ નં. ૧૯૭)

(૧૦)

સ્વામીજીએ વેદો ઉપર વિસ્તૃત પ્રવચન કરેલ છે. તેમણે કહ્યું છે કે વેદોને કોઈ પુરૂષોએ રચ્યાં નથી. પરંતુ એ વિચારોનો ધીમે ધીમે વિકાસ થતો આવતો હતો. અને છેવટે તેમને પુસ્તકારે એકત્રિત કરવામાં આવ્યા અને ત્યાર પછી એ પુસ્તકો પ્રમાણ તરીકે મનાતા થયાં તેમણે કહ્યું કે કેટલાય ધર્મોનો સમાવેશ એ પુસ્તકોમાં થયેલો છે. પુસ્તકોની શક્તિ અનંત લાગે છે. હિંદુઓની પાસે વેદો છે, અને હજી હજારો વર્ષો સુધી તેમણે તેમને વળગી રહેવું પડશે. જો કે વેદો વિશેના પોતાના વિચારો તેમણે બદલવા પડશે. અને પત્થર જેવા મજબૂત પાયા ઉપર એ વિચારોનું ચણતર કરવું પડશે. વેદોનું સાહિત્ય વિશાળ છે. તેમાંથી નવાણું ટકા ગુમ થઈ ગયેલ છે. કારણ કે જે અમુક કુટુંબોમાં તે સવાઈ રહેતું હતું તે કુટુંબોની હયાતી મટી જવાની સાથે તે વૈદિક સાહિત્યોનો પણ લોક થયો. પણ હજી જે બાકી બચ્યું છે તે એટલું બધું છે. કે આ એક મોટા ખંડ જેવડા ભાગમાં પણ તેને સમાવી શકાય નહીં. વેદોના લખાણની ભાષા સાદી પણ પ્રાચીન છે. અને એમ કહેવાય છે તેમનું વ્યાકરણ એટલુ બધુ અણઘટ છે કે વેદના કેટલાક ભાગોનો તો કંઈ અર્થ જ બેસતો નથી.

(પેજ નં. ૨૮૭)

(૧૧) હિન્દુ ધર્મનું રૂપ

શ્રી શંકરાચાર્ય, રામાનુજાચાર્ય અને માધવાચાર્ય જેવા મહાન ભાષ્યકારો શુદ્ધા ક્યાં થાપ ખાઈ ગયા છે તે સ્વામીજીએ બતાવી આપ્યું. તેમાંના દરેક એક માત્ર પ્રમાણ તરીકે ઉપનિષદોને સ્વીકાર્યા. પરંતુ તેમણે ઘટાવ્યું કે ઉપનિષદો માત્ર એક જ માર્ગનો ઉપદેશ કરે છે. આ રીતે શંકરાચાર્યની ભૂલ એમ ધારવામાં થઈ કે બધા ઉપનિષદો માત્ર એક અદ્વૈતવાદ જ શિખવે છે. બીજું કાઈ નહી. અને જ્યાં જ્યાં સ્પષ્ટ રીતે દ્વૈતમતને પૃષ્ટિ આપનારો મંત્ર

આવ્યો ત્યાં ત્યાં તેમણે મારી-મચડીને પોતાના મતને અનુકૂળ અર્થ ઉપજાવી કાઢ્યો. તેજ પ્રમાણે જ્યારે શુદ્ધ અદ્વૈતમત દર્શક વાક્યો આવ્યા ત્યાં રામાનુજાચાર્ય અને માધવાચાર્ય પણ એમ જ કર્યો. એ વાત સાચી કે ઉપનીષદો એક જ વસ્તુ શીખવવા માગે છે. પણ એ વસ્તુ છે એક પગથીએથી બીજે પગથીએ ચડવાનું. સ્વામીજેએ કહ્યું. કે દુઃખની વાત છે કે વર્તમાન ભારતમાં ધર્મનું આધ્યાત્મિક સ્વરૂપ ચાલ્યો ગયો છે. માત્ર કાચલા રહ્યાં છે. લોકો નથી હિંદુ કે નથી વેદાંતીઓ. માત્ર 'અડશોમાં'' ના સંપ્રદાયના છે. એમનું મંદિર છે રાંધણિયું અને દેવતા છે રાંધવાનાં હાંડલા આ વસ્તુસ્થિતિ જવી જ જોઈએ. એ જેટલી જલદી જાય તેટલું આપણા ધર્મને માટે સારૂં છે. હું ઈચ્છુ કે ઉપનિષદો પોતાના પૂર્ણ પ્રભાવથી પ્રકાશે અને વિવિધ સંપ્રદાયો વચ્ચેના વિવાદો મટી જાય.

(પેજ નં. ૨૯૦)

(૧૨) સંન્યાસ તેનો આદર્શ અને આચરણ

સ્વામીજી પશ્ચિમના બીજા પ્રવાસે જવા રવાના થયા તે પહેલાં ઈ.સ. ૧૮૯૯ના જૂનની ૧૯મી તારીખે બેલૂર મઠના નવા સન્યાસીઓએ સ્વામીજીને એક વિદાયમાન આપ્યું તેના પ્રત્યુત્તર રૂપે સ્વામીજી જે બોલ્યા તેનો સારાંશ નીચે મુજબ છે.

આજ પ્રસંગ લાંબા ભાષણ માટે નથી. પરંતુ જે થોડીક બાબતો તમે તમારા આચરણમાં ઉતારો એમ હું ઈચ્છુ છું એ વિશે હું ટુંકમાં કહીશ પ્રથમ આપણે આદર્શને સમજવાનો છે. પછી જે રીતે એને આચરણમાં ઉતારી શકીએ એ રીતોને સજવાની છે. તમારામાંથી જેઓ સંન્યાસી છે તેમણે બીજાોનું ભલું કરવાનું પ્રયત્ન કરવો. કારણ કે સન્યાસનો અર્થ એ જ છે ''ત્યાગ'' ઉપર એક લાંબુ પ્રવચન કરવાનો અત્યારે સમય નથી. પરંતુ હું સાવ ટૂંક કહું તો ત્યાગ એટલે ''મૃત્યુ પ્રત્યેનો પ્રેમ'' સંસારી લોકો જીવનને ચાહે છે સંન્યાસીઓએ મૃત્યુને ચાહવાનું છે. ત્યારે શું આપણે આપઘાત કરવો ? બિલકુલ નહીં. આત્મઘાતીઓ મૃત્યુના ચાહક નથી હોતા એવું ઘણીવાર જોવામાં છે કે. જ્યારે કોઈ આત્મહત્યા કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે ત્યારે એ ફરીવાર કદી તેનો પ્રયત્ન નથી કરતો તો પછી મૃત્યુનો પ્રેમ એટલે શું ? મરવું તો આપણે છે જ એ તો ચોક્કસ છે તો પછી આપણે કોઈ સારા હેતુંને માટે મરીએ. આપણા બધા કાંમો ખાવુ-પીવુ અને બીજુ સર્વ કાંઈ આપણી જાતના બલિદાન અર્થે થાઓ. શરીરનું પોષણ તમે અન્ન થી કરો છો અને બીજાઓના ભલા સારૂં યજ્ઞ રૂપે જો ન ગણો તો એ સારૂં શું ? તમે પુસ્તકો વાંચીને મનનુંપોષણ કરો છો. એને પણ જે તમે આખા જગતના ભલાને માટે બલિદાન રૂપ ન ગણો તો એમાં શું વળ્યું. ? આ એક શુદ્ર જાતને પૃષ્ટ કરવી તેના કરતાં લાખો માનવ ભાઈઓની સેવા કરવી એ વધુ યોગ્ય છે. આમ તમારે સેવા પરાયણ રહીને ક્રેમે ક્રમે મૃત્યુને સત્કારવું. આવા મૃત્યુમાં સ્વર્ગ છે એમાં બધું શુભ સમાયેલું છે. અને એથી વિરૂદ્ધમાં જે કાંઈ છે તે પિશાચી અને અનિષ્ટ છે.

હવે આદર્શોને વ્યવહારિક જીવનમાં આચરણમાં ઉતારવાની રીતો વિશે કહું પ્રથમ આપણે એ સમજવાનું છે કે આપણો આદર્શ અશક્યન હોવો જોઈએ. અતિ ઉચ્ચ આદર્શ પૂજાને નબળી પાડે છે. અને નીચે ઉતારે છે. બૌદ્ધો અને જૈનોના સુધારાઓ પછી આવું બન્યું

છીએ. બીજી બાજુએ અતિ માત્રામાં વ્યાવહારિકપણું પણ ખોટું છે. જો તમારામાં જ સહેજ પણ કલ્પનાશક્તિ ન હોય, તમને દોરવા માટે કોઈ આદર્શ જ નહોય તમે કેવળ પશુ જ છો. એટલા માટે જેમ આપણે આપણા આદર્શોને નીચે ન ઉતારીએ તેમજ વ્યવહારિકતાને પણ નજર બહાર ન રાખીએ. બન્નેનાં અતિશયતાને છોડી દેવી જાઈએ. આપણા દેશમાં જૂનો વિચાર ગુફામાં બેસીની ધ્યાન કરતાં કરતાં મરી જવું એ છે. મુકિતની બાબતમાં બીજાઓને મુકીને એકલા આગળ જવું એ ખોટું છે વહેલે મોડે માણસે સમજવું જોઈએ કે પોતાના ભાઈઓી મુક્તિ માટે પ્રયાસ ન કરનારને મુક્તિ ન મળી શકે તમારે જીવનમાં પ્રખર આદર્શ વાદ અને પ્રખર વ્યવહારિકતા એ બંનેનો સમન્વય સાધવો જોઈએ. એકક્ષણે ઊંડા ધ્યાનમાં મગ્ન થવા છતાં બીજી ક્ષણે સામેનું મઠનું ખેતર ખેડવા જવાં તૈયાર થઈ જવું જોઈએ. એક્ષણે અત્યંત કઠીન શાસ્ત્રગ્રંથને સમજાવવા તૈયાર રહેવું જોઈએ. અને બીજી જ ક્ષણે જઈને ખેતરની પેદાશ બજારમાં વેચવાને તૈયાર રહેવું જાઈએ. માત્ર અહીં જ નહીં પણ બીજે કોઈપણ સ્થળે સર્વ પ્રકારનું હલ્કુ કામ કરવાને તૈયાર રહેવું જોઈએ.

ત્યાર પછી યાદ રાખવાની બાબત એ છે કે આ સંસ્થાનો ઉદેશ સાચા મનુષ્યો તૈયાર કરવાનો છે. ઋષિઓએ જે શિખવ્યું તેટલું જ માત્ર તમારે શીખીને બેસી રહેવાનું નથી. એ ઋષિઓ પણ ગયા અને તેમના અભપ્રાયો પણ તેમની સાથે જ ગયા તમારે પોતાને હવે ઋષિ બનવાનું છે તમે શુદ્ધા મહાનમાં મહાન જન્મેલા પુરૂષો જેવા જ અરે આપણાં અવતારી પૂરૂષો જેવા જ મનુષ્યો છો. એકલું પુસ્તકીયું જ્ઞાન શું કરી શકે ? ધ્યાન શુદ્ધા સુ કરી શકવાનું હતું ? મંત્રોને તંત્રોએ શું કરી શકવાનાં હતાં ? તમારે તમારા પોતાના પગ ઉપર ખડા રહેવાનું છે તમારે આ નવી પદ્ધતિ માણસ તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ અપનાવવી જોઈએ. ખરો મર્દ તે છે કે જે શરીરે ખૂબ જ સશક્ત હોવાં છતાં તેનું હૃદય નારી જેવું કોમળ હોય તમારી આસપાસનાં લાખો જીવોને માટે તમારા અંતરમાં લાગણી હોવી જોઈએ તે સાથે તમારે મજબૂત અને અણનમ થવું જોઈએ. તમારામાં આજ્ઞાપાલન પણ હોવું જોઈએ. જો કે એ સહેજ વિરોધાભાસ જેવું દેખાય છતાં તમારામાં ઉપલક દૃષ્ટિએ વિરોધી લાગતા આ ગુણો હોવા જોઈએ. જો તમારો ઉપરી હુકમ કરે કે નદીમાં પડીને મગરમચ્છને પકડી લાવો તો તમારે પ્રથમ તેનો હુકમ માનવો અને તેની સાથે તર્ક પછીથી કરવો. હુકમ ભલે ખોટો હોય પણ પ્રથમ તેનું પાલન કરો અને પછી તેનો વિરોધ કરો. સંપ્રદાયોનું દૂષણ ખાસ કરીને બંગાળામાં એ છે કે જો કોઈકનો અભિપ્રાય જૂદો પડે તો એ તરત જ નવો પંથ કાઢે રાહ જોવાની ધીરજ તે નહી દાખવે એટલા માટે તમારામાં સંઘ પ્રત્યે ગંભીર માનની દૃષ્ટિ હોવી જોઈએ. આજ્ઞાભંગને અહીં સ્થાન નથી. એને નિર્દયતાથી કચડી નાખો. આજ્ઞાનો ભંગ કરનાર કોઈ પણ સભ્ય અંહી હોવો ન જોઈએ. તમારે તેને કાઢી જ મુકવો. સંઘમાં દ્રોહીઓ ન હોવા જોઈએ. તમારે વાયુ જેટલા મુક્ત અને આ છોડ તથા કુતરા જેટલા આજ્ઞાંકિત રહેવાનું છે.

(પેજન નં. ૨૯૬-૨૯૭) રામકૃષ્ણ આશ્રમ, રાજકોટ, સ્વામી વિવેકાનંદ ભાપણ.

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણની ભાળ

આદી શંકરાચાર્યે, બાર જયોતિષ લીંગોનું સ્થાન જયારે પ્રગટ કર્યું, તેમાંનું એક લીંગ શાલ્મલ દ્વીપે શંભલનગરમાં જાહેર કર્યું. એ 'મકલેશ્વર' નામે કહેવાયું.

શ્રી આદિશંકર મહાદેવનાં પત્ની શ્રી પાર્વતીજી (ઉમૈયા) તેમણે પોતાના શરીરથી એક બાળક, ને બીજી બાળકી ઉત્પન્ન કર્યા. તેમાં બાળકી 'ઉષા' નામે હતી.

શોણિતપુરનો રાજવી 'બાણાસુરે' શ્રી શંકરની તપશ્ચર્યા કરી, તેમાં ભોળા પ્રસન્ન થઇ વર માંગવા ફર્માવ્યું, 'બાણાશુરે' બાળકની માગણી કરી, શ્રી શંકરે કહ્યું તારા ભાગ્યમાં બાળક કે બાળકી નથી, પણ તારા તપોબળના પ્રતાપે, એક બાળકી મારી પાસે છે, તે તને આપું ? તેણે તે કબુલ કર્યું, ત્યારે શ્રી શંકરે ઉષા બાણાશુરને અર્પણ કરી,

કાળે કરી કોરવ, પાણ્ડવનું પ્રાગટ્ય થયું. તેમાં શ્રી અર્જુન તે શ્રી કૃષ્ણના સખા, ભક્ત, ને દાસ નિર્માયા. એક કાળે શ્રી કૃષ્ણ અર્જુનને ઉપદેશતાં પોતે ફર્માવ્યું કે, 'હું જગતનો સૃજક છું, મારા સ્વરૂપનું ધ્યાન એજ સૃષ્ટિના મોક્ષનો માર્ગ છે.'

શ્રી અર્જુને પૂછયું, આ આપનું સ્વરુપ (શરીર) મહાપ્રલય સુધી રહેવાનું છે ?

શ્રીકૃષ્ણે ફર્માવ્યું, કે નહિં. અમુક મુદત પછી પરિણામને પામી જશે,

શ્રી અર્જુને પૂછયું, તેજ સમય સૃષ્ટિ સર્વનો પણ વિલય થઇ જવાનો ?

શ્રીકૃષ્ણે ફરમાવ્યું, નહી તે તો મહાપ્રલય સુધી રહેશે.

શ્રી અર્જુને પૂછયું, આપનું આ શરીર ના હોય તો પછીની સૃષ્ટિનાં મનુષ્યોની કેવી ગતી ?

શ્રીકૃષ્ણે ફર્માવ્યું, સૃષ્ટિને મારાથી નિરાધર ન જ મૂકાય, મારે તેનું રક્ષણ કરવું જ પડે, અનાદિ કાળથી એમ જ કરતો આવ્યો છું, ને થયા કરશે.

શ્રી અર્જુને પુછયું, તો આપનું શરીર ના હોય તો જગતના મનુષ્યો કોનું ધ્યાન ધરશે ?

શ્રી કૃષ્ણે ફરમાવ્યું કે, મારા વંશનો પ્રભાવ પણ એવો જ છે. 'વંશાદિ પાત્ર પૂજા મહંમ્'

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપને એક લાખથી વિશેષ પુત્રો છે, તો તેઓનું એક સામટું ધ્યાન કેમ ધરી શકાય ? એ તો અશક્ય છે.

શ્રીકૃષ્ણે ફરમાવ્યું કે વંશ માનવમાં ભેદ છે. વેદ જેને હરિવંશ કહે છે, તે જ વંશ માનવાને, પૂજવાને પાત્ર છે. 'બ્રહ્મા,.વિષ્ણુ સદાય કાળથી જ હરિવંશમાં જ આવે છે, એ હરિવંશ વિના બીજે હોય જ નહિં.

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપ જગતના તાપ. અને દોશોના હરનારા, જેથી આપ જ હરિ કહેવાઓ.



શ્રી કૃષ્ણે ફરમાવ્યુ કે એમ નહિં. શ્રી શંકરનો વંશ તે શિવવંશ, શ્રી શક્તિનો વંશ તે શક્તિવંશ કહેવાય. ને બ્રહ્માનો વંશ તે બ્રહ્માવંશ કહેવાય ને શ્રી વિષ્ણુનો વંશ તે વિષ્ણુવંશ કહેવાય, પણ હરિવંશ ના કહેવાય. હરિવંશ તે તો બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને શક્તિ ત્રણેયનો એક મિશ્ર વંશ ચાલે તે હરિવંશ કહેવાય.

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપને ૧૬,૦૦૦ સ્ત્રીઓ છે, તેમાં ૮ તો પટરાણીઓ છે, તો હમારે આદ્યશક્તિ કઇ માનવી, કે તેનો પુત્ર જ હમો માનીએ ?

શ્રી કૃષ્ણે ફરમાવ્યુ કે યુગોયુગથી આદ્યશક્તિ શ્રી વિષ્ણુના શરીર સાથે જ સંબંધ રાખે છે, કદી મહાઅંશે પણ સંજોગોવશાત વરદાને બંધાઇ હોય તો જાયે, નકા પૂર્ણ અવતાર કે પૂર્ણ અંશને જ સાથ આપે, બીજે ન હોય. તે આદ્યશક્તિ રૂક્ષમણી છે, ને તેનો પુત્ર પ્રદ્યુમ્ન છે.

શ્રી અર્જુને પુછયું, આપ વિષ્ણુ છો જ તે જગ જાણે તે, આદ્યશક્તિ શ્રી રૂક્ષ્મણી માન્યા, અને તેમનો પુત્ર પ્રદ્યુમ્ન પણ માન્યા, પણ તેમાં બ્રહ્માનો અંશ તો ઓળખાયો નહિં, તે સમજાવો.

શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું, કે જયારે હરિને જે કાર્ય કરવું હોય છે તેના સંજોગો પ્રથમથી મેળવી ઉભા કરી દે છે. 'રૂકમ રાજા એ બ્રહ્મ અંશે અવતર્યા છે.' ને તેમને વંશે આદ્યશક્તિ રૂક્ષ્મણીએ જન્મ લીધો. ને તેને હું (વિષ્ણુ) વર્યો, તેની પ્રજાએ હરિવંશ થયો.

એક સમયે 'શ્રીઉષા' ને સ્વપ્ન આવ્યુ ને તે જાણે શ્રી પ્રદ્યુમ્નના પુત્ર અનિરૂધ્ધને વરી જાગ્રત થઇ ત્યારે મીંઢળ હાથે બાંધેલું, વિવાહના સર્વ સંસ્કારો ઉષાના શરીર ઉપર દેખાતા હતા, તે વાત તેની સખી 'રમા' ચિત્રલેખા ને કહીને પણ સ્વામિનું નામ ઠામ વિચારેલ હોવાથી, ચિત્રલેખાને કહી શકી નહીં. ત્યારે ચિત્રલેખાએ દાણવી વિદ્યાની પ્રભાવે પૃથ્વી ભરના રાજવી અને રાજકુમારો ઋષિઓ અને ઋષિપુત્રોના ચિત્રો દોરી ઓળખાણ માટે દેખાડ્યાં, તેમાંથી શ્રી ઉષાએ 'અનિરૂધ્ધ' ને ઓળખ્યાં. ત્યારે દાળવી વિદ્યાએ ચિત્રલેખા દ્વારકાથી અનિરૂધ્ધને રાત્રે પલંગ ઉપર નિદ્રામાં પલંગ સહિત સોણિતપુર લાવી, ઉષાને અર્પણ કર્યો, ને પોતે પણ વરી. બાણાસુર આ વાતને જાણી અનિરૂધ્ધ સાથે યુધ્ધે ચડયો, તેમાં શ્રીકૃષ્ણે બાણાસુરને માર્યો, ને રાજબાણાસુરના પ્રધાન, ને પિતરાઇ ભાઇ કુંભાંડને આપ્યું. ચિત્રલેખા (રમા) એજ કુંભાંડની પુત્રી હતી. બાણાસુર અપુત્ર મુઓ, ને કુંભાંડને પણ એ ચિત્રલેખા વિના કોઇ પુત્ર કે પુત્રી ન હોવાથી રાજ્ય 'શ્રી અનિરૂધ્ધ' ને જ મળ્યું. ને તે સોણિતપુરમાં જ રહ્યા, તે વંશ ત્યાં જ રહ્યો, તે કુળ 'કૃષ્ણકુળ' કહેવાયુ.

જયારે દ્વારકામાં યાદવાસ્થળી થઇ ત્યારે એ વંશ સોણિતપુર હોવાથી બચી ગયો. 'સોણિતપુર', 'કુશદ્વીપ' (હાલનું આફ્રિકા), શોણિતપુર, કુશદ્વીપના પશ્ચિમ ને ઉત્તર બાજુ દરિયા કિનારાના પ્રદેશની રાજધાનીનું શહેર. (હાલનું મિસર), શોણિત સમુદ્ર, (હાલનો રાતો સમુદ્ર).



હવે હરિવંશ મિસરની ભૂમિમાં રાજ્ય કરતું રહ્યું. એ જ વંશે ' શ્રી બુધ્ધિ ભગવાન' શોભી રહ્યાં. કાળાંતરે વંશની વૃધ્ધિ થતાં રાજ્યની સીમા સંકળાવવા લાગી. ત્યારે એ કૃષ્ણકુળમાંથી મુખ્ય પુરુષ 'કુશઇ' નામે મહાત્મા શાલ્મલદ્વીપમાં શંભલનગરે પધારી રાજ્ય સ્થાપ્યું. કૃષ્ણકુળ એ ભૂમિમાં પ્રખ્યાત મનાયો ને પૂજાયો. ઘણા વર્ષ રાજ્ય કર્યું. વંશ પણ વધ્યો, ભાષામાં ફેર પડવાથી કૃષ્ણકુળના અપભ્રંશે 'કૃષ્ણ' નો 'કુરેશ' બોલાયો. એટલે 'કુરેશ કુળ' બોલાયો, ને મનાયો.

કાળે કરી એ કુળમાં શ્યબા સાહેબ જન્મ્યા, તેઓ સાહેબને દશ પુત્ર થયા, જેથી તેમને દશાંશ નો અગત્યનો બન્યો. પિતાને સો પુત્ર હોય, પણ એકે અળખામણો ન હોય, હવે કીયો પુત્ર દશાંશમાં આપવો ? એ ચિંતા બાળ્યા કરતી, જેથી તેમણે પોતાના કુળના, ને એ પ્રદેશના મોતેબર પણ્ડિતોની એક સભા ભરીને, એ પ્રશ્નનો ગુચવાડો ઉકેલવા નક્કી કર્યું, સભા બોલાવી મજકુર પ્રશ્ન સભા સન્મુખ મુક્યો. સભાએ ઠરાવ્યું કે દશેના નામની પત્રિકા નાખો, જેનું નામ આવે તે, તે મકલેશ્વરને અર્પણ કરો.

પત્રિકાઓ નંખાઇ, તેમ. 'શ્રીવિષ્ણુ યક્ષ' નું નામ આવ્યું, દેશની ભાષા પ્રમાણે 'અબદુલ્લાહ સાહેબ' હતું. એ નામ આવવાથી માંહેમાંહે વાદ પડ્યો.

બે પક્ષ બંધાયા, એક પક્ષ પંડીતોનો, બીજો પક્ષ 'સ્યબા' સાહેબનો. પંડીત પક્ષે કહ્યું કે 'શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને દશાંશમાં ન અપાય, કેમ કે એમના પેટે એક પવિત્ર પુરૂષ અતિ નામાંકિત જગતારણ જન્મશે, જેમની નામના આખા જગતભરમાં વખણાશે, ને ઘણા કાળ સુધી અમર રહેશે, એવા જગતતારણને મકલેશ્વરનો સાધુ બનાવ્યો ન જાય 'એમને તો પરણાવવા જ જોઇએ'.

શ્રી સ્યબા સાહેબે કહ્યું, કે પત્રિકા જેના નામની આવી તે ખરી, હવે બીજો બાળક એમના બદલામાં ના આપું, જેના ભાગ્ય ! એ વાદનો પંડીતોએ વચલો માર્ગ કાઢ્યો, તે સર્વ સભને પણ અનુકુળ આવવાથી 'શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ' પરણવવાનાં ઠર્યાં, ને તેમના બદલે બસો ઉંટ મકલેશ્વરમાં અર્પણ કરવાનું ઠર્યું.

શ્રી વિષ્ણુ યક્ષ સાહેબને પરણાવ્યા. જેને પેટે કલિયુગના બ્રહ્માજી નબી મહંમદ સાહેબ થયા.

શ્રી સ્યબા સાહેબને બીજી પુત્ર 'પદ્મસેન' એટલે ત્યાંની ભાષા પ્રમાણે 'અબુ તાલિબ' સાહેબ હતા. તે સાહેબને ત્રણ પુત્ર હતા. તે મહિલા વિશ્વવિખ્યાત મહાપરાક્રમી શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનનો પૂર્ણરૂપ અવતાર 'શ્રી અલી નિષ્કંલકી નારાયણ' થયા.

શ્રી અલીના સગા ત્રણ ભાઇને તેવા જ ચોથા ભાઇ નબી મહંમદ સાહેબે શ્રી મુખે સગા ભાઇપણાનો બંધ પોતે નોંધાવ્યો છે, દરેક અવતારના પ્રથાનું કુલ ચાર જ ભાઇ હોય છે.

શ્રી સ્યબા સાહેબને ત્રીજા પુત્ર, 'શ્રી દેવેન્દ્ર' એટલે તે દેશની ભાષાનું કુળ 'અબુસામ' હતા. તેમને ચાર પુત્રો હતા, અસ્પૃત, ગજપત, નરપત, ને ભૂપત. પ્રથમ શ્રી નબી મહંમદ



સાહેબ પોતે 'એકેશ્વર' વાદનો ઉપદેશ કરતા, ત્યારે પોતાના જ સગા કાકાઓ, અબુસામ, અબુઝેહલાદિને ન ગમતો હોવાથી તેનો વિરોધ કરતા. શ્રી મહંમદ સાહેબ ઘણું ઘણું કરી આજીજીને શાન્તિએ સમજાવતા. વિનયે વિનોદે ઉપદેશતા, પણ એ કાકાઓએ ન માન્યું તે ન જ માન્યું. ઉલટા વિરોધ વધારી તેમનો નાશ કરવા પ્રેરાયેલા રહેતા. ફક્ત 'શ્રી અલી નિષ્કંલકી' ની મદદથી જ વિજયવંત રહેતા. તેમ 'શ્રી નબી સાહેબ'નું બળ દિન પર દીન અધિકા અધિક વધતું જ રહેતું, ને એ કાકાઓનું બળ દીન જાજરવત હલકું પડતું ચાલ્યું.

તેજ પ્રણાલિકાએ અસ્પતાદિ ચારે ભાઇઓને વિદેશગમન સુલ્લભ લાગવાથી હીજરત કરવા પ્રેરાયા. ચારે તરફ નજર કરી, પણ તેમને તે પશ્ચિમ દિશાના દેશો તરફ કોઇ નજર ન ખુંપવાથી પુર્વગામી થયાનો ઉકેલ આવ્યો. જેતી 'બાબલ બેડી' એટલે તે એક વહાણમાં સવાર થઇ એ અસ્પતા દી ચારે ભાઇ રવાના થયા. તેમની સાથે, એક મિત્ર બાણ કુરેશી પણ સાથે થયો, રસ્તામાં આવતાં એક તુંબડું મલ્યુ, તે લીધુ, તેમાં એક બાળક હતું, તે પણ સાથે લીધુ. એજ બાળકના વંશનાં 'તુંબેર ચારણો' હાલ કહેવાય છે. એ બેડી જંબુ દ્વીપના સૌરાષ્ટ્ર ભૂમિના વેરાવળ બંદરે નાગરીને ત્યાં એ પાંચે જીવ (છો) ઉતર્યા, ને પોતાના રક્ષણના સવાલને ચર્ચી, ભાલ મલતાં જુનાગઢના ભૂપે જયોતિષીયો બોલાવી રક્ષણનો પ્રકાર મેળવી કાર્ય આદર્યું. જયોતિષયોના કહેવા પ્રમાણે જુનાંગઢનો ડુંગર હાલ જે દાતારના ડુંગરને નામે પ્રખ્યાત છે. તેના ઉપર કોટ ઉપર હાલ જે ઝંડીયા કુવાના નામે બોલાય છે. તે ખોદાવવા માંડ્યો. કેમ કે અસ્પતના દિને વાંસે જે શત્રુ આવનાર આકાશ માર્ગે આવી, આ ઠેકાણે ઉતરે, તેવો જ પાતાળમાં પેશી જાય, ને તેને આ ખાડામાં પથ્થરે કરી પુરી દેવાય તે માટે ખાડો તૈયાર કરાવ્યો. ત્યાં સુધી ખોદાવ્યુ કે ખોદનારાઓને દિવસે દેખાય નહિ ત્યાં સુધી તેઓ એક બીજાને ભાળે નહિં. ખોદતાં કોદાળા એક બીજાને અથડાવા લાગ્યા.

એક બે માણસ જખ્મી થયા, ને એક બે માણસ મરણ શરણ થયા. એટલે ખોદાવવાનું બંધ કરાવી, તેની આજુબાજુ લશ્કર સંતાડી ગોઠવી દીધું.

જોષિયોના નિર્માણ કરેલા દિવસે જ 'શ્રી અલી' ઘોડેસ્વારીએ પધારી કુવામાં ઉતરી જ પડ્યા, તેવા જ કુવાની આજુબાજુ ગોઠવેલું લશ્કરે પથરા કુવામાં પુરવા માંડયા, જે પથ્થરો કુવામાં પડતા તે સ્વાર કે ઘોડાને ઇજા કર્યા વગર ઘોડાના પગ નીચે ગોઠવાઇ જતા. જેથી કુવો પુરાઇ જવા લાગ્યો, ને ઘોડાને સ્વાર ઉપર આવવા લાગ્યા. કુવાનો કેટલોક ભાગ પુરાયો હશે, ત્યારે પોતે ધારણ કરેલા તુંપજા બહાર ફેકવાની અગત્ય નજણાયાથી, પોતે એક તુંપજો કમરેથી અળગો કરી પોતે સ્વહસ્તે બહાર ફેંક્યો, તે તુંપજો વેરાવળ બંદરે જઇ દરિયામાં પડ્યો, તે તુંપજો જયારે એમાં પડવાનો દિવસ આવે છે, ત્યારે તે જ દિવસે દરિયાની બહાર સપાટી ઉપર તરી આવી સર્વને દર્શન દે છે, ને તેના પુજારીઓ, તેને સીંદુરાદીથી પૂજન કરે છે, કે પાછો પાણીમાં અલોપ થઇ જાય છે. બીજો તુંપજો પોતે બહાર ફેંક્યો, (નાખ્યો), તે જ કુવા કાંઠે પડ્યો છે, તેનો માપ લેવા ઘણા ઘણા કારીગરો મથી મુવા, પણ તેનો માપ ઠામ પડતો નથી. એક વાર માપ લીધા પછી ફરી માપ લો તો, ફરીએ ને એ માપ આવે નહિ, કદ વધે કે ઘટે, કદીએ જે પહેલાં માપ આવ્યો તે ફરી ના જ આવે.



'શ્રઈ અલી' એ કુવામાંથી બાહેર પધારી અસ્પતા દિ ચારે ભાઇઓને ઘેરી લઇ ઘણા સમજાવ્યા, પણ એક મોટા ભાઇએ શિખામણ માની, બીજા ભાઇઓ જુનાગઢ મુકી ઉત્તરગામી થઇ સિંધ પધારી ગયા. સિંધનાંજઇ સુમરા તરીકે સિંઘનું રાજ્ય કર્યું, ને સુમરાના નામે પ્રખ્યાતિને પામ્યા. એ વંશ ત્યાં પણ શ્રી હરિ પ્રતાપે વધ્યો. રાજાનો વંશ વધવાથી ભૂમિની સંકડામ પડેજ! જેથી સિંધમાંથી એક પરાક્રમી સુમરો 'જાડો' નામનો કચ્છમાં પધાર્યો. તેમનો જ વંશ આજ 'જાડેજા' ક્ષેત્રોના નામથી પ્રખ્યાત છે. તેમનો વંશ હાલ કચ્છ, કાઠીયાવાડ, ગુજરાતવાદીમાં પ્રસરેલ છે.

શ્રી નિષ્કલંકી 'શ્રી અલી' સાહેબ પછી, એ શ્રી હરિવંશ આગળ ચાલ્યો, તેમના શ્રી ઈલામ 'હુશ્યેન' 'શ્રી અલી' ના પુત્ર હતા. 'શ્રી અલી વિષ્ણુ' 'શ્રી નબી મહંમદ બ્રહ્મા' ને શ્રી નબી મહંમદની પુત્રી 'આદ્યશક્તિ માતા ફાત્મા' તેમનો હરિવંશ આગળ ચાલ્યો.

એ વંશમાં ઇમામ જાફરો સાદિક પછી 'પુલસ્ત્યે' મુનિની પેઠે વંશમાં ભેદ પડ્યો. શ્રી ઇમામ જાફરો સાદિક સાહેબને બે સ્ત્રીયો હતી, પ્રથમ પોતે હરિવંશ મહિલા ઇમામ હસનના કુળ માંહેલી દીકરીને પરણ્યાહતા. તેમના પેટેથી હઝરત ઇમામ ઇસ્માલ સાહેબ જન્મ્યા હતા.

ને બીજી સ્ત્રી બની અબ્બાસીના કુળની કન્યા પોતે વેચાણ લીધી હતી. તેના પેટેથી મુશીયેકાજમ નામના પુત્રાદિ થયા હતા, કાલે કરી.

શ્રી ઇમામ ઇસ્માલ પછી શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લાનો સમય પણ ઇમામ જાફરો સાદિક જેવો જ આવ્યો. એ સાહેબને પણ બે સ્ત્રી હતી. એક તો હરિવંશ મહિલા હતી. બીજા તુર્કાણી હતા. તુર્કાણીનો ભાઇશ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લા સાહેબના રાજ્યની સૈન્યનો સેનાઅધ્યક્ષ હતો.

શ્રી ઇમામ મુન્તેસર બિલ્લાહ, પંચરત્તે પામ્યા, પછી તેમના ત્રણ પુત્રો હતા, પ્રથમ માતા હરિવંશીના ઉદરેથી 'શ્રી ઇમામ શાહની ઝાર' હતા. બીજી માતાથી મુસ્તેઅલી આદિ હતા.

મામના બળે મુસ્તેઅલી રાજ્યાસને પધારી, વડીલભાઇને તેમના સ્ત્રી પુત્ર સાથે કેદખાનામાં પધરાવ્યા. ત્યાં કેદખાનામાં શ્રી ઇમામ શાહની ઝાર , પંચત્વનને પામી ગયા, પણ તેમના પુત્ર શ્રી ઇમામશાહ હાદિ છ વરસની આયુષ્યમાં મિસરની જેલની દિવાલો ચીરી ઇરાન પધારી ગયા! ને કોઇને ખબર સરખી ના પડી કે ક્યાંથી ગયા ? ને ક્યાં ગયા ?

મજકુર હરિવંશજ ચાલતો ચાલતો 'અલાઉદ્દીન મહમદ' સાહેબ સુધી ઇરાનની ભૂમિ અલમોત ગઢમાં રહ્યો. હવે એ વંશે જંબુદ્વીપની ભૂમિનું આમંત્રણ સ્વીકાર્યું.

શ્રી ઇમામ 'અલાઓદીન મહમદ' સાહેબે પીર સલાહોદીન (નુરસદગોર) સાહેબના પુત્ર શ્રી પીર શમ્મસ' સાહેબને બોલાવી ઇમામતની કળા તેમને અર્પણ કરી, પોતે યુધ્ધે હલાકુખાં સામે ચડ્યાં. શ્રી પીરસલાહોદીન. ને શ્રી ઇમામ અલાઓદીન મહંમદ બંને પીતરાઇ

કાકો ભત્રીજો થાય. અનાદિકાળના ધોરણે ઇમામ સદ્‌ગોર અસ્થાનકે હોય તે પ્રમાણે શ્રી ગોરને શ્રી નર એ બંને કળા શ્રી પીર શમ્સસાહેબમાં દીપતી રહી. ને પોતે જંબુદ્વીપે પંજાબ ભુમિએ પધાર્યા.

શ્રી પીર શમ્સને બે પુત્ર, શ્રી ઇમામ કાસમ શાહ, ને શ્રી પીર નસીરોદીન થયા, અહીં બન્ને કળા નોખી પડી.

તે બાર કરોડીનાં ભરણ સમે, શ્રી પીર સુંદરદીન સાથે પીર શ્રી કબીરદીનના હાથ ઉપર ઇમામ ઇસ્લામ શાહ સાહેબે કોલ કરેલો, કે આપણે બંને ભેળા થઇ અન્નતનો ભરણ કરીશું, તમારે ચિંતા કરવી નહિ. તે પ્રમાણે થયું.

શ્રી નર ઇસ્લામ શાહના પુત્ર નુરમહંમદશાહ બાવાએ શ્રી સદગોર પીર ઇમામશાહ બાવાને ઇરાન દેશે બોલાવી પોતાની ઇમામતની કળા તેમને સોંપી જે 'ગોર તે પ્રથમના હતા' ને પાછલીની 'નરની કલા મળી' એટલે ગોર ને નર બન્ને કળાના સ્વામી પોતે સદ્‌ગોર પીર ઇમામશાહ બાવા' થઇ જુનો કોલ પુરો કર્યો.

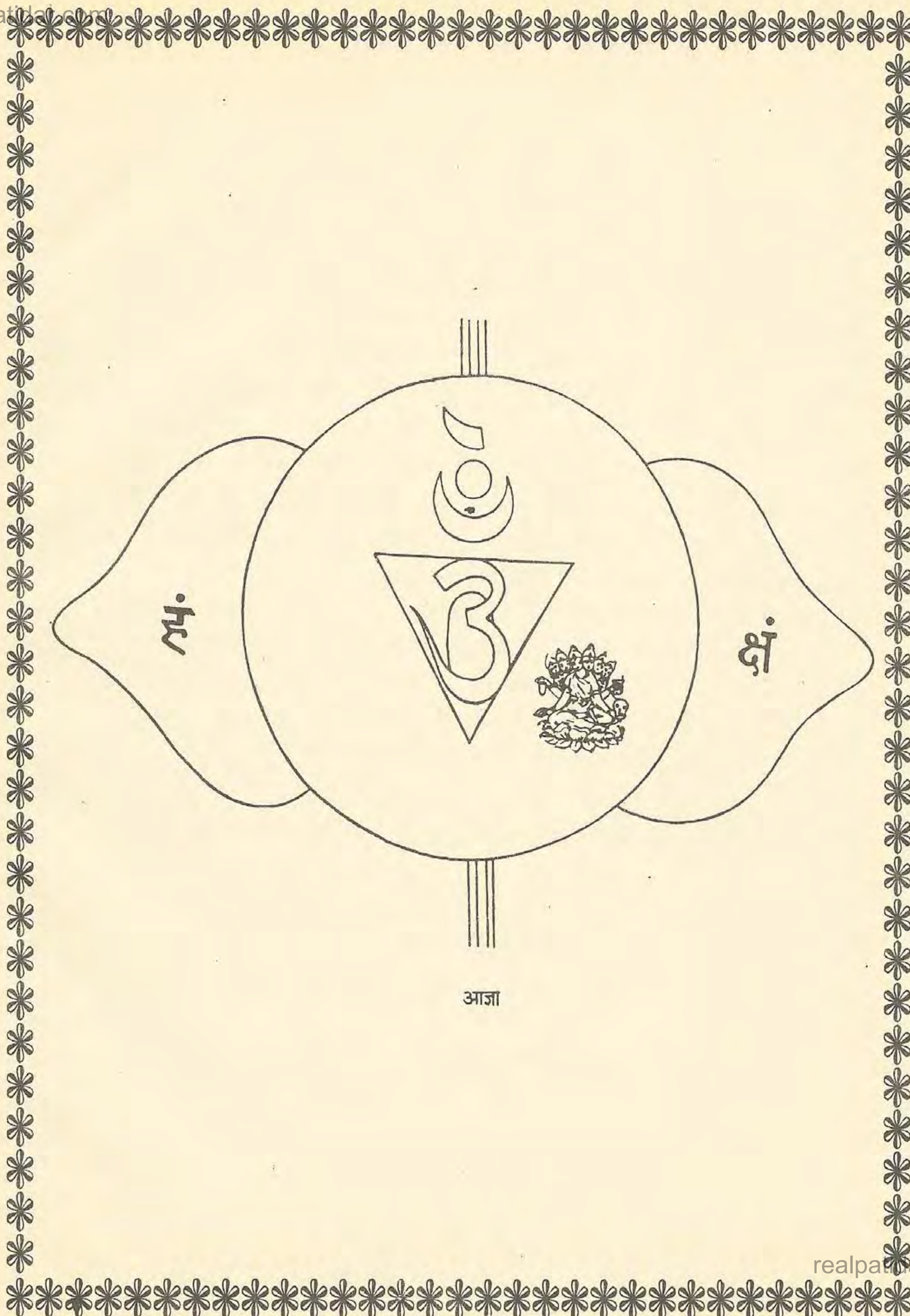
તેમના પુત્ર શ્રી વિષ્ણુ પૂર્ણ કળાએ શ્રી નરઅલી મહંમદશાહ થયા, પોતે શ્રી સદગોર ઇમામશાહ, શ્રી બ્રહ્મા શ્રી નરઅલી મહંમદશાહ, વિષ્ણુને આદ્યશક્તિ, 'શ્રી બુઝુરૂક બેગમ, એ હરિવંશનો ત્રીગુણી કળાનો સ્ટાફ અનાદિ કાળની પ્રથા અનુકુળ અહીં બંધાયો. એની કળા એજ જાણે. સાત્વિક આહારે એ ભેદ સુજે બીજાને રંજ માત્ર ન સમજાય, ને ન મનાય. બીજા સર્વ વિમાસ્યા કરે, તેનો વિરોધ કરતાં જંપે નહીં.

મજકુર હરિવંશે શ્રી સદ્‌ગોર બ્રહ્મા ઇંદ્ર ઇમામશાહ બ્રહ્મકળાએ ને એજ દેહીમાં શ્રી વિષ્ણુની કળા પણ એજ દેહીમાં, એટલે બન્ને કળાધારી, શ્રી હરિઇમામદીન -શ્રી ઇમામશાહ બાવા થયા. તેમના દીકરારૂપે શ્રી હરિવિષ્ણુ. આદ્યનિરંજન નરઅલી મહંમદશાહ બાવા સોળ કળા સહિત જન્મ્યા. છઠ્ઠીના દિવસે જ સોળ કળા સહિત પંજો લઇ સત્યવર્ણી ભાખી તેમના પુત્ર શ્રી હરિવંશે શાહોજી સહાબોદીન બાવા, તેના પુત્ર શ્રી હરિવંશે શ્રી શાહોજી જલાલોદીન બાવા, તેમના પુત્ર શ્રી શાહોજી મુર્તુજાશાહ બાવા તેમના પુત્ર શ્રી શાહોજી અશરફશાહ બાવા દિલ્લી ઔરંગઝેબ બાદશાહના સમે પધારી 'અમર દીવો' ૪૫ વીઘા જમીનનો ફર્માન આદિ બાદશાહી લેખો લાવનાર, એ શ્રીનો રોજો ધોળકામાં છે. આ પછી અત્રેથી હરિવંશ વીરમી કળા રહિત રહે છે.

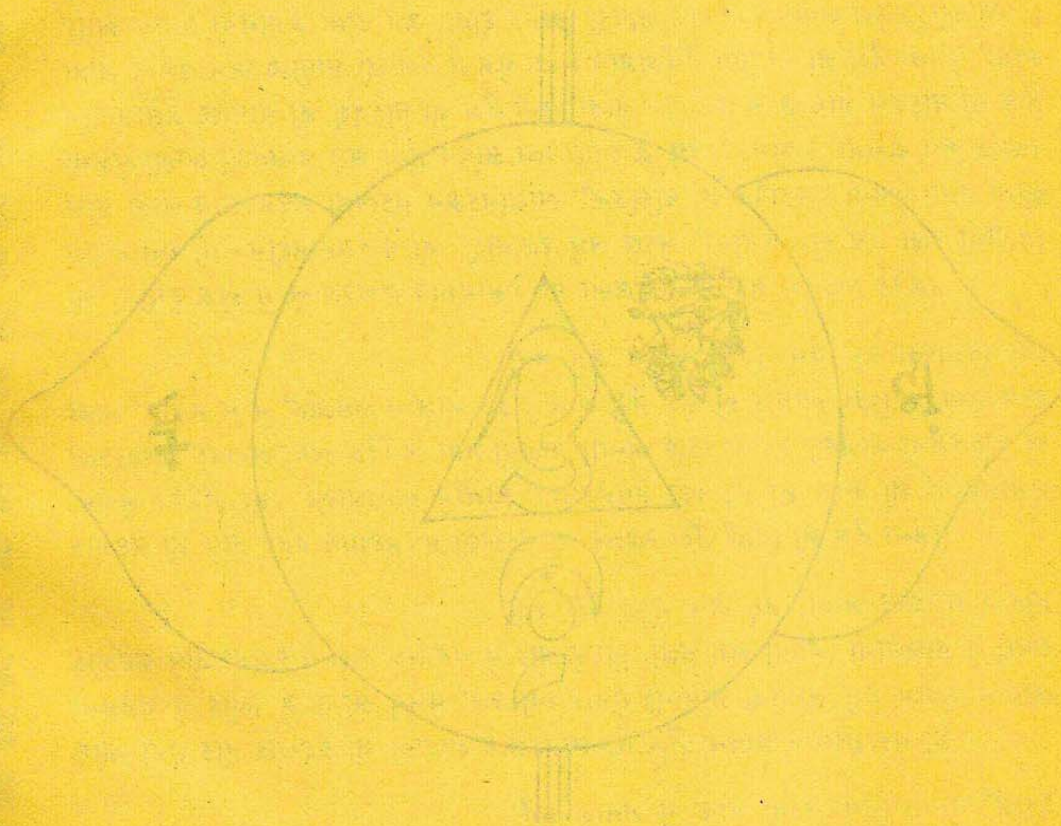
45 vigha Land

બારમી સદીના કોલના કારણે શ્રી ગોર ને શ્રી નર હાલ અલોપ, એટલે ગુપ્ત, કલા રહિત છે. જેથી જગતને અણઉકેલ ગુચવણ માદક આહારે થઇ છે. જ્ઞાને ખોળવાનું છે. સાત્વિક આહારીજ જ્ઞાનના ભેદ પામી, શ્રીજીને ઓળખી આનંદ કરશે બોલો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણકી જય જય જય, સત્ય મેવ જયતે.

નિષ્કલંકી નારાયણની ભાળ કાંનજી રતના. પેજ નં. ૧૬ થી ૩૩



आज्ञा



ચન્દ્રબિન્દુ - ચાંદ - સિતારા

ઓમ સરળ યોગિશિક્ષા !

અથ મંગવા ચરણ

ઓમ પૂર્ણમદ : પૂર્ણમિદં પૂર્ણાત પૂર્ણમુદચ્યે !

પૂર્ણસ્ય પૂર્ણમાદાય પૂર્ણમેવાવશિષ્યતે !!

"ઈન્દ્રિય સમૂહના સર્વ અવિષયીભૂત સૂક્ષ્મ પદાર્થ અને ઈન્દ્રિયને વિષયીભૂત એવા સર્વ પદાર્થ, એ સર્વ બ્રહ્મદ્વારા પરિવ્યાપ્ત છે અને નિખિલ જગત, પરિપૂર્ણ એવા બ્રહ્મદ્વારા પ્રકાશિત થઈ રહ્યું છે. પૂર્ણ-સ્વભાવ બ્રહ્મની પૂર્ણતા દ્વારા આ જ્યારે તે નાસ્તિત્વ, આસ્તિતત્વના સમન્વયાત્મક એક અંશમાં સૃષ્ટિ, સ્થિતિ અને બીજા એક અંશમાં પ્રલયાત્મક અખંડ હરિહર-મૂર્તિનું દિવ્ય દ્રષ્ટિ દ્વારા દર્શન કરી શકે ત્યારે એ વિષય સંબંધી શ્રીમદ ભગવદ ગીતામાં સંકેત કર્યો છે કે :

"વિષ્ટભ્યાહમિદં કૃતસ્નમેકાંશને સ્થિતો જગત !!"

જેઓ શ્રી ભગવાનનાં આદિ રૂપ-અસલ રૂપ અથવા સ્વરૂપનો નિર્ણય કરવા ઉત્સુક હોય અર્થાત કાલી, કૃષ્ણ, શિવ, શક્તિદેવી વગેરે રૂપ પ્રત્યે શ્રદ્ધાવાન અથવા સંતુષ્ટ નથી તેમને માટે ઉપર લખેલું રૂપ એ જ શ્રી ભગવાનનું રૂપ છે એમ સમજવું. એ શાસ્ત્ર અથાવ યુક્તિથી વિરૂદ્ધ નથી. વિશેષતઃ એ સિદ્ધાંત સાધકોના સાધનથી પ્રાપ્ત થયેલા જ્ઞાનને અનુકૂળ જ છે. પરંતુ જે મનુષ્યો ચર્મચક્ષુ અથવા દિવ્યચક્ષુ, એ બંનેમાંનાં કોઈપણ ચક્ષુથી સંતુષ્ટ થવાનો પ્રયત્ન નહિ કરતાં માત્ર વાતોથી જ તેના સ્વરૂપનો નિર્ણય કરવાનો યત્ન કરશે તેને માટે તો એક મહાજ્ઞાની મહાત્માએ લખેલું સંજ્ઞા સૂત્ર વાસ્તવિક પ્રમાણ સિદ્ધ થઈ પડશે. તેમણે લખ્યું છે કે : "ઈશ્વર નિરાકાર ચૈતન્ય સ્વરૂપ છે." બસ,એટલું જ માની લેવા સિવાય અન્ય ઉપાય નથી.

"માકૃણ્ડેય ચણ્ડી"માં અમે એ રૂપનું વિસ્તૃત વર્ણન જોઈ શકીએ છીએ. તેમાં લખ્યું છે કે :-

"યૈ દેવી સર્વ ભૂતેષું વિષ્ણુમાયેતિ શબ્દિતા !" આ શ્રલોકથી શરૂ કરી "ચિતિરુપેણ યા કૃતસ્નમેતદ વ્યાપ્ય સ્થિતા જગત !" આ શ્રલોક પર્યંત સમસ્તે ઉક્ત રૂપનું જ વર્ણન છે.

ઉપરોક્ત સર્વ શ્રલોકોદ્વારા દેવતાદેવીઓએ દેવનું સ્તુતિ ગાન કર્યું હતું. પરંતુ એ દેવી કોણ ?

ચંડીપાઠમાં જ લખ્યું છે કે : "એ દેવી તે જે વિષ્ણુ માયા." એ માટે લખ્યું છે કે :

"ઈતિ કૃત્વા મતિં દેવી હિમવન્તં નગેશ્વરમ ! જગ્મૃસ્તત્ર તતો દેવીં વિષ્ણુમાયાં પ્રતુષ્ટુવું : !!

એ માયાનું સ્થાન બ્રહ્મબિન્દુની નીચે (ઁ) અર્ધી. ચન્દ્રમાં છે. માશિક વ્યાપારની આદિ અને ઉર્ધ્વ સીમા ત્યાં સુધી જ છે. તેની નીચે સૃષ્ટિ પ્રકરણ છે. "ઓમ" આ પ્રણવ

મૂર્તિ ઉપર જે બિન્દુ છે તેની નીચે અર્ધ ચન્દ્ર રેખાને અમે માયાની હદ સ્વરૂપ સમજીએ છીએ. ઉપરોક્ત ચંડીપાઠમાં શ્રૂલોકોમાં એ સ્થાનથી જ આરંભ કરીને જે શક્તિ ભૂતમાત્રમાં નાના રૂપે વિહાર કરે છે તે જ માયા શક્તિનું દેવાતાઓ સ્તવન સ્તુતિ કરે છે. વિશ્વ-વ્યાપારનુ મૂળ એ સ્થાનમાં જ દર્શાવ્યું છે. સમસ્ત વર્ણનને અન્તે એ ચિતિ-સ્વરૂપનું જ વર્ણન છે. દેવતાઓદ્વારા એ ચંડીસ્તવનમાં એના વિશેષ રૂપનું વર્ણન નથી. દેવાતઓના વર્ણનમાં ચતન્ય રૂપ એ જ તેનું આદિ રૂપ અથવા સ્વરૂપ કહેવામાં આવ્યું છે. એ માટે જે ઉપરોક્ત મહાપુરુષના લેખ સંબંધી અમે જે કાંઈ ઉલ્લેખ કર્યો છે તે કાંઈ અમે મશ્કરી રૂપમાં કહ્યું નથી. અર્થાત : ઈશ્વર નિરાકાર ચૈતન્ય સ્વરૂપ છે. અને ઈશ્વર સાકાર ચૈતન્ય સ્વરૂપ પણ છે.

બ્રહ્મ

યોગાભ્યાસ કરનાર સાધકોએ બ્રહ્મ, ઈશ્વર, આત્મા અને પરમાત્મા સંબંધી જ્ઞાન મેળવવું આવશ્યક છે. તે જાણવાથી યોગાભ્યાસ શા માટે કરવો તેનું જ્ઞાન થાય છે માટે જ અમે આ સ્થળે બ્રહ્મ સંબંધી યથામતિ વિવેચન કર્યું છે. વાંચક બંધુ તે લક્ષમાં લેશે એવી આશા છે.

શ્રીમદ ભગવદગીતાના અષ્ટમ અધ્યાયમાં પ્રથમ જ અર્જુને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને પ્રશ્ન કર્યો છે કે :

કિં તદ બ્રહ્મ ?'' ''બ્રહ્મ એ શું છે ?''

શ્રી ભગવાને ઉત્તર દીધો છે કે : ''અક્ષરં પરમં બ્રહ્મઃ'' અક્ષર એ જ પરમ બ્રહ્મ છે.''

પ્રશ્ન થાય છે કે : અક્ષર એટલે શું ? ઉત્તર એ છે કે : જેનું અથવા જેમાંથી રક્ષણ થતું નથી અર્થાત જે ક્ષરણ-શૂન્ય છે તે ક્ષરણ એ શબ્દનો સાધારણ અર્થ ખરી પડવું- જેમાંથી કંઈક ખરી (નિકળી) પડે તેને ક્ષરણ કહે છે. એ ઉપરથી સૃષ્ટિ અથવા સર્ગ (સૃજ ક્તિ - સૃષ્ટિ, સૃજ - ધગ - સર્ગ) વિસર્ગ વિશિષ્ટ રૂપ સર્ગ, અર્થાત ત્યાગ, પરિહાર.

''બ્રહ્માવવાધકો બિન્દુઃ!''

એક સ્થળે અમે બિંદુ સંબંધી વિવેચન કર્યું છે. તેને માટે ઉપનિષતમાં કહ્યું છે કે : તે બિંદુ એ જ બ્રહ્મનો અવબોધક છે. એ જ બિંદુદ્વારા બ્રહ્મનું જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે અર્થાત આભાસ મળી આવે છે. એ આભાસ ''નાદ'' અર્થાત પ્રથમ વર્ણવેલી ચંદ્રરેખા અથવા માયાના નિચલા સ્તરમાં ઉતરવાથી બિંદુમાંથી તેનો સંપૂર્ણ ત્યાગ, પરિહાર અથાવ વિસર્ગ થયો છે. એ વિસર્ગ અ જ પ્રથમ કહેલો ત્રિસર્ગ પ્રકાશ છે. પરિહારથી જ સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ થઈ છે એ પણ પૂર્વે કહેવામાં આવ્યું છે. બિન્દુ અને વિસર્ગ અ જ મૂળ રહસ્ય છે.

બિંદુમાં જે પરબ્રહ્નો નિવાસ છે તેનું ક્ષરણ થતું નથી. તે જ અક્ષર છે. ત્યાં સુધી જ તે ''પરમં બ્રહ્મ, નપુંસકલિંગ અર્થાત તે જનન આદિ ક્રીયાથી હીન છે, તેથી તે વૈષ્ણવોનું ''અદ્વય જ્ઞાન'' એ જ કૃષ્ણનું સ્વરૂપ અને એ જ તત્ત્વ વસ્તુ છે.''



બિંદુના બહારના વિભાગમાં જે જ્યોતિ જોવામાં આવે છે તે જ શ્રી કૃષ્ણના શરીરનું શુદ્ધ કિરણમંડલ છે. ઉપનિષત કહે છે કે : તેમાં જ સુનિર્મળ બ્રહ્મ છે."

મિલડન કહે છે કે : "spring Heaven first" "એ જ પરાત્પર પ્રથમ સંતાન છે.' અને એજ "Bright effluence of Bright Essence in creat." "સમાન ઉજ્જવલ શુદ્ધ સત્તાવનું સમાન ઉજ્જવલ જ્યોતિ ઝરણ છે. "

સત્વર સમજી શકાય છે કે : મિલટને એને જ અક્ષરનું પ્રથમ ક્ષરણ (ઝરણ) દર્શાવ્યું છે. પરંતુ તેમ નથી. ભાષા અને ભાવમાં સમાનપણું હોવાથી દોષ થતો સમજી આ શંકાને લીધે તેણે ત્યાર પછી કહ્યું છે કે : "ઓર, ઓફ ધી ઈન્ટરનલ કો-ઈન્ટરનલ બીસ, મે આઈ એક્સપ્રેસ ધી અનબ્લેમ ?" - " તને નિત્ય સત્યમાં સમાન રહેનાર નિત્ય જ્યોતિ : કહેવાથી પણ કાંઈ દોષ થશે ?"

અદ્વય રૂપ "પરમં બ્રહ્મ" અને જ્યોતિ સ્વરૂપ એ બન્ને નપુંસકલિંગ છે. એ બન્ને સમાન રહેનાર અને નિત્ય વસ્તુ છે.

સિદ્ધન્દ્રો મનુયઃ સર્વ્વે સર્વ્વરૂપં વદન્તિ યમ! યમનિર્વ્વચનીયંચ યોગીન્દ્રઃ શંકરો વદેત !!
સ્વયં ધાતા ચ પ્રવદેત કારણાંનાચ કારણમ ! શેષો વદેદનન્વતં યં નવધારુપમીશ્વરમ !!

અર્થાત : "યોગી જનો" સનાતન -જ્યોતિ : રૂપ કહે છે, ભક્તજનો જ્યોતિની મધ્યમાં "નિત્ય રૂપ" કહે છે, વેદમાં "સત્ય સ્વરૂપ" કહે છે, જ્ઞાની જનો "નિત્ય-આદ્ય" કહે છે, દેવતાઓ "સ્વેચ્છામય પ્રભુ", શ્રેષ્ઠ સિદ્ધ પુરુષો અને મુનિજનો "સર્વરૂપ," શ્રેષ્ઠ યોગી મહાત્મા શંકારચાર્યજી "અનિવૃચનીય રૂપ," વિધાતા, સર્વ કારણોનું કારણ અને વાસુકિ "અન્નત રૂપ" કહે છે."

"જ્યોતિના મધ્યમાં નિત્યરૂપ" અને "જ્યોતિઃ રૂપ", એમ વૈવર્ત-પૂરાણમાં કહેલું છે, એ બન્ને રૂપને અમારું પૂર્વે લખેલું શ્રી ભગવાનનું જ સ્વરૂપ અને તે બ્રહ્મરૂપ છે. સાધના પ્રકરણમાં પણ એ પ્રકારે જ અનુભવ ઉત્પન્ન થાય છે. શાસ્ત્ર અને સાધન, એ બન્ને એક જ વસ્તુના દર્શક છે. શાસ્ત્રના જ્ઞાન વગર, સાધનના વિષયમાં આપણને કવચિત કવચિત જેમ અવિશ્વાસ ઉતપન્ન થાય છે. તેમ સાધનના જ્ઞાન વગર પણ તે જ પ્રમાણે કવચિદ કવચિદ શાસ્ત્ર પ્રત્યે અવિશ્વાસ ઉત્પન્ન થાય છે. યોગ્ય રીતે જોતાં શાસ્ત્ર અને સાધન એ બન્ને સત્ય છે.

તાત્પર્યમાં આપણે જાણવું જોઈએ કે : માયા અથવા નાદના ઉર્ધ્વ વિભાગમાં રહેલા સત અર્થાત જ્યોતિ સ્વરૂપ બ્રહ્મથી નીચેની ભૂમિકા ઉપર અસત અથવા જે કાંઈ માયિક સૃષ્ટિ છે તે સર્વ બ્રહ્મ જ છે. સર્વથી ઉચ્ચ ભૂમિકા ઉપર અક્ષર અર્થાત પરબ્રહ્મ છે, તેમાં સત, અસત, અસ્તિ, નાસ્ત, જગદાકાર અને શૂન્યાકાર એ સર્વ, બીજના ગર્ભમાં જેમ વૃક્ષ હોય છે તે પ્રમાણે તે બ્રહ્મમાં જ સર્વ સમાયેલું છે. તે બ્રહ્મ ક્ષર સ્થિતિમાં આવે છે. અર્થાત માયાની નીચી ભૂમિકામાં આવી સૃષ્ટિ પ્રકટ કરે છે ત્યારે તે અન્વય અથવા ક્રમવિકાસ (એનાલીસીસ ઓર ઈવોલ્યુશન) થયો હોય છે, પ્રલય ક્રમે (બાય વે ઓફ સીન્થેસીસ) પુન : સર્વે



જ્યોર્તિમય બ્રહ્મરૂપ થઈ જાય છે. એ જ્યોતિનું મૂળ (ફાઉટેન) તે જ બિંદુના મધ્યમાં રહેલા અક્ષર પરબ્રહ્મ અથવા શ્રી ભગવાન છે.

ઉપર જે જ્યોર્તિમય બ્રહ્મ સંબંધી લખવામાં આવ્યું છે તે જ જ્યોતિબ્રહ્મનો અનુભવ થોડો પ્રયત્ન કરતાં જ સાધકને પ્રાપ્ત થાય છે. સાધન કરનાર આગ્રહી સાધકો માટે કાંઈ પણ અસાધ્ય નથી. જે જે મરાત્માઓએ બ્રહ્મનો-જ્યોતિનો-સાક્ષાત્કાર કર્યો છે તેમણે થોડો પ્રયત્ન તો કર્યો જ છે. પ્રયત્ન વગર મહેનત-કષ્ટ કર્યો વગર કોઈ વસ્તુની પ્રાપ્તિ થતી નથી, માટે જ અમે સજ્જન સાધક બંધુઓને પ્રાર્થના કરી છીએ કે : જેને અખંડ અનંત સુખની ઈચ્છા હયો તેમણે કેટલેક અંશે યોગાભ્યાસદ્વારા સાધના કરવી આવશ્યક છે. ભગવદ પ્રાપ્તિનું સુખ અનંત છે. સંસારના વિષય-ભોગરૂપ માયા જાળનું સુખ એ તો ક્ષણિક છે, માટે જ અખંડ સુખની તીવ્ર ઈચ્છાવાળા સાધક બંધુએ તો આ ક્ષણથી જ તે અનંત કાલના સુખના ભોક્તા થવા કટિબદ્ધ થવું ઉચિત છે. એ સુખની તુલના રાજસુખથી થઈ શકે એમ નથી. એ સુખનું મૂલ્ય બહુ મૂલ્યવાન કૌસ્તુભરત્નમણિ સાથે થઈ શકે એમ નથી. ચોર્યાસી લક્ષના ફેરામાં અટવાઈ અંતે તો તે જ સુખ પ્રાપ્ત કરવાની ઈચ્છા થશે, ત્યારે સાધક બંધુ ! શા માટે ઘાંચીના બળદની પેઠે ચોર્યાશી લક્ષના ફેરામાં અટવાવું પસંદ કરે છે ? અત્યારથી જ તે બધાં કષ્ટમાંથી મુક્તિ મેળવી સત્વર ભગવદર્શનને માર્ગે વળી જાઓ ! તમારું કલ્યાણ થશે. તમારું કલ્યાણ થશે. તમારું કલ્યાણ થશે.

ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નાદના ઉર્ધ્વ વિભાગમાં અને બિંદુના બહારના વિભાગમાં એ જ જ્યોતિર્મય બ્રહ્મી સ્ફુર્તિ છે. એ સંબંધી અમે અનેક વખત કહ્યું છે. સાધન પરિપૂર્ણ થતાં જ એ જ્યોતિબ્રહ્મ અથવા બ્રહ્મ જ્યોતિની અંદર બિંદુના મધ્યમાં રહેલા (પૂર્વે કહેલા) અસ્તિ-નાસ્તિ-સત-અસત-સગુણ-નિર્ગુણ, એ ઉભય ભાવ સહિત અખંડ એક અતવા એકની અંદર ઉભય, અર્થાત દ્વયાદ્વયની સંમિલન મૂર્તિ (વાસ્તવિક જોતાં મૂર્તિ નથી) પરબ્રહ્મનો અનુભવ થાય છે. ત્યાર પછી ગુરુની કૃપાથી એ જ અમૂર્ત્ય મૂર્તિ શ્રી ભગવાન ઘનાકાર ધારણ કરી કાલી, કૃષ્ણ, રામ, શંકર ઈત્યાદિ પ્રકારે, ભક્તની ઈચ્છા પ્રમાણે કોઈ પણ ઘનમૂર્તિ (શરીર) ધારણ કરી દર્શન આપે છે.

પ્રેમી સાધક ! સૌભાગ્ય બળ વડે-પૂર્વના કે આ જન્મનાં સત્કૃત્ય બળ વડે-કવચિત કવચિત ઉપરોક્ત બ્રહ્મ રૂપ અથવા જ્યોતિઃ સર્વત્ર જોઈ શકે છે. અવશ્ય કહેવું પડે છે : એવું સૌભાગ્ય, આ સંસારમાં બહુ જ દુર્લભ્ય છે પરંતુ યત્ન કરનારા માટે કંઈ પણ અસાધ્ય નથી. યત્ન કરવાતી રત્ન અવશ્ય મળે છે. અનુભવ કરી જુઓ.

શ્રી ચૈતન્ય મહાપ્રભુએ એ જ જ્યોતિદર્શન સંબંધી શ્રી દામ-સ્વરૂપ શ્રીમદ અભિરામ સ્વામીએ કહ્યું હતું કે : ''હું જે દિશામાં નેમ ફેરવું છું તે દિશામાં તપાવેલા સુવર્ણ જેવું જ્યોતિ રૂપ જોઈ શકું છું.''

મુસલમાનોના ઈતિહાસમાં ''બશર હાફી'' નામક એક મહાન ભક્તનું વર્ણન પ્રકટ થયું છે. તેમાં લખ્યું છે કે : તે ભક્ત રસ્તામાં ચાલતી વખતે પૃથ્વી ઉપર દ્રષ્ટિપાત કરતો હતો તે ક્ષણે તેને બ્રહ્મજ્યોતિના દર્શન થતાં હતાં. તે કારણને લીધે જ ભક્ત ચુડામણિ

''બશેરે!! જીવન પર્યંત પગે પાદુકા (જોડા) પહેરવાનું ત્યાગ કર્યું હતું. તેથી જ લોકો તેમને ''હાફી'' અર્થાત પાદુકા-વિહીન ''બશરે'' કહેતા હતા. ભક્તોને આ પ્રમાણે અણુંઅણુંમાં બ્રહ્મજ્યોતિનાં દર્શન થાય છે.

સાધન અને સિદ્ધિ પ્રાપ્તિ એ સર્વ ભગવત-કૃપા વડે બની શકે છે. અનેક વર્ષ પર્યંત સાધન કરવા છતાં પણ જે ઈશ્વરનો સાક્ષાત્કાર થઈ શકતો નથી તે ભગવત-કૃપાથી કવચિત-કવચિત સૌભાગ્યવાત-પુણ્યવાન-ભક્તને માત્ર અલ્પ સાધન કરવાથી અથવા પૂર્વજન્મના સાધનાના બળ વડે આ જન્મમાં વિના સાધનથી એકાએક સર્વ પ્રકારે ઈશ્વર-દર્શન થઈ શકે છે.

સાધન અને સિદ્ધિ પ્રાપ્તિ એ સર્વ ભગવત્-કૃપા વડે બની શકે છે. અનેક વર્ષ પર્યંત સાધન કરવા છતાં પણ જે ઈશ્વરનો સાક્ષાત્કાર થઈ શકતો નથી તે ભગવત્-કૃપા કવચિત-ક્વચિત સૌભાગ્યવાત-પૂણ્યવાન-ભક્તને માત્ર અલ્પ સાધન કરવાથી અથવા પૂર્વજન્મના સાધનાનાબળ વડે આ જન્મમાં વિના સાધનથી એકાએક સર્વ પ્રકારે ઈશ્વર-દર્શન થઈ શકે છે.

ખ્રિસ્તીઓના ઈતિહાસમાં એક મહાપુરૂષની કથા જોવામાં આવે છે. તે મહાપુરૂષ રાત્રિના બે પ્રહર પછી બાઈબલ ગ્રંથ. ઉપર એકાએક પૂર્ણ ચંદ્રાકૃતિ જ્યોતિઃ અને તેના મધ્યમાં ક્રોસથી વિંધાયેલા ઈસુ ખ્રિસ્તની મૂર્તિ જોઈ શક્યા હતા. મુસા વગેરે સાધુ ભક્તો પર્વત અને વૃક્ષ લતાઓમાં એ જ બ્રહ્મ જ્યોતિનાં દર્શન કરી શક્યા હતા. આ પ્રમાણે બીજા અનેક ભક્તોને બ્રહ્મ-જ્યોતિનાં દર્શન થયાં છે. એનાં ઘણાં દૃષ્ટાંત મળી શકે એમ છે. શ્રી ગૌરાંગ મહાપ્રભુના એક ભક્તે કહ્યું છે કે : ''ગૌર રૂપનું વર્ણન થઈ શકે એમ નથી. તેમના શરીરની લાવણ્યમય જ્યોતિથી આખું જગત પ્રકાશિત થઈ રહ્યું છે.!''

શક્તિદેવીના ઉપાસક (બંગીય) ભક્ત સ્વર્ગીય મહાત્મા કમલાકાન્તે તેમની ઉપાસક શ્યામા મતાની રૂપ જ્યોતિના વર્ણનમાં કહ્યું છે કે : ''માતાજીનું શ્યામ શરીર કેવું ઉજ્જવળ જણાય છે ? તે નિર્મળ ચંદ્ર છે કે સૂર્ય ? તેની તુલના સૃષ્ટિમાં કોની સાથે કરૂં ? દેવી ભક્ત રામપ્રસાદે પણ કહ્યું છે કે :

''માતાજીના રૂપસાગરમાં કેટલાઓ સૂર્ય-ચંદ્ર તારલા જણાય છે.''

સર્વ શાસ્ત્રમાં અને સર્વ ભક્તોને મુખેથી એ જ્યોતિની વિલક્ષણ વ્યાખ્યા સાંભળવામાં આવે છે. વેદાન્ત દર્શન શાસ્ત્રમાં ''જ્યોતિશ્ચરણાભિધાનાત'' ''જ્યોતિર્દશનાત'' વગેરે સૂત્ર લખાયાં છે. એ સર્વ સૂત્રમાં લખેલા જ્યોતિ શબ્દથી એ જ બ્રહ્મ જ્યોતિ અને જ્યોતિબ્રહ્મ જ જણાવવામાં આવ્યો છે.

એક એ જ અચિન્ત્ય ચિદ્ ધન વસ્તુ (બ્રહ્મ) ઉપાસકનો નિરાકાર જ્યોતિર્મય બ્રહ્મ, વૈષ્ણવોનો કૃષ્ણ, શક્તિ ઉપાસકોની શક્તિ અને શૈવ ઉપાસકોનો શિવ વગેરે નામથી જણાવવામાં આવ્યો છે. પૂર્વે કહેવામાં આવેલું બિન્દુ એ જ ચિદ્ઘન મૂર્તિનું સ્થાન છે. જો કઈ કહે કે : જેને આપણે બિંદુમાંથી પ્રકટેલી જ્યોતિ અથવા બ્રહ્મ કહીએ છીએ તે જ જ્યોતિ



ક્રમશઃ ઘન-આકાર ધારણ કરીનેબ્રહ્મ ઉપાસકોનો ઘન જ્યોતિ સ્વરૂપ નિરાકાર બ્રહ્મ, દેવી ઉપાસકોની શક્તિ (દેવી), વૈષ્ણવોનો કૃષ્ણ વગેરે પ્રકારે રૂપ ધારણ કરે છે અને સમ્ભવિત છે. શક્ય છે એમાં શંશય લાવવાનું કાંઈ પણ કારણ નથી.

બિંદુમાં નિવાસ કરી રહેલી સગુણ-નિર્ગુણાત્મક જે અખંડ મૂર્તિ છે તે તેના સગુણ-સાકારમાંથી પલટાઈને ક્રમે ક્રમે નિગુણાંશદ્રવારા જ બૌદ્ધ લોકોનું નિર્વાણ થાય છે. જે સાધક જે ભાવનાથી તેવી ભાવના (ઉપાસના) કરે તે સર્વમાં નિષ્કૃષ્ટ-ઉત્કૃષ્ટનો વિચાર-વિર્તક કરવો એ ભ્રમમૂલક છે. - ભ્રમણા છે. ભૂલછે. જે ભક્ત-સાધકની ભાવના અને પ્રેમ જે પ્રકારનો હશે તેની સાધનાનાં સર્વથી ઉચ્ચ સ્થાનમાં તે જ ભાવનાનો (તેજ દેવી-દેવ કે જ્યોતિનો) પ્રત્યક્ષ અનુભવ અને ખાત્રી થશે.

ઉપરોક્ત સર્વ વિષય માત્ર લખવા કે સમજાવવા બેસીએ તો તેનો અન્ત આવે એમ નથી. પ્રત્યેક લખાણ કે કથનમાં સંશય અને તર્ક-વિતર્ક ઉપસ્થિત થઈ શકે એમ છે. અને એવા તર્ક-વિર્તકનો નિર્ણય કરવામાં વિઘ્ન ઉપસ્થિત થયા વિના સન્માર્ગ મળવો અસમ્ભવિત છે, માટે શંશય અને તર્ક-વિતર્કનો ત્યાગ કરી આપણા મહાત્મા પુરૂષો જે માર્ગે ગયા છે શાસ્રોએ જે કાંઈ કહ્યું છે તેના ઉપર અટલ, અચલ શ્રદ્ધા રાખી ભગવત પ્રાપ્તિને માર્ગે ગમન કરવાં એજ આપણે માટે શ્રેયસ્કર છે.

ઈશ્વરના તત્ત્વજ્ઞાન માટે જેને યથાર્થ પિપાસા છે તેમણે શાસ્ત્રકથન અને સાધકના ઉપદેશ સંબંધી બરાબર વિચાર કરી પોતાની જાતે અનુભવ કરવા માટે પ્રયાસ કરવો જોઈએ. આહાર પાન વગેરે પદાર્થોનાં મુખેથી નામ લેવાથી જેમ જીભની તૃપ્તિ થતી નથી અથવા પેટ ભરાતું નથી તેમ સેંકડો શાસ્રો વ્યાખ્યા વાંચવાથી કે શ્રવણ કરવાથી સત્યજ્ઞાન થતું નથી. ભગવાન શ્રી રામકૃષ્ટ પરમહંસદેવ કહેતા હતા કે : ''પંચાગમાં વીસ ટકા વર્ષાદ લખેલો હોય છે પરંતુ પંચાંગ નિચોવવાથી એક બિંદુ જળ પડતું નથી.'' તે પ્રમાણે શાસ્ર કે વિદ્વાનોના માત્ર કથનથી બ્રહ્મ કે તેની જ્યોતિના દર્શન થતાં નથી. તેનો અનુભવ કરવા માટેતો સાધકે શ્રોતાએ જીજ્ઞાસુએ ભક્તે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

કેવળ-કથાઓ-વ્યાખ્યાનો-દ્વારા સમજાવવા જતાં અથવા સમજવાનાં પ્રયત્ન કરતાં અનેક દિવસો વ્યતીત થઈ જાય છે અને વ્યાખ્યાન કે કથનનો અંત આવતો નથી.અને તર્ક-વિતર્ક તેમજ શંશયનો નિર્ણય થતો નથી, એટલું જ નહિ પણ વિશ્વસ-શ્રદ્ધાને બદલે ક્રમશઃ શંશયજાળનો વિશેષ વિસ્તાર થાય છે. એવું કથન કે વ્યાખ્યાન કોઈ વિદ્વાને ભાગ્યેજ કર્યું. હશે કે જેનાથીતર્ક કે સંશય ઉત્પન્ન થાય નહિઅને જે કાંઈ સાંભળ્યું કિવા વાંચ્યું હશે તેમાંથી સારાંશ ગ્રહણ કરી તે પ્રમાણે દૃષ્ટાંત અમારા જાણવામાં છે, એટલું જ નહિ પણ તે ક્રિયા અને ટુચકા તંત્ર શાસ્ર અને યોગશાસ્રમાં લખ્યા છે પરંતુ સજ્જન સાધક બંધુ એવી તીવ્ર (બ્રહ્મ) જિજ્ઞાસા અને એવો તીવ્ર વૈરાગ્ય પૂર્વનાં પુણ્યબળ સિવાય થતો નથી. અનેક જન્મનાં પુણ્યનો સંચહ હોયછે તેને જ બ્રહ્મ, ઈશ્વર અને આત્મા-પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર કરવાની ઈચ્છા થાય છે. આપણી દૃષ્ટિ સમીપ અનેક સગાસંબંધી અને વ્હાલાં મનુષ્યોનાં મૃત્યું થાય છે તે વખતે આપણને ''સ્મશાન-વૈરાગ્ય'' ઉત્પન્ન થાય ચે. તે વખતે ભગવાનનું નામ સ્મરણ





કરવાની ઈચ્છા થાય છે પણ જ્યાં ઘેર ગયા કે બસ. તે જ માયાનીજાળમાં પુનઃસપડાયા સિવાયરહેવાતું નથી અને પુનઃતે જ માયાની પ્રપંચે જાળમાં જીવાત્મા અટવાઈ જાય છે એમ વારંવાર કહીએ છીએ કે પૂર્વજન્મનાં પૂણ્યબળ હશે તેને જ ઈશ્વરનાં દર્શનની તીવ્ર ઈચ્છા થશે અને તે મનુષ્ય તે જ ક્ષણથી ઈશ્વરના દર્શનનેમાગે ચાલવા માંડશે પછી તે માયા જાળને તોડીફોડી દૂર ફેંકી દેશે. અને તે મિથ્યા-અસત્ય સમજી સતરૂપ બ્રહ્મને શોધવા સતત પ્રયાસ કરશે. માત્ર પૂર્વનું પુણ્યબળ જોઈએ.

એક સર્વોચ્ચ મકાન ઉપર ઊભા રહીએ તો આખુ શહેર જોવામાં આવે છે તે પ્રમાણ બ્રહ્મ-બિન્દુમાં સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરી શકાય તો સમસ્ત વિશ્વ-સંસાર નાખ-દર્પણની પેઠે જોઈ શકાય છે અને તે પ્રમાણે જ બ્રહ્મજ્યોતિ દ્વારા સર્વ પ્રકાશિત થતું જોવામાં આવે છે. સત્ય કહેતાં અજ્ઞાનરૂપી અંધકારમાંથી જ્ઞાન-રૂપપ્રકાશમાં ગમન કરી રહ્યા છીએ એવો અનુભવ છે તે સમયે થાય ચે. તે વખતે ''તમસો માં જ્યોતિર્ગમય'' જેવી વાંચ્છનાનું સાર્થક્ય થાય છે એટલું જ નહિ પણ ''અસતો માં સદ્‌ગમય'' અને ''મૃત્યો માં અમૃત ગમય'' ની ઈચ્છાવાળા મુમુક્ષોઓનો જીવન ઉદ્દેશ્ય સાર્થક્ય થાય છે ! બાકી મોઢે મોંઢેથી એવા વાક્યો હજારો વખત બોલી અને હજારો જન્મ તેની આવૃત્તિ કરીએ તો પણ ત મિથ્યાછે.

બિદું એ જ બ્રહ્મરાજ્ય છે. એના આંતર વિભાગમાં પરબ્રહ્મ વિરાજી રહ્યો છે અને બાહ્ય (જગત) વિભાગમાં જ્યોતિરૂપ બ્રહ્મ છે. અને બિંદુનું પ્રસિદ્ધ સ્થાન ઊકાર રૂપ અંતર્દેહનાં શીર્ષસ્થાન (દેહઃ) માં છે. સાધક સાહસપૂર્વક-સદ્‌ગુરૂ દેવની કૃપા દૃષ્ટિ પ્રાપ્તક કરી સાધન કરે તો તેને સર્વત્ર એ જ બ્રહ્મનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ થશે. એમાં લેશમાત્ર શંકા નથી.

(પેજ નં. ૮-૯, ૧૬-૧૭, ૨૦-૨૧, ૨૪-૨૫, ૨૬-૨૭, ૨૮-૨૯, ૪૪-૪૫)

શ્રીમદ ભાગવતગીતાનુસાર તથા સાધકના અનુભવ પ્રમાણે આ રીતે છે. :

''ૐ'' આ પ્રણવમૂર્તિના ઉર્ધ્વ અંશને આપણે સાધારણ રીતે ચંદ્રબિંદુ કહીએ છીઅ. દેહીના અંતર્દેહમાં પણ એ પ્રકારની જ પ્રણવ મૂર્તિનિત્ય વિરાજી રહી છે. એપ્રણવ મૂર્તિના ઊર્ધ્વ વિભાગમાં પણ ચંદ્રબિંદુ છે. એ બિન્દુસ્તાન એ જ બ્રહ્મસ્તાન, અથવા બ્રહ્મતાલુ અને એજ બિન્દુનું નામ બ્રહ્મબિન્દુ છે.

સાધકનું ચિત્ત જ્યારે તે તાલુસ્થાનમાં સ્થિતિ કરે છે ત્યારે સ્વાભાવિક રીતે જ તે બ્રહ્મજ્ઞાન શૂન્ય થઈ જાય છે. તે સમયે દૃશ્ય-દર્શક અને બોધ્ય-બોધક સર્વે ક થઈ જાય છે. એ અવસ્થામાં જુવે કોણ અને શું જોઈ શકાય ? તેનો નિશ્ચય થઈ શકતો નથી. એ અવસ્તામાં અધિક અથવા પુનઃ પુનઃ રહેવાથી ક્વચિત ક્વચિત સાધક દેહનો ત્યાગ કરે છે.

એ જ ચંન્દ્રબિન્દુ અર્થાત ચન્દ્ર મધ્યે બિન્દુ આપુસ્તકમાં ૐ ના ચિત્રમાં અન્યત્ર દૃષ્ટિગોચર થશે. તેનું વર્ણન હવેપછીના ૐ ના અધ્યાયમાં કરવામાં આવશે.

એ બિન્દુ એક ગુહા છે. એ ગુહા સંબંધી મહાભારતમાં મહારાજ યુધિષ્ઠર સમક્ષ મહર્ષિ કૃષ્ણદ્વૈપાય ને કહ્યું છે કે : ''ધર્મસ્ય તત્ત્વં નિહિતં ગુહાયા'' ''ધર્મનું તત્ત્વ ગુહામાં રહેલું છે.'' એ જ ગુહા મધ્યે અખંડ મંડલાકાર એક રૂપ અથવા મૂર્તિ છે. તેનો એક અંશ



જગત-ગતિશિલ, ચર છે, બીજો અંશ શૂન્યમય સ્થિતિમાત્ર-અચર છે. એ જ વાક્યને લક્ષ્ય કરીને સંકેતમાં સમજાવ્યું છે કે : "અખંડ મંડલાકારં વ્યક્ત (વ્યાપત નહી) યેન ચરાચરત્યિાદિ" વળી શ્રીમદ ભગવતગીતામાં દસમા અધ્યાયમાં શ્રી ભગવાનની વિભૂતિના પરિચયને અન્તેછેલ્લા શ્લોકમાં કહ્યુંછે કે :

"અથવા બહુનૈતેન કિં જ્ઞાતેનતવાર્જુન વિષ્ટમ્યાહદિં છત્સ્તમેકાંશેન સ્થિતો જગત "

અર્થાત : અહં (હુ) ઈદં (આ) કૃતસ્તં (સમસ્ત) જગત (વિશ્વ-સંસાર) એકાંશને (મારા એક અંશ દ્વારા) વિષ્ટભ્યઃ (ધારણ કરીને-વીંટળાઈને) સ્થિત (અવસ્થાન કરું છું.)

અરૂપની વ્યાખ્યાકરવાનો સંભવ હોય તોએ જ એક અંશમાં વિશ્વરૂપ ધારણકરી રહેલા સગુણ-સાકરા-બ્રહ્મ અને બીજા અંશમાં નિર્ગુણ-નિરાકાર-બ્રહ્મ, બ્રહ્મતાલુ પ્રદેશના બ્રહ્મબિન્દુ નામક બિન્દુમાં રહેલીગુહામાં બિરાજેલા એ જ બ્રહ્મ. સંયોગ-યુક્ત પરબ્રહમ-રૂપ જ તેનું સ્વરૂપ અથવા આદિ રૂપ છે.

સરળ યોગ શિક્ષા લેખક : ડાહ્યાભાઈ રામચંદ્ર મહેતા પ્રકાશન : મહાદેવરામચંદ્ર જાગુષ્ટે, ત્રણ દરવાજા, અમદાવાદ.

અલ્લાહ બેનિયાજ હૈ

પહલા પશ્ન ભગવાન, કુરાન કી જો પ્રાર્થના હૈ ઉસકે તીન હિસ્સે હૈ : પનાહ, અલફાતિહા ઔર સુરત-ઈ-ઈખલાસ (મૈત્રી). સૂરત-ઈ-ઈખલાસ એક પ્રકાર હૈ :

બીસમિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ. કુલ હુવલ્લાહ અહદ.
અલ્લાહુસ્સમદ. લમ યલિદ, વલમ યુલદ, વ લમ યુકલ્લહૂ કુફવન અહદ.

અથા એસા હૈ :

પહેલે હી પહલ ના લેતા હું, અલ્લાહ કા, જો નિહાયત રહમવાલા મહેરબાન હૈ.

(યે પેગંબર, લોગ તુમ્હે ખુદા કા બેટા કહતે હૈ ઔર તુમસે હાલ ખુદાકા પૂછતે હૈ, તો તુમ ઉનસે)

કહો કી વો અલ્લાહ એક હૈ, ઓર અલ્લાહ બેનીયાજ હૈ (ઉસી કીસેકી ભી ગરજ નહીં.) ન ઉનકા કોઈ બેટા હૈ, ઔર ન વહ કીસીસે પેદા હુઆ હૈ. ઔર ન કોઈ ઉસકી બરાબરીકા હૈ.

ભગવાન, ઈસી હમારે લીયે બોધ ગમ્ય બનાનેકી અનુકંપના કરે.

આનંદ મૈત્રેય. કુરાન અત્યંત સીધે સાદે હૃદય કા વ્યકત્વય હે. ઉપનિષદ, ધમપદ, ગીતા, તાહો-તેહ-કીંગ, ઈન સબમેં એક પરીષ્કાર હૈ. ક્યોંકી વૃદ્ધ પરમ સુશિક્ષિત સુસંસ્કૃત રાજઘર સે આયે થે. મહંમદ વે પઢે-લીખે થે. કૃષ્ણ જબ કુછ કહતે હે તો ઉસ કહને મેં તર્ક હોતા હૈ. વિચાર કી પ્રક્રિયા હોતી હે. એક ગણિત હોતા હૈ. મહંમદ કે વ્યકતવ્ય અત્યંત સરળ હૈ. જેસે ખદાન સે નિકાલા ગયા તાજા તાજા હીરા. અભી ઉસ પર ઝૌહરી કી છેની નહી ચલી. અભી ઉસ પર પાલીશ નહીં કીયા ગયા. અભી ઉસ પર પહલૂ નહીં નિકાલે ગયે.

ઈસસે એક તો લાભ હૈ ઔર એક હાનિ ભી. ઔર ઈસલામ કો દોનોં હી બાતેં અનુભવ કરની પડી હૈ. લાભ તો યહ હૈ કિ જૈસે ગ્રામીણ વ્યક્તિ કી ભાષા મેં એક બલ હોતા હૈ, તાજગી હોતી હૈ, ધાર હોતી હૈ, ક્યોંકિ બાદ સીધી-સાફ હોતી હૈ, સમઝાને કી કોઈ જરૂરત નહીં હોતી. ઈસલિયે કુરાન પર ટીકાએ નહીં લિખી ગયીં. બાત સીધી સાફ હૈ. ટીકા કરને કા કોઈ ઉપાય નહીં હૈ. ગીતા પર હજારોં ટીકાએ હૈ. તો હજારોં અર્થ હો ગયે. ક્યોંકિ બાત દુરૂહ હૈ. અભિવ્યક્તિ કા ઢંગ એસા હૈ કિ ઉસસે બહુત અર્થ અભિવંયજિત હો સકત હૈ. એક એક શબ્દ સે અનેક અનેક અર્થો કી સંભાવના હૈ. તો બાલ કી ખાલ ખીંચી જા સકતી હૈ.

તર્કશાસ્ત્રી કે હાથ મેં પડ કર ગીતા કા સત્ય ખો જાએગા, વુદ્ધ કા સત્ય ખો જાએગા, કુરાન કા સત્ય નહીં ખોએગા. ક્યોંકિ કુરાન કે સાથ તર્ક કા કોઈ સંબંધ નહીં બેઠતા. કુરાન કો જિન્હેં સમઝના હૈ, ઉન્હૈ તર્ક સે નહીં, અત્યંત સરલતા સે કુરાન કે પાસ પહુંચના હોગા. યહ તો લાભ હૈ.

લેકિન હાનિ ભી હૈ. હાનિ યહ હૈ કિ ચૂંકિ વક્તવ્ય બહુત સીધે-સાદે હૈ, ઉનમેં ગહરાઈ દિખાયી ન પડેગી, ઉનમેં ઉંચાઈ દિખાઈ ન પડેગી, ઉનમેં બહુત આયામ દિકાઈ ન પડેગે, સાધારણ માલૂમ હોંગે. ઈસલિયે ઉપનિષદ કી તુલના મેં કુરાન કે વચન સાધારણ માલૂમ હોંગે. કહાં ઉપનિષદ, ઉપનિષદ કે ઋષિ કી પ્રાર્થના : અસતો મા સદગમય, અસત્ય સે મુઝે સત્યે કી ઔર લે ચલ, હે પ્રભુ, તમસો મા જ્યોતિર્ગમય, અંધકાર સે ઉઠા મુઝે પ્રકાશ કે લોક મેં, મૃત્યોમાડમંત ગમય, ઔર કબ તંક મૃત્યુ મેં જીઉં અમૃત કે દ્વાર ખોલ. હટા દે યહ સ્વર્ણ કે પાત્ર સે સારુ ઢક્કન. ઉઠા દે ઘૂંઘડ કિ મેં દેખ લૂં અમૃત કો. ઈસમેં ગહરાઈ ખોજી જા સકતી હૈ. બહુત ગહરાઈ ખોજી જા સકતી હૈ.

કુરાન મેં ભી ગહરાઈ ઈતની હી હે, જરા ભી કમ નહીં, મગર વક્તવ્ય મુહમ્મદ કે સીધે-સાદે હૈ. મુહમ્મદ ગેરપઢે-લિખે આદમી હૈ. ન લિખ સકતે થે, ન પઢ સકતે થે. ઈસલિયે જબ કુરાન કી આયતેં પહલી બાર ઉન પર ઉતરની શૂરૂ હુઈ તો વે બહુત ધબડા ગયે. ભીતર કોઈ હૃદય મેં જોર સે કહને લગા. લિખ. ઔર મુહમ્મદ ને કહા કિ મેં લિખના જાનતા નહીં, લિખું કેસે ? ગા, ભીતર સે કોઈ આવાજ આને લગી. ઔર મુહમ્મદ ને કહા, મેં ક્યા ગાઉંગા. ન મેરે પાસ કંઠ હૈ, ન ગીત કી કોઈ કલા હૈ, મેં બિલકુલ બેપઢા-લિખા આદમી હૂં, ક્યાં ગાઉં. ક્યા લિખૂં ? કેસે ગાઉ ? વે ઈતને ધબડા ગયે કિ ઘર ભાગે આ ગયે, પહાડ પર બેઠે થે મૌન મેં હી યહ પરમ ઘટના ઘટતી હૈ કિ સત્ય અવતરિત હોતા હૈ. ઔર જબ સત્ય અવતરિત હોતા હૈ તો સત્ય અભિવ્યક્ત હોના ચાહતા હૈ. જેસે ફૂલ ખિલેગા તો ગંધ ઉરેગી, ઔર દીયા જલેગા તો પ્રકાશ ઝરેગા. ઔર સૂરજ નિકલેગા તો વૃક્ષ જાગેંગે, પક્ષી ગીત ગાએંગે, બસ વેસે હી જબ સત્ય કા ભીતર ઉગતા હૈ તો તુમ ઉસે છિપા ન સકોગે. ઉસકી અભિવ્યક્તિ હોગી. વહ પુકારગા : અભિવ્યક્ત કરો.

વહી પુકાર થી મહમ્મદ કે ભીતર : કહો, લિખો, બોલો, બાંટો ! મગર મહમ્મદ કે લિએ યહ બાત અપની સીમા કે બહુત પાર માલૂમ પડી.

યહી ઉદઘોષણા બુધ્ધ કે જીવન મેં હૈ, ઔર બુધ્ધ ને ભી ઈનકાર કિયા કિ નહીં બોલૂંગા, મગર કારણ ઔર થે. મુહમ્મદ ને ઈનકાર કિયા ઈસલિએ કિ કેસે બોલૂ ? શબ્દ નહીં, ભાષા કા ધની નહીં, તર્ક નહી. કોન મેરી સુનેગા ? લિખૂં તો કૈસે લિખું ? મુઝે લિખના ભી નહીં આતા ! પઢૂં તો ક્યા પઢું ? મુઝે પઢના ભી નહીં આતા. યે કારણ થે મુહમ્મદ કે.

વહી પુકાર થી મુહમ્મદ કે ભીતર : કહો, લિખો, બોલો, બાંટો. મગર મુહમ્મદકે લિએ યહ બાત અપની સીમા કે બહુત પાર માલૂમ પડી.

યહી ઉદઘોષણા વુદ્ધ કે જીવન મેં હૈ, ઓર બુદ્ધને ભી ઈનકરા કિયા કિ નહીં બોલૂંગા, મગર કારણ ઔર થે. મુહમ્મદ ને ઈનકાર કિયા ઈસલિએ કિ કૈસે બોલૂ ? શબ્દ નહીં, ભાષા કા ધની નહીં, તર્ક નહીં -કોન મેરી સુનેગા ? લિખું તો કેસે લિખું ? મુજે લિખના ભી નહીં આતા. પઢું તો ક્યા પઢૂં ? મુજે પઢના ભી નહીં આતા. યે કારણ થે મહમ્મદ કે.

બુધ્ધ કો ભી જબ સત્ય કી અભિવ્યક્તિ હુઈ તો ક્યા હે - વહ કથા તો પ્રતીકાત્મક હૈ. જેસે યહ મહમ્મદ કી પ્રતીકાત્મક હૈ કિ કોઈ ભીતર બોલા કિ બોલ, ગા, ગુનગાના એસે હી બુધ્ધ સે દેવતાઓં ને અવતરિત હોકર સ્વર્ગ સે કહા : અભિવ્યક્તિ દો, બાંટો, કહો, ચુપ ન રહ જાઓ. બુદ્ધ ને ભી કારણ બતાએ કિ ક્યોં ચુપ હૂં. લેકિન કારણ બડે અલગ થે. ઉસસે દો વ્યક્તિત્વોં કા ભેદ પતા ચલતા હૈ. બુધ્ધ ને કહા. બોલૂંગા, કૌન સમજેગા ?

ફર્ક સમજના.

મુહમ્મદ ને કહા : કૈસે બોલૂં, મેરી સમજ ક્યા ? બુધ્ધ ને કહા : કહૂંગા, મગર કોન સમજેગા ? યહ બાત ઈતની ગહરી હૈ. કિસસે કહૂં ? મુહમ્મદ ને કહા : કૈસે કહૂં ? બુધ્ધ ને કહા : કિસસે કહૂં ? જિસસે કહૂંગા વહી કુછ કા કુછ સમજેગા. ગલ સમજેગા. સૌ આદમિયોં સે કહુંગા, નિન્નયાનવે તો સમજેંગે હી નહીં. ઔર સૌવાં આદમી, એક આદમી સૌ મેં અગર ઠીક ભી સમજા તો ઉસકે લિએ મુજે કહને કી જરૂરત નહીં હૈ.

દેવતાઓં ને પૂછા : ક્યોં ? તો બુધ્ધ ને કહા : ઈસલિએ કિ જો મેરી બાત કો સુનતે હી ઠીક સમજ લેગા, વહ મેરે બિના ભી જાન લેગા. આખિર મેંને ભી બિના કિસી કે કહે જાન લિયા. જિસકી ઈતની પ્રતિભા હોગી, જિસકે પાસ એસી મેઘા હોગી ક્યોંકિ યહ તો પ્રતિભા ઔર ધ્યાની કી હી સંભાવના હોગી કિ મેં જો કહૂં ઉસકો વૈસા હી સમજ લે જેસા મેંને કહા હૈ - જિસકે પાસ એસા નિખાર હોગા, એસી તીક્ષ્ણતા હોગી, વહ ક્યા મેરે લિએ રુકા રહેગા. મેરે બિના ભી પહુંચ જાએગા. દિન-દો દિન કી દેર હો સકતી હૈ. લેકિન ઉસ એક કે લિએ બોલ કર નિન્નયાનવે કે જીવન મેં મેં વ્યર્થ કા ઉપદ્રવ ખડા નહીં કરના ચાહતા. ઈસલિએ નહીં બોલૂંગા.

મેં તૂમ્હે ભેદ દિખાના ચાહતા હૂં. બુધ્ધ ઔર મહમ્મદ, દોનોં કો એક હી સત્ય કા અનુભવ હુઆ હૈ. મગર બુધ્ધ ભલીભાંતિ જાનતે હૈં કિ બોલ સકતા હૂં. લેકિન સમજેગા કોન ? મુહમ્મદ યહ કહતે હી નહીં કિ સમજેગા કોન ? મુહમ્મદ કહેત હે કિ મેં બોલ સકૂં તો

સાયદ કોઈ સમજ લે, મગર મેં બોલૂંગા કેસે ? મેં ઠહરા અત્યંત ગ્રામીણ, દીન-હીન, ન પઢા, ન લિખા, ન મેરે કોઈ સંસ્કાર, ન મેરી કોઈ સંસ્કૃતિ.

બુદ્ધ રાજી હો ગયે.

મુહમ્મદ ભી રાઝી હુએ. લેકિન મુહમ્મદ કો રાજી કરને કા ઢંગ યહ નહીં હો સકતા થા, મુહમ્મદ કો તર્ક નહીં દિયે જા સકતે થે. ભીતર કી આવાજ આ ગયી કિ મહમ્મદ, મેં તુજસે કહતા હૂં : બોલ ! તૂ બોલ, ફિકિર છોડ ! જબ મેં કહતા હૂં તો તૂ બોલ. તુજે બોલના હી હોગા. કોઈ તક નહીં હૈ, સીધા આદેશ હૈ.

બુદ્ધ કો દેવતાઓં કો કુછ કહના પડા તો બુધ્ધ કી બુદ્ધિ સે હી સંબંધ જોડના પડા. એક વિકસિત બુદ્ધિ હૈ. મુહમ્મદ કે પાસ હૃદ્ય હૈ, બુધ્ધિ નહીં. હૃદય આદેશ માનતા હૈ. તર્ક નહીં, વિચાર નહીં. તર્ક ઔર વિચાર વ્યર્થ ચલે જાતે હે.

ઓર જબ આવાજ ઈતને જોર સે આયી કી તુઝે કરના હી હોગા, તો વે કંપ ગયે. ઉન્હે બુખાર ચઢ આયા. વે ભાગે ઘર આએ. ઉન્હે ડર લગા કિ જરૂર મેં પાગલ હો ગયા હૂં.

ઘર આકર ઉન્હોંને જો બાત કહી, વહ બડી પ્યારી હૈ.

અપની પત્ની સે ઉન્હોનેં કહા કિ જલ્દી સે મેરે ઉપર દુલાઈયાં ઓઢા દે, મુજે બહુત બુખાર આ રહા હૈ. પત્ની ને કહા. અભી-અભી આપ ઠીક-ઠીક ગયે થે સુબહ-સુબહ, ઈતની જલ્દી ઈતની તીવ્રતા સે બુખાર. ઔર શરીર ઉનકા જલ રહા હૈ. તપ્ત હૈ. ઔર ઉનકી આંખે એસી હૈ જેસી ઉસને કભી નહીં દેખી થી. યે બુખારવાલી આંખેં નહીં હૈ. ઉસને દુલાઈયાં ઓઢા દી. પૂછા કિ મુજે કહો તો કિ હુઆ ક્યા ? તો મુહમ્મદ ન કહા દો મેં સે કુઠ એક બાત હુઈ હે : યા તો મેં પાગલ હો ગયા હું, યા કવિ.

ઔર યે દો શબ્દ બડે વિચારણીય હૈ.

મુહમ્મદ ને કહા. યા તો મેં પાગલ હો ગયા હૂં યા કવિ. સાફ નહિ હૈ કિ ક્યાં હો ગયા હૈ. વિક્ષિપ્ત હો ગયા હૂં. લગતા હૈ. ભીતર સે કુછ આવાજ આ રહી હૈ, જો કભી નહીં આયી થી. ઔર યા હો સકતા હૈ મેં કવિ હો ગયા હૂં. ક્યોંકિ સુના હૈ કિ કવિયોં કો ભીતર સે આવાજ આતી હૈ. અંતવાર્ણી ઉઠતી હૈ. પત્ની ને કહા કિ તુમ્હારી આંખ દેખ કર મેં ગહ સકતી હૂં. કિ કુછ અભૂતપૂર્વ ઘટા હૈ. તુમ્હારી આંખોં મેં એસી ચમક કભી ન થી. ઔર તુમ્હારે ચેહરે પર એસી આભા કભી ન થી. તુમ ઘબડા ગયે હો. બેચેન હો, ઈસલિએ બુખાર હૈ અન્યથા તુમ આવિષ્ટ હુએ હો, તુમ્હારે ઉપર કોઈ વિરાટ ઉર્જા ઉતરી હૈ. તુમ ઉસે પચા નહીં પા રહે હો. તુમ વિશ્રામ કરો, સબ ઠહર જાએગા. ઈસ કારણ મુહમ્મદ કી પત્ની હી ઉનકી પહલી શિષ્યા થી. વહી પહલી મુસલમાન થી. ક્યોંકિ ઉસને હી પહેલ સંદેશ સુના.

ફિર ધીરે- ધીરે ઉસને પૂછા કિ ક્યા તૂમ્હારે ભીતર હો રહા હૈ. મુજે કહો. જો ઉન્હોનેં કહા, વહ સીધા-સાફ થા, લેકિન ઉસમેં ગહરાઈયા ભી થી.

યે વચન ભી સીધા-સાફ હૈ. યૂં ઉપર સે દેખોગે તો તુમ પ્રભાવિત ન હોઓગે, લેકિન જરા ઈનકી ગહરાઈયોં મેં ઉતરોગે - ઈન હીરોં પર થોડી ધાર રખની હોગી, થોડે

પહલૂ નિખારને હોંગે, ઈન હીરોં કી થોડી સફાઈ કરની હોગી ઔર તબ કુરાન મેં ભી વહી ગરિમા હૈ, જો ઉપનિષદોં મેં હૈં. વહી સગંધ હૈ. જો ધમ્મપદ મેં હૈ.

'બિસિમ્લાલહિર'. પહલે હી પહલ નામ લેતા હૂં અલ્લાહ કા.

અલ્લાહ કા એક નામ હૈ. અવ્વલ. જો સબસે પહેલ હૈ, વીહ અલ્લાહ હૈ. ઔર જો સબસે બાદ મેં બચ રહેગા, વહી અલ્લાહ હૈ. અલ્લાહ કા દૂસરા નામહૈ. આખિરી. યહી સીદી-સાદી બાત હૈ. પહલા નામ. અવ્વલ, જો પ્રથમ હૈ, સર્વપ્રથમ હૈ. ઔર દૂસરા નામ આખિરી જો સબસે અંત મેં હૈ. શેષ બીચ મેં નાટક હૈ. અભિનય હૈ. જૈસે મંચ પર કોઈ અભિનેતા રામ બનકર આ જાતા હૈ. પરદે કે પીછે અસલિયત થી, પરદે પર રામ બનકર આ ગયા હૈ. ખેલેંગા રામ કી પાર્ટ, અભિનય અદા કરેગા, ધનુષ-બાણ લેકર ચલેગા, યુદ્ધ કરેગા, ઓર જેસે હી પરદા ગિરેગા, ફિર વહી હો જાએગા જો થા - રામ નહીં રહ જાએગા.

પરદે કે પહલે ઔર પરદે કે બાદ અસલિયત હૈ. પરદે કે ઉઠને ઔર પરદે કે ગિરને કે બીચ નાટક હૈ.

પરમાત્મા હી પ્રથમ હૈ ઔર પરમાત્મા હી અંતિમ ઔર જો પ્રથમ હૈ ઔર જો અંતિમ હૈ વહી સત્ય હૈ. બીચ મેં સબ મન કા ખેલ હૈ. સબ તરંગે હૈ વિચારોં કી અલગ-અલગ અભિનય હૈ. કોઈ સ્ત્રી બના હૈ, કોઈ પૂરુષ બના હૈ. કોઈ મસ્જિદ મેં બેઠા હૈ કોઈ મંદિર મેં બેઠા હૈ. કોઈ ઈસ તરહ સે જી રહા હૈ. કોઈ ઉસ તરહ સે જી રહા હૈ. કોઈ સંત હો ગયા હૈ. કોઈ સાધુ હૈ, કોઈ અસાધુ. લેકિન યે સબ પરદા ઉઠને ઔર પરદા ગિરને કે બીચ કા ખેલ હૈ. પરદે કી પીછે ન કોી સાધુ હૈ, ન કોઈ અસાધુ, ન કોઈ સંત, ન કોઈ અસંત, સિર્ફ પરમાત્મા હૈ, વહી અવ્વલ હૈ, વહી આખિરી હૈ, તો પહલે-પહલે ઉસી કા નામ લેતા હૂં. અલ્લાહ કા . ઔર કિસકા નામ લો? ક્યોંકિ પહલે-પહલે ઉસી કા સ્મરણ કરો, જો હૈ. પ્રાર્થના ઉસી સે શૂરૂ હો સકતી હૈ.

'બિસ્મિલ્લાહિર' પહલે-પહલ નામ લેતા હૂં અલ્લાહ કા.

ઈસ્લામ મેં પરમાત્મા કે સૌ નામ હૈ. નિન્નયાન્વે વ્યક્ત ઔર સોવાં અવ્યક્ત. જબ તુમ ઈસ્લામ કી ફેહરિસ્ત દેખોગે નામોં કી, તો ઉપર લિખા હોતા હૈ. અલ્લાહ કે સો નામ, ઔર જબ તુમ ફેહરિસ્ત મેં ગિનતી કરોગે તો તુમ બહુત હૈરાન હોઓગે, હંમેશા નિન્નયાનવે નામ હોતે હૈ. સો નહીં હોતે. સૌવં છોડા હોતા હૈ. વહી અસલી નામ હૈ. ઉસે કહા હી નહીં જા સતા. મગર કુઝ તો કહના હોગા. ઈસલિએ 'અલ્લાહ' કહતે હૈ.

અલ્લાહ પહલા નામ હૈ નિન્યાનવે કી શ્રંખલા મેં. ઔર જૌ આખિરી નામ હૈ. અસલી નામ હૈ, ઉસે તો નામ ભી નહીં દિયા જા સકતા, વબ તો અનામ હૈ, વહ તો શૂન્ય હૈ, બુદ્ધ કી ભાષા મેં વહી નિર્વાણ હૈ, શૂન્ય હૈ, અનતા હૈ. ઉપનિષદ ઉસે બ્રહ્મ કહતે હૈ.

મગર યહ પ્યારી બાત સમજતે હો. શૂન્ય ભી તુમને કહા - હાલાંકિ કહા. શૂન્ય મગર શૂન્ય ભી નામ હો ગયા. જ્યાદા પ્યારી બાત હ ઈસ્લામ કી. કહા હી નહીં કુછ ખાલી જગહ છોડ દી.



ઈસ્લામ મેં સૂફી ફકીરોં કી પરંપરા હૈ. ઉનકે પાસે એક કિતાબ હૈ, જિસે વે કિતાબો કી કિતાબ કહતે હૈ. વહ ખાલી કિતાબ હૈ. ઉસમેં કુછ લિખા હુઆ નહીં હૈ. ગુરુ શિષ્ય કો દેતા રહા હૈ ઉસ કિતાબ કો. પરંપરા સે વહ કિતાબ મિલતી રહી હૈ, વચાયી ગયી હૈ. સેકંડો વર્ષ પુરાની હૈ. કુછ ભી લિખા નહીં હૈ. ખાલી પન્ને હૈ, કોરે પન્ને હૈ.

ઔર વૈસા હી કોરા જાના જૈ. વેસા હી ખાલી હો જાના હૈ. જબ તુમ ભી રિક્ત હો જાઓ, તુમ્હારે ભીતર ભી કોઈ વિચાર કી લિખાવટ ન રહે જાએ, તભી જાનના સોવાં નામ, અસલી નામ ઉપલબ્ધ હુઆ.

મગર શુરૂઆત કરને કે લિએ - કામચલાઉ - નિન્યાનવે નામ હૈ. નિન્યાનવે ઈસલિએ કિ તુમ્હેં જો પ્રીતિકર લગે. દુનિયા મેં બહુત તરહ કે લોગ હૈ. તરહ-તરહ કે લોગ હૈ. હર એક કી અપની-અપની પ્રીતિ હૈ, અપના - અપના ઢંગ હૈ. ઈસલિએ એક હી નામ સબકો સાયદ પ્યારા ન ભી લગે. તો સબ તરહ કી રૂચિયોં કે લોગો કે લીએ નિન્યાનવે નામ હૈ. લેકીન યાદ સબકો દિલાએ રખની હૈ કિ તુમ્હારા નામ કામચલાઉ હૈ. અસલી નામ તો બોલા નહીં જા સકતા, સુના નહીં જા સકતા. અસલી નામ તો અનુભવ મેં આતા હૈ. ઔર વહ અનુભવ ધ્વનિ નહીં હૈ. નાદ નહીં હૈ. અનાહત હૈ. પરમ શૂન્ય કા સંગીત હૈ. મૌન સંગીત હૈ.

ઈસલિએ શાસ્ત્રોં કો ઠીક સે પઢના હો તો પંક્તિઓં કે બીચ મેં પઢના, પંક્તિયોં મેં મત પઢના. પંક્તિયોં કે બીસ મેં જહાં ખાલી જગહ હોતી હૈ. વહાં શાસ્ત્ર હૈ. પંક્તિયોં મેં તો શબ્દ હૈ. શબ્દો કે બીચ મેં પઢના, જહાં રિક્ત સ્થાન હોતે હૈં, ક્યોંકિ વહી સત્ય હૈ.

ધ્યાન હૈ આલી અંતરાલોં કો દેખને કી ક્ષમત. ઔર જેસે હી યહ ક્ષમતા આતી હૈ, પર્દ ગિર ગયા. અબ તુમ્હેં વહ દિખાઈ પડને લગેગા, જો અવ્વલ હૈ ઔર આખિરી હૈ.

'પહલે હી પહલ નામ લેતા હૂં અલ્લાહ કા, જો નિહાયત રહમવાલા મેહરબાન હૈ. સીધી-સાદી બાત હૈ કિ પરમાત્મા કરુણા હૈ. બુદ્ધ ભી ઈસ બાત કો કહતા હૈ. લેકિન બુદ્ધ કે કહને કા ઢંગ બહુત ઓર હૈ. વહ એક સુસંસ્કૃત દાર્શનિક કા ઢંગ હૈ. બુદ્ધ કહતે હૈ. જબ ધ્યાન કા કમલ ખિલતા હૈ, તબ કરુણા કી સુગંધ ઉડતી હૈ. કરુણા અંતિમ ઉપલબ્ધિ હૈ સમાધિ કી - ઔર સમાધિ કી કસૌટી ભી. જિસકે જીવન મેં કરુણા પ્રગટ હો, સમજના કિ ઉસે સમાધિ મિલી. ભીતર મિલતી હૈ સમાધિ, બાહર કરુણા કી ગંધ ઉડતી હૈ. ભીતર જલના હૈ સમાધિ કા દીયા ઔહ બાહર કરુણા કી રોશની ફેલતી હૈ.

યહી બાત મુહમ્મદ અપને સીધૈ-સાદે ઢંગ સે કહ રહે હૈં કિ વહ જો પરમાત્મા હૈ, વહ જો અવ્વલ હૈ, વહ જો પહલે હૈ ઓર આખિરી, જિસકા કોઈ નામ નહીં, લેકિન ફિર ભી જિસકો નામ દેના હોગા, નહીં તો હમ કૈસે ઉસકા સ્મરણ કરેં. વહ નિહાયત રહમવાલા મેહરબાન હૈ. વહ મહા કરુણા હૈ.

ઔર ઈસમેં ઈસ બાત કી ભી ઉદ્ઘોષણા હૈ કિ ભયભીત ન હોઓ અપની ગલ્તિયોં સે ઉસકી કરુણા તુમ્હારી ગલ્તિયોં સે બહુત બડી હૈ. ડરો ન અપને પાપોં સે, નાહક કે



પશ્ચાતાપ મેં મત પડો, તુમ આદમી હો, ભુલ-ચૂક સ્વાભાવિક હૈ, લેકિન ભૂલ-ચૂક કો તૂલ મત દો, તિલ કા તાડ ન બનાઓ.

અફસક તથાકથિત ધાર્મિક વ્યક્તિ તિલ કે તાડ બના લેતે હૈ. છોટી-સી ભૂલ કો ભી બહુત ગુબ્બારે કી તરહ ફુલાતે ચલે જાતે હૈ. છોટી-સી ભૂલ કો ભી બડા કર કે દિખાને લગતે હૈ. ઉસમેં ભી અહંકાર હૈ.

અગસ્તીન કી પ્રસિધ્ધ કિતાબ હૈ. 'કન્ફેસન્સ'. અપને પાપોં કા પ્રાયશ્ચિત હૈ. અગસ્તીન કી ઈસ કિતાબ કે બાદ એક સિલસિલા શુરૂ હુઆ કિ લોગોં ને અપને પાપોં કે પ્રાયશ્ચિત લિખને શૂરૂ કર દિયે. ટાલ્સ્ટાય ને લિખે, મહાત્મા ગાંધી ને લિખે. ઔર મેરી પ્રતીતિ હૈ કિ ઈન સબને બહુત બઢા-ચઢા કર લિખે. છોટે છોટે પાપોં કો ભી ખૂબ બઢા-બઢા કર લિખા. પીછે કારણ હૈ.

તુમને અકબર ઔર બીરબલ કી કહાની સુની હૈ. અકબર ને એક દિન દરબાર મેં આ કર દીવાલ પર એક લકીર ખીંચ દી ઔર અપને દરબારિયોં સે કહા કિ એક લાખ સ્વર્ણ-અશર્ફિયાં ઉસે ભેંટ કરુંગા જો ઈસ લકીર કો બિના છુએ છોટા કર દે. અબ બિના ચુએ કોન લકીર છોટા કરે, કેસે કરે ? બહુત સિર પચાયા લોગોં ને, બડા સોચા વિચારા, પસીના-પસીના હો ગયે. એક લાખ સ્વર્ણ-અશર્ફિયાં તો સભી ચાહતે થે, મગર બિના છુએ છોટી કર દો. ઔર તબ બીરબલ ઉઠા ઔર ઉસને ઉસ લકીર કે નીચે એક બડી લકીર ખીંચ દી. ઉસ લકીર કો છુઆ ભી નહીં ઔર લકીર છોટી હો ગયી. એક લાખ સ્વર્ણ-અશર્ફિયાં ઉસને અપને બસ્તે મેં બંદ કીઔર ઘર કી તરફ ચલ પડા. ઉસને ધન્યવાદ ભી નહીં દિયા અકબર કો. ધન્યવાદ દેને કી જરૂરત ભી નહીં થી. ઉસને કામ કર કે દિખા દિયા થા. લકીર કો છુઆ નહીં ઓર છોટા કર દિયા.

યહી રાજ હે ઈન તથાકથિત પ્રાયશ્ચિત કે નામ પર બઢા-ચઢા કર લિખે ગયે પાપોં મેં. પહલે પાપ કો બડા કર કે દિખાઓ, તો ફિર તુમ્હારા પુણ્ય ભી ઉસી અનુપાત મેં બડા હો જાતા હૈ. ફિર પુણ્ય કી લકીર ખીંચો. તો છોટા પાપ હોગા તો પુણ્ય ભી છોટા હી હોગા. અગર બડા પાપ હોગા તો પુણ્ય ભી બડા હોગા.

ઈસ ગણિત કો સમજ લેના.

તુમને અગર દો પૈસે કી ચોરી કી ઔર ચોરી કા ત્યાગ કર દિયા, તો લોગ કહેંગે, ક્યા ખાક ત્યાગ કિયા. અરે દો પૈસે કી ચોરી કી - પહલે તો ચોરી ભી કી તો કુછ ઢંગ કી નકી. ઔર ત્યાગ ભી દિયા તો ક્યા ત્યાગ દિયા, દો હી પૈસૈ ન. દો અરબ કી ચોરી કરતે, તો દો અરબ કા ત્યાગ હોતા. ફિર ત્યાગ બડા હોતા, ક્યોંકિ ચોરી બડી હોતી.

ઈસીલિએ તો જૈનોં કે ચૌવીસ તીર્થકર રાજપુર હૈ. કોઈ ગરીબ તીર્થકર નહીં હો સકા. કૈસે હો? ક્યોંકિ ત્યાગ કસૌટી હૈ. રાજપુતો કે પાસ ત્યાગને કો કુછ હૈ, ગરીબોં કે પાસ ત્યાગને કો કયા હૈ. ગરીબ છોડેગા ભી તો ક્યાં છોડેગા. થા હી ક્યા ? લોગ પૂછેંગે, એક ઝોપડા થા ઘાસ-ફૂસ કા, ઉસે છોડ ભી દિયા તો ક્યા છોડ દિયા. રાજમહલ ચાહિએ,



સ્વર્ણ-મહલ ચાહિએ, તબ ત્યાગ કા કોઈ મૂલ્ય હૈ.

બુધ્ધ ભી રાજપુત્ર હૈ. કૃષ્ણ ઔર રામ ભી રાજપૂત હૈ. હિંદુઓ કે અવતાર, જૈનોં કે તીર્થકર, બૌદ્ધોં કે બુદ્ધ, સબ રાજપુત હૈ.

ઈસ દષ્ટિ સે ઈસ્લામ ને ઔર ઈસાઈયત ને એક બહુત બડી ક્રાંતિ કી. ઉસ ક્રાંતિ કી ઠીક-ઠીક મૂલ્યાંકન નહીં હુઆ હૈ. ઈસ્લામ ઔર ઈસાઈયત ને પહલી બાર દો સાધારણજનોં કો ઈશ્વર કા પૈગંબર ઘોષિત કિયા. જીસસ એક બઢઈ કે બેટે થે. અત્યંત દીન-હીન વર્ગ સે, મુહમ્મદ ભી ગરીબ ઘર સે આયે થે. ભેડ-બકરિયાં ચરાતે રહે થે. ચરવાહૈ થે.

ઈસ્લામ નો ઔર ઈસાઈયત ને દુનિયા કો એક તો બહુત બડા દાન દિયા હૈ. ઈન્હોનેં પહલી બાર ધર્મ કો રાજાઓં ગે ઘેરે સે મુક્ત કિયા. ઈન્હોનં પહલી બાર કહા કિ ધર્મ પર કોઈ બપૌતી નહીં હૈ ધન વાલોં કી. ગરીબ ભી ચાહે, અભીપ્સા કરે, તો પરમાત્મા ઉસકા ભી હો સકતા હૈ. ઈસ્લામ ઔર ઈસાઈયત કા ઈતના વ્યાપક પ્રચાર જો દુનિયા મેં હુઆ, ઉસકે પીછે યહી કારણ હૈ. સર્વહારા કો, દીન-હીન કો યહ બાત રુચિકર લગી, ઉસકે નિકટ કી લગી.

ઈસ્લામ કી ઘોષણા હૈ. તુમ્હારે પાપ કિતને હી બડે હૌ. પરમાત્મા કા કરુણા ઉસસે બહુત જ્યાદ બડી હૈ.

'રહમાનિર રહીમ'. વહ નિહાયત રહમવાલા હૈ. રહીમ હૈ, મહેરબાન હૈ, રહમાન હૈ, તુમ અપને પશ્ચાપતાપોં મેં ન ઉલજો. તુમ અપને ઘાવોં કો નાહક ન કુરેદો. ઈસલિયે ઈસ્લામ પશ્ચાપાત નહીં સિખાતા. ઈસાઈયત મેં પશ્યાતાપ કા મૂલ્ય હૈ, મગર ઈસ્લામ મેં પશ્ચાતાપ કા કોઈ મૂલ્ય નહીં હૈ.

ઔર મૈ ઈસ બાત કો કીમત દેતા હું.

પશ્ચાતાપ એક તરહ કી રુગ્ણ-અવસ્થા હૈ. યહ અપને ઘાવોં કો કુરેદના હૈ. ઔર જો અપને ઘાવોં કો ગુરેદતા રહેતા હૈ, વહ ઘાવોં કો ભરને નહીં દેતા. વહ ઉનકો હરે રખતા હૈ, લહૂલૂહાન રખતા હૈ. ફિર ફિર કુરેદ લેતા હૈ. યહ એક તરહ કી રૂગ્ણ-દશા હૈ. અપને ઘાવ કો ભરને દો. કયા પીછે લૌટ લૌટ કર દેખતા હૈ.

ઈસ્લામ કહતા હૈ : પરમાત્મા કી કરૂણા અનંત હૈ. તુમ ઉસકી કરૂણા કા ભરોસા કરો.

લેકિન ઈસ્લામ કે કહેને કા ઢંગ બહુત સીધા-સાદા હ.

'(એ પૈગંબર, લોગ તુમ્હે ખુદા કા બેટા કહતે હૈ ઔર તુમસે હાલ ખુદા કા પૂછતે હૈ, તો તુમ ઉનસે) કહો કિ વહ અલ્લાહ એક હૈ.'

ઉસે કિસી કી ભી જરૂરત નહી હૈ. વહ સ્વયંભુ હૈ. તુમ ઉસે માનતે હો યા નહીં માનતે હો. ઉસસે કુછ ભેદ નહીં પડતા. તુમ ઉસકે સાથ હો યા ઉસસે વિપરીત હો. કુછ ભેદ નહીં પડતા. તુમ આસ્તિક હો યા નાસ્તિક હો. કુછ ભેદ નહીં પડતા. વહ બેનિયાજ હૈ. ઉસકી કરુણા તુમ પર





બરસતી હી રહેગી. તુમ સાધુ હો, અસાધુ હો, કુછ ભેદ નહીં પડતા. ઉસકી કરુણા મેં કોઈ કંજૂસી નહીં હોગી. વહ તુમ પર નિર્ભર નહીં હૈ વહ તુમ્હારી પાત્રતાકી ભી પૂછતાછ નહી કરતા. વહ તુમ્હારી યોગ્યતા કા ભી હિસાબ નહીં રખતા. અગર તુમ ઉસે લેને કો રાજી હો તો વહ હંમેશા તુમ્હીં ઉસે ઉતર ન બુલાઓ તો તુમ્હારી મર્જી અન્યતા વહ હર ઘર મેં આને કો રાજી હૈ.

એક સૂફી ફકીર કો હંમેશા કી આદત થી કિ અકેલા ભોજન નહીં કરતાં થા. કિસી કો નિમંત્રણ દે દેતાથા, બુલા લાતા થા. મગર એકદિન એસા હુઆ કિ બહુત ખોજા લેકિન કોઈ મિલા હી નહી. યા તો લોગ ભોજન કર ચૂકે થે યો લોગ ભોજન કરને જા રહે થે યા કહીં નિમંત્રિત થે, કોઈ હાજી હી ન હુઆ આને કો. ઔર અકેલા ઉસે ભોજન કરના હીં વહ તો સાથે મેં હી ભોજન કરેગા. બાંટકર હી ભોજન કરેગા. તો ઉસને સોચા, ફિર આજ ભૂખા હી રહના હોગ. તભી દ્વાર પર એક બૂઢે આદમી ને દસ્તક દી ઔર ઉસને કહા કિ મેં બહુત ભૂખા હું ક્યા કુછ ખાને કો મિલ સકેગા ?

ઉસને કહા, મેને ધન્યભાગ. આઓ મેં પ્રતિક્ષા હી કર રહા થા. જરૂર તુમ્હે પરમાત્માને હી ભેજા જોગા.ઉસકી કરૂણા અપરંપાર હૈ. ઉસને દેખા હોગા કિ મૈ ભૂખા....

મહેમાન કો બિઠાયા, ખસ્તખાન લઘાયા, ભોજન રખા ઔર મહેમાન ભોજન શરૂ કરને હી જા રહા થા કિ ઉસ ફકીરને દેખા - ઔર ઈસને અલ્લાહ કા નામ હી નહીં લિયા. ભોજન કે પહેલે અલ્લાહ કા નામ લેના ચાહિએ, પ્રાર્થના તો કરની ચાહિએ. ઉસને ઉસકા હાથ પકડ લિયા ઈસકે પહેલે કિ કૌર મુંહ મેં જાએ, ઉસને કહા, રૂકો, અલ્લાહ કા નામ નહીં લિયા ?

ઉસ આદમીને કહા કિ મૈં અલ્લાહ ઇત્યાદિ મેં ભરોસા નહીં કરતા. કોઈ ઈશ્વર નહી હૈ તો મૈં ક્યોં નામ લૂં ?

તો સૂફી ફકીરને કહા, ફિર ભોજન ન કર સકોગે.

ઔર કહાની કહતી હૈ - તભી અલ્લાહ કી આવાજ સુનાઈ પડી કિ અરે પાગલ, મૈં ઈસ આદમી કો સત્તર સાલ સે ભોજન દે રહા હું ઔર ઈસને એક ભી બાર મેરા નામ નહીં લિયા, ઔર તુ એક હી દિનમેં શર્ત લગાને લગા. તુમને ઈસકા બઢા હુ હાથ પકડ લિયા. યહ ભૂખા બૂઠા, ભોજન ભી તુને શર્તબંદી સે .... ભોજન મેં ભી શર્ત લગા દી. પ્રેમ કી કોઈ શર્ત હોતી હૈ. તુજે અનુગૃહિત હોના ચાહિએ કિ યહ તેરા નિમંત્રણ સ્વીકાર કિયા. અનુગ્રહ તો દૂર રહા, તુ ઈસ પર શર્ત થોપને લગા. તુઝસે તો યહ બૂઠા બહેતર હૈ. યહ ભૂખા રહને કો રાજી હૈ, લેકિન અપને ઉસૂલ કે ખિલાફ જાને કો રાજી નહીં હૈ. ઔર જિસકો મૈ સત્તર સાલ સે ભોજન કરા રહા હૂં, તુ એક દિન ઉસે ભોજન નહીં કરા સકતા ?

ફકીર ઉસ બૂઢે કે ચરણોં પર ગિર પડા. કહા, આપ ભોજન કરે, મેરી ભૂલ થી, ધર્મ કે નામ પર શર્ત નહી લગાઈ જા શકતી હૈ.

પરમાત્મા બેશર્ત હૈ, ઉસકી કૃપા ઔર કરૂણા તુમ્હારી કિસી યોગ્યતા કે કારણ નહી હોતી. ઉસકી કરૂણા ઉસકા સ્વભાવ હૈ.





'બિસ્મિલ્લાહિર્ રહમાનિર્ રહીમ.' યહ ઉસકા સ્વભાવ હૈ-- રમજાન હોના, રહમાન હોના, રહીમ હોના, તુમ્હારા સવાલ નહીં હૈ. યહ ઉસકા સ્વભાવ હૈ, ગુલાબ કો ફૂલ ગુલાબ કી સુગંધ દેતા હૈ, ઔર જૂહી કા ફૂલ જુહી કી સુગંધ દેગા. જુહી કા ભૂલ ઈસકી ફિક્ર નહીં કરતા કિ પાસ સે જો નિકલ રહા હૈ, વહ પાત્ર હૈ યા નહી. સૂરજ નિકલેગા તો રોશની હોગી - આસ્તિક કે લિયે બી ઔર નાસ્તિક કે લિયે ભી, સાધુ કે લિએ ભી ઔર અસાધુ કે લિયે ભી. વહ સુરજ કા લક્ષણ હૈ, વહ કુછ શર્દ નહીં કરતાં કિ નાસ્તિક કે લિએ અંધેરા રહેગા ઔર આસ્તિક કે લિએ દિન હો જાયેગા.

પરમાત્મા કા સ્વભાવ હૈ કરૂણા.

ઈસ્લામ કી યહ બહુત બહી અનૂભૂતિ હૈ, મુહમ્મદ કા યહ મનુષ્ય કે વિકાસ મેં ગહરા અનુદાન હૈ.

સદા સે હમને એસા સોચા હૈ હૈ, હમારે કર્મો કે ફલ કે અનુસાર ઉપલબ્ધિ હોતી હૈ. યહ અગર ઠીક સે સમજો તો અંહકાર કી હી ઘોષણા હૈ. મૈ અગર અચ્છે કર્મ કરૂંગા તો સ્વર્ગ જાઉંગા, બુરે કર્મ કરુંગા તો નર્ક જાઉગા. જોર 'મૈ' પર હૈ. મૈ જો કરુંગા. કર્તા પર જોર હૈ. ઔર ઈસકા હી યહ પરિણામ હુઆ, ઈસ ઔર કા યહ અતિંમ તાર્કિક નિર્ષકત હુઆ કિ જૈનો ને ઈશ્વર કો ઈનકાર હી કર દિયા. ઈશ્વર કી જરૂરત હી ક્યા રહી. અગર ઠીક સે સમજો તો તો કર્મ કે સિદ્ધાંત મેં ઈશ્વર કી કોઈ જરૂરત નહીં રહ જાતી, હિંદુઓ કા દૃષ્ટિકોણ ઈસ લિહાજ સે તર્ક વિરુદ્ધ હૈ. યા તો ઈસ્લામ ઠીક હૈ યૈ તો જૈન હી હૈ.

ઈસ્લામ કહતા હૈ : ઉસકી કરુણા. હમારે કૃત્ય કા સવાલ નહી હૈ, હમને ક્યા કિયા, ઈસકા હિસાબ નહીં હૈ. ઉસકી કરૂણા.

તજલ્લી રૂએ-જાનાં કી .....
તજલ્લી રૂએ-જાનાં કી સહી ભાષા મેં કુદરત કી
કિતાબે હુસ્ન કા મૈંને યહી ઉન્વાન રકખા હૈ :
વો દોનો કુહનિયાં ટેકે હૈ ઔર ચેહરા હૈ રાથોં પર....
વો દોનો કુહનિયાં ટેકે હૈ ઔર ચેહરા હૈ હાથો પર
કોઈ દેખે તો સમજે કિ રહલ પર કુર-આન રખ્ખા હૈ.
તેરા હુસ્ન મેરી નિગાહ મેં બખુદા, ખુદા કી કિતાબ હૈ.....
તેરા હુસ્ન મેરી નિગાહ મે બખુદા, ખુદા કી કિતાબ હૈ
તેરી બંદગી તો અલગ હી, તુઝે દેખના ભી શરાબ હૈ.
તેરી બંદગી તો અલગ રહી,.....
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુઝે દેખના ભી શરાબ હૈ
બાદ મેં બાંધા હૈ સહરા સરફરાજી કે લિયે



જિંદગી દુલ્હન બની હૈ તેરે ગાજી કે લિએ
એક હી જુનૂન હે તુ હો નજર કે સામને
એસા કરના ચાહિએ એસે નમાજી કે લિએ
તુઝે દેખના ભી શરાબ હૈ.. તુઝે દેખના ભી શરાબ હૈ..
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
તેરી આરજૂ હૈ તેરા ઈંતકાવ હૈ ...
તેરી આરજૂ હૈ તૈરા ઈંતકામ હૈ
જિસ કે જમાલે નાજ સે હુસ્ન-ઓ-શબાબ
મેં ક્યું ન અપને ઈસ્ક કા હાસિંહ કહું તુઝે ...
મૈ ક્યું ન અપને ઈશ્ક કા હાસિલ કહું તુઝે
દાવા હૈ આસ્માનો કા તુ લાજવાબ હૈ
તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ,
તેરી બંદગી તો અલંગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
રિવાયત...
રિવાયત મેં અભી ભૂલા નહીં મંસૂર-ઓ-સરમદ કી ....
રિબાયત મેં અભી ભૂલા નહીં મંસૂર-ઓ-સરમદ કી
લગા રખ્ખા હૈ સીને મેં તમન્નાએ શહાદત કો
તરસ કર રહ ગયી હૈ મેરી નજરેં તેરી સૂરત કો ....
તરસ કર રહ ગયી હૈ મરી નજરેં તેરી સુરત કો .....
ઉઠા દે રખ સે પર્દા
ઉઠે દે રખ સે પર્દા યે સરે જિશાન હાજિર હૈ
યે દિલ હાજિર હૈ, મેં હાજિર હું, મેરી જાન હાજિર હૈ......
યે દિલ હાજિર હૈ, મૈં હાજિર હું, મેરી જાન હાજિર હૈ.
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા
ઉદે રૂક સે પર્દા, દેખ : મેરી જાન હાજિર હૈ
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા.... મુજે મંજૂર હૈ .....
મુજે મંજૂર હૈ સર મેરા દેરેદાર હો જાએ
મગર ઈતની તમન્ના હૈ તેરા દીદાર હો જાએ.
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા, દેખ મેરી જાન હાજિર હૈ
મુજે મંજૂર હૈ સર મેરા દારેદાર હો જાએ

મગર ઈતની તમન્ના હૈ તેરા દિદાર હો જાએ.
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા.... ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા....
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ.
હોકર રૂપોશ...
હોકર રૂપોશ ન દિલ તોડ તમન્નાઈ કા .....
હોકર રૂપોશ ન દિલ તોડ તમન્નાઈ કા
હૌસલા પસ્ત ન કર અપને તું શૈદાઈ કા
હૌસલા પસ્ત ન કર.....
હૌસલા પસ્ત ન કર અપને તું શૈદાઈ કા
હમ ભી બાંધેગે તેરે ઈશ્ક મેં અહરાનેં જૂનૂં...
હમ ભી બાંધેગે તેરે ઈશ્ક મેં અહરામેં જુનૂં...
હમ ભી દેખેંગે તમાશા તેરી લૈલાઈ કા...
હમ ભી દેખેંગે તમાશા તેરી લૈલાઈ કા...
હો રૂપોશ ન દિલ તોડ તમન્નાઈ કા
હૌસલા પસ્ત ન કર અપને તુ શૈદાઈકા
હમ ભી બાંધેગે તેરે ઈશ્ક મેં અહગરામેં જૂનું
હમભી તેખેંગે તમાશાતેરી શૈદાઈ કા
હમ ભી બાંધેગે તેરે ઈશ્ક મેં અહગરામેં જૂનું
હમભી તેખેંગે તમાશાતેરી શૈદાઈ કા
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા... ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા....
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
એ જાને મન... એ જાને મન... એ ગુલબદન...
એ જાને મન.... એ ગુલબદન... એ રૂહે ચમન...
એ સુલ્તાને મન... એ રહમાને મન...એ શાહે ખૂબાં...
એ જાને જાના ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા ઉઠાદે રૂખ સે પર્દા
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા એ જાને મન એ ગુલબદન
એ રૂહે ચમન એ સુલ્તાને મન એ રહમાને મન
એ શાહે ખૂવાં, એ જાને જાના
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ.

એ દોસ્ત
એ દોસ્ત આ ભી જા કિ મેરા દિલ ઉદાસ હૈ
એ દોસ આ ભી જા કિ મેરા દિલ ઉદાસ હૈ
જલ્વા મુજે દિખા
જલ્વા મુજે દિખા કિ મેરા લિ ઉદાસ હૈ
એ દિલ નવાજ પ્યાર કી તસ્વીર બન કે આ
એ દિલ નવાજ પ્યાર કી તસ્વીર બને કે આ
ઉલ્ફત કા વાસ્તા મેરી તકદીર બન કે આ
એ દિલ નવાજ પ્યાર કી તસ્વીર બન કે આ
ઉલ્ફત કા વાસ્તા મેરી તકદીર બન કે આ
દામાને ઈશ્ક ફૈલા હૈ ખૈરાત કે લિએ...
બેચૈન હું મૈ તેરી મુલાકાત કે લિએ.
ઉઠા દે રૂખ સે પર્દા, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
ઉઠાદે રૂખ સે પર્દા,....
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
ઈતના સિલા ઈતના સિલા તો પ્યાર કા એ દિલનવાજ દે
હુસ્ને કરમ સે અપની મુજે ભી નજાજ દે
તુ મેરે દિલકે શૌક કા પરવરદિગાર હૈ
અબ આજા કિ મુઝે તેરા ઈંતજાર હૈ.
જો ખફા ન હો તો મૈ યે કહું ..
જો ખફા ન હો તો મેં યે કહું...
મેરા ઈશ્ક હૈ તેરા આયના જિસે તું સમજતા હૈ
દિલવરી વો મેરી નજર કા શબાબ હૈ
યહી રસ્મે-રાજો-નિયાજ હૈ યહી રસ્મે-રોજો-નિયાજ હૈ
મૈં ખતા કરું તું કરમ કરે.... મેં ખતા કરું તું કરમ કરે
ન મેરી ખતાકા જબાવ હૈ ન તરી કરમ કા હિસાબ હૈ
ન મેરી ખતાકા જબાવ હૈ ન તરી કરમ કા હિસાબ હૈ
મૈ ખતા કરૂં તું કરમ કરે ન મેરી ખતાકા જબાવ હૈ
ન તરી કરમ કા હિસાબ હૈ તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ
તેરી બંદગી તો અલગ રહી, તુજે દેખના ભી શરાબ હૈ.

ઈસ્લામ કી દેનગિયાં મેં સે એક દેનગી હૈ કિ ન તો મેરે પાપોં કા કોઈ જવાબ ઔર ન તેરે કરમ કા, ન તેરે રહમ કા, ન તેરી કરુણા કા. મેં લાજવાબ હું ગલતિયા કરેને મેં તું લાજવાબ હૈ, ક્ષમા કર દેને મેં. ઈસલિએ પશ્ચાતાપ કા ઈસ્લામ મેં કોઈ સ્થાન નહીં હૈ. ક્યા પીછે લોટ કર દેખના ? ક્યોકી ગયી ભૂલો કી બાર-બાર સોચના-વિચારના ? સબ તો યહ હૈ કિ જિન ભૂલો કો તુમ બાર-બાર પછતાતે હો, પછતાને કે કારણ ઔર ઉસનો મજબૂત કર લેતે હો. ક્યોકિ જિતની તુમ અપને ચિત્ત મે પુનરુચિત કરતે હો, ઉતને હીં આત્મ-સમ્મોહિત હોતે ચલે જાતે હો. તુમ ફિર-ફિર વહી કરોગે. લાખ તય કરો કિં અબ ક્રોધ ન કરુંગા, ઔર જિતના દુમ તય કરોગે કિ ક્રોધ ન કરુંગા, ઉતના હીં ક્રોધ તુમ કરોગે. ક્યોકિ તુમ્હારે તય કરને મેં અહંકાર બૈઠા હૈ.

ઔર અહંકાર હી ક્રોધ કા કારણ હૈ, જરા ઈસ રહસ્ય કો સમજને કી કોશિસ કરના.

ક્રોધ કરતા કોન હૈ ? તુ નહીં કરતે હૌ, અહંકાર. અહંકાર ક્રુદ્ધ હો જાતા હૈ. ઔર અંહકાર હી પશ્ચાતાપ કહતા હૈ. ઔર અહંકાર કરતા હૈ - યહ મેંને ક્યા કર લિયા ? ઔર ક્યોં કહતા હૈ અહંકાર ? ઈસલિએ કહતા હૈ કિ જબ પીછે સેતુમ સોચતે હો કિ મેંને યહ ક્યા કિયા, લોગ ક્યા કહેંગે. મેરી પ્રતિષ્ઠા થી એક પ્રતિમા થી, ખંડિત હો ગયી. અબ તક લોગ કહતે થે કિ મેં કિતના શાંત, જબ તક લોગ કહતે થે મેં કિતના વિનમ્ર, અબ ક્યા કહતે હોંગે ? યહ મેંને ક્યા કર લિયા ? જરા-સી બાત થી, મેંને ક્યોં ઈતનીસી બાત કે લિયે ઈતના ઉપદ્રવ મચા દિયા ? અબ તુમ અહંકાર કો ફિર સે ખડા કર રહે હો - જો ગિર ગયા. જો પ્રતિમા ખંડિત હો ગયી, ઉસકો ફિર જોડ રહે હો. અબ તુમ પશ્ચાતાપ કરોગે. તુમ ક્ષમા માંગોગે.

જૈન-ધર્મ મેં ક્ષમા માંગને કા બડા મહત્ત્વ હૈ. પર્યૂષણ પર્વ કે બાદ 'મિચ્છામિ દુક્કડમ'. ક્ષમા કરો. ઔર કુછ ફર્ક પડતા નહીં, વહી કે વહી આદમી, વહી કા વહી કામ ફિર કરેંગે, હર સાલ ફિર ક્ષમા માંગેગે. તો પિછલી સાલ કી ક્ષમા કા ક્યા હુઆ ? માંગ લી એક દફા, બાત ખતમ હો ગયી થી, ફિર દોબારા કસે ભૂલેં કી ? અબ કાહે કે લિયે ક્ષમા માંગ રહે હો ? ઔર યહ તો તુમ હંમેશા સે કર રહે હો, હર સાલ કર રહે હો. યહ ગોરખ-ધંધા બંદ કરો. ભૂ કરની હો ભૂલ કરો, ક્ષમા માંગની હો ક્ષમા માંગો, મગર દોનોં ક્યોં ચલા રહે હો.

લેકિન ગહરા રાજ હૈ. વહ ક્ષમા માંગના ફિર સે ક્રોધ કરને કા, ફિર સે ભૂલ કરને કા ઉપાય હૈ. યૂં જૈસે કિ ગંગા મેં ગયે, સ્નાન કર લિયા, પાપ ધૂલ ગયે, અબ ફિર મજે સે કરો. અબ ક્યા હૈ ડર. અબ તો સાફ-સુથરે, પાક હૌ કર આ ગયે. બિલકુલ પાકિસ્તાની હો કર આ ગયે ગંગા મેં સ્નાન કર કે. અબ ક્યા હૈ, અબ દિલ ખોલ કર કરો. ઔર ફિર અગલી સાલ જા કર નહા આના. અરે, ગંગા કોઈ ભાગી થોડે હી જા રહી હે. ઔર ફિર જો બહુત હૌશિયાર હૈ, ઉન્હોંને ઔર-ઔર નદિયાં બના લી હૈ. નર્મદા હૈ, ગોદાવરી હૈ, કોઈ ગંગા હી જાના જરૂરી હૈ. ઔર જો ઔર બહુત હોશિયાર હૈ, વે કહતે હૈં છ દિલ ચંગા તો કઠૌતી મેં ગંગા. અરે, કહાં જા રહે હૌ ? યહીં ઘર કઠૌતી.. હર-હર મહાદેવ ?.. યહીં



અપના ગંગા હો ગયી, ખતમ હૌ ગયા. રોજ અપના સુબહ ધો લિયા. દિન ભર કિયા, ફિર સુબહ ધો લિયા. સો મરતે વક્ત જૈસે કબીર કહ ગયે, તુમ ભી ઘર દેના અપની ચદરિયા : જ્યોં કી ત્યોં ધરિ દીન્હી ચદરિયા. ક્યોંકિ રોજ-રોજ તો ધોયી, કઠૌતી મેં ગંગા થી.

ઈસ્લામ મેં પશ્ચાતાપ કે લિયે જગહ નહીં હૈ. ક્યોંકિ પશ્ચાતાપ ભી અહંકાર હૈ. પશ્ચાતાપ અંહકાર કી પુનર્સ્થાપના હૈ. ઔર જિસ્ અહંકાર સે ક્રોધ હુઆ, પાપ હુઆ, ઉસકી પુનસ્થાર્પના કર રહે હો. ઉસકો ફિર સજાવટ દે રહે હૌ, ફિર ઉસકો ઈંજેક્ષન દે રહે હો દવા કા કિ ફિર ઉસમેં બલ આ જાએ, ફિર પ્રાણ આ જાએ. ફિરબી બિટામીન કી ગોલિયાં ઉસકો ખિલા રહે હો.

તુમ જરા અપની જીવન કી શૈલી કો દેખો. ધક્કે ભી મારે જાતે હો, ક્ષમા ભી માંગતે ચલે જાતે હો. ઔર ક્ષમા માંગ કર ફિર ધક્કા મારતે હૌ. ઈસ સબકે પીછે એક કારણ હૈ. તુમને અપને કો કર્તા માન રખા હૈ.

ઈસ્લામ કહતા હૈ : કર્તા તો ફિર પરમાત્મા હૈ. જો વહ કરવા રહા હૈ, હમ કર રહે હૈ, ક્યા પશ્ચાતાપ ? ક્યા પાપ, ક્યા પુણ્ય ?

એસા જિસને અપને કો સમર્પિત કિયા હૌ, વહી સમજ પાએગા ઉસકી કરુણા કો. સમર્પણ મેં હી ઉસકી કરુણા સે સંબંધ જુડ જાતા હૈ.

'એ પેંગબર, લોગ તુમ્હેં ખુદા કા બેટા કહતે હૈ..., કુલ હુવલ્લાહુ અહદ. અલ્લા હુસ્સમદ... ઔર વે તુમસે ખુદા કા હાલ પૂછલે હૈ, તો તુમ ઉનસે કહો કિ વહ અલ્લાહ એક હૈ ઓર અલ્લાહ બેનિયાજ હૈ.' ઉસે તુમ્હારે માનને કી કોઈ જરૂરત નહીં હૈ, કિ તુમ ઉસ પર આસ્થા કરો. વહ તુમ્હારી આસ્થા પર નિર્ભર નહીં હૈ. ન તુમ્હારે પુણ્યોં પર નિર્ભર હૈ. ન તુમ્હારી પ્રાર્થનાઓં કી ઉસે કોઈ આવશ્યક્તા હૈ. ન તુમ્હારી સ્તુતિયોં સે કુછ પ્રયોજન હૈ. ઉસે કિસી કી કોઈ જરૂરત નહીં હૈ. વહ સ્વયંભૂ હૈ.

'ન ઉસકા કોઈ બેટા હૈ'.

ઓર ધ્યાન રખના,...મુહમ્મદ કો અંતર્વાણી કર રહી હૈ કિ ધ્યાન રખના,...'ન ઉસકા કોઈ બેટા હૈ ઔર ન વહ કિસી સે પૈદા હુઆ હૈ.' યહ અસ્તિત્વ કિસી સૈ પૈદા નહીં હુઆ હૈ. યહ સદા સે હૈ ઔર સદા હોગા. યહ પેદા હોને કી બાત હી મૂઢતાપૂર્ણ હૈ. યહ ધારણા કિ કભી પરમાત્મા ને જગત કો બનાયા, એક દૂસરી ગલ્તી કો જન્મ દેતી હૈ. તબ સવાલ ઉઠને લગતા હૈ કિ ફિર પરમાત્મા કો કિસને બનાયા ? ક્યોંકિ જો લોગ યહ દલીલ દેતે હૈં કિ પરમાત્મા ને જગત કો બનાયા, ઉનકે દલીલ

આસ્તિત્વ ઔર પરમાત્મા દો નહીં હૈ.. એક હી હૈ. પરમાત્મા અસ્તિત્વ કા હી પ્રેમપૂર્ણ નામ હૈ. જિન્હોંને અસ્તિત્વ કો પ્રેમ કીનજર સે દેખા હૈ, ઉનકે લિયે 'પરમાત્મા', ઔર જિન્હોંને અસ્તિત્વ કો સિર્ફ તર્ક કી નજર સે દેખા હૈ, ઉનકે લિયે 'અસ્તિત્વ!' મગર બાત એક હી હૈ. અસ્તિત્વ તો વહી હૈ, ચાહે તુમ પ્રેમ કી નજર સે દેખો ઔર ચાહે તર્ક કી નજર સે દેખો. બુદ્ધિ સે દેખો તો પ્રકૃતિ ઔર હૃદય સે દેખો તો પરમાત્મા.



ન તો યહ કિસી સે પૈદા હુઆ હૈ ઔર ન યહ કિસી કો પૈદા કરતા હૈ. 'ઉસકા કોઈ બેટા નહીં હૈ. ઔર ન કોઈ ઉસકી બરાબરી કા હૈ.' ક્યોંકિ ઉસકે અતિરિક્ત કુછ હૈ હી નહીં, તો કોઈ બરાબરી કા કૈસે હોગા ? વહી હૈ. અકેલા હૈ. એક હૈ. કોઈ દૂઝા હૈ નહીં. તુલના કા કોઈ ઉપાય નહીં હૈ. ન ઉસસે કોઈ છોટા હૈ, ન ઉસસે કોઈ બડા હૈ. બરાબરી કા ભી કોઈ નહીં. કોઈ હૈ હી નહીં. એક હી હૈ. વહી તુમ મેં વ્યાપ્ત હૈ, વહી મુજમેં વ્યાપ્ત હૈ, વહી વૃક્ષો મેં, વહી ફૂલોં મેં, વહી ચાંદ-તારોં મેં. બસ એક હી મોજૂદ હૈ. ઈસ મોજૂદ જો હૈ. ઈસકો હી જિન્હોનં જાના હૈ, પ્રેમ સે પહચાના હૈ, ઈસ અસ્તિત્વ કી કરુણા કો જિન્હોંને અનુભવ કિયા હૈ, ઉન્હોંને ઈસે પરમાત્મા કહ કર પુકારા હૈ.

'બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ. પહલે-પહલ નામ લેતા હૂં અલ્લાહ કા, જો રહમાન હૈ, રહીમ હૈ, મહાકરુણાવાન હૈ.' જો કરુણા કા હી દૂસરા નામ હૈ. કુલ હુબલ્લાહુ અહદ.' એ પેગંબર, તુમ્હેં ખુદા કા બેટા કહતે હૈં લોગ, સાવધાન. ઈસ ભ્રાંતિ મેં મત પડ જાના. 'અલ્લાહુસ્સમદ.' ઔર વે તુમસે હાલ ભી પૂછેંગે ખુદા કા, ક્યોંકિ કહેંગે તુમ બેટે હો, ઈસલિયે ખુદા કા હાલ દો. તો તુમ ઉનસે કહાના : અલ્લાહ એક હૈ, અલ્લાહ બેનિયાજ હૈ

ઔર અલ્લાહ બેનિયાજ હૈ.
'લમ યલિદ, બલમ યુલદ.
વ લમ યકુલ્લહૂ કુફ્વન અહદ !!'

'ઉસે કિસી સે કોઈ ગરજ નહીં.' વહ આપ્તકામ હૈ. ઉસકી કોઈ આકાંક્ષા નહીં તો ગરજ કેસે હોગી ? વહી આકાંક્ષાઓ કે પાર હૈ. ઉસે કુછ પાના નહીં હૈ. વહ પરમ તૃપ્ત હૈ. 'ન ઉસકા કોઈ બેટા હૈ, ન યહ કિસી સૈ પૈદા હુઆ હૈ ઔર ન ઉસકી કોઈ બરાબરી કા હૈ.' ક્યોંકિ વહ એક હૈ. દૂસરા હૈ હી નહીં.

છોટા સા સૂત્ર હૈ, સીધી-સાદી ભાષા મેં કહા ગયા હૈ. મગર સમજને ચલો તો જીવન કે બહુત સે રહસ્ય ખોલેગા.

કુરાન કો પઢને કે લિએ બડા સીધા-સાદા હૃદય ચાહિએ, મુહમ્મદ જૈસા.

દિપક બારાનામ આચાર્ય રજનીશ, પેજ નં. ૧૧૭ થી ૧૩૯, ૧૭ કોરેગાંવ પાર્ક, પૂના.

શબ્દાતીત, અર્થાતીત, સત્ય કા પ્રતીક - ઓમ,

ઈસલિયે સાતવેં કે લિએ ફિર હમનેં 'એબસર્ડ' શબ્દ ખોજે, જિનકા કોઈ અર્થ નહીં હોતા.

જેસે ઓમ. ઈસકા કોઈ અર્થ નહીં હોતા. ઈસકા કોઈ અર્થ નહીં હોતા. યહ અર્થહીન શબ્દ હૈ. યહ હમને સત્તવેં કે લિયે પ્રયોગ કિયા. જબ કોઈ જિદ હી કરને લગા. છઠવેં તક હમને બાત કહી, ઔર જબ વહ જિદ હી કરને લગા - હમને કહા ૐ. ઈસલિયે સારે શાસ્ત્ર સબ લિખન કે બાદ આખિર મેં 'ૐ શાંતિ...' ઓમ શાંતિ કા મતલબ આપ



સમઝતે હૈ ?.. સાતવાં સમાપ્ત, અબ ઈસકે આગે નહીં હૈ બાત - દ સેવંથ, દ એંડ. વે દોનોં હી એક હી મતલબ રખતે હૈ. ઈસલિયે હર શાસ્ત્ર કે પીછે હમ 'ઈતિ' નહીં લિખતે, 'ઓહમ શાંતિ' લિખ દેતે હૈ. વહ ઓમ સૂચક હૈ સાતવેં કા કિ અબ કૃપા કરો, ઈસકે આગે બાતચીત નહીં ચલેગી, અબ શાંત હો જાઓ.

તો હમને એક એબસર્ડ (અસંગત) શબ્દ ખોજા, ઉસકા કોઈ અર્થ નહીં હૈ. ઉસકા કોઈ મતલબ નહીં હોતા...કિ ઉસકા કોઈ મતલબ હોતા હૈ ? મતલબ હો તો વહ બેકાર હો ગયા, ક્યોંકિ હમને ઉસ દુનિયા કે લિયે ખોજા જહાં સબ મતલબ ખત્મ હો જાતે, વહ ગેર-મતલબ શબ્દ હૈ. ઈસલિયે દુનિયા કી કિસી ભાષા મેં વૈસા શબ્દ નહીં હૈ. પ્રયોગ કિયે ગયે હૈ. જૈસે 'અમીન' પર વહ શાંતિ કા મતલબ હૈ ઉસકા. પ્રયોગ કિયે ગયે હૈ, લેકિન ઓમ-જૈસા શબ્દ નહીં હૈ.. જૈસા કિ અબ ઈસાઈ પ્રાર્થના કરેગા ઔર આખિર મેં કહેગા - 'અમીન'. વહ યહ કહ રહા હૈ - બસ ખત્મ, શાંતિ ઈસકે બાદ, અબ શબ્દ નહીં.

લેકિન ઓમ-જૈસા શબ્દ નહીં હૈ. ઉસકા કોઈ અનુવાદ નહીં હૈ સંભવ. વહ હમને સાતવેં કે લિયે પ્રતીક ચુન લિયા થા જિસકો.

ઈસલિયે મંદિરો મેં ઉસે ખોદા થા - સાતવેં કી ખબર દેને કે લિયે કિ છઠવેં તક મત રુક જાના. વે ઓમ બનાતે હૈ, રામ ઔર કૃષ્ણ કો ઉસકે બીચ મેં ખડા કર દેતે હૈ. ઓમ ઉનસે બહુતા બડા હૈ. કૃષ્ણ ઉસમેં સે ઝાંકતે હૈ, લેકિન કૃષ્ણ કુછ ભી નહીં હૈ, વહ ઓમ બહુત બડા હૈ. ઉસમેં સે સબ ઝાંકાત હૈ, ઔર સબ ઉસી મેં ખો જાતા હૈ. ઈસલિયે ઓમ સે કીમત હમને કિસી ઔર ચીજ કો કભી જ્યાદા નહીં દી હૈ. વહ પવિત્રતમ હૈ. પવિત્રતમ ઈસ અર્થો મેં હૈ, હોલિએસ્ટ ઈસ અર્થો મેં હૈ.. કિ વહ અંતિમ હૈ, ઉસ કે પાર, બિયાંડ, જહા સત ખો જાતા હૈ, વહાં વહ હૈ.

તો સાતવેં કી રિપોર્ટિંગ કી બાત નહી હોતી હૈ. હાં ઈસી તરહ નકરા કી ખબરેં દી જા સકતી હૈ યહ નહીં હોગા, યહ નહીં હોગા, લેકિન યહ ભી છઠવેં તક હી સાર્થક હૈ. સાતવેં કે સંબંધ મેં ઈસલિયે બહુત લોગ ચુપ હી રહ ગયે. યા જિન્હોંને કહા, વે કહ કર બડી ઝંઝટ મેં પડે. ઔર કહતે હુએ... બાર-બાર કહતે હુએ ઉનકો કહના પડા કિ યહ કહા નહીં જા સકતા, ઈસકો બાર-બાર દોહરાના પડા કિ હમ કહ તો જરૂર રહે હૈ, લેકિન યહ કહા નહીં જા સકતા. તબ હમ પૂછતે હૈં ઉનસે કિ બડી મુશ્કિલ હૈ. જબ નહીં કહા જા સકતા, આપ કહેં હી મત. ફિર વે કહતે હૈં, વહ હે તો : જરૂર, ઔર ઉસ જૈસી કોઈ ચીજ નહીં હૈ જો કહને યોગ્ય હો, લેકિન ઉસ-જૈસી કોઈ ચીજ નહીં હૈ જો કહને મેં આતી હૌ - કહને યોગ્ય તો બહુત હૈ, ખબર દેને યોગ્ય હૈ બહુત, રિર્પોટટેબલ (બતાને-યોગ્ય) વહી હૈ.. કિ ઉસકી કોઈ ખબર દે,લેકિન કઠિનાઈ ભી યહી હૈ કિ ઉસકી કોઈ ખબર નહીં હો સકતી - ઉસે જાના જા સકતા હૈ, કહા નહીં જા સકતા.

ઔર ઈસલિયે ઉસ તરફ સે આકર જો લોગ ગૂંગે કી તરહ ખડે હો જાતે હૈ હમારે બીચ મેં - જો બડે મુખર થે, જિનકે પાસ બડી વાણી થી, જિનકે પાસ બડી શબ્દ કી સામર્થ્ય થી, જો તબ કહ પાતે થે, જબ વે ભી અચાનક ગૂંગે કી તરહ ખડે હો જાતે હૈ, તબ ઉનકા



ગુંગાપન કુછ કહતા હૈ, ઉનકી ગૂંગી આંખેં કુછ કહતા હૈ. જેસા તુમ પૂછતે હો, એસા બુદ્ધ ને નિયમ બના રખા થા કિ વે કહતે, યહ પૂછો હી મત યહ પૂછને યોગ્ય હી નહીં, યહ જાનને યોગ્ય હૈ. તો વે કહતે - યહ અવ્યાખ્યેય હે, ઉસકી વ્યાખ્યા મત કરાવઓ, મુઝસે ગલત કામ મત કરવાઓ.

લાઓત્સે કહતા હૈ કિ મુઝસે કહો હી મત કિ મેં લિખૂં ક્યોંકિ જો ભી મેં લિખૂંગા વહ ગલત હો જાયેગા, જો મુઝે લિખતા હૈ વહ મેં લિખ હી ન પાઉંગા, ઔર જો મુઝે નહીં લિખના હૈ ઉસકો મેં લિખ સકતા હૂં, લેકિન ઉસસે મતલબ ક્યા હૈ ? તો જિંદગી ભર ટાલતા રહા - નહીં લિખા, નહીં લિખા, નહીં લિખા. આખિર મેં મુલ્ક ને પરેશાન હી કિયા તો છોટી સી કિતાબ લિખી, પર ઉસને પહલે હી લિખ દિયા કિ સત્ય કો કહા કિ વહ જૂઠ હો જાતા હૈ. પર યહ સેવેંથ, યહ સાતવેં સત્ય કી બાત હૈ, સભી સત્યોં કી બાત નહીં હૈ. છઠવેં તક કહને સે જૂઠ નહીં હો જાતા - છઠવેં તક કહને સે સંદિગ્ધ હોગા, પાંચવેં તક કહને સે બિલકુલ સુનિશ્ચિત હોગા, સાતવેં પર કહને સે જૂઠ હો જાયેગા. જહાં હમ હી સમાપ્ત હો જાતે હૈ, વહાં હમારી વાણી ઔર હમારી ભાષા કેસે બચેગી. વહ ભી સમાપ્ત હો જાતી હૈ.

ઓમ શબ્દ નહી, ચિત્ર હૈ

પ્રશ્ન : ઓમ કો પ્રતીક ક્યોં ચુના ગયા ? ઉસકો ક્યા-ક્યા વિશેષતાએં હૈ ?

ઓમ કો ચુનને કે દો કારણ હૈં : એક તો, એક એસે શબ્દ કી તલાશ થી જિસકા અર્થ ન હો - જિસકા તુમ અર્થ ન લગા પાઓં, ક્યોંકિ અગર તુમ અર્થ લગા લો તો વહ પાંચવેં કે ઈસ તરફ કા હો જાયેગા. એક એસા શબ્દ ચાહિએ થા જો એક અર્થ મેં મીનિંગલેસ (નિરર્થક) હો.

હમારે સબ શબ્દ મીનિંગફુલ (અર્થયુક્ત) હૈ. શબ્દ બનાતે હી હમ ઈસલિયે હૈં કિ ઉસમેં અર્થ હોના ચાહિએ, અગર અર્થ ન હો તો શબ્દ કી જરૂરત ક્યા હૈ ? ઉસે હમ બોલને કે લિએ બનાતે હૈ. ઔર બોલને કા પ્રયોજન હી યહ હૈ કિ મેં તુમ્હે કુછ સમજા પાઉં, મેં જબ શબ્દ બોલૂં તો તુમ્હારે પાસ કોઈ અર્થ કા ઈશારા હો પાયે. જબ લોગ સાતવેં સે લોટં યા સાતવેં કો જાના, તો ઉનકો લગા કિ ઈસકે લિયે કોઈ ભી શબ્દ બનાયેંગે, ઔર ઉસમેં અગર અર્થ હોગા, તો વહ પાંચવેં શરીર કે પહલ કા હો જાયેગા - તત્કાલ. ઉસકા ભાષાકોષ મેં લિખ જાયેગા, લોગ પઢ લેંગે ઔર સમજ લેંગે. લેકિન સાતવેં કા તો કોઈ અર્થ નહીં હો સકતા. યા તો કોઈ અર્થ હો સકતા. યા તો કહો મીનિગલેસ - અર્થહીન, યા કહો બિયાન્ડ મીનિંગ - અર્થાતીત, દોનોં એક હી બાત હૈ.

તો ઉસ અર્થાતીત કે.. જહાં કિ સબ અર્થ ખો ગયે હૈં, કોઈ અર્થ હી નહીં બચા હૈ - કૈસા શબ્દ ખોંજે, ઔર કેસે ખોજે, ઔર શબ્દ કો કૈસૈ બનાયે ? તો શબ્દ કો બનાને મેં બડે વિજ્ઞાન કા પ્રયોગ કિયા ગયા. વહ શબ્દ બનાયા બહુત.. બહુત હી કલ્પનાશીલ...ઔર બડે વિજન.. ઔર બડી દૂરદૃષ્ટિ સે વહ શબ્દ બનાયા ગયા. ક્યોંકિ વહ બનાયા જા રહા થા ઓર એક ખૂટ, એક મૌલિક શબ્દ થા જો મૂલ આધાર પર ખડા કરના થા. તો કેસે ઈસ

શબ્દ કો ખોજેં જિસમેં કિ કોઈ અર્થ નહો, ઔર કિસ પ્રકાર સે ખોજેં ક વહ ગહરે અર્થ મેં મૂલ આધાર કા પ્રતીક ભી હો જાયે ?

તો હમારી ભાષા કી જો મૂલ ધ્વનિયાં હૈ, વે તચી હૈ છ એ.યૂ.એમ. - અ.ઉ.મ. હમારા સારા કા સારા શબ્દોં કા વિસ્તાર ઈન તીન ધ્વનિયોં કા વિસ્તાર હૈ. તો ખૂટ ધ્વનિયાં તીન હૈં - અ.ઉ,મ. અચ્છા અ,ઉ ઔર મ મેં કોઈ અર્થ નહીં હૈ. અર્થ તો ઈનકે સંબંધો સે તય હોગ. અ જબ અબ બન જાયેગા, તો અર્થપૂર્ણ હો જાયેગા, મ જબ કોઈ શબ્દ બન જાયેગા તો અર્થપૂર્ણ હો જાયેગા, અભી અર્થહીન હૈ. અ,ઉ,મ, ઈનકા કોઈ અર્થ નહીં હૈ - ઔર યે તીનલ મૂલ હૈ. ફિર સારી હમારી વાણી કા વિસ્તાર ઈન તીન કા હી ફૈલાવ હૈ, ઈન તીન કા હી જોડ હૈ.

તો યે તીન મૂલ ધ્વનિયોં કો પકડ લિયા ગયૈ o અ,ઉ,મ તીનોં કે જોડ સે ઓમ બના દિયા. તો ઓમ લિખા જા સકતા થા, લેકિન લિખને સે ફિર શક પૈદા હોતા કિસી કો - ઈસકા કોઈ અર્થ હોગા, ક્યોંકિ ફિર વહ શબ્દ બન જાતા આબ, આજ, એસા હી ઓમ મેં ભી એક શબ્દ બન જાતા. ઔર લોગ ઉસકા અર્થ નિકાલ લેતે ગિ ઓમ યાની વહ જો સાતવેં પર હૈ. તો ફિર શબ્દ ન બનાકર હમને ચિત્ર બનાયા ઓમ કા - તાકિ શબ્દ, અક્ષર કા ભી ઉપયોગ મત કરો ઉસમેં. અ,ઉ, મ તો હૈ વહ, પર વહ ધ્વનિ હૈ - શબ્દ નહીં, અક્ષર નહીં.

ઈસલિયે ફિર હમને ઓમ કા ચિત્ર બનાયા, ઉસકો પિક્ચરિઅલ (ચિત્રયુક્ત) કર દિયા, તાકિ ઉસકો સીધા કોઈ ભાષાકોશ મેં ખોજને ન ચલા જાયે ઉસે...કિ ઓમ કા ક્યા મતલબ હોતા હૈ. તો વહ ઓમ જો હૈ આપકી આંખોં મેં ગડ જાયે ઔર પ્રશ્નવાચક બન જાયે કિ ક્યાં મતલબ ?

જબ ભી કોઈ આદમી સંસ્કૃત પઢતા હૈ, યા પુરાને ગ્રંથ પઢને દુનિયા કે કિસી કોને સે આતા હૈ, તો ઈસ શબ્દ કો બતાના મુશ્કિલ હો જાતા હૈ ઉસે. ઔર શબ્દ તો સમ સમજ મેં આ જાતે હૈં, ક્યોંકિ અનુવાદ હો જાદા હૈ - વહ બાર-બાર દિક્કત યે આતી હૈ કિ ઓમ યાની ક્યા, ઈસકા મતલબ ક્યા હૈ ? ઓર ફિર ઈસકો અક્ષરોં મેં ક્યોં નહીં લિખતે હો ? ઈસકો ઓમ લિખો ન. યહ ચિત્ર ક્યોં બનાયા હુઆ હૈ ? ઉસ ચિત્ર કો ભી અગર તુમ ગૌર સે દેખોંગે, તો ઉસકે ભી તીન હિસ્સે હૈ, ઔર વહ અ,ઉ ઔર મ કે પ્રતીક હૈ.

વહ પિક્ચર (ચિત્ર) ભી બડી ખોજ હૈ, વહ ચિત્ર ભી સાધારણ નહીં હૈ - ઔર ઉસ ચિત્ર કી ખોજ ભી ચૌથે શરીર મેં કી ગયી હૈ. ઉસ ચિત્ર કી ખોજ ભી ભૌતિક શરીર સે નહીં કી ગયી હૈ, વહ ચૌથે શરીર કી ખોજ હૈ, અસલ મેં, જબ ચોંથે શરીર મેં કોઈ જાતા હૈ ઔર નિર્વિચાર હો જાતા હૈ, તબ ઉસકે ભીતર અ,ઉ, મ -ઈનકી ધ્વનિયાં ગૂંજને લગતી હૈ, ઔર ઉન તીનોં કા જોડ ઓઽમ બનને લગતા હૈ, જબ પૂર્ણ સન્નાટા હો જાદા હૈ વિચાર કા, જબ સબ વિચાર ખો જાતે હૈ, તબ ધ્વનિયાં રહ જાતી ઔર ઓમ કી ધ્વનિ ગૂંજને લગતી. વહ જો ઓમ કી ધ્વનિ ગૂંજને લગતી હૈ, વહાં ચૌથે શરીર સે ઉસકો પકડા ગયા હૈ કિ યે જહાં વિચાર ખોતે હૈ, ભાષા ખોતી હૈ, વહાં જો શેષ રહ જાતા હૈ, વહ ઓમ કી ધ્વનિ રહ જાતી હૈ.

નિર્વિચાર ચેતના મેં ઓમ કા આવિર્ભાવ

ઈધર સે તો ઉસ ધ્વનિ કો પકડા ગયા, ઔર જેસા મેંને તુમસે કહા કિ જિસ તરહ હર શબ્દ કા એક પેટર્ન (ઢાંચા) હૈ, હર શબ્દ કા એક પેટર્ન હૈ..જબ હમ એક શબ્દ કા પ્યોગ કરતે હૈં તો હમારે ભીતર એક પેટર્ન બનના શૂરૂ હોતા હૈ. તો જબ યહ ઓમ કી ધ્વનિ રહ જાતી હૈ ભીતર સિર્ફ, તબ અગર ઈસ ધ્વનિ પર એકાગ્ર કિયા જાયે ચિત, તો ધ્વનિ - અગર પૂરી તરહ સે ચિત એકાગ્ર હૌ, જો કિ ચૌથે પર હો જાના કઠિન નહીં હૈ, ઔર જબ યહ ઓમ સુનાઈ પડેગા તો હો હી જાયેગા.

ઉસ ચોથે શરીર મેં ઓમ કી ધ્વનિ ગૂંજત હૈ, ગૂંજતી રહે, ગૂંજતી રહે, ઔર અગર કોઈ એકાગ્ર ઈસકો સુનતા રહે, તો ઈસકા ચિત્ર ભી ઉભરના શૂરૂ હો જાતા હૈ. ઈસ તરહ બીજ મંત્ર ખોજે ગયે. સારે બીજ મંત્ર ઈસ તરહ ખોજ ગયે, એક-એક ચક્ર પર જો ધ્વનિ હોતી હૈ, ઉસ ધ્વનિ પર જબ એકાગ્ર ચિત્ત સે સાધક બેઠતા હૈ, તો ઉસ ચક્ર કા બીજ શબ્દ ઉસકી પકડ મેં આ જાતા હૈ. ઔર વે બીજ શબ્દ ઈસ તરહ નિર્મિત કિયે ગયે. ઓમ જો હે, વહ પરમ બીજ હૈ. વહ કિસી એક ચક્ર કા બીજ નહીં હે, વહ પરમ બીજ હૈ, વહ સાતવેં કા પ્રતીક હૈ - યા અનાદિ કા પ્રતીક હૈ, યા અનંત કા પ્રતીક હૈ.

ઓમ - સાર્વભૌમિક સત્ય

ઈસ ભાંતિ ઉસ શબ્દ કો ખોજા ગયા ઔર કરોડોં લોગોં ને જબ ઉસકો ટૈલી (મિલાન) કિયા ઔર સ્વીકૃતિ દી, તબ વહ સ્વીકૃત હુઆ - એકદમ સે સ્વીકૃત નહીં હો ગયા, સહજ સ્વીકૃત નહીં કર લિયા કિ આદમી ને કહ દિયા - કરોડોં સાધકોં કો જબ વહી પ્રતિ બાર ગયા, ઔર જબ વહ સુનિશ્ચિત હો ગયા.

ઈસલિયે ઓમ શબ્દ જો હૈ, વહ કિસી ધર્મ કી, કિસી સંપ્રદાય કી બપૌતી નહીં હૈ - ઈસલિયે બૌદ્ધ ભી ઉસકા ઉપયોગ કરેંગે, બિના ફિક્ર કિયે, જૈન ભી ઉસકા ઉપયોગ કરેંગે, બિના બિના ફિક્ર કિયે. હિંદુઓ કી બપૌતી નહીં હૈ વહ, ઉસકા કરાણ હૈ. ઉસકા કારણ યહ હૈ કિ વહ તો સાધકો કો.. અનેક સાધકોં કો, અનેક માર્ગોં સેગયે સાધકોં કો વહ મિલ ગયા હૈ. દૂસરે મુલ્કોં મેં ભી જો ચીજેં હૈ, વેં ભી કિસી અર્થ મેં ઉસક હિસ્સે હૈ.

અબ જૈસે કિ અગર હણ અરેબિક યા લૈટિન યા રોમન - ઈનમેં જો ખોજબીન સાધક કી રહી હૈ, ઉસકો ભી પકડને જાયેં, તો એક બડે મજે કી બાત હૈ કિ 'મ' તો જરૂર મિલેગા ઉસમેં - કિસી મેં 'અ' ઔર 'મ' તો અનિવાર્ય મિલેગા. ઉસકે કારણ હૈં કિ વહ ઈતના સૂક્ષ્મ હિસ્સા હૈ કિ અક્સર આગે કા હિસ્સા છૂટ જાતા હૈ, પકડ મેં નહીં આતા ઔર પીછે કા હિસ્સા સુનાઈ પડતા હૈ. તો ઓહમ કી જબ આવાજ હોની શુરૂ હોતી હૈ ભીતર, તો 'મ' સબસે જ્યાદા સરલાત સે પકડ મેં આતા હૈ. વહ આગે કા જો હિસ્સા હૈ વહ દબ જાતા હૈ પિછલે 'મ' સે. એસે ભી તુમ અગર કિસી બંદ ભવન મેં બેઠકર ઓમ કી આવાજ કરો, તો 'મ' સબકો દબા દેગા - 'અ' ઔર 'ઉ' કો દબા દેગા ઔર 'મ' એકદમ વ્યાપક હૌ જાયેગા. ઈસલિયે બહુત સાધકોં કો એસા લગા કિ 'મ' તો હૈ પક્કા. આગે કી કુછ ભૂલચૂક હો ગયી, સુનને કે કુછ ભેદ હૈ. ઔર ઈસલિયે દુનિયા સે સભી.. જહાં ભી.. જૈસે અમીન,



ઉસમેં 'મ' અનિવાર્ય હૈ. જહાં-જહાં સાધકોં ને ઉસ શરીર પર કામ કિયા હૈ, વહાં કુછ તો ઉનકી પકડ મેં આયા હૈ. લેકિન, જિતના જ્યાદા પ્રયોગ હો, જેસે કિ એક પ્રયોગ કો હજાર વૈજ્ઞાનિક કરેં, તો ઉસકી વેલિડિટિ (પ્રામાણિકતા) બઢ જાતી હૈ.

લાખોં સાધકોં કી સમ્મિલિત ખોજ- ઓમ

યહ મુલ્ક એક લિહાજ સે સૌભાગ્યશાલી હૈ કિ યહાં હમને હજારોં સાલ આત્મિક યાત્રા પર વ્યતીત કિયે હૈં. ઈતનાં કિસી મુલ્કે ને, ઈતને બડે પૈમાને પર, ઈતને અધિક લોગોં ને કભી ગિયે. અબ બુદ્ધ કે સાથ દસ-દસ હજાર સાધક બેઠે, મહાવીર કે સાથ ચાલીસ હજાર ભિક્ષુ ઔર ભિક્ષુણિયાં થી. છોટા સા બિહાર, વહાં ચાલીસ હજાર આદમી એકસાથ પ્રયોગ કર રહે હૈં. દુનિયા મેં કહીં એસા નહીં હુઆ.

જીસસ બેચારે બડે અકેલે હૈ, મુહમ્મદ કા ફિજુલ હી સમય આયા હો રહા હૈ, નાસમજો સે લડને મેં. યહાં એક સ્થિતિ બન ગીય થી કિ યહાં યહ બાત અબ લડને કી નહી રહ ગયી થી, યહ ખત્મ હો ચુકા થા વક્ત, યહાં ચીજેં સાફ હો ગયી થી. અબ મહાવીર બેઠે હૈ ઔર ચાલીસ હજાર લોગ એકસાથ સાધના કર રહે હૈ. ટેલી (મિલાન) કરને કી બડી સુવિધા થી.. ચાલીસ હજાર લોગોં મેં ક્યા હો રહા હૈ. ચોથે શરીર પર ક્યા હો રહા હૈ, તીસરે પર ક્યા હો રહા હૈ, દૂસરે મેં ક્યા હૌ રહા હૈ. એક ભૂલ કરેગા, દો ભૂલ કરેંગે, ચાલીસ હજાર તો ભૂલ નહીં કર સકતે. ચાલીસ હજાર અલગ-અલગ પ્રયોગ કર રહે હૈ. ફિર વહ સબ સોજા જા રહા હૈ, પકડા જા રહા હૈ.

ઈસલિયે ઈસ મુલ્ક ને કુછ બહુત બીજ ચીજેં ખોજ લી જો કિ દૂસરે મુલ્ક નહીં ખોજ પાયે, ક્યોંકિ વહાં સાધક સદા અકેલા થા. સાધક ઈતને બડે પૈમાને પર કહાં ભી નહીં થા. જૈસા આજ પશ્ચિમ બડે પૈમાને પર વિજ્ઞાન કી ખોજ મેં લગા હૈ. હજારોં વૈજ્ઞાનિક લગે હૈ. ઈસ મુલ્ક ને ખભી અપને હજારોં પ્રતિભાશાલી લોગ એક હી વિજ્ઞાન પર લગા દિયે થે. તો વહાં સે વે જો લાયે હૈ. વહ બડા સાર્થક તો હૈ. ઔર, ફિર કભી ઉસકી ખબરેં જાતે-જાતે યાત્રા મેં, દૂસરે મુલ્કોં તક પહુંચતે-પહુંચતે બહુત બદલ ગયીં. બહુત બદલ ગયીં. બહુચ ટૂટ-ફૂટ ગયીં.

ક્રોસ કા સ્વસ્તિક ઔર ૐ સે સંબંધ

અબ જેસે કિ જીસસે કા ક્રોસ હૌ, વહ સ્વસ્તિક કા બચા હુઆ હિસ્સા હૈ. લેકિન યાત્રા કરતે-કરતે વહ ઈતના ટૂટ ગયા હૈ. સ્વસ્તિક બહુત વક્ત સે ઓમ-જૈસા એક પ્રતીક થા. ઓમ સાતવેં કા પ્રતીક થા, સ્વસ્તિક પ્રથમ કા પ્રતીક હૈ. ઈસલિયે સ્વસ્તિક કા જો ચિત્ર હૈ, વહ ડાઈનેમિક (સક્રિય) હૈ, મૂવ (ગતિ) કર રહા હૈ. ઈસલિયે ઉસકી શાખા આગેલ ફૈલ જાતી હૈ ઔર મૂવમેંટ (ગતિ) કા ખ્યાલ દૈતી હૈં - ઘૂમ રહા હૈં, સંસાર કા મતલબ હોતા હૈ જો ઘૂમ રહા હૈં - જૌ પૂરે વક્ત ઘૂમ રહા હૈ.

તો સ્વસ્તિક હમને પ્રથમ કા પ્રતીક બના લિયા થા ઔર ૐ અંતિમ પ્રતીક થા.





अदः



ઈસલિયે ઓમ મેં મૂવમેંટ (ગીત) બિલકુલ નહીં હૈ, વહ બિલકુલ સ્થિર હૈ - ડેડ સાઈલેંટ (ખામોશ) ઔર સબ રુક ગયા હૈ વહાં. વહાં કોઈ મૂવમેંટ નહીં હૈ - ઉસ ચિત્ર મેં કોઈ મૂવમેંટ નહીં હૈ, સ્વસ્તિક મેં મૂવમેંટ હૈ.

વહ પહલા ઔર વહ અંતિમ હૈ. સ્વસ્તિક યાત્રા કરતે-કરતે કટ કર ક્રોસ રહ ગયા- ક્રિશ્ચિયનિટિ તક પહુંચતે - પહુંચતે.વહ અબ જીસસ કે વક્ત મેં, ક્યોંકિ જીસસ..યહ બહુત સંભાવના હૈ...કિ વે ઈજિપ્ત ભી આયે ઔર ભારત ભી આયે, વે નાલંદા મેં ભી થે ઔર વે ઈજિપ્ત મેં ભી થે - ઔર વે હુઈ સિદ્ધ કિ વહ આદમી જો બહુત ફુલોં કો દેખકર ગયા, ઔર ઉસ જગહ જાકર ઉસને ખબર દી જહાં એક હી ફૂલ હોતા થા. વહ કટ ગયી ખબર, વહ ક્રોસ રહ ગયા.

ઓમ (-) સે ઉદ્‌ભૂત ઈસ્લામ કા અર્ધ ચંદ્ર

ઓમ કા જો ઉપર કા હિસ્સા હૈ વહ ઈસ્લામ તક પહુંચ ગયા. વે ચાંજ કે જો આધે ટુકડે કા બહુત આદર કર રહે હૈ, વહ ઓમ કા ટુટા હુઆ હિસ્સા હૈ -ઉપર કા હિસ્સા હૈ, વહ યાત્રા કરતે મેં કટ ગયા. શબ્દ ઔર પ્રતીક યાત્રા કરતે મેં બુરી તરહ કટતે હૈ, ઔર હજારોં સાલ બાદ વહ ઈસ તરહ ધિસપિસ જાતે હૈં કિ અલગ માલૂમ હોને લગતે હૈ. ફિર પહચાનના હી મુશ્કિલ હો જાતા હૈ કિ યહ વહી શબ્દ હૈ, પકડના હી મુશ્કિલ હો જાતા હૈ કિ યહ વહી શબ્દ કેસો હો સકતા હૈ. યાત્રા મેં નયી ધ્વનિયાં જુડતી હૈ, નયે શબ્દ જુડતે હૈ. નયે લોગ, જબાન સે ઉસકા ઉપયોગ કરતે હૈ - સબ તરહા કા અંતર હોતા જાતા હૈ. ઔર ફિર મૂલ સ્ત્રોત સે અગર વિચ્છિન્ન હો જાયેં, તો ફિર કુછ તય કરને કી જગહ નહીં રહ જાતી કિ વહી ઠીક ક્યા થા - કહાં સે આયા, ક્યા હુઆ ?

સારી દુનિયા કે આધ્યાત્મિક પ્રવાહ ગહરે મેં ઈસ મુલ્ક સે સંબંધિક હૈ, ક્યોંકિ ઉનકા મૌલિક મૂલ સ્ત્રોત ઈસી મુલ્ક સે પૈદા હુઆ, ઔર સારી ખબરેં ઈસ મુલ્ક સે ફૈલની શુરૂ હુઈ. લેકિન ખબરેં લે જાનેવાલે આદમી કે પાસ દૂસરી ભાષા થી - જિનકો ઉસને ખબર દી જાકર, કુછ ભી પતા નહીં થા કિ વહ ક્યા ખબર દે રહા હૈ. અબ કિસી ઈસાઈ કો, પાદરી કો યહ ખ્યાલ નહીં હો સકતા કિ વહ ગલે મેં જો લટકાયેં હુએ હૈ, વહ સ્વસ્તિક કા ટુટા હુઆ હિસ્સા હૈ, વહ ક્રોસ બન ગયા. કિસી મુસલમાન કો ખ્યાલ નહી હો સકતા કિ ઉસ ચાંદ કો, વહ જો અર્ધચંદ્ર કો ઈતના આદર દે રહા હૈ, વહ ઓમ કા આધા હિસ્સા હૈ. ઓમ કા ટૂટા હુઆ હિસ્સા હૈ.

ઈસાઈ પરંપરા મેં ઓમ કા વ્યાપક પ્રભાવ

કુછ કૈથોલિક શાસ્ત્રઝોં કે અનુસાર 'ઓમન' 'ઓમ' કા હી અપભ્રંશ હૈ. લગભગ સભી પ્રાથનાઓં કે અંત મેં ઈસ અભિવાદન હેતુ 'ઓમન' શબ્દ કા પ્રચુર માત્રા મેં પ્રયોગ હોતા હૈ. ખોજ કરનેવાલોં કા મત હૈ કિ 'ઓમ' વહી શબ્દ હૈ જિસકો બાઈબલ મેં કહા ગયા હૈ કિ 'વહ સૃષ્ટિ કે આરંભ મેં થા, ઈશ્વર કે સાથ થા, ઈશ્વર થા.' (યોહન ૧:૧). 'ઓમન' કો પ્રકાશન-ગ્રંથ કે અધ્યાય એક, સેત્રત આઠ 'અલ્ફા તથા ઓમેગા' (આદિ ઔર



અંત) નામ સે નિરુપિત કિયા ગયે હૈ. એસા ભી બતાયા જાતા હૈ કિ ઈસા મસીહ ને સંત યોહન સે કહા થા, 'મેં હી ઓમન હૂં.' અન્યત્ર આમેન કા પ્રયોગ 'તથાસ્તુ' તથા 'પૂર્ણ સત્ય' કે અર્થ મેં હુઆ હૈ.

કૈથોલિક પૂજન-વિધિ મેં લેટિન ભાષા કે અનેક શબ્દ ઉપયોગ મેં જાતે રહે હૈ, ઉન સબમેં ઓમ કા અપભ્રંશિત રુપ ઉપસ્થિત હૈ. જૈસે ઓમનીપ્રેજેંટ, ઓમનીશિએંટ, પેર ઓમનીયા સેકુલા સેકુલોરુમ આદિ.

આજકલ તો ભારત કે અનેક ગિરજાધરોં મેં, પ્રાર્થનાઓં મેં તથા લીબ કે બીચોંબીચ 'ઓમ' ( ) કા પ્રયોગ પ્રારંભ હો ચુકા હૈ. ઉદાહરણ કે લિએ સંત મેરી કોલેજ, કરસિયાંગ, દાર્જિલિંગ કે આરાધના મંદિર કી પ્રમુખ વાંચનપીઠિકા પર ઓમ અંકિત કિયા ગયા હૈ.

બંબઈ, રાત્રિ, દિનાંક ૮ જુલાઈ, ૧૯૭૦.

દસવીં પ્રશ્નોતર ચર્ચા

ઓમ સાધ્ય હૈ, સાધન નહીં

પ્રશ્ન : કલ સાતવેં શરીર કે સંદર્ભ મેં ઓમ પર કુઠ ચર્ચા ચલી. ઈસી સબંધ મેં એક છોટા સા પ્રશ્ન યહ હૈ કિ અ,ઉ ઔર મ કે કંપન કિન ચક્રોં કો પ્રભાવિત કરતે હૈ ઔર ઉનકા સાધક કે લિએ ક્યા ઉપયોગ હૈ ? ઈન ચક્રોં સે સાતવેં ચક્ર કા ક્યા સંબંધ હૈ ?

ઓમ કે સંબંધ મેં થોડી સી બાતેં કલ મૈંને આપસે કહી. ઉસ સંબંધ મેં થોડી સી ઔર બાતેં જાનને જૈસી હૈ. એક તો..કિ ઓમ સાતવીં અવસ્થા કા પ્રતીક હૈ, સૂચક હૈ, વહ ઉસકી ખબર દેનેવાલા હૈ. ઓમ પ્રતીક હૈ સાતવીં અવસ્થા કા. સાતવીં અવસ્થા કિસી ભી શબ્દ સે નહીં કહી જા સકતી. કોઈ સાર્થક શબ્દ ઉસ સંબંધ મેં ઉપયોગ નહીં કિયા જા સકતા. ઈસલિયે એક નિરર્થક શબ્દ ખોજા ગયા, જિસમેં કોઈ અર્થ નહીં હૈ, યહ મેંને કલ આપસે કહા. ઈસ શબ્દ કી ખોજ ભી ચૌથે શરીર કે અનુભવ પર હુઈ હૈ. યહ શબ્દ ભી સાધારણ ખોજ નહીં હૈ.

અસલ મેં, જબ ચિત્ત સબ ભાંતિ શૂન્ય હો જાતા હૈ - કોઈ વિચાર નહીં હોતે, કોઈ શબ્દ નહીં હોતે - તબ ભી શૂન્ય કી ધ્વનિ શેષ હોતી હે. શૂન્ય ભી બોલતા હૈ. શૂન્ય કા ભી અપના સન્નાટા હૈ. અગર કભી બિલકુલ સૂની જગહ મેં આપ ખડે હો ગયે હો. - જહાં કોઈ આવાજ નહીં, કોઈ ધ્વનિ નહીં - તો વહાં શૂન્ય કી ભી એક ધ્વનિ હૈ. વહાં શૂન્ય કા ભી એક સન્નાટા હૈ. ઉસ સન્નાટે મેં, જો ભૂલ ધ્વનિયાં હૈ, વોહી કેવલ શેષ રહ જાતી હૈ. અ,ઉ,મ - અ.યૂ.એમ.મૂલ ધ્વનિયાં હૈ. હમારી સારી ધ્વનિયોં કા વિસતાર ઉન તીન ધ્વનિયોં કે નયે-નયે સંબંધો ઔર જોડોં સે હુઆ હૈ. જબ સારે શબ્દ ખો જાતે હૈ, તબ ધ્વનિ શેષ રહ જાતી હ.

ઓમ કે જપ સે સ્વપ્ન લોક મેં ખોન કી સંભાવના

તો ઓમ શબ્દ તો પ્રતીક હૈ સાતવી અવસ્થા કા, સાતવેં શરીર કા, લેકિન ઓમ શબ્દ કો પકડા ગયા હૈ ચોથે શરીર મેં. ચોથે શરીર કી, મનન-શરીર કી શૂન્યતા મેં - શૂન્યતા



जो ध्वनि होती है, शून्य की जो ध्वनि है, वहां ओम पकड़ा गया है. तो ईस ओम का यदि साधक प्रयोग करे, तो दो परिणाम हो सकते है. जेस कि आपको याद होगा, मैंने कहा कि चोथे शरीर की दो संभावनाएं है, सभी शरीरों की दो संभावनाएं है. यदि साधक ओम का प्रयोग करे कि उस ओम के द्वारा तंद्रा पैदा हो जाये, निद्रा पैदा हो जाये - किसी भी शब्द की पुनरुक्ति से पैदा हो जाती है. किसी भी शब्द को अगब बार-बा दोहराया जाये, तो उसका एक सा संघात, एक सी चोट - लयबद्ध, जैसे कि सिर कोई ताली थपक रहा हो, एसा ही परिणाम करती है और तंद्रा पैदां कर देती है.

तो चोथे मनस शरीर की जो पहली प्राकृतिक स्थिति है - कल्पना, स्वप्न.

अगर ओम का ईस भांति प्रयोग किया जाये कि उससे तंद्रा आ जाये आप एक स्वप्न में खो जायेंगे. वह स्वप्न सम्मोहन, तंद्रा जैसा होगा - हिप्नोटिक स्लीप जैसा होगा. उस स्वप्न में जो भी आप देखना चाहें, देख सकेंगे - भगवान के दर्शन कर सकते है, स्वर्ग-नर्क की यात्रा कर सकते है - लेकिन होगा वह सब स्वप्न, सत्य उसमें कुछ भी नहीं होगा, आनंद का अनुभव कर सकते है, शांति का अनुभव कर सकते है - लेकिन होगी सब कल्पना, यथार्थ कुछ बी नहीं होगा.

तो एक तो ओम का ईस तरह का प्रयोग है जो अधिकतर चलता है. यह सरल बात है. ईसमें बहुत कठिनाई नहीं है. ओम की ध्वनि को जोर से पैदा करके उसमें लीन हो जाना बहुत ही सरल है, उसकी लीनता बडी रसपूर्ण है, - जैसे सुखद स्वप्न होता है, एसी रसपूर्ण है, मनचाहा स्वप्न, एसी रसपूर्ण है. और मनस शरीर के दो ही रूप है - कल्पना का, स्वप्न का, और दूसरा रूप है संकल्प का और दिव्य द्रष्टि का, विजन का.

तो अगर ओम का सिर्फ पुनरुक्ति से व्यवहार किया जाये मन के उपर, तो उसके संघात से तंद्रा पैदा होती है - जिसे योग-तंद्रा कहते है. वह ओम के संघात पेदा हो जाती है. लेकिन यदि ओम का उच्चारण किया जाये, ओर पीछे साक्षी को भी कायम रखा जाये - दोहरे काम किये जायें : ओम की ध्वनि पैदा की जाये और पीछे जागकर ईस ध्वनि को सुना भी जाये - ईसमें लीन न हुआ जाये, ईसमें डूबा न जाये - यह ध्वनि एक तर पर चलती रहे और हम दूसरे तल पर खडे होकर ईसको सुननेवाले, साक्षी, द्रष्टा, श्रोता हो जायें. लीन न हों, बल्कि जाग जायें ईस ध्वनि में, तो चौथे शरीर की दूसरी संभावना पर काम शूरू हो जाता है - तब स्वप्न में नहीं जायेंगे आप, योग-तंद्रा में नही जायेंगे, योग-जागृति में चले जायेंगे.

मैं निरंतर कोशिश करता हूं कि आपको शब्द के प्रयोग न करने का कहूं...निरंतर कहता हूं कि किसी मंत्र, किसी शब्द का आप उपयोग न करें, क्योंकि सौ में निन्यानबे मौके आपके तंद्रा में चले जाने के है. उसके कारण है : हमारा वह जो चौथा शरीर है, निद्रा का आदी है, वह सोना ही जानता है. वह जो हमारा चौथा शरीर है, ड्रीम ट्रेक (स्वप्न-पथ) उसका बना ही हुआ है. वह रोज सपने देखता ही है. तो एसे ही, जैसे ईस कमरे

में हम पानी को बहा दें, फ़िर पानी सूख जाये, पानी चला जाये, सूखी रेखा रह जाये. फ़िर हम दूसरा पानी ढालें, तो वह पुरानी रेखा को पकड कर ही बह जायेगा.

ओम और 'में कोन हूं' में मौलिक भिन्नता

तो शब्द, मंत्र के उपयोग से बहुत संभावना नही हे कि आपका वह जो स्वप्न देखने का आदी मन है, वह अपनी यांत्रिक प्रक्रिया से तत्काल स्वप्न में चला जायेगा. लेकिन, यदि साक्षी को जगाया जा सके, और पीछे तुम खडे होकर देखते भी रहो कि यह ओम की ध्वनि हो रही है - ईसमें लीन न होओ, ईसमें डूबो मत - तो ओम से भी वही काम हो जायेगा जो में, 'में कोन हूं' के प्रयोग से तुम्हें करने को कह रहा हूं. और अगर 'में कोन हूं' को भी तुम निद्रा की भांति पूछने लगो, और पीछे साक्षी न रह जाओ, तो जो भूल ओम से स्वप्न पेदा होने की होती है, वह 'में कोन हू' से भी पैदा हो जायेगी. लेकिन, 'में कोन हूं' से पेदा होने की संभावना थोडी कम है, ओम की बजाय. उसका कारण है कि ओम मं कोई प्रश्न नहीं है, सिर्फ थपकी है, 'में कोन हूं' में प्रश्न है, सिर्फ थपकी नहीं है - और 'में कोन हूं' के पीछे क्वेश्चन मार्क (प्रश्नचिह्न) खडा है जो आपकी जगाये रखेगा.

यह बडे मजे की बातत हे कि अगर चित्त में प्रश्न हो तो सोना मुश्किल हो जाता है. अगर दिन में भी आपके चित्त में बहुत गहरा प्रश्न घूम रहा है तो रात आपकी नींद खराब हो जायेगी - प्रश्न आपको सोने न देगा. वह जो क्वेश्चन मार्क (प्रश्न चिह्न) है, अनिद्रा का बडा सहयोगी है. अगर चित्त में कोई प्रश्न खडा है, चिंता खडी है, कोई सवाल खडा है, कोई जिज्ञासा खडी है, तो नींद मुश्किल हो जायेही.

'में कोन हूं' में एक चोट है

तो में ओम की जगह, 'में कोन हूं' प्रयोग के लिए ईसलिये कह रहा हूं कि उसमें मौलिक रूप से एक प्रश्न है. और चूंकि प्रश्न है, ईसलिये उत्तर की बहुत खोज है, और उत्तर के लिए जागे ही रहना होगा. वह ओम में कोई प्रश्न नहीं है. उसकी चोट नुकीली नहीं है, वह बिलकुल गोल है. उसमें कही चोट नहीं है, उसमें कहीं कोई प्रश्न नहीं है. और उसका निरंतर संघात, उनकी चोट, निद्रा ले जायेगी.

फ़िर, 'में कोन हू' में संगीत नहीं है, ओम में बहुत संगीत है, वह बहुत संगीतपूर्ण है. और जिना ज्यादा संगीत है उतना स्वप्न में ले जाने में समर्थ है. 'में कोन हूं' आडा-टेढा है, पुरुष-शरीर जैसा है. ओम जो है, बहुत सुडोल, स्त्री-शरीर जैसा है, उसकी थपकी जल्दी सुला देगी.

शब्दों के भी आकार है. शब्दों की भी चोट का भेद है. उनका भी संगीत है. 'में कोन हूं' में कोई संगीत नहीं है. उससे सुलाना जरा मुश्किल है. अगर सोया आदमी भी पडा हो, और उसके पास हम बेठकर कहने लगें - में कोन हूं, में कोन हूं, तो सोया हुआ आदमी भी जग सकता है. लेकिन सोये हुए आदमी के पास हम अगर बेठकर ओम, और

ओम, और ओम की ध्वनि દોહરાને લગેં, તો ઉસકી નીંદ ઔર ગહરી હો જાયેગી.

સંઘાત કે ફર્ક હૈ. લેકિન, ઈસકા યહ મતલબ નહીં હૈ કિ ઓમ સે નહીં કિયા જા સકતા. સંભાવના તો હૈ હી. આગર કોઈ ઓમ કે પીછે જાગકર ખડા હો સકે તો ઉસસે ભી યહી કામ હો જાયેગા. લેકિન મૈં ઓમ કા સાધના કે બતૌરે પ્રયોગ નહીં કરવાના ચાહતા. ઉસકે ઔર ભી બહુત કારણ હૈ.

ૐ : શબ્દ ઔર નિ:શબ્દ કા સંગીત

ક્યોંકિ ઓમ કી અગર સાધના કરેંગે તો ચૌથે શરીર સે ઓમ કા અનિવાર્ય એસોસિએશન (અંતરસંબંધ) હો જાયેગા. ઓમ પ્રતીક તો હૈ સાતવેં કા, લેકિન ઉસકા અનુભવ હોતા હૈ ચૌથે શરીર મેં....ધ્વનિ કા. અગર એક બાર ઓમ કે સાધના શૂરૂ કી તો ઓમ ઔર ચૌથે શરીર મેં એક એસોસિએશ, અનિવાર્ય સંબંધ હો જાયેગા, ઔર વહ રોકનેવાલા સિદ્ધ હોગા, વહ આગે લે જાને મેં બાધા ડાલ સકતા હૈ.

તો ઈસ શબ્દ કે સાથ કઠિનાઈ હૈ. ઉસકી પ્રતીતિ તો હોતી હૈ ચોથે શરીર મેં, લેકિન ઉસકો પ્રયોગ કિયા ગયા હૈ સાતવેં શરીર કે લિયે ઔર સાતવેં શરીર કે લિયે કોઈ શબ્દ નહીં હે હમારે પાસ. ઔર હમ જહાં તક શબ્દોં કા અનુભવ કરતે હા, ચૌથે શરીર કે બાદ ફિર શબ્દોં કા અનુભવ બંદ હો જાતા હૈ.

તો ચૌથે શરીર કા જો આખિરી શબ્દ હૈ, ઉસકો હમ અંતિમ અવસ્થા કે લિયે પ્રયોગ કર રહે હૈ. ઔર કોઈ ઉપાય ભી નહીં હૈ - ક્યોંકિ પાંચવે શરીર સે નિ:શબ્દ હૈ, છઠવાં બિલકુલ નિ:શબ્દ હૈ, સાતવાં તો બિલકુલ હી શૂન્ય હૈ. ચૌથે શરીર કી જો આખિરી શબ્દ કી સીમા હૈ, જહાં સે હમ શબ્દોં કો છોડેંગે, વહાં આખિરી ક્ષણ મેં, સીમાંત પર ઓમ સુનાઈ પડતા હૈ.

તો ભાષા ખી દુનિયા કા વહ આખિરી શબ્દ હૈ, ઔર અભાષા કી દુનિયા કા વહ પહલા, વહ દોનોં કી બાઉંડ્રી (સીમા) પર હૈ. હે તો વહ ચૌથે શરીર કા, લેકિન હમારે પાસ ઉસસે જ્યાદા સાતવેં શરીર કે કોઈ નિકટ શબ્દ નહીં હૈ. ફિર ઔર શબ્દ ઔર દૂર પડ જાતે હૈ. ઈસલિયે ઉસકો સાતવેં કે લિયે પ્રયોગ કિયા હૈ.

તો મૈં પસંદ કરતા હૂં કિ ઉસકો ચૌથે કે સાથ બાંધે ન. વહ અનુભવ તો ચૌથે મેં હોગા, લેકિન ઉસકો સિંબલ (પ્રતીક) સાતવેં કા હી રહને દેના ઉચિત હૈ. ઈસલિયે ઉનકા સાધના કે લિયે ઉપયોગ કરને કી જરૂરત નહીં. ઉસકે લિયે કિસી એસી ચીજ કા ઉપયોગ કરના ચાહિએ જો ચૌથે પર હી છૂટ ભી જાયે. જેસે, 'મૈં કોન હૂં ?' - યહ ચૌથે મેં પ્રયોગ ભી હોગા, છૂટ ભી જાયેગા.

ૐ સાધ્ય હૈ, સાધન નહીં

ઔર ઓમ કા સિંબોલિક (પ્રતીકાત્મક) અર્થ હી રહના ચાહિએ. સાધન કી તરહ ઉસકા ઉપયોગ ઔર ભી એક કારણ સે ઉચિત નહીં હૈ, ક્યોંકિ જિસે હમ અંતિમ કા પ્રતીક



બના રહે હૈ, ઉસે હમેં અપના સાધન નહીં બનાના ચાહિએ. જિસકો હમ પરમ, એબ્સલ્યુટ કા પ્રતીક બના રહે હૈ, ઉનકા સાધન નહીં બનાના ચાહિએ, વહ સાધ્ય હી રહના ચાહિએ. ઓમ વહ હૈ જિસે હમેં પાના હૈ, ઈસલિયે ઓમ કો કિસી ભી તરહ કે મીન્સ કી તરહ, સાધન કી તરહ પ્રયોગ કરને કે મેં પક્ષ મેં નહી હૂં. ઔર ઉસકા પ્રયોગ હઆ હૈ, ઉસસે બહુત નુકસાન હુએ હૈ.

ઉસકા પ્રયોગ કરને વાલા સાધક બહુત બાર ચૌથે શરીર કો સાતવાં સમજ બૈઠા - ક્યોંકિ ઓમ સાતવેં કા પ્રતીક થા ઔર ચૌથે મેં અનુભવ હોતા હૈ. ઔર જબ ચૌથે મેં અનુભવ હોતા હે તો સાધક કો લગતા હૈ કિ ઠીક હૈ, અબ હમ ઓમ કો ઉપલબ્ધ હો ગયે, અબ ઔર યાત્રા ન રહી, અબ યાત્રા ખત્મ હો ગીય. ઈસલિયે સાઈકિક બોડી (મનસ શરીર) પર બડા નુકસાન હોતા હૈ. વહ વહીં રુક જાતા હૈ.

બહુત સે સાધક હૈ, જો વિજંસ કો, દ્રશ્યો કો, રંગો કો, ધ્વનિયોં કો, નાદ કો, ઈસમેં ઉપલબ્ધિ માન લેતે હૈ. સ્વભાવત :, ક્યોંકિ જિસકો અંતિમ કા પ્રતીક કહા હૈ, વહ ઈસ સીમા-રેખા પર ચલને લગતૈ હૈ, ફિર હમેં લગતા હૈ કિ આ ગયી સીમા.

ઈસલિયે ભી મેં ચૌથે શરીર મેં ઈસકે પ્રયોગ કે પક્ષ મે નહીં હૂં. ઔર ઈસકા અગર પ્રયોગ કરેંગે તો પહલે, દૂસરે, તીસરે શરીર પર ઈસકા કોઈ પરિણામ નહીં હોગા. ઈસકા પરિણામ ચૌથે શરીર પર હોગા. ઈસલિયે પહલે, દૂસરે, તીસરે શરીર કે લિયે દુસરે શબ્દ ખોજે ગયે હૈ, જો ઉન પર ચોટ કર સકતે હૈ.

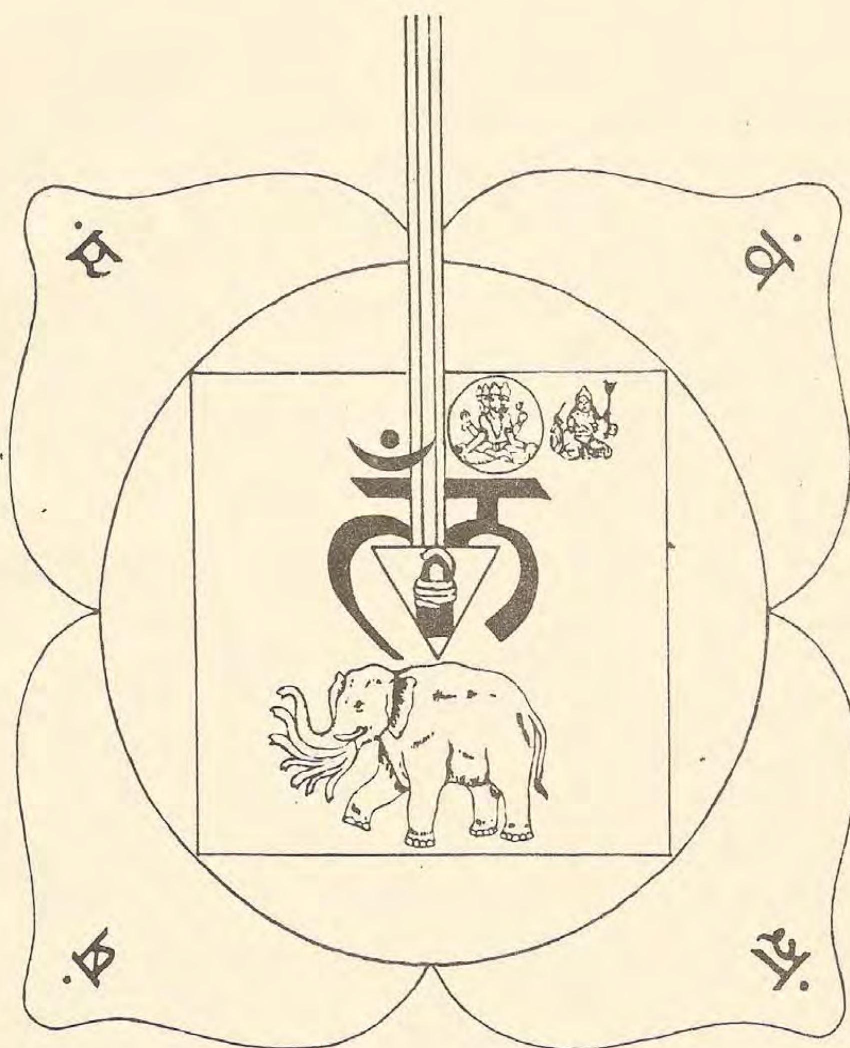
જગત ઔર બ્રહ્મ કે બીચ ઓમ કા અનાહત નાદ

ય જો મૂલ ધ્વનિયાં હૈ - અ,ઉ ઔર મ કી, ઈસ સંબંધ મેં એક બાત ઔર ખ્યાલ મેં લે લેની ઉચિત હૈ. જેસે બાઈબિલ હૈ. બાઈબિલ યહ નહીં કહતી કિ પરમાત્મા ને જગત બનાયા, બનાને કા કોઈ કામ કિયા, એસા નહીં કહતી. કહતી એસા હૈ કિ પરમાત્મા ને કહા - પ્રકાશ હો..ઔર પ્રકાશ હો ગયા, બનાને કા કોઈ કામ નહીં કિયા, બોલને કા કોઈ કામ કિયા.

જેસે બાઈબિલ કહતી હૈ કિ સબસે પહલે શબ્દ થા - દિ વર્ડ. સબસે પહલે શબ્દ થા, ફિર સબ હુઆ. પુરાને ઔર બહુત સે શાસ્ત્ર ઈસ બાત કી ખબર દેતે હૈં કિ સબસે પહલે શબ્દ થા, જેસે કી ભારત મેં કહતે હૈ. શબ્દ બ્રહ્મ હૈ. હાલાંકિ ઈસસે બડી ભ્રાંતિ હોતી, ઈસસે કઈ લોગ સમજ લેતે હૈં કિ શબ્દ સે હી બ્રહ્મ મિલ જાયેગા. બ્રહ્મ તો મિલેગા નિઃશબ્દ સે, લેકિન શબ્દ બ્રહ્મ હૈ - ઈસકા મતલબ કેવલ ઈતના હી હૈ કિ હમ અપને અનુભવ મેં જિતની ધ્વનિયોં કો જાનતે હૈ, ઉસમેં સબસે સૂક્ષ્મતમ ધ્વનિ શબ્દ કી હૈ.

અગર હમ જગત મેં પીછે લૌટ જાયેં, તો અંતતઃ જબ હમ શૂન્ય કી કલ્પના કરેં, જહાં સે જગત શૂરૂ હુઆ હોગા, તો વહાં ભી ઓમ, કી ધ્વનિ હો રહી હોગી - ઉસ શૂન્ય મેં, ક્યોંકિ જબ હમ ચૌથે શરીર પર શૂન્ય કે કરીબ પહુંચતે હૈં તો ઓમ કી ધ્વનિ સુનાઈ પડતી હૈ, ઔર વહાં સે હમ ડૂબને લગતે હૈ ઉસ દુનિયા મેં જહાં કિ પ્રારંભ મેં દુનિયા





मूलाधार

રહી હોગી. ચૌથે કે બાદ હમ જાતે હૈં આત્મ-શરીર મેં, આત્મ-શરીર કે બાદ જાતે હૈ બ્રહ્મ-શરીર મેં, બ્રહ્મશરીર કે બાદ જાતે હૈં નિર્વાણ-શરીર મેં, ઔર આખિરી ધ્વનિ જો ઉન દોનોં કે બીચ મેં હે, વહ ઓમ કી હૈ.

ઈસ તરફ હમારા વ્યક્તિત્વ હૈ ચાર શરીરોંવાલા, જિસકો હમ કહ સકતે હૈ - જગત, ઔર ઉસ તરફ હમારા અવ્યક્તિત્વ હૈ, જિસકો હમ કહ સકતે હૈ - બ્રહ્મ. બ્રહ્મ ઔર જગત કે બીચ મેં જો ધ્વનિ સીમા-રેખા પર ગૂંજતી હૈ, વહ ઓમ કી હૈ. ઈસ અનુભવ સે યહ ખ્યાલ મેં આના શુરૂ હુઆ કિ જબ જગત બના હોગા, તો ઉસ બ્રહ્મ કે શૂન્ય સે ઈસ પદાર્થ કે સાકાર તક આને મેં બીચ મેં ઓમ કી ધ્વનિ ગૂંજતી રહી હોગી. ઔર ઈસલિયે શબ્દ થા, 'વડ' થા, ઉસ શબ્દ સે હી સબ હુઆ, વહ ખ્યાલ હૈ. ઔર ઈસ શબ્દ કો અગર હમ ઉસકે મૂલ તત્વોં મેં તોડ દૈં તો વહ એ.યૂ.એમ. (અ,ઉ ઔર મ) રહ જાતા હૈ, બસ તીન ધ્વનિયાં મૌલિક રહ જાતી હૈ. ઉન તીનોં કા જોડ ઓમ હૈ.

તો ઈસલિયે એસા કહા જા સકતા હૈ કિ ઓમ હી પહલે થા, ઓમ હી અંત મેં હોગા, ક્યોંકિ અંત જો હૈ વહ પહલે મેં હી વાપિસ લૌટ જાના હૈ. વહ જો અંત હૈ વહ સદા પહલે મેં વાપિસ લૌટ જાના હૈ - સર્કલ પૂરા હોતા હૈ. લેકિન, ફિરભી મેરા યહ નિરંતર ખ્યાલ રહા હૈ કિ ઓમ કો પ્રતીક કી તરહ હી પ્રયોગ કરના હૈ. સાધન કી તરહા નહીં. સાધન કે લિયે ઔર ચીજેં ખોજી જા સકતી હૈ.

ઓમ જેસે પવિત્રતમ શબ્દ કો સાધન કી તરહ ઉપયોગ કરકે અપવિત્ર નહીં કરના હૈ.

ઈસલિયે મુજે સમજને મેં કઈ લોગોં કો ભૂલ હો જાતી હૈ. મેરે પાસ કિતને લોગ આતે હૈ, વે કહતે હૈ. : આપ ઓમ... અગર હમ ઓમ જપતે હૈં તો આપ મના ક્યોં કરતે હૈ ? શાયદ ઉન્હેં લગે કિ મેં કા દુશ્મન હૂં, લેકિન મેં જાનતા હૂં કિ વે હી દૂશ્મન હૈ, ક્યોંકિ ઈતને પવિત્રતમ શબ્દ કા સાધન કી તરહ ઉપયોગ નહી હોના ચાહિએ.

અસલ મેં યહ હમારી જીભ સે બોલને યોગ્ય નહીં, અસલ મેં યહ હમારે શરીર સે ઉચ્ચારણ-યોગ્ય નહીં - યહ તો ઉસ જગત સે શૂરૂ હોતા હૈ, જહાં જીભ અર્થ ખો દેતી હૈ, શરીર વ્યર્થ હો જાતા હૈ. વહાં ઈસકી ગૂંજ હૈ...ઔર વહ ગૂંજ હમ નહીં કરતે , વહ ગૂંજ હોતી હૈ - વહ 'જાની' જાતી હૈ, વહ 'કી' નહીં જાતી.

ઈસલિયે ઓમ કો જાનના હી હૈ, કરના નહીં હૈ.

ૐ કી સાધના સે ઉસકી અનુભૂતિ મેં બાધા

ઔર ભી એક ખતરા હૈ કિ અગર આપને ઓમ કા પ્રયોગ કિયા તો જો ઉસકા મૂલ ઉચ્ચાર હૈ, જો અસ્તિત્વ સે હોતા હૈ, ઉસકા આપકો કભી પતા નહીં ચલ પાયેગા કિ વહ કૈસા હૈ, આપકા અપના ઉચ્ચારણ ઉસ પર આરોપિત હો જાયેગા. તો ઉસકી શદ્ધતમ જો અનુભૂતિ હૈ, વહ આપકો નહીં હો સકેગી. તો જો લોગ ભી ઓમ શબ્દ કા સાધના મેં પ્રયોગ કર રહે હૈ. ઉનકો વસ્તુતઃ ઓમ કા કભી અનુભવ નહીં હો પાતા, ક્યોંકિ વે જો પ્રયોગ કર

રહે હૈ, ઉસકા હી અભ્યાસ હોને સે જબ વહ મૂલ ધ્વનિ આની શૂરૂ હોતી હૈ, તો ઉનકો અપની હી ધ્વનિ સુનાઈ પડતી હૈ, વે ઓમ કો નહીં સુન પાતે, શૂન્ય કા સીધા ગુંજન ઉનકે ઉપર નહીં હો પાતા, અપના હી શબ્દ વે તત્કાલ પકડ લેતે હૈ.

સ્વભાવતઃ, ક્યોંકિ જિસસે હમ પરિચિત હૈ, વહ આરોપિત હો જાતા હૈ. ઈસલિયે મેં કહતા હૂં - ઓમ સે પરિચિત ન હોના હી અચ્છા, ઉસકા ઉપયોગ ન કરના હી અચ્છા, વહ કિસી દિન પ્રગટ હોગા, ચૌથે શરીર પર પ્રગટ હોગા...ઔર તબ વહ કઈ અર્થ રખેગા.

એક તો યહ અર્થ રખેગા કિ ચૌથે શરીર કી સીમા આ ગયી...ઔર અબ આપ મનસ કે બાહર જાતે હૈ, શબ્દ કે બાહર જાતે હૈ.. આખિરી શબ્દ આ ગયા...જહાં સે શબ્દ શુરૂ હુએ થે, વહીં આપ ખડે હો ગયે, જહાં પૂરા જગત સૃષ્ટિ કે પહલે ક્ષણ મેં ખડા હોગા, વહાં આપ ખડે હો ગય હૈ, ઉસ સીમાંત પર ખડે હે. ઔર ફિર જબ ઉસકી અપની મૂલ ધ્વનિ પૈદા હોતી હૈ તો ઉસકા રસ હી ઔર હૈ. સકો કુછ કહને કા ઉપાય નહીં. હમારા શ્રેષ્ઠતમ સંગીત ભી ઉસકી દૂરતમ ધ્વનિ નહીં હૈ. હમ કિતના હી ઉપયા કરેં, ઉસ શૂન્ય કે સંગીત કો હમ કભી ભી ન સુ પાયેંગે, વહ મ્યૂજિક ઑફ સાઈલેંસ કો હમ કભી ભી ન સુન પાયેંગે. ઔર ઈસલિયે અચ્છા હો કિ હમ ઉસકો કુછ માન કર ન ચલેં, કોઈ રૂપ-રંગ દેકર ન ચલેં, નહીં તો વહી રૂપ-રંગ ઉસમેં અંતતઃ પકડ જાયેગા, ઔર વહ હમેં બાધા દે સકતા હૈ.

મહાપુરૂષો કે મૃત શરીર ભી મૂલ્યવાન

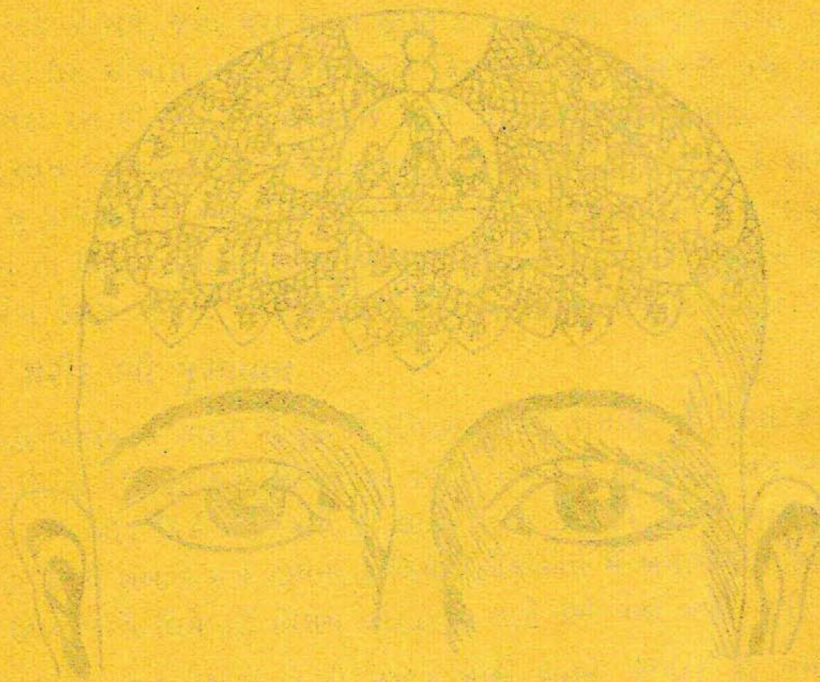
અબ જૈસે બડી ખોજબીન ચલતી હૈ કિ પિરામિડસ કિલિયે બનાયે ગયે, ક્યા હૈ ? ઈતને-ઈતને બડે પિરામિડ્સ રેગિસ્તાન મેં બનાને કા ક્યા પ્રયોજન હૈ ? કિતના શ્રમ વ્યય હુઆ હૈ...કિતની શક્તિ ? ઔર સિર્ફ આદમિયોં કી લાશેં ગડાને કે લિયે ઈતની બડી કબ્રેં બનાના બિલકુલ બેકાર હૈ. વે સબ કે સબ સાધના કે લિયે વિશેષ અર્થ મેં બનાયે ગયે સ્થાન હૈ. ઔર સાધના કે ઉપયોગ કે લિયે હી વિશેષ લોગોં કી લાશેં ભી વહાં રખી ગયી.

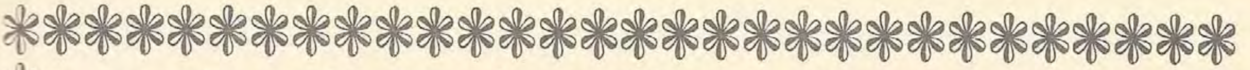
અભી તિબ્બત મેં હજાર-હજાર, દો-દો હજાર સાલ પુરાને સાધકોં કી મમીજ (સુરક્ષિત લાશે) હૈં, જિનકો બહુત ગહરે મેં સૂરક્ષિત રખા હુઆ હૈ. જો શરીર બદ્ધ કે પાસ રહા હૌ, વહ શરીર સાધારણ નહીં રહ જાતા. જિસ શરીર કે સાથ અસ્સી સાલ તક બુદ્ધ જૈસી આત્મા સંબંધિત રહી હો, વહ શરીર ભી સાધારણ નહીં રહ જાતા. વહ કાયા ભી કુછ એસી ચીજેં પી જાતી હૈ, ઔર એસી તરંગે પકડ લેતી હૈ જો કિ અનૂઠી હૈ - જિનકા કિ અબ દોબારા શાયદ જગત મેં વેસા હોગા કિ નહીં હોગા, કહના કઠિન હો જાતા હૈ.

જીસસ કે મરને કે બાદ ઉનકી લાશ કો એક ગુફા મેં રખ દિયા ગયા થા, સુબહ દફના દિયા જાયેગા, લેકિન વહ લાશ ફિર મિલી નહીં. ઔર યહ બડી મિસ્ટ્રી (રહસ્ય) હૈ ઈસાઈયત કે લિયે કિ વહ ક્યા હુઆ, વહ કહાં ગયી ? ફિર કહાની હૈ કિ વે કહીં દેખે ગયે, દિખાઈ પડે તો, રિસરકશન હુા, વે પુરુજ્જીવિત હો ગયે - લેકિન ફિર કબ મરે ? પુરુજ્જીવિત હોકર ફિર ઉનકા જીવન ક્યા હૈ ? ઈસાઈયોં કે પાસ ઉનકી કોઈ કથા નહીં હૈ. અસલ મં, જીસસ કી લાશ ઈતની કીમતી હૈ કિ ઉસે તત્કાલ ઉન જગહોં મેં પહુંચા દિયા



सहस्त्रार





 રખા જહાં વહ સુરક્ષિત કી જા સકે, બહુત લંબે સમય કે લિયે. ઔર ઉસકી કોઈ ખબર સામાન્ય નહીં બનાઈ જા સકતી થી, ક્યોંકિ ઈસ લાશ કો બચાના બહુત જરૂરી થા. એસા આદમી મુશ્કિલ સે કભી હોતા હૈ.

તો જો મમીજ હૈ પિરામિડ્સ મેં, ઔર યે જો પિરામિડ્સ હૈં, ઈનકા જો આકાર હૈ, ઈનકો જો...

ગહરે ધ્યાન મેં કમ શ્વાસ કી જરૂરત

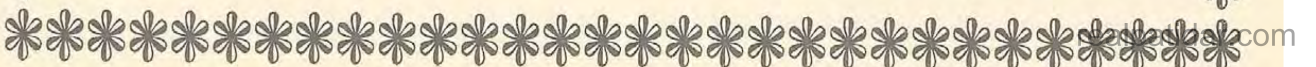
પ્રશ્ન : જબ હમારા ગહરે ધ્યાન મેં પ્રવેશો હોતા હૈ તબ શરીર ક્રમશઃ જડ હોતા જાતા હૈ ઔર શ્વાસ બિલકુલ ક્ષીણ હોને લગતી હૈ, મિટને લગતી હૈ. શ્વાસ કે ઈસ ધીમે હોને કે કારણ શરીર મેં ઓક્સીજન તો ઘટતા હૈ. તો ઓક્સીજન કી ઈસ કમી કા ઔર શરીર કે જડ હોને કા ધ્યાન વ સમાધિ સે ક્યા સંબંધ હૈ.

હાં, હાં, અસલ મેં...અસલ મેં, જબ શ્વાસ પૂરી તીવ્રતા સે જગ જાયેગી, ઔર તુમ્હારે...ઔર તુમહારે શરીર કે બીચ એક ગેપ પૈદા હો જાયેગા ઉસકી તીવ્રતા કે કારણ, તુમ્હારા સોયા હિસ્સા ઔર તુમ્હારા જાગા હિસ્સા ભિન્ન માલૂમ હોને લગેગા, તો જબ હી તુમ ઈસ જાગે હુએ હિસ્સે કી તરફ યાત્રા શૂરૂ કરોગે, શરીર કો ફિર ઓક્સીજન કી કોઈ જરૂરત નહીં હૈ - શરીર કો. અબ તો ઉચિત હૈ કિ બિલકુલ સો જાયે વહ, અબ તો ઉચિત હૈ કિ વહ બિલકુલ જડ હો જાયે, મુર્દે કી તરફ પડા રહા જાયેક, ક્યોંકિ તુમ્હારી જીવન-ઉર્જા અબ શરીર કી તરફ નહીં બહ રહી, અબ તુમ્હારી જીવન-ઉર્જા તો આત્મા કી તરફ બહની શૂરૂ હો ગયી હૈ.

ઓક્સીજન કી જો જરૂરત હૈ વહ હૈ શરીર કી, વહ જરૂરત આત્મા કી નહીં હૈ. સમજ રહે હો ન તુમ ? વહ હૈ જરૂરત શરીર કી. ઈસલિયે જબ તુમ્હારી આત્મા કી તરફ તુમ્હારી જીવન-ઉર્જા બહને લગી, તો અબ શરીર કે લિયે બહુત મિનિમમ (અલ્પતમ) ઓક્સીજન કી જરૂરત હૈ... જિતને સે કિ વહ સિર્ફ જીવિત રહ પાયે, બસ. ઈસસે જ્યાદા કી કોઈ જરૂરત નહીં હૈ. ઈસસે જ્યાદા અગર ઉસકો મિલેગી, તો વહ બાધા બનેગી. ઈસલિયે ક્ષીણ હોતી જાયેગી. શ્વાસ પીછે તુમ્હારી. ઉસકા જગાને કે લિયે ઉપયોગ હૈ...કિ તુમ્હારે ભીતર કોઈ ચીજ જગ ગયી. જબ વહ જગ ગયી, તબ ઉસકા કોઈ ઉપયોગ નહીં હૈ, અબ તુમ્હારે શરીર કો બહુત કમ સે કમ શ્વાસ કી જરૂરત હૈ. કુછ ક્ષણ તો એસે આ જાયેંગે જબ શ્વાસ બિલકુલ બંદ હો જાયેગી. હોગી હી નહીં.

સમાધિ મેં શ્વાસ કા ખો જાના

અસલ મેં, જબ તુમ ઠીક સંતુલન પર પહુંચોગે, બેલેંસ પર પુહંચોગે - જિસકો હમ સમાધિ કહેં, ઉસ પર પહુંચાગો - તો શ્વાસ બંદ હો જાયેગી. લેકિન હમેં શ્વાસ બંદ હોને કા કોઈ ખ્યાલ નહીં હૈ ઉસકા મતલબ ક્યા હોતા હૈ ? અગર અભી હમ અનુભવ ભી કરેં તો હમ બંદ કરેંગે. વહ અનુભવ વહ નહીં હૈ. શ્વાસ ચલ રહી હૈ, હમને રોક લી, યહ એક અભ્યાસ હૈ. શ્વાસ બાહર જા રહી હૈ. શ્વાસ ભીતર આ રહી હૈ, યે દો અનુભવ હમારે હો





બાહર જાના, ભીતર આના, બાહર જાના, ભીતર આના - લેકિન એક દિન ોત એસા આતા હૈ કિ શ્વાસ આધા બાહર હૈ ઔર આધી ભીતર હૈ ઔર સબ ઠહરા ગયા હૈ. તો કુઠ ક્ષણ એસે આયેંગે ધ્યાન મેં જબકિ તુમ્હેં લગેગા કિ શ્વાસ ઠહર તો નહી ગયી. કહીં બંદ તો નહીં હો ગયી. કહીં મર તો નહીં જાઉંગા. બિલકુલ એસે ક્ષણ આયેંગે. જિતના તુમ ગહરે જાઓગે, ઉતના હી ફિર શ્વાસ કે કંપન કમ હોતે ચલે જાયેંગે, ક્યોંકિ ઉસ ગહરાઈ પર તુમ્હેં ઓક્સીજન કી કોઈ જરૂરત નહીં હે, ઉકકી જરૂરત થી બિલકુલ પહલી ચોટ પર. યહ એસા હી હૈ, જૈસે કિ મેંને ચાબી લગાયી તાલે મેં ઔર તાલા ખુલ ગયા. અબ મેં ચાબી લગાયે હી થોડા ચલા જાઉંગા, ચાબી બેકાર હો ગયી. વહ તાલે મેં અટકી રહ ગયી, મેં ભીતર ચલા ગયા. તુમ કહોગે કિ આપને પહલે ચાબી લગાયી. અબ આપ ભીતર ચાબી ક્યોં નહીં લગા રહે હૈ. વહ ચાબી લગાયી હી ઈસલિયે થી કિ વહ દ્વાર પર હી ઉસકી જરૂરત થીં.

જબ તક તુમ્હારે ભીતર જગી નહીં હૈ કુંડલિની, તબ તક તો તુમ્હૈ સવ્સા કી ચાબી કા જોર સે પ્રયોગ કરના પડેગા. લેકિન જેસે હી વહ જગ ગયી, યહ બાત બેકાર હો ગયી, અબ તુમ ભીતર કી યાત્રાપર ચલ પડે હો. ઔર અબ તુમ્હારા શરીર બહુત કમ શ્વાસ માંગેગા. યહ તુમ્હેં બંદ નહીં કરની હૈ, યહ અપને સે હનો લગેગી ધીમી ધીમી ધીમી ધમી..ઔર એસે ક્ષણ આયેંગે બીચ-બીચ મેં, ઝલક આયેગી એસી કિ જૈસે સબં બંદ હો ગયા,સબ ઠહર ગયા.

સમાધિ જીવન કા નહીં, અસ્તિત્વ કા અનુભવ

અસલ મેં વહ જો ક્ષણ હૈ જબ શ્વાસ બિલકુલ ઠહરી હુઈ હૈ - ન બાહર જાતી, ન ભીતર જાતી, વહ પરમ સંતુલન કા જો ક્ષણ હૈ, વહી સમાધિ કા ક્ષણ હૈ. ઉસ ક્ષણ મેં તુમ અસ્તિત્વ કો જાનોગે, જીવન કો નહીં, ઈસ ફર્ક કો ઠીક સમજ લો - લાઈફ કો નહીં, ઈગ્જિસટેંસ કો. જીવન કી જાનકારી તો શ્વાસ સે હી બંધી હૈ. જીવન તો ઓક્સીડાઈજેશન હી હૈ, વહ તો શ્વાસ કા હી હિસ્સા હૈ, લેકિન ઉસ ક્ષણ તુમ ઉસ અસ્તિત્વ કો જાનોગે જહાં શ્વાસ ભી અનાવસ્યક હૈ, જહાં સિર્ફ હોના હૈ, જહાં પત્થર હૈ, પહાડ હૈ, ચાંદ હૈ, તારે હૈ - જહાં સબ ઠહરા હુઆ હૈ, જહાં કોઈ કંપન ભી નહીં હૈ. ઉસ ક્ષણ તુમ્હારે શ્વાસ કા કંપન ભી રુક જાયેગા. વહાં શ્વાસ કા ભી પ્રવેશ નહીં હૈ, ક્યોંકિ વહાં જીવન કા ભી પ્રવેશ નહીં હૈ. વહ જો હે બિયાંડ - જીવન કે ભી પાર.

(જીન ખોજા તીન પાઈયા પેજ નં. ૨૭૧થી ૨૮૧, ૧૪૨૦૧૪૩, આચાર્ય રજનીશ, પૂના)

૨. મહામંત્ર - 'હૂં' કે ગુહ્ય રહસ્ય

સક્રિય ધ્યન કે પ્રયોગ મે 'હૂ' મહામંત્ર કા ઉપયોગ હમ કરતે હૈ, ઈસ્લામ કે અનુયાયી માનતે હૈ કિ ઈસ મંત્ર કા ઉપયોગ કરને સે સબ કુછ ફના (નષ્ટ) હો જાતા હૈ. અંતઃ વે લોગ શહર મે 'હૂ' કી ધ્વનિ કરને કે પક્ષ મે નહી હૈ, ઈસ સંબંધ મેં કુછ કહે.

બાત તો સચ હૈ. યહ મંત્ર તો ફના હોને કે લિએ, સમાપ્ત હો જાને કે લિયે, મિટ જાને કે લિએ. લેકિન, યહ મિટ જાના 'ઔર બડે' હો જાને કા ઉપાય હૈ.



સૂફિયાને ઈસ મંત્ર કા પ્રયોગ કિયા હૈ. યહ અલ્લાહ કા આખિરો હિસ્સા હૈ. સૂફ સાધક અલ્લાહ સે શુરૂ કરતા હૈ - અલ્લાહ, અલ્લાહ, અલ્લાહ કી ગૂંજ ઉઠાતા હૈ. જૈસે જૈસે ય ગૂંજ સાઘન હોતી જાતી હૈ. અલ્લાહ કા રૂપ 'અલ્લાહૂ' હા જાતા હૈ - અપને આપ હો જાતા હૈ. અગર આપ જોર સે, તેજી સે ભીતર ચિલ્લાયેંગે -

'અલ્લાહ, અલ્લાહ', તો ધીરે ધીરે આપ પાયેંગે કિ વહ 'અલ્લાહૂ, અલ્લાહૂ' હોતા જા રહા હૈ. યહ સબ અપને-આપ હો જાતા હૈ, કે બીચ જગહ નહી છોડતે, ઈસસે એક અલ્લાહુ અલ્લાહું કી જગહ નહી છોડતે, ઈસસે એક 'અલ્લાહુ, અલ્લાહુ' કી જગહ લાહુ, લાહુ લાહુ રહ જાતા હૈ. ઔર તીવ્રતા બજ લાતે હૈ 'લા' ભી છૂટચાદા હૈ ઔર 'હૂ' રહ જાતા હૈ. ફિર અંતેમે 'હૂ' કી જગહ સિર્ફ હૂંકાર રહ જાતી હૈ.

યહ 'હૂ' મંત્ર નિશ્ચિત હી ફના હોને કે લિએ હૈ. ીસ મંત્ર કા સાધક ઉપયોગ કરતા હૈ, અપને કો મિટાને કે લિએ, અપને કો સમાપ્ત કરને કે િએ. યહ ્પને હાથઅપની મૌત કો નિમંત્રાણ હૈ - ઉસ સાધારણ મૌત કો નહીં. જો ઈસ શરીર કી હૈ - નિમંત્રાણ હૈ ઉસ મહામૃત્યુ કો, જો કિ અહંકાર કી ઔર મન કી હૈ, જો કિ મુજે બિલ્કુલ નહી મિટાતી. સચ તો યહ હૈ કિ યહ મિટાતી હી નીહી. ઔર યહ ભી સચ હૈ કિ યહ હમે મિટને સે બચાતી હૈ. જબ શરીર બિલકુલ સડ-ગલ જાતા હૈ, અગર હમ ઉસમેં હી રહે, તો મિટ જાયેગે, તો યહ મૌત નયા શરીર દે દેતી હૈ. જૈસે કિ કોઈ આપ કે પુરાને મકાન કો ગિરતે દેખકર કિ ઈસમેં આપ મિટ ન જાઓ, આપકો નિમંત્રણ દે ઔર કહે કિ આઓ મેરે નયે મકાન મે બસ જાઓ. તો મૌત મિટાતી નહી, સિર્ફ આપકે ખંડહર હો ગયે શરીર કો હટાતી હૈ ઔર નયા. જયાદા સ્વસ્થ, જયાદા તાજા શરીર આપકો દે દેતી હૈ.

'ફના' સૂફિયો કા શબ્દ હૈ, ઉસકા મતલબ હૈ - વાસ્તવિક મૌત - વાસ્તવિક મૌત જો સચ મેં હી મીટતી હૈ. વહ જો ભીતર 'મૈં' કા ભાવ હૈ, ઉસે છિન્ન-ભિન્ન કર દેતી હૈ. ઈસ 'હૂ' કિ ધ્વની મે વહ રાજ છિપા હૈ, જો આપકે 'મૈ' કે ભાવ કો તોડતદા હૈ.

બહુત લોગો કો એસા લગતા હૈ કિ 'મૈ' કો એક ધ્વનિ કૈસે તોડેગી. આપકો પતા નહીં કિ મૈ કાયા હૈ. 'મૈ' એક ધ્વનિં હૈ. ઉસકે વિપરીત ધ્વનિયાં ભી હૈ. જિનકા ઉપયોગ કિયા જાયે, તો વહ વિસજિજત હો જાયેગી. ટૂટ જાયેગી, નષ્ટ હો જાયેગી. હજારો સાલ કી સાધનાઓ કે બાદ ઉન ધ્વનિયોં કા ખોખ લિયા હૈ, જો 'મૈ' કે એન્ટિડોટ હૈ, વિપરીત ઔષધિ હૈ, ઔર ઈસલિએ ડર ભી પૈદા હોતા હૈ કિ મૈં મિટ જાઉગાં, તો ઘબરાહટ ભી પૈદા હોતી હૈ.

નગર મે 'હૂ' કા પ્રયોગ કરને સે ડરને કી કોઈ જરૂરત નહી હૈ. ડર પૈદા હોતા હૈ લેકીન ડરને કી કોઈ જરૂરત નહી હૈ, ક્યોકિ નગર મેં જો હૈ, ઉન સભી કો બિના ફના હુએ, બિના મિટે, વાસ્વિક જીવન નહી મિલેગા, લેકિન ઘબરાહટ ભી ઠીક હૈ., ક્યોકિ ાદમી અપને કો બચાના ચાહતા હૈ, સોચતા હૈ કહી કોઈ મિટને કા ઉપાય ન હો જાયે.

આપકો ખ્યાલ ન હોગા... અગર એક આદમી કો આપ બીચ મે બિટા લે ઔર બાહર આદમી ચારો તરફ હાથ બાંધકર, ગોલ ઘેરે મેં જોર સે 'હૂ' કા હૂંકાર કરના શૂરૂ



શ્વાસ કો શાંત નહીં કિયા જા સકતા, અગર આપ રોકેંગે તો શ્વાસ તેજી સે ચલને લગેગી. રોકં મત, સિર્ફ ઢીલા છોડ દૈં. આંખ બન્દ કર લેં ઔર અપની ચેતના કી ભીતર નાભિ કે પાસ લે જાયેં. અપને ધ્યાન કો આંખ બન્દ કર વહીં લાયે, જહાં નાભિ કમ્પિત હો રહી હૈ. જહાં શ્વાસ કે ધક્કે સે પેટ ઉપર-નીચે હો રહા હૈ. થોડી દેર મેં શરીર આપકા આગે ઝુકેલા ઔર ફિર જાકર જમીન સે લગ જાયેગા. તબ આપ ઠીક ઉસ હાલત મેં આ જાયેંગે જિસ હાલત મેં બચ્ચા માં કે પેટ મેં હોતા હૈ.

શાંત હોને કા ઈસસે જયાદા કીમતી આસન જગત મેં કોઈ ભી નહીં હૈ. આસન એસા હો જાયે, જૈસ ગર્ભ મેં બચ્ચે કા હોતા હૈ. ઔર આપકા ધ્યાન નાભિ પર ચલા જાયે. બચ્ચે કા ધ્યાન ઔર ચેતના નાભિ પર હોતી હૈ. આપકા ધ્યાનભી નાભિ પર ચલા જાયેગા.

અનેક બાર ધ્યાન ઉચટ જાયેગા. વિચાર આ જાયેગા ઔર ધ્યાન હટ જાયેગા. કોઈ બોલ દેગા કુછ, ધ્યાન ઉચટ જાયેગા. વિચાર આ જાયેગા ઔર ધ્યાન હટ જાયેગા. ઉસસે લડેં મત. અગર ધ્યાન હટ જાયે તો ચિંતા મત કરે. જસે હી ખ્યાલ આયે કિ ધ્યાન હટ ગયા. તો વાપિસ અપને ધ્યાન કો નાભિ પર લે આયેં.

આપ એક અજ્ઞાત-અસ્તિત્વ સે જુડે હૈ, નાભિ કે દ્વારા હી. જૈસે હમ માં સે જુડે હોતે હૈ ઈસ ભૌતિક સંસાર સે, એસે હી ઇસ બડે જગત, ઈસ બડે અસ્તિત્વ સે ઈસ પ્રકૃતિ યા અસ્તિત્વ કે ગર્ભ સે, નાભિ સે જુડે હોતે હૈ.

જૈસે હી આપ નાભિ કે નિકટ અપની ચેતના કો લાતે હૈ. મન નિશ્ચલ હો જાતા હૈ.

જીસસ કા બહુત અદભૂત વચન હૈ, શાયદ હી કોઈ ઈસાઈ ઉસકા અર્થ સમજ પાયા હૌ. જીસસ ને કહા કિ તુમ તભી મેરે પ્રભુ કે પ્રવેશ કરોગે, જબ તુમ છોટે બચ્ચે કી ભાંતિ હો જાઓ.

યૂં તો ઈસકા અર્થ વહી હુઆ કિ હમ છોટ બચ્ચોં કી તરહ સરલ હો જાયેં, લેકિન ગહરે વૈજ્ઞાનિક અર્થ મેં ઈસકા અર્થ હોતા હૈ કિ હમ બચ્ચે કી ઉસ આંતરિક અવસ્થા મેં હો જાયે, જબ બચ્ચા હોતા હી નહીં, માં હી હોતી હૈ - ઔર બચ્ચા માં કે સહારે હી જી રહા હોતા હૈ. ન ઉસમેં હૃદય કી ધડકન હોતી હૈ, ન ઉસકા અપના મસ્તિષ્ક હોતા હૈ - બચ્ચા, પૂરા સમર્પિત, માં કે અસ્તિત્વ કા અંગ હોતા હૈ.

ઠીક એસી હી હાલત 'નિશ્ચલ-ધ્યાન-યોગ' મેં ઘટતી હૈ. આપ શાંત હો જાતે હૈ. પરમાત્મા કે સાથ એક હો જાતે હૈ ઔર પરમાત્મા કે દ્વારા આપ જીને લગતે હૈ. સ્થિર રખેં.

તીસરા ચરણ

ખડે હો જાયેં, આંખે બન્દ કર લેં ઔર શરીર કો લાતિહાન કે ઢંગ સે ધીરે-ધીરે હિલને દે. લાતિહાન કે દ્વારા આપ અપને અન્તસ કો શરીર કે માધ્યમ સે પ્રકટ હોને દૈ ઔર ઉસ અભિવ્યક્તિ મેં પૂરા સહયોગ દે.





ચૌથા ચરણ

લેટ જાયેં ઔર સ્વર્થા નિષ્ક્રિય હો રહેં, સાક્ષી હો રહેં.

૭. મણ્ડલ ધ્યાન

ઘન્ટે ભર કે ઈસ શક્તિશાલી ધ્યાન મેં પન્દ્રહ-પન્દ્રહ મિનટ કે ચાર ચરણ હૈ. પહલા ચરણ ખડે હોકર કરના હૈ. દૂસરા બેઠકર તીસરા ઔર ચૌથા સ્ર્વથા નિષ્ક્રિય હોકર. સૂર્યોદય કે બાદ યૈ સૂર્યાસ્ત કે પહલે, ઈસે કભી ભી કિયા જા સકતી હૈ.

પહલા ચરણ

આંખે ખુલી રખ કે એક હી સ્થાન પર ખડે-ખડે દૌડે. જહાં તક બન પડે ઘુટનોં કો ઉપર ઉઠાયે. શ્વાસ કો ગહરા ઔર સમ રખેં. ઈસસે ઉર્જા સારે શરીર મેં ઘૂમને લગેગી.

દુસરા ચરણ

આંખે બન્દ કર બૈઠ જાયેં. મુંહ કો શિથિલ ઔર ખુલા રખેં - ઔર, ધીમે-ધીમે ચક્રાકાર ઝૂમેં - જૈસૈ હવા મેં પેડ-પૌધે ઝૂમતે હૈ. ઈસસે ભીતર જાગી ઉર્જા નાભિ-કેન્દ્ર પર આ જાયેગી.

તીરસા ચરણ

અબ આંખે ખોલ પીઠ કે બલ સીધે લેટ જાયેં - ઔર દોનોં આંખો કી પુતલિયોં કો ક્લોક વાઈજ - બાયેં સે દાયેં વૃતાકાર ઘુમાયેં. પહલે ધીરે-ધીરે ઘુમાના શૂરૂ કરેં, ક્રમશ : ગતિ કો તેજ ઔર વૃત કો બડા કરતે જાયેં.

મુંહ કો શિથિલ વ ખુલા રખેં તથા સિર કો બિલ્કુલ સ્થિર. શ્વાસ મન્દ એવં. કોમલ બની રહે. ઈસસે નાભિ-કેન્દ્રિત ઉર્જા તીસરી-આંખ પર આ જાયેગી.

ચૌથા ચરણ

આંખે બન્દ કર નિષ્ક્રિય હૌ રહૈં. વિશ્રામ મેં ચલે જાયેં - તાકિ તીસરી-આંખ પર એકત્રિત હો ગયી ઉર્જા અપના કામ કર સકે.

પેજ નં. ૧૬૮-૧૬૯ રજનીશ ધ્યાન યોગ, ૧૭, કોરેગાંવ પાર્ક પૂના.

૮. દેવવાણી ધ્યાન

દેવવાણી કા અર્થ હૈ, પરમાત્મા કી વાણી. ધ્યાન કે ઈસ પ્રયોગ કે સમય નિરન્તર ભાવ કરના હૈ કિ પરમાત્મા હી હમારે માધ્યમ સે બોલ રહા હૈ, ચલ રહા હૈ, હિલ રહા હૈ ઔર હમ માત્ર વાહન હૈ - ખાલી ઘડે જિસકે ભીતર સ પરમાત્મા હી બોલતા ઔર ગતિ કરતા હૈ.

ઈસ વિધિ કે દૂસરે ચરણ કા પ્રયોગ કહીં ભી ઔર કભી ભી-નહાતે હુએ, ગાડી ચલાતે હુએ કામ કરતે હુએ-કિયા જા સકતી હૈ. યહ કિશી ભી પ્રાર્થના સે અધિક શક્તિશાલી હૈ. ઔલ્ડ ટેસ્ટામેન્ટ મેં ઈસ તરહ કી બોલી કો ''ગ્લોસોલેલિયા''-યાની દેવવાણી કહા ગયા હૈ.



ઈસ ધ્યાન કે ચાર ચરણ હૈ ઔર પ્રત્યેક ચરણ પન્દ્રહ-પન્દ્રહ મિનટ કા હૈ. પૂરે ધ્યાન કે ક્રમ મેં આંખે બન્દ રહેંગી.

પહલા ચરણ

શાન્ત બેઠા જાઓ ઔર સંગીત કો સુનો. બસ, ઔર કુઠ નહીં કરના હૈ.

દૂસરા ચરણ

જબ સંગીત બન્દ હો જાયે તબ તુમ્હેં દેવવાણી કે લિયે વાહન બન જાના હૈ. અબ ધીરે-ધીરે ઔર હૌલે-હૌલે બોલના શૂરૂ કરો લા...લા...લા...ઔર એસા તબ તક કરતે રહો જબ તક તુમ્હારે હોઠોં સે અપરિચિત સે શબ્દ ન નિકલને લગેં. ઈસે જીભ કા લાતિહાન બન જાને દો.

ઈસ ધ્યાન કે કુછ દિનોં કે હી પ્રયોગ કે બાદ યે શબ્દ અનભ્યસ્ત (અજનબી) ભાષા કા રૂપ લે લેગે ઔર તુમ પાઓગે કિ તુમ ઉસકે પૂરે-પૂરે વાક્ય બોલ રહે હો.

યદિ શબ્દ કા આના રૂક જાયે તો ફિર સે લા...લા...લા કહના સૂરૂ કરો. શબ્દ તબ ફિર સે આને લગેંગે.

ધ્યાન રહે કિ ઈસમેં ન તો ચીખના-ચિલ્લાના હૈ, ન હંસના-રોના હી હૈ. વૈસા કરને સે લગેગા કિ બોના અર્થપૂર્ણ હો ગયા હૈ. ઔર યહી કિ વહ મસ્તિષ્ક કે અનજાને ભાગ સે નહીં આ રહા હૈ. ઈન શબ્દોં કો મસ્તિષ્ક કે ઉસ ભાગ સે આના હૈ. જિસકા ઈસ્તેમાલ તુમ અપને બચપન મેં કરતે થે. જબ તુમને બોલના શૂરૂ નહીં કિયા થા. ઈન્હેં ઉસ ભાગ સે નહીં આના હૈ જિસસે તુમ અબ સારા દિન સોચતે ઔર બકતે રહતે હો.

તીસરા ચરણ

ખડે જાઓ ઔર દેવાવાણી મેં બોલતે રહો. સાથી-હી-સાથ લાતિહાન કે ઢંગ સે શરીર કો ભી પરમાત્મા કે ઈશારે પર હિલને કો છોડ દે. શરીર કો મુલાયમ ઔર ઢીલા રહને દો ઔર શીઘ્ર હી તુમ્હેં તુમ્હારે ભીતર સૂક્ષ્મ ઉર્જા કા અનુભવ હોગા. ઔર યહી ઉર્જા તુમ્હારે શરીર કો હિલાયે. તુમ મત હિલો, ઉર્જા હી હિલે-હિલાયેં.

ચૌથા ચરણ

લેટ જાઓ ઔર પૂરી તરહ-નિષ્ક્રિય ઔર નિશ્ચલ હો રહો. બસ તુમ નહીં હો જાઓ ઔર 'ઉસે' તુમસે હોકર બહને દો, ગતિ કરને દો. ઈન્ડોનેશિયા કે સન્ત સુબુદ્ધ કી ધ્યાન-વિધિ જિસમેં શાન્ત-શિથિલ ખડે હોકર ભીતર સે જેસે ભી 'વહ' ગતિ કરના ચાહે - બસ, ઉસે બાહર અભિવ્યક્ત કરને મેં સહયોગ કરતે હૈ.

પેજ નં. ૧૬-૧૭ રજનીશ ધ્યાન યોગ - પૂના

નિર્વાણ ઉપનિષદ

શૂન્ય ન સંકેત :. પરમેશ્વર સત્તા. સત્યસિદ્ધયોગો મઠઃ. અમરપદં ન તત સ્વરૂપમ. આદિબ્રહ્મ સ્વ-સંવિત. અજપા ગાયત્રી વિકારદણ્ડી ધ્યેયઃ.

મનોનિરોધિની કન્થા. શૂન્ય સંકેત નહીં હૈ. પરમેશ્વર કી સત્તા હૈ.
સચ્ચા ઔર સિદ્ધ હુઆ યોગ (સંન્યાસી કા) મઠ હૈ.
ઉસ આત્મસ્વરુપ કે બિના અમરપદ નહીં હૈ. આદિ બ્રહ્મ સ્વ-ચેતન હૈ.
અજપા ગાયત્રી હૈ. વિકારમુક્તિ ધ્યેય હૈ.
મન કા નિરોધ હી ઉનકી કન્થા (સંન્યાસી કી ઝોલી) હૈ.

અસતો મા સદગમય

ઋષિ કહતા હૈ, અજપા ગાયત્રી. લેકિન જિસ ગાયત્રી કો હમ જાનતે હૈ, વહ જો જપી જાતી હૈ. વહ તો 'જપા' હૈ, 'અજપા' નહીં હૈ. યહ ઋષિ તો ઉલ્ટી બાત કર રહા હૈ. યહ કહ રહા હૈ, 'અજપા ગાયત્રી વિકારદણ્ડો ધ્યેયઃ.' જિસે જપા હી નહીં જા સકતા, ઉસમેં ઠહર જાના ગાયત્રી હૈ. જિસકા કોઈ નામ હી નહીં, ઉસે જપોગે કૈસે ? જિસકા કોઈ શબ્દ નહીં, ઉસે જપોગે કેસે ? જિસકા કોઈ રૂપ નહીં, ઉસે જપોગે કેસે ? સબ છોડકર, જપ ભી છોડકર જહાં પહુંચા જાતા હૈ, વહાં ગાયત્રી હૈ. વહાં મંત્ર હૈ, જહાં મંત્ર ભી નહીં રહ જાતા. જહાં પ્રભુ કા નામ ભી નહીં રહ જાતા, વહીં ઉસકે નામ કી ઉપલબ્ધિ હૈ.

હમ અપને ભીતર દેખેં. જબ હમ શબ્દ બોલતે હૈ, તો ઉસકે પહલે ભી શબ્દ હોતા હે એક પરત નીચે. જબ હમ શબ્દ કો સોચતે હૈ - બોલા નહીં ગયા અભી શબ્દ, સિર્ફ સોચા ગયા હૈ. અભી બાહર પ્રકટ નહીં હુઆ, અભી ભીતર હી પ્રકટ હુઆ - લેકિન સોચા ગયા શબ્દ ભીતર પ્રકટ હોતા હૈ, તો ઉસકે પહલે ભી હોતા હૈ. તબ વહ સોચા ભી નહીં ગયા હોતા હૈ. કઈ દફે આપકો લગા હોગા કિ કિસી કા નામ ભૂલ ગએ. યાદ હૈ. લોગ કહતે હૈં જીભ પર રખા હૈ, તો ઔર ક્યા દિક્કત હૈ ? મગર ઉનકી કઠિનાઈ મેં સમજતા હું. ઉનકી કઠિનાઈ સચ્ચી હૈ, જીભ પર હી રખા હૈ. ઉન્હેં પક્કા પતા હૈ કિ યાદ હૈ ઔર યાદ નહીં આ રહા હૈ. યે દોનોં બાતેં એક સાથ હી રહી હૈ. ઈસકા મતલબ યહ હુઆ, ઉન્હે યાદ હૈ, પર યહ યાદ કહાં હોગી ? યહ યાદ ઉનકે વિચાર કે તલ કે નીચે હૈ, ઔર વિચાર કે તલ મેં પકડ મેં નહીં આ રહા હૈ. કઈ દફા અગર આપ બહુત કોશિશ કરેં - ઈન ટૂ મચ હીર, સવાર હો જાએં ખોજને કે લિએ, તો ન મિલેગા. ઘબડા જાએંગે, પરેશાન હો જાએંગે. સિર પીટ લેંગે. ફિર ભૂલ જાએંગે. છોડ દેંગે કિ જાને દો. ચાય પી રહે હૈં ઔર અચાનક, વહ જો નહીં મિલ રહા થા, નિકલ આયા ઔર આ ગયા. યહ કહાં સે આયા, યહ કહાં થા ? નિશ્ચિત હી યહ વિચાર મેં તો નહીં થા, નહીં તો આપ પહલે હી પકડ લેતે. યહ વિચાર સે નીચે કે તલ પર થા.

તીન તલ હુએ - એક વાણી મેં પ્રકટ હો, એક વિચાર મેં પ્રકટ હો, એક વિચાર કે નીચે અચેતન મેં હો. ઋષિ કહતે હૈ, ઉસકે નીચે ભી એક તલ હૈ. અચેતન મેં ભી હોતા હૈ, તો ભી ઉસમેં આકૃતિ ઔર રૂપ હોતા હૈ. ઉસકે ભી નીચે એક તલ હૈ. ઉસે મહા અચેતન કહેં, જહાં ઉસમેં રૂપ ઔર આકૃતિ ભી નહીં હોતી. વહ અરૂપ હોતા. જૈસે એક બાદલ આકાશ મેં ભટક રહા હૈ.



અભી વર્ષા નહીં હુઈ. એસા એક કોઈ અજ્ઞાત તલ પર ભીતર કોઈ સમ્ભાવિત, પોટેશિયલ વિચાર ઘૂમ રહા હૈ. વહ અચેતન મેં આકર અંકુરિત હોગા, ચેતન મેં આકર પ્રકટ હોગા, વાણી મેં આકર અભિવ્યક્ત હો જાએગા. એસે ચાર તલ હૈ. ગાયત્રી ઉસ તલ ઉપયોગ કે લિએ હૈ જો અન્તિમ તલ હૈ, સબસે નીચે. ઉસ તલ પર અજપા કા પ્રવેશ હૈ.

તો આપ જપ કા નિયમ સમજ લેં. અગર કોઈ ભી જપ શૂરૂ કરેં - સમજેં કિ રામ, રામ જપ શૂરૂ કરત હૈ, યા 'ઓમ, ઓમ' યા 'અલ્લાહ, અલ્લાહ', કોઈ ભી જપ શૂરૂ કરેં તો પહલે ઉસે વાણી સે શૂરૂ કરેં. પહલે કહેં, રામ, રામ, રામ - જોર સે કહેં. ફિર જબ યહ ઈતના સહજ હો જાએ કિ કરના ન પડે ઔર હોને લગે - ઈસમેં કોઈ એફર્ટ (પ્રયાસ) ન રહ જાએ પીછે, પ્રયત્ન ન રહ જાએ, યહ હોને લગેં, જેસે શ્વાસ ચલતી હૈ, એસા હો જાએ કિ રામ, રામ ચલા હી રહે, તો ફિર ઓંઠ બન્દ કર લેં. ફિર ઉસકો ભીતર ચલને દેં. ફિર ન બોલેં રામ, રામ - ફિર ભીતર હી બોલ ચલે રામ, રામ, રામ. ફિર ઈતના ઈસકા અભ્યાસ હો જાએ કિ ઉસમેં ભી પ્રયત્ન ન કરના પડે, તબ ઈસે વહાં સે ભી છોડ દેં, તબ યહ ઔર નીચે ડૂબ જાએગા ઔર અચેતન મેં ચલને લગેગા - રામ, રામ, રામ. આપકો ભી પતા ન ચલેગા કિ ચલ રહા હૈ, પર ચલતા રહેગા. ફિર વહાં સે ભી નીચે ગિરા દિએ જાનેકી વિધિયાં હૈ ઔર તબ વહ અજપા મેં ગિર જાતા હૈ. ફિર વહાં રામ, રામ ભી નહીં ચલતા. ફિર રામ કા ભાવ હી રહા જાતા હૈ. જસ્ટ ક્લાઉડ લાઈક, એક બાદલ કી તરહા છા જાતા હૈ. પહાડ પર કભી બાદલ બેઠ જાતા હૈ ધુઆં-ધુઆં, એસા ભીતર પ્રાણોં કે ગહરે મેં અરૂપર છા જાતા હે. ઉસકો કહા હૈ ઋષિ ને - અઝપા. ઔર જબ કોી મંત્ર અજપા હો જાએ, તબ વહ ગાયત્રી બન ગયા. અન્યથા વહ ગાયત્રી નહીં હૈ.

ઈસ અજપા કા ઉપયોગ ક્યા હૈ ? ઈસ અજપા સે સિદ્ધ ક્યા હોગા ? ઈસસે સિદ્ધ હોગા વિકારમુક્તિ. વિકાર દણ્ડો ધ્યેયઃ. ઈસ અજપા કા લક્ષ્ય હૈ વિકાર સે મુક્તિ. બહુત અદભૂત કીમિયા હૈ. કેમેસ્ટ્રી હૈ ઈસકી. મંત્ર શાસ્ત્ર કા અપના પૂરા રસાયન હૈ. મંત્ર શાસ્ત્ર યહ કહતા હૈ કિ અગર કોઈ ભી મંત્ર કા ઉપયોગ અજપા તક ચલા જાએ, તો આપકે ચિત્ત સે સબ વાસનાએં ક્ષીણ હો જાએગી. સબ વિકાર ગિર જાએંગે. ક્યોંકિ જો વ્યક્તિ અપને અંતિમ અચેતન તલ તક પહુંચને મેં સમર્થ હો ગયા, ઉસકો ફિર કોઈ ચીજ વિકારગ્રસ્ત નહીં કર સકતી, ક્યોંકિ સબ વિકાર ઉપર-ઉપર હૈ. ભીતર જો નિર્વિકાર બેઠા હુઆ હૈ, હમેં ઉસકા પતા નહીં, ઈસલિયે હમ વિકાર સે ઉલઝે રહતે હૈં. સાંપ સરક રહે હોંગે.

તો અજપા કા ઉપયોગ હૈ વિકાર-મુક્તિ કે લિએ ઔર પ્રત્યેક વિકાર સે મુક્તિ કે લિએ વિશેષ-વિશેષ મંત્રો કી વ્યવસ્થા હૈ. અગર કોઈ આદમી ક્રોધ સે પીડિત હૈ, તો એક વિશેષ ધ્વનિ ઔર મંત્ર કા આયોજન કિયા જાતા હૈ. ઉસકો વહ અજપા તક લે જાએ, તો ક્રોધ કે બાહર હો જાએગા. કામ-વાસના સે પીડિત હૈ, તો દૂસરા. ભય સે પીડિત હૈ, તો તીસરા. ધ્વનિયોં કે એસે સમૂહ હૈં, જિનકે માધ્યમ સે આપકે વિકારોં કો ચોટ કી જાતી હૈ ઔર ઉસે તિરોહિત કિયા જા સકતા હૈ. કુછ મહાધ્વનિયાં હૈ. મહાધ્વનિયાં એસી ઔષધિયાં હૈ, જો સભી વિકારોં પર કામ કરતી હૈ. જેસે અભી હમ એક ધ્વનિ કા ઉપયોગ કર રહે



હૈ - હુંકાર. વહ મહાધ્વનિ હૈ. ઉસકો ચોટ ઈતની ગહરી હૈં કિ અલગ-અલગ વિકારોં સે લડને કી જરૂરત નહીં હૈ, અગર વહ એક હી ચોટ અજપા તર પહુંચ જાયે, તો સબ વિકાર વિસર્જિત હો જાતે હૈ.

'અલ્લાહ' શબ્દ સે હમ સબ પરિચિત હૈ. 'અલ્લાહ' શબ્દ મેં ભી 'હુકાર' કા હી ઉપયોગ હૈ. જબ કોઈ સાધક 'અલ્લાહ' કા ઉપયોગ કરતા હૈ, તો જો ઉપયોગ બનતા હૈ વહ હોતા હૈ - અલ્લાહુ, અલ્લાહુ. ફિર 'અલ્લા' છૂટ જાતા હૈ ઔર લાહુ, લાહુ, લાહુ બચ રહતા હૈ. ફિર 'લા' ભી છૂટ જાતા હૈ. ફિર 'હુ, હુ, હુ' રહ જાતા હૈ. ઔર આખિર મેં 'હુ' ભી ટુટતા ચલા જાતા હૈ ઔર અજપા બન જાતા હૈ. જબ 'હુ' અજપા બન જાતા હૈ, તો સબ વિકાર તિરોહિત હો જાતે હૈ.

તિબ્બતી મહામંત્ર હૈ 'ઓમ મણિ પદમેં હું'. વહ 'હુ, હુ, હુ' કા હી રૂપ હૈ. 'ઓમ' ભી 'હુ' જૈસા કામ કર સકતા હૈ. લેકિન અબ શાયદ નહીં. બહુત સરલ લોગ હોં, તો 'ઓમ' ભી 'હૂ' કા કામ કરતા હૈ, લેકિન બહુત જટિલ લોગોં પર કામ નહીં કરતા. ક્યોંકિ ઓમ કી જો ચોટ હૈ, વહ બહુત માઈલ્ડ (હલ્કી) હૈ. 'ઓમ' કી જો ચોટ હૈ, વહ બહુત માઈલ્ડ હૈ - 'હુ' કી ચોટ બહુત ગહરી હૈ. ઘાવ ગહરા હૈ. 'ઓમ' કી ચોટ બહુત માઈલ્ડ હૈ. વહ બહુત કમ માત્રા કી દવા હૈ. વહ ઉનકે લિયે ઉપયોગ મેં લાયી ગઈ થી, જો જ્યાદા બીમાર હી ન થે. સરલ ચિત્ત કે લોગ થે, નિર્દોષ લોગ થે, ચાલાક ન થે, 'કનિંગ' ન થે, બેઈમાન ન થે. સરલ થે. 'ઓમ' ઉનકે લિએ કાફી થા. હોમિયોપૈથી કી છોટી-સી માત્રા ઉનકી બીમારી કો ઠીક કરતી થી. અબ અલૌપૈથી કે બિના નહીં ચલ સકતા. 'હ' અલૌપૈથિક હૈ, 'ઓમ' હોમિયોપૈથિક હૈ. 'હૂ' કી ચોટ ભયંકર હૈ. ગહરે સે ગહરે તક જાને વાલી હૈ. વહ અજપા મેં ઉત્તર જાએ, તો હૂ' ગાયત્રી બન જાએગા ઔર વિકાર વિસર્જિત હો જાએગા. કોઈ ભી મંત્ર ગાયત્રી બન જાતા હૈ. તબ અજપા હો જાએ. યહી સૂત્ર કા અર્થ હૈ અજપા ગાયત્રી, વિકાર દણ્ડો ધ્યેયઃ.

મન કા નિરોધ હી ઉનકી ઝોલી હૈ. વે જો સંન્યાસી હૈ, ઉનકે કન્ધે પર એક હી બાત ટંગી હુઈ હૈ ચૌબીસ ઘંટે - મન કા નિરોધ, મન સે મુક્તિ, મન કે પાર હો જાના. આપને એક શબ્દ સુના હોગા, ખાના-બદોશ. યહ બહુત બઢિયા શબ્દ હૈ. ઈસકા મતલબ હોતા હૈ, જિનકા મકાન અપને કન્ધે પર હૈ. ખાના-બદોશ. ખાના કા મતલબ હોતા હૈ મકાન, જૈસે દવાખાના મેં ખાના, યાની મકાન. 'દોશ' કા મતલબ હોતા હૈ કન્ધા. 'બદોશ' કા મતલબ હોતા હૈ, કન્ધે કે ઉપર. જૌ અપને કન્ધે પર હી અપના મકાન લિયે હુએ હૈ, કન્ધે પર હી મકાન હૈ. સંન્યાસી ભી અપને કન્ધે પર એવં ચીજ હી લિએ ચલતા હૈ ચોબીસ ઘંટે - મન કા નિરોધ. વહી ઉનકી શ્વાસ કી સતત ધારા હૈ, મન કે પાર કેસે જાઉં. ક્યોંકિ મનાતીત હૈ સત્ય. મન કે પાર કેસે જાઉં. ક્યોંકિ મનાતીત હૈ અમૃત. મન કે પાર કેસે જાઉં. ક્યોંકિ મનાતીત હૈ પ્રભુ. જાયા જા સકતા હૈ. ધ્યાન ઉનકા માર્ગ હૈ.

પેજ નં. ૧૭૮થી ૧૮૧ અસતો મા સતગમય. ૧૭ કોરેગાંવપાર્ક, પૂના

શ્રી વિષ્ણુ નારાયણના યુગે યુગે દશ અવતારના બદલાતા પાત્રોની નામાવલી

યદા યદા હિ ધર્મસ્ય ગ્લાનિર્ભવતિ ભારત । અભ્યુત્થાનમ અર્ધમસ્ય તદાત્માનં સૃજામ્યહમ્ ॥
પરિત્રાણાય સાધૂના વિનાશાયચ દુષ્કિતામ્ । ધર્મસંસ્થાપનાર્થાય સંભવામિ યુગે યુગે ॥

અવતારો	શ્રીમત્સય	શ્રીકૂર્મ	શ્રીવ્યારાહ	શ્રીનરસિંહ	શ્રીવામન	શ્રીપરશુરામ	શ્રીરામ	શ્રીકૃષ્ણ	શ્રીબુદ્ધ	શ્રીનિષ્કલંકી
માતુશ્રી	શંખાવતી	કમળાવતી	પદ્માવતી	ચંદ્રાવલી	લીલાવતી	રેણુકા	કૌશલ્યા	દેવકીજી	કરૂણાદેવી	ગુપ્ત
પિતાશ્રી	પ્રેમઋષિ	પ્રીકમઋષિ	દાઢમઋષિ	અમરીષઋષિ	કશ્યપઋષિ	જમદગ્નિ	દશરથ	વાસુદેવ	સિંહરાજ	ગુપ્ત
શક્તિ	ચંદ્રિકાદેવી	બહેચરાદેવી	સોમૈયાદેવી	તુલજાભવાની	કોકીલાદેવી	કાલીકાભવાની	સીતાદેવી	રૂક્ષ્મણીદેવી	હર્ષદદેવી	ગુપ્ત
ગોર	માંનધાતાઋષિ	એકાંકીઋષિ	અંકેશ્વરઋષિ	અમરતેજઋષિ	સહજાનંદઋષિ	જનકદેવ	વશિષ્ઠમુની	વેદવ્યાસ	હંસરાજ	શ્રીઈમામશાહ
સ્થળ	હંસપુર	મહિકાપુર	માયાપુર	કાશ્મિર	બગપુર	ડુંગરપુર	અયોધ્યા	ગોકુળ	હીમવતીનગરી	કુવારીકા હેમપુર
ક્ષેત્ર	દ્વારામતી	માનસરોવર	ભૈકાસુર	ચરણાપુરી	વનથાળી	કૈલાસ	લંકાપુરી	મથુરા	કુરૂક્ષેત્ર	પંચનદીમૂળ
દાનવ	શંખાસૂર	મધુકેટક	મયુરધ્વજ	હિર્ણાક્ષીપુ	બળીરાજા	સેસ્રાર્જૂન	રાવણ	કંશાસુર	દુર્યોધન	દહતકાળીંગો
ભક્ત	ઋખમાગ	અમરીષ	ધ્રુવ	પ્રહલાદ	કમળધ્વજ	કમળાપતિ	હરિશંચદ્ર	સહદેવ	યુધિષ્ઠર	કમળાકુંવર
વેદ	ઋગ્વેદ	ઋગ્વેદ	ઋગ્વેદ	ઋગ્વેદ	યર્જુવેદ	યર્જુવેદ	યર્જુવેદ	સામવેદ	સામવેદ	અથર્વવેદ

શુભ મહાશયો : ઉપર મુજબ આપેલ નામો, આદી કાળનાહોઈ આજે વર્તમાનમાં સ્થળો તેમજ નામો સમજવાં થોડું મુશ્કેલ છે. જેમ હસ્તીનાપુર (દિલ્હી) સામપુર (ગોકુળ).

શ્રી નિષ્કલંકી નારયણ શરણંમઃ

ચાર યુગના પૂજ્ય પાત્રોની યાદી

અ. નં.	નામ	પહેલા કર્તાયુગમાં પ્રધાન પણે હતા તેના નામ	બીજા ત્રેતાયુગમાં પ્રધાન પણે હતા તેના નામ	ત્રીજા દ્વાપરયુગમાં પ્રધાન પણે હતા તેના નામ	ચોથા કળીયુગમાં પ્રધાન પણે છે તેના નામ
૧.	વેદનું નામ	ઋગ્વેદ	યર્જુવેદ	સામવેદ	અથર્વવેદ
૨	જગતગુરૂ	શ્રી અમરતેજ	શ્રી વશિષ્ઠ ઋષિ	શ્રી વેદવ્યાસ	શ્રી ઈમામશાહ
૩	ભક્તનું નામ	શ્રી પ્રહલાદજી	શ્રી હરિચંદ્ર રાજા	શ્રી યુધિષ્ઠીર રાજા	શ્રી કમળાકુંવર
૪	દાનવનું નામ	હિરણ્યાક્ષિપુ	રાવણ	દૂર્યોધન	દહીત કાળીંગો
૫	દાગ	વાયુ દાગ	જળદાગ	અગ્નિ દાગ	ભૂમી દાગ
૬	યજ્ઞનું નામ	હસ્તીમેઘ	અશ્વમેઘ	ગૌમેઘ	વારીયજ્ઞ
૭	આસનઘટ, પાટપૂજન	સોનાના	રૂપાના	તાંબાના	માટીના
૮	જાપ	શ્રીનરસિંહ	શ્રીરામ	શ્રીકૃષ્ણ	શ્રીનિષ્કલંકીનારાયણપીરશાહ
૯	અવતાર	ચાર	ત્રણ	બે	એક
૧૦	આયુધ	નખ	ધનુષ્ય	ચક	તલવાર (ઝૂલ્ફીકાર)
૧૧	મોક્ષ પદ પામ્યા	પાંચ કરોડ	સાત કરોડ	નવ કરોડ	બાર કરોડ
૧૨	સ્થળ	કાશ્મીર	અયોધ્યા	ગોકુળ	કુવારીકા પીરાણા
૧૩	ક્ષેત્ર	ચરણાપુરી	લંકાપૂરી	મથુરા	પંચનદી (વૌંઠા)
૧૪	દીશા	ઉત્તર	પૂર્વ	દક્ષિણ	પશ્ચિમ
૧૫	વ્રત	સુદ-૧૧ને રવિવાર	સુ.-૧૪ને મંગળવાર	સોમવતી અમાસ	સુદી-૨ શુક્રવાર
૧૬	નદીઓના નામ	ગંગાજી (કતવંતિ)	મણીકર્ણીકા (સરયુ)	યમુનાજી (ચંદના)	સાબરમતી
૧૭	શ્રી વિષ્ણુપરવિાર	સોળકરોડ	બત્રીસ કરોડ	છપ્પન કરોડ	સીત્તેર શહેત્ર
૧૮	સતીઓ	શ્રીબાઈ	શ્રી તારામતી	શ્રી દ્રૌપદી	સુરજારાણી
૧૯	વેદનો પૂજ્ય રંગ	રક્તવર્ણ	જરદવર્ણ	શ્યામવર્ણ	સ્વેતવર્ણ
૨૦	મનુષ્યનું આયુષ્ય	૧૨૦૦૦૦ વર્ષ	૧૨૦૦૦ વર્ષ	૧૨૦૦ વર્ષ	૧૨૦ વર્ષ
૨૧	તિર્થ	૨૪ તિર્થ	૧૮ તિર્થ	૧૪ તિર્થ	૧૨ તિર્થ
૨૨	મનુષ્ય અવતારો	૩૫ મનુષ્ય અવતારો	૨૫ મનુષ્ય અવતારો	૧૬ મનુષ્ય અવતારો	૮ મનુષ્ય અવતારો

(પીરશાહના જાપથી ૧૨ કરોડી જીવ તર્યા)

આચાર્ય કરશનદાસ મહારાજ, સતપંથ સેવા મંડળ, પીરાણા.

પૂજ્ય પંચાણકાકા
(પંચાનંદ સાહેબ)

હે મહાપુરૂષ,

સંત શિરોમણી ધન્ય તમારી માતા, ધન્ય તમારા પિતા, ધન્ય જનની જાયા,
ધન્ય જનની કો, ધર્મ એક, નેમ એક, ટેક એક, સદગુરૂ એક, બાપ એક

જનની જણતો ભક્ત જણ કાં દાતા કાં સૂર
નહી તો રહેજે વાંઝણી મત ગુમાવીસ નૂર

હે તેજસ્વી પુરૂષ તમો ધન્ય છો.

તમારી વાણી લોંક લજ્જા ન રાખીએ લજ્જાએ વણસે કાજ (નષ્ટ થશે.)

વા ફરે, વાદળ ફરે, ફરે નદીનાં પૂર,
પણ સૂરા બોલ્યા ના ફરે, ભલે પશ્ચિમ ઉગે સૂર, (કબીર)

જેમ જેમ કસણી સીર ચડે, તેમ તેમ વાધે સ્નેહરરે
જબ જબ સૂરજ ગરમી કરે તબ બરસન કી આસ રે (સતવેણી)

આપ સત્ય સૂરજ ઉપરે ઓછી બુદ્ધી માનવોએ આપના ઉપર બહુજ ધૂળ ઉડાડી ખૂબ કસોટી કરી આપની અગ્નિ પરીક્ષા લીધી પણ આપે સૂર્ય સમાન તેજસ્વી રહ્યા સૂર્યની જેમ - સૂર્યનો સ્વભાવ છે તે જ આપવું.

રાણે રાણા નીપજે દાસીએ રાણા ન હોય
દાસી એ રાણા નીપજે તો કુળના ખાંપણ ખોય.
લોહે લી પટોળે ગાંઠ, ફાટે પણ ફીટે નહીં.

જે સીસ ગુરૂના ચરણમાં સોંપ્યાં પછી હવે શરીર ગુરૂનું છે ગુરૂનાં વચન આધિન શરીર ગુરૂના બોલ વચન અને મારું શરીર તમારે વડે તમારે લીધે જીવન આ શરીર સોંપ્યાં. જ્યારથી ગુરૂને શીશ સોંપ્યું દીક્ષા લીધી ત્યારથી હવે ''હુકમ કરીએ છીએ પણ અન્ય. કોઈનો (ગુરૂ સિવાય) હુકમ માનતા નથી આ શરીરતો ગુરૂને શરણે શીશ સોંપ્યું ત્યારથી મૃત્યુ પામેલ છે.

સતપંથ ધર્મની જય.......

ગોર ઈમામશાહ બાવાનીજય.......

ભાવ વંદના

સ્વાધ્યાય ના વિશ્વ કાર્યમાં રત રહેલા પૂજ્ય પાંડુરંગ શાસ્ત્રીજી આઠવલે
મંદિર વિશે બોલતાં તેઓકહે છે કે સાચું મંદિર તેનું જ કહેવાય કે જેમાં વૈદિક મૂર્તિપૂજા, મસ્જીદની શાંતિ, તેમજ ચર્ચની ભવ્યતા એક જ ઠેકાણે જોવા મળે તે જ સાચું મંદિર કહેવાય. (સદવિચાર દર્શન)

પાંડુરંગ શાસ્ત્રી આઠવલે, પ્રવચન, પ્રકાશક, શ્રી વિઠ્ઠલદાસ સી. મહેતા, સદવિચાર દર્શન ટ્રસ્ટ, ૬/૮, ડા. વિલ્સન સ્ટ્રીટ, વી. પી. રોડ, મુંબઈ-૪.

સૂફી સંત ઈમામશાહ બાવા સંસ્થા, પીરાણા

૧૦મા સંત સંમેલન અધિવેશન શંકરાચાર્ય દ્વારા.

સન્માન પત્ર

અખિલ ભારતીય સંત સમિતિ દશમ રાષ્ટ્રીય મહાઅધિવેશન પ્રસંગે

ૐ શુભકામના ૐ

આદરણીય, શ્રદ્ધેય, અનસ્યમતિ, સૌજન્યશીલ, સદ્‌ગુણ ગણાંલકૃત, સદસંતસેવી, પરમપ્રેમાસ્પદ, પ્રેરણા પીઠાધિપતિ, આચાર્ય શ્રી કૃષ્ણદાસજી મહારાજ,

હે સંતપુરૂષ

અખિલ ભારતીય વિરાટ સંત સંમેલનના યજમાન બની સારાય ભારત વર્ષમાંથી વીતરાગ, ત્યાગી, તપસ્વી સંતોને બોલાવી એમના દર્શન અને શ્રવણનો લાભ અપાવી સંપ્રદાયના ભક્ત સમાજના ભાગ્યોદયમાં આપ નિમિત્ત બન્યા છો.

હે ઋષિવર,

ગુજરાતની ધરતી ઉપર આવા મહાન લઘુકુંભના આપે કરેલા આયોજનથી માત્ર સતપંથ સમાજ જ નહીં પરંતુ સમસ્ત પ્રદેશ ગૌરવની લાગણી અનુભવે છે હવે આપ માત્ર આપના સંપ્રદાયના જ આચાર્ય નથી કિન્તુ સંપૂર્ણ હિન્દુ સમાજ આપશ્રીના આચાર્યત્વનો સ્વીકાર કરે છે. ભારતભરમાં જંગમ તીર્થોને અહીં એકત્ર કરી આપે ધર્મની ગંગા વહેવડાવી છે જમાં અવગાહન કરી ભક્ત સમાજ પાવન થશે. આપે વહેવડાવેલી આ સરિતાના નીર ક્યારેય સુકાશે નહીં.

ધન્ય ધરા ગુર્જરી,

અનેક સંત, મહંતો, ભક્ત અને સંપ્રદાયોથી પવિત્રતમ આ જંબુદ્વીપ, ભારતખંડ, કુમારિકા ક્ષેત્રના પાવન પ્રદેશ માત્ર એક જ ડગલામાં બેડીથી મુક્ત થઈ ઈમામશાહ મહારાજના કૃપાપાત્ર બની ગાદીનો કાર્યભાર સંભાળનાર આપના યશસ્વી વ્યવહારથી ગુજરાતની ધરતી ધન્ય બની છે.

આચારહિન ન પુનન્તિ વેદા:

ઉપરના શાસ્ત્ર વચનાનુસાર સદાગ્રહણ દ્વારા આત્મકલ્યાણ સાથી સમાજને ધર્માભિમુખ બનાવવાની આપની પ્રવૃતિ ગૌરવાસ્પદ રહી છે જ્ઞાન, વૈરાગ્ય અને ભક્તિ સંપન્ન હોવા છતાં આપ માત્ર શબ્દોથી નહીં પરંતુ આચાર ભક્તસમાજને ઉપદેશ આપી આપે જ્ઞાનભાર: ક્રિયા વિના'' આ નીતિ વચમને સાર્થક કર્યુ છે.

હે ધર્માનુરાગી મહાત્મા

ભક્ત સમાજનું સૌભાગ્ય છે જેને આપના જેવા ગાદીપતિ મળ્યા જેઓ રાષ્ટ્ર, સમાજ, સંસ્કૃતિ, સંપ્રદાય અને ધર્મના વિકાસ વિસ્તાર માટે સદાય ચિંદન કરે છે તેમજ સેવા, સમર્પણ, સહિષ્ણુતા, સમાનતા અને સદ્‌ભાવ જેવા વિશેષ સદ્‌ગુણોથી સમાજના ઘડતર માટે સતત પ્રયત્નશીલ રહી પ્રબળ પુરૂષાર્થ અને પ્રેરણા દ્વારા લોકોને વ્યસન, ભ્રષ્ટાચાર અને હિંસાના ઝંઝાવાતી વાવાઝોડાથી બચાવી તેઓને શ્રેયોગામી બનવા માટે પથ પ્રદર્શક બન્યા છો.

હે આચાર્યવર્ય,

આપશ્રી સૌજન્યભર અનુંકપાપૂર્ણ આધ્યાત્મિક ઉપદેશો, ઉત્સવો અને મહોત્સવોના માધ્યમથી સાંસારિક દુ:ખોથી સંતપ્ત સમાજને સુખ શાંતિ અને આનંદ આપી રહ્યા છો તે બદલ પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા પાસે આપના દીર્ઘ જીવન લાભ માટે અમે પ્રાર્થીએ છીએ એ જ શુભકામના..

૧. સંરક્ષક વિરક્ત શિરોમણિ - શ્રી વામદેવજી મહારાજ
૨. આચાર્ય શ્રી અવિચલ દાસજી મહારાજ (કેન્દ્રીય ઉપાધ્યાક્ષ)સારસા ગુરૂગાદી
૩. આચાર્ય મહામંડળેશ્વરશ્રી વિવેકાનંદજી મહારાજ - સોહમ આશ્રમ મથુરા
૪. મહામંડળેશ્વરશ્રી રામાનંદજી મહારાજ, ઓમકારેશ્વર
૫. મહંત શ્રી રામદાસજી મહારાજ (અધ્યક્ષ) કરમસદ, સંતરાજ મંદિર
૬. સ્વામી મુક્તાનંદ સરસ્વતીજી હરદ્વાર (મહમંત્રી) મહારાજ

સતપંથ જ્યોત
અધિવેશન
અંક

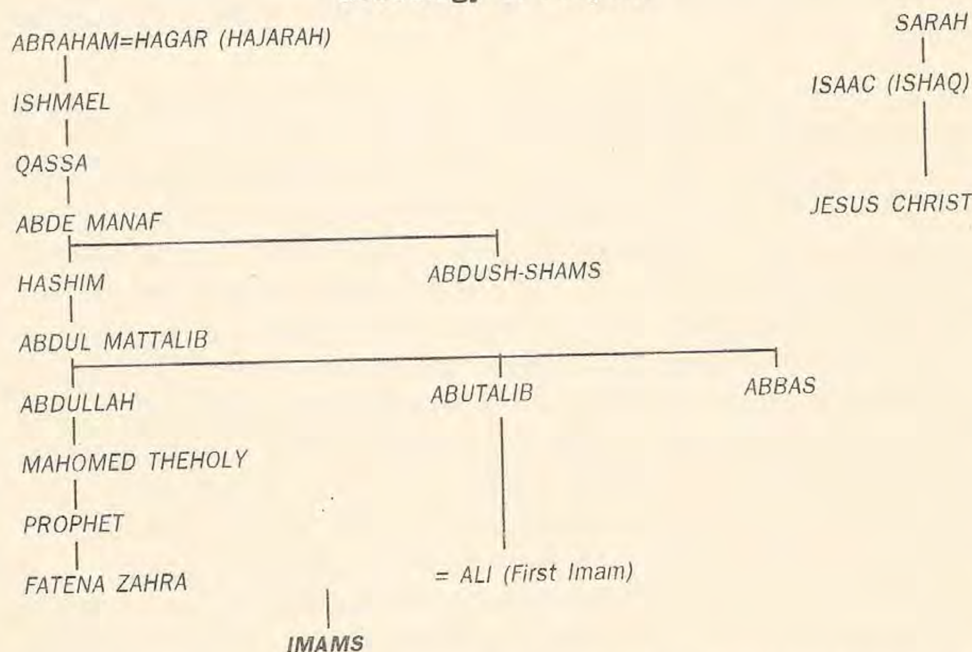
અખિલ ભારતીય સંત સમિતિના દસમા મહાઅધિવેશન પ્રસંગે ગાદીપતિ આચાર્ય શ્રી કરસનદાસજી મહારાજનું સન્માન કરી શુભકામના સહિત આપેલુ સન્માનપત્ર

Introduction

A. Mahomed the Prophet: The Prophet Mahomed was born at Mecca on the 12th Rabi-al-awwal, corresponding to 22nd April 571 A.D.* His family has family has been traced back to Abraham. Abdul Muttalib, the grandfather of the Prophet had ten sons. History has taken note of Abdullah, the fatehr of the Prophet, Abu Talib, Abbas (founder of the Abbnasid Dynasty) and Abu Lahab, a bitter enemy of the Prophet.

The Prophet was a posthumous child. His father Abdullah, while returning from Syria, whre he had gone for some business died at Medina. The Prophet was brought up by his mother. On his mother's death, while yet a child, the Prophet passed into the care of his grandfaterh Abdul Muttalib. Two years later the grandfather also died and the boy was then brought up by his uncle Abu Talib.

Genealogy of Prophet



When the Prophet was thirty-five, he married Khadija who bore him tow sons and four daughters. The sons died in infacny. His youngest daugheter Fatima was married to his cousin Ali (the fourthe Caliph), son of Abu Talib. His second daughter (Raqayya) and on her death his third daughter (Ummi Kulsum) were married to Osman (the third Caliph). Fatima alone survived her father but died six months after the Prophet's death.

From his childhood the Prophet was serious-minded and when he grew up he was known to keep his own company and often retired to a cave called Hira for meditation.

The Imamate also split at the time of the seventh Imam. The Ismailis (also known as Sabiyan i.e. Seveners) derive their name from Ismail the son of Jafar as Sadiq. The Seveners believe that after the death of Jafar the Imamate deseended to Ismail at-Maktum (hidden) and not to Musa-al-Kazim as held by the Twelvers. Ismail was called "hideen" because the followers kept him hideen from the Abbasids. The Ismaili Imamate passed to the Fatimid Caliphs after the last unrevcaled Imam, Mahommed-al-Habib.

After the 8th Fatimid Caliph there was a split in the Ismailis. One seet (the Western Ismailis) followed Al-Musta-li b-Illah, the 9th Fatamid Caliph. This line went on to the 21st Imam, Abul Kasim al-Taiyib but he became Mastur (occult). The other seet (the Eastern Ismailis) followed Nizar and their 49th Imam is the present Aga Khan.

There are other sects alos. The Saidis are followers of Zaid son of Ali Asghar Sain-ul-Abidin the 4th Imam. They believe thea the Imamate went from ali to Hasan and then to Husain and from him to Ali II and from him to Zaid and not (as generally held) to Muhammad Al-Bakir. In their jurisprudence Zaidis are nearest to the Sunnis. They have elective Imamate but the candidate must belong to the family of the Prophet. They, however, admit that it is possible to elect a person having the highest qualities including, of course, proficiency in arms and bravery. They maintain that Ali fulfilled every qualification and ought to have been elected. They, however, accept the Imamate of the first two caliphs. They are known as Rawafiz (dissenters) by the rest of the Shias for this reason. Zaid himself differed from Muhammad al-Bakir on the qualifcation regarding the use of arms. Zaid revolted against the Ommayads and was killed in battle near kufa. His son Vahya also lost his life in the same wya. The Zaidi Imams are the rulers of northern Yemen. There are four sects among the Saidis also. There is no need to mention them here. There were other minor sects of Shias. The prophet had said that the Muslims would be divided into seventy three sects and verily this has come truel It is not necessary to trace the Imamate among them.

Imams of the Shias

1. Ali (d. 661 A.D.)

2. Hassan (d. 670 A.D.)

[Descendants ae the Sharifs of Morocco and Idrisids of N. Africa.]

5. Zaid (d. 740 A.D.)

[Descendants are the Saidi Imams of the Yemen in S. Arabia]

7. Ismail

[Descendants are the Fatimid Caliphs of Egypt and Imams of the Ismailis.]

Al-Mustansir (d. 1094 A.D.)
[8th Fatimid Caliph & 18th Imam]

Nizar (d. 1095 A.D.)

Al-Mustali (d. 1094 A.D.)

3. Hassan (d. 680A.D.)

4. Ali Ashgar Zainul-abidin (d. 712 A.D.)

5. Muhammad al-Baqir (d.732)

6. Jafar as-Sadiq (d. 765 A.D.)

7. Mussa al-Kazim (d. 799 A.D.)

8. Ali ar-Rida (d. 834 A.D.)

9. Muhamamd at-Taqu al-Jawad (d. 835 A.D.)

10. Ali and-Naqu al-Hadi (d. 868 A.D.)

11. Al- Sasan al-Askari (d. 873 A.D.)

the heart starts absorbing the being, the presence. This is mysterion, this is a secret ceremony.

La illaha ill Allah - there in no god but God. There is no goal but the Goal. And the paradox is that the goal is in the source. You have it already within you. It is there, vibrating, pulsating, in your being. Don't go any where. Move into privacy, into secrecy, into your own innermost chamber. Don't talk about it. If it becomes unbearable, talk to your Master : otherwise keep it a secret. Let the serect go deeper and deeper into the soil of your heart. Let it reach to the very core. Only when it reaches to the core does one become aflame. ***Then only God is - La illaha ill Allah."***

Near the village of Giramtha, about nine miles south of Ahmedabad, in a rich, well-wooded. and warning country, lies the monastery of Pirana. Surrounded by strong wall, its fine imasolenma, rods, knownas Imamshah's, Narshah's, Surabhai's, Bala Mahammad's, and Bakar Ali's, have none of them any claim to architectural beauty ? Imamashah's, the chief mausehem, is at present in the hands of Natbu shanji, Leva Kaubi by ceast, known by the title of aLaba, or unelte. Belouging to the tombs ae sevety five houses, held by about fifty persons, serreant sand rechuse, libl;s The yearly income, of about 1000 (Rs. 10,000) is spent chiefly in doles, saddvarts, of cooked or uncoocked food to Hindu and mahammandan beggars.

Of the origin of these buildings the story is, that in 1449 (1505 S.) a Syed named Imamshab came from Perns into Gujarat and setteld on ahilock at the entrance of the Girmtha village, For three years no rain had fallen and the village land-owners, Putidurs, feeling him to be a holy persenage, prayed him to bring rain. He said rain would come, and when it came the people chose him as their epiritual guide guru. A shed was built for him to the west of the village where an arrow shot by him had fallen. Soon after this, Mahammad li. (1141-1451) king of Ahmedabad, comping near

Chapter XIV

Places of Interest.

Ahemdabad, Pirana

Giramtha borad of Imamshah's miraculons power, and by several tests satisfying himself that the holy man was no impostor,

took him to Ahmedabad and gave him his daughter in marriage. By her no had four sons the ancestors of the present Pirana Syeds.

As he grew old Imamshah began to build his tomb, spending on it, it is said, about 15,000 (Rs. 1,50,000). When he finished imillin the tomb, Imamshab had five chief followers : Hazarbeg, a Musalman, Babberam, Leva Chichibai, Baheram sister. Feeling die, that he would be buned near Imam shab's tomb, and that his grave would keep cool though baked by the sun, and would be the first to be strewed with flowers. Babheram and his sister be sent to Petlad, Naga Kaka to Rewa Kantha, and to Shara Kaka be gave the charge of the shrine. Imamshah died. Won after, and was buried int he mausoleum. In the months of Rawzan, the anniversary, Uras, of his death is held, with a fair attended by a large number of Hindus. Fairs are also beld n the second day of every months, and in August, Shraya, on Gokal A'tham and Daro A'tham and in September, on the Bhadarva Surt agavas. His disciples are chiefly Brahanans, Vanias, Leva nd Kadva Kanbis, and Kachhias. None of them are Musalmans. The head or holder of the cushion, gadi, has to give up all wordly concerns. to wear yellow-coloured waist cloth and sheet, and a white coat and turban as signs of humility, and to let the beard grow. On his death, the ablest of the Leva Kanbi discipls is chosen successor, the present manager being the twenty-first in order. The followers of Imamshah, known a slmamshahis, form a large body in the districts of Burhanpur, Surat, and Khandesh. They are also foun in Cutch, Kathiawar, Baroda, Cambay, and Kaira. Many Ahmedabad villages have large buildings called Khava, or, Poshal, belonging to thus sect, where the deyotees, kaka's stay when on tour,a nd where the disciples meet every day and sya pravers to Imamshah. In the Jamalpur quarter of the city is a building of this sort, with a congregation of about 200 souls.

Nurshah's the second of the five shrines, is worshipped almost entirely by Ahmedabad city Momnas. They have no estabilshment at Pirana except a devotee, who lives there with his family to light the lamp at the tomb. The followers are called Nurshahis.

Surabhai's, the third of the shrines, is as the name shows, not a tomb but a cushion, gadi, that is a place reverenced as the reat of a saint. The followers, called Panchia's, from the five devotees who at for managed the instrutution, are cowherds, Rabfirs, of the vilalge of Bilhana under Phtan, and Sirobi, Bombay, and Cutch

goldsmitbs and coppersonhs. The manager, baji Sarjibhai, belongs, to the Shekkeds sect, a class people of Hinu origin.

Bhiha Mahamand's the fourthe shrine, is venerated by Musalmans, of shebhadasect. The owner alsois Shekhda. The followers are called Sitting, from the seven original managing devotees.

Bihar Ali, the fifth shrine, was built in 1832 (1833 S.). The followers, called F

thias, from the eight devotees who managed the insturtion,a re found in Ahemdabad, Mahi Kantha, Baroda, and Surat. Several Kathiawar vegetable sellers, Kachlvas, goldsmiths, and compenters, belong to this sect.

Once origin of this shrine the following details are recorded : Aks. Miya the founder, is said to have been a Sindhi, who, taking a Syo's garb and claiming descent from Imamshah, succeeded in obtaining a come, Parawal, from the Emperor at Delhi, authorizing him as Imamshah's descendant to take charge of his tomb. On his srriya at Parsa the managers and Syeds were away, and he very easily gaiped possession of the tomb, and kept it for two years. Tires the farmer dvotees, Kakas, companined to te Maratha Governor of Ahmedabad, who sent both plaintiffis and defendants to Poona. Tie Syeds succeeded in proving their claim, showing a largesigned pention in their favour an Akla Miya had to bind himself in the sum of *2500 (Rs. 25,000) to keep the peace and give up the place to the Kabas and Syeds. After this, Akal Miya's despondnte-settled at Ahmedabad and Cambay, During the time of Alal Miya's grandson they bought a plot of land in the village, bus as the orders of te Peshwa forbade them and their family from manager rasising any buildings at Pirasa, no shrine was built till 1832 after the death of Bakar Ali, the fourth in descent from Ahal Miya. In time the roza had several disciples, and a yearly income of *500 (Rs. 5,000). In building it, and some houses coorrecced with it, a debt of * 8000 (Rs.80,000) was incurred. The folowers tilen took the place and its belongings, paid off the debt, and senling a yearly allowance of *50 (Rs. 500) on Husain Miya, and sdopoed son of Bakar Ali's placed a Kanbi Kaka in charge. Besides the five chief shrines, there are smaller ones to Walamshah under the same management as Nurshah's to Syed Khan and to Saiji Miya, and one know as Dadi-

ni-Gumti, or Dadi's tomb.

Two arrangements for cooking and for lodging travellers are in the hands of religious ministrants, mojarars, who never marry or flollow any worldycalling. Thease men are children of followers of the Pirana saints, amount whom it is usual to bring up the eldest to their own calling and set apart a younger son to Pirana.

The Prianas worshippers belong to three classes : foreign Musalmanas, local onwners, and Hindus. The foreign Musalmans are Syeds, the discendants, of Imamshah, who are called saint's sons, prirzada's, and in thir religious observances do not differ fromother Shia Musalman of local ocnverts there ae three classes : Momnas, Shkhs or Snekhdis, and Matia Kanbis. The Momnas, Musalmans fo the Shia sect, belong to four divisions : Imamshahi, Nurshahi, Mashaikhebahi, and Mahamudshahi. These clases are distingnished from one another by the extent to which they have given up Hindu practices and follow the Musalman law. Some wear the beard, other shave the chin, while the ebange in the religions customs of other is so slight that they still worshiplamps. They all venerte the shrines at Pirana, partcularly tha tof Nurshah, the affairs of which are entrusted to their management. In 1691, on account of the ill-treatment of their head Syed Shahji, the Momnas rose in revolt. Marching against Broach, they seized the fort, and slwe the governor. But after a few days they were attached and defeated with great salughter. The Shekhs or Shekbdas, except that they bury thcir dead, diffier little from Hindus. They are not circumcised, and do not eat with Musalmans they wear forehead marks, and many of them belong to the Svami Narayan community. in their customs Matia Kanbis closely resemble Shekhada. The Hindu worshippers are Brahmans, Vanjas, Leva nd Kadva Kanbis, Kachhias, goldsmiths, carpenters, and cowberds. They observe Hindu holidays, obey caster rules, read their own religious books and except that their reverence for Imamshah leads them, after burning their dead to bury the bones at Pirna, they are like other Hindus. The shrine managers, Kaka's who belon generally tot he Leva Kanbi caste, so far differ from the other Hindu dollowers that they take vows of celibacy, wear yellow clothes, and bury their dead.

The book of religious precepts, Sliksha patri, written by Imamshah is supposed to be read bya ll. The common form fo prayer is by the people, a repetition of the word 'Shivoham,' or 'I am Shiv,' and by the Kaka's 'Imam Kevalai', or 'The Imam (That is Klmanshah) is The One God.' Though some worship him as a deity,

most of his followers do not consider Imamshah more than a religious teacher or saint. All fast on the seobd and foruth days of each of the twelve months, and during the whole of the months or Ramzan.

Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol. No. 4 Page No. 37-41

Khoja'hs,1 Honourable coverts2, are seattered all over Gujarat in Kachh, Kathiavad, in the Poatuguese territories of Diu and Daman, Ahmedabad, Baroda, and Surt. Beyond Gujarat Khojahs are to be founad within the Presideney in Calcutta, the Panjab, Kashmir, Kabul, Dardistan, Nagar Humza,3 and in the Persian Gulf, in Bherein, Bandar-Abbnas, mina, Linga, and Kism. IN Turkish Arabia Khojahs occur in Kalbala and Shah Najaf, and in Arabia proper, in Maskat, Aden, and Sheher Mukalla. There is a flourishing colony of Khojabs in Zanzibar. Khojahs are of severn divisons4 : First Khedwaya-Momna 'Khojahs, Second Gujar-Gupti Khojahs, Third Multani Khojabs, Fourth Atali-Khurasani Khojahs, Fifth Mechi-Momna Khojash, Sixth Soni-Lohar Khojahs, Seventh Kabuli and Badaklishani Khojahs.

As noticed under Bohoras (page 30) the Khojahs are Ismailias of the Nazarian subdivision whgo, separated in A.d. 1034 from the Mustaalian Ismailians on a question regarding the succession to the thorn of the Fatimite Khillaphat in Egypt which was founded in A.D. 910 (H. 299) by Obeidullah (A.D. 872-934) a missonary (Dal) of Abdullah Maimun. The cause of Nazar, the elder son of Al-Mustan sirbillah (A.D. 1036-1095), one of the claimants tot he Egyptian succession was espoused and energetically premote], especially ip. Persia where it subsequently rose to eb supreme, by Hasan Sahah and Ismailian missonary who was born at Rai, about fifteen miles south of Teheran now in ruins, in the beginning of the eleventh century. Hasan founded the order ofthe Fidawis or Fidais or devotees known im Europe probably from. their lenders name as the Assassins.' Hasan concentrated his power at Alamut or the Falcon's Nest, an impregnable hill fort on the borders of the Persian district of Dailem, about 200 miles north of Kazwin, which, with a small section of the surrounding country, he had sequired in the latter part of the elevnth century poatly by stratagem partly by purchase from the commanadant of the Saljuki emperor Malakshah (A.D. 1072-1092). After gaining Alamut, Hasan reselved to ceace setting as dau or missionary and polotical emissary of the Fatimites, and though he didi not yet arogate to himself the title o Unrevealed Imam, he made himself known by the

convenient sevel of Shaikh-el-Jabut Lord, or according to the crusaders, Old Man of the Mountain, a title which two fo his immediate successors continued to use. Before his death at an advaneed aga in A.D. 1124, Hasan had the satisfaction of leaving his order flourshing and bidding fair to undermine by his Fidawis' poignard2, as well as by the levelling force of this dectnes, the neighbouring monarchies of Islam. His successors becoming the terror of kings and the authors of revolutions, ruled from the confins of Khurasan to the mountains of Syria and fromt he Caspian Sea to the mediterranean.$ Hasan (A.D. 1163, H. 559), the son of Muhammad the son fo Buzurg-Umeid, the fourth ruler on the pontifical throne of Almut, threw aside the mystery with which the son of Sabah had deemed it politie to surround his doctrines. He declared himself the Unrevealed Imam and preached that no action of a believer in him could be a sin.4 He is called the "Ruler of the world who losened the bonds of the Law." No Khojah mentions his name without the words A'la Zikri-has-Salam Peace be to his name.5

It is through thsi Hasan that Hsi Highness Agha Kahtraces his desent from Alit The Induau Khajahf further behave teh Hasan was the first of their Imams to send a missionary to India. The name of this missionary was Nur Setagur.2 In his foruthe expendition to Multan (A.D. 1005) Mahamd of Ghazni (Ad. 1001-1030) is said to have expelled the Karmatinas from Multan.3 In A.D. 1175 Muhamand Ghori (A.D. 1152-1206) again delivered Multan from Karmathan rule.4 In the beginning of thereign of Sultanah Raziali (A.D. 1237-1240) Min-baj-us-Sirjaj the author of the Tabakat-i-Nasin5 speaks as an eye-witness of the Mulahidah sereties of Hinudstan being seducel by person with some preteusions to learning called "Nur the Turk" (probably Nur Satagur the missonary of Hasan Zikri-his-salam), "flocking to him in large numbers from all parts of Hindustan such as Sindh, Gujarat, the environs of Delhi, and the banks of the Ganges and Jaman." Minhaj-us-Siraj goes on to say that when Nur preached the nraable gathered around him. He used to call the learned Sunnis Nasihs or enemies of Ali and usurpers of his patrimoney and their followers Marjis or Kepuuls. On Friday the 6th of Rajab H. 634 (March 1237) his followes to the number of a-thousand men inflamed by his fulminations against the orhodox, and armed with swords shields arrows and other weapons attached the Jama Mo-que of Dehli and slew many of the congregations assembled there till they were routed with great loes by the officers of the empress Raziah. According to the Khojah accounts Nuruddin or as they call him Nur-Satagur, came from Delam to Patna in

Gujarat, when that country was governed by a Hinu prince apparently the Solanki Bhima II. (A.D. 1179-1212). He made a number of converts by ordering the idols of a HIndu temple to speak and bear testimoeny to the truth of his mission. He is said to have returned to Persia shortly after converting the Hindu ruler of Patan secretly to his faith.6 On his second xisit to Gujarat he married the daughter of Raja Surehand, ehief or governor of Navsari near Surat. His success as a proselvtizer and his wealth exciting the emy of his followers he was killed by Chach one of his two leasting disaples while he was absorbed in Samadhi or contemplation. The name Nur-Satagur Teacher of pure light which he took in addition to his-won name Nur-un-din or Nurshah and the practice of the Hindu abstraction or Samadhi show the process by which the first Ismailia preachers succeeded in converting Hindus.7 The Ismaili preachers gaintd their chief success among the Afghan tribe of Lohanas. According to the tribe legends preserved by the Khojahs the Lehanas are descended from lava, a son of Rama, who founded the tribe of the Rathers to when the Lohans belong. According to auother stroy of which there seems to be several versious Raja Jaihand of Kanauj took to wife and Afghan woman who was made captive after the defeat of Shahal-ud-din ghori (A.D. 1178) and who in revenge caused Jaichand's death. Jaichand's son to quiet his father's angry spint was advised to feel many Brahma-Kshatris. The Kashtris refused and fled to Lahuragadh. The title Khawajah meaning Lord which they received on their conversion to Islam from their Phasadr-un-din seems aa transaltion of the title Thakkar or Thukur by which Lohanas are addressed. In support of this it is to be noticed that inHalar or north-cast Kathiavada Khojahs are still addressed by the Lohana titile of Thakkar and wear their wasteloths in Lohana fashion. Further the language of the Khajahs and o some of their Sindhi religious hymns contains a liberal mixture of Panjabi words which are also present in the language of the Kathivada Lohans.

A later element of strength in the Khejah community is of Kashmir origin. Farishtah mentins the Chiks, orginally a race of sun-worshipper, who called themseleves Rashanias The People of light. During thereign of Fateh-shah of Kashmir (A.d. 1458-59, H. 804) these Chaks were converted tot he Isailia faith by mi-sionary from Irek. This was Shams-nd-din, the second Ismailia missionary to India who according to the Khojah hymus was able to work mraeles.2 Shams-ud-din settled at Och in Bhahawalpur about eighty miles south

of Multan where his shrine still exists.3 The followers of Shams-ud-din number about 75,000 in the Panajab and Kashmir. Many of his Bhoi (porter) Sonar (goldsmith) and Kasara (empersmith) converts, though still behaving in him, have gone back to Hinduism, and many who never ceased to be Hindus continue to belive in hi. According to the Khojah account Shams-ud-din is the dissciple of Nur-Satagur whom Shahms served under the name of Chote. Farishtah gives A.D. 1496 as the date of Shams Chote's arrival in Kashmir. 4

Sixty years earlier (about A.D. 1430) Sadr-ud-din known as the third Pir was appemed had of the Khojahs of Kashmir Sindh and the Panjab and was the first Pier to foound a Khanah or Khojah religious lodge. he comceived he idea fo taking all the Khojabs of India to visit the Umrevealed Inam in Persia. The huge army of pilgrims travelled till they reached Gujarat in the Panjab. At Gujfarat to test the faith of his headmen the Pir betook himself to the house of a prostitute seemingly fatetflu of the sacred errand on which he had persauded his foooowers to start. Two fo the headmen lost faith in Sadr-ud-din. But Trikam the Sindh Mukhi, though vilely repulsed, satisfied the demands of the prostitute and took his Pir with him to the camp of the pigrims. At the next encampment the faith o the followers was still more redely tested. The Sindh beadman along passed the ordeal unsahed. In the end the Pir went alone to Alamut. He say the Imam incarnate, returned to Uch, died, and was buried atasillage called Jetpur near Uch.

As aboutn A.D. 1200 Nur-Satagur had converted Gujarat, so one of his successons Ramade originallly Tuwar Rajpat, sowed the seed of the Imsailia faith in Kaehh and Kathiavada. About A.D. 1430, from the Ismailia Idge (Khdnale) he had established at Kotda in Sindh, Pir Sadr-ud-din started the first by the gaibnering wallet (Jholi) on its rounds from the Himalayas to the Vindhya range. It was Pir Sadr-nd-din whoto impart everlasting vigour to the tree fo the Ismailia faith engrated into it the name of Ali and alos the name of Agha Islam Shah, ancestor of His Highness the Agha Kha, as Ali's meamation, gethr with the nine Avatars of his Vishnu worshippin gollowers. Upt to Pir- Sadr-ud-din's time Adam and the Prophet of Islam were unknown in the Hindu Pantheon. Adam is now introduced Vishnu and the Prophet of Islam as Mahesh. Again as Islam Shah was the incarnation of Ali so Nur-Satagur was the incaration of the Prophet and Sadr-ud-din was the incarnation of Brahma. The last of the Imams, the coming Mahdi, ws explained to be the Niklanki

stainless Avatar, whose appearance was looked for by the Saktiparthis as the millenium.

After Sadr-nd-din came Kabir-un-din who was succeeded by Imam-un-din known in Gujarat as Imamshah. Imamshah was not well received by the Sixth Khojahs and had to withdraw to Persia, where after visiting the Imam at Kekht, he returned to India in A.D. 1452. disgusted with his Sindh followers he turned his footsteps towards Gujarat and was favourably received by Mahmud Bedgada (A.D. 1459-1511). Imam-un-din fourded a new sect in Gujarat with opmions differing in some minor points from the doctrenes of the Ismailia faith. The Khojams posess to his day a hymn composed by Imamshah called the Jaisain or Bier in which he describes his journey to the heavens through the power of the Imam, and his meeting with Praliadha, Parishehandra, Yudhisthira, Sadr-un-din, and others. Imamshah died in A.D. 1512. His disciples who belong to the lass of Momans are tole found in Ahmedbabad. Kehda, Cambay, Baroda, Bhavangar, Surat, Kahndesh, and Kachh. Owing tot he deviation of his teraluf formatel. tribes Ikaord down by the older Khojah Pirs, and owing to his aenounucing the Khojah practice of leaving ausondule ro tyhes, Imamdshsh was excommunicated by Aklas-sadar the son of Islamshah, the unrevealed Khojah Imam of the time. In Gujarat after, the death of Pir Imam-ud-din (A.D. 1512) active presctizing ceased. About A.D. 1594 Kapura Lohanaj and some other Khojahs carried te tythe wallet of the Indian Ismailias to Kekhut in Persia the residence of Agha Abd-us-Salam the unre ealed Imam. To suply the want of amissionary Agha Abd-us-Salam wrote in Persian for the guidance of his Indian followers a book called the Pandyad - Jaran mardi that is the Maxims of Fortitude. This book translierated and translated into Sindhi and Gujarati forms part of the secriptures of the Khojahs and is regarded with a veneration which gives the book the twenty-sixth place in the list of the Khojah Pirs of sairts. The mystic strain in their faith the Khojabs trance to certain allegorical traditions of the Prophet and Ali.

Aboutn the middle of the sixteenth century the backsliding of the Panjab Khojahs to Suuniism showed the need of a vice-pontiff in India.The Imam summoned one Daud or Dadu a de-condant of a powerful family of Sindh Khojahs, and invested him with the mantle of a Pir. The day of Dadu's investiture is still celebrated by the Khojabs as the Shah'sld. Aboutn A.D. 1549 (samvat 1600) Pir Dadu, owing to the hostility of the Sumras, left Sindh and settled in Jamnagar. Here they were honourably received by the Jam and at

by request forty more families of Khojahs were invited. A piot of land near the town was assigned to them and round it they raised a wall one of whose gates is still known as Dadu's Gate. After convetign some Kathavada Lahanas Dadu went to Bhuj the Capit of Kachh in the reign of Rao Bharmal I. (A.D. 1585-1631). Here a rain-complelling mairacle procured the Pir manyu converts. Pir Dadu died in A.D. 1594 and was succeeded by his on Sadik after whom the title of Pirship became extinct, the deputy of the Imam being henceforth styl Vakg. Owing to family dissensions Sadki's grandson moved from Bhaj to Halar in Kathiavada. In A.d. 1844 the Khojah Imam Agh Shah Hasan Ali discontinguing the appointment of local khojahs as his akil sen out his nephew to Kachh as his deputy. A year later (A.D. 1845) Agah Shah Hasan Ali better known as His Highness the Agha-Khan, him self came to India and was the first Ismailia unrevealed Imam to settle in this country. He was eighteenth in descent from Rukhdding Khur Shah during wose tenure of the Ismalia pontificafe, in A.D. 1255, Halaku Khan the Tartar massacred the Ismailaia population of Persia, and dismantled their forts.

Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol. No. 9 Part-2, Page No. 37-41

PIRANA

To the second half of the fifteenth centruy belongs the origin of the well-known religious sect of the Imam-Shahis in Gujarat and the establishment of the head.

Origin of the Imam-Shahi sect of Pirana near Ahmedabad.

quarters of their Pirs at the place called Pirana near the village of Giramtha about nine miles south of Ahmeabad in a well wooded country. The information hitherto available to scholars on the subject, found in the volumes of the Bombay Gazetter,2 has now been supplemented by an excellent his torical monograph, entitled The Sect of Imam Shah in Gujarat, written by Mr. Ivanow and published in the Journal of the Bombay Brnach of the Royal Asiatic Society in 1936.1 The learned author of this paper has laid under contribution most of the available literature, generally of a religious character, bearing on this subject, and has given a complete short survey of the originm, the history and the doctrines of the Pirana Saiyids and thier half-Hindu, half-Mulim, followers.2

The sect an off shoot of the Nizarl Imsaili creed in India.

It is now generally know that Shiah missionaries of the

Nizari or Persian Ismiali credd began to appear in various parts of Western and Nothern Inida in teh thirteenth century, and even much earlier, for the purpose of progarming the faith of isalm, and the name under which the new religious doctrines which they preached came to be known in inida was the Satpanb, ie.e, "The True Path". Imama Shah, the eponymous founder of the Pirana sect, was descended from Pir Sadr-un-din, the head of the Ismili missionaries in India, and the tombs of hsi father and grandfather may still be seen in and near Uchh in the Bhawalpur State. Our principal authority for the career of Imam Shah and his uccessors is the manazil-ul-Aquab, the only work written in Persian which can be relied upon for its histrical details and chronology to some extent. It was compiled, soon afte 1822, prbably under the patronage of Saiyid Bara Miya (Saiyid Badr-un-din) of Pirana who flourished in the first quarter of the 19th century.3

Carreir of Imam Shah he settles at Giramtha near Ahmedabad

The Ahmedabad volume of the Bomaby Gazetteer, on the basis of traditions, dates the arrival of Imam Shah in Gujarat about 1449 during the reign of Sultan Muhammad II. We learn on the more reliable authority of the Manazil-ul-Aqtabl tha the was the son of Pir Hasan Kabir-ud-din of Uohh and that the was born at hta ttown in H. 856, ie.e., A.D. 1452. After his father's death he went to Persia and appears to have been sent back by his superiors, the Ismaili Imams, to preach in Gujarat where he acquired great success with the rural population (c. 1471). He settled at the village of Giramtha, about nine miles from Ahmedabad, some time durign the early period of the reign of Sulatan Mahmud Begada, 2nd, by the force of his preaching and his miracles,1 succeeded in attaching to Islam a very large following from the Leva and Dadva Kunbis, the Shekhdas, and other sections of the Hindu agricultural population of thos eparts. The sescendants of these convertts arenow generally know as Momnas and Matia Kunbis. Imam Shah died at the seat of his labours about 1513 or 1520, and was buried in a fine mausolem2 which he is said to have erected at condiderable cost during his lifetime at Pirana - the seat of the Pirs - as the place came to be called. it may be mentioned that during his life time he and alos the converted community remained faithful to the headship of the Ismaili Imams inPersia.3

Nar Muhammad Shah succeeds at Piran-his important reforms.

Imam Shahj was succeeded by his son Nar or Nur Muhammad, who was born about 1470. he was the author of a work written in Sindhi and entitled. Satveni-ji Vel (Creeper of the True Religion', a treatise on rituals and Imams, which is of considerable value to the sutdent of the history of this sect4. It is not clear when he introduced the refom which had very secrious consquences. But it is certain tha tunder his order the practice of sending a par tof the title or religious tax, known as dasondb, which was paid by his followers, to the Ismaili Imam in Persia was discontinued, and with it the claims to headship of that pontiff over the Pirana sect were authomatically dissolved. Nar Muhamma thus stood out as the Imam of the community in Gujarat. The consequences of this split between the local sect in Gujarat and thie cultured and progressive co-religiounsts in Persia may be discribed in the words of Mr. Ivanow, whose judgment desrves to be respected

The split, cuasued by nar Muhammad's pretensions. has done inclaculabl eharm to his sect. insted of being followers of Ismailism, the ancient and highly phlosophical branch of Islam, with its great culctural traitions and the mentality of a world religion, they ahve become nothing but a petry community of "Piranawalls," a kind of inferior Hindus, and very doubtful Muslims. Anyhow orthodox Muslims do not regasrd them as Muslims and othodox Hindus do not gregard them as Hindus. Such a position of utter isolation can only be endured int he primitive conditions of village life, illiteracy and ingnorance. As soon as the standard of living, education, etc., rises, the followers cease to find satisfaction in the faith of their forefathers, and turn to the religions of the more culrured starata. Thus the sect authomatically loses all its cultural elements, and rapidly sinks deeper and deeper, with no prospect of ealy regeneration. so it is at present, and mos tprobably so it aloways was in the past.'1

The varius shrines at Pirana

Nar Muhammad Shah died, according to the Manzil. about the year 1533-4 and he was buried near his father in the mausoleum at Pirana. Within the strong walled enlosure at this place may be seen, besides the central rauza of Imam Shah, other shrines known as Nurshah's, Surabhai's Bala Muhammad's Bqquri Ali's, etc., from the names of various Pirs or Saiyids who were at different periods the

heads of the sect. and these shrines are worshipped by their special followers, who are known as the Atbiyas, the Satiyas an the Pandys. teh significance of these disignations will eb discussed later. Hardly any of these monuments has a claim to architectural beauty.

The institution of the Kakas : their orgin and pwoers

It is not necessary to trace futher the history of the Imam Shahi sect at this place. A passing reference may, however, be amde to two or three features of its organisation. One of theise is in connection with the functin and the power of the Kakas, an institution apparenly quite unique among Muslim religious organisations. According to the Mirat-iAbmadi, a Kaka was originally the headman of a converted Hindu community appointed by the Pir, or his missonary, from amoungst his fellow-converts. His duty was to give instruction, to settle disputes, and above all to collect the religious dues which he had to forward to the Pir. Thus the original Kaks played a prominent role in bringing about mutual understanding between the missionaries an their converts. In course of time the instituions penectrated into the centre when the qurrels and rivalries of the sons of Nar Muhammad Shah for Priship brought about thefinal legalisation of the position of the kakas. According to the disposition made by Nar Muhammad, a speically appointed head Kak was to funciton at Pirana to collect the taxes and offerings and to distribute them among the various members of his family. He was appointed for life and had to take a vow of celibacy, receiving for himself only his food and his clothes. In course of time, and under several of the feeble successos of Imam Shah, the kakas not only increased in numbers but became all powerful, and the religious and financial control of the various shrines an Rauzas at Pirana, of which they were appointed guardinas, passed largely into their hands os that they were often able to challenge the powers of the head Pirs or Saiyids. They have proved an inexhaustibel source of intrigue, misery and litigation to the community. A large number of the houses at Pirana belong to these kakas or devotees.1

The distincitlon between Athiyas saliyas and panchyas

Another important feature of the Imam Shahi organisation is the distinction between the Albiyas, the saiyas and the Panchyas, referred to above, which comes gradulaly into existence in lager centrues to disignate various groups of devoteees who are the



followers of successive or rival Saiyids at Pirana. The exact significcance ofthe terms at the time of their origin is open to question. It has been stated that the term Atbiya was applied to the descendants of said Khan, the younger son of Nur Muhammad Shah, as opposed to the descendants of his elder brothers, and that it means the party of eight, because the pirs who were the successors of sa'id Khan were followed byu eight different castes and sub-castes. The group of Satiyas, the partly of seven castes', comes into existence later on, and the last and latest of the sections are the Panchyas, the party of five. In additions to these groups, the Manzial always refers to the party of those who were faithful to the tomb of Imam Shah', th denotation of which is not very clear.1

The shrines of the Satpanthi sect at Navsari and Burhanpur

The Imam-Shahis, C-Satpanthis, are found at present in large numbers in Gujarat, Kathiawar and Cutch, as also in Birar and Khandesh. Besides the principal headquarters at Pirana, there are two other important centres frequented by the folowers of the creed. One of these is at Navsari, ear Surat, where stands the shrine of Sat Gur Nur, a saint who is believed to have been contemporary with, if not much anterior to Imam Shah, and about whose arrival and proselytising activities in these parts harldy any reliable information is available. According to traditions, however, the shrine is of very considerable antiquity and it is also held in veneration by other communities besides the Imam Shahis. The other centre is a t Burhanpur in the Central Provinces, or rather at Bhadupru, a vilalge four miles distant from Burhanpur. This was the place selected for his residence by Saiyid Muhammad Shahi Dula who left Pirana early in the 17th century and went to settle near burhanpur, then situated in the Khandesh Subah, and a very large, populous and flourishing capital town. Saiyid Mushammad Shah is said to have worked many miracles which led t the conversion of large numbers of Hindus in the valley of the Tapti. He died in 1067 H. or A.D. 1657, and was buried at the village of Bahadurpur where his shrine is still the centre for pilgrimage among the Satpanthis of the districts of Khandesh, Birar and Nimar. His descendants who now, strangely enough, accept the Sunnite tradition,a dn have only local infulence, have been designated as the 'independen Eastern branch of the Satpanthi sect'





The religious tebets of the Imam Shahis

As regards their fundamental religious doctrines, the Imam-Shahis acknowledge the unity of the one Supreme Being who is Allah and accept Muhammad as his Apostle and Prophet, and this essential creed marks them out as faithful Muslims. They attach, however, little importance to the namaz or daily prayers and in their ritural they have not departed much from the usual practices of their caste. They believe in the theroy of incarnation (avatar) and cinsider theri Imam as a dividely inspired leader and participating in the Substance of God. The sect accepts the principal cosmogonical beliefs of the Hindus as regards the original scheme fo the creation of the world. The Prophet is called Pir or Gur and in the course of specualtion the differecne between him and the Imams is hardly recognised. the Quran is regarded aa s Divine revelation and it is allegorically interpreated or explained by the Imams by the method which is known as alakar. These allegories are to be found in their religious texts written by the early pirs and hwich are known as grans2, the reciation of which generalyy taxke the place of the reading of the Quran, for the kakas are rarely familiar with the Arabic alphabet.

The dominsting nfulence of Hindu cast customs and taboos

Imam Shah and his successors,like the early Ismaili missionaries, deliberat6ely left the theological and moral system of their converts undistrubed in order to put as littel obstacle as possible in the way of their proselytizing activities. The result has been that the spirit of caste and its regulations still dominate the customs, the ideas, the prejudices and practically the whole life of the members of the community who are thus in their manners and dress hardly distingushable from the Hindus. Marraige and other ceremonials are largely regualted by the customs of the caste to which the devotees belong. Among the Matras the dead are creamted but the bones which remain are buried. Those who can afford it, pay large amounts for permission to bury these bones in the courtyard in from of imam shah's masoleum at Pirana which is paved with scores of small slabs bearing the names of the desceased in Gujarati. Every visitor to Firana is struck with this special feature of this interesitn place. The kakas, howereve,r are buried without being crounard.

Mr. ivanow on the present and the future position of the



sect

The present not very satisfactory positin f the Imam Shahi community and its future prospects have been summed up as follows by a scholarly and independent investigator who has made a closer sutdy of the sect and its history and institutions than has been done before by any other writer on the subject in English.

The necropolis of Pirana undoubetedly is in extemely intrsting relic of Mediaeval India. At present it is rapidly declining not only due t the unceasing quarrels and litigation between the rival paries of Sayyids and the kakas, but also in greater degree, owing to the 'modern spirit in india' This brings rapidly growinbg religious indifference, political agitation, and aggressive propaganda of various Hinud organisations, especially the arya Samaj, which draw a great number of the followers of Imam Shah back to Hindusim, while, on the other side, the Syaiids have neithger energy, nro money, nor education to carry on missionary work. Some of them are very learned in their gnans, but know nothing besides this.1

History of Gujarat, Writer : M. C. Commiseriat Page No. 133 to 140

Gazetteer Ahmedabad, Pirana

A branch of Saiyads tracing its origin from Nizari Pirs and having within its ranks. the important Imam Shah entered Gujart as Ismaili section of the Muslim community. There are a number of immigrants. who claim to be the Saiyads can hardly be regarded as an affluent who claim to be the Saiyads but they are not so recognised by 'true' Saiyads. The 'true' Sayads are highly sensitive to marriage connections and those customs which bespeak or even suggest a Saiyad origin. The fluency inUrudu, unmixed with Gujarati and well versed in Persain are some traits of Genuine Saiyads. They are mainly found in Ahmedabad City taluka of this district. Marraige among then is arranged as far as possible within the immediate kin group. They have absorbed some of the waves of the higher Hndu caste. Among them, windows do not remarr child marriges used to be frequent and dowries are high compared to other Muslim communities. In religion, they are both Sunnis and Shiahs.

Pirana Sect - A peculiar sect called Pirana has its followers both among the Hindus and Muslims. It has got its name from the village of Pirana. 16 km. south-east of Ahmedabad. It is said that Imam Shah a Shaih Ismalia Saiyad. converted many Hindus of the Kanbi caste early in the 16th century by showing them the miraculous pwers of the faith.

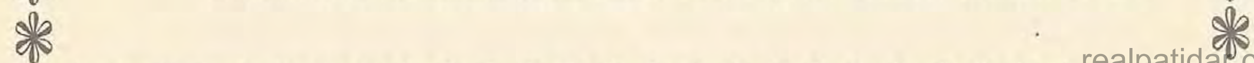


One story is to the effect that by brainging rain after two seasons of scracity, Imam Shah was able to convert a lorge body of Hindu cultivators. Another is that a band of Hindu Pilarms. while passign by Pirana on their way to Benares, were told by Imam Shah that, if they would carefully listen to his doctrines, they would visit Benares without the trouble of going there. Some of the Pilgrims paid no attention to what he said and went to Benares. Others who trusted him. saw in trance Benares, bathed in the Ganges. and paid their vows. Astounded by this miracle they adopted Imam Shah as their spititual head. Those who were actually converted came to be known as Momna from Momin (believers'), while those not actually converted, but following a hlaf-Hindu Half Muslim faith, came to be known as mati form mat (opinion). Another group of half-converted Hindus came to be known as Shaikh or Shaikhda. The momnas, Maties and Shaikh all themselves Pirana Panthis, i.e., followers of the Pirana seet. They read Imam Shah's book of religious rules in which Atharva Veda is also mentioned; and as a prayer repeat their Saint's name. They keep the Ramzan fast and observe as holidays Uras or Saint's day. Besides the Muslim holidays, they observe the Hindu holidays of Holi, Akhatrij, divaso, Balev, and Diwali. For some years past. there has been a tendency among the Matias and Shaikhs ot revert to Hinduism. In addition to the Muslim nikah ceremony, they call a Brahman and go though the Hindu marriage ceremony. A ramanandi Sadhu named NIrmaldas. preachedt to the Matias in 1880 that they were originally Kanbis and should abndon their Muslim practice. As a result some, calling themselves Vaishnava Matias, separated from the Pirana Matias.

Girmatha - Daskroi Taluka (P. 2.224) Area in acres 1.818

Grimatha is 9 km. from Vatva, a railway station on the Bombay-Viramgam borad gauge section of the Westren Railway and 15 kam from Ahmedabad. the taluka and district headquarters. It is connected by the State Transport buses with Ahmedabad and other improtant centres of the district. Near this village is the Pirana Monastery with five rozas (mausoleums), the chief being that of Imamsha. It is said that in 1449 A. D., Sayed Imamsha came from Iran and settled on a hollock at the entrance of the Giramtha village. There were no rains for three years in succession. The farmers requested him to bring rain. When rain fell. they chose him to be thier spiritual guide. A hutment was built for him to the west of the village where an arrow shot by him had fallen Soon after. this, Mohammed II of the Ahmedabad.

Gazetteer of D. Ahmedabad, Government of India, Page No. 210-211, 188-189, 920-921



A L M

KUMARIKA KSHETRA

PIRANA,

Shri Nishkalanki Narayan Janardhanam.

Bharat Khande Ihha Vartante Swami Vaste Gathaha Vartante Param Sukhami Dwipe Sadwipe Jambudwipe Kotange Jivanang Param Kukti Mingha Otrange Deshange Kumarika Kshetrang Mukta Gang Satmuhang Vibhuta Nagare Bairata Bame Bhavetang Moha Saraswati Sabarmati Purvatrasthe Nava sthale Gurmate Reva Otrange Shodash Jojanang Pancha Nadimul Slthane Disha Ctrang Saty roopi Brahma Vayke Maha Narayan Vachane Kaliyug Aante Buddha Shashtrang Huravarne Samavortang Dasanga Suryanga Mahamangalang kula Padadhe Mase Divase Tithi Vare Nakhatra Huravarne Sthapanaye Bhramonndye Ate Sthale Upajante Nishkalanki Narayan Paribrahma Aadey Upajante Param Prem Hotwong Kshetra Maha Kaliyuge Kretawong Narayana Navishresti Sthapante Tada. Hotwang Sampathang Upajante Chheli Sandhe Nishkalanki Narayan Paribrahma.

(Moksh Marg Gayatri)
By PIRANA POLL

1. History of Khambhat, Pages - 28-13, 20-22, 29. by R. B. Jote
2. Padma Puran : SabarMati Mahatya, Three Gupt Sthan.
3. Skandth Puran : Kumarika Khand
   Ad. - 39, Sl. 69, 113
   Ad - 48, 49, 32, 35, 58
   Ad - 13, Sl. 125
4. Gazetter of India Gujarat State : Dist. Ahmedabad Pages 8, 61, 66.

પ્રૂફ રીડીંગ અને પ્રિન્ટીંગ મિસ્ટીકમાં રહેલી
ભૂલો બદલ અમો ક્ષમા પ્રાર્થી છીએ.

પ્રકાશક......

realpatidar.com

realpatidar.com